

Princeton Üniversitesi Kutsal Cuma, 1999

Mezuniyetlerine çok az kalmış olan iki öğrenci -Tom Sullivan ve Paul Harris-Hypnerotomachia Poliphili'rim gizemli mesajlar›n› çözmek üzeredirler. Üzerinde çalışan herkesi hipnotize etmesiyle ünlü 500 yıllık Hypnerotomachia, Tom Sullivan'ın babasını da aynı şekilde etkilemiş ve adam bu konuyu saplantı haline getirmiştir.

Tom ve Paul, yüzyıllar›n s›rr›n› çözmek üzereyken hiç beklenmedik engellerle karşılaşırılar. Ancak, iki arkadaşın bulduğu eski bir güncede, o tarihi Rönesans elyazmasının sayfaları arasında gizli bir mezarın yerini gösteren şifreler olduğu anlaşılır.

Bu son ipucu, iki arkadaşı Hypnerotomachia'nın garip dünyasına; unutulmuş bilgeliğin, inanılmaz cinsel zevklerin ve korkunç bir vahşetin yer aldığı o dünyaya iter.,.

4'ÜN KURALI

LAN CALDVVELL DUSTIN THOMASON

TÜRKÇESİ PINAR ÖCAL

Tarihçe

Hypnerotomachia Poliphili, Bat› dünyas›n›n ilk bas›lı eserlerindendir ve en çok üzerine titrenen ama en az anlaşılan kitabı olmuştur. Gutenberg İncili'nden bile daha az nüshası günümüze kadar ulaşmayı başarabilmiştir. Bilim adamları hâlâ Hypnerotomachia'nın gizemli yazarı Francesco Colonna'nın kimliğini ve amacını tartışmaktadırlar. Ancak Aralık 1999'da, orijinal metnin basılmasından tam beş yüz yıl ve 4'ün Kural›nda anlat›lan olayların üzerinden de aylar geçtikten sonra, Hypnerotomachia'nın ilk tam İngilizce çevirisi basılacak hale gelebilmiştir.

Nazik okuyucu, Poliphilo'nun anlatacağı düşlere kulak ver

Cennetin en yüce yerinden gelen düşlerdir bunlar. Emeğin boşa gitmeyecek, dinlemek seni s›kmayacak

Çok şey anlatan bu şahane eseri okurken. Eğer ciddi, soğuk ve haşinsen, aşk hikâyelerini iüçümsüyorsan,

Dilerim ki burada her şeyin çok iyi düzenlenmiş olduğunu bilesin. Kabul etmiyor musun? Ama en az›ndan öykünün tarz›na, diline

Ağırbaşlılığına ve ciddiyetine dikkat et o zaman. Bunu da kabul etmezsen, geometriye dikkati›kper,

Nilotis işaretlerinde çok eski zamanlardan kalma pek çok sır açıklanıyor çünkü... Ve burada kralların muhteşem saraylarını

Su perilerinin tapınmalarım, şadırvanlar› ve zengin sofralar› Alacal› giysileriyle muhaf›zlar›n danslar›m ve

insanlığın karanlık labirentlerde yaşanan sırlarını bulacaksın.

– Okura Anonim Ağıt Hypnerotomachia Poliphili

Önsöz

Pek çoğumuz gibi sanırım babam da hayatını asla anlayamayacağı bir hikâyenin parçalarını bir araya getirmeye çalışarak geçirdi. Hikâye benim üniversiteye gitmek üzere evden ayrılışımdan neredeyse beş yüzyıl önce başlamıştı ve babam öldükten çok sonra sonuçlandı. 1497 yıl›n›n bir kas›m gecesinde, iki haberci Vatikan'›n gölgeli yollarından, Roma kent duvarlarının dışında kalan, San Lorenzo adındaki bir kiliseye doğru at koşturuyordu. O gece olanlar onların kaderlerini değiştirdi ve babam, kendi kaderini de değiştirebileceğine inan›yordu.

Onun inand›klar›na hiçbir zaman fazla önem vermedim. Bir oğul, zamanla bir erkeğe dönüşen ve bir gün gelip kendisini sevgiyle kucağında tutmuş olan adamı biraz aptal bulan, o kendisini en çok sevmiş kişiyi yanlış anlayan biridir. Ancak bir Rönesans bilgini olan babam, yeniden doğma olasılığı konusunda asla çekingen davranmazdı. O iki habercinin öyküsünü o kadar çok anlat›rd› ki, unutmaya çalıştığım halde benim de hiç aklımdan çıkmazdı. Şimdi anlıyorum ki, o bu hikâyede bir ders, sonunda bizi birbirimize bağlayacak bir gerçek olduğunu hissetmişti.

Haberciler, San Lorenzo'ya ölüm pahasına bile açmamalar> gereken bir mektup, bir asilzadenin mektubunu götürüyorlardı. Mektup balmumu ile dört kez mühürlenmişti ve babamın çözmek için otuz yılını verdiği bir sırrı taş>yordu. Ancak o günlerde Roma'nın üstüne karanlık çökmüştü, onuru gelmiş gitmiş ve tekrar geri dönmemişti. Şistine Şapeli'nin tavanında hâlâ yıldızlı bir gökyüzü resmi vardı ve apokaliptik yağmurlar Tiber Nehri'nin taşmasına yol açmış, nehrin kıyılarında kadın vücutlu, eşek başlı bir canavar olduğu iddia edilen yaşlı dullar peydahlanmıştı. İki hırslı binici, Rodrigo ve Donato, üstatlarının uyarılarına kulak asmadılar. Balmumu mühürleri mumla ısıtıp içindekileri öğrenmek için mektubu aç>lar. San Lorenzo'ya hareket etmeden önce de, asilzadenin mührünü büyük bir dikkatle taklit ederek, açıldığı anlaşılamayacak biçimde mektubu yeniden mühürlediler. Üstatlar> o kadar ak>ll> bir adam olmasayd>, iki habercinin başına hiçbir şey gelmeyecekti.

Ancak Rodrigo ve Donato'nun ihmal ettikleri şey mühürler değildi. Mühürlerin basıldığı koyu, siyah balmumuydu. San Lorenzo'ya vardıklarında onları balmumunda ne olduğunu bilen bir duvarcı ustası karşıladı. Balmumunda gece gölgesi denen zehirli bir bitki vardı ve bu bitki bir şekilde gözle temas ettiğinde gözbebekle-rini büyütüyordu. Bugün bu bileşen tıbbi olarak kullanılıyor ama o günlerde sadece İtalyan kadınları tarafından kozmetik bir ürün olarak kullanılıyordu, çünkü o zamanlar iri gözbebekleri güzelliğin simgesi sayılırdı. O yüzden de bu bitkiye ayn> zamanda "Güzel kad>n" anlam>na gelen "Belladonna" da denirdi. Rodrigo ve Donato her bir mührü eritip sonra yeniden >s>t>nca yanan balmumundan çıkan duman gözlerine gelmişti. San Lorenzo'ya vardktan sonra duvarcı onları sunağın yanındaki bir meşalenin yanına götürdü ve göz-bebeklerini görünce ne yapmış olduklarını anladı. Ve adamlar büyü-

12

4 'ün Kural>

yen gözbebekleriyle kendisini zorlukla seçmeye çalışırken kılıcını çekip ikisinin de başını kesiverdi. Bu bir güven sınavıydı, üstatları öyle demişti ve ulaklar bu sınavı geçememişlerdi.

Rodrigo ve Donato'nun başına gelenleri babam ölmeden hemen önce bulduğu bir belgeden öğrenmişti. Duvarcı, adamların cesetlerini örtmüş, sürüyerek kiliseden çıkartmış, sonra da peynir beziyle ve paçavralarla kilisedeki kanları temizlemişti. Kafalan çift taraflı heybesinin gözlerine koymuş, bedenleri ise Donato ve Rodri-go'nun kendi atlannın üstüne atarak, atlan da yedeğine almıştı. Donato'nun cebinde bulduğu mektup sahte bir mektuptu ve gerçek bir alıc>s> da yoktu, onu da yakmıştı. .Sonra, kiliseden ayrılmadan evvel kilisenin önünde diz çökere^ üstadının emriyle işlediği günahın korkusuyla tövbe etmişti. San Lorenzo'nun altı sütunlu girişi, gözüne siyah, aralıklı dişler gibi görünmekteydi ve bu basit duvarc> dul-lann dizleri aras>nda dolanan bir çocukken Dante'nin cehennemini anlatan şiiri duymuş ve en büyük günahkârların nasıl sonsuza kadar lo'mperador del doloroso regno'mın dişleri arasında çiğnenmeye mahkûm edilerek cezalandındıklarını öğrenmişti.

Belki tecrübeli Aziz Lawrence sonunda mezarından bir göz at>p zavall> adam>n ellerindeki kanı görmüş ve onu affetmiştir. Ya da belki affedilecek bir şey yoktur; günümüzün azizleri ve şehitleri gibi Lawrence da esrarengiz bir şekilde sessiz kalmıştır. Gecenin ilerleyen vakitlerinde duvarc>, üstad>n>n emirlerine uymaya devam etmiş ve Rodrigo ile Donato'nun cesetlerini bir kasaba götürmüştü. Leşlerin kaderini tahmin etmeye çalışmamak belki de daha iyi olur. Parçaları dörtnbir yana saçılmış ve umarım, çöpçüler tarafından toplanmış olabilir ya da kendilerini bir böreğin içinde bulmalanna fırsat kalmadan köpekler yemiş de olabilir.

13

lan Galdvvel & Dustin Thomason

Ancak kasap, iki adam>n kellelerinden kurtulmak için daha uygun bir yol bulmuştu. Kentteki bir fırıncı, içine şeytan girmiş bir adam, kelleleri kasaptan satın almış ve kendi fırınına koyup bir gece boyunca orada bırakmıştı. O günlerde yöredeki dulların karanlık bastıktan sonra, korlar soğumadan f>r>nc>lar>n f>r>nlar>n> kullanma âdeti vard>. Ve gelip de f>r>ndaki manzaray> görünce çığlık çığlığa feryatlar edip bayılacak hale gelmişlerdi.

İlk bakışta yaşlı kadınlara kötü bir şaka yapmak için kullanılmak rezil bir kadermiş gibi gelebilir. Ama bence Donato ve Rodri-go bu şekilde ölerək, hayatlar›na normalde asla katamayacakları bir değeri katmışlardı. Her medeniyette dul kadınlar o toplumun hafızasını oluşturlar ve fırında onların kafalarını bulan kadınlar da bunu asla unutmadılar. Fırıncı yaptığı şakayı itiraf ettikten sonra bile, dullar Roma'n›n çocuklar›na buldukları şeyi anlatmaya devam etmiş olmalı›lar. Ve o çocuklar da, yani bir nesil Romalı›, kesik kafalar›n esrar›n› tıpkı Tiber taşkınlarında ortaya çıkan canavar kadar canlı bir biçimde hatırlamışlardır.

Ve her ne kadar iki habercinin öyküsü sonunda unutulmuş olsa da, bir şey tüm kuşkların ötesindeydi. Duvarcı işini iyi halletmişti. Üstadının sırrı her ne ise asla San Lorenzo'dan çıkmamıştı. Donato ve Rodrigo'nun katledildiklerinin ertesi günü, çöpçü sokaklar› süpürüp gövde parçalar›n›, iç organları el arabası›na doldururken, iki adamın ölümü kimselerin dikkatini çekmemişti. Güzelliğinin içindeki çürümenin güzelliği ağır ağır sürecini tamamlamaya devam etmiş ve Cadmus'un ektiği yılan dişleri gibi, şeytan kanıyla sulanan Roma toprakları yeniden doğumun eşiğine kadar gelmişti. Aradan o beş yüzyıl geçtiğinde ve ölüm yeni bir çift haberciyi bulduğunda ben de Princeton Üniversitesi'nde son yılımı doldurmak üzereydim.

14

Bölüm 1

Tuhaf şey şu zaman. -En çok, ona en az sahip olanların aklı›na tak›l›yor. Hiçbir şey, dünya omuzları›n üstündeysen bile, genç bir insan olmaktan daha fazla hafiflik duygusu veremez; insan kendini baştan çıkmaya hazır hissediyor, sınavlara hazırlanmaktan daha önemli bir şey yapmanız gerektiğini biliyorsunuz. O her şeyin başladığı gecede kendimi görebiliyorum şu an. Yurttaki odamızda kırmızı kanepeye uzanmış, psikolojiye giriş kitab››daki Pavlov ve köpekleriyle boşuyor, bir yandan da, neden herkes gibi birinci ta birinci sınıfta branş tercihi yapmadığımı merak ediyorum. Önümde, sehpanın üzerinde, her biri bir sonraki yıl yapabileceklerimle ilgili ayrı bir görüşü anlatan bir çift mektup duruyor. Paskalya Yortusu'ndan önceki cuma akşamı, New Jersey, Princeton Üniversitesi'nde soğuk bir nisan günü ve üniversitenin kapanmasına sadece bir ay kala ben de tüm 1999 sınıfı gibiyim: geleceği düşünmekten kendimi alamıyorum. Charlie küçük buzdolabının önünde yere oturmuş, geçen hafta birinin bizim odada bıraktığı Manyetik Shakespeare oyunu ile oynuyor. İngilizce dersinin final ödevi için okumas› gereken Fitzge-

15

I

lan Caldvvell & Dustin Thomason

rald romanı, üstüne basılmış bir kelebek gibi iki yana açılmış bir biçimde yerde duruyor ve o sürekli elindeki m›knat›sl› harflerle Sha-kespearevari kelimeler yazıp duruyor. Neden Fitzgerald'ı okumadığını sorunca da homurdan›p bir anlam› olmadığını söylüyor. Onun düşüncesine göre edebiyat sadece tahsilli bir adamın deniz kabukları›yla oynaması gibi bir şey, üniversiteli tipler için bir "bul karayı al parayı" oyunu; insanın gördüğü ile ele geçirdiğinin asla aynı olmadığı bir oyun. Bilime yatkın bir kafası olan Charlie gibi bir adam için bu sapıklığın dik alması›yd›. Sonbaharda t›p fakültesine gitmeye niyetleniyordu ama bizler hâlâ marttaki yan dönem sınavında İngi-lizceden aldığı C artı nota takmış vaziyetteydik.

Gil hepimize şöyle bir bakıp gülümsüyor. Aslında ekonomi sınavına çalışmaya niyetleniyordu, ama televizyonda Tiffany'de Kahvalt› filmi oynuyordu ve Gil de eski filmlere, özellikle de Audrey Hepburn filmlerine bay›l›rd›. Charlie'ye öğüdü de basitti: kitabı okumak istemiyorsa filmini kiralayabilirdi. Bunu asla anlayamazlard›. Muhtemelen haklı›yd›, ama Charlie bunda onursuz bir yan görüyordu ve üstelik böyle yaparsa edebiyatın ne kadar lüzumsuz bir şey olduğundan şikâyet erme f›rsat› da bulamayacakt›. O yüzden Daisy Buchanan yerine Holly Golightly'yi izlemeye devam ediyorduk.

Ben de yere eğilip Charlie'nin yazdığı kelimelerle oynayarak buzdolabının üzerindeki cümleyi "çakmak ya da çakmamak, iste mesele bu" şeklinde değiştirdim. Charlie kaşlarını kaldırıp onaylamaz bir edayla bana baktı. Oturduğu yerde

neredeyse benim kanepedeki halimden daha uzun görünüyordu. Yan yana durduğumuzda steroid kullanmış Othello gibi dururdu. Başı neredeyse iki metrelik tavana değen, yüz yirmi kiloluk siyah bir adam. Ben ise aksine ayakkabıyla bir yetmiş anca buluyordum. Charlie ikimizi K›r›m›z› Dev ve Beyaz Cüce diye adlandırmaktan hoşlanırdı, çünkü kırmızı dev

16

4 'ün Kural›

inanılmayacak kadar iri ve parlak bir yıldızken, beyaz cüce küçük, yoğun ve karanlı›kt›. Ben de ona Napolyon'un sadece bir elli beş boyunda olduğunu hatırlatırdım ama eğer Paul haklıysa ve Fransız ölçüleri İngiliz ölçülerinden değişikse o zaman imparator daha uzun olmalıydı.

Paul o anda odada olmayan tek kişiydi. Daha erken saatlerde ortadan kaybolmuş ve hâlâ görünmemiştir. Onunla aramızda geçen ay biraz inişli çıkışlı olaylar geçmişti ve bunun üstüne bir de akademik baskılar binince çoğu zaman Ivy'de, yani Gil ile ikisinin üye oldukları yemek kulübünde çalışmayı tercih eder hale gelmişti. Bütün Princeton son sınıf öğrencilerinin mezun olabilmek için hazırlaması gereken son sınıf tezi üzerinde çalışıyordu. Aslında Charlie, Gil ve ben de tezlerimizi yazmak durumundayd›k ama bizim bölümlerin tez teslim tarihi çoktan gelip geçmişti bile. Charlie beyindeki bazı sinir sinyalleri ile etkileşim yapan yeni bir protein tanımı üzerine yazıyordu tezini, Gil ise yeni bir vergi sistemi üzerine çalışıyordu. Bense, kendimi tezimi başvuru ve görüşmeler arasında son dakikaya sıkıştırmıştım ve Frankenstein biliminin benim yüzümden pek değişmeyeceğinden emindim.

Bu mezuniyet tezleri hemen herkesin küçümsediği bir gelenektir. Mezunlar, sanki bir yandan derslere girip bir yandan mesleki geleceklerini seçmeye çalışırken, üstüne bir de yüz sayfalık bir araştırma yazmaktan daha hoş bir şey hatırlayamıyorlarmış gibi, hasretle anarlard› bu tezleri. Gerçekte ise, mezuniyet tezi insan›n bütün keyfini kaç›ran, yaz yaz bitmeyen sevimsiz bir şeydi. Bir sosyoloji profesörü bir keresinde, hani o profesörlerin ders bittikten sonra da ders verirmiş gibi konuşma tarzıyla, bunun yetişkin yaşama giriş olduğunu söylemişti Charlie ile bana, yani altında ezilip kalacağınız bir şeyi omuzlamaktı kısacası. Buna sorumluluk denir demiştir. Kav-

F:2

lan Galdvve11 & Dustin Thomason

ramaya çalışın. Kendisinin kavramaya çalıştığı tek şey ise Kim Sil-verman adındaki güzel tez danışmanıymış gibi görünüyordu. Char-lie o zamanlar bunu söylediğinde ben de hak vermiştim. Eğer yetişkinlerin altından kalkması gereken sorumluluk Kim Silverman gibi bir şeylerse ben de vardım bu işte. Yoksa genç olarak kalmayı tercih ederdim doğrusu.

Paul aramızda tezi en sona kalandı ve kuşkusuz en iyisi de onunki olacaktı. Aslında, belki de tarih bölümünde veya başka bir bölümde en iyi tez onunki olacaktı. Paul'ün en önemli özelliği tanıdığım herkesten daha sabırlı biri olmasıydı ve bu özelliği sorunları kolayca halletmesini sağlardı. Bir defasında, saniyede bir tane saymak kayd›yla bir milyon y›ld›z› sayman›n bir ömür boyu sürecek bir iş olabileceğini söylemişti bana. Gerçekte, sadece üç yıl sürerdi. İşin sırrı konsantre olabilmektir, dikkati dağıtmamayı başarabilmektir. Bu Paul'e vergi bir özellikti: o sezgisel olarak ne kadar beklemesi gerektiğini bilirdi. Belki de onun tezi ile ilgili olarak herkesin beklentilerinin böylesine yüksek olmas›n›n nedeni buydu; onun üç y›lda ne kadar yıldız sayabileceğini biliyorlardı, ama tezi üzerinde neredeyse dört yıldır çalışmaktaydı. Ortalama bir öğrenci son sınıfa geldiğinde konu başlığını bulmuş olur ve o yılın bahar›nda da tezini bitirirdi, ama Paul kendi teziyle birinci y›l›ndan beri uğraşıyordu. Daha okuldaki ikinci sömestrimizde, benim adını, sadece babam Rönesans tarihçisi olarak kariyerinin çoğunu bu konuya vakfettiği için telaffuz etmeyi başarabildiğim, nadir Rönesans dönemi metinlerinden biri olan Hypnerotomachia Poliphili üzerinde çalışmaya karar vermişti bile. Üç buçuk yıl boyunca ve son teslim tarihine sadece yirmi dört saat kal›ncaya kadar, Paul en çok imrenilen mezuniyet programlar›n› bile geride b›rakacak ölçüde malzeme toplamıştı.

18

4 'ün Kural›

Sorun, Paul'ün benim de bu duruma sevinmem gerektiğini düşünmesiydi. Kışın bu kitap üzerinde birkaç ay birlikte çalışmış ve bir takım olarak iyi iş çıkarmıştık. Ama sonra annemin sürekli söylediği bir şeyi anlayıvermiştim: Ailemizdeki erkeklerin belli bir kitabı olduğu kadar, belli bir kadın> fethetmeye de eğilimleri vardı. Dışından bakıldığında Hypnerotomachia asla cazip görünmüyordu ama sadece çirkin kadınlarda bulunan bir çekiciliği vardı, sakladığı gizlere karşı insanda yavaş yavaş bir tutku yaratıyordu. Tam kendimi babam gibi onun gizemine-kaptırmışken, geri çekilmeyi ve benden daha fazla ilgi görmeyi hak eden bir kız arkadaşımın olan ilişkimi mahvetmeden havlu atmayı becerdim. Sonra da Paul'le aram>z asla eskisi gibi olamad>. Ricalar>m üzerine onun da tanıdığı bir lisansüstü öğrencisi olan Bili Stein araştırmalarına yardım etmeye başlamıştı. Şu aralar, tezinin teslim süresi yaklaştığından Paul tuhaf bir şekilde ihtiyatlı davranır olmuştı. Genelde çalışmalarından pek söz etmezdi ama son hafta boyunca sadece benden değil Charlie ve Gil'den de uzaklaşmış, araştırmaları hakkında kimseye tek kelime etmez hale gelmişti. "E, hangi tarafa eğilimin var, Tom?" Gil sormuştu bunu. Charlie bakışlarını buzdolabından ayırıp, "Evet" dedi. "Hepimiz kapana kısılmış gibiyiz."

Gil ve ben inledik. Bu kapana k>s>lmak deyimi Charlie'nin yar> y>l s>nav>nda başını derde sokan deyimlerden biriydi. Bu deyimi balık avına yakıştırdığı için Tobias Smollet'in Roderick Random'un Maceralar> roman> yerine Moby Dick'e atfetmişti. Sonra da takmıştı tabi ki. "Aş şunu art>k," dedi Gil. "Bana kapana kısılmanın ne olduğunu bilen bir doktor adı söyleyin," diye cevap verdi Charlie.

19

>

lan Galdvvell & Dustin Thomason

İkimizden biri cevap veremeden Paul'le paylaştığımız yatak odasından bir hışırtı gelmişti. Üzerinde bir şort ve tişörtle aniden kapıda beliren de bizzat Paul'dü. "Sadece bir tane mi?" dedi gözlerini ovalayarak. "Tobias Smollet. O cerrah>." Charlie yeniden mıknaatıslı harflere çevirmişti bakışlarını. Gil kıkırdadı ama bir şey söylemedi. "Senin Ivy'de olduğunu san>yorduk," dedi Charlie epey süren bir sessizlikten sonra. Paul ise odaya dönüp defterini alırken başını sallıyordu. Saman rengi saçlarının bir tarafı yamyassı olup yüzüne yapışmış, yanaklarına yastık izleri çıkmıştı. "Orda yeterince gizli çalışma imkânı yok," dedi. "Yine ranzamda çalışıyordum, uyuyakalmışım."

İki gecedir, belki daha da uzun zamandır gözünü kırpmaya fırsat bulamıyordu. Paul'ün danışmanı Dr. Vincent Taft, her hafta daha da fazla belge üretmesi için onu sıkıştırıyordu ve son sınıf öğrencilerini kendi beklentilerinin ipiyle asmaktan mutluluk duyan birçok danışmanın aksine, Taft başından beri Paul'e destek oluyordu. "E, ne haber Tom?" dedi Gil sessizliği bozarak. "Kararın nedir?"

Sehpaya baktım. Önümde duran ve kitabımdan okuduğum her satırdan sonra göz attığım mektuplardan söz ediyordu. Birinci mektup Chicago Üniversitesi'ndendi ve İngilizce üzerine doktora yapmamı öneriyorlardı. Nasıl Charlie'nin kanında tıp varsa, benim kanımda da kitaplar vardı ve Chicago'dan alacağım bir felsefe doktoru unvan> bana gayet uygun olurdu. Ama kabul mektubuna çok da istekli yaklaşmıyordum, bunun nedeni kısmen Princeton'daki notlarımın orta düzeyde olması, ama daha çok, aslında ne yapmak istediğimi tam olarak bilemiyor olmamdı ve bir köpeğin korkunun ko-

20

4 'ün Kural>

kuşunu algılaması gibi, iyi bir lisansüstü programı da kararsızlığın kokusunu alg>layabilirdi.

"Paray> seç," dedi Gil gözlerini Audrey Hepburn'den ay>rmdan.

Gil Manhattan'l> bir borsac>n>n oğluydu. Princeton onun için asla bir hedef olmamıştı, olsa olsa cam kenarında manzaralı bir koltuk, Wall Street'e giden

yolda geçici bir mola yeri ydi. Bu bakımdan kendi kendinin bir karikatürü gibiydi ve onu bu konuda ne zaman sıkıştırmaya kalksak gülümsemekle yetinirdi sadece. Onun bankaya doğru bu gülümsemeyle ilerleyeceğini biliyorduk hepimiz; bir doktor olarak küçük bir servet yapacağından emin olan Charlie bile Gil'in göreceği çeklerdeki miktarların yanına bile yanaşamayacak-tı. "Onu dinleme sakın," diye seslendi Paul odanın öbür tarafından. "Kalbinin sesini dinle."

Şaşkınlıkla ona baktım, tezinden başka bir şeyin farkında olmasına hayret etmiştim.

"Paranın peşine düş," dedi Gil yine, buzdolabından bir şişe su alırken.

Charlie bir an için oyunundan uzaklaşıp, "Ne önerecekler?" diye sordu.

"Kırk bir bin," diye tahmin yürüttü Gil ve buzdolabının kapağını kapatırken Elizabeth döneminden kalma birkaç kelime yerlere saçıldı. "Beş bin prim, artı çeşitli fırsatlar."

Bahar sömestri iş mevsimiydi ve 1999 yılında piyasaya alıcılar hâkimdi. Yılda kırk bir bin dolar, kabaca benim alçakgönüllü İngilizce kariyerimle kazanmayı umduğumun iki katıydı ama sınıf arkadaşlarımla yapmış olduğu bazı anlaşmalara göre çok da parlak sayılabılırdi.

21

lan Galdvve11 & Dustin Thomason

Austin'de kurulmuş ve dünyanın en ileri kurumsal destek ofis yazılımını geliştirdiklerini iddia eden Daedalus firmasından gelen mektubu elime aldım. Bırakın destek ofisinin ne demek olduğunu, bu firma hakkında da hemen hemen hiçbir şey bilmiyordum ama koridorun aşağısından bir arkadaşım onlarla temas kurmamı önermişti ve ben de bu bilinmeyen Teksas fatihi ile ilgili yüksek maaş söylentileri duyduğum için başvurmuştum. Daedalus da genel modaya uymuştu, şirket ya da yaptığı iş hakkında bir şey bilmiyor olmama aldırmıyorlardı. Eğer zekâm kullanıp birkaç testi çözebilirsem ve kendimi makul bir şekilde açıkça ifade edebilir ve sürece sevecen yaklaşabilirsem, iş benim olacaktı. Yani, Sezar'ın sözlerinin yeni moda söylenişiyse; yapabiliirdim, yaptım ve oldu.

"Yakın," dedim mektuba bir göz atıp. "Yılda kırk üç bin dolar. Üç bin dolar da işe giriş primi. On beş bin tane de fırsat."

"Ve armut ağacında bir keklik," diye ekledi Paul öteki uçtan. Para hakkında konuşmak paraya dokunmaktan bile daha iğrenç bir şeymiş gibi davranan bir o vardi. "Saçmanın saçması."

Charlie yine kelimelerle oynuyordu. Kendi kilisesinin vaizini taklit ederek, ateş püsküren bariton bir sesle, "Saçmalıkların saçmalığı. Her şey çok saçma," dedi. Vaiz Princeton'da teoloji fakültesini henüz bitirmiş, Georgia'lı ufak tefek, siyah bir adamdı.

"Kendine karşı dürüst ol Tom," dedi Paul sabırsız bir ifadeyle, ama yine de göz göze gelmekten kaçınıyordu. "Senin böyle bir maaşı hak ettiğini düşünen bir şirket fazla uzun ömürlü olmaz. Daha ne yaptıkların bile bilmiyorsun." Yine defterine dönüp bir şeyler çiziktirmeye başlamıştı. Pek çok kâhin gibi onun kehaneti de görmezden gelindi.

Gil hâlâ televizyona kilitlenmiş durumdaydı ama Paul'ün sesindeki gerginlik Charlie'nin dönüp ona bakmasına neden olmuştu.

22

4'ün Kuralı

Bir süre hafifçe uzamış sakallarını ovaladıktan sonra, "Pekâlâ millet, durun bakalım. Sanırım biraz istim salıverme zamanı," dedi.

Gil ilk olarak başını çevirip baktı. O da benim duyduğumu duymuş olmalıydı, yani istim kelimesinin üzerindeki o belli belirsiz vurguyu.

"Hemen şimdi mi?" diye sordum.

Gil bu fikri tartmak ister gibi saatine bakıyordu. "Yarın saate kadar hazıro olabiliriz," dedi ve söylediğini kanıtlamak ister gibi televizyonu bile kapattı ve Audrey'nin giderek küçölüp kaybolmasına neden oldu.

Charlie de Fitzgerald'a bir fiske vurup kapatmaya çalıştı ama kitap isyan edercesine yeniden açılınca tuttuğu gibi kanepenin üzerine fırlattı.

"Ben çalışıyorum," diye itiraz etti Paul. "Bunu bitirmem lazım." Tuhaf bir şekilde bana bakıyordu. "Ne?" dedim. Ama Paul cevap vermedi.

Charlie sabırsızlıkla, "Sorun nedir kızlar?" diye sordu. "Dışarda hâlâ kar yağıyor," dedim.

Yılın ilk kar fırtınası bugün kasabanın üstünde uğuldamaya başlamıştı, oysa ağaçlarda baharın ilk tomurcukları çıkmak üzereydi neredeyse. Şimdiyse kar yüksekliği otuz santimi bulmuş, belki geçmişti. Kampusta Paskalya hafta sonu etkinlikleri yeniden düzenliyordu. Bu yıl Paul'ün tez danışmanı Vincent Taft'ın bir de Paskalya Yortusu'ndan önceki cuma konuşması vardı programda. Hava Charlie'nin düşündüğü şey için pek uygun sayılmazdı.

"Curry ile 08.30'dan önce buluşman gerekmiyor değil mi?" diye sordu Gil, Paul'e, onu ikna etmeye çalışıyordu. "O zamana kadar yaparız. Gece de daha çok çalışabilirsin."

23

Ian Caldsvell & Dustin Thomason

Eksantrik bir adam olan Richard Curry, babamın ve Taft'ın eski bir arkadaşıydı ve üniversitedeki ilk yılından bu yana Paul'e akıl hocalığı yapıyordu. Paul'ün dünyadaki en ünlü baz> sanat tarihçile-riyle temas kurmasını sağlamış ve Hypnerotomachia ile ilgili araştırmalarının çoğuna mali kaynak bulmuştu. Paul defterini eliyle şöyle bir tarttı. Gözlerini deftere dikmiş ve bakışlarına yine o yorgun ifade yerleşmişti.

Charlie, onun ikna olmak üzere olduğunu hissetmişti. "07.45 'te bitirmiş oluruz," dedi.

"Tak>mlar kim kim olacak?" diye sordu Gil.

Charlie biraz düşündü ve, "Tom benimle," dedi.

Oynamak üzere olduğumuz oyun sevilen eski bir oyunun yeniden uydurulmuş şekliydi: Kampusun altındaki buhar tünellerinin oluşturduğu labirentte seri ad>mlarla oynanan bir tür paintball. Aşağıda ampulden çok fare bulunuyordu, ısı çok düşüktü ve bölge o kadar tehlikeliydi ki kampus polisinin bile oraya girmesi yasaktı. İkinci sınıfta, sınav döneminde Charlie ile Gil, Gil ve Paul'ün yemek kulübünde buldukla> eski bir haritadan ve Gil'in babasıyla arkadaşlarının son s>n>ftayken oynad>klar> bir oyundan esinlenerek, ak>llar>nda bir fikirle çıkagelmişlerdi.

Oyunun yeni versiyonu, Ivy'nin bir düzine kadar üyesi ile Charlie'nin EMT'den arkadaşları arasında bir anda yayılıp popüler hale gelmişti. Oyunda en başarılı kılavuzlardan birinin Paul olması hepsini çok şaşırtmıştı, durumu sadece biz dördümüz anlamıştık, çünkü Ivy'ye gidip gelirken Paul'ün bu yolu ne kadar sık kullandığını biliyorduk. Ama Paul'ün oyuna duyduğu ilgi giderek azalmıştı. Bu taktik dansında, kendisinden başka kimsenin stratejik olası-

24

4 'ün Kur ah

lıkları görememesi onu hüsrana uğratmıştı. Büyük bir kış ortası maçında, hatalı bir atış yüzünden buhar borularından biri delindiğinde Paul orada değildi; patlama yüzünden borunun plastik koruyucuları dörtbir yana üçer metre fırlamıştı ve Charlie onları kenara çekmese yan sarhoş iki alt sınıf öğrencisi haşlanmış olacaktı. Princeton'ın kampus polisi olay yerine gelmiş ve birkaç gün içinde dekan bol miktarda ceza yağdırmıştı. Bu kötü sonuçtan sonra Charlie boya ta-bancalarını ve mermilerini daha hızlı ama daha az riskli bir şeylerle takas etmiş, yani bir garaj satışından eski bir lazer tabancası seti almıştı. Yine de, mezuniyet yaklaşırken yönetim kural ihlallerine^ karşı sıfır hoşgörü politikas> uygulamaktaydı. Bu gece tünellerde yakalanmak, geçici olarak uzaklaştırma ya da daha kötü bir sonuç getirebilirdi.

Charlie, Gil ile paylaştıktan odaya dalıp koca bir sırt çantası aldı, sonra bir tane daha yakalayıp benim elime tutuşturdu. Son olarak da şapkasını başına geçirdi.

"Tanm, Charlie," dedi Gil. "Sadece yarım saatliğine iniyoruz aşağıya. Ben bahar tatiline bile bu kadar eşya ile gitmemiştim."

"Haz>rl>kl> olmak laz>m," dedi Charlie daha büyük olan çantay> s>rt>na yerleştirirken, "Ben bunu bilir bunu söylerim."

"Sen ve Küçük İzçiler," diye mınıldandım.

"Kartal izçiler," dedi Charlie, çünkü geçmişte hiç acemi çaylaklık yapmadığımı biliyordu.

"Han>mlar haz>r m>s>n>z?" diye laf>m>z> böldü Gil kap>ya dikilip.

Paul içini çekti, zorla ayağa kalktı ve başını salladı. Odanın derinliklerinden bir yerden çağrı cihazını bulup çıkardı ve beline taktı.

Dod Binas› denilen yurdun önünde Charlie ile birlikte, Gil ve Paul'den ayrıldı. Tünelere farklı yerlerden girecek ve takımlardan

25

lan Caldwell & Dustin Thomason

biri diğerini ortaya çıkarana kadar kendimizi göstermeyecektik.

Charlie ile baş başa kalır kalmaz kampusun alt kısmına doğru yürümeye başladık ve, "Siyah İzci Çocuk diye bir şey olduğunu bilmiyordum," dedim.

Kar umduğumdan daha kalın bir tabaka oluşturmuştu ve hava da beklediğimden soğuktu. Kayak ceketime iyice sarınıp eldivenlerimi giymeye çalıştım.

"Sorun yok," dedi Charlie. "Seni tanıyana kadar ben de böyle beyaz bir kedi olduğunu bilmiyordum."

Kampusun aşağı kısmına kadar yolculuğumuz bir sis perdesi içinde geçti.

Günlerdir bir yandan mezuniyetin yaklaşması, bir yandan benim kendi tezimin yolunda gitmemesi yüzünden dünya bana gereksiz hareketlerle dolu bir telaş içinde gibi görünüyordu; alt sınıflardakiler gece derslerine koşturuyor, üst sınıflar kan ter içinde laboratuvarlarda final çalışmalarını yapıyorlardı. Şimdi de kar taneleri gökyüzünün tamamını kaplamış, yere konana kadar dönüp duruyorlardı.

Aşağı doğru inerken ayağım ağrıtmaya başlamıştı. Uyuşumda-ki eski yara izi yıllardır kötü havalarda altı saat sonra havanın bozacağını haber vermek âdetindeydi. Eski bir kazadan yadigar kalmıştı bu iz. On altıncı yaş günümden kısa bir süre sonra yaz tatilimin büyük bir kısmını hastanede geçirmeme neden olan bir trafik kazası geçirmiştik. Şu anda ayrıntılar net hatırlıyordum, ama o gecedeki kalan tek net anım, sol uyluk kemiğimin uyluk kasından sıyrılmış olduğu ve bir ucunun derimi yarıp dışarı fırladığıydı. Şok nedeniyle bayılmamdan hemen önce gördüğüm son manzara buydu. Ayrıca sol kolumun alt kısmındaki iki kemiğim ve soldaki iki ka-

26

4'ün Kuralı

burgam da kırılmıştı. Bana sonradan anlattıklarına göre atardama-ramdaki kanama ancak ölmeme ramak kala durdurulabilmişti. Fakat beni enkazdan çıkarıncaya kadar arabayı kullanan kişi, yani babam ölmüştü.

Kaza beni değiştirmişti elbette: üç ameliyat, iki aylık rehabilitasyon ve altı saat gecikmeli, hava durumuna bağlı ağrılarımla yerleşik hale gelmesinden başka, hâlâ kemiklerim metal çivilerle tutturulmuş durumdaydı, bacağımda bir yara izi ve yaşamımda, zaman geçtikçe daha da büyüyormuş gibi görünen tuhaf bir boşluk vardı. İlk değişen şey giysilerim olmuştu, yeterince kilo alana kadar daha küçük beden pantolon ve tişörtler giymem gerekmişti. Ayrıca uyuşumda yapılan doku naklinin izi durmadan şekil değiştiriyordu. Daha sonra ailemin de değiştiğini fark etmiştim. En büyük değişiklik tamamen içine kapanan annemdi ama iki ablam Sarah ve Kris'ten de değişmişlerdi ve evde giderek daha az, daha az vakit geçirir olmuşlardı. En son değişen de arkadaşlarım olmuştu veya sanırım ben onları değiştirmiştim. Bilemiyorum beni daha iyi anlayan arkadaşlarım olsun mu istemişim, yoksa beni daha farklı bir gözle görsünler mi istemişim ya da tam olarak ne istiyordum, ama, eski arkadaşlarım da, tıpkı eski kıyafetlerim gibi artık bana uymuyorlardı.

İnsanlar kaza kurbanlarına zamanın her derde deva olduğunu söylerler.

Söylediklerine göre zaman sanki bir doktor gibidir. Ancak konu üzerinde altı yıl boyunca düşündükten sonra, ben farklı bir izlenim edinmiştim. Zaman, eğlence parkında hava pompasıyla tişörtleri boyayan adamdı. Renkleri ince bir sis perdesi halinde sıkıp havada yüzen parçacıklara dönüşmelerini ve gidip yerlerine yapışmalarını bekliyordu. Ve ne kadar çok sıkarsa sıkınsın, günün sonunda tişörtün üstündeki desende görülecek pek fazla bir şey olmuyordu. O tişörtü alan her kimse, sonsuza kadar devam eden tema parkının o

27

lan Caldwell & Dustin Thomason

büyük müşterisi her kim ise, sabah kalkınca acaba gördüğüm neydi diye

düşünüyordu bence. Biz bu benzeşimdeki boyalardık, bir keresinde Charlie'ye de

söz ettiğimde böyle anlatmaya çalışmıştım düşüncemi. Zaman bizi ayrıştıran şeydi.

Belki de en iyisi Paul'ün tanışmamızdan kısa süre sonra yaptığı gibi yapmaktı. Daha o zamandan, on sekiz yaşındayken bir Rönesans fanatığıydı ve Michelangelo'nun ölümünden beri medeniyetin baş aşağı gitmekte olduğuna ikna olmuş durumdaydı. Babamın o döneme ait kitaplarının tümünü okumuştı ve okul açıldıktan birkaç gün sonra, ilk sınıfın katalogunda göbek adını görür görmez gelip kendini bana tanıtmıştı. Tuhaf, kendine özgü bir göbek adımı vardı ve çocukluğum boyunca boynuma dolanmış bir albatros gibi taşımak zorunda kalmıştım onu. Babam, bana en sevdiği on yedinci yüzyıl İtalyan bestecinin adını vermek istemiş, söylediğine göre adam ne bir Haydn olabilmiş ve ne de Mozart. Öte yandan annem adımın doğum sertifikasına babamın istediği şekilde yazılmasını kabul etmemiş ve Arcangelo Corelli Sullivan gibi üç başlı canavara benzeyen bir adı bir çocuğun başına sarmanın korkunç bir şey olduğunda ısrar etmiş. O kendi babasının adı olan Thomas'dan yanaymış ve her ne kadar hayal gücünden yoksun bir isim olsa da yine de ince bir fark yaratmayı başarmış.

Böylece, doğum sancılan başlar başlamaz kendini ve beni dış dünyadan ayırıp babam uzlaşmaya razı olana kadar da ortaya çıkmamış. Bir anlığına ümitsizliğin ilhama galip gelmesi sonucunda, ister daha iyi, ister daha kötü adımı Thomas Corelli Sullivan olmuş ve öyle de kalmış. Annem göbek adımı, tozlan halinin altına süpürür gibi, diğer iki adımın arasında yok edivereceğimi umarken, ismin çok önemli bir şey olduğuna inanan babam ise, daima Arcangelo'suz bir Corelli'nin telleri olmayan bir Stradivarius'a benzediğini iddia

28
4'ün Kuralı
ederdi. Söylediğine göre annem, çevirdiği oyunlan doğum yatağında değil evlilik yatağında çevirmişti. Ve babam şehvetin, kötü bir yargı için geçerli tek mazeret olduğuna inanan bir adamdı.

Tanıştıktan birkaç hafta sonra bütün bunları Paul'e anlatmıştım. Benim minik hava pompalı boya metaforumu anlattığımda "Haklısın," demişti. "Zaman da Vinci'nin zamanı değil." Sonra bir an düşünüp kendi yumuşak tarzıyla gülümsemişti. "Hatta Rembrant'ın zamanı bile değil. Olsa olsa ucuz bir Jackson Pollock zamanı."

Beni ta başından beri anlamış görünüyordu.
Üçü de öyleydiler, yani Paul, Charlie ve Gil.

29
Bölüm 2
Charlie ile ikimiz Dillon Jimnastik Salonu'nun dibinde, kampusun güneyine yakın, bir rögar kapağının üstünde duruyorduk. Örgü beresine dikili Philadelphia 76 etiketi, gevşemiş, rüzgârla uçuşuyordu. Tepemizde, bir sodyum lambasının portakal rengi gözünün altında kar taneleri öbek öbek dönüyordu. Bekliyorduk. Charlie, caddenin karşı tarafındaki iki ikinci sınıf öğrencisi bize vakit kaybettiriyor diye sabırsızlanıyordu.

"Bana sadece ne yapmamız gerektiğini söyle," dedim. Kolundaki saatte bir ışık yanıp söniyordu ve o da ona bakıyordu. "Şu an 07.07 Nöbetçiler 07.30'da değişiyor. Yirmi üç dakikamız var."

"Sence onları yakalamaya yeter mi yirmi dakika?" "Tabi," dedi. "Eğer nerde olduklarını bulabilirsek." Sonra tekrar caddenin karşı tarafına baktı. "Hadi, kızlar."

Bir tanesi sanki kar onu giyinirken aniden yakalayıp şaşırtmış gibi, baharlık eteğindeki karları silkiyordu. Öteki, yani bir duvar resmi yarışmasından tanıdığım Perulu kız ise yüzme ve dalış takımının giydiği türden, portakal rengi, marka bir parka giymişti.

30
4'ün Kuralı
"Katie'yi aramayı unuttum," dedim birden yüreğim sıkışarak.

Charlie döndü.
"Bugün onun doğum günü. Dışarı çıkmadan önce onu aramalıydım."
İkinci sınıflardan Katie Marchand yavaş yavaş bulmayı hak etmediğim bir kız arkadaş haline gelmişti. Charlie, onun hayatımda giderek daha önemli hale

gelmesini, güzel kadınların erkek seçmekte başanlı olmadıklarını hatırlatan bir gerçek olarak kabul etmişti.

"Ona bir şey almış mıydın?" diye sordu.

"Evet." Ellerimle bir dikdörtgen yaparak, "Bir fotoğraf, galeriden aldım, şeydeki..."

Başını salladı. "O zaman aramamış olman sorun değil." Bir homurtunun ardından, yan kakhahamsı bir ses çıkardı. "Neyse, şu anda muhtemelen aklında başka şeyler vardır."

"Bunun ne anlama gelmesi gerekiyor?"

Charlie kar tanelerini yakalamak istercesine elini uzattı. "Yılın ilk kan. Çıplaklar Olimpiyatı."

"Tanrım. Unutmuşum."

Çıplaklar Olimpiyatı Princeton'un en sevilen geleneklerinden biriydi. Her yıl, karın ilk yağdığı günün gecesinde ikinci sınıflar Hol-der Binası'nın bahçesinde toplanırlardı. Yurtlarla çevrili alanda, bütün kampuslardan gelen meraklı izleyiciler önünde yüzlerce, yüzlerce öğrenci sürüler halinde gelir ve kahramanca bir umursamazlıkla giysilerini çkartır ve ortalıkta çlgınca koştururlardı. Bu, üniversitenin eski zamanlarından, Princeton henüz erkeklere mahsus bir kurumken ve kitlesel çıplaklığın tıpkı ayakta işlemek ve savaş ilan etmek gibi erkeklere has bir üstünlük sayıldığı dönemlerden kalma bir ayin olsa gerekti. Ancak kadınların da kavga dövüş bu küçük ayrıcalıklı gruba katılmasıyla, olay akademik yılın mutlaka görülmesi ge-

31

lan Caldwell & Dustin Thomason

reken başlıca olayı haline gelmişti. Hatta medya bile ilgi gösteriyor, uydu anten takılı minibüsleri, kameralarıyla Philadelphia'dan olduğu kadar New York'tan da koşup geliyorlardı. Sadece Çıplaklar Olimpiyatı bile üniversitenin soğuk kış aylarını aydınlatmaya yeten bir ateş yakıyordu, ama bu yıl, Katie'nin de katılıyor olmasıyla olay benim için çok daha ilginç bir anlam kazanmıştı.

"Hazır mısın?" dedi Charlie, sonunda ikinci sınıftan kızlar geçip gitmişlerdi. Ayağımla rögar kapağının üzerine birikmiş karları temizledim. Charlie yere diz çöktü ve işaret parmaklarını kapağın tutamaklarına geçirdi. Kapağı sürüklerken üstünde kalan karlar asfalta dökülüyordu. Tekrar yola bir göz attım.

"Önce sen," dedi elini sırtına koyup. "Çantalar ne olacak?" "Hadi sallanma da git."

Dizlerimin üstüne çöktüm ve iki avucumu deliğin iki yanına dayadım. Aşağıdan yoğun bir ısı yükseliyordu. Kendimi aşağı doğru indirmeye çalıştığımda kayak ceketim deliğin kenarına takıldı.

"Lanet olsun, Tom kıpırda biraz. Demir basamağı bulana kadar salla ayağını.

Duvar da bir merdiven var."

Ayağımla duvarı yoklayarak inmeye başladım. "Tamam," dedi Charlie. "Al şunu." Delikten önce benim çantamı, sonra kendisininkini sallandırdı. Karanlığın içinde her iki yöne doğru uzanan borular seçilebiliyordu. İçerisi zar zor görülüyordu ve havada metalik çnlamalar ve tşlamalar yankılanıyordu. Bu Princeton'un şşnma sistemiydi, uzaktaki merkez kazandan gelen buhar pasajlardan geçerek, kuzey kısımda kalan yurtlara ve öğrenim binalarına gidiyordu. Charlie borulardaki buharın metrekarede yüz on dört kilo basınç yarattığını söyle-

32

4 'ün Kuralı

misti. Daha küçük borular da yüksek voltajlı elektrik ve doğal gaz borularıydı. Yine de, tünellerde herhangi bir uyan işareti, floresanlı bir üçgen ya da üniversite polisine ait bir duyuru filan görmemiştim. Üniversite buranın varlığını unutmayı tercih ediyordu herhalde. Bu girişteki tek mesaj, uzun zaman önce siyah boyayla yazılmış LAS-CIATE OGNE SPERANZA, VOI CH'INTRATE yazıydı. Burada korkulacak hiçbir şey gönmemiş olan Paul yazıyı ilk gördüğü zaman gülümsemişti. Dante'nin sözlerini bizlere çevirirken bütün umutları z> bir yana bırakın, demişti, siz buraya girmiş olanlar.

Charlie de kapağı üstüne çekip aşağı inmeye başlamıştı. Son basamaktan inerken şapkasını çıkardı. Alnındaki boncuk boncuk terlerde ışığın yansımaları oynayıyordu. Dört aydır kestirmedeği k>v>rc>k saçları neredeyse tavana

değiyofdu. Bize bunun afro olmadığını söylüyordu, ona göre bu sadece bir yarı-fro'ydu.

İçerideki bayat havayı birkaç kez kokladıktan sonra çantasından bir kutu Vick's VapoRub ç>kard>. "Bunlardan biniz burnunun alt>na koy, hiçbir koku almaz>n," dedi.

Onu takmad>m. Bu yöntemi yaz>n yerel bir doktorun yan>nda staj yaparken öğrenmişti, böylece otopsi sırasında ölüden gelen kokular duyulmuyordu. Babama olanlardan sonra tıp mesleğine güvenim kalmamıştı, doktorlar bana göre iki yüzlü, beceriksiz parazitlerdi. Ama Charlie'yi bir hastanede işbaşında görmek tümüyle başka bir şeydi. Yerel ambulans ekibinin güçlü adamı, zor işlere koşan kişisiydi; daha önce hiç görmediği insanlara, Hırsız dediği ölümle savaşma şansı verebilmek için, bir gün içinde yirmi beşinci saati de mutlaka yaratırdı. Charlie çantadan bir çift gri lazer silah> ve sonra da ortas>nda koyu renk plastik tokaları olan Velcro kayış takımını çıkarıyordu. O çantalarla uğraşırken ben de ceketimin fermuvannı açmaya başlamıştım. Gömleğimin yakası boynumu sıkmaya başlamıştı bile.

33

F:3

lan Calchvell & Dustin Thomason

"Dikkat et," dedi ben daha ceketimi en büyük borunun üstüne atamadan koluyla tavanı göstererek. "Gil'in eski ceketine neler olduğunu unutma."

Tamamıyla unutmuştum. Buhar borularından biri montun naylondan dış kısmını eritmiş ve içindeki katkı maddesinin tutuşmasına neden olmuştu. Ceketten kalanı yere atıp üstünde tepinmek zorunda kalmıştık söndürebilmek için.

"Ceketleri burda bırakıp dışarı çıkarken alacağız," dedi ve montumu elimden al>p kendisinininkiyle birlikte dürerek kendi esnek çantasına tıktıştırdı. Sonra ask>lar>n>n birini tavandaki bir ç>k>nt>ya geçirdi.

"Böylece fareler kemiremez," dedi çantadan bir şeyler daha ç>kar>rken.

Bana bir fener ve iki kanall> bir el telsizi verdikten sonra, s>çaktan dolayı üstü boncuk boncuk terlemiş iki büyük su şişesi çıkardı, bunu çantasının dışındaki file cebe yerleştirdi.

"Unutma," dedi. "Yine ayrılmamız gerekirse akıntıya doğru gitme. Suyun aktığını görürsen hemen aksi yöne doğru git. Ak>nt> artarsa kendini bir kanalizasyonda bulabilirsin. Bu Ohio Nehri değil, seni eve götürmez. Burda su seviyesi çok çabuk yükselir."

Bu, geçen sefer ikimiz yine takım olduğumuzda kaybolduğum için çektiğim cezaydı. Serinlemek için tişörtümü çekiştiriyordum. "Chuck, Ohio Columbus civar>nda bir yerlere gitmez zaten," dedim.

Bana hiç aldırmadan alıcılardan birini elime tutuşturdu ve göğsüme takmamı bekledi.

"Peki plan nedir?" diye sordum. "Hangi yöne gidiyoruz?"

Gülümsedi. "Senin geldiğin yöne."

"Neden?"

Charlie kafam> s>vazlad>. "Çünkü sen sherpa's>n."

34

4 'ün Kural>

Bunu sanki sherpa'lar hobit'lere benzer sihirli cüce kılavuzlar soyuymuş gibi söylemişti.

"Ne yapmam> istiyorsun?"

"Paul tünelleri bizden iyi biliyor. Bizim bir stratejiye ihtiyac>m>z var."

Durup kafamı çalıştırdım. "Onların tarafında tünellere en yakın giriş nerde?"

"Bir tane Clio'nun arka taraf>nda var."

Cliosophic eski bir münazara grubu binas>yd>. Her iki taraf>n> da gözümün önüne getirmeye çalıştım ama sıcak kafamı bulandıırı-yordu. "Şu an bulunduğumuz yere doğrudan ulaşacak olan. Dümdüz güneye doğru. Değil mi?"

Biraz düşünüp kafasının içinde coğrafyayla boğuştu. "Doğru," dedi sonunda.

"Ve o asla düz yolu seçmez."

"Asla."

Paul'ün her zaman iki adım ileride olduğunu düşündüm.

"Şöyle yapacaktır. Doğrudan gelecek. Doğruca Clio'nun güneyinden geçip biz hazır olamadan bizi avlayacak."

Charlie bir süre düşündü, sonunda, "Evet," dedi aradaki yolları zihninde canlandırmaya çalışmaktan kurtulup. Dudaklarının köşelerinde bir tebessüm oynamaya başlamıştı.

"O zaman biz de onun arkasından dolaşalım," diye önerdim. "Arkasından yakalayalım."

Charlie'nin gözleri parlamaya başlamıştı. Sevinçle sırtıma öyle bir vurdu ki, neredeyse çantanın ağırlığıyla yere yapışmıştım. "Hadi gidelim," dedi.

35
Ian Galdvveall & Dustin Thomason
İki kanallı telsizin alıcısından bir hışırtı duyulduğunda koridordan aşağı doğru ilerliyorduk.

El telsizini kemerimden aldım ve düğmesine bastım.

"Gil?"

Ses yok.

"Gil?... Seni duyamıyorum..."

Ama cevap yoktu.

"Parazit olmalı," dedi Charlie. "Onlar sinyal yollayamayacak kadar uzaktalar."

Ben yine çağın yapıp bekledim. "Bu zimbirtıların üç kilometre çekiş alanı olduğunu söylemiştin," dedim. "Onlarla aramızda bir buçuk kilometre bile yok."

"Açık havada üç kilometre," dedi Charlie. "Bu kadar beton ve döküntünün arasındada bir buçuk kilometre bile değildir."

Ancak: telsizler acil durumlar içindi. Ve duyduğum sesin Gil'e ait olduğundan emindim.

Yerdeki çamurlu su birikintilerinden ve pislik yığınlarından sakınarak, sessizlik içinde bir yüz metre kadar daha gittik. Birden Charlie tişörtümün yakasına yapışıp beni geri çekti.

"Ne halt ediyorsun?" dengemi kaybetmemek için kendimi zor toparlamıştım.

Charlie fenerinin ışığını tünelin karanlıklarına doğru uzanan bir tahtaya doğrulttu. Daha önceki oyunlarda her ikimiz de o tahtadan karşıya geçmiştik. "Ne oldu?"

Büyük bir dikkatle tahtaya adım atıyordu. "Güzel," dedi, oldukça rahatlamış olduğu görülebiliyordu. "Sudan zarar görmemiş."

Elimi tersiyle alnımı sildim, terden sıırılsıklam olmuştu.

36

4 'ün Kuralı

"Tamam," dedi. "Hadi gidelim."

Charlie iki uzun adımda karşıya geçmişti. Benim bütün yapabildiğim ise öteki yana yürüyene kadar dengemi korumaya çalışmak oldu.

Charlie su şişelerinden birini uzatıp, "Al iç şundan," dedi.

Çabucak birkaç yudum içip tünelin derinliklerinde Charlie'nin peşine düştüm. Tam bir cenaze levazımatçısı cennetine düşmüştük, dörtbir yanımızda mezar benzeri görüntüler uzayıp gidiyor, koyu renk duvarlar karanlığın içine doğru giderek incelik sisler arasındada görünmez hale geliyordu.

"Tünellerin bu kısmı tam bir katakomba benzemiyor mu?" diye sordum.

Düşüncelerimin arasına telsizden gelen parazit vızıltıla-n karışıyordu.

"Neye?"

"Katakomba, yani mezara."

"Pek sayılmaz. Daha yeni kısımlar büyük bir oluklu borunun içinde," dedi, yüzeyin neye benzediğini anlatmak için elleriyle dalga hareketi yapıyordu.

"Sanki kaburgaların üstünde yürür gibi. Hani bir balina tarafından yutulmuşsun da. Bir tür..."

Karşılaştıracak bir şey bulmaya çalışırken parmaklarını sıklatıyordu. İncilvari bir şeydi. Melvillian gibi.

"Pinokyo gibi."

Charlie gülüyor muyum diye dönüp bana baktı.

"Fazla uzakta olamazlar," dedi, örneği bulamamıştı. Tekrar önüne dönüp göğsüne takılı telsizi okşadı. "Merak etme. Köşeyi dönüp onlara birkaç kez patlatacağız ve eve döneceğiz."

Tam o anda telsizden yine bir hışırtı duyuldu. Bu kez hiç kuşkuyla yer yoktu, bu Gil'in sesiydi.

Oyun bitti Charlie.

37

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Z>nk diye durdum. "Bu da ne demek oluyor?"

Charlie'nin kaşları çatılmıştı. Mesajın tekrarlanmasını bekliyordu ama başka bir ses gelmiyordu.

"Buna kanacak değilim," dedi.

"Neye kanacak değilsin?"

"Oyunun sonu. Bu oyun bitti demek."

"Pislik yapma Charlie, neden?"

"Çünkü bu işte bir hata var?"

"Hata m>?"

Ancak o parmağını kaldırıp beni susturdu. Biraz uzaktan sesler geliyordu.

"Bunlar onlar," dedim.

Charlie de tüfeğini kaldırıp, "Hadi gel," diye cevap verdi.

Charlie'nin koca adımlarına yetişmek için peşine düşmekten başka çarem yoktu. O an ona yetişmeye çalışırken karanlığın içinde nasıl da ustalıkla koştuğuna hayran olmuştum. Benim elimden gelen tek şey fenerimin ışığını üzerinde tutup onu gözden yitirmemeye çalışmaktı.

Bir kavşağa yaklaşırken beni durdurdu. "Köşeyi dönme sakın. Fenerini de söndür.

Geldiğimizi anlayacaklar." Tam o anda telsiz yeniden çalışmaya başladı. Oyun

bitti Charlie. Biz Edwards Binas>n>n alt>ndaki kuzey-güney koridorunday>z.

Gil'in sesi çok daha netti ve çok daha yak>ndan geliyordu art>k.

Kavşağa doğru yürümeye başlamıştım ama Charlie beni geri

itti. Karşı yönde iki fener ışığı hareket ediyordu. Gözlerimi kısarak

karanlığa doğru bakınca siluetleri seçer gibi oluyordum. Bizim yak-

38

4 'ün Kural>

lastiğimizi duyarak döndüler. Fenerlerden birinin ışığı bize doğru tutulmuştu.

"Allah kahretsın!" diye bağırdı Charlie, bir yandan elini gözlerine siper ediyordu. Tüfeğini körlemesine ışığa doğrulttu ve tetiğe basmaya başladı. Göğsündeki telsizden gelen vızıltıyı duyabiliyordum.

"Kes şunu!" diye tısladı Gil.

"Sorun ne?" diye bağırdı Charlie biz yaklaşırken.

Paul, Gil'in arkasında hareketsiz duruyordu. Tam tepelerindeki rögar kapağının aralıklarından ışık sızılmaktaydı.

Gil parmaklar>ndan birini dudaklar>na götürdükten sonra yukarı, rögar deliğini işaret etti. Tepemizde,, Edwards Binası'nın önünde duran iki kişiyi seçebilmiştim.

"Bili, beni aramaya çalışıyor," dedi Paul çağrı cihazını ışığa doğru tutarak. Heyecanlandığı belliydi. "Burdan çıkmam lazım."

Charlie, Paul'e hayretle baktı ve sonra Paul ile Gil'e ışıktan uzaklaşmalarını belirten bir işaret yaptı.

"K>p>rdam>yor yerinden," diye f>s>ldad> Gil dudaklar>n>n aras>ndan.

Paul metal kapağın tam altında duruyordu ve delikten tepesine eriyen karlar

damlarken o çağrı cihazına bakmaktayd>. Yukar>da birtak>m hareketler oluyordu.

"Yakalatacaks>n bizi," diye f>s>ldad>m.

Gil, "Başka bir yerde alet çekmiyormuş," dedi.

"Bili daha önce hiç böyle bir şey yapmamıştı," diye fısıltıyla yanıt verdi Paul.

Kolundan yakalay>p çektim ama silkinip kurtuldu. Çağrı cihazının gümüşü yüzeyinde ışık yanınca bize de gösterdi, üç tane numara görebilmiştim: 911.

39

lan Galdvvell & Dustin Thomason

"Bunun anlamı ne?" diye fısıldayarak sordu Charlie. "Bili bir şey bulmuş

olmalı," dedi Paul sabırsızca. "Ona erişmem laz>m."

Edwards'ın önündeki ayak kalabalığı rögar üzerindeki taze kan eziyordu. Charlie gerilmeye başlamıştı.

"Bak," dedi. "Bir kez şans yüzümüze gülmüş, normalde burda sinyal almak..."

Tam o anda çağn cihazı tekrar çalmaya başladığı için susmak zorunda kalmıştı. Şimdi gelen mesaj bir telefon numarasıydı: 116-7718.

"Bu nedir?" diye sordu Gil.

Paul ekranı baş aşağı çevirdi ve mesaj BILL-911 şekline dönüştü.

"Ben burdan çıkıyorum, hemen," dedi Paul. Charlie ise başını sallıyordu. "Bu rögan kullanamazsın. Yukarda çok fazla insan var."

"Ivy'deki çıkışı kullanmak istiyor," diye açıkladı Gil. "Oranın çok uzak olduğunu söyledim. Clio'ya geri dönebiliriz. Nöbetçilerin devir teslimine hâlâ birkaç dakika var."

Uzakta minik k>rm>z> panlt>lar seçiliyordu. Fareler popolan-nın üzerine oturmuş bizi seyretmektedirler.

"Bu kadar önemli olan ne ki?" diye sordum Paul'e. "Çok büyük bir iş üzerindeydik..." diye söze başladı. Charlie sözünü kesip, "En iyisi Clio," dedi Gil'e katılarak. Saatine bakıp kuzeye doğru yürümeye başladı. "07.24. Acele etmemiz laz>m."

40

I

Bölüm 3

Kuzeye doğru yöneldik, koridor yine tabuta benziyordu ama daha önce beton olan duvarlar artık daha ziyade taşı. Babamın sar-cophagus (lahit) kelimesinin etimolojik açıklamasını yaptığını duyar gibiydim.

Yunanca "et yiyen" anlam>na gelir... çünkü eski Yunan mezar-lan kireçtaşından yapıldı ve bu taş dişler hariç tüm bedeni kırk gün içinde tüketti.

Gil beş altı metre kadar önden gidiyordu. Charlie gibi o da bulunduğumuz mekâna alışık bir biçimde hızlı yürüyordu. Işık azalıp çoğaldıkça Paul'ün silueti de bir görünüp bir kayboluyordu. Saçla-n terden alnına yapışmıştı ve günlerce uyumakta zorluk çekmiş olduğunu da hatırlıyordum.

Otuz metre sonra Gil'i bizi bekler bulduk, bizi çıkışa götürecek yolu bulabilmek için gözleriyle sürekli etrafı tanyordu. Bir B planı oluşturmaya çalışıyordu.

Çok geç kal>yorduk.

Gözlerimi kapatıp zihnimde kampusun haritasını canlandırmaya çalıştım.

41

lan Galdvvel & Dustin Thomason

Charlie, Paul'e, "Sadece on beş metre kaldı," diyordu. "Bilemedin otuz metre." Clio'nun yakınındaki rögar kapağının altına geldiğimizde Gil bize döndü.

"Kapağı itip dışarı bakacağım. Geldiğimiz yere doğru koşmaya hazır olun."

Saatine bir göz att>. "Benimki 07.29."

Demir merdivenin en alçak basamağına tutunup kendini yukarı çekti ve basamağa sağlamca yerleştikten sonra kollarını tepesindeki kapağa doğru uzattı. Kapağı itmeden önce omzunun üstünden bize bakt> ve, "Unutmay>n nöbetçiler bizi yakalamak üzere buraya inemez. Tek yapacakları bize dışarı çıkmamızı söylemek olacaktır. Aşağıda kalın ve sakın kimseye adıyla seslenmeye kalkmayın. Tamam m>?" dedi.

Üçümüz de başımızı salladık.

Gil derin bir nefes aldı, yumruğunu yukarı doğru itip kapağı bir dirsek hareketiyle yana kaydırdı. Kapak on beş santim kadar yana kaymıştı>. Çabucak etrafa göz atarken yukarıdan bir ses duyuldu. "Kıpırdamayın! Olduğunuz yerde kalın!" Gil'in dişlerinin arasından küfrettiğini duyabiliyordum. Charlie tişörtünden yakalayıp onu geri çekti ve dengesini kaybetmesin diye de sıkıca tuttu.

"Gidin! Şu tarafa! Fenerlerinizi de kapatın!" Karanlığın içinde tökezledim, bu arada önümde olan Paul'ü de sıkıştırmıştım. Bir yandan da yolu hatırlamaya çalışıyordum.

Sağ tarafta kal. Borular solda olacak, sen de sağda kalacaksın. Omzum duvara sürtünmüş ve gömleğim yırtılmıştı. Paul sıcaktan bunalmış vaziyette sendelemeye başlamıştı. Birbirimizin ayağına dolanarak yirmi adım kadar anca gitmiştik ki, Gil de yetişebilsin diye Charlie bizi durdurdu. Uzaktan rögar kapağından içeri tutulan

42

4 'ün Kural>

bir fenerin ışığı'nı görebiliyorduk. Arkasından bir kol ve sonra da bir kafa uzandı.

"Çoktan ordan!"

Fenerin ışığı tünelin karanlığında bir üçgen oluşturarak iki yönü taradı.

Sonra ikinci bir ses duyuldu, bir kadının sesi. "Bu size son uyan!"

Gil'e doğru baktım. Karanlıkta bizi konuşmamamız için uyarmak ister gibi başını salladığını fark edebiliyordum.

Ensemde Paul'un ıslak nefesini hissediyordum. Bayılacakmış gibi duvara dayanmıştı. Kadının sesi tekrar duyuldu, sanki ortağıyla konuşuyormuş gibi mahsus yüksek sesle konuşuyordu.

"Yardım iste. Bütün menfezlerin başına görevliler gelsin."

Bir an için fenerin ışığı delikte görünmez oldu. Charlie hemen sırtlarımıza vurarak koşmamızı işaret etti. Tünellerin içinde bir T noktasına kadar koştuk ve bir köşeden sağa dönüp bilmediğimiz bir bölgeye doğru koşmaya devam ettik.

"Bizi burda göremezler," dedi Gil nefes nefese ve fenerini yaktı. Kampusun kuzeybatı yönünde olduğunu tahmin ettiğim karanlık ve uzun bir tünel uzanıyordu önümüzde.

"Şimdi ne yapacağız?" dedi Charlie.

Gil, "Dod'a dönelim," diye öneride bulundu.

Paul alnını kurulamaya çalışıyordu. "Olmaz. Ordaki çıkışa asma kilit takıldı."

"Bütün ana delikleri gözetim altına alacaklar," dedi Charlie. Batıya doğru uzanan tünele doğru yürümeye başladım. "Kuzeybatıya en çabuk burdan gidilmez mi?"

"Niye?"

43

Ian Caldwell & Dustin Thomason

"Çünkü Rocky-Mathey'in yakınına ulaşabileceğimizi sanıyorum. Orası burdan ne kadardır?"

Charlie o arada son suyumuzu Paul'e vermişti ve Paul kana kana içiyordu. "Belki birkaç metre kadar," dedi. "Belki de biraz daha fazladır."

"Bu tünelden mi?"

Gil bir saniye düşündü ve başıyla onayladı.

"Eh daha iyi bir önerim yok," dedi Charlie.

Karanlığın içinde diğer üçü benim peşime takıldı ve ilerlemeye başladık.

Bir süre ayni koridorda sessizce yürüdük. Charlie bir yandan bende fenerin ışığı zayıfladıkça elime başka bir fener tutuşturuyor, bir yandan da giderek kendini kaybediyormuş gibi görünen Paul'e dikkat ediyordu. Sonunda Paul daha fazla dayanamayıp bir duvara yaslandığında ona destek olup yardım ediyor, borulara dokunmaması gerektiğini hatırlatıyordu. Her adımda boş şişelerdeki son su damlaları da yere dökülüyordu. Bu arada ben de yönümü kaybedip etmediğimi merak etmekteydim.

"Çocuklar," diye seslendi Charlie arkamızdan, "Paul fenalaşıyor."

"Sadece biraz oturmaya ihtiyacım var," dedi Paul zayıf bir sesle.

Birden Gil fenerlerden birini biraz uzağa doğru tutup bir dizi metal parmaklığın görülmesini sağladı. "Kahretsin."

"Güvenlik kapısı," dedi Charlie.

"Şimdi ne yapacağız?"

Gil, Paul'ün gözlerinin içine bakabilmek için çömelmişti, omuzlarından tutup sarsarak, "Hey," dedi. "Burdan çoktan bir yolu var

mı/

44

4 'ün Kuralı

Paul güvenlik kapısının arkasındaki buhar borusunu işaret etti ve sonra koluyla aşağı doğru belirsiz bir hareket yaptı. "Altından geçelim."

Boruyu fenerin ışığıyla tarayınca borunun alt tarafındaki izolasyon malzemesinin yırtılıp yerden beş on santim yükseğe kadar sarkmış olduğunu gördüm. Birisi onu daha önce yırtmıştı.

"Olmaz," dedi Charlie. "Yeterince yer yok."

"Orda, öteki tarafta bir tahliye mandalı var," dedi Gil duvardaki bir aleti göstererek. "Sadece birimizin gitmesi gerekir. Sonra kapıyı açabiliriz." Başını yine Paul'e doğru eğip, "Sen bunu daha önce yapmış mıydın?" diye sordu.

Paul başını salladı.

Charlie dişlerinin arasından, "Su kaybetti, dehidrasyon geçiriyor," diye m>r>ldand>. "Kimsede su kaldı mı?"

Gil yansı dolu şişesini uzattı, Paul bir dikişte bitirdi.

"Sağ ol, daha iyiyim."

"Geri dönmeliyiz," dedi Charlie.

"Hayır," dedim. "Ben hallededeğim."

"Benim ceketimi al," dedi Gil. "Yalıtım için."

Çelik borunun üstüne elimi koyup kontrol ettim. Yalıtım malzemesine rağmen sığağı hissedebiliyordum.

"Sığmazsın oraya," dedi Charlie. "Ceketle olmaz."

"Ben ceketsiz de idare ederim," dedim.

Ancak alttan geçmek üzere yere uzanınca aralığın ne kadar az olduğunu fark ettim. Yalıtımın yırtıldığı yerden de sıcak sular akıyordu. Midemin üzerine yere yapışıp borunun altından kendimi çekmeye çalıştım.

"Nefesini ver ve kendini öyle çek," dedi Gil.

45

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Kendimi ileri doğru itip mümkün olduğunca yere yapıştım. Ama en dar kısma geldiğimde tutunacak bir şey bulamadım, her tarafım çamurlu su birikintileriyle çevriliydi. Ve birden borunun altında sıkışıp kaldığımı hissettim.

Gil kendini dizlerinin üzerine atıp küfretmeye başlamıştı. Charlie'nin de, "Tom," dediğini duydum ve ayaklarımda bir çift elin varlığını hissettim. "İtin beni."

Ayaklarımla onun avuçlarından güç almaya çalıştım. Göğsüm betona sürtünürken kötü bir şekilde sıyrılıyordu ve bir uyluğum borunun yalıtımsız olduğu yere değmişti. Delici sığağın acısını hissedince ani bir refleksle bacağımı çektim. Kendimi öteki tarafta bulduğumda Charlie de iyi olup olmadığını soruyordu.

"Kilidin mekanizmasından saat yönüne çevir," dedi Gil. Çevirdim ve kilit açıldı. Gil kapıyı itip geçti, arkasından da Paul'e destek olmaya devam eden Charlie geliyordu.

Karanlığın içinde ilerlerken, "Doğru yaptığımızdan emin misiniz?" diye sordu Charlie.

Başımı salladım. Birkaç adım sonra duvara üstünkörü çizilmiş bir R harfi gördük. İkamet amacıyla kullanılan binalardan biri olan Rockefeller'a yaklaşıyorduk. Birinci sınıf öğrencisiyken orada kalan Lana McKnight adlı bir kızla çıkmıştım. O kış zamanımızın çoğunu yurttan onun odasında, cansız bir ateşin karşısında oturarak geçirmiştik, sonradan bir işe yaramıyor diye bacalar kapatılmıştı. O sıralarda konuştuğumuz şeyler artık o kadar uzak geliyordu ki bana. Mary Shelley'den, Gotik üsluptan ve Buckeyes'ten söz ederdik. Annesi Ohio Eyaleti'nde ders veriyordu babam gibi. Lana'nın göğüsleri patlıcana benziyordu ve kulakları da ateşin yakınında fazla kaldığı zaman gül yaprağı rengi oluyordu.

46

4 'ün Kuralı

Kısa bir süre sonra yukarıdan gelen sesler duydum. Çok fazla ses geliyordu.

!

Gil seslere doğru yaklaşırken, "Neler oluyor?" diye sordu.

Menfez kapağı tam üzerindeydi.

"İşte bu," dedim gülerek. "Çıkış yolumuz."

Anlamaya çalışarak suratıma baktı.

Sessizlikte sesleri daha açık duyabiliyordum, şamata yapan öğrencilerin sesleriydi, güvenlik kuvvetlerinin değil. Başlarımızın üzerinde düzinelerce öğrenci vardı.

Charlie de gülümsemeye başlamıştı. "Çıplaklar Olimpiyatı," dedi.

Sonunda Gil de uyandı. "Tam altımdayız."

"Bahçenin tam ortasında bir rögar kapağı var ya," diye hatırlattım, duvara dayanıp nefesimi düzeltmeye çalışıyordum bir yandan. "Tek yapmamız gereken kapağı yana itmek, kalabalığa karışmak ve ortadan kaybolmak."

Ancak arkamdan Paul boşuk bir sesle müdahale etti, "Tek yapmamız gereken önce soyunmak, kapağı yana itmek, kalabalığa karışmak ve ortadan kaybolmak."

Bir an için bir sessizlik oldu. Ve ardından, Charlie gömleğinin düğmelerini açmaya başladı.

"Tutmayın beni," dedi gülmekten katılarak gömleğini çıkarırken.

Kot pantolonumu bir çekişte çıkardım, Gil ve Paul de beni izlediler.

Kıyafetlerimizi çantalardan birine dikişlerini patlatırcasına tikiştirmeye başladık.

Charlie, "Bütün bunları taşıyabilir misin?" diye sordu her iki çantayı almamı önererek.

Bir an duraksadım. "Biliyorsun orda da nöbetçiler olacak, değil mi?"

47

Ian Galdvvel & Dustin Thomason

Ancak artık Gil'in kuşkusu kalmamıştı. Tırmanmaya başlamıştı bile.

"Üç yüz tane çıplak ikincisi sınıf öğrencisi, Tom. Eğer böyle de kaçamazsan yakalanmay> hak ediyorsun demektir."

Ve bunu söyler söylemez kapağı itti ve dondurucu bir rüzgâr tünele hücum etti.

Soğuk hava Paul'e ilaç gibi gelmiş, birden dirilmesini sağlamıştı.

"Tamam çocuklar," diye seslendi Gil aşağıya. "Hadi bu etleri de pazara sürelim."

Tünelden çıkışla ilgili ilk hatırladığım şey ortalığın nasıl birdenbire aydınlanıverdiğiydi. Bahçenin **etraf>ndaki yüksek sokak lambalar>n>n hepsi**

yanıyordu. Güvenlik ışıklan toprağın üzerine yelpaze gibi yayılmıştı. Patlayan kamera flaşları gökyüzünde ateş-böcekleri gibi uçuşuyordu.

Sonra soğuğu hissetmiştim ve rüzgârın ulumasını, koşuşanların ayak seslerini, çığlıkları bile bastırıyordu. Kar taneleri tenime değince çiy damlası gibi **eriyordu.**

Sonunda onu gördüm. Çevremizi sonsuz bir yılan gibi saran, örümcek ağına benzer kol ve bacak duvannı. Çeşitli yüzler -sınıf arkadaşları, futbol oyuncuları, **kampusu geçerken göz göze geldiğim kadın- bir an belirip sonra bir kolaj** çalışmasındaki parçalar gibi soyut bir şekle bürünüp yitiyorlardı. Orada burada acayip görüntüler iliyordu gözüme -silindir şapkalar, süper kahramanlannki gibi pelerinler, göğüs üzerine yapılmış akla hayale sığmaz desen çalışmaları- ama hepsi bir arada yuvarlanan dev bir hayvana, çığlıklara, yuhalamalara ve arada patlayan kestane fişeklerine doğru ilerleyen bir Çin ejderhasına **benziyordu.**

48

4 'ün Kural>

"Gelin!" diye bağırdı Gil.

Paul ile birlikte büyülenmiş gibi takip ettik. İlk karın yağdığı gece Holder'ın neye benzediğini unutmuştum.

Dev zincir bizi de yuttu ve her taraf>mdan bast>ran vücutlar aras>nda

sıkışmışken bir an için kendimi bile yitirdim. Sırtımda çanta, ayaklarımın

alt>nda kar, dengemi korumaya çalışıyordum sadece. Arkamdan biri itince

fermuvarın açıldığını hissettim. Kapamaya fırsat bulamadan kıyafetlerimiz havaya saçılmıştı bile. Bir anda hepsi sağa sola dağıldı ve çamurlu ayaklar tarafından

çiğnendi. Char-lie'nin arkamda olduğunu **ve kalan birkaç parçay>**

kurtarabileceğimizi umarak etrafıma bakındım ama görünürlerde yoktu.

Bir yerlerde genç bir erkek bozuk bir aksanla, sanki My Fair Lady müzikalinin

bir sahnesinde çiçek satıyormuş gibi, "Memeler ve popolar, popolar ve memeler,"

diye şarkı söylüyordu. Az ileride, alt sınıflardan şişman bir öğrencinin

göbeğini kıvrarak kalabalığa sızmakta olduğunu gördüm. Üzerinde sadece iki

tarafında yazılar bulunan bir sandviç panosu vardı. Panonun ön kısmında ÜCRETSİZ

TEST SÜRÜŞÜ, arkasında ise İÇİNİ KARIŞTIRIN yazıyordu. Sonunda Charlie'yi

yakaladım. Neredeyse dairenin öbür yanına, başka bir EMT ekibi üyesi olan ve

yanlanndan bira kutulan sarkmış bir kask giyen Wül Clay'in yanına varmıştı.

Charlie miğferi ötekinin başından kaptı ve bahçede birbirlerini **kovalarken gözden kayboldular.**

Etrafımda dalga dalga kahkaha sesleri duyuyordum. Kanşıklı-ğın ortasında, bir elin koluma yapıştığını hissettim.

"Hadi gidelim."

Gil, beni halkanın dışına doğru çekiştiriyordu.

"Şimdi ne yapacağız?" dedi Paul.

Gil etraf> süzdü, her çıkışta güvenlik görevlileri vardı.

"Bu taraftan," dedim.

49

F:4

lan Calchvell & Dustin Thomason

Yatakhanelerden birinin girişine çok yakındık ve Holder Bina-s>'na kendimizi attık. Kafayı bulmuş ikinci sınıf öğrencisi bir kız odasının kapısını açt>. Kafası karışmıştı, sanki bizim ona hoş geldin dememizi bekliyor gibiydi. Bizi şöyle bir tarttı ve sonra elindeki Corona şişesini havaya kaldırdı. "Şerefe," dedikten sonra geçirdi ve odasının kapısını kapattı. O arada içeride başka bir oda arkadaşının, sadece bir havluya sarınmış olarak şöminenin önünde ısınmakta olduğunu görebilmiştim.

"Gelin," dedim.

İkisi peşimde merdivenlerden çıktık ve oradaki kapılardan birine büyük bir gürültüyle vurmaya başladım.

Gil, "Sen ne halt ediyor..." diye söze başlamışken kap> aç>ld> ve bir çift kocaman yeşil gözle karşılaştım. Gözlerin altındaki dudaklar iç bayıltıcı bir biçimde aralanmıştı. Katie'nin üzerinde dar bir denizci tişörtü ve solmuş kot pantolon vardı; kumral saçları arkada kısa bir at kuyruğu şeklinde toplanmıştı. Bizi içeri almadan önce gülmeye başlamıştı.

Ellerimi ovuştururken, "Burda olacağını biliyordum," dedim. İçeri girip ona sarıldığımda davetkâr ve sıcak davrandığını fark ettim.

Beni tepeden tırnağa süzüp, "Doğum günüm için doğum kıyafeti," dedi. Gözleri parl>yordu. "Demek bu yüzden aramad>n."

Katie dönüp odaya girerken Paul'ün gözlerinin Katie'nin elindeki fotoğraf makinesine takıldığını gördüm, neredeyse yarım kol uzunluğunda teleobjektifi olan bir Pentax't> bu.

"Bu ne için?" diye sordu Gil, o arada Katie makineyi kitaplığın raflarından birine yerleştiriyordu.

"Prince için pozlar çekiyorum," dedi. "Belki bu sefer birini basacaklar."

50

4 'ün Kural>

Bu yüzden koşuşanlara katılmamış olmalıydı. Katie bütün yıl boyunca Daily Princetonian'm kapağında bir fotoğrafı basılsın-:diye uğraşmıştı ama kıdem sistemi onun aleyhine işliyordu. Fakat şimdi bir fırsat yakalamıştı. Holder Binas>'nda sadece birinci ve ikinci s>n>flar>n odalar> vard> ve onunki bütün bahçeye hâkim bir yerdeydi.

"Charlie nerde?" diye sordu.

Gil omuz silkti, pencereden bak>yordu. "Orda bir yerde Will Clay ile k>ç>m> yakala oynuyor."

Katie gülümseyerek bana döndü. "Bunu planlaman>z ne kadar sürdü?"

Bocalad>m.

"Günlerce," diye atladı Gil, ben bütün bu gösterinin onun için planlanmadığını aç>klamamın bir yolunu bulamamıştım. "Belki bir hafta."

"Etkileyici," dedi Katie. "Hava durumu tahminçileri bile bu sabaha kadar kar yağacağından emin değillerdi."

"Saatlerce," diye düzeltti Gil. "Belki bir gün."

Katie gözlerini üstümden çekmiyordu. "Dur bir tahminde bulunay>m. Üstüne giyecek bir şeye ihtiyacın var."

"Üç şeye ihtiyacımız var."

Katie dolabını açarken, "Dışarda dondurucu bir soğuk olmalı," dedi. "Siz de neredeyse donacakmış gibi görünüyorsunuz çocuklar."

Paul sanki, gerçekten düşüncelerimi okuyor olamaz, dercesine bak>yordu ona. Ben de dolaba doğru gittim ve Katie'nin arkasına yaslanıp onu dolaba doğru ittim. Benden kurtulmaya çalıştı ama ben daha da fazla abanınca ikimiz birden dolaptaki ayakkab>lann aras>na yuvarland>k, yüksek topuklu pabuçlar>n her biri bir yana saç>ld>. Birbirimizden ayr>labilmemiz bir saniye sürdü ve Paul ile Gil'den çeşitli iniltiiler çıkmasını bekleyerek ayağa kalktım. Ama ikisinin de dikkati başka şeydeydi. Paul köşede telefonla fısırlar fısırlar bir şeyler konu-

51

lan Galdvvell & Dustin Thomason

surken, Gil de pencereden dışarıyı incelemekle meşguldü. Önce Gil'in Charlie'yi bulmaya çalıştığını düşündüm. Sonra Gil'in baktığı yönde bir güvenlik görevlisi olduğunu ve telsiziyle konuşarak yaklaştığını fark ettim.

"Hey Katie," dedi Gil. "Birbirine uyan şeyler aramana gerek yok, ne olsa işe yarar."

"Sakin ol," diye cevap verdi Katie, elinde askılardan sarkan bir dolu giysi ile geliyordu. Sonra üç tane eşofman altı, iki tişört ve mart ayından beri kaybettiğim mavi kazağı ortaya serdi. "Bu kadar kısa zamanda ancak bunlar bulabildim."

Apar topar giyindik. Aniden, aşağıdaki girişte havayı yırtan telsiz cızırtıları duyuldu. Binanın dış kapısı da gürültüyle kapanmıştı.

Paul telefonu kapatıp, "Benim kütüphaneye gitmem gerek," dedi.

"Arka taraftan çocuklar," dedi Katie hızla. "Ben idare ederim."

Gil giysiler için teşekkür ederken, ben de Katie'nin elini tutmuştum.

"Seni daha sonra görecek miyim?" dedi gözlerinde büyüleyici bir ifadeyle. Bu ardından daima bir tebessüm getiren bir bakıştı, çünkü benim hâlâ bu bakışa deli olduğuma inanamıyordu.

Gil homurdanarak koluma yapıştı ve beni kapıdan dışarı sürüklemeye başladı.

Kendimizi binadan dışarı atarken Katie'nin güvenlik görevlisini çağıran sesini duyabilmişim.

"Memur bey! Memur bey! Yardıma ihtiyacım var..."

Gil geri dönüp onun odasına baktı yeniden. Güvenlik görevlisinin Katie'nin ilk penceresine yaklaştığını görünce sakinleşti. Çok geçmeden, içimize nüfuz eden rüzgâra karşı ilerlerken Holder Binası da arkamızda, kardan bir perdenin gerisinde kaybolmuştu bile.

52

Bölüm 4

Paul ile tanışmamız bir kitap sayesinde olmuştu. Muhtemelen eninde sonunda Firestone Kütüphanesi'nde veya bir çalışma grubunda ya da ikimizin de ilk yıl almış olduğu edebiyat derslerinden birinde karşılaşacaktık, o yüzden de bunu kitaba yormak pek anlamlı gelmeyebilir. Ama söz konusu kitabın beşyüz yıllık olduğu ve babamın ölmeden önce üzerinde çalıştığı kitap olduğu gözönüne alındığında, bu rastlantı bir biçimde daha fazla önem kazanıyor.

Hypnerotomachia Poliphili, yani Latince "Poliphilo'nun Aşk Uğruna Bir Düş İçindeki Çabalan" adını taşıyan bu kitap, 1499 yılı civarında, Aldus Manutius isimli bir Venedikli adam tarafından yayınlanmış. Hypnerotomachia, roman kılığına sokulmuş bir ansiklopedi, zoolojiden mimariye kadar her şeyi içeren bir tez ve bir kaplumbağanın dahi yavaş bulacağı bir tarzda yazılmış. Rüya görmekte olan bir adam hakkında yazılmış dünyanın en uzun kitabı ve bu yüzden de, bir dilim kek yemekte olan bir adam hakkında dünyanın en uzun kitabını yazmış olan Marcel Proust onun yanında Ernest Hemingway gibi kalıyor. Rönesans dönemi okurlarının da aynı biçimde hissetmiş olduklarını iddia etme cüretini gösterebilirim. Hypne-

53

lan Caldwell & Dustin Thomason

rotomachia kendi döneminde de bir dinozormuş. Her ne kadar Aldus kendi zamanından en büyük basılsa da, Hypnerotomachia, Poliphilo adlı alegorik, sıradan başkahraman dışında, birbiriyle hiçbir biçimde ilişkisi olmayan bir entrikalar ve karakterler yumağıdır. Ana tema basittir: Poliphilo içinde sevdiği kadını aradığı garip bir rüya görür. Ancak bu o kadar karmaşık bir biçimde anlatılır ki, Rönesans bilimcilerinin çoğu bile -ki o insanlar otobüs beklerken Plotinus'u okurlar- Hypnerotomachia'yi acı verici, bezdirici bir kitap olarak kabul ederler.

Çoğu, yani babam dışında kalanlar. O Rönesans tarihi ile ilgili çalışmalarda kendi davulunun sesine uyarak ilerledi ve meslektaşlarının çoğu Hypnerotomachia'ya. Sırt döndükleri halde o bu kitabı incelemeyi sürdürdü. Bu görevi, Princeton'da Avrupa tarihi dersi veren profesör Dr. McBee'den devralmıştı. Ben doğmadan bir yıl önce ölmüş olan McBee, koca fil kulakları ve küçücük dişleriyle fare gibi bir adamdı; dünya çapındaki ününü çabuk köpüren kişiliğine ve tarihe anlam kazandıran güçlü zekâsına borçluydu. Aslında ufacık tefecik olan bu adam, tüm akademi âlemine son derece heybetli görünmekteydi. Her

yıl sonunda, son dersinde Michelangelo'nun ölümünü anlatırdı ve ellerinde mendiller, gözlerinde yaşlar olan izleyiciler ve eski mezunlar, kampusun en büyük amfisini tıklım tıklık doldurmuş olurlardı. Bütün bunların dışında, McBee kendi alanındaki diğer herkesin görmezden geldiği kitabın da savunucusuydu. O Hypnerotomachia âa sıradışı, muhtemelen de çok büyük bir sır olduğuna inanıyordu ve öğrencilerini de kitabın gerçek anlamını bulmaya çalışmaları konusunda ikna ediyordu.

Öğrencilerinden biri McBee'nin ümit edebileceğinden bile daha büyük bir coşkuyla sarıldı bu araştırmaya. Babam Ohio'lu bir kitapçının oğluydu ve üniversite kampusuna on sekizinci doğum günü-

54

4 'ün Kuralı

nünün ertesi günü, F. Scott Fitzgerald'ın ortabatından bir delikanlının Princeton'da okumasını moda haline getirmesinden yaklaşıkelli yıl sonra gelmişti. O arada pek çok şey değişmişti. Üniversite kırsal kesim kimliğinden sıyrılmaya başlamış ve o zamanın ruhuna uyarak geleneksellik aşkından uzaklaşmıştı. Babamın zamanındaki birinci sınıf öğrencileri, pazar günleri kilise ayinine katılması istenen son birinci sınıflardı. Babamın mezun oluşundan sonraki yıl ise, kampusa ilk kız öğrenciler gelmişlerdi. Üniversitenin radyo istasyonu WPRB kızlar Handel'in "Hallelujah Koro"sunun nameleriyle karşılaşmıştı. Babam gençliğinde ruhunun Immanuel Kant'ın "Aydınlanma Nedir?" adlı denemesinin etkisi altında olduğunu söylerdi. Onun için Kant 1970'lerin Bob Dylan'ı gibiydi.

Babamın tarzı buydu, o tarihe, fazla resmi ve ağır kısımlarını ayıklayarak bakardı. Tarihin kronolojik yanı ve büyük adamlar yerine, fikirler ve kitaplarla ilgileniyordu. Princeton'da iki yıl daha McBee'nin önerilerini uyguladıktan sonra mezun olmuş ve batıya doğru bütün o yolu geri giderek Chicago Üniversitesi'nde Rönesans İtalya'sı üzerine doktora yapmıştı. Bundan sonra, bir yıl New York'ta bir bilim kurulunda çalışmış ve Ohio Eyaleti'nden daimi olarak on beşinci yüzyıl tarih öğretmenliği teklifi alınca, eve dönüş fırsatı veren bu teklife balıklama atlamıştı. Önceleri Shelley ve Blake'te muhasebecilik tecrübesi yaşayan annem ise büyükbabamın emekliye ayrılmasından sonra Columbus'taki kitap satış işini yürütmeye başlamıştı, ben de ikisinin ortasında, kitaplar adeta kutsal sayacak şekilde yetişmiştim.

Dört yaşındayken annemle birlikte kitap konferanslarına katılmak üzere seyahat ederdim. Altı yaşıma geldiğimde parşömenle pelür arasındaki farkı çocuk masallarından çok daha iyi biliyordum. Onuncu doğum günümünden önce matbaacılık dünyasının başyapıtı

55

lan Caldsvell & Dustin Thomason

olan Gutenberg İncili'nin altı kopyası geçmişti elimden. Ama hayatım boyunca bir an bile bizim kendi küçük dinimizin İncil'i Hypnerotomachia'yı aklımdan çıkarmamıştım.

Babam muhtemelen McBee'nin ona öğrettiği gibi, "Bu Rönesans döneminin son büyük sırrı Thomas," derdi. "Ama bu sırrın yanına bile yaklaşamadı henüz kimse." Haklıydı, kimse yaklaşmamıştı. Hatta kitabın "çözümlemesi" gerektiği bile basımlardan onlarca yıl geçtikten sonra anlaşılmıştı. Buna da Rönesans âlimlerinden birinin garip bir şey keşfetmesi yol açmıştı. Hypnerotomachia'mn tüm bölümlerinin başharfleri bir araya getirildiğinde ortaya Latince bir akrostiş çıkıyordu: Poliam Frater Franciscus Columna Peramavit, yani "Birader Francesco Colonna, Polia'yı büyük bir aşkla sevdi." Polia kitapta Poliphilo'nun aradığı kadının adı olduğu için, bazı âlimler sonunda Hypnerotomachia'mn asıl yazarının kim olduğunu sorgulamaya başladılar. Kitapta bu konuda bir şey belirtilmemişti ve Aldus yani matbaacı bile bunu asla öğrenmemişti. Ancak, bu noktadan sonra yazarın Francesco Colonna adında İtalyan bir rahip olduğuna inanılmaya başlandı. Profesyonel araştırmacılar arasında küçük bir grup, özellikle de McBee'nin etkisi altında olanlar ise, bu akrostişin kitapta gömülü sırlan ima eden bir ipucundan başka bir şey olmadığına inanıyorlardı. Bu grubun amacı geri kalanını da keşfetmekti.

Babamsa on beş yaşına bastığım yıl bulduğu bir belge ile bütün bu iddialara bir gerçeklik kazandırmıştı. O yıl -trafik kazasından bir önceki yıl- beni de yanına

almış ve önce Almanya'nın güneyindeki bir manastırda, sonra da Vatikan kütüphanelerinde bir araştırma turuna çıkmıştık. İtalya'da iki tane çekyatı ve milattan öncesinden kalma bir müzik seti olan küçük bir stüdyoda kalıyorduk; beş hafta boyunca her sabah ortaçağa özgü, şaşmaz bir ceza yöntemi uy-

56

4 'ün Kur ah

gulayarak, yanında getirdiği yeni bir Corelli yapıtından seçtiği parçadan yükselen keman ve klavsen sesleri ile tam yedi buçukta uyandırmıştı beni. Böylece araştırmanın kimsenin keyfini beklemeyeceğini hatırlatmış oluyordu. Kalktığımda onu ya lavaboda tıraş olurken ya da gömleklerini ütülerken veya cüzdanındaki faturalar> hesaplar<ken bulurdum, bir yandan da mutlaka m>r>ldanarak müziğe eşlik ederdi. Kısa boyluydu, ama görüntüsünün her santimetresine özen gösterirdi, kahverengi gür saçlarının arasındaki grileşmiş telleri, çiçekçilerin güllerin sarkmış taçyapraklarını ayıkladığı gibi ayıklardı. İçinden taşan bir canlılığı vardı ve bunu korumaya çalışırdı. Göz kenarlarında oluşan kuş pençesi biçimli çizgilerin, düşünceli zamanlarında kışan alnının azalttığını düşündüğü bir canlılıktı bu ve ne zaman günlerimizi geçirdiğimiz sonsuz kitap rafları önünde imgelemimin körelir gibi olduğunu hissetse, hemen bana destek olurdu. Öğleleri lezzetli hamur işleri yiyerek stres atmaya çalışırdık, her akşam da bana çevreyi gezdirdi. Bir gece beni Roma'daki bütün çeşmelere götürmüş ve her birine bir dilek parası atmamı istemişti.

Barcaccia'da, "Bir tane Sarah ve Kristen için," demişti. "K>nk kalplerinin iyileşmesi için."

Biz seyahate ç>kmadan hemen önce ablaları>n ikisi de sevgililerinden ayrılmışlardı. Erkek arkadaşlarını hiç gözü tutmayan babam, içinden bu işte bir hayır olduğuna inanıyordu.

Fontana del Tritone çeşmesinde ise, "Bu da annen için," demişti. "Benimle yaşamaya devam etmesi için."

Babamın araştırmayı üniversitenin finanse etmesi ile ilgili ümitleri suya düşünce, annem kitapçı dükkânını pazar günleri de açmaya başlamıştı, geziye mali destek sağlayabilmek amacıyla.

57

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Quattro Fiumi çeşmesinde de. "Bu da bizim için, aradığımız şeyi bulmamıza yardım etmesi için," demişti.

Aradığımız şeyin ne olduğunu hiçbir zaman tam olarak bilememiştim, yani en azından kendiliğinden ayağımıza takılıncaya kadar. Bütün bildiğim babamın Hypnerotomachia ile ilgili bilimsel çalışmaların, esasen herkesin ağaçlar yüzünden ormanı görmüyor olması nedeniyle çıkmaza girdiğine inandığıydı. Yumruğunu masaya vurarak kendisiyle aynı görüşü paylaşmayan bilim adamlarının kafalar>nı kuma gömmüş olduklarını söylüyordu. Söylediğine göre, kitabın kendisine bakarak bu sırrı çözmek çok zordu, yapılacak en iyi şey kitabın gerçek yazarını ve bu kitabı neden yazdığını gösterebilecek belgeler bulmaya çalışmaktı.

Asl>nda babam>n gerçek konusundaki bu dar görüşlü tutumu pek çok insanı uzaklaştırmıştı. O yaz keşfettiğimiz şey olmasa, kısa bir süre sonra, yaşayabilmek için sadece kitapçı dükkânına kalmış olacaktık. Ama neyse ki babamın ömrünün son yılında Şans Meleği yüzüne gülmeye karar vermişti. Vatikan kütüphanelerinden birinin üçüncü katında, keşiş kılıkli temizlikçilerin bile görüp de tozunu almadığı bir köşedeki kitaplarda, babamın yıllardır peşinde olduğu ipucunu bulmak amacıyla bakınırken, babam kalın bir aile güncesinin sayfaları>na sıkıştırılmış bir mektup buldu. Hypnerotomachia'nın basılışından iki yıl önce yazılmış olan mektup, yerel bir kilisenin günah çıkartan papazına yazılmıştı ve Roma'nın üst düzey evlatlarından birinin öyküsünü anlat>yordu. Adam>n adı Francesco Colonna idi.

Bu adı gördüğü zaman babamın duymuş olduğu heyecanı kelimelerle anlatabilmek çok zor. Bir şey okurken giderek burnundan kayan çerçevesiz gözlükleri, gözlerini, merak dolu ifadelerini anlatacak kadar büyütürdü ve çoğu insanın babamla ilgili hatırladığı ilk

58

4 'ün Kural>

ve son şey bu olurdu. O anda, bulduğu şeyin anlamını kavramaya çalışırken, salonun tüm ışığı gözlerine yansımış gibiydi. Elinde tuttuğu mektup, sanki o dile veya yazı yazmaya pek aşına değilmiş hissi veren biri tarafından, bozuk bir Toskana lehçesiyle, çarpık çurpuk kaleme alınmıştı. Mektubu yazan durmadan aynı şeyleri tekrarlıyor, bazen doğrudan Tann'ya yöneliyor, bazen de belli birine yönelmeden anlatıyordu. Latince veya Yunan dilini bilmediği ve mektubu o dillerden birinde yazmadığı için de özür dilemekteydi. Sonra, nihayet, yapmış olduğu şey için başışlanma diliyordu.

O iki adamı öldürdüğüm için affet beni Kutsal Peder. Darbeyi vuran benim elimdi ama bunu tasarlayan kesinlikle ben değildim. Bana bu işi yapmamı emreden Üstat Francesco Colonna'ydı. İkimizi merhametle yargıla.

Mektupta cinayetlerin, mektubu yazan basit kişinin tasarlaya-mayacağı bir entrikan'ın parçası oldukları ileri sürülüyordu. Colonna iki kurban'ın hıyanetinden kuşkulanıyordu ve onun emriyle adamlar alışılmadık bir göreve gönderilmişlerdi. Adamlara Roma surlarının dışındaki bir kiliseye götürmeleri için bir mektup verilmişti, üçüncü bir kişi de orada onları bekleyecekti. Canlan pahasına bile olsa mektubu açmamaları, kaybetmemeleri, eldivensiz olarak ellerini bile sürmemeleri gerekiyordu. Ulakları San Lorenzo'da öldürecek olan basit Romalı duvarcının öyküsü de böylece başlamış oluyordu.

Babamla yapmış olduğumuz bu keşif o yaz akademik çevrelerde duyuldu ve Belladonna Belgesi olarak adlandırıldı. Babam bu keşfinin bilim çevrelerinde ününü yeniden canlandıracağını hissetti ve altı ay içinde, bu başlık altında, mektupla Hypnerotomachia ara-

59

lan Caldwell & Dustin Thomason

sındaki bağlantıyı ortaya koyan küçük bir kitap yayınladı. Kitap bana ithaf edilmişti. Kitapta Hypnerotomachia'yı yazan Francesco Colonna'nın çoğu profesörün inandığı gibi, Venedikli bir keşiş olmayıp mektubumuzda sözü edilen Roma soylusu olduğunu anlatıyordu. Bu iddiayı güçlendirmek için hem Sahtekâr dediği Venedikli keşişin, hem de Romalı Colonna'nın yaşantılarıyla ilgili bulabildiği tüm kayıtları koyduğu bir de ek bölüm yazmıştı, böylece okurlar da k'ıyaslama yapabileceklerdi. Sadece ek bölüm Paul ve benim inananlardan olmam'za yetmişti.

Ayrıntılar son derece açıktı. Sahte Francesco'nun yaşadığı Venedik manastırında filozof bir yazanın barınabileceğim düşünmeye imkân yoktu; çoğu zaman (bu kısmı babamdan dinlemek lazımda), bu manastır hiç de kutsal olmayan müzik, bol içki ve heyecanlı seks maceraları kokteyline sahne olmaktaydı. Papa VII. Clement burada yaşayan biraderlere sınırlama getirmeye kalkıştığında, disiplin altına girmektense hemen Lüteriyan mezhebine geçecekleri yanıtını veriyorlardı.

Sahtekâr'ın biyografisi ise, böyle bir ortama göre bile aşmıllıklarla doluydu.

1477'de ad belirtilmeyen bir tecavüz olayından dolayı manastırdan sürülmüştü.

Dört yıl sonra geri dönmüş ve hemen benzer başka bir suç işlemişti. 1516 yılında itiraz dahi edemeyeceği başka bir tecavüz olayına kanışmış ve bu kez ömür boyu kovulmuştu manastırdan. Ancak o yılmayıp geri dönmüş ve bir kez daha sürülmüştü. Bu kez bir mücevher skandalı patlak vermişti. Neyse ki sonunda 1527 yılında ölüm onu almıştı. Öldüğünde Venedikli Francesco Colonna -bu uslanmaz hırsız, iflah olmaz tecavüzcü, ömür boyu Dominiken mezhebinde kalmış bu adam- öldüğünde doksan üç yaşındaydı.

Öte yandan Romalı Francesco her tür bilimsel meziyete model teşkil edecek biri gibi görünmekteydi. Babama göre, güçlü ve asil

60

4 'ün Kuralı

bir ailenin oğluydu, ailesi onu Avrupa sosyetesinin en parlak ortamında yetiştirmiş, en ileri Rönesans entelektüelleri tarafından eğitilmesini sağlamıştı. Francesco'nun amcası Prospero Colonna saygın bir sanat hamisi ve kardinal olmakla kalmayıp Shakespeare'in Fortina adlı eserindeki Prospero karakterine ilham veren ünlü bir hümanistti aynı zamanda. Babam kitabında, ancak bu tür bir alt yapısı ve ilişkileri olan bir adamın tek başına Hypnerotomachia gibi karmaşık bir kitabı yazabileceğini ileri sürüyordu. Ve ancak bu ilişkiler, kitabın böyle önemli bir matbaa tarafından basılmasını sağlayabilirdi.

En azından benim açımdan konuyu tamamen kesinleştiren şey ise, bu mavi kanlı Francesco'nun, Roma Cumhuriyeti'nin pagan de-ğerleri uyanınca bir erkek kardeşlik birliği olan Roma Akademisi'nin bir üyesi olduğu gerçeğiydi. Bu değerler Hypnerotomachia 'da büyük bir hayranlıkla sunulmaktaydı. Bu, Colonna'nın, o gizli akrostişte kendisini neden "Fra" yani Birader olarak tanıttığını da açıklıyordu. Diğer bilim adamları bunu Colonna'nın bir keşiş olmasına yormuşlardı, ama, Roma Akademisi'nde kullanılan yaygın bir selamlaşma şekliydi bu aynı zamanda.

Yine de babamın Paul'e ve bana son derece net, açık görünen açıklamaları akademik suları bulandırmıştı. Hypnerotomachia ile ilgili küçük akademik çevrede kopan fırtınalara bir yıl göğüs gerebildi ama bu neredeyse onu bitirdi. Babamın hemen tüm meslektaşları yaptığı çalışmayı reddettiler. Vincent Taft kitabı kara çalmak için kendini parladı. Sonuçta Venedikli Colonna'dan yana olan tartışmalar o kadar sıkı savunulmaya başlandı ki, kısa ek bölümünde yer alan açıklamalarda görülen bir iki eksiklik yüzünden babamın tüm çalışması itibarı kaybettirildi. Taft, iki tane kuşku cinayetinin dünyanın bu en değerli kitabıyla ilgilendirilmesinin "Şahsi reklam

61

lan Caldwell & Dustin Thomason

yapmak için yaratılmış zavallı ve sansasyonel bir çabadan başka bir şey olmadığını" yazmıştı.

Elbette babam perişan olmuştu. Ona göre, reddedilen, bunca yıllık kariyerinin özü, McBee ile tanıştığı günlerden bu yana ömrünü verdiği çabaların meyvesiydi. Yaptığı keşfe karşı gösterilen bu şiddetli tepkiyi hiç anlamadı. Bilebildiğim kadarıyla, Belladonna Belgesi'nin sağlam kalmış yegâne savunucusu Paul'dü. Kitabı o kadar çok okumuştur ki, ithaf bölümü hafızasına kazınmıştı. Prince-ton'a gelip de, yeni girenlerin fotoğraflarının yer aldığı kitapçıkta bir Tom Corelli Sullivan olduğunu görünce, ikinci adımı hemen fark etmiş ve peşime düşmeye karar vermişti.

Babamın genç bir kopyasıyla karşılaşmayı umduysa, hayal kırıklığına uğramış olmalıydı. Birinci sınıf öğrencisi Paul'ün bulduğu, belli belirsiz topallayan ve ikinci adından utanıyormuş gibi görünen kişi, hiç akla gelmeyecek olanı yapmıştı: Hypnerotomachia'yı terk etmiş ve okumayı din haline getirmiş bir ailenin, savurgan oğlu haline gelmişti. Kazanın yarattığı şok dalgaları hâlâ hayatı etkiliyordu ama, aslında kitaplara olan güvenimi babamın ölümünden bile önce yitirmeye başlamıştım. Kitap okuyan insanlar arasında hiç dile getirilmeyen bir önyargı, hepsinin paylaştığına inandığım bir gizli inanç olduğunu keşfetmiştim. Hayat aslında kusurluydu ve sadece sanat, tıpkı bir okuma gözlüğü gibi, bu kusurları giderebilirdi. Soframızda gördüğüm bütün bilim adamları ve entelektüeller hep dünyaya karşı bir kin, bir hınç duyuyor gibiydiler. Bizim hayatlarımızın, iyi bir yazarın büyük bir edebi karaktere çizdiği hayat çizgisine hiç benzemediği fikrini bir türlü kabullenemi-

62

4'ün Kuralı

yorlardı. Dünya yalnızca mükemmel kurgularda bir sahneye dönüşüyordu ve görünüşe göre onlar bundan utanç duymaktaydılar.

Hiçbiri bunu tam olarak böyle söylemiyordu ama babamın dostları ve meslektaşları -Vincent Taft dışında hepsi- hastaneye beni ziyarete geldiklerinde, kitabı için yazmış oldukları eleştirileri unutmış görünüp bekleme odasında tasarladıkları belli olan küçük övgülerini mırıldanırken, gözüm açılmaya başlamıştı. Yatağımın yanına doğru yürüdüklerini fark etmiştim; hepsinin ellerinde kitaplar vardı.

Tarih bölümü başkanı, Merton'ın Yedi Yalan Dağı kitabını yanımda duran yemek tepsimin üstüne bırakırken, "Babam öldüğü zaman bana çok yardımcı olmuştu bu," demişti.

"Ben Auden'de büyük bir ferahlık buluyorum," demişti tezini babamın denetiminde yazan genç son sınıf öğrencisi de. Kızın bıraktığı ucuz baskı kitabın bir köşesi fiyatı görülmesin diye koparılmıştı. "Sana gerekli olan seni uçuracak bir şey," diye tanımadığım başka bir adam fısıldamıştı diğerleri odadan çıktıktan sonra.

"Bu kansız zırvalar değil."

Onu tanıımıyordum bile. Getirdiği kitap daha önceden okumuş olduğum Monte Cristo Kontu idi ve tek yapabildiğim, adamın, o anda benim için en iyi şeyin intikam duygusu olduğuna gerçekten inanıp inanmadığını merak etmek olmuştu. Anlamıştım ki, bu insanların hiçbirisi gerçeklerle benim yapabildiğimden daha başarılı bir biçimde başa çıkamıyorlardı. Babamın ölümü de buna iğrenç bir kesinlik kazandırdı ve bu insanların yaşam kanunlarını gülünçleştirdi. Onlara göre her gerçek yeniden yorumlanabilirdi, her son değiştirilebilirdi. Dickens Büyük Umutlar''> yeniden yazmal>yd>, ki Pip mutlu olabilsin. Oysa kimse hayat> yeniden yazam>yordu.

63

lan Caldvvell & Dustin Thomason

O yüzden Paul ile tanıştığımda ihtiyatl>yd>m. Lisedeki son iki y>l>mda kendimle ilgili bazı değişiklikler yapabilmek için çok zorlanmıştım: bacağım ağrıdığında yürümeye devam etmişim; içgüdüm bana bir kapının önünden hemen çekilmemi söylediğinde -örneğin, spor salonunun veya yeni tanıştığım bir arkadaşımın arabasının ya da hoşlanmaya başladığım bir kızın evinin kapısından- kendimi zorla o kapının önünde tutup kapıyı çalmış ve bazen de kendime içeri girme izni vermişim. Ama burada, Paul'de bana neler olabileceğini görmüştüm. Karmakarışık saçlar>n>n alt>nda ufak tefek ve solgundu; bir erkekten çok bir oğlan çocuğuna benziyordu. Ayakkabılarından birinin bağları çözülmişti ve elinde, sanki onu koruyan bir örtüymüş gibi bir kitap taşımaktaydı. Kendisini tanıtır tan>tmaz Hypneroto-machia'dan alıntı yapmıştı. O anda onu istediğimden de daha fazla tanıdığım hissine kapılmıştım. Beni tam eylül güneşi batmak üzereyken kampus yakınındaki bir kafenin önünde yakalamıştı. İlk anda içimden gelen, o akşam onu görmezden gelmek ve sonra da ondan sürekli kaçmak olmuştu. Her şeyi değiştiren, tam özür dileyip kalkmak üzereyken söylediği bir şeydi. "Bir biçimde," demişti. "O sanki benim de babammış gibi hissediyorum." Ona henüz kazadan söz etmemiştim ama bu kesinlikle söylenecek son şeydi. "Onun hakk>nda hiçbir şey bilmiyorsun ki."

"Biliyorum. Bütün çalışmaların var bende."

"Beni dinle..."

"Hatta tezini bile buldum..."

"O bir kitap değil. Babamı sadece okuyamazsın."

64

4'ün Kural>

Ama sanki duymuyor gibiydi beni.

"RaphaeVin Roma s>, 1974. Ficino ve Plüton'un Yeniden Doğuşu, 1979. Santa Croce Erkekleri, 1985." Parmaklarıyla saymaya başlamıştı.

" 'Hypnerotomachia Poliphili ve Horapollo Hiyeroglifleri.' Rönesans Dergisi, Haziran 1987. 'Leonardo'nun Doktoru.' Tıp Tarihi Dergisi, 1989."

Hiç atlamadan kronolojik s>rayla gidiyordu. "'Pantolon Yapımcısı.' İç Disiplin Tarihi Dergisi, 1991." "BARS, makalesini unuttun," dedim. Amerikan Rönesans Derneği Bülteni. "O 1992'deydi." "Hayır 1991."

Kaşlarını çattı. "Üye olmayanlardan yazı kabul etmeye doksan ikide başladılar.

Lisede ikinci y>l>m>zd>. Hat>rlad>n m>? O sonbahar."

Bir sessizlik olmuştu. Bir an için endişeli göründü. Kendisi yanıldığı için değil, ben yanılmış olduğum için.

"Belki '91'de yazmıştır," dedi sonra. "92'de yayınlanmıştır. Sen bunu mu kastetmiştin?"

Başımı salladım.

"Tabi o zaman, 91 demektir. Hakl>yd>n." Ard>ndan elindeki kitab> sallad>. "Ve sonra da bu geliyor."

Belladonna Belgesi'nin ilk bask>lar>ndan biri.

Kitabı saygıyla şöyle bir tarttı. "Bu güne kadarki en iyi çalışması. Onu bulduğunda sen de oradaydın değil mi? Colonna hakk>ndaki mektubu?"

"Evet."

"Görebilmek isterdim. Müthiş olmalı."

65

F:5

lan Galdwell & Dustin Thomason

Omzunun üzerinden karşı duvardaki bir pencereden dışarı baktım. Yapraklar kızarmıştı. Yağmur yağmaya başlamıştı. "Öyleydi," dedim. Paul başını salladı. "Sen çok şanslısın." Parmaklarıyla okşar gibi babamın kitabının sayfalarını açtı. "İki yıl önce öldü," dedim. "Bir trafik kazası geçirdik." "Ne?"

"Bunu yazdıktan hemen sonra öldü."

Arkasındaki pencerenin camı köşelerinden buğulanmaya başlamıştı. Kapıdan başının üzerinde bir gazete tutarak ıslanmamaya çalışan bir adam girdi.

"Size biri mi çarptı?"

"Hayır. Babam arabanın kontrolünü kaybetti." Paul parmağıyla kitabın kılıfındaki görüntüyü ovalıyordu. Basit bir amblemdi bu, bir yunus ve bir çapa. Venedik'teki Aidine Matbaas'ın amblemi.

"Bilmiyordum..." dedi. "Tamam."

Aramızda o ana kadar yaşadığımız en uzun sessizlik oldu. "Ben, babam öldüğünde dört yaşındaydım," dedi. "Kalp krizi geçirmişti."

"Üzuldüm." "Sağ ol."

"Annen ne yapıyor?" diye sordum.

Kitabın kılıfında kırışmış bir nokta yakaladı ve parmaklarının arasında düzeltmeye çalıştı. "O da bir yıl sonra öldü."

Ona bir şeyler söylemeye çalıştım ama söyleyebileceğim bütün kelimeler yanlış olacakmış hissine kapılmıştım.

66

4 'ün Kuralı

Paul gülümsemeye çalıştı. "Ben Oliver gibiyim," diye söze devam etti, iki avucunu birleştirip çanak gibi açmıştı o arada. "Lütfen efendim, biraz daha istiyorum."

Bunu yapmamı istediğinden emin olamadan, cılız bir kahkaha attım.

"Sadece neyi kastettiğimi anlamamı istedin," dedi. "Baban hakkında..."

"Anlıyorum."

"Bunu söylemek istedim çünkü..."

Dışarıda şemsiyeler atlıkarıncadaki atlar gibi inip kalkıyordu. Kafenin içindeki uğultu artmıştı. Paul bir şeyleri düzeltmek niyetiyle konuşmaya başladı. Bana anne babas'ın ölümünden sonra mahallenin kilise okulunda öksüzler ve evden kaçmışlar arasında nasıl büyüdüğünü anlattı. Lise hayatının çoğunu nasıl kitaplarla arkadaşlık ederek geçirdiğini ve hayatı için daha iyi bir şeyler yapmak üzere nasıl üniversiteye geldiğini anlattı. Nasıl konuşabileceği arkadaşlar aradığını anlattı. Sonunda sessizleşti, yüzünde sanki konuşmayı mahvetmiş gibi utangaç bir ifade vardı.

"Peki hangi yurttan kalıyorsun," diye sordum nasıl hissedeceğini tahmin ederek.

"Holder'da," dedi. "Seninkinde."

Fotoğraflı birinci sınıf öğrencileri kitapçılarından çıkardı bir tane ve köşesi kıvrılmış olan sayfayı gösterdi.

"Ne zamandır beni arıyordun?" diye sordum.

"Adın yeni gördüm."

Camdan dışarı baktım. Havada asılıymış gibi tek bir kırmızı şemsiye geçti camın önünden. Bir an kafenin camı önünde kaldı ve sanki gitmekte tereddüt ediyormuş gibi göründü.

67

I

Ian Galdwell & Dustin Thomason

Tekrar Paul'e döndüm. "Bir kahve daha ister misin?!" "Tabi. Sağ ol." Ve böylece başladı.

Gökyüzüne bir kale kurmak ne garip bir şey. Yokluktan bir arkadaşlık yaratmıştık, çünkü yokluk paylaştığımız şeyin kalbiydi. O geceden sonra Paul'le konuşmak giderek daha doğal gelmeye başlamıştı. Hatta uzun süre önce babam hakkında da onun gibi hissetmeye başlamıştım, belki onu da paylaşıyorduk.

Bir gece onun odasında kazadan konuşurken, "Biliyor musun ne derdi?" dedim.

"Ne?"

"Güçlü zayıftan alırsın ama akıllı güçlüden alırsın."

Paul gülümsedi.

"Bunu söyleyen eski bir basketbol koçu vard> Princeton'da," dedim. "Lisedeki ilk yılımda basketbol oynamayı denemiştim. Babam her gür beni antrenmandan al>rd> ve ne zaman diğerklerinden ne kadar kısa olduğumdan şikâyet etmeye kalksam, 'Ne kadar iri olduğün hiç önemli değıil Tom,' derdi. 'Unutma: Güçlü zayıftan alır, ama akıllı güçlüden alır.' Her yerde geçerlidir." Başımı sallad>m. "Tanr>m, bunu duymaktan fenalık gelmişti."

"Peki doğru mu sence?"

"Akıllının güçlüden aldığı mı?"

"Evet."

Güldün. "Beni basket oynarken görmedin hiç."

"Eh, bzn inan>yorum," dedi. "Kesinlikle inan>yorum."

"Dalga geçiyorsun..."

68

4'ün Kural>

Lise yıllar, boyunca tanıdığım herkesten daha fazla hırpalanmış, soyunma dolaplarına kilitlenmişti.

"Hayır. Kesinlikle geçmiyorum." Ellerini kaldırdı. "Burdayız öyle değıil mi?"

Biz tak>s>n> olabilecek en belirsiz biçimde vurgulamıştı.

Sessizlik sürerken masas>n>n üzerindeki üç kitaba bakt>m. Strunk and White, İncil ve Belladonna Belgesi. Princeton onun için bir armağandı. Geri kalan her şeyi unutabilirdi.

69

Bölüm 5

Paul, Gil ve ben Holder Binas>'n>n güneyinden kampusun ortas>na doğru ilerlemeye devam ettik. Sağımızda Firestone Kütüpha-nesi'nin ince uzun pencerelerinden kan delen san ışık huzmeleri yansiyordu. Karanlıkta bina dış dünyayı içerideki öğrenme ateşinden ayıran taş duvarlarıyla, eski zaman ocağına benziyordu. Bir keresinde rüyamda gece yansı Firestone Binası'na gitmiş ve binayı böceklerle dolu olarak bulmuştum. Minik gözlükler ve uyku başlık-lan takmış binlerce kitapkurdur bir tür sihirle hikâyeler okuyarak besleniyorlard>. Bir sayfadan ötekine k>m>l k>m>l ilerliyor, kelimeler aras>nda geziniyorlar ve gerilim arttığında, sevgililer öpüştüklerinde ve kötü adamlann sonu geldiğinde kitapkurtlann>n kuyrukla-n parlamaya başlıyordu. Sonunda bütün kütüphane alevleri hafifçe soldan sağa doğru sallanan mumlarla dolu bir kiliseye dönüşmüştü.

Paul bir an durup, "Bili, beni burda bekliyor," dedi.

Gil, "Seninle gelmemizi ister misin?" diye sordu.

Paul başını salladı. "Hallederim."

Ama sesindeki çatlamayı hissetmiştim.

"Ben geliyorum," dedim.

70

4'ün Kural>

"O zaman sizinle salonun arkasında buluşuruz çocuklar," dedi Gil. "Taft'ın dokuzdaki konferansına yetişecek misiniz?"

"Tabi," dedi Paul. "Elbette."

Gil el sallayıp döndü. Paul ve ben patikadan Firestone'a doğru yürümeye devam ettik.

Yalnız kaldığımızda ikimizin de ne söyleyeceğini bilmediğini fark ettim. Son gerçek sohbetimizin üstünden günler geçmişti. Birbirlerinin kanlanndan hoşlanmayan erkek kardeşler gibi, farklılık-lanm>z> ortaya koymadan küçücük bir sohbetin bile üstesinden ge-lemiyorduk. O benim Katie ile olmak için Hypnerotomachia'y\ sattığımı düşünüyor, ben de onun Hypnerotomachia uğruna ne olduğunu bile bilmediğı birçok şeyden vazgeçtiğine inanıyordum.

"Bili ne istiyormuş?" dedim bir giriş yapmış olmak için.

"Bilmiyorum. Söylemedi."

"Nerde buluşacağız?"

"Nadir Kitaplar Salonu'nda."

Yani Princeton'ın Hypnerotomachia'yi sakladığı yerde.

"Sanınm önemli bir şey bulmuş."

"Ne gibi?"

"Bilmiyorum." Paul sanki doğru kelimeyi bulmaya çalışır gibi çekinerek konuşuyordu. "Ancak o kitapta bizim zannettiğimizden de fazlası var. Bundan eminim. Bili de ben de büyük bir şey yakalar gibi olduğumuzu hissediyoruz." Bili Stein'la son göz göze gelişimizden bu yana haftalar geçmişti. Altı yıllık sonu gelmez gibi görünen lisansüstü programıyla boğuşurken, Stein yavaş yavaş Rönesans resim teknolojisi ile ilgili bir tez oluşturmıştı. Kemikleri takırdayan bir adam olarak, yoluna mevki, profesörlük, ilerleme gibi daha büyük tutkular çıkana kadar, profesyonel bir kütüphaneci olmayı hedeflemişti. Önceleri bütün

71

lan Calchvell & Dustin Thomason

aşkı kitaplara yararlı olmakken, sonradan, kitaplar›n ona hizmet etmesini ister olmuştu. Onu ne zaman Firestone'un önünde görsem, cehennem kaçkını bir hortlağa benzetirdim, daracık bir bedene sıkışmış bir torba kemik, donuk bakışlı gözler ve yarı Yahudi, yarı İrlandalı tuhaf kıvrıkcık, kızıl saçlar. Ondan başka kimsenin ellemediği kitaplarla boğuşmaktan küf kokardı ve onunla konuştuktan sonra bazen Chicago Üniversitesi'nin Bili Stein orduları tarafından işgal edildiğine dair bir kâbus görürdüm. Metalik gözleriyle bana bak›p benim asla başaramadığım bir biçimde mekanik hareketlerle işlerini yapan, robot kılıklı son sınıf öğrencileri.

Paul başka türlü bakıyordu. Ona göre Bili de kendisi kadar etkilenmiş biriydi ama entelektüel bir eksikliği vardı; canlı bir kıvılcım yoktu içinde. Stein kütüphanede t›pk› tavan aras›ndaki bir örümcek gibi sürünür, ölü kitaplar› yiyip bitirir ve onları ince iplerle sarardı. Kitaplardan ortaya çıkardığı şey daima ruhsuz, mekanik bir şey olurdu, asla değiştiremediği bir simetri sergilerdi.

"Burdan m›?" diye sordum.

Paul koridordan aşağı doğru yürümeye devam ediyordu. Firestone'un Nadir Kitaplar Salonu fark edilmeden geçilip gidilebilecek bir köşedeydi. Kitapların en yenisinin yüzlerce yaşında olduğu bu salonda eskilik ölçüsü göreceliydi.

Edebiyat seminerlerinde üst sınıf öğrencileri saha gezisine çıkarılan çocuklar gibi buraya getirilirler, tüm kalemlerine el konur, kirli parmakları dikkatle izlenirdi. Bazen kütüphane görevlilerinin kürsü sahibi koca profesörleri kitaplara dokunmadan bakmaları için azarlad›klan duyulurdu. Kendini yeniden genç hissetmek isteyen emekli öğretim görevlileri de buraya gelirdi.

Paul dijital saatine bir göz at›p, "Normalde kapalı olmas› gerekirdi," dedi.

"Herhalde Bili, Bayan Lockhart'la konuşmuş açık bırakması için."

72

4'ün Kural›

Artık Stein'ın dünyasındaydık. Zamanın unuttuğu kütüphane görevlisi Bayan Lockhart muhtemelen Gutenberg'in kar›s›yfa birlikte çorap yam›yordu zaman›nda. Varla yok arası bir iskeletin üzerine kaplanmış bembeyaz pürüzsüz derisiyle adeta kütüphane rafla-n arasında uçarcasına dolaşmak için yaratılmıştı. Çoğu zaman, artık unutulmuş olan dillerde etrafını saran kitaplarla, evcil hayvanlarıyla konuşan bir taksidermist gibi konuşurken görülürdü. Onunla göz göze gelmeden, masasına zincirlenmiş olan kalemle imza panosuna imzam›z› at›p geçtik.

Paul'ü tanıyıp, "O içerde," dedi. Bana ise şöyle bir dudak büktü sadece. Dar bir koridordan geçip daha önce hiç açmamış olduğum bir kapının önüne geldik. Paul kapıya yaklaştı, iki kez vurdu ve bir ses duymak için bekledi.

İçeriden yüksek, tereddütlü bir sesle cevap geldi: "Bayan Lockhart?"

"Benim," dedi Paul.

Öbür tarafta bir kilit çevrildi ve kapı yavaşça açıldı. Karşımızda Paul'den de benden de on beş santim kadar uzun olan Bili Stein belirmişti. Dikkatimi çeken ilk şey çelik grisi gözlerinin kan çanağına dönmüş olduklarıydı. Gözlerin ilk fark ettiği şey ise bendim.

"Tom da geldi demek," dedi yüzünü kaşıyarak. "Tamam. Güzel, iyi."

Bili konuşurken ağzından çıkanlarla zihninden geçenler arasında boşluklar oluşurdu. Bu yanıltıcı bir izlenimdi. Dünyevi işlere dönmesinden birkaç dakika sonra zekâ kıvılcımlarının çakmaya başladığını görebilirdiniz.

Bizi içeri alırken, "Kötü bir gündü," dedi. "Kötü bir hafta. Ama önemli değil.

Ben iyiyim."

73

lan Caldvvell & Dustin Thomason

"Niye telefonla konuşamadık?" diye sordu Paul. Stein'ın ağzı açıldı ama cevap vermedi. Şimdi de ön dişlerinin arasını karıştırmakla meşguldü. Sonra ceketinin fermuvanm açt› ve Paul'e arkas›n› döndü. O arada, "Senin kitaplar›n› da birileri karıştırıyor mu?" diye sordu. "Ne?"

"Çünkü birileri benimkileri karıştırıyor." "Bili olur böyle şeyler."

"Benim William Caxton'umu mu? Benim Aldus mikrofilmimi mi?"

"Caxton'un ki önemli bir figür," dedi Paul. Bense William Caxton'un ad›n› bile duymamıştım. "Onun hakkındaki 1877 tebliğleri mi?" dedi Bili. "Sadece For-restal ekinde vard›r. Ve Aldus'un Saint Catherine Mektuplar›..." Bana döndü. "Genelde düşünülenin aksine italik yazının ilk kullanımı..." Tekrar Paul'e döndü.

"Mikrofilmi seninle benden başka birileri yetmişlerde izlemiş. Yetmiş bir, yetmiş iki. Birisi dün bir işaret koymuş. Sana da böyle şeyler olmuyor mu?" Paul kaşlarını çatmıştı. "Peki Dolaşım Servisi ile konuştun mu?" "Dolaşım mı? Rhoda Carter'la konuştum. Hiçbir şey bilmiyorlar,"

Rhoda Carter Firestone'un başkütüphanecisiydi. Kitapların son durağı.

Paul, Bill'i daha fazla heyecanlandırmamaya çalışarak, "Bilmiyorum," dedi.

"Muhtemelen önemli bir şey değildir. Endişelenmeye gerek yok bence."

"Ben endişelenmiyorum. Endişeli değilim. Ama işte o burda." Bili o arada salonun en uzak köşesine, duvarla masanın arasında

74

4 'ün Kural›

geçmeye imkân bırakmayacak kadar dar bir aralığın olduğu noktaya doğru gidiyordu. Hiç ses ç›karmadan, kayar gibi ilerlemekteydi. Bir yandan da eski deri ceketinin cebini okşuyordu. "Bir de şu telefonlar geliyor. Açıyorum... klik. Açıyorum... klik. Önce evime, şimdi de büroma." Başını salladı. "Neyse aldırma. İşimize bakalım. Bir şey buldum." Paul'e gergin bir bakış fırlattı. "Belki işine yarar, belki yaramaz. Bilmiyorum. Ama bitirmene yardımcı olacağını san›yorum."

Ceketinin içinden neredeyse tuğla iriliğinde, kat kat örtülerle sarılmış bir şey çıkardı. Yavaşça masanın üzerine koyup açmaya başladı. Stein'ın daha önce de fark etmiş olduğum bir tuhaflığı vardı, arasında bir kitap tutana kadar elleri seğiriyordu. Yine aynı şey olmuştu, paketi açtıkça hareketleri daha kontrollü bir hal almaktaydı. Paketin içinden ciltli bir kitap ç›kt›, yüz sayfa kadar ya var ya yoktu. Bir biçimde tuz kokuyor gibiydi.

"Bu hangi koleksiyondan?" diye sordum, kitab›n cildinde herhangi bir ad yoktu.

"Herhangi bir koleksiyondan değil," dedi. "New York'tan. Bir antikacıdan. Ben buldum bunu."

Paul sessizdi. Yavaşça kitaba doğru bir elini uzattı. Kitabın gerçek deri cildi kabaydı ve yer yer çatlağı, deri sicimlerle tutturulmuştu. Sayfalar elle kesilmişti. Tamamen elle yapılmış eski bir kitap olabilirdi. Bir öncü tarafından saklanmış bir kitap.

"Yüz yıllık olmalı," dedim Stein hiçbir bilgi vermeye yanaşmayınca. "Ya da yüz elli y›ll›k."

Sanki bir köpek hal›s›n›n üstüne pislemiş gibi Bill'in yüzü öfkeyle kasıldı.

"Yanlış," dedi. "Yanlış." Beni köpek yerine koyduğunu anladım. "Beş yüz yıllık." Tekrar inceledim.

75

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Bili, Paul'e bakarak, "Cenova'dan," dedi. "Kokla bir." Paul hâlâ sessizdi.

Cebinden açılmamış bir kurşunkalem çıkarıp arkasını çevirdi ve kalemin silgisiyle yavaşça kapağı açtı. Bili bir sayfaya ipek bir kurdeleyle işaret koymuştu.

"Dikkatli ol," dedi Stein, ellerini kitab›n üzerinde açarak. T›rnaklar› dibine kadar yenmişti. "İşaretleri bozma. Kitabı ödünç aldım." Çekiniyordu. "İşim bitince geri götürmem laz›m." "Kimin bu kitap?" diye sordu Paul.

"Argosy Kitabevi," diye yanıtladı Bili. "New York'ta. İstedğin buydu, değil mi? Art›k bitirebiliriz."

Stein'ın konuşurken zamirlerde değişiklik yaptığının Paul farkında değildi.

"Nedir bu?" diye ben sordum daha belirgin bir biçimde. "Cenova liman şefinin günlüğü," dedi Paul. Alçak sesle konuşuyordu ama gözleri her sayfanın üzerinde

dört dönüyordu. Şok olmuşum. "Richard Curry'nin günlüğü mü?" Paul başını salladı. Curry otuz yıl önce antik bir Cenova elyazması üzerinde çalışıyordu ve bununla Hypnerotomachia'yy çözeceğini iddia ediyordu. Taft'a bu kitaptan söz etmesinden kısa bir süre sonra, elyazması evinden çalınmıştı. Curry çalanın Taft olduğunda ısrar etmişti. Gerçek ne olursa olsun Paul'le ben kitabın ikimiz için baştan kayıp olduğunu kabullenmiştik. İşimizi onsuz yapmamız gerekiyordu. Oysa şimdi tam da Paul tezini bitirmeye çalışırken ortaya çıkan günlük paha biçilmez değerdaydı.

"Richard, bana burda Francesco Colonna'ya bağlanacak şeyler olduğunu söylemişti," dedi Paul. "Francesco limana gelecek bir gemiyi bekliyordu. Liman şefi, o ve adamları hakkında günlük kayıtlar tutmuş. Nerde kalmışlar, ne yapmışlar."

76

4'ün Kuralı

"Bir günlüğüne al kitabı," diye araya girdi Bili. Ayağa kalkmış kapıya doğru gidiyordu. "Lazımsa bir kopyası çıkar. Elle.-Çalışmayı bitirmek için ne gerekiyorsa yap. Ama onu geri almam lazımsa."

Paul'ün konsantrasyonu bozulmuştu. "Gidiyor musun?"

"Gitmek zorundayım."

"Vincent'ın konferansında görüşür müyüz?"

"Konferans mı?" Stein durdu. "Hayır. Gelemem."

Onun tiklerini görmek bile sinirlerimi bozuyordu.

"Büromda olacağım," diye devam etti, bir yandan da boynuna kırmızı ekose bir atkı dolamaktaydı. "Unutma kitabı geri alacağım."

"Tabi," dedi Paul küçük çıkını kendine doğru çekerek. "Ona bu gece bakacağım, gerekirse notlar da alabilirim."

"Ve Vincent'a bir şey söyleme," diye ekledi Stein kabanının fermuarını çekerken. "Sadece aramızda."

"Yarın geri vereceğim," dedi Paul. "Benim sürem gece yansıma kadar."

"Yarın görüşürüz o zaman," diyen Stein atkısını dalgalandırarak o sinsi yürüyüşle kayıp gitti. Bir yerden çıkışı daima son derece ani olur ve dramatik görünürdü. Leylek gibi bacaklarıyla birkaç sekişte Bayan Lockhart'ın durmakta olduğu eşiğe ulaştı ve sonra da kayboldu. Kitaplar kadar antika görünen kütüphaneci, eski bir erkek arkadaşının boynunu koparırcasına, solgun avucunu Victor Hugo'nun bir kitabına koymuştu.

Bill'in giderek zayıflayan sesi duyuldu, "Bayan Lockhart, hoşça kalın."

O gider gitmez, "Bu sahiden o günlük mü?" diye sordum. "Sadece dinle," dedi Paul.

77

pww

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Tekrar ince kitaba yoğunlaşıp yüksek sesle okumaya başladı. Başlangıçta çeviriyi duraklatarak yapıyordu, çünkü Kolomb döneminin Cenova'sında konuşulan Fransızca tınılar veren kelimelerle karışık Ligurian lehçesinde zorlanıyordu. Ama giderek hızlanmaya başlamıştı.

"Deniz dün gece çok yükseldi. Bir gemi... karaya vurdu. Köpekbalıklar görüldü, biri çok büyüktü. Fransız denizciler genelevlere gittiler. Bir Arap... korsan?... yakın sularda görüldü." Sayfalan atlayarak, rasgele okuyordu. "Güzel gün. Maria iyileşiyor, idrarı düzeliyor, doktor söyledi. Kazıkçı şarlatan! Şifacı... yarı fiyata iyileştireceğini söylüyor. Ve iki katı hızla!" Paul sayfaya bakarak durakladı. "Yarasa dışkısı," diye devam etti sonra. "Her şeye iyi gelmiş."

Araya girdim. "Bütün bunların Hypnerotomachia ile ilgisi ne?" Ama o sayfalar arasında gezinmeye devam etti. "Dün gece Venedikli bir kaptan çok içti ve övünmeye başladı. Fornovo'daki zaaflarımız. Portofino'daki eski yenilgi. Onu... adam getirdi... tersane... ve uzun bir direktan sallandı. Sabah hâlâ orda sallanıyor."

Sorumu yineleyemeden Paul'ün gözleri büyüdü. "Dün gece yine o Romalı adam geldi," diye okudu. "Bir dükten daha zengin giyimliydi. Burda ne işi olduğunu kimse bilmiyor. Niye gelmiş ki? Diğerlerine sordum. Bilenler de konuşmuyor. Ona

ait bir gemi limana geliyor, çeşitli söylentiler var. Geminin sağ salim vardığını görmek için gelmiş olmalı."

Önümdeki sandalyeye oturdum. Paul sayfaya bir fiske attı ve devam etti. "Böyle bir adamı srf gemiyi görmek için buraya getirtecek kadar önemli ne olabilir ki? Nasıl bir yük? Ayyaş Barbo kadınlar

78

4 'ün Kuralı

diyor. Türk köleler, bir harem. Ama ben hizmetkârların Üstat Colonna, arkadaşlarının Birader Colonna dedikleri bu adamı gördüm, tam bir centilmen. Ve gözlerinde ne olduğunu da gördüm. Şehvet değildi. Korkuydu. Kaplan görmüş bir kurda benziyordu."

Paul gözleri kelimelere takılı olarak durdu. Gözleri durmadan son cümleyi tarıyordu. Ben bile fark edebiliyordum. Kaplan görmüş bir kurt.

Kitabın sert, siyah bez kapağı Paul'ün elinde kapandı. Havaya keskin bir tuz kokusu yayılmıştı.

"Delikanlılar," diye nereden geldiği belli olmayan bir ses duyuldu. "Zamanınızı aştınız."

"Geliyoruz Bayan Lockhart." Paul harekete geçmiş, kitabı yine aynı örtülerle sıkıca sarıp sarmalamaya başlamıştı.

"Şimdi ne yapıyoruz?" diye sordum.

"Bunu Richard'a göstermemiz gerek," dedi küçük çukur Ka-tie'nin vermiş olduğu gömleğin içine sokarken.

"Bu gece mi?" dedim.

Dışarı çıktığımızda Bayan Lockhart bir şeyler mırıldandı ama kafasını kaldırıp bakmadı.

Paul saatine bakıp, "Richard'ın Bill'in bunu bulduğunu bilmesi gerek," dedi.

"Nerde ki o?"

"Müzede. Bu gece müzenin mütevelli heyeti için düzenlenmiş bir program var."

Durakladım. Richard Curry'nin Paul'ün tezini bitirişini kutlamak üzere şehirde olacağını var saymıştım.

"Yarın katlayacağız," dedi Paul ne düşündüğümü tahmin ederek.

Gömleğinin altından sargılar içinde bir siyah deri gölgesi halinde günlük belli oluyordu. Üstümüzden bir kahkahay andran ekolu bir ses geldi.

79

lan Caldwell & Dustin Thomason

"Weh! Steck ich in dem Kerker noch? Verfluchtes dumpfes Mc-ueioch, wo selbst da s liebe Himmelslicht Trüb durch gemalte Scheiben bricht!"11

"Goethe," diye açklad Paul, bana dönüp. "Kütüphaneyi daima Faust'den birkaç cümleyle kapatır." Çıkmak için kapıyı açıp yukarı doğru seslendi. "İyi geceler Bayan Lockhart!"

Kadının sesi sanki kütüphanenin dudaklarından çıkıyormuş gibi geldi. "Evet," dedi. "İyi bir gece."

(*) Acı mı? Hâlâ bir zindandayım. Renkli pencere camları yap geçen gökyüzünün sevgili yıldızlarının ışıklarının bulanıklaştığı lanet, küflü dört duvar arasında!

80

Bölüm 6

Babamdan ve Paul'den öğrendiklerimden çıkarabildiğim kadarıyla Vincent Taft'la Richard Curry yirmili yaşlarındayken bir gece New York'ta, yukarı Manhattan'da bir partide tanışmışlardı. Taft o zamanlar Columbia'da genç bir profesördü. Görünüm olarak, sonraki yıllardaki halinin ince bir versiyonuydu ama içinde yanan ateş ve hırslı mizacı o zaman da aynıydı. Tezini tamamlamasından sonra on sekiz ay gibi kısa bir süre içinde yazmış olduğu iki kitapla eleştirmenlerin sevgilisi ve dilediği sosyal çevrelerde çok aranan olan bir entelektüel haline gelmişti. Öte yandan kalbindeki bir sestən ötürü askerden muaf tutulan Curry sanat dünyasındaki kariyerine henüz başlamaktaydı. Paul'e göre, kendisi için doğru arkadaşlık ilişkilerini oluşturmakta, hızlı Manhattan piyasasında yavaş yavaş bir ün edinmekteydi.

İlk ilişkileri partinin ilerleyen zamanlarında, Taft'ın çakırkeyif bir halde elindeki içkiyi kazara yanındaki atletik görümlü adamın üstüne dökmesiyle kurulmuştu. Paul böyle kazalara sık rastlandığını

lan Caldvvell & Dustin Thomason

çünkü Taft'ın o zamanlar sarhoşluğuyla da tanındığını anlatmıştı. Başlangıçta, Taft'ın özür dilemeye pek niyeti olmadığını anlayana kadar, Curry pek bir şey yapmamıştı. Kapıya doğru onu takip ederken bir özür beklemekteydi; ama asansöre doğru yalpalayarak giden Taft, onu görmezden, görmezlikten geldi. İki adam onuncu kattan aşağıya inerlerken Taft, yakışıklı genç adamı hakaret yağmuruna tuttu. Sallana sallana caddeye açılan kapıya giderken kurbanına bağırarak, "Zavallı, iğrenç, yabanıl ve sert," olduğunu söylemekteydi.

Böyle bir durumda şaşırması beklenecek genç adamsa gülüm-süyordu.

"Leviathan,"''* dedi Curry, Princeton'da son s>n>fa geçmeden önce Hobbes üzerine bir ödev hazırlamıştı. "Ve yalnız sıfatını unuttun. 'Adamın yaşamı yalnız, zavallı, iğrenç, yabanıl ve sertti.'"

"Hay>r," dedi Taft bir sokak direğinin altına devrilmeden hemen önce, sinsî bir ifadeyle sırıtıyordu bir yandan. "Unutmuş değilim. Sadece yalnızı kendime sakladım. Ama zavallı, iğrenç, yabanıl ve sert sana ait."

Paul'ün anlattığına göre, Curry bu anda bir taksi çevirip Taft'> da taksiye taşımış ve doğruca Curry'nin dairesine gitmişlerdi. Taft orada yirmi dört saat boyunca derin bir sarhoşluk içinde yüzmüştü. Hikâyenin gidişatına göre, Taft orada kafası karışmış ve utanç içinde kendine gelince, iki adam beceriksizce sohbet etmeye çalışmışlardı. Birbirlerine işlerini anlatmışlar ve içinde bulundukları durumun tatsızlığı karşılaşmalarını tamamen mahvedebilecekken, Curry'nin ani bir esinle Hypnerotomachia''dan, Princeton'>n ünlü profesörlerinden McBee'nin derslerinde üzerinde çalışmış olduğu kitaptan söz etmesiyle giderilmişti.

(*) Eski Ahit'de ad> geçen büyük bir su canavar>. Canavar, dev.

4 'ün Kural>

Taft'>n yan>t>n> sadece tahmin edebiliyorum. Herhalde hem bu kitab> sarmalayan gizemi duymuştu, üstelik ondan söz ederken Curry'nin gözlerinde beliren kıvılcımı da görmüştü. Babama göre, iki adam yaşam koşullarını tartışmaya başlamışlar ve ortak noktaları olduğunu çabucak kavramışlardı. Taft öteki akademisyenleri küçümsüyor, çalışmalarını dar görüşlü ve sıradan buluyordu. Curry ise meslektaşlarının tek boyutlu, kalın kafalı, basit, içi boş olduklarını görmüştü. Her ikisi de diğerlerinde bir ruhsuzluk, bir amaç eksikliği olduğunu sezmişlerdi. Belki de bu nedenle aykırılıklarına rağmen o kadar uzun süre birlikte kalabilmişlerdi.

Gerçekten çok farklıydılar ve bunlar ufak tefek farklar değildi. Taft değişken, cıva gibi, anlaşılması-zor, sevilmesi daha da zor bir yarat>kt>. Yaln>zken de, birileriyle birlikteyken de çok içerdi. Çok parlak ve üstün bir zekâ> vard>, adeta kendisinin bile kontrol edemediği bir ateş yanıyordu içinde. Bir oturuşta bütün kitaplar> yutar, ilgisi olmayan konularda bile ileri sürülen tezlerin kusurlarını anında görür, kanıtlardaki boşlukları hemen yakalar, yorum hatalarını hiç kaç>rmazd>. Paul, Taft'>n y>k>c> bir kişiliğe değil, yıkıcı bir zihne sahip olduğunu söylerdi. İçindeki ateş beslendikçe, geride hiçbir şey bırakmamacasına daha da büyüyordu. Yoluna çıkan her şeyi yakıp kavurunca geriye yapılacak tek bir şey kalmıştı. Zamanla ateş kendisine yönelecekti.

Curry ise aksine yaratıcıydı, yıkıcı değildi, gerçeklerden çok ihtimallerin adamıydı. Michelangelo'dan alıntı yaparak, yaşamın bir heykel olduğunu, meselenin, başkalarının göremediği şeyi görüp diğer her şeyi atarak onu yontmak olduğunu söylerdi. Ona göre bu eski kitap da yontulmay> bekleyen bir kayadan başka bir şey değildi. Eğer beş yüz yılda kimse onu anlayamamışsa, yeni gözler

lan Caldvvell & Dustin Thomason

ve yeni eller gerekiyor demekti, kemikleşmiş geçmiş lanetlenme -liydi.

Bütün farklılıklarına rağmen böylece Taft ve Curry k>sa zamanda ortak bir zemin bulmuş oldular. Tarihi kitabın yanı sıra, soyut konulara dalma eğilimini de paylaşıyorlardı. Her ikisi de ruhun, alın yazısının ve muhteşem planın önemli olduğuna inanıyordu. Yüz yüze bakan bir çift ayna gibi, yansımaları çiftleşiyor, kendilerini ilk kez ciddi ve güçlü buluyorlard>. Dostluklar>n>n garip ama

beklenen sonucu her ikisinin de kendisini eskisinden daha da yalnız hissediyor olmasındı. Taft'ın ve Curry'nin dünyalara ait kalabalıklar -meslektaşları ve üniversite arkadaşları, kız kardeşleri, anneleri ve eski sevgilileri- boş bir sahnede, tek bir spotun ışığında karanlıklara karışmış gibiydiler. Mesleklerinde yükselmekte oldukları ise kesindi. Çok geçmeden Taft çok ünlü bir tarihçi, Curry ise kendisine ün kazandıran bir galerinin sahibi olmuştu.

Ancak sonra, büyük adamların deliliğinin kendi haline bırakılmaması gerektiği bir kez daha kanıtlandı. İki adam da köle gibi çalışıyordu. Dinlenme fırsatını sadece, her cumartesi gecesi birinden birinin evinde veya boş bir restoranda buluşup kendilerini ortak eğlenceleri olan Hypnerotomachia'ya kaptırdıkları zaman buluyorlardı.

O yıl kış bastırıldığında, Richard Curry sonunda Taft'ı, irtibatı hiç kesmediği ve uzun zaman önce Princeton'da McBee'nin sınıfındayken tanıştığı eski bir dostuyla buluşturmuştu, o dost da Hypnerotomachia'ya olan ilgisini muhafaza etmekteydi. Babamın o günlerini hayal etmek benim için kolay değil. Benim gözümün önünde canlanan evli, bürosunun duvarına üç çocuğunun boylarını işaretleyen, tek oğlunun ne zaman büyüyeceğini merak eden, dünya bunun etrafında dönüyormuş gibi ölü dillerde ya-

84

4 'ün Kuralı

zılmış eski kitapların üzerine titreyen bir adam. Ama bu bizim, yani annemin, kız kardeşlerimin ve benim algıladığımız adam, Richard Curry'nin bildiği değil. Babam, yani Patrick Sullivan, Curry'nin Princeton'daki en iyi arkadaşı olmuştu. İkisi kendilerini kampusun kralları olarak görmüşlerdi ve dışarıdan da böyle algılanan bir dostluk ilişkisi yürüttüklerini tahmin edebiliyorum. Babam bir Sezon okulun birinci basket takımında oynamış ama her dakikası bankta beklemede geçmişti, sonra hafif sıklet futbol takımının kaptanı olan Curry, onu maça çıkarmış ve babam kimsenin beklemediği bir basan göstermişti. Ertesi yıl ikisi aynı odada kalmışlar, neredeyse günde üç öğünü birlikte yemişler, hatta, son sınıfa geçecek öğrenciler olarak Vassar'dan Molly ve Martha Roberts adlı ikiz kızlarla çıkmışlardı. İlişkileri, ki babam bir keresinde bu durumu aynalarla dolu bir salonda görülen bir halisünasyona benzetmişti, ertesi yılın baharında kız kardeşlerin bir dansa giderken aynı şekilde giyinmesi, babamla Curry'nin de çok fazla içtikten sonra, dikkatsizlik yüzünden diğerinin çıktığı kıza yaklaşmasıyla son bulmuştu.

Babamla Vincent Taft'ın, Richard Curry'nin kişiliğindeki farklı yönleri cazip bulduklarına inanmak zorundayım. Geçmişe sadık, Katolik zihniyetli, ortabatılı çocukla, korkunç, hırslı New York'lu, farklı türden hayvanlar ve eminim ilk kez tokalaşıp da babamın eli Taft'ın etli kasap pençesinde kaybolduğunda her ikisi de bunu hissetmişlerdi.

Üçü arasında en karanlık zihniyetli olan Taft'dı. Hypnerotomachia'da onu en fazla çeken kitabın en kanlı ve en gizemli taraflarıydı. Şiddeti iyice kavramak için hikâyede geçen kurban olayları -hayvanların kafaların kesilme biçimi, karakterlerin ölüş biçimi gibi- yorumlamak üzere sistemler geliştirmişti. Sözü edilen binaların

85

lan Caldwell & Dustin Thomason

boyutları üzerinde çalışıyor, nümerolojik yollar bulmak üzere bu verilerle oynuyor, elde ettiği sayılan Colonna zamanındaki takvimlerle ve astrolojik tablolarla karşılaştırarak belli uyumlar bulmaya çalışıyordu. Onun penceresinden bakıldığında en iyi yaklaşım, kitapla kafa kafaya çarpışmak, yazarla aynı kurnazlıkları yapmak ve onu bozguna uğratmaktı. Babama göre, Taft daima bir gün Francesco Colonna'nın zekâsını alt edeceğine inanmıştı. Ama şu ana kadar bildiğimiz kadarıyla, o gün hiç gelmemişti.

Babamın yaklaşımı ise alabildiğine farklıydı. Onu Hypnerotomachia'ya çeken şey daha çok kitabın içtenlikli cinsel dokusuydu. Yayınlanmasından sonraki aşın erdemlilik çağlarında, tıpkı değişen zevkler ve oluşan farklı duyarlılıklar yüzünden birçok Rönesans dönemi çıplağının yeniden boyanıp incir yapraklarıyla giydirilmesi gibi, bu kitaptaki resimler de sansür edilmiş, üzerleri karalanmış veya olduğu gibi yırtılıp atılmıştı. Michelangelo olayında yapılanlar insanı

ağlatacak gibiydi. Ama, Hypnerotomachia'nın bazı resimleri bugün bile hafif bir şok yaratabilecek düzeydeydi.

Çıplak adam ve kadınların yer aldığı geçit törenleri sadece başlangıçtı. Poliphilo'yu bir bahar bayramını kutlamak için orman perilerinin peşinde giderken gösteren resimde, kutlamalar›n tam ortas›nda yer alan tanrı Priapus'un dev penisi tüm resmin en can alıcı noktasını oluşturunuyordu. Daha önce de, mitolojik kraliçe Leda, Ze-us'un tutkulu ateşine yakalanmışken, Zeus, kraliçenin uylukları arasına yerleşmiş bir kuğu olarak resmediliyordu. Metin ise daha da açık saçıktı, birleşmeyi tahta basma resimlerden daha beter anlatıyordu. Poliphilo gördüğü mimara karşı fiziksel bir çekim hissettiğinde yapılarla seviştiğini itiraf ediyordu. En azından bir keresinde, alınan zevkin karşılıklı olduğunu iddia etmekteydi.

86

Ian Galdvwell & Dustin Thomason

Babamı kitaba çeken şeyleri anlayınca, bu bakışın Taft tarafından neden pek az paylaşıldığını kavramak mümkün. Babam Hypne-rotomachia'y\ kat›, matematiksel bir tez olarak değil, bir adamın bir kadına duyduğu aşka övgü olarak algılıyordu. Ona göre bu duygunun yarattığı şahane kaosu en iyi anlatan sanat eseriymi bu kitap. Hikâyenin düşselliği, karakterlerin hiç bitmeyen iç karmaşaları ve aşkının peşine düşmüş bir adamın ümitsiz arayışı babamda da aynı duyguları oluşturunuyordu.

Ve sonuç olarak babam -ve araştırmasının başında da Paul-Taft'ın yaklaşımının yanıltıcı olduğunu hissediyordu. Babam bir gün bana, aşkı çözdüğün gün Colonna'ın ne demek istediğini de anlayacaksın, demişti. Bu konuda gerçekten de bilinmesi gereken bir şey varsa, babam bunun kitabın dışında bir yerlerde, günlüklerde, mektuplarda, aile belgelerinde olmas› gerektiğine inanıyordu. Bana hiçbir zaman bu kadar›n› aç›klamad› ama, ben onun daima sayfalar aras›na gömülmüş büyük bir sırrın varlığından kuşkulandığını düşündüm. Yine de Taft'ın formüllerinin aksine babam bunun aşkla ilgili bir sır olduğuna inanıyordu: Colonna ile ondan mevki bakımından aşağıdaki bir kadın arasında gelişmiş bir durum; bir politik güç sorunu; evlilik dışı bir vâris; ancak ergenlerin hayal edebileceği türden bir romantizm.

Taft'la yaklaşımlarının bu denli farklı olmasına rağmen, babam Chicago Üniversitesi'nden bir yıllığına ayrılıp araştırma yapmak üzere Manhattan'a geldiğinde iki adamın büyük aşamalar kaydettiklerini kavramıştı. Curry bu eski dostuna da çalışmalarına katılması için ısrar etmiş ve babam da bunu kabul etmişti. Bir kafese kapatılmış üç hayvan gibi, üç adam birbirlerine tahammül etmeye çalışmışlar, yeni dengeler oluşup yeni düzenler kurulana kadar kuşkular içinde dolanıp durmuşlardı. Yine de, zaman, o günlerde müttefikle-

88

4'ün Kural›

ri olmuştu ve Hypnerotomachia ile ilgili inançlarını paylaşmaya da devam etmişlerdi. Kozmik bir ombudsman gibi yaşlı Francesco Colonna yukarılardan onları izlemiş, yol göstermiş, aykırılıkların üzerini beyaz umut katmanlarıyla örtmüştü. Ve en azından bir süre için birlik, beraberlik perdesi altında yaşamaya devam etmişlerdi.

Curry, Taft ve babam on aydan uzun bir süre birlikte çalıştılar. On ayın sonunda Curry ortaklıkları açısından hayati önem taşıyacak keşfini yapmak üzere harekete geçti. O dönemde Curry galerilerden çıkmış, sanat dünyası için daha umut verici stokların yer aldığı müzayede salonlarına doğru sürüklenmişti; ve ilk kez bir malikânedeki bırakıtlarla ilgili satışını yaparken, yeni ölmüş bir antika koleksiyoncusunun elinde bulunan hırpani bir not defteri ile karşılaşmıştı.

Defter Cenevizli liman şefinindi; yaşlı adamın bir elinde hava durumunun ve kendi sağlığının bozulduğunu gösteren bir sakatlık vardı ama buna rağmen, 1497 yılının bahar ve yaz aylarında doklarda olup biten her şeyi, Francesco Colonna adlı adamın gelişile ortaya çıkan tuhaf olaylar da dahil, not etmişti. Liman şefi -adam adından asla söz etmediği için Curry, ona Cenevizli diyordu- Colonna etrafında dolaşan tüm söylentileri rıhtımda derlemişti. Colonna'nın kendi adamlarından biriyle yaptığı bir konuşmaya kulak misafiri olmuş ve zengin Romal›n›n Cenova'ya yükü sadece kendisi taraf›ndan bilinen, önemli bir geminin gelişini denetlemek için geldiğini öğrenmişti. Bunun üzerine Cenevizli

Colonna'nın kiraladığı pansiyona, her gün limana gelen gemilerle ilgili bilgi taşımaya başlamıştı, bir keresinde Romalıyı bir şeyler karalarken yakalamış ama adam Cenevizli gelir gelmez yazdıklarını saklamıştı.

89

lan Caldwell & Dustin Thomason

Bu kadarla kalmış olsaydı liman şefinin Hypnerotomachia'ya. tutabileceği ışık çok s>n>rl> olacakt>. Ama liman şefi meraklı bir adamdı ve giderek artan bir sab>rs>z>la Colonna'n>n gemisini beklerken, bu asil adam>n niyetini anlamam>n tek yolunun geminin yük listesinin yer aldığı belgeleri görmek olduğunu keşfetmişti. Sonunda kayınbiraderi Antonio'ya müracaat etmiş ve bazen yasadışı olarak korsanlarla işbirliği yapan bu adamdan, Colonna'nın kaldığı pansiyona girecek ve orada bulduğu her şeyin bir kopyasını çıkaracak bir hırsız tutup tutamayacağını sormuştu. Antonio, Cenevizlinin başka bir gemi dalaveresinde yardım etme vaadine karşılık bu işe girmeyi kabul etmişti.

Antonio en ümitsiz durumdaki adamlann bile Colonna'nın adını duyunca işi reddettiğini görmüştü. İş yapmaya hevesli tek kişi, kara cahil bir yankesici olmuştu. Ancak zamanı gelince adam işini gayet güzel yapt>. Colonna'n>n sahip olduğu üç belgeyi de kopya etmeyi başardı. Birincisi bir hikâyenin bir kısmıydı, liman şefi bunu hiç ilginç bulmamış ve notlarına almaya zahmet etmemişti. İkincisi, üzerine karmaşık bir şema çizilmiş bir deri parçasıydı ve Cenevizli açısından anlaşılabilir bir şey değildi, üçüncüsü ise garip bir haritaydı, dört ana yönden oluşuyordu ve her yöne doğru Cenevizlinin anlayabilmek için boş yere uğraştığı bir dizi işaret yer alıyordu. Liman şefi, hayatından endişe etmesine neden olacak ani bir gelişme yüzünden, hırsız tuttuğuna pişman olmaya başlamıştı.

Gece eve döndüğünde karısını ağlar durumda bulmuştu. Kadın, kardeşi Antonio'nun kendi evinde akşam yemeğini yerken zehirlendiğini ve cesedinin hizmetkâr çocuklardan biri taraf>ndan bulunduğunu anlattı. Yankesiciyi de benzer bir kader bulmuştu; bir tavernada kafayı çekerken, yanından geçen bir yabancı tarafından uyluklarından bıçaklanmıştı kara cahil hırsız. Tavernanın sahibi olayı

90

4 'ün Kural>

fark edene kadar adam kan kayb>ndan ölmüş, yabancı da kayıplara karışmıştı.

:

Cenevizli sonraki günleri ölüm korkusu içinde, doklardaki görevlerini dahi zor zar yaparak geçirdi. Colonna'n>n pansiyonuna bir daha asla gitmedi ama h>rs>z>n bulduklarını tüm ayrıntılarıyla günlüğüne geçirmeyi de ihmal etmedi ve gergin bir şekilde Colonna'nın gemisini beklemeye devam etti. Roma soylusunun gemideki yüklerle birlikte oradan ayrılacağını umuyordu. Büyük yük gemileri limana gelip gittikçe anlat>lamayacak kadar heyecanlan>yordu. Sonunda Francesco'nun gemisi limana ulaştığında yaşlı Cenevizli gözlerine inanamamıştı.

Asil bir adam niye böylesine sı/adan, küçük bir ceviz kabuğu için kendini sıkıntıya sokar ki, diye yazmıştı. Böyle leş gibi bir ördek yavrusu için? Bu gemide böyle bir adamı muhtemelen iğrenç bir lanete karıştıracak ne olabilir? Ve geminin Cebelitarık üzerinden geldiğini, kuzeyden alınmış mallar taşıdığını öğrenince de Cenevizli adeta köpürmüştü. Küçük defterini bir sürü berbat küfürle doldurmuş, Colonna'nın çılgın bir kaçık olduğunu, ancak bir ahmağın ya da bir delinin, örneğin Paris gibi bir yerden gelen herhangi bir şeyin değerli olduğuna inanabileceğim yazmıştı.

Richard Curry'ye göre Colonna ile ilgili sadece iki kere daha not düşülmüştü.

Birincisinde Cenevizli, Colonna ile onu düzenli olarak ziyarete gelen tek kişi olan Floransalı mimar arasında geçen bir konuşmaya kulak misafiri olmuş ve bu konuşmayı kaydetmişti. Konuşmada Francesco üstü kapalı bir şekilde, yazmakta olduğu bir kitaptan söz etmiş, son günlerin karmaşık olaylarını anlattığını söylemişti. Cenevizli de bir yandan korkmaya devam ederek bu konuşmayı özenle not etmişti.

91

lan Caldvvell & Dustin Thomason

İkinci notu üç gün sonrasına denk geliyordu ve daha şifreli gibiydi ama babamla bulduğumuz mektuptan bile daha çok ilgisi vardı konuyla. Sonra Cenevizli kendini Colonna'nın gerçekten deli olduğuna inandırmıştı. Romalı, adamlarının gemiyi

gündüz gözüyle boşaltmasını istememiş, yükün akşam karanlığında daha güvenle taşınacağına ısrar etmişti. Liman şefinin gözlemlerine göre, taşınan sandıkların çoğu bir kadın ya da yaşlı bir adam tarafından bile taşınabilecek kadar hafifmiş ve bu biçimde bir baharat veya maden taşınmasının mümkün olacağına inanmakta zorlanıyormuş. Sonunda Cenevizli, Colonna'nın iş ortakları -mimar ve yine Floransa-lı iki erkek kardeş- karanlık işler çeviren paralı askerler veya çıkarıcı kişiler olduklarından kuşkulananmaya başlamış. Korkusunu doğrulayacak bir söylenti ortaya çıkınca da heyecanla not etmiş. Antonio ile bu adamın ilk kurbanları olmadıkları söyleniyor, Colonna denilen bu adam bir kaprisi yüzünden iki adamı daha öldürmüştü. Onların kim olduklarını bilmiyorum ve henüz bu isimlerle ilgili bir şey konuşulduğunu duymadım ama eminim ki bu yükle ilgilidir. Geminin yükünün ne olduğunu öğrenmişlerdir ve o da ihanet edeceklerinden korkmuştur. Artık şundan eminim, bu adamı harekete geçiren şey korku. Adamları yapmasa da gözleri ona ihanet ediyor. Babama göre, Curry ikinci nota birinciden daha az önem vermişti, çünkü birinci notun Hypnerotomachia'nın yazılışıyla bir ilgisi olduğunu düşünüyordu. Eğer bu doğruysa hırsızın Colonna'nın eşyaları arasında bulduğu ve Cenevizlinin ayrıntılarını yazmaya zahmet etmediği hikâye, elyazmasının ilk taslaklarından biri olmalıydı.

Ancak o andan sonra Hypnerotomachia'nın peşine kendi bakış açısına göre düşen Taft, metne ait bir ipucu içerebileceğine inandığı koca koca sözlükler, kataloglar derlemeye başlamıştı, böyle-

92

4 'ün Kuralı

ce Colonna'nın her kelimesinin kaynağına inebilecek, liman şefinin iddiasına göre, Romalının tutmuş olduğu arapsaçına benzet bütün notlarla ilgili gözden kaçmış olabilecek tüm noktaları saptayacaktı. Böyle saçma bir hikâyenin o büyük kitabın derin gizemlerine ışık tutmasına imkân yok, diyordu. Hemen daha önce konuyla ilgili olarak okuduğu bütün kitaplara davrandığı gibi davranmak üzere harekete geçmişti, içindeki ateş tutuşmuştu bir kere.

Uğradığı hüsrân sanırım günlükle ilgili hislerinden daha derinlere kök salmıştır. Kendisine karşı oluşan gücün dengesini görmüş, Curry ile yaptığı çalışmanın kimyasının, babamın Curry'yi yeni yaklaşımlar ve farklı olasılıklar konusunda ayartmasıyla çürüyüşüne tanık olmuştu.

Bunu izleyen etki savaşı sırasında, babam ve Vincent Taft, aralarında ta babamın ölümüne kadar sürecek olan kin ve düşmanlığı kavramışlardı. Kaybedecek hiçbir şeyi olmadığına inanan Taft, Curry'yi tekrar kendi tarafına çekebilmek umuduyla babamın çalışmalarını kasten karalamaya başlamıştı. Taft'ın baskılarıyla Curry'nin sindiğini hisseden babam duruma nezaket çerçevesinde yaklaşmıştı. Bir ay içinde, geçmiş on ayın çabaları, çalışmaları yok olmuştu. Üç adam arasındaki çözülme öyle bir hal almıştı ki, ne Taft ne de babam, diğerinin karıştığı herhangi bir şeye elini sürmek istemez olmuştu.

Bütün bu kargaşa içinde Curry, Cenevizlinin günlüğüne sıkıca sarılmış durumdaydı. Arkadaşlarının ufak tefek kıskançlık sorunları yüzünden amaçlarından uzaklaşmaları onu hayrete düşürüyordu. O gençliğinin de verdiği güçle devam ediyordu ve daha sonra da, Paul'de bu özellikleri görüp hayran kalacaktı; gerçeğe sadakatle bağlanmak ve gerçekten uzaklaşmaya yol açacak her tür engele karşı büyük bir sabırsızlık hissi duymak. Üç adam arasında sanırım Colon-

93

lan Galdvelli & Dustin Thomason

na'nın kitabının ardına en ısrarla düşen Curry idi ve onu çözmeyi en çok arzu eden de oydu. Belki babam ve Taft sonuçta akademik insanlar oldukları için Hypnerotomachia'da gördükleri şey de akademikti. Onlar bir bilim adamının tüm yaşamını bir kitaba adayabileceğim biliyorlardı ve bu da ıvecenlik duyguları köreltiyordu. Sadece Richard Curry sanat komisyoncusu, çalgıncı korumayı başarabilmişti. Hatta geleceğini bile daha o zamandan hissetmiş olmalıydı. Ömrü kitaplar arasında uçup gitmekteydi.

Bir değil, iki olay meseleleri bir hizaya soktu. İlki babamın kafasını dinlemek üzere Columbus'a geri dönüşünde oldu. New York'a dönmesinden üç gün önce, kelimenin gerçek anlamıyla çarpıldı. Yani Ohio'dan gelmiş, karma bir üniversitede okuyan bir kızla karşılaştı. Kız ve arkadaşları bir yarıda

toplantısı için bölgedeki dükkânları dolaşarak bağış toplamaktaydılar ve kızlar büyükbabam›n kitapç› dükkân›n›n önüne geldiklerinde, ne babam ne de Ohio'lu k›z bilmese de, hayat yolları kesişmişti. Ellerindeki kâğıtlar, kitaplar büyük bir gürültüyle havalara saçılırken annemle babam da yere yuvarlanmışlardı ve kaderin oku, saplanacağı yere saplanıp kendince ilerlemeye başlamıştı. Manhattan'a geri döndüğünde, uzun saçlı, gök mavisi gözlü, ona Kaplan diyen ve Princeton'dan çok Blake'i hat›rlatan üniversiteli kızla karşılaşmasının yarattığı şokla, babam kendini tamamen kaybetmiş durumdaydı. Kızla tanışmadan da zaten Taft yeterince canından bezdirmişti onu. Richard Curry'nin de kendi yoluna saplanmış, liman şefinin günlüğüne takılıp kalmış olduğunu biliyordu. Bu durumda memleketinin onu geri çağıran sesi daha da gür çıkmaya-

94

4'ün Kural›

ya başlamıştı. Bir yandan babasının hastalığı, bir yandan kalbine demir atan kadınla, babam aslında Manhattan'a sadece eşyalarını almak ve vedalaşmak amacıyla dönmüştü. Richard Curry ile birlikte son derece umut verici bir biçimde başlamış olan Doğu Sahili defteri kapanmak üzereydi onun için.

Ancak haberi vermek üzere, her hafta buluştukları mekâna gittiğinde, onu yeniden canlandıran başka bir bombanın etkisiyle karşılaştı. Taft ve Curry, onun gittiği akşam tartışmışlar ve sonunda dö-vüşmüşlerdi. Eski futbol takım kaptanı ayı gibi Vincent Taft ile başa çıkamamış ve Taft bir yumrukta genç adamın burnunu kırmıştı. Sonra, babamın dönüşünden bir gece önce Curry gözleri mosmor ve burnu bandajlı olarak evden çıkıp galerisinde çalışan bir kadınla akşam yemeğine gitmişti. Evine döndüğünde müzayede salonundan aldığı belgelerin, bütün Hypnerotomachia araştırmaları ile birlikte gittiğini görmüştü. Gözü gibi bakıp koruduğu liman şefinin günlüğü de onlarla birlikte ortadan kaybolmuştu. Curry hemen Taft'ı suçlamış ama o tüm suçlamaları reddetmişti. Bir sürü hırsızlık vakasıyla uğraşan polis de, birkaç eski kitabın kayboluşuna pek de önem vermemişti. Ancak bütün bunların ortasında geri gelen babam, derhal Curry'den yana çıkmıştı. Her ikisi de Taft'a artık onunla herhangi bir şey yapmak istemediklerini söylemişler, ardından da babam sabaha Columbus'a gitmek üzere biletini aldığını ve artık geri dönmeye niyeti olmadığını açıklamıştı. Taft sessizce onlar› dinlerken babamla Richard Curry birbirleriyle vedalaşmışlardı.

Böylece, babamın hayatını biçimlendiren bölüm son bulmuştu. Bu bir tek yıl, onun gelecekteki kimliğinin yönünü belirleyecek saati harekete geçirmeye yetmişti. Bu konu üzerinde tekrar düşün-

95

lan Caldvvell & Dustin Thomason

düğüm zaman, hepimiz için de böyle olup olmadığını merak ediyorum. Yetişkinlik, sessiz sedasız gençliğe tecavüz eden bir buzul. Ortaya çıkmasıyla birlikte çocukluk dönemine bir anda mührü bas›p onu donduruyor, zihnimizde çocukluk dönemimizin son karesiyle bizi zapt ediyor ve üzerimize çöken buzla birlikte o noktada kalıyoruz. Dondurucu soğuk Patrick Sullivan'ı ele geçirmeye başladığında o bir koca, baba ve bilim adam›yd›. Ve sonuna kadar onu tanımlayan özellikler de bunlar oldu.

Liman şefinin günlüğünün çalınmasından sonra Taft, babamın yaşam öyküsünden silinmiş oldu, sadece kariyeri boyunca ara sıra ortaya çıkıp onu bilim adamı kimliğinin altından ısıran bir at sineği olarak kaldı. Curry ile babam, üç yıl sonra, babamların düşününe kadar temas kurmadılar. Düşün dolayısıyla yazmış olduğu mektup da, geçmiş karanlık günleri anımsatan, huzursuzluk verici bir şeydi. İlk birkaç satırda gelinle damada mutluluklar diliyor, ondan sonra sadece Hypnerotomachia''dan söz ediyordu.

Zaman akıp geçmiş, dünyalar birbirinden kopmuş, uzaklaşmıştı. Taft o ilk yıllarda kazanmış olduğu ivme sayesinde, bir zamanlar Princeton yakınlarında yaşarken Einstein'ın da çalışmış olduğu, saygın bir kuruluş olan İleri Araştırmalar Enstitüsü'nden daimi üyelik teklifi almıştı. Bu, babamın kesinlikle kiskanacağı bir onurdu ve Taft'ı bir üniversite profesörünün tüm zorunluluklarından kurtarıyordu. Bili Stein ve Paul'e danışmanlık yapmak dışında, yaşlı ayı bir daha ne bir öğrenciyle uğraşacak, ne de ders vermek zorunda kalacakt›. Curry, Boston'daki Skinner Müzayede Evi'nde önemli bir görev

almış ve kendini profesyonel basanlara vermişti. Babamın yürümeyi öğrendiği Columbus kitapçısında ise, ona bir süreliğine New York deneyiminin bırakmış olduğu kalıcı etkiyi unutturacak, üç ye-

96

4'ün Kural›

ni çocuk büyümekteydi. Birbirlerinden kibir ve şartlar nedeniyle kopmuş her üç adam da, Hypnerotomachia'nın yerini tutacak uğraşlar edinmişler, yarım kalan araştırmannın yerine başka sevgiler bulmuşlardı. O arada yeni kuşaklar ortaya çıkmış ve zaman, dostları birer yabancıya dönüştürmüştü. Saat zembereğinin anahtarını elinde tutan Francesco Colonna ise sırrının güvende olduğunu düşünüyordu herhalde.

97

F:7

Bölüm 7

Kütüphanenin ışıkları geride kalırken, "Ne tarafa?" diye sordum Paul'e.

"Sanat müzesine doğru," dedi, iki büküm olmuş göğsündeki paketi ıslatmamaya çalışıyordu.

Oraya ulaşabilmek için kampusun kuzey kısmındaki bir binanın taşlık uzantısından, Murray Kaçamağı denen yolundan geçmemiz gerekiyordu. İçeride, bir öğrenci tiyatro grubu Tom Stoppard'ın Arcad/a'sini oynamaktaydı. Bu, Charlie'nin İngilizce kitabında okuması gereken son, ikimizin birlikte seyredeceği ilk oyundu. Pazar geceki gösteriye biletimiz vard›. Binan›n kazana benzer bombeli duvarlar›ndan Thomasina'nın, oyunun on üç yaşındaki dâhisinin sesi gelmekteydi ve oyunu ilk okuduğumda Thomasina, bana Paul'ü hatırlatmıştı.

Eğer her atomu kendi pozisyonunda ve doğrultusunda durdurmayı başarırırsanız, diyordu ve eğer zihniniz böylece askıya alınmış olan bütün devinimleri kavrayabilirse ve bir de cebirde gerçekten, ama gerçekten iyiyseniz tüm geleceğin formülünü yazabilirsiniz.

98

4'ün Kural›

Öğretmeni de evet, diye kekeliyordu, belli ki Thomasina'nın zekâsı onu bir hayli terletmişti. Evet bildiğim kadarıyla, bunu düşünmüş olan ilk insansın.

Belli bir mesafeden bakılınca sanat müzesinin ön girişi, bir tatil gecesinde mucizevi bir şekilde acıkmış gibi görünüyordu. Müze yöneticileri bir garip oluyorlard›, yar›s› kütüphaneciler gibi fare k›l›kl›, öteki yar›s› ise sanatçılar gibi değişken ruhluydular ve bana öyle geliyordu ki, birçoğu, çok çok gerekli olmadıkça üniversite öğrencilerini müzeye almaktansa, yuva çocuklarının Monet'lerin üzerinde parmak izleri b›rakmalar›n› tercih ederdi.

Sanat tarihi bölümünün yuvas› olan McCormick Salonu, müzenin ön k›sm›n› tamamen kaplıyordu ve giriş kısmındaki duvarları camdı. Yaklaşırken binanın güvenlik görevlileri akvaryumlar›n›n içinden bizi süzdüler. T›pk› Katie'nin bir keresinde beni götürmüş olduğu ve asla anlamadığım avangard sergilerden birinde olduğu gibi, gerçek olmak için her tür donan›ma sahiptiler ama kusursuz bir biçimde, sessizce ve hareketsiz duruyorlard›. Kap›n›n üzerindeki bir levhada PRINCETON SANAT MÜZESİ MÜTEVELLİ HEYETİ TOPLANTISI yazıyordu. Daha küçük harflerle de Müze Halka Kapalı›d›r yazmaktayd›. Ben duraksad›m ama Paul kafas›n› içeri uzatt›. Ana salona doğru, "Richard," diye sesleniyordu.

Bir avuç sanat hamisi dönüp boş boş baktı ama aralarında tanıdık bir yüz yoktu. Salonun duvarlarına tuvaler serpiştirilmişti ve bu s›k›c› beyaz mekânda renk pencereleri oluşmuştu böylece. Yakındaki bir salonda ise, bel yüksekliğindeki sütunların üzerinde onanmış Yunan vazolan sergileniyordu.

Paul bu kez daha yüksek sesle, "Richard," diye seslendi yeniden.

Curry'nin saçsız başı uzun, ince boynunun üzerinde döndü. Uzun boylu ve s›nm gibiydi, terzi elinden çıkmış, ince çizgili bir ta-

99

lan Caldvvell & Dustin Thomason

kim giymiş, kırmızı bir kravat takmıştı. Paul'ün ona doğru yürüdüğünü görünce adam›n koyu renk gözleri sevgiyle parlad›. Curry'nin kar›s› on y›ldan uzun bir süre önce ölmüştü, çocukları olmamıştı ve şimdi Paul, onun biricik oğluymuş gibi hissediyordu.

"Çocuklar," dedi sıcak bir sesle ve sanki biz yan yaşımızda çocuklarmışız gibi kollar›n› uzatt›. Paul'e döndü. "Seni bu kadar çabuk görmeyi beklemiyordum. Daha geç saatlerde gelebilirsin san›yordum. Ne güzel bir sürpriz." Parmakları kol düğmelerini okşar-ken, gözleri mutluluk doluydu. Paul'ün uzattığı eli sıkamak üzere uzand›.

"Nas›ls›n›z bakal›m?"

İkimiz de gülümsedik. Curry'nin sesindeki enerji onu çok daha genç k›l›yordu ama diğer bakımlardan zamanın izleri yakasına yapışmıştı. Onu son görüşümden bu yana, yani sadece altı ayda, hareketlerindeki canlılık azalmış ve yüzü inan›lmayacak kadar soluk-laşmıştı. Richard Curry art›k New York'ta büyük bir müzayede evi sahibi ve bundan çok daha büyük müzelerin müteveli heyeti üyesiydi. Ama Paul'e göre hayatından Hypnerotomachia 'nın çıkışından sonra, mesleki başarıları onun için bir yan uğraşından, önceki yaşamını unutturacak bir uğraştan ileri gitmemişti. Kimse Curry'nin başarılarına, Curry'nin bizzat kendisi kadar şaşırmamış ve kimse bunlardan onun kadar az etkilenmemişti. O arada Curry birini tanıştıracakmış gibi dönüp, "Resimleri gördünüz mü?" diye sordu.

Arkas›nda daha önce orada görmediğim bir tuval asılıydı. Etrafa bir göz atınca duvarlarda sergilenen eserlerin genelde burada bulunanlar olmadığını fark ettim. "Bunlar üniversite koleksiyonlarından değil," dedi Paul.

ORHAN KEMAL İL HALK KÜTÜPHANESİ

100

'iş ›mi

4 'ün Kural›

Curry gülümsedi. "Hayır, kesinlikle değil. Bu gece için mütevellilerden her biri bir şey getirdi. Hangimiz müzeye borç vermek üzere daha çok resim getirebiliriz diye bahse girmiştik."

Curry bu eski futbolcu, konuşmasında hâlâ bahisçilerin, ku-marbazların ve centilmen bahislerinin izlerini yans›t›yordu. "Kim kazand›?" diye sordum.

"Sanat müzesi," dedi sorunun yönünü saptırarak. "Biz uğraştıkça Princeton kâr eder."

Bunu izleyen sessizlikte, bizim içeri dalmamıza rağmen salondan ayrılmamış olan mütevellilerin yüzlerini inceledi.

"Bunu size müteveli heyeti toplant›s›ndan sonra gösterecektim," dedi, Paul'e.

"Ama şimdi yapmamam için bir neden yok."

Arkasından gitmemizi işaret edip sol taraftaki bir salona doğru yürümeye başladı. Ne demek istediğini anlamak için Paul'e göz attım ama o da bir şey biliyormuş gibi görünmüyordu.

"Bu ikisini George Carter Sr. getirdi," dedi Curry bazı eserleri göstererek. İki tane ufak Dürer resmi, dokulanndan son derece eski oldukları belli olan ahşap çerçevelerden bize bak›yordu. "Ve uzakta duran da Wolgemut," dedi ileriye işaret ederek. "Philip Mur-rays de bu iki enfes Mannerist'i getirdi."

Sonra bizi yirminci yüzy›l son dönem sanat›n›n yerini, empresyonist resimlerin aldığı başka bir salona soktu. "Wilson ailesi dört tane getirdi; bir Bonnat, küçük bir Manet ve iki tane de Toulou-use-Lautrec." Resimlere bakmam›z için biraz zaman veriyordu aralarda. "Marquands ise bu Gauguin'i ekledi." Ana salon boyunca ilerlemeye devam ettik ve antik çağlar bölümüne geldiğimizde, "Mary Knight sadece tek parça getirdi ama bu çok büyük bir Roma büstü ve bunun kal›c› bir başı olabileceğini söylüyor. Çok cömert bir davranış," dedi.

101

lan Caldvvell & Dustin Thomason

"Sizinkiler hangileri?" diye sordu Paul.

Curry bize birinci katta büyük bir daire çizdirip tekrar ilk başladığımız salona götürdü. Elini sallayarak, "İşte benimki," dedi.

"Hangisi?" dedi Paul.

"Hepsi."

Bir an bakiştılar. Ana salonda bir düzineden fazla eser vardı.

"Bu tarafa gelin," dedi Curry bize onu bulduğumuz noktaya yakın, resimlerle dolu bir duvara doğru dönerek. "Size göstermek istediklerim bunlar."

Bizi her bir tuvalin önünde durdurarak ilerliyor ama hiçbir şey söylemiyordu.

Resimleri zihnimize yerleştirdiğimizden emin olunca, "Bunların ortak noktası ne?" diye sordu.

Ben başımı salladım, ama Paul bir bakışta görmüştü.

"Konu. Hepsi Joseph'in mukaddes kitaptaki öyküsüyle ilgili."

Curry başıyla onayladı. "Joseph Halka Buğday Dağıtıyor" diye başladı ilk resmi gösterip. "Yaklaşık 1655 tarihinde Bartholome-us Breenbergh tarafından yapılmış. Barber Enstitüsü'nü ödünç vermeye ikna ettim."

Bize bir anlık zaman verdi ve ikinci resme yöneldi. "Joseph ve Erkek Kardeşleri, Franz Maulbertsch, 1750. Arka fondaki dikili taşa bakın."

"Bu bana Hypnerotomachia'daki resimlerden birini hatırlatıyor," dedim.

Curry gülümsedi. "Ben de ilk gördüğümde aynı şeyi hissetmiştim. Ne yazık ki bir bağlantı varmış gibi görünmüyor."

Üçüncüye doğru yürüdü.

Curry daha ağzını açamadan Paul, "Pontormo," diye atılmıştı.

"Evet. Joseph Mısır'da."

102

4'ün Kuralı

"Bunu nasıl ele geçirdiniz."

"Londra doğrudan Princeton'a gelmesini onaylamadı. Metropolitan üzerinden geçirmek zorunda kaldım."

Curry başka bir şey daha söylemek üzereyken Paul dizideki son iki resmi fark etti. Bunlar bir metre boyunda bir çift panoydu, zengin bir renk armonisi vardı ikisinde de. Paul'ün sesi duygu yüklüydü.

"Andrea del Sarto. Joseph'in Öyküleri. Bunları Floransa'da görmüştüm."

Richard Curry sessizdi. Üniversitedeki ilk yaz tatilimizde Paul'ün

Hypnerotomachia araştırmaları için yaptığı İtalya gezisini finanse etmişti, bu Paul'ün ülke dışına-tek çıkışı olmuştu.

Kollarını göğsünde kavuşturup, "Pitti Sarayı'nda bir arkadaşım var," dedi Curry.

"Bana karşı çok iyidir. Bunları bir aylığına ödünç verdi."

Paul bir dakika boyunca, yıldırım çarpmış gibi hareketsiz öylece kaldı. Saçları hâlâ kardan ıslak tepesine yapışmış duruyordu ama resme doğru dönerken dudaklarında bir tebessüm oluşmaktaydı. Onun bu tepkisini görünce sonunda ben de tabloların bu sırayla dizilmesinin bir nedeni olduğunu kavramıştım. Önemi ve anlamını sadece Paul'ün anlayabileceği bir kreşendo oluşturuyorlardı. Curry düzenlemenin bu şekilde yapılması için ısrar etmiş olmalıydı ve mütevelliler de belli ki tüm diğer üyelerden fazla sanat eseri getirmesi karşısında onun bu dileğini kabul etmişlerdi. Önümüzdeki duvar Curry'nin Paul'e bir armağanı, tezini tamamlaması nedeniyle sessiz bir kutlamaydı.

"Brovning'in Andrea del Sarto hakkındaki şiirini okumuş muydun?" diye sordu Curry bir şey anlatmaya çalışarak.

103

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Ben bir edebiyat semineri nedeniyle okumuştum ama Paul başını sallıyordu.

"Sen düşlediğini yaptın, pek çoğunun tüm yaşamı boyunca düşlediğini," dedi Curry.

"Düşler? Uğraştığın, uğruna ıstırap çektiğin ve gerçekteştirmedeğin." Paul sonunda döndü ve bir elini Curry'nin omzuna koydu. Sonra da bir adımı

geriledi ve gömleğinin altından küçük çıkını çıkardı.

"O nedir?" diye sordu Curry.

"Bill'in az önce getirdiği bir şey." Paul tereddüt ediyordu ve Curry'nin tepkisinden emin olamadığını hissediyordum. Paketi dikkatle açıp kitabı ortaya çıkardı. "Bunu görmeniz gerektiğini düşündüm."

"Benim günlüğüm," dedi Curry şok olmuş bir halde. Eline alıp çevirmeye başladı.

"İnanamıyorum buna..."

"Bunu kullanacağım," dedi Paul, "Bitirmek için."

Ama Curry, onu duymazdan geldi, deftere bakarken gülümsemesi kaybolmuştu.

"Nerden geldi bu?"

"Bill'den."

"Bunu söylemiştin. O nerden bulmuş?"

Paul duraksadı. Curry'nin sesinde bir değişiklik olmuştu.

"New York'taki bir kitapçıda," dedim ben. "Bir antikacı dükkanında."

"İmkânsız," diye mırıldandı adam. "Bunu her yerde aradım. New York'taki her kütüphanede, her kitapçıda, her tefecide. Bütün belli başlı müzayede evlerinde. Gitmişti. Otuz yıl boyunca Paul, yoktu."

Sayfaları çevirirken hem gözleriyle, hem de elleriyle büyük bir dikkatle inceliyordu bir yandan. "Evet, bak. İşte sana bahsetti-

104

4'ün Kuralı

Şim bölüm. Colonna'nın adı burda geçiyor." Sonra başka bir bölüme ve bir diğerine geçmişti. "Ve burda." Birden Paul'e dikti gözlerini. "Bili bunu bu gece tesadüfen bulmadı. Yani tam ödevin tamamlanmasından bir gece önce." "Ne demek istiyorsunuz?"

"Plan nerde peki?" diye bastırdı Curry. "Bili onu da verdi mi sana?"

"Hangi plan?"

"Deri parçası." Curry başparmakları ve işaret parmaklarıyla yaklaşık 30 santimetrekarelik bir alan gösteriyordu. "Günlüğün ortasındaki cebe sokulmuş durumdaydı. Üzerinde bir eskiz vardı. Bir plan."

"Orda değildi," dedi Paul.

Curry kitabı yeniden karıştırdı. Bakışları buz gibi, mesafeli bir anlam kazanmıştı.

"Richard günlüğü yarın Bill'e iade etmem gerekiyor," dedi Paul. "Bu gece okuyacağım. Belki bana Hypnerotomachid'nın son bölümü hakkında bir fikir verir." Curry içinde bulunduğumuz ana dönmek için silkindi. "Ödevini bitirmemiş miydin?" Paul'ün sesi endişe doluydu. "Son bölüm diğerlerine benzemiyor."

"İyi de yann süre bitmiyor mu?"

Paul cevap vermedi. Curry elini günlüğün kapağına koymuş ve sonra çekmişti yeniden. "Bitir. Kazandığın şeyi tehlikeye sokma. Kaybedecek çok şeyin var."

"Kaybetmeyeceğim. Aradığımı bulduğum inancındayım. Çok yaklaştım."

105

Ian Caldwell & Dustin Thomason

"Bir şeye ihtiyacın varsa söylemen kâfi. Bir kazı izni. Saha ölçümü yapan birileri. Eğer gerekiyorsa hepsini buluruz."

Curry'nin neyi kastettiğini anlamaya çalışarak Paul'e göz attım.

Paul ise gergin bir biçimde gülümsüyordu. "Artık başka bir şeye ihtiyacım yok."

Ben kendim bulacağım, artık elimde günlük de var."

"Sadece kendi görüş alanından çıkmasına izin verme. Böyle bir şeyi daha önce kimse yapmadı. Browning'i unutma. 'Pek çoğunun tüm yaşamı boyunca düşlediği.'" Arkamızdan, "Efendim," diyen bir ses geldi. Dönüp bakınca bize doğru gelen bir müze yöneticisi gördük. "Bay Curry, mütevellî heyeti toplantısı başlamak üzere. Üst salona buyurmanız rica edebilir miyim?"

Curry konuya uyum sağlamaya çalışırken, "Daha sonra bu konuyu yine görüşeceğiz," dedi. "Bu toplantının ne kadar süreceğini bilmiyorum."

Paul'ün kolunu sıvazladı, benim elimi sıktı ve dönüp merdivenlere doğru yürümeye başladı. O yukarı çıkınca kendimizi güvenlik görevlileriyle baş başa bulduk.

"Ona göstermemeliydim," dedi Paul kapıya doğru giderken, adeta kendi kendine konuşur gibiydi.

Sonra, müze kapalıyken de gözünün önüne getirebilmek istercesine, dönüp dizilmiş resimlere bir kez daha baktı. Ve birlikte çıkışa yöneldik.

Tekrar karların içine çıktığımızda, "Neden Bili günlüğü bulduğu yer konusunda yalan söylemiş olsun ki?" diye sordum.

"Yalan söylemiş olacağını sanmıyorum," diye yanıtladı Paul. "Peki o zaman Curry ne demek istiyordu?" "Daha fazla bir şey bilse bize söylerdi."

106

4'ün Kuralı

"Belki ben ordayım diye söylemek istememiştir sana da." Paul duymazdan geldi. Onun inanıyor gibi yapmaktan hoşlandığı şey, Curry'nin gözünde ikimizin eşit olduğu düşüncesiydi.

"Sana kazı izni almak için yardım edeceğini söylerken neyi kastediyordu?" diye sordum.

Paul omzunun üzerinden arkamızdan gelen bir öğrenciyi kuşkuyla süzdükten sonra, "Burda olmaz, Tom," diye yanıt verdi.

Onu zorlamanın başka yollarını da biliyordum. Uzunca bir sessizlikten sonra, "Neden bütün resimlerin Joseph ile ilgili olduğunu söyleyebilir misin peki?" deyip sordum.

Paul'ün yüzü yumuşadı. "Başlangıç: otuz yedi." Hatırlamak üzere bir an durakladı. "Artık Jacob, Joseph'i bütün evlatlarından çok seviyor, çünkü o onun yaşlılık dönemindeki evladı. Ve ona çok renkli bir pelerin yapıyor." Anlamam için bir saniye geçmesi gerekti. Renklerin armağan edilişi. Yaşlanan bir babanın en sevgili oğluna olan sevgisi.

"Seninle gurur duyuyor," dedim.

Paul başını salladı. "Ama yapamadım. İş daha bitmedi."

"Konu bu değil," dedim ona.

Paul'ün yüzünde cılız bir tebessüm belirdi. "Tabi ki konu bu."

Yurda geri dönerken gökyüzünün hiç de hoş görünmediğini fark ettim; karanlıktı ama tam anlamıyla zifir gibi de değildi. Bütün gök kubbe bir ufuktan öbürüne kar yüklü bulutlarla kaplıydı ve yoğun, ışıltılı bir gri renge bürünmüştü. Hiç yıldıza görünmüyordu.

Dod'un arka kapısına geldiğimizde içeri giremeyeceğimizi fark ettim. Paul merdivenlerdeki bir son sınıf öğrencisine el etti ve çocuk kimlik kartıyla kapıyı açmadan önce bize garip bir bakış fırlattı.

107

lan Caldwell & Dustin Thomason

latta. Kimlik kartı yuvaya girince, bir bip sesi çıkıyor ve sonra da sanki bir av tüfeği patlamış ve namlusu da mısır koçanı gibisoyul-muşcasına bir ses çıkartarak kapı açılıyordu. Zemin katta iki tane alt sınıf öğrencisi kız, çamaşırvhanenin sıcağı yüzünden sadece atlet ve şortlarla, açık bir masanın başında durmuş çamaşır katlıyorlardı. Bu hiç şaşmazdı: kışın çamaşırvhaneye girmek çölde serap görmek gibiydi, sıcak yüzünden hava buğulanır, insanlar hayal gibi görünürdü. Dışarıda kar yağarken çıplak kollar ve bacaklar görmek, kan dolaşımını hızlandırmak için bir tek viski atmaktan daha etkiliydi. Holder'ın yakınlarında değildik ama sanki Çıplaklar Olimpiyatı'nın bekleme odasına düşmüş gibiydik.

Birinci kata çıktım ve en ucunda odamızın olduğu kuzey kanadına yöneldim. Paul de arkamdan sessizce takip ediyordu. Odaya yaklaştıkça kendimi yine sehpadaki iki mektubu düşünürken buldum. Bili'in keşfi bile beni bu düşüncelerden uzaklaştırmaya yetmemişti. Haftalardır, insanın yılda kırk üç bin dolarla ne yapacağını düşünerek uykusuz kalıyordum. Fitzgerald, Ritz boyutunda bir elmasla ilgili kısa bir öykü yazmıştı bir keresinde ve ben de uykuya dalmadan önceki o dakikalarda, objelerin oranlarının akışkan hale geldiği o anlarda, düşün öteki yanındaki bir kadın için, o elmasın kakılmış olduğu bir yüzük almayı hayal ediyordum. Bazı geceler de çocukların oyun oynarken yaptığı gibi, sihirli şeyler satın almayı düşünüyordum; örneğin, asla kaza yapmayacak bir araba veya daima sağlıklı kalacak bir bacak. Çok abarttığım zaman Charlie, beni gerçeğe döndürürdü. Bana çok pahalı özel tabanlı bir ayakkabı koleksiyonu almam gerektiğini veya tavanı çok yüksek olmayan bir evin ön ödemelerini yapmaya başlamamı söylerdi.

"Ne yapıyorlar?" diye sordu Paul koridorun ilerisini göstererek.

108

4'ün Kuralı

Koridorun sonunda yan yana ayakta dikilenler Charlie ve Gil'di. Odamızın açığı olan girişinden, içeride yürüyen birine bakıyorlardı. İkinci bir bakış her şeyi anlamama yetti: kampus polisi buradaydı. Biri bizim tünellerden çıkışımızı görmüş olmalıydı.

"Neler oluyor?" diye sordu Paul adamların hızlandıklarını.

Ben de hızla onu takip ettim.

Görevli yerdeki bir şeyi ölçüyordu. Charlie ile Gil'in bir şey tartıştıklarını duyabiliyordum ama kelimeleri seçemiyordum. Tam yaptıklarıma mazeret hazırlamaya başlarken, Gil geldiğimizi gördü ve, "Sorun yok. Bir şey alınmamış," dedi.

"Ne?"

Girişini işaret ediyordu. Odamız -art>k görebiliyordum- karmakarışıklı. Kanepenin minderleri yerlere atılmış, kitaplıktaki kitaplar oraya buraya saçılmıştı. Paul ile paylaştığımız yatak odasında şifoniyerin çekmeceleri açıktı.

"Aman Tanrı'm..." diye f>s>ldad> Paul, Charlie ile beni iki yana iterek.

"Biri kapıyı kırmış," diye açıkladı Gil. Charlie, "Biri içeri girmiş," diye düzeltti. "Kapı kilitli değildi ki."

En dışta durmakta olan Gil'e döndüm. Geçen ay Paul tezini bitirirken kapılan Sağlam tutmamızı rica etmişti. İçimizden sadece Gil bunu sürekli unutuyordu.

"Bak>n," dedi kendini savunurcas>na, odan>n öteki taraf>ndaki pencereyi gösteriyordu. "Ordan girmişler. Kapıdan girmemişler."

Ortak odam>z>n kuzey taraf>ndaki pencerelerden birinin alt>nda bir su birikintisi vardı. Pencere ardına kadar açıktı ve hâlâ rüzgârın savurduğu karlar içeri dolmaktaydı. Sineklikte üç büyük kesik vard>.

109

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Paul ile birlikte yatak odamıza daldık. Bakışları masasının çekmecelerini taradı, oradan duvarda, Charlie'nin onun için yapmış olduğu kitap raflarına kaydı. Kitaplar gitmişti. Başını bir o yana bir bu yana çevirip araştırmaya devam etti. Nefes alış hızlanmıştı. Bir an için yine o tünellerdeymişiz gibi hissettim, asl>nda ç>kan sesler dışında benzer bir şey yoktu.

Önemli değil, Charlie. Önemli olan içeri nasıl girdikleri değil. Senin açıdan önemli değil, çünkü sana ait bir şeyi almamışlar. Görevli hâlâ ortak odamızı incelemeye devam ediyordu. Paul kendi kendine, "Birinin biliyor olmas> gerekti..." diye söylendi.

Alttaki ranzanın şiltesini gösterip, "Şuraya bakın," dedim. Paul döndü. Kitaplar oradaydı. Elleri titreyerek isimlerini kontrol etmeye başladı.

Ben de kendi eşyalarımı yoklamaya başlamıştım, hemen hemen hiçbiri ellenmemişti. Üzerlerindeki toz bile duruyordu. Birisi kâğıtlarımı karıştırmış, ama sadece babam hediye etmiş olduğu, Hypnerotomachia'nın duvara asılı, çerçeveli kapak reproduksiyo-nunu almış ve çerçevesinden çıkarmıştı. Bir kenarı bükülmüştü ama başka bir hasar yoktu. Elimle düzelttim. Sağa sola bakınırken, kitaplarımdan birinin yerinde olmadığını gördüm: Belladonna Mektu-fow'nun ilk tashihi, babam Belladonna Belgesi adının daha hoş bir tınısı olduğuna karar vermeden önceki hali yani.

Gil yatak odalar> aras>ndaki holden seslendi. "Ne Charlie'nin ne de benim bir şeyime dokunmamışlar. Sizden ne haber çocuklar?" Sesinde hafif bir suçluluk duygusu vardı, ne anlama geldiğini tahmin ettim. Öteki yatak odası el değmemiş durumdaydı. "Benim eşyalarımda bir sorun yok," dedim. "Bir şey bulamamışlar," dedi Paul de bana.

110

4 'ün Kural>

Ne demek istediğini sormama fırsat kalmadan koridordan bir ses araya girdi.

"Siz ikinize birkaç soru sorabilir miyim?" Meşin gibi bir cildi ve kıvrıkcık saçları olan güvenlik görevlisi kadın, biz odanın çeşitli köşelerinden karlara batmış bir şekilde ortaya çıkarken hepimizi ağır ağır inceledi. Paul'ün giydiği Katie'ye ait eşofman altı ile, benim üzerimdeki üstün takım olduğu gözünden kaçmamıştı. Göğüs cebindeki rozette Teğmen Williams yazan kadın cebinden bir not defteri ç>kard>. "Sizler?..."

"Tom Sullivan," dedim. "O da Paul Harris." "Sizin bir şeyiniz alınmış mı?"

Paul, teğmenle ilgilenmiyordu, gözleri hâlâ odasındaydı. "Bilmiyoruz," dedim ben. Bana baktı. "Etrafı incelediniz mi?" "Henüz eksik bir şey fark etmedik."

"Bu gece odadan en son kim çıkmıştı?" "Neden?"

Williams gırtlaklarını temizledi. "Çünkü kapıyı kimin açık bıraktığını biliyoruz ama pencereyi kimin aç>k b>rakt>ğını bilmiyoruz."

Kapı ve pencere kelimelerinin üzerine basarak, başımıza geleni nasıl davet etmiş olduğumuzu bize anımsatıyordu.

Paul o an ilk kez pencereye dikkat etti. Rengi solmuştu. "Ben yapmış olmalıyım. Yatak odas> çok s>cakt> ve Tom cam> açmak istemiyordu. Ben çalışmak için odaya geldim ve kapamay> unuttum herhalde."

"Bakın," dedi Gil, memura, kadının yardımcı olmaya çalışmadığını fark etmişti. "Şu işi bitirebilir miyiz? Artık görülecek başka bir şey kaldığını sanmıyorum."

111

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Memur not defterine son kez bir şeyler daha karaladı. "Pencere açık, kapı kilitli değil. Hiçbir şey alınmamış. Başka bir şey var mı?"

Bizden ses ç>kmad>.

Williams başını sallıyordu. "Hırsızlık olaylarını çözmek zor," dedi sanki yüksek beklentilerimiz varmış da, bunları normala indirmek istemiş gibi. "Olayı kasaba polisine rapor edeceğiz. Bir daha kapıyı kilitlemeden bırakmayın. Kendinizi korumanız gerekir. Eğer i bir gelişme olursa size haber veririz."

Yorgun ad>mlarla kap>ya yöneldi, her ad>mda botlar> g>c>rd>yordu. Kap> arkasından kendiliğinden kapandı.

Tekrar bakmak için pencerenin önüne gittim. Yerdeki erimiş karlar tertemizdi.

"Bir şey yapacakları yok," dedi Charlie başını sallayarak.

"Sorun yok," diye yanıtladı Gil. "Bir şey çalınmamış."

Paul ses ç>karmad> ama hâlâ gözleriyle her yeri tar>yordu.

Pencereyi yeniden yukarı doğru sürdürdüm ve odaya rüzgâr doldu bir kez daha. Gil, bana döndü, sinirlenmişti, ama ben sinek telindeki kesikleri inceliyordum. Üç yöne doğru çerçevenin sınırı boyunca gidiyorlar ve böylelikle sineklik rüzgârda, üç yan> serbest bir köpek kap>s> gibi oynuyordu. Yere bir daha bakt>m. Sadece benim ayakkabılarımdan bulaşan çamur vardı.

Arkamdan Gil, "Tom," diye seslendi. "Kapat şu lanet pencereyi." Şimdi Paul de dönüp bakmaya başlamıştı.

Sineklik, dışa doğru sanki birisi camla birlikte bırakmış gibi savruldu. Ama bunda yanlış bir şey vardı. Memur asla bu konuyla ilgilenmeye zahmet etmemişti.

"Gelip şuna bir bakın," dedim, bir yandan da parmaklarımı sinek telinin kesik kanatlar>n>n her birindeki fiber liftler üzerinde gezdiriyordum. Bütün kesiklerin uçları dışa doğruydular. Eğer birisi içeri

112

4 'ün Kural>

girmek için teli kestiyse, kesilen yerlerdeki pürtüklerin içeri doğru olması gerekirdi.

Charlie odayı gözden geçirmeye başlamıştı bile.

"Çamur da yok," dedi yerdeki su birikintisini göstererek.

O ve Gil bir an bakiştılar, sanki Gil suçlandığını hissetmiş gibiydi. Eğer sineklik içeriden kesilmişse, o zaman yine kilitlenmemiş kapı sorununa dönmüş olacakt>k.

"Bu mantıklı değil," dedi Gil. "Kapının açık olduğunu biliyorlarsa niye pencereyi aç>k b>raks>nlar ki?"

"Bundan memura söz etmeliyiz," dedi Charlie, yeniden ateşlenerek. "Buna bakmaya bile zahmet etmemesine inanam>yorum."

Paul hiçbir şey söylemiyor ama hızla günlüğü karıştırıyordu.

Ona döndüm. "Yine de Taft'>n konferans>na gidecek misin?"

"Sanırım. Bir saatten önce başlamaz herhalde."

Charlie sadece kendisinin erişebildiği üst raflara kitapları yerleştirmeye başlamıştı. "Yolda Stanhope'a uğrayacağım," dedi. "Memurlara kaçырdıkları şeyi söyleyeceğim."

"Muhtemelen bu bir eşek şakasıydı," dedi Gil belli birini kastetmeyerek. "Çıplak Olimpiyatçılar bazı şakalar yaparlar."

Birkaç dakika daha etraf> toparlad>ktan sonra hepimiz bu kadarının yettiğine karar vermiş görünüyorduk. Gil, Katie'nin giysilerini temizleyiciye gidecek torbaya atmış, yün bir pantolon giymişti. "Giderken yolda Ivy'de bir şeyler atıştırma şansımız olabilir."

Paul sanki bazı sayfaları çalınmış olabilir gibi Braudel'in //. Philip Zaman>nda Akdeniz Dünyası adlı kitabını karıştırıyordu, başını salladı. "Benim kendi eşyalarımı kulüpte kontrol etmem gerekiyor."

Gil bize bir göz atıp, "Çocuklar siz de üstünüzü değiştirseniz iyi olacak," dedi.

II

113

F:8

lan Galdvvel & Dustin Thomason

Paul, onu duyamayacak kadar dalmıştı ama ben Gil'in ne demek istediğini biliyordum, o yüzden de yatak odasına döndüm. Ivy bu tür giysilerle yakalanmak isteyeceğim bir yer değildi. Sadece Paul, kendi kulübünde gölge gibiydi ve farklı kurallarla yaşırdı.

Çekmecelerime bakarken kafama dank eden, neredeyse bütün giysilerimin kirli olduğunu keşfetmekti. Dolabımın altını üstüne getirip, dertop edilmiş bej rengi bir pantolon ve bir gömlek buldum, o da öylesine uzun süredir katlı duruyordu ki kat yerleri iz yapmış ve o izler de pli haline gelmişti. Kışlık ceketimi aradım ama sonra onun hâlâ Charlie'nin çantasıyla birlikte buhar tüneline aslı durduğunu hatırladım. Annemin Noel'de aldığı paltoya razı olup salona döndüm, Paul camın kenanna oturmuş, gözleri kitap raflarında bir şeyleri çözmeye çalışıyordu.

"Günlüğü de yanına alacak mısın?" diye sordum.

Kucağındaki örtü yığınınını okşadı ve başını salladı.

Etrafa bakıp, "Charlie nerde?" dedim.

"Gitti bile," diye Gil yanıta verdi koridordan. "Güvenlik görevlileriyle konuşmaya."

Saab'ın anahtarlarını aldı ve paltosunun cebine koydu. Kapıya arkamdan kapamadan önce, ceplerini kontrol etti.

"Oda anahtarları... araba anahtarları... kimlik kartı..."

O kadar dikkatliydi ki inanmakta güçlük çektim. Normalde Gil böyle ayrıntılarla ilgilenmezdi. Salona tekrar göz atınca iki mektubumun masanın üzerinde durduklarını gördüm. Sonra Gil yine aynı tuhaf hassasiyetle kapıya kilitledi, kilitlenip kilitlenmediğini kontrol etmek için kolu iki kez yokladı. Arabasına doğru yürürken sessizlik ağırlaşmıştı. Arabayı çalıştırdığında uzaklarda güvenlik görevlileri gölgelerin gölgeleri halinde nöbet değiştirmekteydiler. Bir an onları izledik, sonra Gil geri vitese taktı ve karanlığın içine daldık.

114

Bölüm 8

Kampusun kuzey girişindeki güvenlik kulübesini geçip Prin-ceton'un ana caddesi olan Nassau Caddesi'ne doğru sağa döndük. Bu saatlerde yaşam durmuştu, ortalıkta sadece sinsi sinsi dolaşan iki kar küreyici ve birilerinin kış uykusundan kaldırdığı bir tuz kamyonu vardı. Yol üstündeki butikler gece karanlığında ısıllı sıldılar, vitrinlerinin önünde karlar birikiyordu. Talbot's ve Micawber Kitapçık bu saatte kapalıydı ama Pequod Copy ve kafeler resmi teslim saatine bir saat kala tezlerini bitirmeye çalışan son sınıf öğrencileri ile doluydu. Gil yine kendi kabuğuna çekilmiş olan Paul'e, "Nasıl durumdan memnun musun?" diye sordu.

"Tezimden mi?"

Gil dikiz aynasından ona bakıyordu.

"Daha bitmedi," dedi Paul.

"Hadi yapma. Bitti artık. Daha yapacak ne kaldı ki?"

Arka camlar Paul'ün nefesiyle buğulanmıştı. "Yeteri kadar var," dedi.

115

lan Caldwell & Dustin Thomason

Işıklardan Washington Caddesi'ne, oradan da Prospect Bulvarı'na ve yemek kulübüne doğru döndük. Gil daha fazla soru sormaya gönüllü değildi. Prospect'e yaklaşırken onun düşüncelerinin başka taraflara kaydığını biliyordum. Cumartesi gecesi Ivy Kulübü'nde yıllık balo vardı ve kulüp başkanı olarak yapılanları gözden geçirmekten o sorumluydu. Tezini tamamlamaya çalışırken, bir yandan da sırf her şeyin kontrol altında olduğuna kendisini ikna etmek için Ivy'ye küçük ziyaretler yapma alışkanlığı edinmişti. Katie'ye göre, yann gece ona eşlik etmek üzere baloya gittiğimde, kulübü tanıya-mayacaktım.

Kulüp binasının yanında, Gil için ayrılmış gibi görünen bir boşluğa park ettik ve anahtarla kontakten çıkardığında arabanın içinde soğuk bir sessizlik yankılandı. Cuma gecesi, hafta sonu fırtınasının ortasında, geleneksel perşembe ve cumartesi gecesi partileri arasında bir dinlenme limanıydı. Son yağın kar, genellikle son sınıflarla üçüncü sınıfların akşam yemeğinden kampusa dönerken çıkardıkları seslerden oluşan uğultuyu bile azaltmıştı.

Yönetime göre, Princeton'daki yemek kulüpleri "üst düzey bir akşam yemeği imkânı" sunuyordu. Gerçekte ise, bu kulüpler sahip olduğumuz tek seçenektir. Üniversitenin ilk zamanlarında, yemekhane ateşlerinin ve aksi, nobran hancıların öğrencileri kendi başlarının çaresine bakmaya zorladığı günlerde, yemeklerini aynı çatının altında yemek üzere bir araya gelen küçük gruplar oluşmuş. Princeton, o günlerde bu biçimde şekillenmeye başlamış, altında birlikte yemek yenilen çatılar ve sonra da bu çatılan desteklemek üzere inşa edilen kulüp mekânları; bunlardan bazılarının malikânelerden kalır yanı yokmuş. Ve yemek kulüpleri, bu günlere kadar, tıpkı kız öğrenci birlikleri gibi, son sınıf öğrencileriyle üçüncü sınıf öğrencilerinin partiler verdikleri, yemek yedikleri ama konaklama yapma-

116

4'ün Kuralı

dıktan mekânlar şeklinde, Princeton'ın kendine has kurumlarından biri olarak süregelmiş. Bu kurumun ilk ortaya çıkışından yaklaşık yüz elli yıl sonra, Princeton'daki sosyal yaşamı açıklamak son derece basit; kesin ve sarsılmaz bir biçimde kulüplerin ellerinde.

Ivy bu saatte korkunç görünüyordu. Karanlığın perdesi altında kalan sivri çıkmaları ve koyu renk taş duvarlarıyla hiç de davetkâr değildi. Bitişikteki Cottage Kulübü, beyaz duvarların dış köşeleri ve yuvarlak hatlarıyla burayı kolayca gölgede bırakmaktaydı. Prospect Bulvarı'ndaki daha yeni ve hayatta kalmayı başarabilmiş diğer on kulübe göre, bu iki kardeş kulüp çok daha özel kabul edilirdi. Her ikisi de 1886'dan beri her kategoride en iyiydiler.

Gil saatine baktı. "Artık akşam yemeği vermiyorlardır. Ben gidip yiyecek bir şeyler getireceğim." Girmemiz için ön kapıyı açık tuttu ve sonra da ana merdivenlerde önümüze düştü.

Son gelişimden bu yana epey vakit geçmişti ve koyu meşe kaplı duvarlardaki haşin görünümlü portreler bana daima bir çekingenlik hissi verirdi. Sol tarafta uzun tahta masalan ve yüz yıllık İngiliz iskemleleri ile Ivy'nin yemek salonu vardı. Sağda ise bilardo salonu yer alıyordu ve Parker Hassett kendi başına bilardo oynamaktaydı. Parker, Ivy'de köyün aptal pozisyonundaydı, zengin bir aileden gelen, hafif komik, ancak bazı insanların onun bir aptal olduğunu düşündüğünü kavrama panltı da gösterebilen ve bu durumdan da, kendisinden başka herkesi sorumlu tutmayı başarabilecek kadar ahmak biriydi. İstakayı iki eliyle birden, bastonla gösteri yapan bir vodvil sanatçı gibi kullanarak oynuyordu. Biz geçerken bulunduğumuz tarafa bir göz attı, ama ben merdivenin tepesine gelip Görevli Odası'na doğru yönelirken onu görmezden geldim.

Kapıya iki kez vurduktan sonra Gil yanıt beklemeden içeri girdi. Biz de peşinden sıcak bir ışıkla aydınlanmış odaya daldık, içeri-

117

lan Caldsvell & Dustin Thomason

de Brooks Franklin, Gil'in iriyarı başkan yardımcısı, kapının az ötesine, uzunlamasına yerleştirilmiş maun bir masada oturuyordu. Masanın üzerinde bir Tiffany lamba ve bir telefon vardı. Etrafına altı tane sandalye dizilmişti. "Buraya geldiğinizde seviniyorum sizleri gördüğüm için," dedi Brooks, hepimize birden, Paul'ün kadın giysileri giymiş oluşunu kibarca görmezden gelmişti. "Parker, bana yarın gece için kostüm planları anlatıyordu ve ben de ayrıca tedbir almam gerektiğini düşünmeye başlamıştım."

Brooks'u pek iyi tanımadım ama, sadece ikinci yılımızda ekonomiye giriş dersini birlikte almış olmamıza rağmen, bana eski bir dost muamelesi yapardı. Parker'ın planlarının cumartesi dansı ile ilgili olduğunu tahmin ettim, bu Princeton teması, geleneksel bir kuyafet balosuydu.

Habersizce arkamızdan gelmiş olan Parker, "Gebereceksin, Gil," dedi. Şimdi bir elinde bir sigara, diğerinde de bir şarap şişesi vardı. "En azından sende mizah duygusu vardı."

Paul ve ben görünmez adamlarmışız gibi doğrudan Gil ile konuşuyordu. Masaya doğru bakınca Brooks'un başım salladığını görebiliyordum.

"JFK olarak gelmeye karar verdim," diye devam etti. "Ve damım da Jackie olmayacak. Marilyn Monroe olarak gelecek."

Parker kafamın karıştığını suratımdan anlamış olacak ki sigarasını masanın üzerindeki kül tablalarından birine bıraktı. "Evet Tom," dedi. "Kennedy

Harvard'dan mezun olmuştu. Ama üniversiteye başladığı ilk yıl buraya devam etmişti."

Kuşaklar boyunca Princeton'a ve Ivy'ye oğul göndermiş bir California şarap ailesinin son ürünü olarak Parker, Gil'in, kendine

118

4 'ün Kural›

has iyimserliğiyle Hassett ailesinin deviniliik, dediği bu iki hasletin değerini sifıra indirmişti.

Ben bir cevap veremedim Gil öne doğru eğildi.

"Bak Parker, şimdi buna zaman›m yok. Kennedy olarak gelmek istiyorsan, bu senin bileceğin şey. Sadece biraz incelik göstermeye çalış."

Daha iyi bir tepki beklermiş gibi görünen Parker hepimize ekşi bir bakış fırlatarak, elinde şişesiyle odadan çıktı.

Gil, "Brooks," dedi o ç›k›nca Brooks'a dönüp. "Aşağı inip Al-bert'a yiyecek bir şeyler kalmış mı diye sorar mısın? Aız ve acelemiz var."

Brooks hemen onayladı. İdeal bir-başkan yardımcısıydı: itaatkâr, enerjik, sadık. Gil isteklerini bazen emir verir gibi belirtse de asla rahatsız olmuş görünmezdi. Bu gece gözüme ilk kez yorgun ve bıkkın görünüyordu. Doğrusu, acaba o da tezini yeni mi bitirdi, diye merak etmiştim.

"Aslında," diye ekledi Gil yukarı doğru bakarak. "İkisini buraya getirelim, ben de yemek salonunda yiyeyim. Böylece ben yemeğimi yerken yarınki şarap siparişi meselesini de konuşabiliriz."

Brooks, Paul ile bana döndü. "Sizi gördüğüme sevindim çocuklar," dedi.

"Parker'ın kusuruna bakmayın. Kafasından neler geçtiğini bazen anlayamıyorum."

"Sadece bazen mi?" diye m›r›ldand›m.

Brooks bunu duymuş olmalıydı, çünkü odadan çıkarken gü-lümsüyordu.

"Yemek birkaç dakikada hazır olur," dedi Gil. "Bana ihtiyacınız olursa aşağıda olacağım." Sonra Paul'e baktı. "Sen hazır olur olmaz konferansa gidebiliriz."

119

lan Caldvvell & Dustin Thomason

0 çıktıktan sonra bir süre, Paul ile benim, ortaklaşa bir tür dolandırıcılık yaptığımız duygusundan kurtulamadım. Bir on dokuzuncu yüzyıl malikânesinde antika maun bir masanın başına oturmuş, birilerinin bize yemek servisi yapmasını bekliyorduk. Eğer Princeton'a girdiğimden beri, böyle bir şeyin her başıma gelişinde bir beş sentlik alacak olsaydım, ikisini birbirine sürtmek için başka bir tane daha bulmam gerekirdi. Charlie ile benim üye olduğumuz Cloister Inn Kulübü, küçük, sade, rahat bir taş binaydı. Yerler cilalanıp yeşillikler budamrsa bir bira yuvarlamak veya biraz bilardo oynamak için saygıdeğer bir yer haline gelebilirdi. Ama değer ve ağırlık bakımından Ivy'nin yanında cüce kalıyordu. Bizim şeflerin birinci önceliği kalite değil miktardı ve Ivy'li dostlarımızın aksine, biz geliş sıramıza göre oturtulacağımız yerlerde değil, can›m›z nerede isterse orada yerdik. Sandalyelerimizin yans› plastikti, çatal bıçak takımlarımızın tamamı atılabilir cinstendi ve bazen verdiğimiz partiler çok pahal› gelirse ya da muslukları bir süre çok açmışsak, cuma öğle yemeklerinde önümüzde sadece sosisli sandviç bulduğumuz olurdu. Yani caddedeki birçok diğer kulüp gibiydik. Ivy ise her zaman ayrıcalıklıydı.

Paul birdenbire, "Benimle aşağı gel," dedi.

Ne demek istediğini pek anlamasam da peşine düştüm. Koyu renk camlı pencerenin bulunduğu güney kanadından indikten sonra bir kat daha inip kulübün zeminine ulaştık. Paul beni Başkanlık Odası'na giden koridor boyunca götürüyordu. Aslında bu odan›n tek anahtar›n›n Gil'de bulunmas› gerekiyordu, ama Paul tezini bitirmeye çalışırken kütüphanedeki çalışma yerinin giderek daha az güvenli gelmesinden endişe duymaya başlayınca, onu tekrar kulübe çekme umuduyla Gil, bu odanın bir anahtarını yaptırmaya söz vermişti. Paul ça-

120

1

4'ün Kural›

|B|lışma takıntılı olduğundan o sıralar Ivy'ye pek az ilgi duyuyordu. ^H Ama Başkanlık Odası, geniş, sakın ve Paul açısından, buhar tünelle-wM. ri yoluyla doğrudan ulaşılabilir bir yer olduğu için reddedemeyeceği kadar kutsal bir fırsattı. Diğerleri Gil'in kulübün bu en özel odasını öğrenci yurduna

çevirmesini protesto etmişlerdi ama Paul odaya hemen hemen daima tünellerden gelerek bu çekişmeyi ortadan kaldırmıştı. Onun geliş gidişini görmemek, **itirazcılar** daha az rahatsız ediyor gibiydi.

Kapının önüne varınca Paul anahtarıyla kilidi açtı. Arkasından içeri daldığımda beni bir sürpriz bekliyordu. Burayı görmeyeli haftalar olmuştu. İlk hatırladığım şey ne kadar soğuk olduğuydu. Sonuçta kulübün bodrum katıydı ve içerisi insanı neredeyse donduracak kadar soğuktu. İster özel olsun ister olmasın, odada bir kitap kasırgası yaşanmış gibiydi. Her yüzeyin üstünde, enkaz yığınları gibi kitap yığınları vardı; Ivy'nin raflarında küflenmekte olan Avrupa ve Amerikan klasikleri neredeyse tamamen Paul'ün referans kitapları, tarih notları, deniz haritalarının ve oraya buraya saçılmış plan taslaklarının arkasında kalmıştı.

Kapıyı arkamızdan kapattı. Masanın yanında güzel bir şömine vardı ve buradaki kâğıtlar o kadar karmakarışık bir haldeydi ki, bazıları ocağın üzerine taşmıştı. Ama yine de Paul odayı inceleyip memnun kalmışa benziyordu, herhalde her şeyi bıraktığı gibi bulmuştu. Yürüyüp Michelangelo'nun Şiiri'ni yerden aldı, kapağındaki tozları silkti ve dikkatle masasının üzerine yerleştirdi. Sonra uzun **saplı bir kibrit alıp** tutuşturdu, şömineye uzattı ve kütüklerin üzerine yerleştirilmiş gazetelerin arasından mavi bir alev parladı. Masasının üzerine yayılmış, diğerlerinden daha ayrıntılı bir plan eskizine bakıp, "Çok şey yapmışsın," dedim.

121

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Kaşlarını çattı. "Bu hiçbir şey değil. Bunun gibi bir düzine yaptım ve muhtemelen hepsi de yanlış. Bunu vazgeçmek üzereyken yapmıştım." Bakmakta olduğum şey Paul'ün yarattığı bir binanın çizimiydi. Büyük yapı **Hypnerotomachia'da** sözü edilen binaların kalıntıları bir araya getirilmesiyle oluşmuştu; yıkık kemerler restore edilmiş; kalbura dönmüş temeller yeniden güçlendirilmiş; bir zamanlar paramparça olan sütunlar ve sütun başları şimdi kendilerini yeniden onarılmış bir şekilde bulmuşlardı. Bunun altında her biri birbirinden farklı, her biri Colonna'nın hayal gücünün tuhafliklerinden ve çeşitli uçlarından tutularak benzer yöntemlerle ortaya çıkarılmış daha bir sürü plan yığılıydı. Paul burada yaşamak üzere kendine has bir dünya, kendine ait bir İtalya yaratmıştı. Duvarlara diğer taslaklar tutturulmuştu, bazıları üzerlerine yapıştırdığı notların altına saklanmış durumdaydı. Her birinde çizgiler mimari bir bilinçle çizilmiş, benim anlamadığım bir biçimde ölçeklendirilmişti. Oranlar öylesine mükemmel, yazılar öylesine özenliydi ki, hepsini bir bilgisayar yaratmış olabilirdi. Ancak, bilgisayarlara güvenemediğini iddia eden Paul'ün, aslında kendi başına bir bilgisayar alacak maddi gücü yoktu ve Curry'nin alma teklifini de kibarca geri çevirmişti. Buradaki her şey elle çizilmişti.

"Bunların ne olması gerekiyordu?" diye sordum.

"Francesco'nun tasarladığı bina."

Paul'ün Colonna'ya şimdiki zaman kullanarak atıfta bulunma alışkanlığını neredeyse unuttum, her zaman da adamın ilk adını kullanırdı.

"Hangi bina?"

"Francesco'nun şifresi. Hypnerotomachia'nın ilk yarısı onun bu binayı tasarladığını anlatıyor. Hatırlıyor musun?"

122

4'ün Kuralı

"Tabi ki. Sence buna mı benziyor?" Çizimlerini göstermiştim bunu sorarken.

"Bilmiyorum. Ama bulacağım."

"Nasıl?" Sonra birden Curry'nin müzede söylediklerini hatırladım. "Kazıklar bunun için mi gerekiyor? Binayı toprağın altından mı çıkaracaksın?"

"Belki."

"Böylece Colonna'nın onu niye yaptığını bulmuş olacaksın?" Bu, birlikte yaptığımız çalışmanın sonunda ulaştığımız hayati önem taşıyan soruydu. Hypnerotomachia'nın metin kısmında Colonna'nın inşa ettiği bir gizli mezarla ilgili gizemli anıştırmalar vardı, ama Paul ve ben bunun özü konusunda asla anlaşılamıyorduk. Paul yapının Colonna'nın ailesi için, Rönesans tarzı bir lahit olduğunu düşünüyor, olasılıkla aynı dönemde Michelangelo'nun tasarlamış olduğu mezarlara rakip olma niyetiyle inşa edildiğine inanıyordu. Bense, kriptoyu daha

çok Belladonna Belgesi'ne bağlama çabasıyla, yapıyı Colonna'nın kurbanları için son dinlenme mekânı olarak tasavvur ediyor, bunun Hypnerotomachia'mın bu tasarımı hakkındaki büyük sırrını açıklayan, daha gelişmiş bir teori olduğunu savunuyordum. Colonna'nın yapıyı asla tam olarak tasvir etmemiş olması ya da nerede bulunduğunu bildirmemiş olması da, ben bıraktığımda, Paul'ün çalışmalarındaki en büyük boşluktu. Benim soruma cevap veremeden kapı vuruldu. Kulüpteki görevliyle birlikte içeri giren Gil, "Yer değiştirmişsiniz," dedi. Odanın içine fazla girmemiş, Paul'ün odasını bir kadının yatak odasına giren bir adam gibi, koyunumsu ama meraklı bakışlarla süzmeye başlamıştı. Kulüp görevlisi, masanın üzerinde kitapların arasında bulabildiği boşluklara iki kumaş peçeteye servis açıyor.

123

Ian Galdwell & Dustin Thomason

İkisi, iki tane Ivy Kulübü markalı iki porselen tabak, bir kulplu sürahi ile su ve bir sepet ekmek getirmişlerdi.

Görevli ekmek sepetini masaya koyarken, "Sıcak köy ekmeği," dedi.

Gil de aynı şeyi yaparak, "Tane karabiberli biftek," diye ekledi. "Başka bir şey?"

Başlarımızı salladık ve Gil odaya son bir bakış atıp tekrar yukarı dönmek üzere çıktı.

Görevli ise bardaklarımıza su koyuyordu. "İçmek için başka bir şey arzu eder miydiniz?"

İstemediğimizi söyleyince o da ortadan kayboldu. Paul hızlı hızlı yemeye başlamıştı. Onu yerken izleyince ilk karşılaşmamızda iki avucunu birleştirerek üzerimde bırakmış olduğu Oliver Tvvist etkisini düşündüm. Bazen Paul'ün çocukluğundan hatırladığı ilk şeyin açlık olup olmadığını merak ederdim. Yetiştirdiği kilise okulunda masada altı çocukla birlikte oturmuş ve önce gelenler, yemeğini önce bitirenler karnını doyurur, diğerleri aç kalmış. Onun bu yaklaşımdan kurtulabildiğini hiç sanmıyordum. İlk yılımızda bir gece hepimiz yemeklerimizi yiyip odamıza döndüğümüzde, Charlie, Paul'ün yeme hızı yüzünden ne yediğini göremediğini söyleyince, Paul neden öyle yaptığını açıklamıştı ve bir daha da hiçbirimiz bu konuda şaka yapmamıştık.

O anda Paul kendini yemenin zevkine kaptırmış, bir parça ekmeğe uzanmaya çalışıyordu. Yemeğin kokusu, başka koşullarda olsa hoşlanacağım bir biçimde eski kitapların küf kokusuyla, yanan ateşin kokusuna karışmaktaydı. Ancak burada, bu anda durum insana rahatsızlık veriyor, farklı anılan bir araya topluyordu. O arada sanki zihnimi okumuş gibi, Paul elini uzattığının farkına vardı ve utanmış göründü.

124

4'ün Kuralı

Ekmek sepetini ona doğru ittim. "Yemene bak," dedim yemeğimi sıyıtırırken.

:

Arkamızda alevler titreyordu. Köşede, duvarda geniş bir portatif servis masası boyutlarında bir delik vardı: buhar tünellerinin girişi, Paul'ün tercih ettiği yol.

"Buraya sürünerek girip çıktığına hâlâ inanamıyorum."

Çatalını bıraktı. "Yukardakilerle uğraşmaktan iyidir."

"Burda insan zindandaymış gibi hissediyor."

"Daha önce bu seni rahatsız etmezdi."

Eski bir tartışmanın alevlendiğini hissettim. Paul çabucak ağzını peçeteye sildi. "Unut gitsin," dedi günlüğü masaya, ikimizin ortasına koyarken. "Şimdi önemli olan, bu." İki parmağıyla kapağın üzerinde tempo tutuyordu, sonra küçük kitabı bana doğru itti. "Başladığımız şeyi bitirmek için bir şansımız var. Richard bunun anahtar olabileceğini düşünüyor."

Bir an masanın üzerindeki bir lekeyi ovalamakla uğraştım. "Belki de bunu Taft'a göstermen gerekir."

Paul hayretle bana baktı. "Vincent, seninle birlikte bulduğum her şeyin değersiz olduğunu düşünüyor. Haftada iki kez bana rapor vermek için baskı yapıyordu, sırf vazgeçmediğimi kanıtlamak için. Ona her ihtiyacım olduğunda Enstitü'ye gitmekten ve bunun türetilmiş bir çalışma olduğunu söylemesini duymaktan yoruldum."

"Türetilmiş!"

"Ve işleri mahsus yavaşlattığım için beni şikâyet etmekle tehdit etti."
"Bulduğumuz o kadar şeyden sonra?" "Önemli değil," dedi. "Vincent'in ne düşündüğüne aldırmıyorum." Yine günlüğe vurmaya başladı. "Bitirmek istiyorum."
"Yann teslim günün."

125

Ian Galdvvel & Dustin Thomason

"Seninle üç ayda, benim tek başıma üç yılda yapabildiğimden fazlasını yapmıştık. Bir geceye daha ne dersin?" Sessizce ekledi. "Üstelik, önemli olan teslim tarihi de değil."

Onun böyle bir şey söylemesine şaşırılmıştım, ama Taft'ın tepkisi beni tahrik etmişti. Paul de böyle olacağını biliyor olmalıydı. Hypnerotomachia ile ilgili çalışmalarımı, kendi tezim için yaptığım tüm çalışmalardan daha çok gurur duyuyordum.

"Taft aklını kaçırmış," dedim. "Daha önce hiç kimse bu kadar çok şey bulamadı kitapta. Neden danışmanın değiştirilmesini talep etmiyorsun?"

Paul ekmekleri ufalayıp parmakları arasında yuvarlamaya başlamıştı. "Ben de kendime aynı şeyi soruyorum," dedi, uzağa bakarak. "Bana kaç kez eleştirileri ile, bulduğu hatalarla, daimi anlaşmalar konusundaki tavsiyeleri ile 'bazı moronların' akademik kariyerlerini nasıl mahvettiğini anlatıp övündü, biliyor musun? Babanın adını asla ağzına almadı ama başkaları da vardı. Klasikler bölümünden Profesör Macintyre'ın hatırlıyor musun? Onun Keats'ın 'Bir Yunan Kül Kabına Kaside' hakkındaki kitabın?"

Başımı salladım. Taft, Macintyre'ın kitabını öncelikli örnek olarak kullanarak, belli başlı üniversitelerdeki bilimsel yaklaşım kalitesindeki düşüşü anlatan bir makale yazmıştı. Taft üç paragrafta, diğer iki düzine bilim adamının kitap eleştirilerinde yer alandan daha fazla gerçek sapması, yanlış atıf ve kusur sıralamıştı. Taft'ın asıl eleştirisi sanki kitap eleştirmenlerineymiş gibi görünse de, asıl maskara edilen kişi Macintyre olmuş ve bir sonraki değerlendirmesinde bölümdeki görevlerinden azledilmişti. Taft daha sonra esas meselesinin Macintyre'ın babasıyla olduğunu itiraf etmişti. Adam, Taft'ın kendi kitaplarından biri hakkında karışık yorumlarda bulunmuş bir Rönesans tarihçisiydi.

126

4 'ün Kuralı

"Vincent, bana bir keresinde bir hikâye anlatmıştı," diye devam etti Paul, daha sakın ve yüksek bir sesle. "Çocukken tanıdığı başka bir çocuk hakkında. Adı Rodge Lang'mış. Okuldaki çocuklar onu Epp diye çağırırlarmış. Bir gün sahipsiz bir köpek okuldan eve dönerken Epp'in peşine düşmüş. Epp koşmaya başlamış ama köpek peşinden ayrılmamış. Epp yemeğinin bir parçasını köpeğe atmış, fakat köpek yine takip etmeyi sürdürmüştü. Sonunda eline bir sopa alıp köpeği korkutmaya çalışmış ama köpek bir türlü peşinden ayrılmıyormuş.

"Birkaç kilometre gittikten sonra Epp merak etmeye başlamış. Çalılıkların arasına dalmış. Köpek de ardından. İri bir taş alıp köpeğe fırlatmış ama köpek yine uzaklaşmamış. Sonunda Epp köpeği tekmelemiş. Köpek yine kaçmamış. Epp tekrar tekrar tekme atmış köpeğe. Köpek kıpırdamamış dahi. Sonunda köpeği öldürene kadar tekmelemiş ve leşini alıp en sevdiği ağacın altına götürmüştü, oraya gömmüş."

Neredeyse cevap veremeyecek kadar şok olmuştum. "Bu lanet hikâyenin ibret verici yanı ne?"

"Vincent'a göre, Epp'in sadık bir köpek bulmuş olduğunu anlaması."

Bir sessizlik oldu.

"Bu Taft'ın şaka anlayışı mı?"

Paul başını salladı. "Vincent, bana Epp hakkında bir sürü hikâye anlattı. Hepsi de buna benzer şeyler."

"Tanrım. Neden peki?"

"Sanırım bunların bir tür mesel olmasın gerekiyordu."

"Kendi yarattığı meseller mi?"

"Bilmiyorum." Paul duraksadı. "Ama Rodge Epp Lang aynı zamanda bir anagram da oluşturuyor. 'Doppelganger' daki harflerin başka biçimde dizilmesi yani."

127

Ian Galdvvel & Dustin Thomason

Midem bulanmıştı. "Yani sence bütün bunları Taft mı yapmış?" "Köpeğe mi? Kim bilir. Yapmış olabilir. Ancak ona göre, kendisiyle benim aramda aynı ilişki tekrarlanıyor. Ben köpek oluyorum." "E, peki ne halt etmeye hâlâ onunla çalışıyorsun?" Paul yine ekmekle oynamaya başlamıştı. "Bir karar verdim. Vincent'la devam etmek tezimi bitirebilmenin tek yolu. Sana söylüyorum Tom, bu iş bizim düşündüğümüzden de büyük. Frances-co'nun şifresi bunun kadar yakın. Kimse yıllardır böyle bir buluş yapmadı. Ve babandan sonra, Hypnerotomachia üzerinde kimse Vincent'dan daha fazla uğraşmadı. Ona ihtiyacım var." Ekmekleri tabağına koydu. "Ve o da bunu biliyor." Gil kapıda belirdi. "Yukardaki işimi bitirdim," dedi sanki biz onun işini bitirmesini bekliyormuşuz gibi. "Artık gidebiliriz." Paul aramızdaki konuşmanın bitmesine memnun olmuş gibi görünüyordu. Taft'ın davranışını onun açısından bir yüz karasıydı. Ayağa kalktım ve tabağıma almaya davrandım.

Gil, "Bunları düşünmeyin," dedi eliyle bırakmamı işaret ederek. "Aşağı birini yollarlar."

Paul hızla ellerini silkeledi. Ekmek kırıntılarını yapışmıştı ellerine ve o da sanki derisini sıyrır gibi sıyırdı onları. İkimiz de Gil'in peşine düşüp kulüpten çıktık.

Kar şiddetini artırmıştı, o kadar iri taneli ve yoğun yağıyordu ki dünyayı parazitlerin arasından görebiliyormuşum gibi hissettim. Gil arabayı batıya doğru sürüp oditoryuma yaklaşırken, yandaki dikiz aynasından Paul'e baktım bütün bunları ne zamandır içinde sakladığını merak ederek. Karanlıkta sokak lambalarının arasından ge-

128

4'ün Kuralı

çiyorduk ve aralardaki ışıksız bölgelerde onu hiç göremiyordum. Yüzü sadece bir gölgeydi.

Gerçek şu ki, Paul her zaman bizden bazı sırları saklamıştı. Yıllarca çocukluğu ile ilgili gerçekleri, kilise okulu kâbusunun ayrıntılarını saklamıştı. Şimdi de Taft'la ilişkisine ait gerçekleri saklıyordu. Onunla ben bu kadar yakınken, aramızda şimdi belli bir mesafe alınmış olmasına, pek çok ortak noktamız olmasına rağmen, yine de iyi bir sınığın iyi bir komşuluk yaratacağına dair bir duygusu vardı. Leonardo, bir ressamın her tuvale siyah boya çalarak işe koyulması gerektiğini, çünkü doğadaki bütün objelerin, üzerlerine ışık vurmadiği sürece karanlık olduğunu söylemiş. Oysa ressamların çoğu, aksine beyazla işe başlar ve gölgeleri sonradan ekler. Ancak Leonar-do'yu, sanki yaşlı adam bizim yatak odamızda yaşamışçasına iyi tanıyan Paul, gölgelerle işe başlamanın önemini anlıyordu. İnsanların sizin hakkınızda bilebileceği şeyler, sadece onların göñnesine izin verdiklerinizdi.

Kampusta bizim gelişimizden birkaç yıl önce gerçekleşen ve hem Paul'ün, hem de benim dikkatimi çeken ilginç bir şey olmasaydı, bu konuyu böyle kavrayamayabilirdim. Yirmi dokuz yaşında, James Hogue adlı bir bisiklet hırsız başka biri olduğu iddiasıyla Princeton'a gelmişti, güya on sekiz yaşında, Utah'lı bir çiftlik işçisiydi. Hogue yolduzların altındayken kendini Platon sandığını ve bir buçuk kilometreyi dört dakikada koşacak kadar iyi bir koşucu olduğunu da söylemişti. Koşu takımı onu bir koşuya katılmak üzere davet ettiğinde, son on yıldır ilk kez içeride uyuduğunu anlatmıştı. Kabul bürosu Hogue'u törenlerle karşılamıştı ve okulu bir yıl ertelediğinde kimse durup, ne oluyor diye düşünmemişti. O yıl İsviçre'de yaşayan hasta annesine bakmaya gittiğini söylemişti oysa hapis cezasını çekmekle meşguldü.

129

F:9

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Bu oyunu son derece ilginç kılan, işin yansının inanılmaz bir yalan olmasına karşın diğer yarısının aşağı yukarı doğru oluşuydu. Hogue söylediği kadar iyi bir koşucuydu ve Princeton'daki iki yılı boyunca koşu takımının yıldızı olmuştu. Üstelik sınıfta da bir yıldızdı, bana üste para verseniz almayacağım dersleri alıyordu ve üstelik hepsi de A'ydı. Hatta o kadar çekici biriydi ki, Ivy ikinci yılının ilkbaharında üyelik teklifinde bulunmuştu. Kariyerinin o şekilde bitmiş olmasa adeta herkesi utandırmıştı.

Tamamen bir tesadüf eseri, yarışlardan birinde, bir seyirci onu tanımıştı. Bu söylenti yayılınca Princeton bir araştırma yaptırmış ve Hogue'u fen laboratuvarının ortasında tutuklatmışlardı. İthamlar ortaya konmuş ve **dolandırıcılık suçuyla hüküm giymişti**. Birkaç ay içinde kendini tekrar hapiste, karanlıklara gömülmüş olarak bulmuştu.

Bana göre Hogue hikâyesi o yazın flaş haberi idi ve bununla rekabet edebilecek tek şey, Playboy'un önceki bahar bir Ivy Ligi Kadınları sayısı çıkardığını keşfetmem olmuştu. Paul'e göreyse çok daha fazlasıydı. Kendi yaşamında daima kurgu parıltılar olduğunu iddia eden, bir şey yemediği zaman yemiş gibi davranan ya da sadece kullanmaktan hoşlanmadığı için bilgisayar almadığını ileri süren biri olarak Paul, gerçeği söylemeye zorlanan bir insanın ne hissettiğini kolayca anlayabilirdi. Paul ve Hogue gibi geçmişinde hiçbir şey olmayanların tek **avantajı, onu dilediklerince yeniden yaratmakta özgür olmalarıydı**. Aslında, bunun bir özgürlükten çok bir zorunluluk olduğunu kavradıkça Paul'ü de daha iyi anlamıştım.

Yine de, Hogue'un başına gelenler Paul'ün kendini yeniden yaratma ve herkesi aldatma konusunda yeniden düşünmesine yol açmıştı. Princeton'a geldiği günden başlayarak, yalanlar uydurmak yerine sırlarını saklamayı tercih edip çok dikkatli bir çizgi izlemiş-

130

4 'ün Kuralı

ti. Bunları düşününce eski bir korkum aklıma geliyordu. Babam, Hypnerotomachia'nın kendisini nasıl baştan çıkardığına gayet iyi anlamış biri olarak, bir seferinde kitabın etkisiyle bir kadının yarattığı **etkiyi** kıyaslamıştı. Sana yalan söyletir, demişti, hatta kendine bile yalan söylersin. **Belki Paul'ün tezi de böyle bir yalandı**: Taft'la geçirilen dört yıldan sonra, Paul kitapla tekrar tekrar oynamış, kitap için yatağından, uykularından olmuş ve **bütün bu** yorucu çabalan karşılığında kitap ona sırlarının pek azını açmıştı. Aynadan bir kez daha arkaya baktım ve karı seyrettiğini gördüm. Gözlerinde boş bir bakış vardı ve yüzü solmuş gibi görünüyordu. Uzakta bir yerde bir trafik lambasının yanıp sönen san ışığı **görünmekteydi**. Babam tek kelime dahi etmeden bana bir şey daha öğretmişti: asla başansızlığa uğradığın takdirde bedelini mutluluğundan ödeyeceğin bir şeye kendini çok adama. Paul son ineğini bir avuç sihirli fasulyeye satmıştı. Şimdiyse, fasulye sığının büyüüp büyümeyeceğini merak etmeye başlamıştı.

131

Bölüm 9

Sanının annem söylemişti; iyi bir dost başına kötü bir şey geldiğinde çağırır çağırılmaz koşar, ama asıl dost çağırmana bile gerek olmadan koşandır, diye. Bir insanın karşısına tek bir iyi dost bile **çok az çökken, üçünün birden çökmesi** neredeyse doğal değilmiş gibi geliyordu.

Dördümüz, üniversitedeki ilk yılımız sonbaharında serin bir gecede buluşmuştuk. Paul'le ben zaten zamanımızın çoğunu birlikte geçiriyorduk. Charlie -okulun ilk gününde Paul'ün odasına kafasını uzatıp eşyalarını yerleştirmesine yardım etmeyi önermişti- de koridorun sonunda tek kişilik bir odada kalıyordu. Hiçbir şeyin yalnız kalmaktan daha beter olmayacağı düşüncesiyle, Charlie daima yeni arkadaşlar bulmaya çalışırdı.

Paul aklında yeni maceralarla kapısına dayanmaktan asla vazgeçmeyen, asle ve baskın karakteri karşısında hemen kuşkulara kapılmıştı. Charlie'nin atletik yapısı onda, sanki çocukken bu yapıda bir zorbanın işkencelerine maruz kalmışçasına, bir tür korkunun hortlamasına **neden oluyor gibiydi**. Benim açımdansa sakinliğimize rağmen Charlie'nin bizden bıkmaması şaşırtıcı görünmek-

132

4 'ün Kuralı

teydi. O ilk sömestr boyunca, kendisi gibi arkadaşlar bulur bulmaz bizi bırakacağını düşünürdüm çoğunlukla. Onu zengin azınlıktan bir tiki; annesi beyin cerrahı, babası yönetici, özel öğretmenlerle bir bölge hazırlık okulunda sıkıntı çekmeden okumuş ve Princeton'a biraz eğlenmekten, ortalama bir notla mezun olmaktan başka bir düşüncesi olmadan gelmiş biri var saymıştım.

Şimdi bunların hepsi çok komik görünüyor. İşin aslı Charlie Philadelphia'nın ortasında, kentin en berbat suçlarının işlendiği kesimde, gönüllü ambulans

sürücülüğü yaparak büyümüştü. Devlet okulunda okumuştı ve orta sınıf bir aileden geliyordu. Babası Doğu Kıyısı kimyasal madde üreticisi firmalarından birinin bölge satış temsilcisiydi ve annesi de yedinci sınıflarda fen bilgisi öğretmenliği yapıyordu. Üniversiteye başvurduğunda ailesi net bir biçimde devlet okullarının ücreti neyse o kadarını karşılayabileceklerini, gerisini kendisinin üstlenmesi gerektiğini belirtmişti. Charlie okula geldiği gün bile borçluydu ve mezuniyette hepimizin olacağından daha fazla borç batağına batmıştı. Hatta çok daha az borçla gelen Paul'e dahi tam burs verilmişti, çünkü onun ihtiyacı çok büyüktü.

Belki bu yüzden tez teslim günü yaklaştıkça uykusuz bir ay geçiren Paul dışında, hiçbirimiz o kadar çok çabalamamış, Charlie'den daha az uyumamıştık. Para konusunda büyük beklentileri vardı ve fedakârlığını haklı çıkarmak için daha da çok fedakârlık yapıyordu. Öğrencilerinin sadece on beşte biri siyah ve bunların da sadece yarısı erkek olan bir okulda, belli bir kimlik duygusu geliştirebilmek kolay değildi. Ancak Charlie için kimlik asla tamamen geleneksel yollarla oluşan bir şey değildi. Dünyayı hiçe sayan bir kişiliği ve şaşmaz bir amaca kilitlenme duygusu vardı ve ilk baştan itibaren içinde yaşadığımız dünyanın, bizim değil onun dünyası olduğunu hissetmiştim.

133

lan Galdvvel & Dustin Thomason

Elbette ekim gecesinin geç vakitlerinde, aklında en cüretkâr planıyla Paul'ün kapısına geldiğinde, yani tanışmamızın üzerinden sadece altı hafta geçmişken bunların hepsini bilmiyorduk. Neredeyse İç Savaş'tan bu yana Princeton'daki öğrencilerin kampustaki en eski bina olan Nassau Binası'nın tepesindeki çanın tokmağını yürütme âdeti vardı. Orijinal düşünce, eğer çan zamanında çalamazsa yeni akademik yılın başlamayacağıydı. Buna gerçekten inanan olmuş muydu bilmiyorum ama tokmağı yürütmenin bir gelenek haline geldiğini ve öğrencilerin bu amaçla duvarlara tırmanmaktan kilitleri maymuncukla açmaya kadar her şeyi denediklerini biliyorum. Yüz yıldan uzun bir süre sonunda yönetim bu faaliyetten bıkmış ve açılacak bir davanın da korkusuyla, sonunda tokmağın oradan kaldırıldığını ilan etmişti. Sadece Charlie'de bunun aksine bir bilgi vardı. Söylediğine göre tokmağın kaldırıldığının ilan edilmesi bir oyundu, tokmak yerinde duruyordu. Ve o gece bizim de yardımıyla gidip onu çalacaktı.

Hiçbir kıymeti olmayan bir çan tokmağı ve kampusta on beş dakikalık bir ün uğruna, eski bir kilidi bir dizi çalıntı anahtarla zorlaman ve sonra benim berbat durumdaki bacağıma rağmen güvenlik görevlilerinden kaçmaya çalışmanın, bana pek de parlak bir fikir gibi gelmediğini açıklamama gerek yok. Ama Charlie davasını savundukça bakış açısını daha iyi anlamıştım: Son sınıfların ve bir alt sınıfların araştırmaları, tezleri vardı; ikinci sınıflar asıl branşlarını ve yemek kulüplerini seçiyorlardı; birinci sınıftakilere sadece risk almak veya bir şeyler yapmaya çalışırken yakalanmak kalıyordu. Dekanların bize karşı bir daha asla şimdiki kadar hoşgörülü olmayacaklarını söylüyordu. Charlie bu iş için üç kişi gerektiğinde -daha az olmaz- ısrar edince, o ve ben işi çözümlemenin tek adil yolunun oylama yapmak olduğuna karar vermiştik. Demokratik oldu-

134

1

4'ün Kuralı

ğumuzu kanıtlamak üzere Paul'ün oyuyla karan belirlemek üzere anlaştık ve asla işleri karıştırmaktan hoşlanmayan Paill de kabul oyu verdi. Charlie'ye erketelik yapmak üzere anlaştık ve saldırı planımızı hazırladıktan sonra üçümüz siyahlara bürünerek gece yansı Nassau Binası'nın yolunu tuttuk.

Şimdi, daha önce de belirtmiş olduğum gibi, yeni Tom -korkunç araba kazasından sağ salim kurtulmayı başaran ve her gün yeni bir kavgaya hazır olan Tom- her an bir menekşe gibi büzülmeye meyilli eski Tom'dan daha cesur ve daha maceracı biriydi. Ama dürüst olmak gerekirse eski ya da yeni ben, bir Evel Knievel'' de değildin. Nassau Binası'na vardikten bir saat sonra, her gölgeden korkarak, her duyduğum sesle yerimden zıplayarak bana ait görev yerinde dikilmekteydim. Sonra, sabahın birini biraz geçince olan oldu. Yemek kulüpleri o gecelik kapanınca batıya doğru bir öğrenci akını başladı ve güvenlik görevlileri de kampusa gitmeye başladılar. Charlie bu andan itibaren Nassau Binası'nda işimizin biteceğini söylemişti ama ortalıklarda görünmüyordu.

Dönüp f>s>lt>yyla Paul'e sordum. "Bu kadar uzun süren nedir acaba?"

Ama cevap gelmedi.

Karanlığa doğru bir adım atıp gölgelerin arasında bir şeyler görmeye çalışarak tekrar seslendim.

"Ne halt ediyor orda?"

Ama köşeyi döndüğümde Paul'den eser yoktu. Binanın ön kapısı aralık duruyordu. Girişe koştum. Kafamı içeri uzattığımda Paul'le Charlie'nin sinirli sinirli konuştuklarını duydum. "Orda yok," diyordu Charlie.

(*) Motosikletçi adam.

135

lan Caldvvell & Dustin Thomason

"Çabuk olun!" dedim. "Gelecekler."

Birden arkamdaki karanlıklardan bir ses yükseldi. "Kampus polisi! Olduğunuz yerde kal>n!"

Dehşete düşmüştüm. Charlie'nin de sesi soluğu kesilmişti. Yanlış duyuyor olmal>yd>m ama bana Paul küfür ediyor gibi gelmişti.

"Ellerinizi kalçalar>n>z>n üstüne koyun," diye ayn> ses duyuldu tekrar.

Aptallaşmıştım. Bir an aklımdan gözaltına alınma, dekanın uyarılan, okuldan kovulma gibi konular geçti.

"Ellerinizi kalçalar>n>z>n üstüne koyun," diye, bu kez daha yüksek sesle tekrarlad> ses emrini. Söyleneni yapt>m.

Bir an için bir sessizlik oldu. Karanlığın içinde polisi görebilmek için kendimi zorladım ama hiçbir şey göremiyordum. Sonra bir kahkaha duydum. "Şimdi de kıvrır bebeğim. Dans et."

Gölgelerin aras>ndan ortaya ç>k>veren kişi bir öğrenciydi. Tekrar güldü ve yaklaşırken yalpalayarak bir rumba figürü yaptı. Boyu aşağı yukarı Charlie ile benim aramdaydı ve yüzüne düşen koyu renk saçları vardı. Terzi elinden çıkmış siyah bleyzer ceketinin içine, bir sürü düğmesi açık, kolalı beyaz bir gömlek giymişti.

Charlie ve Paul boş ellerle binadan çıkıp endişeli bir şekilde arkama gelmişlerdi.

Çocuk gülümseyerek onlara doğru yürüdü. "E, doğru muymuş?" dedi.

Charlie, bana ters ters bakarak, "Ne doğru muymuş?" diye hırladı.

Çocuk çan kulesini gösterdi. "Tokmak. Hakikaten kaldırmışlar m>.'

136

4 'ün Kural>

Charlie bir şey demedi ama Paul heyecanla başını salladı.

Yeni arkadaşımız bir saniye düşündü. "Ama oraya çıktınız?"

Konunun nereye doğru gittiğini anlamaya başlamıştım.

"Eh, öylece vazgeçip gidemezsiniz," dedi sonra.

Gözlerinde muzır bir ifade oynadı. Charlie her geçen saniye ondan biraz daha hoşlanıyordu. Çok geçmeden ben yine yerimi almış doğu kapısında nöbet tutarken, üçü birden binanın içinde gözden kaybolmuşlardı.

On beş dakika sonra döndüklerinde üzerlerinde pantolonlar> yoktu.

"Ne halt ediyorsunuz?" diye sordum.

Kol kola, baksır donlanyla jdans ederek bana doğru geldiler. Kafamı kaldırıp çan kulesine baktığım zaman, rüzgâr fmldağında altı tane pantolon bacağının dalgalanmakta olduğunu gördüm.

Kekeleyerek yurda dönmemiz gerektiğini söyledim ama onlar birbirlerine bakıp benimle dalga geçmeye başladılar. Yeni gelen, bunu kutlamak için yemek kulüplerinden birine gitmemiz gerektiğini söylüyordu. Öteki kulüpler için saatin geç olduğunu bilerek Ivy'ye gidip birkaç kadeh devirmenin zamanı olduğunda ısrar ediyordu. Ve Charlie de büyük bir keyifle ona kat>l>yordu.

Ivy'ye gitmek üzere doğuya doğru yürürken, yeni arkadaşımız bize lisede yaptığı şakaları anlatıyordu bir yandan: Sevgililer Günü'nde havuzu nas>l k>rm>z>ya boyadığını, ilk sınıfta İngilizce dersinde Kafka okunurken sınıfa nasıl hamamböcekleri saldırdığını, Titus Andronicus' un sahnelendiği açılış gecesinde ortaya dev bir şişme penis çıkartıp tiyatro bölümünde nasıl bir skandal yarattığını. Etkilenmemek elde değildi. Bunları yaparken kendisi de birinci

sınıf öğrencisiydi. Exeter'den mezun Preston Gilmore Rankin olduğunu da belirtmişti bu arada.

137

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Ardından, "Ama..." diye ekleyişi bugün bile aklımdadır. "Siz bana Gil deyin."

Gil hepimizden farklıydı elbette. Geçmişe bakınca, onun Princeton'a Exeter'deki refaha alışık olarak gelmiş olduğunu, ayrıcalık ve zenginliğin onu hiç etkilemediğini düşünüyorum. Onun gözünde tek anlamlı mihenk taşı karakterdi ve belki de bu nedenle ilk sömestrimizde Gil hemen Charlie ile ve Charlie sayesinde de bizimle yakınlaşmıştı. Onun büyüğü, farklılıkları daima dengelerdi ve Gil'le birlikte olmanın çok cazip bir şey olduğunu hissetmekten kendimi alamazdım.

Yemeklerde ve partilerde daima bizim için bir yer ayırdı; Paul ve Charlie kısa sürede onun sosyal yaşamının kendilerinininkine pek uymadığına karar vermiş olsalar da, ben Gil'in arkadaşlığından en çok, başka arkadaşlarla birlikte veya sadece ikimiz, bir yemek masasında etrafında otururken veya Ivy'deki bara dayanmış dururken hoşlandığımı fark etmiştim. Eğer Paul derste veya bir kitaba gömülmüş durumdaysa, Charlie bir ambulans çalışıyorsa o zaman Gil de güzel bir sohbetin olacağı bir yerde olurdu ve dünyadaki başka her şeye boş verirdi. Princeton'da hatırladığım en güzel gecelerin pek çoğu onunla geçirdiklerimdi. İkinci yılın ilkbaharının sonuna doğru, yemek kulüplerimizi seçme zamanımız gelmişti; ve tabi ki kulüplerin de bizi seçme zamanı. O zamanlar kulüplerin çoğu seçim yapmak için bir tür çekiliş uygulamaları; adaylar adlarını açıktaki bir listeye yazarlar ve kulübün yeni üyeleri o listeden rasgele seçilirdi. Ancak pek az sayıda kulüp, seçme adı verilen daha eski bir yöntem geliştirmişlerdi. Seçme, üniversitedeki kardeşlik kulüplerine girişe benzer bir yöntemdi ve bu tür kulüpler üyelerini rasgele değil, meziyetleri nedeniyle seçerlerdi. Kardeşlik kulüplerinde olduğu gibi, meziyet tanımlan, ör-

138

4 'ün Kuralı

neğin bir sözlükte bulabileceğiniz kavramlara bağlı olmazdı. Charlie ve ben adlarımızı ortak dostlarımızın bir araya gelecek gibi görüldüğü Cloister Inn'in listesine yazmıştık. Gil, tabi ki, bir seçme kulübünü istiyordu. Ve Paul de, kendisi de eski bir Ivy üyesi olan Richard Curry'nin etkisiyle benzer bir hevese kapılarak seçme kulübünü tercih etti.

Daha ilk anda Gil'in Ivy'ye kapağı atacağı belliydi. Kulüp destekleyicilerinden birinin oğlu olmak, kampusta doğru kişilerle kalıcı ilişkiler içinde olmak gibi, başvuru için gereken bütün koşullar onda fazlasıyla bulunuyordu. Doğal bir yakışıklılığı vardı, daima stil sahibiydi ama asla frapan değildi, haşarı ama centilmendi, parlak bir öğrenciydi ama inek değildi. Oğluna skandal sayılacak kadar fazla harçlık veren, zengin bir borsacı olan babası da olumsuz bir puan getirmiyordu. Ne o yıl Ivy'ye kabul edilmesi, ne de ertesi yıl başkan seçilmesi bizi pek şaşırtmamıştı.

Paul'ün Ivy'ye kabul edilmesi ise bence başka bir mantığın sonucuydu. Bir ölçüde Gil'in ve daha uzaktan da Richard Curry'nin, Paul'ün kendisine kalsa asla kullanmayacağı bir etkileri olmuştu mutlaka. Ama başarısı sadece bu bağlantılarıyla ilgili değildi. Paul o zamanlar, sınıfımızın akademik yıldızlarından biri olarak kabul edilirdi. Firestone'dan dışarı adım atamayan kitapkurtların aksine, doğal meraklılığı onu ilginç ve sohbeti zevkli biri haline getiriyordu. Ivy'deki üst sınıf öğrencilerine, normalde seçilmesini sağlayacak bir özelliği olmayan ama ölmüş yazarlardan ilk adlarını kullanarak, büyük bir başarıyla alıntılar yapabilen bir ikinci sınıf öğrencisi, ilginç ve çekici gelmiş olmalıydı. Kabul edildiğinde Paul bile şaşırmamıştı. O bahar akşamında kutlama için patlatılan şampanyalarla sıırılsıklam olmuş bir vaziyette yurda geldiğinde onun yeni bir yuva bulunduğunu düşünmüştüm.

139

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Aslında bir süre Charlie ile ben kulübün çekiciliğinin ikisini de bizden uzaklaştıracağından korkmuştuk. O sıralar Richard Curry'nin Paul'ün üzerinde önemli bir etkisinin olması da durumu zorlaştırıyordu. İkisi, okuldaki birinci

senemizin ilk zamanlar›nda, New York'a yaptığım nadir ziyaretlerin birinde Curry ile yemek yemeyi kabul ettiğimde tanışmışlardı. Babamın ölümünden sonra adamın bana gösterdiği ilgiyi her zaman garip ve bencilce bulmuştum. Kimin karşısındakini kullandığını asla kestiremezdim, çocuksuz babam›n mı, yoksa babasız çocuğun mu; o yüzden aramızda tampon vazifesi göreceğini umarak Paul'den de bizimle gelmesini istedim. Sonuç umduğumdan da iyi oldu. Bağlantı zaten hazırды: Curry'nin bende hep görmek istediğı ve babamın da aynı beklentiyi taşıdığını iddia ettiğı vizyon, Paul'de fazlasıyla vardı. Paul'ün Hypnerotomachia'ya olan ilgisi Curry'nin babam ve Vincent Taft ile birlikte kitap üzerinde çalışmalar yapmış olduğı ihtişamlı günlerini canlandırdı ve bir sömestr sonra, araştırma yapması için Paul'ü İtalya'ya göndermeyi önerdi. O tarihten itibaren de adamın Paul'e ilgisinin yoğunluğu beni endişelendirmeye başladı. Ancak Charlie'yle ben arkadaşlarımızı yitirmeyeceğimizden kısa zamanda emin olduk. Üçüncü yılımızın sonunda da, son sınıf öğrencileri olarak bir arada oturmamızı öneren Gil oldu, bu, bizimle kampusta aynı bölümü paylaşmak için Ivy'nin Başkanlık Odası'nda kalmaktan kendi rızasıyla vazgeçtiğı anlamına gelen bir karard›. Paul hemen kabul etti. Böylece, kendimizi Dod'un kuzey ucundaki dairede bulduk. Charlie önceleri dördüncü katta olmanın spor yapmak aç›s›ndan iyi olacağını ileri sürdüyse de, kolaylık ve iyi niyet galip geldi; Gil sayesinde gayet iyi döşenen birinci kat süiti, Princeton'da-ki son yıl›m›zda yuvam›z oldu.

140

4 'ün Kural›

Gil, Paul ve ben üniversite şapeliyle sınıfların olduğı binanın ortasındaki bahçeye ulaşmış, garip bir görüntüyle karşılaşmıştık. Karın üstüne bir düzineden fazla sıra yerleştirilmişti ve her birinin önünde üzeri yiyecek dolu uzun birer masa vard›. Aslında ne olduğunu hemen anlamıştım, sadece inanmakta güçlük çekmiştim. Sınıf sorumluları ikramlarını açık havada yapmaya yeltenmişlerdi. F›rt›na öncesindeki bir kasaba karnaval›ndaki gibi, masalar tamam›yla terk edilmişti. Sıraların altındaki toprak çamur ve otlarla vıcık vıcık olmuştu. Kenarlarda kar tutmaya başlamıştı ve çılgın rüzgâr beyaz örtüleri tehlikeli bir biçimde savuruyordu. Örtülerin üzerinde, k›sa bir süre sonra kahve veya sıcak çikolata üretecek olan makineler, streç filmlere sanlı servis tabaklar›nda kurabiye ve küçük pastalar vard›. Ç›t ç›kmayan bahçede, garip bir görüntü sergileniyordu, sanki bir felaketin ardından terk edilmiş bir kent, bir Pompeii görüntüsü gibi.

Park ederken Gil, "Bu bir şaka olmalı," dedi. Arabadan çıktık ve Gil sınıfların olduğı binaya doğru yürümeye başladı, arada bir en yakınındaki tente direğini sallamak için duruyordu. Bütün düzenek titreşiyordu. "Bunu Charlie görene kadar bekleyin hele."

Tam o anda Charlie binanın kapısında göründü. Bir nedenle çekip gidiyormuş gibiydi.

Yaklaşırken, "Hey, Chuck," diye bağırdım, elimle de bahçeyi gösteriyordum. "Nasıl buluyorsun bütün bunlar›?"

Ama Charlie'nin kafası başka şeylerle meşguldü.

"Oditoryuma nasıl gireceğim acaba?" diye terslendi Gil'e. "Siz geri zekâlılar girişe bir kız koymuşsunuz ve beni içeri bırakmıyor."

O arada Gil hepimiz geçelim diye kapıyı tutuyordu. Kuşkusuz "geri zekâlılar" tabiriyle Charlie'nin Ivy'yi kastettiğini biliyordu.

141

Ian Galdvveall & Dustin Thomason

Kampustaki en büyük Hristiyan topluluğunun temsilcileri olarak, kulüpten üç kız Paskalya seremonilerini düzenlemekle görevliydi. "Bırak›rlar," dedi Gil. "Sadece Cottage'ın bazı eşek şakaları yapmaya kalkacağından korkuyorlar. Olayı başlamadan yakalamaya çalışıyorlar."

Charlie bir eliyle önünü tutup, "Eh güzel, ben de onlara bunu yakalamaya çalışmalarını söyledim zaten," dedi.

"Harika," dedim sıcacık binaya yönelerek. Ayakkabılarım su çekmişti bile. "İçeri girebilir miyiz?"

Girişte san saçlarında karlar bulunan, kayak yanığı tenli bir ikinci sınıf öğrencisi kız, uzun bir masanın ardında oturmuş başını sallamaktaydı. Yine de, arkamızdan Gil de merdivenlerin başında belirince her şey değişiverdi. Şimdi ikinci sınıf öğrencisi salak salak Charlie'ye bakıyordu. "Gil'le birlikte olduğunu bilmiyordum..." diye lafa başladı.

İçeriden karşılaştırmalı edebiyat bölümünden bayan Profesör Henderson'ın izleyicilere Taft'> tan>tan sesini duyabiliyordum.

"Boş ver," dedi Charlie masanın önünden geçip girişe doğru yürürken. Biz de peşinden gittik.

Oditoryum ağzına kadar dolmuştu. Bütün duvarların diplerinde ve girişin iki yanında oturacak yer bulamamış olanlar ayakta dikiliyorlardı. Arka sıralardan birinde Ivy 'den diğer iki ikinci sınıf öğrencisi kızla oturan Katie'yi gördüm ama ona bir işaret yapamadan Gil dirseğiyle dürtüp ileri gitmemi istedi, bir yandan da dördümüzün ayakta durabileceği bir yer gözüne kestirmeye çalışıyordu. O sırada parmağını dudaklarına götürüp sahneyi işaret etti. Taft podyuma ç>k>yordu.

142

4'ün Kural>

Paskalya'dan önce verilen Kutsal Cuma konferans>, kökleri çok derinlere inen bir gelenektir Princeton'da. Hristiyan olan olmayan herkesin sosyal yaşamında bir yeri olan üç Paskalya kutlamasının da ilkiydi. İnanişâ göre, bu üç kutlama 1758 baharında, aynı zamanda Princeton'ın üçüncü başkanı olan, kilisenin ateşli mensuplarından Jonathan Edwards tarafından başlatılmıştı. Edwards öğrencilere önce Kutsal Cuma gecesinde bir vaaz vermiş, ardından cumartesi gecesi dini bir yemek tertiplemiş ve Paskalya Pazarı'mn başladığı gece yarısında da bir ayın düzenlemişti. Söz konusu ritüeller, üniversitenin, zamanın ve şansın, tıpkı kadim bir katran kuyusu gibi içine paldır küldür dalan ve ölen her şeye sağladığı dokunulmazlıktan yararlanarak el değmeden günümüze kadar nasılsa aktarılmışlardı.

Nitekim bu şeylerden bir tanesi de bizzat Jonathan Edwards'>n kendisiydi.

Princeton'a gelişinden kısa bir süre sonra Edvwards'a güçlü bir suçıceği aşısı yapılmış ve yaşlı adam bu sebepten üç ay içinde ölmüş. Aslında ona atfedilen bu seremonileri yaratıp sürdüremeyecek kadar güçsüz olmasına rağmen, yine de üniversite yetkilileri, "modern bir bağlam," diye yorumladıkları bir üslupla, bunları yıllar içinde yeniden yaratmışlar.

Bence gerçekte Jonathan Edwards hiçbir zaman bir edebi eğilime veya modern bağlamlara düşkün bir yapıya sahip olmamıştı. Yaşlı adam>n en ünlü metaforu, insan yaşamını gazaba gelmiş bir Tanrı tarafından cehennem kazanının üzerine asılmış, sallanan bir örümceğe benzetmek olduğuna göre, her bahar mezannda dönüp duruyor olmal>. Kutsal Cuma vaaz> art>k insani bilimler fakültesi üyelerinden biri tarafından verilen bir konferanstan öte değildi; konferansta Tann'dan daha az söz edilen konu da, cehennem olurdu. Orijinal konseptte göre son derece sade ve Kalvenci bir biçimde

143

I

lan Caldvvell & Dustin Thomason

düzenlenmesi gereken dini yemek ise, artık şık öğrenci yemekhanelerinde verilen muhteşem ziyafetlere dönüşmüş durumdaydı. Bir zamanlar duvarları titrettiğinden emin olduğum gece yarısı ayini, şimdi herhangi bir mezheple hiçbir bağlantısı olmayan, hatta ateistlerle agnostiklerin bile kendilerini mutlu hissettikleri bir kutlama olarak gerçekleşiyordu. Belki de bu nedenle, farklı inançlara sahip öğrenciler, her biri kendine göre nedenlerle ve kendi beklentilerine karşılık bulacak olmanın, duyarlılıklarına gösterilen saygının verdiği mutlulukla, Paskalya kutlamalar>na mutlaka kat>l>yorlard>.

Taft sahneye çıkmıştı, her zamanki gibi de şişman ve hantaldı. Onu görmek aklıma kurbanlan eğer çok kısaydılar yatağa bağlayıp dörtbir yana gererek ya da çok uzunsalar oralar>n> buralar>n> buda-yarak işkence eden mitolojik haydut Procrustes'i getiriyordu. Adama her bakışında ne kadar biçimsiz olduğunu, kafasının ne kadar kocaman ve göbeğinin ne kadar iri, sanki etleri kemiklerinden ayrılmış gibi kollarındaki yağların nasıl da sarktığını düşünürdüm. Yine de, sahnedeki görüntüsüyle bir kalite yaratabiliyordu. Buruşuk beyaz gömleği ve eski

tüvit ceketinin içinde olduğundan daha heybetli duruyor, beşeri çizgileri geri planda kalıyordu. Profesör Hender-son, ona doğru yürüyüp mikrofonu yakasına ilaştirmeye uğraşırken, Taft öylece, sanki bir kuş tarafından dişleri temizlenen bir timsah-mış gibi duruyordu. Bu, Paul'ün fasulye sırtığına musallat olan devdi. Epp Lang ve köpekle ilgili hikâyeyi hatırlayınca yine midemin bulanmaya başladığını hissettim.

Oditoryumun arkalarında, ancak ayaklarımda üzerinde dikilecek kadar bir yer bulabildiğimizde Taft başlamıştı ve konuşması daha şimdiden Kutsal Cuma saçmalığından çok uzaktı. Bir slayt gösterimi yapıyordu ve perdeye her biri diğerinden korkunç görüntüler geliyordu. İşkence gören azizler. Öldürülen şehitler. Taft inançtan

144

4'ün Kuralı

vazgeçmenin hayattan vazgeçmekten daha kolay, ama bununla yaşamının daha zor olduğunu söylüyordu. Görüşünü ifade etmek için örnekler getirmişti.

"Aziz Deniz," derken sesi yukarıya monte edilmiş hoparlörlerden çınlıyordu. "Başı vurularak şehit edildi. Efsaneye göre cesedi sonradan dirildi ve başını alıp götürdü."

Kürsünün yukarısında başı bir blokun üzerinde duran, gözleri bağlı bir adamın resmi vardı. Cellat olağanüstü büyüklükte bir balta kullanıyordu.

Bir sonraki görüntüye geçtiğinde, "Aziz Quentin," diye devam etti. "Resim 1650'de Jacob Jordaens tarafından yapıldı. Önce bedeni gerilerek işkence edildi, sonra kırbaçlandı. Güç vermesi için Tanrı'ya yalvardı ve hayatta kaldı, ama daha sonra büyüclük suçlamasıyla yargılandı. Germe işkencesine maruz kaldı, dövüldü ve omuzlarından uyluklarına kadar demir tellerle etleri yarıldı. Tırnaklarına altın, kafatasına ve bedenine demir çiviler saplandı. Sonunda da başı vuruldu."

Charlie bütün bunlara bir anlam veremediğinden veya sadece, ambulans takımında çalışırken görmüş oldukları nedeniyle artık böyle şeylerden etkilenmediğinden, bana dönüp, "E, Stein ne istiyormuş?" diye fısıldadı.

O arada perdeye bir adamın karanlık bir görüntüsü yansıtılmıştı, adam çıplaktı ama bir peştamala sanmıştı ve metal bir yüzeye yatırılmış durumdaydı. Altında bir ateş yakılmıştı. "Aziz Lawrence," diye sürdürdü Taft konuşmasını, ayrıntılar ipucu gerektirmeyecek kadar ortadaydı. "258'de şehit edildi. Bir zgarada canlı canlı yakıldı."

"Paul'e tezi için gereken bir kitap bulmuş," dedim.

145

F: 10

lan Caldwell & Dustin Thomason

Charlie, Paul'ün elindeki paketi gösterip, "Önemli bir şey olmalı," dedi.

Acaba Stein'in oyunumuzu kısa kesmiş olmasına bir serzenişte mi bulunuyor, diye düşündüm ama Charlie ciddiydi. O ve Gil hâlâ on seferden beşinde Hypnerotomachia'yi yanlış telaffuz ediyorlardı ama Charlie, en azından, Paul'ün bu konuda ne kadar sıkı çalıştığını ve bu araştırmacının onun açısından neler ifade ettiğini anlayabiliyordu.

Taft kürsünün arkasındaki düğmeye bir daha dokundu ve daha da acayip bir görüntü yansıdı perdeye. Bir adam, karın bölgesine denk gelen kısımda bir deliği olan tahta bir levhanın üzerinde yatıyordu. Delikten çıkan bir tel, levhanın iki yanından duran taraflardan bir şişe sarılmıştı. "Aziz Erasmus," dedi Taft. "Elmo olarak da bilinir. İmparator Diocletian, ona işkence ettirmişti. Kamçı ve sopalarla dövülmesine rağmen ölmedi. Katranda yuvarlanıp ateşe atıldı yine ölmedi. Hapse atıldı, kaçtı. Yeniden yakalanınca yanan demir bir sandalyeye oturtuldu. Sonunda midesi yarılarak öldürüldü ve bir bocurgatla bağırsakları parçalandı."

Gil, bana dönüp, "Bu kesinlikle farklı," dedi.

Arka sıralardan biri bizi susturmak üzere döndü ama Charlie'yi görünce, bir kez daha düşünmenin daha iyi olabileceğini fark etti.

Charlie sohbet etme konusunda ısrarlıydı, eğilip Gil'e, "Polisler sineklik meselesini dinlemediler bile," diye fırladı.

Gil konuya yeniden girmek istemediğinden tekrar sahneye doğru dönmüştü.

Taft ise, "Aziz Peter," diye sunumuna devam etmekteydi. "1550 civarında Michelangelo tarafından yapılmış. Peter da Nero döneminde şehit edildi, kendi arzusu üzerine baş aşağı çarmıha gerilmişti. İsa ile aynı biçimde çarmıha gerilmek istemeyecek kadar alçakgönüllüydü."

146

4'ün Kuralı

Sahnede Profesör Henderson huzursuz görünüyor, asabi bir tavırla ceketinin kolundaki bir noktayı çimdikliyordu. Slaytları birbirine bağlayıp anlam kazandıracak bir konuşma olmadığından, Taft'ın sunumu giderek bir konferanstan çok bir sadistin iğrenç şovuna dönüşüyordu. Oditoryumdaki Kutsal Cuma'larda her zaman olagelen mırıltıların yerini iç gıcıklayıcı bir sessizlik almıştı. Gil, Paul'ün koluna vurup, "Hey," dedi. "Taft ha bire bu şeylerden mi bahseder?" Paul başını salladı.

"Biraz uçuk galiba, değil mi?" diye fısıldadı Charlie de. Her ikisi de uzun bir süredir Paul'ün akademik yaşamından uzak oldukları için bu durumu yeni /ark etmişlerdi. Paul başını sallıyor ama bir şey söylemiyordu. "Ve sonra," dedi o arada Taft. "Rönesans'a ulaştık. Size nakletmeye çalıştığım şiddet lisanına kucak açmış olan bir adamın evine. Bu gece sizlerle paylaşmak istediğim şey, onun ölümüyle yaratmış olduğu bir öykü değil, daha canlıyken yaratmış olduğu gizemli hikâyeye ilgili bir şey. Bu adam Romalı bir aristokrat olan Frances-co Colonna. Kendisi bu güne kadar basılmış en değerli kitaplardan birini yazmıştı: Hypnerotomachia Poliphili."

Paul'ün gözleri Taft'a kilitlenmiş, gözbebekleri karanlığın içinde irileşmişti. "Romalı mı?" diye fısıldadı m.

Paul inanmaz gözlerle bana baktı. Ama cevap veremeden arka tarafımızdaki girişte bir gürültü koptu. Kapının ağzında duran kızla, karanlıkta kaldığı için henüz göremediğim bir adam arasında sert, şiddetli bir ağız dalaşı oluyordu. Sesleri konferans salonunda çınlamaya başlamıştı.

Adam ışığa çıkınca hayretler içinde kim olduğunu gördüm.

147

Bölüm 10

Kapıdaki şansının yüksek sesli protestoları arasında Richard Curry oditoryuma girmişti. Salonun arka sıralarından düzinelerce baş dönüp baktı. Curry izleyicilere şöyle bir göz attıktan sonra sahneye yöneldi.

O arada Taft karışıklığı fark etmeden, "Bu kitap," diye anlatmayı sürdürüyordu.

"Belki de Batı edebiyat dünyasının çözülmeden kalmış en büyük sırrıdır."

Dörtbir yandan, zorla içeri giren davetsiz misafire ayıplayan bakışlar yöneliyordu. Curry darmadağınık görünüyordu; kravatı gevşemiş, ceketi elinde, gözlerinde altüst olmuş bir ifade. Paul de, küçük bir öğrenci kalabalığını yararak ilerlemeye başlamıştı.

"Tüm Rönesans İtalya'sının en ünlü matbaasında basılmış olmasına rağmen, yazarın kimliği son derece tartışmalı bir konu olarak kalmıştır."

"Ne yapıyor o adam?" diye fısıldadı Charlie.

Gil başını salladı. "Richard Curry, değil mi o?"

Şimdi Paul, Curry'nin bir sıra gerisine ulaşmış, onun dikkatini çekmeye çalışıyordu.

148

4'ün Kuralı

"Pek çok kişi tarafından sadece dünyanın en anlaşılamamış kitabı olarak değil, aynı zamanda dünyanın -belki yalnızca Gutenberg İncili'nden sonra- en değerli kitabı olarak da kabul edilmektedir."

Paul, adamın tam arkasına geçmişti. Elini, adeta çekinerek, Curry'nin omzuna koydu ve kulağına bir şeyler fısıldadı, ancak yaşlı adam başını sallayarak itiraz ediyordu.

"Ben," diye ön sıralardakilerin bile dönüp bakmasına neden olacak yükseklikte bir sesle bağırdı Curry. "Burdayım, kendi adıma bir şey söylemek için."

Taft o anda konuşmayı kesmişti. Salondaki tüm yüzler yabancıya dönüktü. Yabancı sahneye tırmandı ve iki eliyle saçlarını savazladı. Sonra Taft'a bakarak yeniden .konuştu.

"Şiddetin dili?" dedi tiz, alışılmadık bir sesle. "Ben bu konuşmayı otuz yıl önce de duymuştum Vincent, hani beni kendi dinleyicinin zannettiğin zamanlarda."

Kalabalığa dönüp kollarını açtı herkesi kucaklar gibi. "Size Aziz Lawrence'ı anlattı mı? Aziz Quentin'i? Aziz Elmo'yu ve bocurgatı? Hiçbir şey değişmedi mi Vincent?"

İnsanlar Curry'nin aşağılamasını algılayınca salondan mırıltılar yükselmişti. Bir köşeden her taraftan daha fazla ses çıkıyordu.

"Bu, dostlanm," diye devam etti Curry sahneyi göstererek. "Yaşlı bir at. Bir budala ve bir üçkâğıtçı." Tekrar Taft'a döndü. "Bir şarlatan bile aynı adamı iki kez kandırabilir Vincent. Ama sen? Sen sadece safları avlarsın." Parmakların dudaklarına götürüp bir öpücük yolladı. "Bravissimo, il Fraudolento!" Kolları havaya kaldırarak izleyicileri ayağa kalkmaya davet ediyordu o arada. "Coşkulu bir alkış dostlanm. Aziz Vincent için üç kere, her zaman koruyucu azizi için."

(*) Bravo Sahtekâr.

149

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Taft bu müdahaleyi sert karşıladı. "Neden geldin buraya Richard?"

"Birbirlerini tanıyorlar," diye fısıldadı Charlie.

Paul, Curry'nin dikkatini çekmeye çalışıyor, susmasını işaret ediyordu ama Curry devam etti.

"Sen niye geldin buraya eski dostum? Burası tiyatro mu yoksa ilim, irfan yuvası mı? Bu kez ne çalacaksın, liman şefinin günlüğü elinden gittiğine göre?"

Bu noktada Taft öne doğru bir hamle yaptı ve patladı. "Kes şunu. Ne halt ediyorsun?"

Fakat Curry'nin sesi öbür dünyadan geliyormuşcasına sorgulamaya devam ediyordu.

"Günlükten çıkardığın deri parçasını nereye koydun Vincent? Söyle bana, ben de yolundan çekileyim. Böylece sen de kendi komedini oynamaya devam edersin."

Konferans salonundaki gölgeler nahoş bir biçimde Curry'nin yüzüne vuruyordu.

Profesör Henderson sonunda ayağa kalkmış, "Biri güvenlik görevlilerini çağırırsın," diye bağırmıştı.

Bir güvenlik görevlisi Taft'ın müdahalesi olmasa Curry'yi kollarından çekip götürmeye gelmişti bile. Taft eliyle bırakmasını işaret etmişti. Kendine hâkimiyeti geri gelmişti.

İnsan yiyen dev, "Hayır," diye hırladı. "Bırak. O kendisi gider. Değil mi Richard? Onlar tutuklamadan?"

Curry kıpırdamadı. "Bize bir bak Vincent. Yirmi beş yıl ve hâlâ aynı savaş. Bana planın nerde olduğunu söyle ve benden tümüyle kurtul. Seninle son işimiz bu olacak. Geri kalanlar..." Curry bu noktada tüm salonu içerecek biçimde kollarıyla havayı süpürdü. "Anlamaz."

"Def ol git Richard," dedi Taft.

150

4'ün Kuralı

"Seninle ben denedik ve beceremedik," diye devam etti Curry. "İtalyanlar ne der? Kötü bir kitaptan daha beter bir hırsız olamaz. Haydi birer beyefendi olalım ve kendi yollarımıza gidelim. Plan nerede?"

Her taraftan fısıltılar yükseliyordu. Güvenlik görevlisi Curry ile Paul'ün arasındaydı şimdi; ama beni şaşırtacak bir biçimde Curry aniden başını öne eğdi ve uzaktaki geçite doğru yürümeye başladı. Yüzündeki canlılık kaybolmuştu. Sırtını sahneye dönmüşken, "Seni yaşlı budala," diye sürdürdü Taft'ı kastederek. "Oynamaya devam et bakalım."

Duvar diplerindeki öğrenciler sahneye doğru yığılmaya başlamışlardı. Paul olduğu yere çakılmış, dostunun gidişini izliyordu.

"Git burdan Richard," diye podyumdan emir verdi Taft. "Bir daha da dönme."

Hepimiz Curry'nin ağır ağır çıkışa doğru gidişini izledik. Kapıdaki ikinci sınıf öğrencisi irileşmiş, korku dolu gözlerle bakıyordu. Curry bir anda eşiği geçti, antreye çıktı ve gözden kayboldu.

O gözden kaybolur kaybolmaz salonu hararetli mırıltılar doldurmuştu.

Ben arkasından çıkışa bakarak, "Bu rezalet de neydi?" diye sordum.

Bizim köşede Gil, Paul'e doğru bir hamle yapmıştı.

"Sen iyi misin?"

Paul kalakalmıştı. "Anlamıyorum..."

Gil kolunu Paul'ün omzuna attı. "Ona ne söylemiştin?"

"Hiçbir şey," dedi Paul. "Onun yanına gitmeliyim." Hâlâ s>k> s>k> kitabı tutan elleri titriyordu. "Onunla konuşmam lazım."

151

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Charlie itiraza yeltendi ama Paul tartışamayacak kadar altüst olmuş durumdaydı. Hiçbirimiz itiraz edemeden dönüp kapıya doğru ilerlemeye başladı.

Charlie'ye, "Ben de onunla gideyim," dedim.

Başıyla onayladı. Geri planda yine Taft'ın sesi gürlemeye başlamıştı ve giderken dönüp sahneye baktığımda dev sanki doğrucu bana bakıyormuş gibi geldi. Katie oturduğu yerden işaret etti. Dudaklarını oynatarak Paul'ü sordu ama ne dediğini tam anlayamadım. Ceketimin fermuarını çekip oditoryumun dışına yöneldim. Bahçedeki banklar karanlıkta iskeletler gibi sallanıyorlar, ağaç ayaklarının üzerinde dans ediyorlardı. Rüzgâr yumuşamıştı fakat kar yağışı öncekinden de yoğun olarak devam ediyordu. İleriki köşeden Paul'ün sesini duydum.

"İyi misiniz?"

Köşeyi döndüm. Birkaç metre ileride Richard Curry duruyor, ceketini rüzgârda uçuşuyordu.

"Sorun nedir?" diye sordu Paul.

"İçeri dön," dedi Curry.

Daha iyi duyabilmek için biraz daha yaklaştım ama kar ayaklarımın altında gıcırdadı. Curry, bana baktı ve sustular. Gözlerinde beni tanıdığına dair bir par<lt> aradım ama bulamadım. Elini Paul'ün omzuna koyduktan sonra Curry dönüp ağır ağır uzaklaşmaya başladı.

"Richard! Bir yerde oturup konuşamaz mıyız?" diye seslendi Paul.

Ancak yaşlı adam takımının ceketini giyerken hızla uzaklaş-yordu. Cevap vermedi.

Tekrar aklımı başıma toplayıp Paul'ün yanına gitmem bir saniyemi aldı. Birlikte Curry'nin şapelin gölgeleri arasında uzaklaşmasını seyrettik.

152

4 'ün Kuralı

"Bili'in günlüğü nerden bulduğunu öğrenmem lazım," dedi.

"Hemen şimdi mi?"

Paul başını salladı.

"Nerde o?"

"Enstitü'de, Taft'ın odasında."

Etrafıma bakındım. Paul'ün gidebileceği tek araç Curry'den gelen bursla almış olduğu eski bir Datsun'dı. Enstitü bayağı uzaktaydı.

"Sen niye ç>kt>n konferanstan?" diye sordu.

"Yardıma ihtiyacın olabilir diye düşündüm."

Alt dudağım seğiriyordu. Kar Paul'ün saçlarını kaplamaya başlamıştı.

"Ben iyiyim," dedi.

Ama üstünde palto olmayan oydu.

"Hadi gel. Oraya arabayla birlikte gidebiliriz."

Ayakkabılarına baktı. "Onunla yalnız konuşmalıyım."

"Emin misin?"

Başını salladı.

"En azından bunu al." Kabanımın fermuarını açmaya başladım.

Gülümsedi. "Teşekkürler."

"Bir şey gerekirse bizi ara."

Paul kabanı giydi ve günlüğü de kolunun içine soktu. Bir saniye sonra karda yürümeye başlamıştı.

"Yardım istemediğine emin misin?" diye bağırdım beni duyamayacak kadar uzaklaşmadan.

Geri dönüp baktı ama sadece başını salladı.

İyi şanslar, dedim kendi kendime.

153

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Oditoryuma dönerken tek kelime etmeden sarışın kızın önünden geçtim ve Charlie ile Gil'in konferans salonunun arkasındaki yerimizden ayrılmamış olduklarını gördüm. Benimle ilgilenmediler; Taft ilgilerini çekmeyi başarmıştı. Sesi hipnotize ediciydi.

"Her şey yolunda mı?" diye fısıldadı Gil.

Başımı salladım, ayrıntılara girmek istemiyordum.

Taft, "Bazı modern yorumcular," diyordu. "Bu kitabın eski Rönesans üslubuna, hafif ve romantik tarzına uyan çok fazla noktası olduğunu kabul etmekten hoşnut olabilirler. Ancak eğer Hypnerotomachia sadece klasik bir aşk hikâyesi ise, neden sadece otuz sayfası Poliphilo ve Polia arasındaki aşkı anlatmaya ayrılmış? Neden geri kalan tam üç yüz kırk sayfa bir labirentin gizli planları gibi yazılmış, araya acayip mitolojik figürler serpiştirilmiş, gizli konulara göndermeler yapılmış? Eğer her on kelimedenden sadece biri romantizm içeriyorsa o zaman kitabın geri kalan yüzde doksanı nasıl açıklayacağız?"

Charlie yine bana döndü. "Sen bütün bunları biliyor musun?" "Hay." Ben bu konferansı yemek masasında otururken onlarca kez dinlemiştim evde.

"Kısacası, bu sadece bir aşk hikâyesi değil. Poliphilo'nun 'rüyada aşk için boğuşması', kızla oğlan birbirine rastlar, tarzı bir öyküden çok daha karmaşık. Beş yüz yıl boyunca bilim adamları, kitabı kendi zamanlarının en gelişmiş yorum yöntemleriyle yorumlamaya çalıştılar ve henüz hiçbirisi bu labirentten çıkmak için bir yol

bulmuş değil.

"Peki Hypnerotomachia ne kadar zor? Bu işle uğraşan çevirmenleri bir düşünün, tik Fransız çevirmen açılış cümlesi üzerine yoğunlaşmıştı, orijinali yetmiş kelimedenden uzun olan bu cümle, bir düzine kelimenin altına inmişti. Çağdaş Shakespeare çevirmenlerin-

154

4'ün Kuralı

den biri olan Robert Dallington ise daha yakın bir çeviri yapmaya niyetlenmiş ama sonuçta ümitsizliğe kapılmıştı. Daha işin yarısını tamamlamadan çeviriden vazgeçmişti. O zamandan beri de İngilizce çeviriye yapmaya kalkışan olmadı. Bu kitap, neredeyse yayınlandığından bugüne kadar, Batılı entelektüeller tarafından belirsizliği, çapraşıklığı anlatan bir deyim olarak kullanılageldi. Rabelais kitapla dalga geçti. Castiglione, Rönesans dönemi erkeklerini kadınlara kur yaparken Poliphilo gibi konuşmamaları konusunda uyardı.

"Peki, anlaşılması niçin bu kadar zor? Çünkü sadece Latince ve İtalyanca yazılmamış, aynı zamanda Yunanca, İbranice, Arapça ve Chaldean ile Mısır hiyeroglifleri kullanılarak yazılmış. Yazar aynı zamanda bunların birkaçını, bazen birbirleriyle değiştirilebilir şekilde, bir arada kullanmış. Üstelik bütün bu diller de yetmemiş, bazen kendisi kelimeler uydurmuş.

"Bunların dışında bir de kitabı sarmalayan gizemler, sırlar var. İlk olarak, çok yakın zamana kadar kimse kitabı kimin yazdığını bilmiyordu. Yazarın kimliği ile ilgili sırrı o kadar iyi korunuyordu ki, kitabın yayıncısı olan büyük Aldus'un kendisi bile, bu en ünlü eserinin kimin tarafından oluşturulduğunu bilmiyordu. Hypnerotomachia'nın editörlerinden biri, Müzler'e ilham yazması için çağrıda bulunan bir önsöz yazmıştı. Ama Müzler bunu reddettiler. 'İlahi şeyleri intikamcılarının kıskançlıklarından koruyabilmek için tedbirli davranmanın daha iyi olduğunu,' açıkladılar.

"O zaman sizlere şunu soruyorum: Yazar sadece romantik bir aşk öyküsü yazmış olsa, niye bunca sıkıntıya katlansın ki? Neden o kadar çok dil kullansın? Neden mimariyle ilgili iki yüz sayfa yazsın? Neden Venüs Tapmağı ile ilgili seksen sayfa ya da başka bir su-

(*) İlham perileri.

155

lan Caldwell & Dustin Thomason

altı labirentiyle ilgili on iki sayfa yazmış olsun? Neden elli sayfayı bir piramide ayırsın? Veya neden bir yüz kırk sayfada da değerli taşlar ve metaller, bale ve müzik, yemekler ve sofralar, flora ve faunadan söz etmiş olsun?

"Belki bunlardan daha önemlisi, Romalı bu kadar çok şey hakkında böylesine ayrıntılı bilgiyi nasıl edinebilmişti, öylesine çok dilde nasıl böyle ustalaşabilmişti ve İtalya'nın en büyük yayıncısını, kendisinden bu kadar az söz etmesine rağmen o gizemli kitabı yayınlatmaya nasıl ikna edebilmişti?

"Ve bunların da üzerinde, kitabın girişinde ima edilen, Müz-ler'in aç>klamay> reddettikleri 'ilahi şeyler' neydi? Bunların uyandırabileceğinden korktukları intikamc> k>skançl>k ne olabilirdi?

"Cevap, bunun bir romantizm olmadığıdır. Yazar başka bir m-yede biz bilim adamlar>nın henüz çözmei başaramadığımız bambaşka bir amaçla yazmış olmalı bu kitabı. Fakat araştırmaya nere-den başlamamız gerekiyor?

"Burda sizin adınıza bu soruyu yanıtlamak niyetinde değilim. Onun yerine, sizi kendi başınıza çözmeniz için bir bulmacayla baş başa bırakacağım. Bunu çözmeniz Hypnerotomachia^ anlamını çözmeye de bir adım daha yaklaşmış olacaksınız." Bunu söylemesiyle birlikte Taft slayt makinesinin avucundak> uzaktan kumandas>na bast>. Perdede siyah-beyaz olarak tüm yal>n-hklar>yla üç görüntü belirmişti.

"Bunlar Hypnerotomachia'dm alınmış üç resim ve hikâyenin sonlarına doğru Polia'yı dehşete düşüren bir kâbusu betimliyorlar. Kendisinin de anlattığı gibi, birincide, bir ormanda, yanmakta olan iki tekerlekli bir savaş arabasını süren bir çocuk var, arabayı çocuğun birer hayvanmış gibi kamçıladiğ> iki çıplak kadın çekiyor. Po-ha sahneyi ormanda saklanmış olduğu yerden izliyor.

156

lan Caldvvell & Dustin Thomason

"İkinci resimde çocuk, kadınların kızgın sıcak zincirlerini demir bir kılıçla keserken görülüyor. Daha sonra k>l>c> kad>nlara sapl>yor ve ölen kad>nlar>n uzuvlar>n> bedenlerinden ay>r>yor.

"Son resimde, çocuk, kad>nlar>n hâlâ atmakta olan yüreklerini söküyor ve onlarla av kuşlarını besliyor. İç organları kartallara yediriyor. Sonra, kalan bedenleri dörde bölüp bu parçaları da, başına üşüşmüş olan köpeklerle, kurtlara ve aslanlara at>yor.

"Polia kâbustan uyanınca sütninesi ona çocuğun Eros olduğunu ve kadınların da, taliplerinin muhabbetini, sevgisini reddederek ona karşı gelmiş olan genç bakireler olduklarını anlatıyor. Polia da Poliphilo'yu geri çevirerek yanlış bir şey yapmış olduğu hükmüne var>yor."

Taft seyircilere arkasını dönerek, havada asılıymış gibi duran dev görüntülere bakmak üzere durdu.

"Peki ya bu görünen anlamın, gerçek anlam olmadığ>n> farz edersek?" dedi s>rt> hâlâ bize dönük vaziyette, sesi göğsündeki mikrofondan sanki göklerden geliyormuş gibi yankılanmıştı. "Ya sütni-nenin rüya ile ilgili yorumu asl>nda, doğru bir yorum değilse? Ya bu kadınlara verilen cezayı onların asıl suçların>n ne olduğunu çözümlmek için kullanırsak?

"Yüz y>llar önce ve Hypnerotomachia'nın yaz>lmas>ndan önceki ve sonraki dönemlerde, baz> Avrupa toplumlar>nda uygulanan, belli büyük h>yanetlerle ilgili yasal cezaları düşünün. Büyük bir ihanet suçundan hüküm giyen tutuklu önce geriliyor, yani, bir atın kuyruğuna bağlanıyor ve kentin her yerinde bu şekilde yerde sürükleniyor. Bu şekilde darağacına getiriliyor ve sadece yan ölü hale gelene kadar orda as>l> tutuluyor. Bu duruma gelince bedeni parçalan>yor ve bağırsakları vücudundan ayrılmış doğranıyor ve cellat kurbandan önce bağırsaklarını yak>yor. Kalbi yerinden sökölüyor ve top-

158

4 'ün Kural>

lanmış olan kalabalığa gösteriliyor. Sonra da cellat cesedi parçalıyor, kalan parçalar> dörde bölüyor ve bu parçalar, potansiyel hainleri cayd>rmak üzere kentin kalabalık yerlerinde kargılara geçirilmiş olarak sergileniyor."

Taft bunları söylerken tekrar seyircilere dönmüş, tepkilerini görmek üzere dikkatle bakmıştı. Sonra tekrar slaytlara doğru döndü.

"Bu bilgileri akl>m>zda tutarak tekrar resimlerimize dönelim. Size şimdi anlatmış olduğum ceza yöntemiyle ortak pek çok nokta olduğunu^görüyoruz. Kurbanlar ölecekleri yere sürükleniyor ya da belki, biraz ironik bir biçimde, cellatlar>n>n iki tekerlekli arabas>n> onlar sürükleyip çekiyor. Organları parçalan>p vücutlarından ayrılm>-yor ve kollan, bacakları, burda vahşi hayvanlardan oluşan kalabalığa gösteriliyor.

"Ancak as>lmak yerine kad>nlar bir k>l>çla öldürölüyorlar. Peki bunu ne yapacağız? Olası açıklamalardan biri, ister baltayla, ister k>l>çla yap>ls>n,

boyun vurmanın üst sınıflar için bir cezalandırma yöntemi olduğu, asılmanın ise avam tabakasına uygun kabul edildiği, olabilir. Belki o zaman bu hanımefendilerin üst tabakadan olduğunu düşünmemiz gerekir.

"Son olarak, kalabalığı oluşturan hayvanlar da pek çoğunuza Dante'nin 'Cehennem'inde açılış bölümünde yer alan üç hayvanı veya Jeremiah'nın altıncı mısrasını hatırlatacaktır." Taft bakışlarını salonda gezdirdi.

"Ben tam şeyi söylemek üzereydim..." diye fısıldadı Gil gülümseyerek.

Ama Charlie, beni şaşırtarak, Gil'i susturdu.

"Aslan, gurur günah›n› simgeliyor," diye devam etti Taft. "Ve kurt da açgözlülüğü temsil ediyor. Bunlar, verilen cezaların da gösterdiği gibi, büyük bir hainin -bir Şeytan veya bir Judas- özellikle-

159

Ian Caldwell & Dustin Thomason

ri. Ancak burda Hypnerotomachia farklılaşıyor: Dante'nin üçüncü hayvanı şehveti simgeleyen bir leopar›. Ama Francesco Colonna leopar yerine bir köpek koyarak bu iki kadının cezalandırıldıkları günahlardan birinin şehvet olmadığını göstermiş oluyor."

Taft izleyicilerin bu fikri hazmetmesini bekleyerek bir an durdu. "O zaman burdan okuyacağımız şey de," diye devam etti sonra. "Zulüm ile ilgili sözcükler. Pek çoğunuzun zannedebileceğinin aksine bu tam anlamıyla barbarca bir dil değil. Bütün ritüellerimiz gibi, bu da anlam yönünden zengin bir dil. Sadece onu okumayı öğrenmeniz gerekiyor. O yüzden şimdi size ilave bir bilgi parçası daha vereceğim, bu bilgiyi resmi yorumlamak için kullanabilirsiniz; sonra ortaya bir soru atacağım ve gerisini size bırakacağım.

"Son ipucunuz aslında belki de bildiğiniz ama gözden kaçırdığınız bir gerçek, şöyle ki, Polia'nın, çocuğun taşıdığı silahı tarifine bakarak, onu yanlış tanımladığını söyleyebiliriz. Eğer gördüğü kâbustaki küçük oğlan gerçekten de Eros olsaydı, o zaman elindeki silahın da bir kılıç değil, ok ve yay olması gerekirdi."

Salondan onaylayan mırıltılar yükseldi, yüzlerce öğrenci şimdi Sevgililer Günü'nü tamamen yeni bir ışık altında görüyordu.

"Bu nedenle size soruyorum: K›l›ç sallayan, kad›nlar› savaş arabasını bir ormanın içinde sürmeye zorlayan ve sonra da sanki birer hainlermiş gibi onları koyun gibi kesen bu çocuk kimdir?"

Sanki cevabı vermeye hazırlanıyormuş gibi bir süre bekledi ama sonra, "Bunu çözerseniz Hypnerotomachia 'n›n ard›nda gizlenmiş sırrı anlamaya başlayacaksınız," dedi. "Belki o zaman, sadece ölümün değil, ölümün hangi biçime girerek geldiğinin de önemli olduğunu anlamış olacaksınız. Hepimiz -inançlı› olsak da olmasak da-haçı, çarmıha gerilmenin önemini anlatan bir işaret olarak algılamaya fazlasıyla alışmış durumdayız. Oysa din, özellikle de Hristiyan-

160

4 'ün Kur ah

lık, daima yaşamın orta yerinde gerçekleşen ölümün, kurbanların ve şehitlerin öyküsü olagelmıştır. Bu gece, her gece ve bu şehitlerin en ünlü fedakârlıklarını anarken, bunu akl›m›zda tutmam›z gerekir."

Gözlüklerini çıkarıp göğüs cebine koyarken Taft tekrar başını kaldırdı ve, "Bu gerçeği size emanet ediyorum ve size itimat ediyorum," dedi. Ayaklarını sürüyerek bir adım geri çekildi, sonra, "Teşekkürler ve iyi geceler," diye ekledi.

m

Salonun dörtbir köşesinden bir alkış tufanı yükseldi; önce çekingen alkışlarla başladı ama kısa zamanda güçlü bir kreşendoya dönüştü. Aradaki bölünmeye rağmen izleyiciler bu garip adamdan çok etkilenmişler, onun zekâsı ve gücü karşısında büyülenmişlerdi.

Taft başını salladı ve oturmak üzere sahnenin gerisindeki masaya doğru ayaklarını sürüyerek yürüdü ama alkışlar devam ediyordu. Hatta bazıları alkışların yanı sıra ayaklarıyla da tempo tutuyorlardı.

"Teşekkür ederim," dedi yeniden, hâlâ ayaktayd›, ellerini sandalyesinin arkas›na dayamış duruyordu. Daha konuşurken yüzüne yine o bildik gülümseme yerleşmişti. Sanki bütün konuşması boyunca seyircileri gülümseyerek izlemiş gibiydi.

Profesör Henderson yerinden kalktı ve uzun adımlarla kürsüye gelerek alkışlanı sürdürdü.

"Geleneğe uygun olarak," dedi. "Sizlere bu gece oditoryumla şapel arasındaki bahçede hafif bir şeyler hazırladık. Anladığım kadarıyla bakımlar ve onarımlar ekibi masaların altına ısıtıcılar da yerleştirmiş. Lütfen dışarı gelip bize katılın."

Sonra Taft'a dönerek ekledi. "Bu arada bu unutulmaz konferans için Dr. Taft'a teşekkür etmeme de izin verin. Gerçekten de

161

F: 11

Ian Caldwell & Dustin Thomason

büyük bir etki yarattınız." Bunlar söylerken tebessüm ediyordu, ama çok da içten bir tebessüm değildi.

İzleyiciler tekrar alkışladılar ve sonra çıkışa doğru ağır ağır hareket başladı. Taft, onları izliyordu o sırada ve ben de onu izliyordum. Bu, adamı olduğu gibi görebildiğim ender anlardan biriydi. Şimdi artık Paul'ün onu neden son derece çekici bulduğunu anlıyordum. Sizinle oyun oynadığını bilseniz bile, gözlerinizi ondan almanız neredeyse imkânsızdır.

Taft ağır gövdesiyle yavaşça sahnede ilerledi. Beyaz perde mekanik olarak tavandaki yuvasına doğru yükselirken, üç slayt da gerideki karatahtaların üstüne gri gölgeler şeklinde yansımıştı. Kadınlardan kalanları silip süpüren vahşi hayvanları, gökyüzünde kaybolup giden çocuğu güçlükle görebiliyordum.

"Geliyor musun?" diye sordu Charlie, Gil'in peşinden çıkışa doğru yönelirken. Ben de apar topar arkalarından gittim.

162

Bölüm 11

Onlara yetiştiğimde Charlie; "Paul'ü bulamadın mı?" diye sordu.

"Benim yardımı istemedi."

Ama dışarıda kulağıma çalınanları anlatınca, Charlie sanki onun gitmesine izin vermemeliymişim gibi baktı. O arada yanıma Gil'i karşılamak üzere biri geldi ve Charlie, bana döndü.

"Paul, Curry'nin arkasından mı gitti?" dedi.

Başımı salladım. "Bili Stein."

"Çocuklar siz davete katılıyor musunuz?" diye seslendi Gil, sesinde bir telaş seziliyordu. "Katılmıyacak saygınlık bilmemiz gerekebilir."

"Tabi," dedim ve Gil yatışmış göründü. Akıllı başka yerdeydi; bizi yine pek algılamıyordu.

"Jack Parlow ile Kelly'den kurtulmamız gerek; tek istedikleri balo hakkında konuşmak," dedi yine bize katılırken. "Ama kabalık da olmamalı."

Sonra uçuk mavi bir renk almış olan bahçeye inen basamaklardan inmeye başladı önümüzden. Curry ve Paul'ün karda bıraktıkları-

163

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Ian izler kaybolmuştu. Tentelerin altına sıkış tepiş öğrenci doluydu ve neredeyse birdenbire Gil'in yanındayken birilerinden kaçınmaya çalışmanın ne kadar boş bir çaba olduğunu hatırladım. Hep birlikte, karlara bata çıka, şapele en yakın banka kadar gittik ama Gil'in karşı konulamaz sosyal çekimi yine de kendini gösterdi.

İlk gelen kapıdaki sansın kız oldu.

Kız tentenin altına gelince Gil nazik bir biçimde, "Tara, nasılsınız?" diye sordu.

"Ummadığın kadar heyecanlı geçti, ha?"

Charlie, kıza pek aldırmamıştı. Bir olay yaratmamak için, masadaki gümüş ısıtıcılarda bulunan sıcak çikolatayla ilgilenmeye vermişti kendini.

"Tara," dedi Gil. "Tom'u tanımıyorsun değil mi?"

Kız, tanımadığını ifade edecek kibar bir yöntem buldu.

"Ah, evet," dedi Gil pek ciddiye almadan, neşeli bir halde. "Ay-nınızlar."

Son sınıflarla ikinci sınıfları kastettiğini anlamam bir süre aldı.

"Tom, bu Tara Pierson, 2001 döneminden," diye devam etti, o arada Charlie'nin bizimle kasten ilgilenmediğini fark etmişti. "Tara, bu da benim yakın arkadaşım Tom Sullivan."

Tanıştırma olayı kızı utandırmaktan başka bir işe yaramamıştı. Daha Gi\ sözünü bitiremeden Tara bir boşluk yakaladı ve Char-lie'yi göstererek söze girdi. "Ordaki arkadaşına söylediklerimden dolayı çok üzgünüm," diye söze başladı. "Sizin kim olduğunuz hakkında hiçbir fikrim yoktu..."

Ve konuştu da konuştu. Ona göre bizler, kıza hiçbir şey ifade etmeyen zavallılardan çok daha iyi muamele görmeyi hak ediyorduk, çünkü biz dişlerini Gil ile aynı lavaboda fırçalayan kişilerdik. O konuştukça ben de bu kız nasıl olmuş da Ivy'de alay konusu olma-

164

4 'ün Kural>

miş, diye daha çok merak eder hale geliyordum. Rivayete göre -doğru mu, değil mi oras>n> bilmiyordum- Tara gibi, fiziğinden başka övünülecek yanı olmayan kızlar, bazen, "üçüncü kat seçmesi" denilen özel bir yöntem sayesinde üyeliğe hak kazanabiliyorlardı. Kulübün gizemli üçüncü katına çağınılıyorlard> ve üyelik için ne kadar istekli olduklann> baz> özel yollarla göstermedikçe kabul edilemeyecekleri söyleniyordu kendilerine. Neler yapıldığı konusunda ancak tahmin yürütebilirdim ve elbette Gil böyle bir işlemin varlığını bile inkâr etmekteydi. Ancak bence üçüncü kat seçmeleri gibi gizemlerin büyüğü buradan geliyordu zaten: haklannda ne kadar az şey konuşulursa, o kadar da konuşulamaz hale geliyorlard>.

Tara neler düşündüğümü anlamış olmalıydı veya belki de artık onu dinlemediğimi fark etmişti, çünkü sonunda birtak>m mazeretler belirtti ve karlara bata ç>ka yanımızdan uzaklaştı. Çok şükür, diye düşündüm başka bir tentenin altına sinsice girişini izlerken, saçları rüzgârda uçuşuyordu.

O anda Katie'yi gördüm. Tentenin öteki ucunda, dışanya yakın bir noktada ayakta duruyordu, konuşmaktan yorulmuş gibiydi. Elindeki sıcak çikolata fincanından hâlâ dumanlar yükselmekteydi ve fotoğraf makinesi de bir muska gibi boynuna asılı durmaktaydı. Neye baktığını anlamam biraz süre aldı. Birkaç ay önce en kötü olas>l>ktan, hayatında başka bir erkeğin var olmasından kuşkullanmış-t>m. Ben gecelerimi Hypnerotomachia ile geçirdiğimden, o Ka-tie'ye yaklaşma fırsatı bulabilmişti. Ama şimdi gerçeği biliyordum. Büyülenmiş gibi baktığı şey sadece şapeldi. Beyaz bir denizin kıyısındaki sarp bir uçurumun hayaleti gibiydi şapel, yani bir fotoğrafçı için bir düş.

Cazibe konusunda benim yeni anlamaya başladığım garip bir durum vardı. Ben Katie'yi ilk gördüğümde, o yolun kenannda dursa

165

lan Caldvvell & Dustin Thomason

trafik birbirine girer diye düşünmüştüm. Oysa herkes benimle aynı görüşte değildi (daha dolgun kadınları tercih eden Charlie, Katie'nin görünümünden çok kararlılığını beğenirdi) ama ben vurulmuştum. Birbirimize hoş görünmek için yarışıyorduk; en iyi giysilerimizi giyiyor, en kibar hallerimizi tak>n>yor, en ilginç öykülerimizi anlat>yorduk. Ta ki ben okulda iki y>ll>k bir k>deme sahip olmanın ve onda yemek kulübünün başkanıyla olan dostluğumun yarattığı hafif gizeme sar>lman>n yard>m>yla bir sonuca vanp ona aç>lmaya cesaret bulana kadar da böyle gitti. O günlerde onun eline dokunman>n veya saçlann> koklaman>n düşüncesi bile soğuk bir düş alacak kadar terlememe yeterdi. Birbirimizin ödüllüydük ve birbirimizi yüceltmekle meşguldük.

Daha o ilk haftalardan başlayarak kendimi ona göre ayarlar olmuştum. Onun onayı benim için önemliydi. Ben odam> fazla >s>t>yorum ve o da cam aç>k uyuyor diye tartışırdık; tatlımı çok çabuk yiyorum diye beni azarlardı; çünkü, derdi, gün gelir erkekler bile ufak tefek günahlann>n bedelini öderler. Gil fazla evcilleştirdim diye benimle dalga geçerdi, eskiden vahşi bir şey olduğum fikriyle eğlenirdi. Gerçek şu ki, ben idare edilmek üzere yaratılmıştım. Üşümediğim zaman termostatu kapatıyor ve tatlımı çok aç değilken yiyordum, çünkü Katie'den gelen her uyann>n gölgesinde gelecekte bu tür şeyleri hoş görmeyeceğinin işaretleri vardı, çünkü bir geleceğimiz olacaktı. Yabancılar arasındaki potansiyelin elektriği ile güç kazanan eski fantezilerim, artık önemsiz şeyler haline gelmişlerdi. Onu en çok bu avludaki haliyle seviyordum.

Bakışlan uzun bir günün sonuna yaklaşmanın verdiği gerilimle yüklüydü. Saçlan dağılmıştı ve rüzgâr omuzlarına dökülen bukleleri havalandınıyordu. Onu böyle

uzaktan doya doya seyretmek hoşuma gidiyordu. Ama bir adım öne çıkınca beni gördü ve yanına gitmem için işaret etti.

166

4'ün Kuralı

"Neydi o olup bitenler?" dedi. "Kimdi o konuşmayı bölen?"

"Richard Curry."

"Curry mi?" Elimi ellerinin arasına aldı. Alt dudağını dişledi. "Paul iyi mi?" "Sanırm."

Bir süre sessizce kalabalığı izledik. Erkekler üzerlerindeki branda bezinden anorakları, ceketi olmayan kız arkadaşlarına veriyorlardı. Tara yani masadaki sansın, tanımadığı birinin anorağını almıştı bile.

Katie oditoryuma doğru elini salladı. "E, ne düşünüyorsun?"

"Konuşma hakkında mı?"

Saçını topuz yaparken başını salladı.

"Biraz kanlıydı." İnsan yiyen deve iltifat etmeyecektim.

"Ama her zamankilerden daha ilginçti," dedi, elindeki sıcak çikolata fincanını uzatarak. "Şunu tutar mısın?"

Saçını arkadan kıvınp topladı ve cebinden çıkardığı iki uzun firketeyle tutturdu. Görmeden, becerikli elleriyle ustaca yaptığı bu hareket, bana annemin babamın arkasında durup kravatını bağlayışını hatırlatmıştı.

Yüzümdeki ifadeyi okuyup, "Ne oldu?" diye sordu.

"Hiçbir şey. Sadece Paul'ü düşünüyordum."

"Zamanında bitirebilecek mi?"

Tezin teslim tarihi. Şu anda bile aklında Hypnerotomachia vardı. Yarın gece benim bu eski metresimi kendi haline bırakabilecekti.

"Umarım."

Yine bir sessizlik oldu, bu seferki daha sevimsizdi. Tam ben konuyu değiştirmek için bir şeyler düşünürken; örneğin, doğum günü hakkında, odada onu bekleyen hediyesi hakkında bir şeyler söy-

167

Ian Caldwell & Dustin Thomason

lemeyi düşünürken kötü talih araya girdi. Charlie kılığına girmişti. Charlie masadaki yiyeceklerin etrafında yirmi tur attıktan sonra sonunda bize katılmaya karar vermişti.

"Geç kaldım," diye ilan etti. "Bir özet alabilir miyim?"

Charlie ile ilgili acayıplıklar arasında en acayip olan, erkekler arasında korkusuz bir cengâver iken, etrafta bir kadın olunca neşeli bir ahmağa dönüşmesiydi.

"Özet mi?" dedi Katie gülerek.

Charlie o arada elindeki küçük pastalardan birini ağzına atmıştı. Sonra çevredekileri süzerek bir tane daha attı. "Bilirsiniz. Dersler nasıl gidiyor? Kim kiminle konuşuyor? Gelecek yıl ne yapıyorsunuz? Her zamanki şeyler işte."

Katie gülümsüyordu. "Dersler iyi Charlie. Tom'la ben de hâlâ konuşuyoruz." Sonra ona azarlar bir bakış fırlattı. "Benim yapıp yapacağım da üçüncü sınıfa başlamak. Ben gelecek yıl da hâlâ burda olacağım."

"Ah," dedi Charlie, çünkü asla onun yaşını aklında tutamazdı. Dev gibi ellerinin arasından bir kurabiye peydahlayıp bir son sınıf öğrencisi ile bir ikinci sınıf öğrencisi arasında konuşulacak uygun bir konu düşünmeye başladı. "Üçüncü sınıf muhtemelen en zor sınıf," dedi en yanlış konuyu, yani nasihatte bulunmayı seçerek. "İki dönem ödevi. Branş seçme hazırlıkları. Ve bu adamdan uzakta olmak," dedi bir eliyle beni gösterip ötekiyle beslenmeye devam ederek. "Hiç kolay değil." Bir yandan ağzına attıklarının tadını iyice çıkarmak için dilini avurtlarında gezdiriyor, bir yandan da bizim geleceğimize kafa yoruyordu. "Seni kışkandığımı söyleyemem doğrusu."

Sonra söylediklerini sindirmemiz için bize zaman tanımak üzere sustu. Bir ekonomi mucizesi olarak, Charlie sadece yirmi kelime harcayıp her şeyi berbat edebilirdi.

168

4'ün Kuralı

"Sen de bu gece koşabilmek ister miydin?" demişti bu sefer de.

Katie hâlâ gümüş bir astar umarak, açıklamasını bekliyordu. Onun kafasının çalışma şekline daha alışık olduğum için ben anlamıştım.

"Şu Çıplaklar Olimpiyatı," dedi konuyu değiştirmesi için yaptığım işaretleri görmezden gelip. "Sen de onlarla koşabilmek istemez miydin?"

Soru çok çarpıcıydı, aslında bunu soracağını tahmin etmişim, ama engelleyecek gücüm yoktu. Katie'nin bir ikinci sınıf öğrencisi olduğu ve Holder'da oturduğu gerçeklerini kavradığını göstermek için, Charlie, kız arkadaşına, bu gece tüm kampusun önünde çıplak gösteri yapamadığı için üzülüp üzülmediğini soruyordu.

Bunun alt>nda yatan kompliman ise san>nm, Katie'nin fiziksel özelliklerine sahip bir kadının, bunları herkese göstermek için yanıp tutuşuyor olması gerektiği idi. Charlie bu lafın ucunun gidebileceği bir sürü yanlış yeri sezemiyor gibiydi. Katie'nin yüzü gerilmişti, çünkü Charlie'nin düşünce silsilesi ona çok uzakt>.

"Niye? Koşamadım diye üzülmem mi gerekiyor?"

"Bu fırsatı kaçırmak isteyecek pek ikinci sınıf öğrencisi görmedim," dedi. Sesindeki daha diplomatça tona bakılırsa yanlış bir adım attığını kavramış görünüyordu.

"Neyin fırsatıymış bu?" diye bastırdı Katie.

Charlie'ye yardım etmek için sarhoş çıplaklar konusunu örtecek bir şeyler bulmaya çalıştım ama aklım sanki güvercin olup uçmuştu. Tek aklıma gelen kuş pislikleri ve tüyleri oldu.

"Dört y>l içinde bir kez giysilerinden kurtulma f>rsat>," diye yoklad> Charlie.

169

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Katie yavaş yavaş ikimizi de tepeden tırnağa süzdü. Charlie'nin buhar tüneli kılığını ve benim dolap dibinden çıkarılmış giysilerimi tek kelime harcamaya tenezzül etmeden ölçüp biçti.

"Eh, demek ki eşitiz o zaman. Çünkü benim de, dört y>l boyunca bir kez bile üstünü değiştirme fırsatı bulamamış pek fazla son sınıf öğrencisi tanıdığım yok."

Gömleğimin kırıksıklıklarını düzeltmeye çalışma arzusuyla bayağı mücadele etmem gerekmişti.

Charlie mesajı almış, yeniden masaya hücumu geçmişti. Bizimle işi bitmişti art>k.

"Siz ikiniz gerçekten bir çift ayaklı> cazibe merkezisiniz," dedi Katie. "Bunu biliyor muydun?"

Eğleniyormuş gibi yapmaya çalışıyordu ama sesinde gizleyemediği bir acılığın izleri vard>. Uzan>p parmaklar>n> saçlar>m>n aras>ndan geçirdi havay> değiştirmek için, o sırada yanımıza Gil'le kol kola Ivy kızlarından biri gelmişti. Bakışlarındaki özür dileyen ifadede, bunun o kaçınmamız gereken Kelly olduğunu anladım.

"Tom, Kelly Danner'ı tanıyorsun, değil mi?"

Tan>madığımı söylemeye fırsat bulamadan Kelly'nin yüzünde bir gazap ifadesi belirmişti. Bahçenin uzak köşesindeki bir şeye ta-, kılmıştı gözleri.

"Bu salak herifler," diyerek küfretti elindeki kâğıt bardağı yere' atıp. "Böyle bir halt etmeye kalkışacaklarını biliyordum bu gece."

Hepimiz dönüp baktık. İleriden, yemek kulüplerinin bulunduğu yönden, bize doğru tunikler giyip kısa pelerine bürünmüş bir erkekler grubu gelmekteydi.

Charlie gelenleri daha iyi görebilmek için bize doğru bir adım atıp yuh çekmeye başlad>.

170

4 'ün Kural>

Kelly ise ortaya, "Söyleyin, def olsunlar ordan," diye bir buyruk vermişti.

Grup karın içinde iyice belirdi. Artık gerçekten de Kelly'nin korktuğu şey olduğu ortaya çıkmıştı: özel düzenlenmiş bir gösteri. Her pelerinin göğüste birleştiği noktada bir harf yazılıydı ve harfler iki ayrı sıra halinde dizilmişti. Henüz diğer sırada ne yazdığını gö-remiyordum ama üstteki s>ra iki haftan oluşuyordu: "T.I."

T.I. harfleri Tiger Inn'in, yani en eski yemek kulüplerinden üçüncüsünün popüler k>saltmasıydı ve kampaftaki bütün kaçıkların sığınma yeri de burasıydı. Ivy, T.I.'cılann saygıdeğer kardeş kulüplerine karşı tertiplemediği bu uygulamalı

şakalar dışında pek az şeyden böylesine incinirdi. Bu gece de onlar için mükemmel bir fırsat>.

Avluyu birden kahkahalar sardı ama neden olduğunu anlamak için gözlerimi kısarak bakmam gerekiyordu. Bütün grup gri sakallar ve peruklar ardına gizlenmişti. Çevremizdeki bütün tentelerin altında, gelenleri iyice görebilmek için bir itiş kakış başlamıştı.

Kısa bir süre için birbirlerine iyice sokulduktan sonra, T.I.'dan gelen erkekler uzun, bir tek sıra yapmak üzere çözüldüler. Böyle yapınca ben de sonunda yazıların ikinci sırasını görebildim. Her adamın göğsünde tek bir kelime vardı ve her kelime bir isimdi. Ortada duran en uzun boylunun göğsündeki isim İsa idi. Onun sağında ve solunda, her bir tarafta altı tane olmak üzere on iki havari dizilmişti. Kahkaha sesleri ve neşeli tezahüratlar giderek yükseliyordu.

Kelly'nin çenesi kasılmıştı. Gil'in durumunu ise anlayamamıştı; kızı gücendirmemek için eğlendiğini saklamaya mı çalışıyordu, yoksa aslında eğlenmediği halde eğleniyormuş gibi mi görünmek istiyordu. Göğsünde İsa yazan, sıranın bir adım önüne çıktı ve kalabalığı susturmak için kollarını havaya kaldırdı. Avlu sessizleşince tek-

171

lan Galdvrell & Dustin Thomason

rar geriye adım attı, birtakım emirler verdi ve bütün sıra koro düzeni aldı.

İsa, onları yandan yönetiyordu. Pelerinin altından perdeli bir boru çıkarıp tek bir nota üflledi. Yere oturmuş olanlar, buna bir mırıldanma ile cevap verdiler. Diz çökmüş olanlar da mükemmel bir üçüncü sesle karşılık verdiler. Son olarak, her iki sıranın da nefesi kesi-lecekmiş gibiymiş, ayakta duran havariler beşinci sesle olaya katıldılar.

Bu sunumdan etkilenen kalabalık bir kez daha alkışlayıp tezahüratta bulundu.

Yakınmazdaki bir tentenin altından biri, "Güzel pelerin," diye bağırdı.

İsa başını döndürüp tek kaşını kaldırarak sesin geldiği yöne baktı ve tekrar koro yönetmek üzere döndü. Son olarak şef sopasını havaya kaldırıp hızlı bir bilek hareketiyle üç kez salladı, kollarını teatral bir edayla geriye savurdu, tekrar öne çekti ve koro şarkıyı patlattı. "Battle Hymn of the Republic" ilahisinin melodisiyle yükselen sesleri bahçeyi inletiyordu.

Buraya, Efendimiz' in üniversitesinin

öyküsünü anlatmaya geliyorduk,

Ama gazap üzümleri saklandıklar

yerde mayalanmışlardı,

0 yüzden sukabaklarımızla biraz

fazlaca içip hafif sarhoş olduysak bizi mazur görün.

Biz azizler yolumuza gideriz.

Yaşasın, yaşasın bizler fosilleriz Hepimiz Nazarene havarileriyiz Eğer İsa havarileri olmasaydı

172

I

4'ün Kuralı

Galile'li balıklar olurduk,

0 yüzden masalarımız dinleyin.

!:

Şimdi, İsa Ortadoğulu vasat, yaşlı bir erkekti.

Devlet okuluna gitmişti ama özel bir kutsal dileği vardı:

Harvard veya Yale'e gitmektense

cehennemde yanmayı tercih ediyordu.

Yani seçimi son derece netti.

Yaşasın, yaşasın, Tanrı O'nu ikna etti,

İsa, Princeton'a gitti.

Dini branş olarak seçtiğinde

Doğru karar vermişti

Ve gerisi hikâyeydi. -

Böylece İsa 18 yılının sonbaharında kampusa geldi Dünyanın gelmiş geçmiş en büyük adamı kampustaydı Diğer yemek kulüplerinin rengi Ivy (sarmaşık) yeşiline döndü, \ İsa içlerinden T.J.'ı seçtiğinde. \

Burada ön sıradaki havarilerden ikisi ayağa kalktı ve bir adım öne çıktı. Birincisi elindeki parşömen rulosunu açtı ve "Ivy" yazısı görüldü. İkinci de kendi elindekini açınca "Kulübe" yazısı ortaya çıktı. Birbirlerine doğru dönüp burunlarını havaya diktikten sonra İsa'nın çevresinde tapınırcasına hareketler yaparak s>çray>p z>pladılar ve şarkı devam etti.

Koro: Yaşasın, Yaşasın, İsa seçimini yaptı, Bütün züppe kâfirler böylece rezil oldu. Sarmaşık: Biz zaten bir Yahudiyi alamazdık;

173

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Kulübe: Bir marangozla ne işimiz olacaktı; Koro: Böylece Efendimiz, İsa T.I.'a kat>ld>.

Kelly yumruklarını öyle bir sıkıştı ki, neredeyse kan fışkıracaktı.

Şimdi havariler koro düzeninden çıkıp İsa'yı ortalarına alarak kol kola girmişler, bacaklarını ustalıkla hareketlerle sallayarak dans ediyorlardı. Ve şarkının son bölümüne girdiler:

İsa, İsa, O şakacı bir adam.

Şükürler olsun O'na, O da bizim okuldan.

Pek öyle ilahi bir şey yok ortada

Yani mesela, suyu şaraba çevirmek,

Onun tek derdi sadece ilerlemek.

Bunu söyler söylemez on üçü birden arkalar>n> döndüler ve önceden çalışıldığı belli olan bir düzen içinde, pelerinlerinin arkalar>n> kald>np her birinin her kalçasına bir harf yazılarak oluşturulmuş metni sergilediler:

TIGER INN'DEN İYİ PASKALYALAR!

Çılgınca alkışlar, şiddetli tezahüratlar ve yuhalamalardan oluşan bir k>yamet koptu. Sonra, tam on üç adam gitmeye haz>rlan>rken, avlunun öteki taraf>ndan bir camın kırılmasıyla birlikte büyük bir şangırtı duyuldu.

Bu kez başlar sesin geldiği tarafa dönmüştü. Tarih bölümü binası olan

Dickinson'ın en üst katında bir ışık parlad>, sonra söndü. Pencereleden birinin camı paramparça olmuştu. Karanlığın içinde birtakım hareketler görebiliyordum.

174

4'ün Kural>

T.I. havarilerinden biri yüksek sesle tezahürat yapmaya başladı.

"Ne oluyor?" diye sordum. Gözlerimi k>sarak bak>nca k>r>lan cam>n yan>nda birinin durduğunu gördüm.

Yanımıza gelen Judas'a öfkeyle hırlarcasına, "Bu hiç komik değil," dedi Kelly.

Judas burun k>v>rd>.

"Ne yap>yor orda?" diye sordu Kelly pencereyi gösterip.

Judas bir an düşündü.

"İşeyecek." Sarhoş sarhoş gülüyordu, sonra tekrarladı. "Pencereden dışarı işeyecek."

Kelly büyük bir öfkeyle Judas'>n üstüne yürüdü.

"Ne haltlar çeviriyorsunuz JDerek?"

Camdaki figür bir görünüp bir kayboluyordu. Sallanmasından sarhoş olduğunu hissettim. Bir an sanki k>r>k cam> t>rml>yormuş gibi görünüyor, sonra gözüküyordu.

Charlie, "Bence orda biri daha var," dedi.

Aniden yukarıdaki adamın tüm vücudu görüldü. Pencerenin dış pervazına dayanmıştı.

Judas yine, "İşeyecek," dedi.

Öteki havarilerden, "Atla! Atla!" diye sesler yükseliyordu karmakarışık bir şekilde.

Kelly, onlara dönüp, "Kesin sesinizi, kahrolas>lar! Gidip indirin onu ordan!" diye bağırdı.

O arada adam yine gözden kaybolmuştu.

Charlie düşünceli bir tavırla, "Onun T.I.'dan olduğunu sanmıyorum," dedi. "Bence bu Ç>plaklar Olimpiyat>'ndan bir sarhoş."

Ancak adam giyinikti. Şekilleri ayırt etmeye çalışarak karanlığa baktım. Bu kez, adam geri dönmedi.

Arkamda coşkun havariler yuh çekiyorlardı.

175

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Bir tanesi yine, "Atla!" diye hayk›rd› ama Derek, onu geri itti ve sesini kesmesini söyledi.

Kelly, "Def olun burdan," diye emir verdi.

Derek, "Tatlı kız," dedi ve oraya buraya dağılmış havarileri toparlamaya başladı.

Gil hâlâ o adamlann ilk geldiği zamanki esrarlı ifadesiyle olup biteni izliyordu. Saatine bak›p, "Eh, herhalde artık bütün eğlen..." diye söze başladı. Charlie, "Allah kahretsin!" diye bağırdı.

Sesi ikinci bir şangırtının arasında boğulmuştu. Bu kez çok net duymuştum. Bu bir silah sesiydi.

Gil ve ben ayn› anda dönüp olay› gördük. Adam s›rtüstü camdan dışarı fırlamış ve birkaç saniye içinde taş gibi aşağı düşmüştü. Boğuk bir sesle bedeni kara gömüldü, çarpmanın etkisiyle avludaki gürültü ve karmaşa bir anda kesildi. Sonra hiçbir şey olmadı.

Duyduğumu hatırladığım ilk şey Charlie'nin düşen bedene doğru koşarken karda çıkardığı seslerdi. Sonra büyük bir kalabalık da onun ardına düşüp olay yerine yönelince, benim görüş alanım kapandı.

"Aman Tanr›m," diye f›s›ldad› Gil.

Gürültü pat›rt›n›n arasında, "Adam iyi mi?" diye soran sesler duyuluyordu ama adamda hiçbir hareket yoktu.

Sonunda Charlie'nin sesini duydum. "Biri ambulans çağırırsın! Söyleyin, bilinci yerinde olmayan bir adam var şapelin yanındaki bahçede!"

176

4 'ün Kural›

Gil cebinden telefonunu ç›kard› fakat daha o numaray› araya-madan iki kampus polisi gelmişti olay yerine. Biri kalabalığı geri itiyordu. Öteki ise arkadaki seyircilere hâkim olmaya çalışıyordu. Bir an için Charlie'nin adamın yanına çömeldiğini gördüm, mükemmel çalışan bir piston gibi kalp masajı yapıyordu göğsüne. Birden onun geceleri yaptığı işin ne kadar zorlu olduğunu kavradım.

"Ambulans yola ç›kt›!"

Uzaklardan belli belirsiz siren seslerini duyabiliyordum.

Bacağım titremeye başlamıştı. Başımın üstünden karanlık bir şeyin geçtiğini hissettim.

Ambulans gelmişti. Arkadaki sürgülü kapı açılmış ve iki acil servis görevjisi adamı sedyeye bağlamak üzere inmişlerdi. Tepede dönen ışıklar yüzünden çevredekilerin hareketleri kesik kesik görünüyordu. Ambulans›n kap›lar› kapatıldığında adamın düştüğü yeri tahmin edebildim. Kaldırım taşındaki lekenin, tıpkı bir masal kitabındaki prensesin tenindeki bir yara gibi, yakışsız bir görüntüsü vardı. Taşın üzerinde çarpmanın etkisiyle sıçramış çamuru temizleyince daha net görmeye başladım. Siyah gibi görünenler aslında kırmızıydı, kir/ gibi görünen şey, kand›. Yukandaki büroda ise sadece karanlı›k vard› art›k.

Nassau Caddesi'nde ilerlemekte olan ambulansın sireni ve ışıklan giderek zayıflıyordu. Arkasında bıraktığı ize baktım. Biçim-siz görünüyordu, sanki k›nk bir kar meleği gibiydi. Rüzgâr ıslık çalıyordu ve kollanm› vücuduma sard›m. Ancak avludaki kalabalık dağılınca Charlie'nin gitmiş olduğunu fark ettim. Ambulansa binmişti ve onun sesini duymayı umduğum yeri, nahoş bir sessizlik sarmıştı.

Öğrenciler fısıltılı seslerle konuşarak ağır ağır bahçeyi boşaltıyorlard›. Gil, "Umanm iyidir," dedi bir elini omzuma at›p.

177

F: 12

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Bir an için Charlie'yi kastettiğini sandım.

"Hadi eve gidelim," dedi. "Arabayla götüreceğim seni."

Elinin sıcaklığı iyi gelmişti ama sadece bakakaldım. Zihnimde-ki gözüm hâlâ adamın düşüşünü, toprağa çarpmasını görüyordu. Akış sırası bozuluyor, sonra cam›n k›nl›s›n› ve silah sesini duyuyordum.

Midem dönmeye başlamıştı.

"Hadi," dedi Gil. "Gidelim burdan."

Ve rüzgâr tekrar coşarken, gitmeyi kabul ettim. Katie ambulansın yarattığı karmaşada bir yerlere kaybolmuştu ve arkadaşlarından biri yanıma gelmiş onun oda arkadaşlarıyla birlikte Holder'a döndüğünü anlatıyordu. Onu evden aramaya karar verdim.

Gil eliyle hafifçe omzumu tuttu ve beni oditoryumun girişine yakın bir yerde, karlar içinde duran Saab'ına götürdü. Her zaman yapılacak en doğru şeyi bulan içgüdüsüyle arabay> >s>tt>, eski bir Si-natra şarkısı çalan radyonun sesini rüzgânın uğultusunu bastırana dek açtı ve başımıza bir şey gelmeyeceğine emin olduğum bir hızla kampusa doğru sürmeye başladı. Arkamızda bıraktığımız her şey giderek kann içinde soluklaşıyordu.

"Düşen adamı gördün mü?" diye yavaşça sordu yola çıktıktan sonra.

"Hiçbir şey göremedim."

"Sence şey olabilir mi..." Öne doğru kıpırdanmıştı bunu sorarken.

"Ne?"

"Paul'ü arayıp iyi olup olmadığını sorsak mı?"

Gil telefonunu bana uzatmıştı ama çekmiyordu o anda.

"Eminim iyidir," dedim telefonla oynayarak.

Birkaç dakika boyunca sessizce oturduk, olasılığı aklımızdan uzaklaştırmaya çalışıyorduk. Sonunda Gil konuyu başka bir yere çekmeye çalıştı.

178

4 'ün Kural>

"Seyahatini anlatsana," dedi. Hafta başında tezimin bitişini kutlamak için Columbus'a uçmuştum. "Evde durum nasıldı?"

Konudan konuya atlayarak bölük pörçük bir sohbeti sürdürmeye çalıştık, asıl düşüncelerimizden uzak durmaya çalışıyorduk. Ona ablalarım ile ilgili son havadisleri anlattım, biri veteriner olmuştu, diğeri de işletme lisansüstü için başvurmuştu. Gil de annemi sordu, doğum gününü hatırlıyordu. Sonra o bana, tüm zaman>n> balonun planlamas>na ay>rd>ğı halde, ekonomi bölümünün teslim tarihi bitmeden, ki o zaman ben gitmiş olacaktım, tezini yazıp bitereceği-ni anlatt>. Sonunda Charlie'nin hangi tıp fakültesine kabul edileceği, onun hangisini istediği ile ilgili tahminler yürütmeye başladık yüksek sesle, çünkü Charlie kendisiyle ilgili bu gibi konularda, bizimle bile konuşmayacak kadar alçakgönüllüydü.

Güneye ulaşmıştık ve kasvetli, karanlık gecede öğrenci yurtla-n, dev gölgeler halinde her yanda belirmişti. Şapelde olup bitenlerle ilgili haberler kampusta yayılmış olmalıydı, çünkü ortalıkta dolaşan hiç kimse görünmüyordu ve diğer arabalar da kaldırımdaki park yerlerinde duruyorlardı. Dod'un beş yüz metre kadar ilerisindeki park yerime doğru ilerlerken sanki geri geri gitmek ister gibiydik. Paul ortal>klarda görünmüyordu.

179

Bölüm 12

Frankenstein karakterini inceleyen bilim adamlar> aras>nda, bu canavar>n asl>nda mecazi bir anlamı olduğuna dair eski bir görüş vardır. Kitabı yazmaya başladığında henüz on dokuz yaşında olan Mary Shelley yorumculara, bu karakteri, kendi kötü tohumu, kendi yaşamı olan, ölü bir nesne olarak yorumlama cesareti vermiştir. On yedi yaşındayken çocuk düşürmüş ve doğarken annesinin ölümüne neden olmuş biri olarak, herhalde neden bahsettiğini iyi biliyordu.

Bir süre benim tez konum olan Mary Shelley ile, Paul'ün tez konusunun ortak yönleri olduğunu düşünmüştüm: Mary Shelley ve Romalı Francesco Colonna (bazı bilim adamlarına göre Hypneroto-machia yazıldığında sadece on dört yaşındaydı), yaşlarının çok ötesinde bir bilgeliğe sahip iki genç insan olarak güzel bir çift oluşturmuyorlardı. Katie ile karşılaşmadan önceki aylarda, bana göre Mary ve Francesco zaman ötesi iki âşık, farklı yaşlarda aynı ölçüde genç iki insandılar. Paul ise, babamın döneminden kalma bilim adamlarıyla burun buruna yaşadığından, onlann, yaş dönemine direnebilen gençlik gücünü simgeleyen birer sembol olduklarını düşünüyordu.

180

4 'ün Kural>

Garip bir biçimde, Francesco Colonna'nın genç değil yaşlı bir adam olduğu tartışması Paul'ün Hypnerotomachia karşısında ilk zaferini yaratmıştı. Okuldaki ilk yılında Taft'ın karşısına acemi bir çırak olarak çıkmıştı ve insan yiyen

dev, Paul'de babamın etkilerinin kokusunu almıştı hemen. Kitap üzerinde çalışmaktan vazgeçtiğini iddia ediyor olmasına rağmen, Taft, Paul'e babamın **teorilerinin** ne kadar budalaca olduğunu göstermeye hevesliydi. Hâlâ Venedikli Colonna kavramı üzerinde durduğundan, Sahtekâr yazarla ilgili en güçlü kanıtı da açıklamaktan geri durmamıştı.

Hypnerotomachia 1499 yılında basıldı ve o sırada Romalı Colonna kırk beş yaşındaydı, demişti Taft; buraya kadar bir kuşku yoktu. Ancak gerçek hikâyenin son^ sayfasında, ki bu sayfayı Colonna kendisi düzenlemişti, kitabın 1467 yılında yazılmış olduğu söyleniyordu ve o yıl babamın Francesco'su henüz on dört yaşındaydı. Eğer Hypnerotomachia'nın suçlu bir keşiş tarafından yazılmış olması bile şaşırtıcı geliyorsa, o zaman on dört yaşında bir gencin bunu yapmış **olmas'na kesinlikle imkân yoktu.**

Ve böylece, genç Herküllere yeni görevler icat eden huysuz bir kral gibi, Taft, Paul'ü omuzlarında bu kanıtın ağırlığıyla baş başa bırakıvermişti. Yeni kölesi Colonna'nın yaşı meselesini omuzlarından atmayı becerene kadar da, Taft Romalı bir yazara dayandırılan herhangi bir önerme üzerinde araştırma yapmayı reddetmişti.

Paul'ün bu gerçeklerin mantığı altında ezilmeyi reddediş biçimi, neredeyse açıklamalara karşı bir meydan okumaydı. Sadece Taft'ın açıklamaları değil, bizzat Taft'ın kendisi de onun için bir meydan okuyuştu: adamın Hypnerotomachia ile ilgili kat> yorumunu kabul etmiyordu ama kendi kaynaklarına karşı da aynı acımasızlıkla yaklaşıyordu. Babam onda esas olarak manastırlar, Papalık kütüphaneleri gibi egzotik kaynakları araştırma ilhamı ve sezgisi yarat-

181

lan Galdvvel & Dustin Thomason

mıştı, ama Paul, Taft'ın daha katı yaklaşımını benimsemeye karar vermişti. Hiçbir kitap hor görülmemeliydi, hiçbir yer önemsiz değildi. Ve böylece Princeton'ın kütüphane sistemini tepeden tırnağa yalayıp yutmaya başladı. Giderek de kitaplarla ilgili önceki fikirleri, tıpkı tüm yaşamını bir havuz kenar'nda geçirmiş olan bir çocuğun okyanusu görür görmez havuzu unutuşu gibi, değişmişti. Paul'ün üniversiteye gelmeden önceki dünyasına girmiş kitap sayısı olsa olsa alt> yüz civar'ndayd>. Oysa Princeton'>n kitap koleksiyonu, sadece Firestone Kütüphanesi'ndeki 50 kilometreden uzun raflarda bulunan kitaplarla birlikte, altı milyondan fazla kitaptan oluşuyordu.

Bu deneyim önce Paul'ün gözünü korkuttu. Babamın yapmış olduğu garip resim, tamamıyla tesadüfen bulunan anahtar niteliğindeki belge olayı, karşısında patlamaya haz>r vaziyetteydi. Daha da ac> veren, san>r>m, Paul'ün kendi kendisini sorgulayarak kendi üzerinde yarattığı baskıydı. Kendi içine bakıp sadece bir taşralının yeteneklerine sahip gökyüzünün karanlık bir köşesinde kör bir yıldız olup olmadığını anlamaya çalışıyor, kendine olan güveni sarsılıyordu. Derslerde gördüğü bu üst sınıflara mensup adamlar, onlardan çok uzaklarda olduğu hissine kapılmasına neden oluyordu ve profesörlerin ona duyduğu hayranlık bile, Hypnerotomachia konusunda bir ilerleme sağlamadıkça Paul'e herhangi bir anlam ifade etmiyordu.

Sonra, İtalya'ya gittiği o yaz her şey değişti. Paul İtalyan bilim adamlarının çalışmalarını keşfetti, onların yazdıklarını zar zor da olsa okuyabilmek, dört yıl Latince okumuş olmasına şükretmesine yol açtı. Venedikli Colonna ile ilgili en son biyografinin içinde eşinirken, Hypnerotomachia ile ilgili bazı unsurların, 1489'da yayınlanmış Cornucopiae adlı bir kitaptan alındığını öğrendi. Venediklinin yaşamından bir ayrıntı olarak bu bilgi pek önemli görünmüyordu ama, aklında Romalı Francesco ile ilgili bir sorunla gelmiş

182

4 'ün Kural>

olan Paul, çok daha fazlasını gördü bu bilgide. Colonna'nın kitabı yazdığı tarih ile ilgili iddiaları önemli değildi, kitabın 1489 yılından sonra düzenlendiğini gösteren kan>tlar bulmuştu. O sıralar Romalı Francesco Colonna en azından otuz altı yaşında olmalıydı, on dört değil. Ve her ne kadar Paul, Colonna'nın Hypnerotomachia''yı yazış tarihi ile ilgili olarak neden yalan söyleyebileceğini anlayamasa da, Taft'ın meydan okuyuşuna yanıt bulduğunu anlamıştı. Daha iyi veya kötü, babamın dünyasına girmişti.

Bunu özgüvenin yükseliş dönemi izledi. Dört dille silahlanmış (beşincisi İngilizceydi ama ikincil kaynaklar dışında bu alanda bir işe yaramıyordu) ve Colonna'nın yaşamı ve yaşadığı dönem hakkında kapsamlı bilgilerle donanmış olarak metnin içine daldı. Projeye her gün biraz daha fazla zaman ay›nyor, Hypnerotomachia'ya karşı duruşu, rahatsızlık verici biçimde aşına hissettiğim bir hal alıyordu: kitabın sayfaları Colonna ile Paul'ün savaş alan›yd› ve kazanan her şeyi alacaktı. Seyahatinden önceki aylarda uykuda olan Vincent Taft etkisi, yeniden dirilmişti. Paul'ün kitaba olan ilgisi bir takıntıya dönüştükçe Taft ve Stein yaşamında giderek artan bir önem kazanıyorlardı. Eğer işin içinde bir adam olmasa, san›r›m Paul 'ü tamamen onlara kapt›racakt›k.

Bu adam Francesco Colonna'ydı ve kitabı Paul'ü umduğundan çok daha fazla zorluyordu. Paul zihnini ne kadar yorarsa yorsun dağı yerinden kıpırdatmadığını görmekteydi. İlerlemesi yavaşladıkça ve ilk yılın sonbahar yerini kışın karanlığına bırakınca, Paul çabuk kızan, keskin yorumlarda bulunmakta acele eden, sadece Taft'den öğrenmiş olabileceği kaba davranışlarda bulunan biri haline geldi. Gil'in bana anlattığına göre, Ivy'de kendi başına, kitaplarla çevrili olarak bir masada oturup kendi kendine konuşuyor ve üyelerin alay konusu oluyordu. Onun kendine duyduğu güvenin azal›-

183

lan Galdvvel & Dustin Thomason

şını izlerken, bir zamanlar babamın söylemiş olduğu bir şeyi daha iyi anlamıştım: Hypnerotomachia bir sirendir, uzak bir k›y›dan gelen çekici bir sestir, insana pençelerini geçirir ve s›k›ca kavrar. Kendini tehlikeye atarak onunla flört edersin.

Ve böylece devam etti. İlkbahar geldi; askısız minicik bluzlu kızlar penceresinin alt›nda frizbi oynad›lar; ağaçların dallarında çiçekler açtı, sincaplar gezindi; tenis topları›n›n sesleri yank›land›; ve Paul odas›nda tek başına, perdeleri kapalı, kapısı kilitli, kapıdaki panosunda RAHATSIZ ETMEYİN yazısıyla oturdu, durdu. Bende, uzun ve sıkıcı bir kıştan sonra telaşlı kıpırtılar uyandıran, ilkbaharla ilgili olarak sevdiğim her şeyi, yani o kokulan ve sesleri, dikkat dağıtıcı olarak niteliyordu. Aslında benim varlığımın da onun açısından dikkat dağıtan bir durum olduğumu biliyordum. Benimle konuştuğunda söylediği her şey yabancı bir ülkenin hava durumu raporu gibi başlıyordu. Ona giderek daha az uğrar olmuştum.

Değişmesi için tek başına bir yaz geçirmesi gerekmişti. İkinci yılın eylül başlarında, boş kampusta üç ayı tek başına geçirdiğinden, hepimizi sevinçle karşıladı ve yerleşmemize yardım etti. Birdenbire bölünmeye açık, arkadaşlarıyla vakit geçirmeye hevesli, geçmişe daha az takıntılı bir hal almıştı. Sömenin ilk aylarında, ikimiz benim umduğundan çok daha büyük oranda bir rönesans yaşadık arkadaşlığımız açısından. Ivy'dekilerin şakalarına gülüp geçiyor, Taft ve Stein ile daha az birlikte oluyor, yemeklerin tad›n› ç›kar›yor, dersler arasında yürüyüşler yapmaktan hoşlanıyordu. Hatta çöpçülerin her salı sabahı saatin 07.00'sinde penceremizin alt›ndaki çöpü boşaltmasında bile komik bir yan bulabiliyordu. Onun daha iyi olduğunu düşünüyordum. Hatta daha da ötesi, yeniden doğduğuna inanıyordum.

İkinci yılımızın ekim ayında, sonbaharın son sınavlarının ardından bir gece geç vakit odama gelene kadar, tezlerimizde başka

184

4 'ün Kural›

ortak noktalar da bulunduğunu anlamamıştım: her ikimizin seçtiği konu da, yok olmayı reddeden ölü şeylerdi.

"Hypnerotomachia üzerine çalışmaktan tamamen vazgeçmiş olabilir misin?" diye sormuştu o gece bana ve soruş şeklinden önemli bir şey bulmuş olduğunu anlamıştım.

"Hayır," dedim, biraz gerçekten buna inandığımdan, biraz da onu mutlu etmek için.

"Bana öyle geliyor ki, yazın bu konuda önemli bir buluş yaptım. Ama bunu anlayabilmek için senin yardım›na ihtiyac›m var."

"Anlat o zaman," dedim.

Babam için nasıl başladıysa, onun Hypnerotomachia ile ilgili merakını her ne uyandırmışsa, ayni şey o gece bana oldu. Paul'ün o gece söyledikleri Colonna'nın uzun zaman önce ölmüş kitabına yeni bir yaşam kazandırdı.

"Geçen yıl tökezlemeye başladığımı görünce Vincent, beni Brown'dan Steven Gelbman'la tanıştırdı," diye başladı söze. "Gelbman matematik, şifre çözümü ve din üzerine, tamamen tek başına araştırmalar yapıyor. Tevrat'ın matematiksel analizi konusunda uzman. Bundan söz edildiğini duymuş muydun hiç?"

"Kabalay> hat>rlat>yor."

"Kesinlikle. Sadece kutsal sözcüklerin ne anlama geldiğini değil, sayıların ne söylediğini de anlamam gerekiyor. İbrani alfabesin-deki her harfe karşılık gelen bir say> var. Harflerin s>ras>n> kullanarak matematiksel aç>klamalar da bulabilirsin.

"Eh, başlangıçta biraz kuşkuluydum. Sephirotik benzerlikler, bağlantılar hakkında on saat boyunca ders dinlediğim halde yine de ilgimi çekmemişti. Colonna ile hiçbir alakası yokmuş gibi görün-

185

lan Caldvvell & Dustin Thomason

yordu. Ancak yaz>n Hypnerotomachia ile ilgili ikinci derece kaynaklar> incelemeyi bitirdim ve kitabın kendisi üzerinde çalışmaya başladım. İmkânsızdı. Kitabı çevirmeyi deniyordum ama her şeyi gerisin geriye tepip suratımda patl>yordu. Tam birkaç sayfa aynı yöne doğru, belli bir yapıda, belli bir amaçla gidiyor derken, aniden cümle bitiyor ve sonraki cümlede her şey değişmiş oluyordu.

"Sadece Francesco'nun tarif ettiği ilk labirenti anlamaya çalışmakla, beş haftam> harcad>m. Mimari terimleri anlayabilmek için Vitruvius'u hatmetmem gerekti. Bildiğim tüm eski labirentlere baktım, Timsahlar Kenti'ndeki Mısır labirentine, Lemnos, Clusium ve Girit'dekilerden, başka en az altı taneye. Sonra Hypnerotomachia'da. dört farklı labirent olduğunu fark ettim; biri bir tapmakta, biri suyun içinde, biri bir bahçede ve biri de yerin altında. Tam çapraşıklığın bir seviyesini anlıyorum derken, dört katına çıkmıştı. Poliphilo bile kitabın başında kayboluyor, benim için tek çare, zor labirentten çıkabilmesi için Theseus'a bir ip vermiş olan Cretan Ariadne'nin merhametini dilemekti, diyor. Sanki kitap bana neler yaptığını anlı-yormuş gibiydi.

"Sonunda anladım ki, kesinlikle işe yaradığını bildiğim tek şey, her bölümün başındaki harfin oluşturduğu akrostişi. Böylece kitabın bana söylediği şeyi yaptım. Cretan Ariadne'nin, labirenti çözebilecek olan kişinin merhametine sığındım."

"Yani tekrar Gelbman'e gittin."

Başını salladı. "Kafayı yemiştin. Ümitsizdim. Bu yöntemle ilerleme kaydettiğimi gören Vincent'>n >srar>yla, Gelbman temmuzda Providence'ta onunla kalmama izin verdi. Hafta sonunu bana daha gelişmiş şifre çözme tekniklerini göstererek geçirdi ve işte o zaman bir şeyler anlam kazanmaya başladı."

186

4 'ün Kural>

O konuşurken omzunun üzerinden camdan dışarı baktığımı ve manzara değişiyormuş gibi hissedişimi hatırlıyorum. Dod'daki yatak odamızda oturuyorduk, bir cuma gecesi idi ve ikimiz yaln>zd>k; Charlie ve Gil alt>m>zda bir yerlerde, buhar tünellerinin içinde Ivy ve EMT'den bazı arkadaşlarla boya tabancaları oyunu oynuyorlardı. Bir hafta sonra Katie ile tanışacaktım ilk kez. Ancak o anda tüm dikkatim Paul'e yönelmişti.

"Bana öğrettiği en karmaşık kavram," diye sözüne devam etti. "Kendi metni şifrelerden veya algoritmalarından oluşan bir kitabı çözümlemektir. Bu gibi vakalarda, anahtar da metne gömülmüş oluyordu. Önce bir denklemi veya bir dizi komutu deşifre ederek şifreyi çözüyordun, sonra şifreyi metni çözmek için kullan>yordun. Yani asl>nda kitap kendi kendini tercüme ediyordu."

Gülümsemiştin. "İngilizce bölümünü çökertebilecek bir fikre benziyor."

"Aynı zamanda da septik," demişti Paul. "Ama belli ki bu yöntemin uzun bir geçmişi var. Aydınlanma Çağı boyunca entelektüeller bütün yazılarını, sanki oyun oynar gibi, bu yöntemle yazarlar-mış. Yazdıkları metinler sıradan hikâyelere, mektuplardan oluşan romanlara filan benzermiş. Ama eğer doğru teknikleri bilersen -kasıtlı olarak yapılmış hataları yakalamak veya resimlerdeki

bulmacalar> çözmek gibi- anahtarı bulabilirmişsin. Örneğin, 'Sadece asal sayılar ve kare kökü olanlar ile her on kelimedede bir tekrarlanan harfleri al>yorsun; Lord Kinkaid'in söylediği sözleri ve hizmetçinin sorduğu sorulan katmıyorsun'. Bu talimatları uygulayarak sonunda bir mesaj buluyorsun. Çoğu zaman bu 5 dizeli nükteli bir şiir veya müstehcen bir şaka oluyor. Ama adamlardan biri vasiyetnamesini bu şekilde yazmış. Vasiyetnameyi kim çözerse miras ona kalacakmış."

187

Ian Galdvvel & Dustin Thomason

Paul bir kitabın arasından tek bir kâğıt çıkarmıştı. Kâğıtta iki ayn blok halinde şifreli yazılmış bir paragraf vard> ve altta da daha k>sa olarak mesaj>n çözülmüş hali yazılıydı. Aradaki bağlantının ne olduğunu ben çözememiştim.

"Bir süre sonra bunun işe yarayabileceğini düşünmeye başladım. Belki de Hypnerotomachia'mn bölümlerinin başharfleriyle oluşturulan akrostiş bir şeyi ima ediyordu. Belki kitab>n geri kalan>n> çözmek için ne tür bir yöntem kullan>lmas> gerektiği bunda gizliydi. Rönesans döneminde birçok hümanist kabalayla dille ve sembollerle oyunlar oynama fikriyle ilgilenmişti. Belki Francesco da Hypnerotomachia için bu tür bir şifre kullanmıştı.

"Sorun, algoritmayı bulmak için nereye bakmam gerektiği konusunda hiçbir fikrimin olmamasıydı. Kendi başıma şifreler uydurmaya başladım, belki biri işe yarar diye. Günlerce boğuştum şifrelerle. Nadir Kitaplar Salonu'nun alt>n> üstüne getirdim bir hafta boyunca, bir cevap bulabilir miyim diye, bulduğum şeyler ya bir anlam ifade etmiyordu ya da bir tuzaktı veya sonunda tıkanıyorlardı. "Sonra, ağustos sonunda tek bir bölüm üzerinde üç hafta çalıştım. Poliphilo'nun bir dizi tapınak kalıntısını inceleyip dikilitaşa oyulmuş hiyeroglif bir mesaj bulduğu bölümdü. Tanrısal ve her zaman yüce Julius Caesar'a, dünyanın hâkimi, diye başlıyordu. Asla unutamam, nerdeyse delirtiyordu beni. Aynı iki üç sayfa başında, günler geçirmiştım. Ama işte o zaman buldum onu."

Masasının üzerindeki bir klasörü açmıştı. İçinde Hypnerotomachia'mn her sayfasının birer kopyası bulunuyordu. Klasörün sonuna eklediği bölümü açıp keserek bir kâğıda yapıştırmış olduğu harfleri göstermişti bana. Bunlar her bölümün ilk harfleriydi ve Fra Francesco Colonna'n>n en önemli mesaj>n> oluşturuyorlardı. Poli-am Frater Franciscus Columna Peramavit.

188

4 'ün Kural>

"Başlangıç noktam basitti. Akrostiş sadece yazarın kimliğini belirten bir hile olamazd>. Daha büyük bir amaç> olmal>y>, ilk harfler sadece birinci mesaj> çözmeye yaram>yor, bütün kitab> çözmekte önemli bir rol oynuyorlard>.

"Böylece denemeye başladım. İncelediğim bölüm özel bir hiyeroglif çizimiyle, bir gözle başlıyordu." Sayfaları karıştırıp sonunda bulmuştu o bölümü.

DIVOIVL10 CAESARI SEMP.AVG.TOTIVS ORB. GVBERNAT.OB ANIMI CLEMENT.ET LIBERALİ TATEMAEGYPTI1 COMMVNIA ER E.S. ER EXER E.

II

"Bu estampın ilk sembolü olduğuna göre, önemli olması gerektiğini düşündüm. Sorun, hiçbir anlam çıkartmıyor oluşumdu. Poliphilo'nun sembolü tanımlayış şekli -Tanr> veya tanr>sall>k anlam>na gelen göz- de beni bir yere götürmüyordu.

"İşte o an şans yüzüme güldü. Bir sabah öğrenci merkezinde bir şeyler yapıyordum, gece pek uyumamıştım, o yüzden bir soda almaya karar verdim. Ama makine sürekli olarak dolar>m> geri püskürtüyordu. Çok yorgundum, nedenini bulacak halim yoktu, sonunda aşağı baktım ve parayı yanlış koyduğumu anladım. Ters yüzü üste geliyordu. Paray> ters çevirip yeniden denemek üzereyken birden olay> anlad>m. Tam önümde duruyordu, paran>n üzerinde."

"Göz," dedim. "Tam piramidin üstünde."

"Kesinlikle. Büyük sırrın bir parçası buydu. Ve kafama dank etmişti. Rönesans döneminde gözü kendi sembolü olarak kullanan

189

I

Ian Caldvvell & Dustin Thomason

ünlü bir hümanist vard>. Hatta madeni paralar>n ve madalyalar>n üstüne bile bast>r>yordu."

Sanki kim olduğunu bulabilirmişim gibi bir süre beklemişti. Sonra, "Alberti," demişti uzaktaki bir rafta duran ince bir cildi gösterip. Kitabın sırtında De re aedificatoria yazıyordu. "Colon-na'nın kastettiği buydu. Alberti'nin kitabından bir fikir almıştı ve okurun da bunu fark etmesini istemişti. Eğer bu bağlantıyı bulabilirsen, geri kalanı çorap söküğü gibi gelecekti.

"Alberti bilimsel incelemesinde Yunan dilinden derlenmiş mimari kelimelere Latince karşılıklar yaratmıştı. Francesco da Hypne-rotomachid'nın bir tek yeri hariç, tümünde aynı karşılıkları kullanmıştı. Bunu ilk kez o bölümü tercüme ederken fark etmiştim, çünkü uzun zamandır görmediğim Vitruvian deyimlerine rastlamaya başlamıştım. Ancak onların önemli olduklarını hiç düşünmemiştim.

"Sonra anladım ki, bölümdeki tüm Yunanca mimari terimleri bulup yerlerine Latince karşılıklarını koymak gerekiyor, metnin geri kalan kısımlarında olduğu gibi. Eğer bunu yapar ve akrostiş kuralını uygularsan -yani, her bölümün ilk harfini birleştirip okuduğun gibi, aynı hizada bulunan kelimelerin ilk harflerini bir araya getirip okursan- bulmaca çözülüyor. Latince bir mesaj buluyorsun. Tek sorun, kelimeleri Yunancadan Latinceye geçirirken tek bir hata bile yapsan, bütün mesajın bozuluyor olması. Mesela entasi karşılığında sadece venter demek yerine ventris diametrum dersen, diamet-rum kelimesinin başındaki ekstra D harfi her şeyi değiştiriyor."

Daha hızlı konuşmaya başlayarak, başka bir sayfayı çevirmişti. "Hatalar yaptım elbette. Şans eseri, Latince metnin oluşumunu engelleyecek kadar büyük hatalar değildi bunlar. Sizlerin kampusa dönmesinden bir gün evveline kadarki üç haftayı bununla uğraşarak geçirdim. Ama sonunda ortaya bir şey çıkarabildim. Ne diyor bili-

190

4 'ün Kuralı

yor musun?" Asabi bir şekilde yüzünde bir noktayı kaşımıştı. "Diyor ki: Musa'yı kim boynuzlad?"

Garip bir sesle gülmüştü. "Tanrı şahidimdir ki, Francesco'nun bana güldüğünü duyar gibi oldum. Sanki bütün kitap bana büyük bir şaka yapmak için yazılmıştı. Gerçekten, ciddiym. Musa'yı kim boynuzladı?"

"Anlamıyorum."

"Başka bir deyişle, Musa'yı kim aldatmıştı?" "Boynuzlamanın ne demek olduğunu biliyorum." "Aslında, kelime anlamıyla boynuzlama demiyor. Diyor ki: 'Musa'ya boynuzlar kim taktı?' Boynuzlar, ta Artemidorus'dan bu yana boynuzlama anlamına kullanılır. Bu da..."

"İyi de bunun Hypnerotomachia ile ilgisi ne?" Açıklamasını beklemiştim veya bilmeceyi yanlış okuduğunu söylemesini. Ancak Paul ayağa kalkıp odanın içini arşınlamaya başlayınca, ortada daha karmaşık bir durum olduğunu anlamıştım.

"Bilmiyorum. Bunun kitabın geri kalanına nasıl uyarlanacağını bulamıyorum. Ama tuhaflık burda. Bilmeceyi çözmüş olabileceğimi düşünüyorum."

"Birisi Musa'yı boynuzladı?"

"Yani, bir anlamda. Önce, bunda bir hata olduğunu düşündüm. Musa, Eski Ahit'te, zina ile anılmak için fazla büyük bir figür. Bildiğim kadarıyla bir karısı vardı -Zipporah adında bir Midianite kadını- ama Exodus'ta ancak şöyle bir geçiyordu ve onun kocasını aldatmış olduğuna dair herhangi bir bilgi bulamadım.

"Sonra 12:1 Bölümümde tuhaf bir şeye rastladım. Kız ve erkek kardeşleri bir Cushite kadını ile evlendiği için Musa'nın aleyhinde konuşuyorlardı. Ayrıntılar asla açıklanmamıştı ama bazı bilginler bu konuyu tartışıyorlardı, çünkü Cush ve Midian tamamen

191

lan Caldwell & Dustin Thomason

farklı coğrafi bölgelerdi, bu yüzden de Musa'nın iki karısı olmuş olmalıydı. Cushite olan karısının adı İncil'de hiç geçmiyor ama birinci yüzyılda yaşamış bir tarihçi, Flavius Josephus, Musa'nın hayatı üzerine kendi açıklamaları yazmış ve Cushite ya da Etiyopyalı karısının adının Tharbis olduğunu ileri sürmüştü."

Bu ayrıntılar arasında boğulmak üzereydim. "Yani o mu Musa'yı boynuzlatmış?" Paul başını sallamıştı. "Hayır. İkinci bir kadınla evlenerek Musa, onu veya Zipporah'yı, yani hangisiyle önce evlendiyse o kadını boynuzlatmıştı. Bu

s>ralamay> saptamak zor, ama baz> durumlarda, boynuzlar aldatan>n kafas>nda da oluyor sadece aldatılan eşin değil. İşte bilmece burda yat>yor olmal>. Cevap da ya Zipporah ya da Tharbis."

"E, peki ne yapacaksın şimdi bu bilgiyle?" Heyecanı yatışmış gibi görünüyordu. "Bu noktada duvara çarpıyorum. Zipporah ve Tharbis'i düşünebildiğim her biçimde kitabın geri kalanını çözecek şifre anahtar> olarak kullanmay> denedim. Ama hiçbirisi işe yaramadı."

Sanki bir çözüm önermemi umar gibi beklemişti. Oysa tüm yapabildiğim, "Taft bu konuda ne düşünüyor?" diye sormak oldu.

"Vincent bilmiyor. O benim boşa zaman harcadığımı düşünüyor. Gelbman'ın tekniklerinin büyük buluşlar sağlamadığına karar verdiği an, kendi liderliğinde ilerlemeye devam etmem gerektiğini söyledi bana. Yani öncelikli Venedik kaynaklarına daha çok eğilmeliydim."

"Peki ona söylemeyecek misin bunu?"

Paul sanki onu yanlış anlamışım gibi bakmıştı bana.

"Sana söylüyorum," demişti sonra.

192

4 'ün Kural>

"Ben bir şey bilmiyorum ki."

"Tom, bu bir rastlantı olamaz. Hiçbir şey bu kadar önemli değil. Bu, babanın aradığı şey. Tek yapmamız gereken bunu çözmek. Yardımını istiyorum."

"Ne için?"

O an sesine tuhaf bir kararlılık hâkim olmuştu, sanki Hypneroto-machia ile ilgili daha önce gözden kaçırdığı bir şey bulmuş gibiydi. "Kitap farklı düşünce yolları gerektiriyor. Bazen sabır veya ayrıntılara dikkat etmek işe yarıyor. Ama bazen de içgüdü ve yarat>c>l>k gerekiyor. Frankenstein ile ilgili baz> yorumlarını okudum. İyiler. Orijinaller. Ve sen bunun için ter bile dökmedin. Sadece düşün. Bilmeceyi düşün. Belki başka bir şey buluverirsin. Tek istediğim bu."

O gece Paul'ün teklifini reddetmiş olmamın basit bir nedeni vardı. Çocukluğuma baktığımda, Colonna'nın kitabı, bir tepenin üstündeki terk edilmiş konak, her düşüncenin üstüne düşen kötü bir önseziydi. Gençlik dönemimin her sevimsiz bilinmezinin ard>nda bu okunamayan sayfalara uzanan bir yol var gibiydi: babam>n sayısız geceler boyu yemek masasında olmayıp odasında çalışıyor olması, günah işleyen azizler gibi, annemle aralarında bu yüzden çıkan sayısız kavgalar ve hatta Colonna'nın kitabının ardına herkesten daha büyük bir tutkuyla düşmüş olan Richard CuiTy'nin garip münzeviliği ve kitabın hiçbir zaman fethedilemeyeşi. Hypneroto-machia'nın onu okuyan herkesi kuşatan gücünü anlayamıyordum, ama benim deneyimlerime göre bu güç hiçbir zaman iyilik getirmiyordu. Paul'ün üç y>ll>k boşuşmasını izlemek de, büyük bir buluşla sonuçlanmış olsa dahi, sadece kitaptan uzak kalma kararlılığımı pekiştirmeye yaramıştı.

193

F:13

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Ancak, şaşırtıcı bir biçimde, ertesi sabah fikrimi değiştirmiş ve Paul'ün çalışmalarına katılmıştım. Bunun nedeni bana anlatmış olduğu bilmece yüzünden gördüğüm bir rüyaydı. Hypnerotomachia'da, çocukluğumun gizleri arasından hiç çıkmayan, neyle uğraşıyor diye anlayabilmek için babamın odasına gizlice her girişimde karşıma çıkan bir estamp vardı. Bir erkek çocuk, her gün, bir ağacın altına uzanmış ve ona beğeniyle bakan, çıplak bir kadın görmez. Ve Hypnerotomachia''yi inceleyen bilim adamları halkasının dışında kimsenin, böyle bir kadının ayak ucunda duran, boynuz şeklindeki penisi pusula ibresi gibi kadına yönelmiş olan, çıplak bir satir görmüş olduğunu da sanmıyorum. Bu resmi ilk gördüğümde on iki yaşındaydım, babamın çalışma odasında tek başımaydım ve birden onun bazen yemeğe neden geç geldiğini anlar gibi olmuştum. Bu garip ve harika şey her ne idiyse, bifttek elbette ondan daha az önemli olacakt>.

194

4'ün Kural>

O gece, çocukluğumun estampı -kadın sere serpe yatmış, satir sinsice sokuluyor, organ dal budak salıp azmış- geri gelmişti ve herhalde ranzamda epeyce

debelenmiş olmalıydım ki Paul yukarıdaki yatağından eğilip, "İyi misin Tom?" diye sormuştu.

Sonra birden doğrulup masasındaki kitapları karıştırmaya başlamıştım. O penis, o yanlış yerde duran boynuz bana bir şey hatırlatmıştı. Bir bağlantı vardı. Colonna neden söz ettiğini biliyordu. Musa'nın boynuzlarını biri vermişti. Cevabı Hartt'ın Rönesans Sanatı Tarihi kitabında bulmuştum. O resmi daha önce de görmüştüm, ama aklıma hiçbir şey gelmemişti o zaman.

Kitab› o sayfas› aç›k olarak Paul'ün ranzas›na f›rlat›p, "Bunlar ne?" diye sormuştum.

Gözlerini kısarak bakmıştı sayfaya. "Michelangelo'nun Musa heykeli," demişti sonra, bana sanki aklıma kaçırmışım gibi bakarak. "Ne oluyor Tom?"

Sonra, ben açıklama fırsatı bulamadan, bir an durmuş ve dönüp başucu lambasını yakmıştı.

"Tabi ki..." diye fısıldamıştı. "Aman Tanrım, tabi ki."

Ona göstermiş olduğum fotoğrafta, heykelin başında, şüpheye yer bırakmayacak şekilde keçi satirin boynuzlarına benzer iki küçük çıkıntı görülüyordu.

Paul ranzadan öyle bir gürültüyle fırlamıştı ki Gil ve Char-lie'nin koşarak geleceklerini sanmıştım. "Basardın işte," demişti gözleri sonuna kadar açılmış bir halde. "Bu o olmal›."

Ben, Colonna'n›n bilmecesinin cevap›n› nas›l olup da bir Mic-helangelo heykeline koymuş olabileceğini düşünerek, yolunda gitmeyen bir şeyler olduğu hissine kap›l›ncaya kadar bir süre böyle devam etmişti.

195

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Sonunda, "İyi de neden ordalar?" diye sormuştum. Ama Paul çoktan epeyce mesafe almıştı bile. Kitabı hızla ranzadan çekip bana metindeki açıklamayı göstermişti.

"Boynuzların, boynuzlanmış olmakla **bir ilgisi yok. Bilmece kelime anlam›nday-** mış: Musa'ya boynuzları kim verdi? Bu İncil'deki bir yanlış tercümeden kaynaklanıyor. Musa Sina Dağı'ndan aşağı indiğinde, diyor Exodus yüzünde ışık huzmeleri parlıyordu. Ancak İbrani dilinde 'ışık huzmesi' anlamına gelen kelime 'boynuzlar' olarak da çevrilebilir; karan yerine karen. Aziz Jerome Eski Ahit'i Latinceye çevirirken, İsa'dan başka hiç kimsenin ışık huzmeleriyle aydınlanmış olamayacağını düşündüğü için, ikinci biçimde çevirmeyi tercih etmiş. Ve **Michelangelo** da Musa'yı böyle yontmuş. Boynuzlu olarak."

Bütür, o heyecan arasında, neler olduğunu tam olarak kavrayamamıştım.

Hypnerotomachia sinsice tekrar hayatıma girmiş, beni geçmeye h›ç niyetim olmayan bir nehre doğru sürüklemeye başlamıştı. Karşımıza çıkan bütün bu aç›klamalar, **Musa'ya Latince cor-nuta** lafını yakıştıran, böylece de ona boynuz vermiş olan **Aziz Je-rome'un önemini belirtiyordu. Ancak sonraki hafta Paul'e mutlulukla** yüklendiği bir yük bindirmişti. O geceden başlayarak ve bir süre için ben sadece kiralanmış bir silahtım, onun Hypnerotomachia 'yi fethetmeden önceki son uğraşı. Bunun kaldıracabileceğim bir durum olduğunu düşünmüştüm, Paul'ü ortada bırakarak kitapla aramda bir mesafe oluşturabilecektim. Ve böylece Paul, neler bulmuş olabileceğimizi araşt›rmak **amac›yla, bir akkor halinde tekrar Firestone'a** dönmüş, tx;n de kendi başıma bir keşifte bulunmak üzere serbest kalmıştım. Hâlâ Francesco Colonna ile karşılaşmamızın verdiği kasıntıyla dolaşırken, Katie'nin üzerinde nasıl bir etki bırakmış olabileceğimi ancak tahmin edebiliyorum.

196

4 'ün Kural›

İkimizin de ait olmadığı ama ikimizin de kendini evinde gibi hissettiği bir yerde karşılaştık: Ivy'de. Ben, Ivy'de kendi kulübümde geçirdiğim kadar hafta sonu geçirmiştim. Katie ise, daha ikinci sınıf seçmelerinin başlamasından aylar önce Gil'in favorilerinden biriydi ve Gil'in ilk düşüncesi bizi tanıştırmak olmuştu.

Aynı cumartesi gecesi ikimizi de kulübe getirmeyi başardıktan sonra, "Katie," demişti. "Bu oda arkadaşım Tom."

Bir ikinci sınıf öğrencisini cezbetmek için fazla kas oynatman›n gereksiz olduğunu düşündüğümünden tembel tembel sıırttım.

Sonra o konuşmaya başladı. Çiçeğin özünü emmek isterken ölüme giden, etçil bitkiye konmuş sinek misali, bir anda kimin kimi avladığımı kavrayıverdim.

Sanki postanenin duvarına yapıştırılmış aranıyor ilanındaki haydutla karşılaşmış gibi, "Demek Tom sensin," dedi. "Charlie, bana senden söz etmişti." Birisine Charlie tarafından anlatılmış olmanın en iyi yanı, o andan itibaren her şeyin ancak daha iyi, doğru gidebilme ihtimali olmasındır. Belli ki birkaç gece önce Katie ile Ivy'de karşılaşmış ve Gil'in aramızda çöpçatanlık yapma niyeti olduğunu anlayınca da büyük bir hevesle ayrıntıları vermeye girişmişti. Pek ilgilenmemiş gibi görünmeye çalışarak, "Sana ne anlattı?" diye sordum. Bir an düşündü, onun kelimelerini hatırlamaya çalıştı. "Astronomi ile ilgili bir şeyler. Yıldızlar hakkında." "Beyaz cüce," dedim. "Bu bir bilimsel şaka." Katie kaşlarını çattı. "Öyle de olsa anlamıyorum," diye itiraf ettim, verdiğim ilk izlenimi silmeye çalışarak. "Ben bu tür şeyleri anlayabilenlerden değilim."

197

Ian Caldwell & Dustin Thomason

"Branşın İngilizce mi?" diye sordu.

Başımı salladım. Gil, bana onun felsefe okuduğunu söylemişti.

Şüpheyle süzdü beni. "En beğendiğin yazar kim?"

"Cevaplamasın, imkânsız bir soru. Senin en beğendiğin filozof kim?"

"Camus," dedi, cevap beklemeden sorduğum halde. "Ve benim en beğendiğim yazar da H. A. Rey."

Sanki bir sınavda gibiydim. Rey diye birini hiç duymamıştım; modernistlerden biriydi herhalde, T. S. Eliot'un daha anlaşılması, daha ileri bir e. e. Cummings vakası.

"Şiir mi yazıyor?" diye bir girişimde bulundum, çünkü onu mum ışığında Fransız yazarlar okurken canlandırabiliyordum gözümde.

Katie göz kırptı. Sonra karşılaştığımız andan itibaren ilk kez gülümsedi.

"Meraklı George'u yazdı," dedi ve ben yüzümün kızarmasını önlemeye çalışırken büyük bir kahkaha attı.

Bana göre bu durum ilişkimizin genel tarifi oldu. Birbirimize daima bulmayı hiç ummadığımız şeyleri verdik. Princeton'daki ilk günlerimde kız arkadaşlarımla asla derslerden konuşmamayı öğrenmiştim. Gil, bana, yanlış yaptığım takdirde, şiirin bile romantizmi yok edebileceğini öğretmişti. Ancak Katie de aynı dersi almıştı ve ikimiz de bundan hoşlanmamıştık. Katie ilk yılında edebiyat derslerimden birinde tanıştığım bir çocukla çıkmıştı. Pynchon ve DeLil-lo'yu benim asla beceremediğim kadar iyi algılamıştı, ama sınıfın dışında onlar hakkında tek kelime bile etmeyi kabul etmiyordu. Bu durum, yani çocuğun hayatına çizdiği kesin çizgiler, işle eğlence arasına koyduğu yüksek duvarlar Katie'yi delinmişti. O gece Ivy'de yirmi dakikalık bir sohbetten sonra her ikimiz de hoşumuza giden

198

4 'ün Kuralı

şeyler gördük, ikimiz de duvarlar istemiyorduk ya da en azından duvarları korumaya istekli değildik. Böyle uygun bir sonuç almak Gil'in de hoşuna gitmişti. Çok geçmeden kendimi hafta sonlarını iple çeker buldum, ders aralarında ona koşmak istiyor, uyumadan önce, duşta, sınavın ortasında onu düşünüyordum. Bir ay içinde çıkmaya başlamıştık.

İlişkimizde daha olgun olan ben olduğum için, bir süre yaptığımız her şeyi deneyimlerimden gelen bilgeliğimi uygulamakla görevli olduğumu varsaydım. Sürekli tanıdık yerlerde, arkadaş kalabalıkları içinde olmaya dikkat ettim, çünkü daha önceki kız arkadaşlarımla yaşadıklarım, samimiyetin her zaman, çılgınca aşkın sonunu getirdiğini öğretmişti: birbirlerine âşık olduklarını düşünen iki kişi, baş başa kaldıklarında aslında birbirleri hakkında ne kadar az şey bildiklerini anlıyorlardı. O yüzden kalabalık yerlerde -hafta sonlarında yemek kulüplerinde, geceleri öğrenci merkezinde- buluşmakta ısrar ettim, odalarda ve kuytu kütüphane köşelerinde buluşmayı ancak Katie'nin sesinde özel bir davet duyduğuma kendimi inandı-rabildiğim zamanlarda kabul ettim.

Her zamanki gibi, beni düzelten Katie oldu.

Bir gece, "Hadi kalk," dedi. "Bu gece yemeğe çıkıyoruz."

"Kimin kulübüne?" diye sordum.

"Bir restorana. Sen seç."

Daha çıkmaya başlayalı iki hafta bile olmamıştı; tanımadığım pek çok yönü vardı. Uzun bir akşam yemeği de riskli görünüyordu.

"Karen veya Trish de gelebilir istersen?" dedim. Holder'da birlikte kaldığı iki kız arkadaşı cankurtaran simidi gibiydiler. Özellikle hiç yemek yemezmiş gibi görünen Trish bütün yemek boyunca durmadan konuşabilirdi. Katie, bana arkasını döndü. "Gil'i de çağırabiliriz," dedi.

199

\ ;

Ian Galdvvel & Dustin Thomason

"Tabi." Bu bana biraz tuhaf bir bileşim gibi gelse de, ne kadar kalabalık olursak o denli güvenli olacağını düşünmüştüm.

"Peki ya Charlie?" diye sordu. "O da her zaman açt>r."

Sonunda alay ettiğini anladım.

"Sorun nedir Tom?" diye sordu tekrar bana dönüp. "Başkalarının bizi baş başa görmesinden mi korkuyorsun?"

"Hay>r."

"Seni s>k>yor muyum?"

"Tabi ki hay>r."

"Peki ne o zaman? Birbirimizi pek de iyi tanımadığımızı keşfedeceğimizi mi düşünüyorsun?"

Biraz çekinerek, "Evet," dedim.

Katie hakikaten böyle düşündüğümü anlayınca şaşırmişti.

Sonunda, "Kız kardeşimin ismi ne?" diye sordu.

"Bilmiyorum."

"Ben dindar biri miyim?"

"Emin değilim."

"Üstümde bozukluk yoksa kafenin bahşiş kavanozundan bozuk para aşınır mıyım?"

"Muhtemelen."

Katie gülümseyerek bana doğru eğildi. "İşte. Basardın."

Beni tanıma konusunda kendine bu kadar güveni olan biriyle olmamıştım hiç daha önce. Birbirimize olan uyumumuz konusunda hiç kuşkusu yoktu.

"Hadi şimdi yemeğe gidelim," dedi elimden tutup çekiştirerek.

Arkam>za bakmad>k bile.

200

4 'ün Kural>

Satirle ilgili rüyamdan sekiz gün sonra, Paul bir haberle çıkagelmişti.

"Haklıymışım," demişti iftiharla. "Kitabın bazı kısımları şifreli yazılmış."

"Bunu nas>l anlad>n?"

"Cornuta -Jerome'un Musa'nın boynuzlarına verdiği isim-Francesco'nun istediği yanıtmış. Ama bir kelimeyi şifre olarak kullanmak için seçilen normal teknikler Hypnerotomachia'ya uymuyor. Bak..."

Bana kendi yazdığı bir şeylerin bulunduğu bir kâğıt göstermişti. Birbirine paralel olarak giden iki sıra harf vardı kâğıtta.

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz CORNUTABDEFGHIJKLMNOPQSVWXYZ

"Burda çok temel bir şifre alfabesi var," demişti. "Üstteki sırada düz metin

denilen kısım var, alttaki sırada ise şifreli metin. Şifreli metnin nasıl

anahtar kelimemiz cornuta ile başladığına dikkat et. Sonrasında normal bir

alfabe olarak devam ediyor, sadece cornuta kelimesindeki harfler çıkartılmış, ki ayn> harf iki kez geçmesin."

"Peki sistem nasıl çalışıyor?"

Paul masas>ndan bir kalem al>p harfleri daire içine almaya başlamıştı. "Diyelim ki bu cornuta şifresini kullanarak 'hello' yazmak istiyorsun. Yukardaki düz metin alfabesine bakıp, 'H' harfini bulacaksın, sonra da alttaki şifreli metinden karşılığını saptayacaksın. Burda 'H', 'B' ye tekabül ediyor. Geri kalan harfleri de bu şekilde saptayarak 'buggj' yazarsan, bu şifreye göre 'hello' yazmış olacaksın."

"Colonna cornuta'yı böyle mi kullanmış?"

"Hayır. On beşinci ve on altıncı yüzyıllarda, İtalyan soyluları çok daha gelişmiş sistemler kullanırlarmış. Alberti yani sana geçen

201

Ian Caldvvell & Dustin Thomason

hafta gösterdiğim mimari incelemeyi yazan adam da çoklu alfabe kriptolojisine meraklıymış. Bunda birkaç harfte bir şifre alfabesi değişiyor. Çok daha zor." Elindeki kâğıdı gösterip, "Ama Colonna böyle bir şey kullanamazdı ki," demiştim. "Bu kuş dili gibi bir şey oluyor. O zaman bütün kitap 'buggj' benzeri kelimelerle dolu olurdu."

Paul'ün gözleri parlamıştı. "Kesinlikle. Karmaşık şifre metotları ile normal okunan bir metin yaz>lamaz. Ancak Hypnerotomac-hia farklı. Onun şifreli metni de bir kitaba benziyor."

"O yüzden Colonna şifre yerine bilmeceler mi kullanmış?" Başını sallamıştı.

"Buna steganografi deniyor. Görünmez mürekkeple not yazmak gibi: amaç kimsenin orda bir not olduğunu anlamaması. Francesco kriptoloji ile stenografiyi birlikte kullanmış. Normal gibi görünen bir öykünün içine, göze çarpmayacak bilmeceler saklamış. Sonra bu bilmeceleri, deşifre etme teknikleri yaratmak için kullanmış ve böylece mesajının anlaşılmasını iyice zorlaştırmış. Bu **durumda, yapman** gereken tek şey cornutddaki harfleri saymak, ki yedi harf var, sonra metindeki **her yedinci harfi bir araya getirmek. Her bölümün ilk harfini kullanmaktan pek** farklı bir şey değil. Sadece doğru aralığı bilme meselesi."

"Peki işe yarıyor mu? Yani kitaptaki yedinci harfler?" Paul yine başını sallamıştı. "Bütün kitap değil. Sadece bir kısmı. Ve hayır, önce işe yaramadı. Anlamsız bir şeyler çıktı. Sorun ner-den başlayacağını belirleyebilmek. İlk harften itibaren her yedinci harfi seçtiğinde bulacağın sonuçla, ikinci harften itibaren her yedinci harfi seçerek bulacağın sonuç tümüyle farklı. Burda yine **bilmecenin cevab> devreye giriyor."**

Dosyasından bir kâğıt daha çıkarmıştı, bu, orijinal Hypneroto-machia sayfalar>ndan birinin fotokopisiydi.

202

4 'ün Kural>

"Tam burda, ilk bölümün ortas>nda, cornuta kitab>n içinde ayn> biçimde geçiyor. Cornuta'daki C ile başlar ve sonraki üç bölümün her yedinci harfini alırsan, **Francesco'nun düz metnini bulursun. Orijinali Latince ama ben onu tercüme** ettim." Elime başka bir kâğıt tutuşturmuştu bu kez. "Bak."

İyi kalpli okur, bu geçtiğimiz yıl dayanmak için en çok çabaladığım yıl oldu. Ailemden ayrılmıştım, elimde beni rahatlatacak bir tek insanlığın iyiliğine olan inancım vardı ve seyahatim boyunca bu iyiliğin de nasıl kusurlu olabileceğini anlatan olaylar gördüm. Eğer Pico'nun söylediği doğruysa, bu adam bütün olas>lı>klara gebe, ki o büyük bir mucize, t>pk> Hermes Trismegistus'un iddia ettiği gibi, peki o zaman kanıt nerde? Bir tarafım tamahkârlık ve cehaletle çevrili, bunlar beni izlemekten bir kazan>m elde etmeyi umuyorlar; öbür taraf>m k>skançlı>k ve sahte dindarlı>kla sar>lı>, bunlar da benim mahvolmam> istiyorlar. Ama sen, okuyucu, benim inandıklarımına sadık kal, yoksa buraya gizlediğim şeyi **bulamazs>n. Sen Tanr> n>n** adını kirletenlerden değilsin, benim metnim onların düşmanıdır ve onlar da benim düşmanlarımda: Sırrıma bir sığınak, onu zamana karşı koruyacak bir yol bulmak için çok gezdim. Roma'da doğdum, tüm zamanlara göre inşa edilmiş bu kentte büyüdüm. İmparatorun **duvarlar> ve köprüleri bin** yıldır ayakta ve benim bilge vatandaşlarımin sözleri çoğalarak yaşıyor, Aldus ve meslektaşları matbaalarında bu sözleri basıyorlar. Eski dünyayı yaratan bu **insanlardan ilham alarak, ben de ayn> yolu seçtim: bir kitap ve güçlü taş** duvarlar. Bunlar bir araya gelerek sana vereceğim evi oluşturacaklar okuyucu, eğer dediklerimi anlayabilir sen.

203

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Ne demek istediğimi öğrenmek için, dünyayı bizim bildiğimiz gibi bilmen gerek, **bizim zaman>m>zdaki** adamların çoğu gibi çalışman gerek. Kendine bilgelik âşığı olduğunu kanıtlamaksın, ki böylece ben de senin düşman olmadığını anlayabileyim. Ortalıkta dolaşan bir kötülük var ve hatta biz, bugünün prensleri bile **ondan korkuyoruz.**

Öyleyse gayret et okur. Ne demek istediğimi anlamak için akıllıca çaba harca. Poliphilo'nun serüveni giderek zorlaşıyor, tıpkı benimki gibi, ama daha anlatacak çok şeyim var.

Kâğıdın arkasını çevirmiştim hemen, dahası var mı diye. "Geri kalanı nerde bunun?"

"Hepsi bu kadar," demişti Paul. "Daha fazlası>n> elde etmek için daha fazlası>n> çözmemiz lazı>m."

Kâğıda bakmıştım yeniden ve sonra da hayretler içinde ona. Aklımın gerisinde, tedirgin edici düşüncelerin olduğu bir köşede, bir tap tap sesi belirmişti. Babamın heyecanlandığında çıkarttığı ses. Parmaklar>yla, herhangi bir allegronun iki kat> hızla, Corelli'nin Noel Konçertosu'nu çalard> önüne ç>kan ilk yüzeyde. "Şimdi ne yapacaksın?" diye sordum yaşadığım ana dönmeye çalışarak.

Ama gerçekleştirilen keşfi gözönüne alarak, ne yapılacağını anlamıştım zaten: Arcangelo Corelli konçertosunu klasik müziğin ilk çıktığı yıllarda, Beethoven'in Dokuzuncu Senfonisi'nden yüz yıl önce tamamlamıştı. Yine de, Corelli zamanında dahi, Colonna'nın mesaj> iki yüzyıldan uzun bir süredir ilk okuyucusunu bekler durumdayd>.

"Senin yapacağını," demişti Paul. "Francesco'nun bir sonraki bilmesini bulacağız."

204

Bölüm 13

Gil ile birlikte park yerinin kuzeyinden uzun bir yürüyüş yapıp yorgun argın odamıza gelirken geçtiğimiz tüm koridorlar bomboştu. Bütün binaya gerçekdışı bir sessizlik çökmüştü. Çıplaklar Olimpiyatı ile Paskalya herkesi serseme çevirmişti.

Olanlarla ilgili belki bir haber vard>ır, diye televizyonu açt>m. Yerel kanallar Çıplaklar Olimpiyatı'nı son haberlere yetiştirirlerdi ancak, o zamana kadar görüntüler ancak montajlan>ır ve Holder Bahçesi'nde beyazlar>n ortasında, kavanoza kapatılmış ateşböcekleri gibi koşucular uçuşurdu.

Sonunda haber sunucusu kad>n ekranda belirdi.

"En önemli öykümüzü kesmemizi gerektiren bir haber var."

Gil de yatak odasından çıkmış, izliyordu.

"Bu gece daha erken saatlerde size Princeton Üniversitesi'nde gerçekleşen bir kazayı duyurmştuk. Şu sıralarda kazanın Dickin-son Binası'nda gerçekleştiğini ve bazı tanıkların ifadelerine göre, bir öğrenci kulübü gösterisinde oluşan birtakı>m tatsız olaylar nedeniyle trajik bir sonuç ortaya çıktığını öğrenmiş bulunuyoruz. Princeton Sağlık Merkezi yetkilileri, üniversite öğrencisi olduğu bildiri-

205

lan Caldvvell & Dustin Thomason

len bir erkeğin, ölmüş olduğunu doğruladılar. Kasabanın Polis Merkezi Şefi Daniel Stout imzas>yla gönderilen yaz>ı> aç>klamada ise, polisin olay>n kaza olmama ihtimali ile ilgili araştırmasının sürdüğü tekrarlanıyor. Bu arada, üniversite yöneticileri öğrencilerden odalarından çıkmamalarını, eğer bu gece dışarı çıkmak zorundaysa-lar mutlaka gruplar halinde dolaşmalarını istediler." Kadın diğer sunucuya dönerek, "Belli ki güç bir durum, daha önce Holder Binası'nda gördüklerimizden farklı," dedi. Sonra yine kameraya bak>p ekledi. "İlerleyen saatlerde ayrıntıları bildirmeye devam edeceğiz."

Gil duyduklarına inanamayarak, "Ölmüş mü?" diye tekrarladı. "Ama ben sanmıştım ki Charlie..." Akl>ndakileri tamamlamadan sustu.

"Bir üniversite öğrencisi," dedim ben.

Uzun bir sessizlikten sonra Gil, bana baktı. "Böyle düşünme Tom. Charlie arard> öyle olsa."

Karşıdaki duvarda, Katie için almış olduğum çerçeveli fotoğraf çarpık bir biçimde duruyordu. Gil yatak odasından tekrar gelip elime bir şişe şarap tutuşturduğunda ben Taft'ın ofisini aramaktaydım.

"Bu nedir?" diye sordum.

Enstitü'nün telefonu çal>yor çal>yor ama aç>lm>yordu.

Gil gidip odanın köşesine yerleştirmiş olduğu eğreti bardan iki şarap kadehi ile bir tirbuşon aldı. "Gevşemeye ihtiyacım var."

Taft'ın ofisi hâlâ cevap vermediği için telefonu gönülsüzce kapattım. Tam kendimi ne kadar kötü hissettiğimi söyleyecektim ki, Gil'e bakıp onun daha kötü durumda olduğunu gördüm.

"Neyin var?" diye sordum.

Kadehleri ağzına kadar doldurdu. Birini alıp bana doğru kaldırdı ve sonra bir yudum içti.

206

İ

4'ün Kuralı

"Sen de iç biraz," dedi. "Güzel şarap."

"Tabi," dedim ben de, acaba sadece bir içki arkadaşı mı istiyor diye düşünerek. Ancak şarap içme fikri midemi kaldırıyordu.

Beklediği için ben de azıcık içtim. Burgundy şarap gırtlığımı yaka yaka iniyordu ama Gil'de tam tersi bir etkisi olmuştu. İçtikçe daha iyi görünmeye başlamıştı. Bardağımı tekrar kaldırdım. Dışarıda kar yağmaya devam ediyor, ışık vuran noktalarda kar tanelerinin döne döne indikleri görülüyordu. Gil ikinci kadehi doldurmaktaydı.

"Ağır ol, şef," dedim kabalık etmemeye çalışarak. "Baloya sarhoş gitmek istemezsin."

"Evet haklısın," dedi. "Yarın sabah dokuzda ikram şirketinde olmam gerekiyor. Onlara derse bile bu kadar erken gitmediğimi söylemeliydim."

Randevusu konusunda ciddi görünüyordu ve kendini toparlamış gibiydi. Uzaktan kumandayı yerden alırken, "Bakalım yeni bir şey var mıymış?" dedi.

Üç ayr> kanal kampusun bir yerlerinden canlı yay>n yapıyordu, ama hiçbirinde yeni bir haber olmadığını görünce Gil ayağa kalktı ve bir film koydu.

Tekrar yerine otururken, "Roma Tatili," dedi. Yüzüne uzak ve rahat bir ifade yerleşmişti. Yine Audrey Hepburn. Şarabı elinden bıraktı.

Film devam ettikçe Gil'in haklı olduğunu daha iyi anladım. Aklımda ne kadar sıkıntılı düşünceler olursa olsun er ya da geç Audrey'ye dönüyordum. Gözlerimi alamıyordum ondan.

Bir süre sonra, Gil'in konsantrasyonu biraz bozulur gibi oldu. Şaraptan diye tahmin ettim. Ama aln>n> ovalay>p uzunca bir süre ellerine bakarak kal>nca, daha fazla bir şeyler olduğunu hissettim.

207

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Belki de, ben evdeyken onu terk etmiş olan Anna'yı düşünüyordu. Tez telaşı ve balo çalışmaları onları ayırmıştı Charlie'nin bana söylediğine göre, ama Gil asla bu konuda konuşmak istemiyordu. An-na bizim için başından beri bir sır olmuştu; onu buraya neredeyse hiç getirmemişti, yine de Ivy'de hiç ayrılmadıklarını duymuştum. Telefonu hangimizin açtığını anlayamayan, ara sıra Paul'ün adını unutan tek kız arkadaşındı ve Gil'in odada olmadığını bildiği zamanlarda, asla uğramazdı bize.

"Biliyor musun, kim biraz Audrey Hepburn'e benziyor?" diye sordu aniden Gil, beni daldığım düşüncelerden ayırarak.

"Kim?" dedim, Taft'm ofisini arıyordum bir yandan.

"Katie," dedi. Şaşırmıştım.

"Böyle düşünmene sebep ne?"

"Bilmiyorum. Bu gece ikinizi seyrediyordum. Birlikte harikas>n>z."

Bunu öyle bir havayla söylemişti ki, sanki kendisine bu dünyada güvenilecek şeyler olduğunu hatırlatıyordu. Ona, Katie ile benim de iniş çıkışlarımız olduğunu, ilişkisini yürütmek için boğuşmak zorunda kalan tek kişinin kendisi olmadığını söylemek istedim, ama belki de bunları söylemem doğru olmazdı.

"Tam senin tipin o, Tom," diye devam etti. "Ak>ll>. Hatta söylediklerinin yans>n> anlayam>yorum bile."

Açan olmadığı için telefonu kapattım yine. "Nerde bu?"

"Arayacaktır." Gil olasılıkları düşünmemeye çalışarak derin bir nefes aldı.

"Katie ile ne kadard>r birliktesiniz?"

"Gelecek çarşamba dördüncü ayımız olacak."

Gil başını salladı. Bizim Katie ile tanışmamızdan bu yana o üç kez ayrılmıştı.

"Bazen, acaba o mu, diye merak ediyor musun?"

208

4 'ün Kuralı

İlk kez biri bu soruyu sormuştu.

"Bazen. Daha çok vaktimiz olmasını isterdim. Gelecek yıl için endişeliyim."

"Senin hakkında neler söylediğini duymalısın. Sanki birbirinizi çocukluktan beri tanıyormuşsunuz gibi."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bir keresinde onu Ivy'de üst kata çıkmış **senin için bir basketbol maç** kaydederken bulmuştum. Bana bunu sen ve baban eskiden birlikte Michigan-Ohio eyalet maçlarına gittiğiniz için yaptığım söyledi."

Ondan bunu yapmasını istememiştim dahi. Biz tanışıncaya kadar asla basket seyretmezmiş.

"Şanslısın," dedi Gil.

Başımı sallayarak onayladım.

Biraz daha Katie'den söz ettik, sonra Gil yine Audrey'ye döndü. Bir süre için daha iyi gibiydi, ama yine aynı düşüncelerin kafasında dönmeye başladığını görebiliyordum. Paul. Anna. Balo. Çok geçmeden şişeye uzandı. Koridordan bir ayak sesi duyulduğunda yeteri kadar içtiğini söylemek üzereydim. Dış kapı açıldı ve antrenin solgun ışığında Charlie belirdi. Kötü görünüyordu. Giysilerinin kol ağzlarında kan lekesine benzer lekeler vardı.

"Sen iyi misin?" dedi Gil ayağa fırlayıp.

"Konuşmamız lazım," diye cevap verdi Charlie garip bir sesle.

Gil televizyonun sesini kapadı.

Charlie buzdolabına gidip bir şişe su çıkardı. Yansını içtikten sonra, kalanıyla yüzünü sıvazladı. Dikkati dağınık gibiydi. Sonunda oturdu ve, "Dickinson'dan düşen Bili Stein'dı," dedi.

"Tanım," diye fısıldadı Gil.

Ben donduğumu hissettim. "Anlamıyorum."

209

F:14

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Charlie'nin yüzündeki ifade söylediklerini onaylıyordu. "Tarih bölümündeki ofisindeymiş. Birisi gelmiş ve onu vurmuş."

"Kim?"

"Bilmiyorlar."

"Ne demek yani bilmiyorlar?"

Bir anlık bir sessizlik oldu. Charlie, bana bakıyordu. "Çağrı ci-hazındaki mesaj neyle ilgiliydi? Bili Stein, Paul'den ne istiyordu?"

"Sana anlattım. Paul'e bulmuş olduğu bir kitabı vermek istiyormuş. Buna inanamıyorum Charlie."

"Başka bir şey söylemedi mi? Nereye gidiyordu? Kimi görmeye gidiyordu?"

Başımı salladım. Sonra, ağır ağır paranoya zannettiğim şeyleri hatırlamaya başladım: Bill'in almış olduğu telefonlar, karıştırılan kitaplar. Onlara anlatırken içimi bir korku kaplamıştı.

"Kahretsin," diye kükredi Charlie. Telefona uzandı sonra.

Gil, "Ne yapıyorsun?" diye sordu.

"Polisler sizinle konuşmak istiyorlar," dedi Charlie. Sonra bana döndü. "Paul nerede?"

"Tanrım. Bilmiyorum, ama onu bulmamız lazım. Taft'ın Ens-titü'deki ofisini sürekli arıyorum. Ama cevap yok."

Charlie bize sabırsızlıkla baktı.

"İyidir o," dedi Gil. "Sakin olun." Sesinde şarabın etkisini duyabiliyordum.

"Seninle konuşmuyorum," diye sözünü kesti Charlie.

"Belki Taft'ın evindedir," dedim. "Veya Taft'ın kampustaki ofisinde."

"Polisler gerekince onu bulurlar," dedi Gil, yüz ifadesi sertleşmişti. "Biz buna karışmamalıyız."

Charlie, ona döndü. "İkimiz zaten karıştık bile."

210

4 'ün Kuralı

Gil dudak büktü. "Biraz ağır ol Charlie. Sen ne zaman girdin ki işin içine?"

;
"Ben değil, salak herif. Tom'la Paul. 'Biz'in içinde senden başka kişiler de var."

"Bana sahte dindarlık taslama. Herkesin işine burnunu sokmandan nefret ediyorum."

Charlie eğilip şişeyi masadan aldığı gibi çöpe attı. "Yeteri kadar içmişsin." Bir an şarap yüzünden Gil'in sonradan hepimizin pişman olacağı bir şeyler söyleyeceğinden korktum. Ama Charlie'ye bir bakış fırlattıktan sonra kanepeden kalktım. "Tanrım," dedi. "Ben yatmaya gidiyorum."

Başka hiçbir şey söylemeden odasına çekilmesini izledim. Bir saniye sonra kapısının altından sızan ışık kararmıştı.

Dakikalar geçiyordu ve bana her biri bir saat kadar uzun geliyordu. Enstitü'yü bir daha aradım ama hiç şansım yoktu, o yüzden Charlie ile konuşmadan öylece oturup beklemeye başladık. Kendi düşüncelerime bir anlam katabilmek için beynimi zorluyordum. Pencereden dışarı baktım ve Stein'in sesi yine kulaklarımda çınladı. Şu telefonlar geliyor. Açıyorum... klik. Açıyorum... klik. Sonunda Charlie kalktı. Dolaptan bir havlu bulup banyo için gerekli eşyalarını hazırlamaya başladı. Sonra tek kelime etmeden, üzerinde sadece şortuyla kapıdan çıktı. Erkeklerin banyosu koridorun sonundaydı ve banyolarla bizim oda arasında kalan bir sürü son sınıf öğrencisi kız vardı. Ama Charlie hiçbir şeye almamadan, havlusu boynunda boyunduruk gibi asıldı, elinde banyo çantası gitmişti.

Tekrar kanepeye oturup o günkü Daily Princetonian'ı aldım elime. Oyalanmak için sayfaları çevirmeye başladım, bir yandan da gazetenin alt köşelerinde, alt sıralardan olanları yazıyorlar diye kay-

211

Ian Caldwell & Dustin Thomason

bulup gittiği yerlerde Katie'nin fotoğrafı ile ilgili bir şey bulur muyum diye bakıyordum. Onun çektiği fotoğraflar, seçtiği konular, söz etmeye değer kadar önemli buldular bana her zaman garip gelirdi. Biriyle uzun bir süre konuşunca insan onun da her şeyi kendisi gibi gördüğünü sanıyor. Katie'nin fotoğrafları dünyayı düzelten, dünyaya onun gözleriyle bakan fotoğraflardı.

Çok geçmeden kapıda bir ses oldu, Charlie duştan dönüyordu. Ama dışarıda bir anahtar sokulduğunu duyunca gelenin başka biri olduğunu anladım. Kapı ardına kadar açıldı ve içeri giren kişi Paul oldu. Yüzü solgundu, dudakları soğuktan morarmış haldeydi.

"İyi misin?" diye sordum.

Charlie de arkasında belirmişti o anda. "Nerelerdeydin?" diye sordu hemen.

Paul'un başına gelenleri anlatacak hale gelmesi on beş dakika sürdü.

Konferanstan çıktıktan sonra Enstitü'ye gitmiş ve oradaki bilgisayar laboratuvarında Bili Stein'i aramıştı. Bir saat sonra, Stein ortalıkta görünmeyince, Paul yurda dönmeye karar vermişti. Yola arabasıyla çıkmış, ancak kampustan bir kilometre kadar uzaktaki bir noktaya dek gelebilmiş, ondan sonrasını da karda yürümek zorunda kalmıştı.

Gecenin geri kalan kısmı bulanıktı söylediğine göre. Kampusun kuzey kısmına ulaşmış ve Dickinson'da Bill'in ofisinin etrafında, polis arabaları olduğunu görmüştü. Yeterince soru sorulduktan sonra onu arabayla sağlık merkezine götürüp cesedi teşhis etmesini istemişlerdi. Çok geçmeden Taft da hastaneye gelmiş, cesedi bir de o teşhis etmişti. Ama o ve Paul konuşma fırsatı bulamadan memurlar sorgu için ikisini ayırmışlardı. Polis, Stein ve Taft'la olan ilişkisini, Bill'i yaklaşık en son ne zaman gördüğünü, cinayet sırasında

212

4 'ün Kuralı

nerede olduğunu öğrenmek istemişti. Paul sersemlemiş bir halde işbirliği yapmıştı. Sonunda onu serbest bıraktıklarında kampustan ayrılmamasını istemişler ve onunla yeniden temas kuracaklarını söylemişlerdi. Nihayet Dod'a gelmeyi başarmış fakat bir süre yalnız kalmak istediği için dışarıdaki basamaklarda oyalanmıştı.

Sonra Nadir Kitaplar Salonu'nda Bili ile yapmış olduğumuz konuşmayı tartıştık aramızda. Paul bütün ayınntılan polise de anlatmıştı. Bili hakkında konuşurken, Stein'in kitapları ne kadar heyecanlı olduğundan ve kaybettiği arkadaşından söz ederken Paul'de çok az duygu belirtisi görülüyordu. Daha şokun etkisinden kurtulamamıştı.

Sonunda kendi odamıza gittiğimizde, "Tom," dedi. "Bir iyilik istiyorum senden."

"Elbette," dedim. "Ne olduğunu söyle yeter."

"Benimle gelmeni istiyorum."

Durakladım. "Nereye?"

"Sanat müzesine."

Bir yandan üstüne kuru bir şeyler giyiyordu.

"Şimdi mi? Niçin?"

Paul başındaki ağrıdan kurtulmak ister gibi alnını ovuşturdu. "Yolda açıklayacağım."

Ortak salonumuza dönünce, Charlie bize aklımızı kaçırmışız gibi baktı. "Bu saatte mi?" dedi. "Müze kapalıdır."

"Ne yaptığımı biliyorum," diye cevapladı Paul, kapıya ulaşmıştı bile.

Charlie, bana anlamlı bir bakış fırlattı ama ben Paul'un ardından kapıya giderken hiçbir şey söylemedi.

213

Ian Galdvrell & Dustin Thomason

Sanat müzesi Dod'un önündeki bahçede eski bir Akdeniz sarayı gibi uzanıyordu.

Birkaç saat önce girmiş olduğumuz ön kapıdan bakıldığında, öndeki çimenlikte yüceltilmiş bir kuş banyosu gibi duran Picasso heykeliyle küt, modern bir bina olarak görünüyordu. Ama yan kısımdan bakarsanız küçük romanesk kemerlere yerleştirilmiş sevimli pencereleri ve gecenin kardan kubbesi altına gizlenmiş kırmızı çatı kiremitleri ile bambaşka bir görüntü sunuyordu. Farklı koşullarda buradan bakıldığında görülen manzara çok çekici olabilirdi. Farklı koşullarda, bu Katie'nin fotoğrafını çekmek isteyeceği bir manzara olurdu.

"Ne yapıyoruz biz?" diye sordum.

Paul bir adım önümde, eski ama sağlam işçi botlarıyla yorgun argın yürümekteydi.

"Richard'ın düşündüğü şeyi günlükte buldum," dedi.

Sanki cümlenin başını kendine saklamış da, lafa ortasından girmiş gibi konuşmuştu.

"Plan mı?"

Başını salladı. "İçeri girince sana göstereceğim."

Pantolonumun paçalar kar olmasının diye onun ayak izlerine basarak yürüyordum.

Gözlerim botlarına takılı kalmıştı. Paul ilk yılımızda, yazın müzede yükleme işinde çalışmıştı, sergilenmeye gelen ürünleri kamyonlardan müzeye, müzeden kamyonlara taşımıştı. O zaman bu botlar gerekliydi, ama bu gece ay ışığıyla beyaza bürünmüş bahçede çamurlu izler bırakmaktaydılar. Sanki yetişkin bir adamın ayakbıklarını giymiş bir çocuk gibiydi.

Müzenin batı yüzündeki kapısına ulaştık. Üstünde numaralar olan küçük bir anahtar panosu vardı. Paul tur liderinin şifresini girip işe yarayacak mı diye beklemeye başladı. Eskiden müzede tur yaptırırdı ama sonunda slayt arşivinde bir iş bulmuştu, çünkü tur lideri para vermiyordu.

214

4 'ün Kuralı

Kapı beni şaşırtarak bir bip sesi ve bir kilit tıslamasıyla açıldı. Yurtların ortaçağdan kalma seslerle açılan sürgülü oda kapılarına alışık olduğum için, bu sesi zar zor duymuştum. Beni cam bir levhanın ardında oturmakta olan bir güvenlik görevlisinin denetlediği küçük bir güvenlik bölmesine sokmuştu ve aniden kendimi kapana kısılmış hissettim. Ancak bir ziyaret formu doldurup üniversite kimlik kartlarımızı da cama yapıştırarak adama gösterince ana binaya girişi kapısı da açıldı ve kendimizi tur liderinin kütüphanesinden bir kapı beride bulduk.

"Bu kadar mı?" diye sordum, bu saatte daha iyi bir koruma bekliyordum.

Paul duvardaki bir video kamerasını gösterdi ama bir şey söylemedi.

Tur liderinin kütüphanesi pek etkileyici değildi -turlar hazırlamasına yardımcı olması için rehberler tarafından bağışlanmış sanat tarihi kitaplarıyla dolu birkaç raf- ama Paul köşedeki bir asansöre doğru yürümeye devam ediyordu.

Asansörün sürgülü metal kapılarına büyük bir ilan yapıştırılmıştı. Üzerinde FAKÜLTE YETKİLİLERİ, PERSONEL VE GÜVENLİK İÇİNDİR. ÖĞRENCİLER VE TUR LİDERLERİ YANLARINDA GÖREVLİ OLMADAN GİREMEZ yazılıydı. Öğrenci ve tur lideri kelimelerinin altları kırmızıyla çizilmişti.

Paul başka bir yere bakıyordu. Cebinden bir anahtarlık çıkardı ve anahtarlardan birini duvardaki bir deliğe soktu. Sağa doğru çevirince metal kapılar kayarak açıldı.

"Bunu nerden buldun?"

Beni asansöre itip bir düğmeye bastı. "Benim işim bu," dedi sonra.

215

lan Caldwell & Dustin Thomason

Slayt arşivi ona müzenin arşiv bölümlerine girme imkânı sağlıyordu. İşinde çok dikkatli olduğu için hemen hemen herkesin güvenini kazanmıştı.

"Nereye gidiyoruz?" diye sordum.

"Görüntü odası'na ç>k>yoruz. Vincent baz> slayt kutuları'n> orda saklı>yor."

Asansörden müzenin ana kat>nda indik. Paul önden gidiyordu, bana daha önce defalarca göstermiş olduğu resimlere -Rubens'in karanlı>k yüzlü koca Jüpiter'i, yaşlı filozofun baldıran zehri ile dolu kadehine uzanırken resmedildiği, bitmemiş Sokrates'in Ölümü tablosu- bakm>yordu bile. Sadece Curry'nin mütevelliler sergisi için getirmiş olduğu resimler dikkatini çekebildi. Slayt arşivinin kapısına gelince yine anahtarlarını çıkardı. Biri kap>y> kolayca açtı ve karanlığa daldık.

"Orda," dedi üzerinde tozlu kutular bulunan bir dizi rafı işaret ederek. Her kutuda bir slayt kaseti vardı. Üniversitenin sanat slaytlarının çoğu, başka bir kilitli kapının ardında, daha önce bir kez görmüş olduğum geniş bir salonda duruyordu.

Paul aradığı kutunun yer aldığı diziyi bulunca içlerinden birini aldı ve önündeki rafa koydu. Kutunun yanına, üzerine kötü bir yazıyla HARİTALAR: ROMA yazılmış küçük bir kâğıt yapıştırılmıştı. Kutunun kapağını açtı ve kutuyu alıp girişe yakın küçük bir boş alana götürdü. Başka bir raftan da bir slayt makinesi buldu ve fişini yere yakın bir prize taktı. Sonunda, bir düğmeye basmasıyla birlikte karşı duvarda bulanık bir görüntü belirdi. Paul görüntü netleşene kadar makinenin ayarlar>yla oynad>.

"Tamam," dedim. "Artık bana burda ne yaptığımızı söyle."

"Ya Richard haklı idiyse?" dedi. "Ya Vincent otuz yıl önce günlüğü çalmışsa?"

216

4 'ün Kural>

"Muhtemelen çalmıştı. Ne ilgisi var şimdi?"

Paul düşüncelerimin hızlanmasına yol açmıştı. "Kendini Vin-cent'>n yerine koy. Richard, sana Hypnerotomachia'yi anlamanın tek yolunun günlük olduğunu söyleyip duruyor. Sen ise onun sadece ortalığı bulandıran, tarih lisansüstü yapmış bir üniversite veledi olduğuna inanıyorsun. Sonra ortaya başka biri çıkıyor. Başka bir bilim adam>."

Paul bunu belli bir saygıyla söylemişti. Babamdan söz ettiğini anladım.

"Aniden sen dışlanmış, tuhaf adam haline geliyorsun. Her ikisi de cevabın günlükte olduğunu söylüyor. Ama sen kendini bir köşeye sıkıştırmışsın. Richard'a günlüğün işe yaramaz olduğunu, liman şefinin bir şarlatan olduğunu söylemişsin. Ve hepsinden ötesi yanlışmış olmaktan nefret ediyorsun. Peki ne yaparsın o zaman?"

Paul, beni zaten hiçbir zaman kuşku duymamış olduğum bir şeye ikna etmeye çalışıyordu: Vincent Taft bir h>rs>zd>r.

"Anlad>m," dedim. "Devam et."

"Böylece bir şekilde günlüğü çalışıyorsun. Ama sen günlükle bir şey yapamıyorsun, çünkü Hypnerotomachia'ya. tümüyle yanlış yaklaşıyorsun. Francesco'nun şifreli mesajları olmadan günlükle ne yapabileceğini bilemiyorsun. O zaman ne olur?"

"Bilmiyorum."

"Öylece fırlatıp atamazsın," dedi beni duymazdan gelerek. "Sadece anlamamış olduğun için."

Başımınla onayladım.

"O yüzden de tutars>n elinde. Emniyetli bir yerde. Belki ofisindeki bir kasada."

"Ya da evinde."

217

lan Caldvvell & Dustin Thomason

"Doğru. Sonra yıllar geçer, bu çocuklar bir araya gelirler ve Richard ile arkadaşları Hypnerotomachia üzerinde ilerlemeler kaydetmeye başlarlar. Senin umduğundan çok daha fazla hem de. Aslında senin en iyi zamanlarında yapamadığın kadar çok. Richard, Fran-cesco'dan mesajlar bulmaya başlar."

"Sonuçta günlüğün işe yarayacağını düşünmeye başlarsın." "Kesinlikle."

, "Ve çocuğa bundan söz etmezsin, çünkü o zaman senin çalmış olduğunu anlar."

"Ancak," diye devam etti Paul esas noktaya parmak basarak. "Bir gün biri günlüğü bulur." "Bili."

Başını salladı. "Daima Vincent'in ofisinde, evindeydi; Vin-cent'>n yapmas>n> istediği küçük işlerle uğraşıyordu. Ayrıca günlüğün ne anlama geldiğini de biliyordu. Eğer günlüğü bulmuş olsa yerinde bırakacak değildi." "Sana getirecekti."

"Doğru. Ve biz dönüp dolaşıp günlüğü Richard'a gösterdik. Sonra Richard konferansta Vincent'in karşısına dikildi."

Bazı kuşkularım vardı. "İyi de Taft günlüğün gitmiş olduğunu önceden anlamaz m>yd>?"

"Elbette. Bill'in aldığını bilmesi gerekirdi. Ama sence Ric-hard'>n da bunu bildiğini anlayınca tepkisi ne olurdu? Aklına gelecek ilk şey gidip Bill'i bulmak olurdu."

Şimdi anlamıştım. "Sence konferanstan sonra Bill'in ofisine gitti."

"Vincent davette var m>yd>?"

Paul'ün orada olmadığını hatırlayana kadar bunun bir soru olmadığını zannettim; ama o Stein'ı bulmaya gitmişti.

218

4 'ün Kural>

"Görebildiğim kadarıyla yoktu."

"Oditoryumla Dickinson'ı bağlayan bir koridor var," dedi. "Vincent'in oraya ulaşmak için binadan çıkması bile gerekmiyordu."

Paul kafama dank etmesi için bekledi. Bu olasılık aklıma başka binlerce ayrıntının takılmasına neden olarak beynimin içinde dolaşıyordu. "Gerçekten onu Taft'ın öldürdüğünü mü düşünüyorsun?" diye sordum. Odanın gölgeleri arasından garip bir görüntü oluşuyordu: Epp Lang'in köpeği ağacın altına gömüştü.

Paul duvara yansıyan siyah şekillere bakıyordu. "Bence bunu yapabilecek biri."

"Soğukkanlılıkla?"

"Bilmiyorum." Ama çoktan zihninde her türlü senaryoyu canlandırmış görünüyordu.

"Dinle," dedi. "Enstitü'de Bill'i beklerken, Francesco'nun söz edildiği her yere iyice bakarak, günlüğü daha dikkatle okumaya başladım."

Enstitü'nün antetli kâğıtlarına almış olduğu notları çıkardı. "Liman şefi, hırsızın Francesco'nun belgelerinden kopya ettiği bir dizi talimatı kaydetmiş, onları buldum. Cenovalı bunların boş bir kâğıt parçasına yazılmış olduğunu ve bir tür deniz rotası, Francesco'nun gemisinin izleyeceği yolla ilgili bir şeyler olduğunu söylüyor. Liman şefi rotayı Cenova'dan geriye doğru izleyerek geminin nerden gelmekte olduğunu bulmaya çalışmış."

Paul antetli kâğıtları tamamen açınca, bir pusulanın yanına çizilmiş oklarla oluşan bir yol görebildim.

"Bunlar yönler. Latince yazılmışlar. Şöyle diyor: Dört güney, on doğu, iki kuzey, alt> bat>. Sonra da De Stadio diyor." "De Stadio da nedir?"

Paul gülümsedi. "Sanırım bu anahtar kelime. Liman şefi bunu kuzenine sormuş, o da De Stadio'nun yönlerle birlikte kullan>lan bir

219

lan Caldwell & Dustin Thomason

tür ölçek olduğunu söylemiş. 'Of Stadia' olarak çevrilebilir, yani yönler için stadia ölçeği kullanıldı, anlamına geliyor." "Anlamıyorum."

"Stadium eski çağlarda kullanılan bir ölçüm birimi, Yunan Olimpiyatları'ndaki yarışlardan geliyor. Yaklaşık olarak bir stadium yüz seksen beş metre ediyor, yani bir kilometrede beş veya altı stadia var."

"Yani dört güney, dört stadia güney, anlamına geliyor." "Sonra on doğu, iki kuzey ve altı batı. Dört yön de var. Bu sana bir şey hatırlatıyor mu?"

Hatırlatıyordu: son bilmeceinde Colonna Dördün Kuralı dediği bir şeye gönderme yapıyordu. Bu, okuyucuları onun gizli şifresine ulaştıracak bir yöntemdi. Ama, biz metnin içinden coğrafyayla ilgili bir şey çıkaramayınca bununla uğraşmaktan vazgeçmiştik. "Yani sence bu o mu? Bu dört yön?"

Paul başıyla onayladı. "Ama liman şefi çok daha büyük ölçekli bir şey arıyordu, yüzlerce, binlerce millik bir rota. Eğer Frances-co'nun yönleri stadia olarak yazılmışsa, o zaman gemi Fransa'dan veya Hollanda'dan kalkmış olamazdı. Cenova'nın bir mil kadar güneydoğusundaki bir yerden hareket etmiş olmas> gerekirdi. Liman şefi bunun doğru olamayacağını biliyordu."

Paul'un liman şefine fark attığı için keyiflenmiş olduğunu görebiliyordum. "Yani yönlerin başka bir anlama geldiğini mi söylüyorsun?"

Kendini zor frenliyordu. "De Stadio sadece 'Of Stadia' anlamına gelmiyor.

Burdaki De ayn zamanda 'den, dan' anlamına da gelebiliyor."

Umutla bana baktı ama ben bu yeni tercümenin ne anlama geldiğini anlayamamıştım.
220

4 'ün Kur ah

"Belki de ölçekler sadece of stadia değildi veya bu birimle yapılmamıştı," dedi. Bir stadyum bir başlangıç noktası da olabilir. De Stadio da çift anlamlı olabilir, yani yönleri bir stadyumdan başlat, stadia birimi olarak al, demek istiyor olabilir."

O anda duvarda Roma haritası görünmeye başlıyordu. Kent antik bölgelere bölünmüştü. Colonna bu kenti dünyadaki bütün diğer kentlerden daha iyi biliyor olmalıydı.

"Bu, liman şefinin ölçek sorununu çözüyor," diye devam etti Paul. "Ülkeler arası mesafeleri birkaç stadia ile ölçemezsin. Ama bir kentin içindeki mesafeleri ölçebilirsin. Pliny, Roma kentini çeviren duvarların çevresinin, MS 75 yılında yaklaşık on beş kilometre kadar olduğunu söylüyor.-Bütün kent bir uçtan bir uca yirmi beş, otuz stadia ya var ya yokmuş."

"Sence bu bizi şifreye mi götürecekt?"

"Francesco kimsenin göremediği bir binadan söz ediyor. Kimse o binanın içindekini bilsin istemiyor. Belki bu binanın yerini bulmanın tek yoludur."

Aylarca sürmüş olan spekülasyonları hatırladım. Geceler boyu Colonna'nın gizli mezannı neden Roma'nın dışındaki ormanlarda inşa ettiğini, ailesinden ve dostlarından sakladığını tartışmıştık ama Paul'le vardığımız sonuçlar asla birbirini tutmazdı.

"Ya şifre bizim düşündüğümüzden farklı bir şeyse?" diye sordu. "Ya şifrenin sun bir yere?"

"Peki o zaman içinde ne var?" dedim soruyu yine gündeme getirip.

Paul'un keyifli hali kayboldu. "Bilmiyorum Tom. Onu hâlâ bulabilmiş değilim."

"Sadece tahmin yürütüyorum, sence Colonna..."

221

lan Caldwell & Dustin Thomason

"Bize şifrede ne olduğunu söylemiş olamaz mı? Elbette. Ama kitabın ikinci yansının tümü son şifreye bağlı ve ben bunu çözemiyorum. Yalnız yapamıyorum. O yüzden bu günlük o, tamam mı?" Geri çekildim.

"Şimdi bütün yapmamız gereken," diye Paul devam etti. "Bu haritalardan birkaçına bakmak. Belli başlı stadyum bölgeleriyle başlayacağız, Coliseum, Circus Maximus ve diğerleri... ve dört stadia güneye, on doğuya, iki kuzeye ve altı batıya gideceğiz. Eğer bu noktalardan herhangi biri Colonna'nın zamanında bir ormana denk geliyorsa, onu işaretleyeceğiz." "Hadi bakalım," dedim.

Paul makinenin ilerlet düşmesine basarak on beşinci ve on altıncı yüzyıllarda yapılmış bir dizi haritayı göstermeye başladı. Mimari taslaklar kalitesindeydiler, binalar çevrelerine göre oransız çizilmiş, aralarındaki mesafeyi anlamaya imkân vermeyecek kadar birbirlerine yaklaştırılmışlardı.

"Peki bunlar üzerinde mesafeleri nasıl ölçeceğiz?" diye sordum.

Bana üst üste birkaç harita, geçerek yanıttı verdi. Üç ya da dört Rönesans haritasından sonra, modern bir harita belirdi duvarda. Bunda kent, Vatikan gezimizden önce babamın vermiş olduğu seyahat kitaplarındaki haline daha çok benziyordu. Kuzeyde, doğuda ve güneyde yer alan Aurelian Duvarı ve batıdaki Tiber Nehri, İtalya'nın geri kalanına yüzünü dönmüş ihtiyar bir kadın profili oluşturuyorlardı. Colonna'nın iki adamı öldürttüğü San Lorenzo kilisesi, kadınun burun kemeri üzerinde uçuşan bir sineği andırıyordu.

"Bu doğru ölçekli bir harita," dedi Paul sol üst köşedeki ölçüleri göstererek. Tek bir hat üstünde ANTİK ROMA MİLİ adı altında, sekiz stadia işaretlenmişti.

222

4 'ün Kuralı

Paul duvara doğru gidip elini ölçeğe koydu. Sekiz stadia'nın tümü avucunun başladığı noktayla orta parmağının ucuna arasındaki mesafe kadardı.

"Coliseum'la başlayalım hadi." Yere çömelip elini bu kez haritanın ortasında bir yerlerde bulunan, yaşlı kadın figürünün yanına denk gelen koyu renk, oval bir

yere koydu. "Dört güney," dedi ve avucunu biraz aşağı kaydırıldı. "Ve on doğu," doğuya doğru bir karış kaydı, üstüne de işaret parmağının yarısı kadar daha gitti. "Sonra iki kuzey ve altı batı."

Bitirdiğinde haritada M. CELIUS diye işaretli bir noktaya gelmişti.

"Sence orda mı?"

"Hayır orada değil," dedi tutmuş olduğu nefesi bırakıp. Geldiği bitiş noktasının hemen güneybatıdaki koyu renk bir daireyi gösterip, "Burda bir kilise var," dedi. "San Stefano Rotondo." Parmağını biraz kuzeydoğuya kaydırıldı. "Bu da başka bir tane, Santi Quattro Coronati. Burdaki de..." Bu kez parmağını güneydoğuya indirmişti. "Saint John Lateran'ı, papaların on dördüncü yüzyıla kadar yaşadıkları yer. Eğer Francesco gizli binasını buraya inşa etse üç ayın kilisenin üç yüz metre yakınında olacaktı. Mümkün değil."

Tekrar başladı. "Circus Flaminius," dedi. "Bu harita eski. Sanırım Gatti buralara yakın bir yerlerde." Parmağını nehre yaklaştırıp yönlerle ilgili işlemleri tekrarladı.

Palatine Tepesi yakınlarda bir yer çıkmıştı bu kez, "İyi mi kötü mü?" diye sordum.

Kaşlarını çatmıştı. "Kötü. Burası nerdeyse San Teodoro'nun ortasına geliyor."

"Başka bir kilise mi?"

Başıyla onayladı.

223

Ian Caldwell & Dustin Thomason

"Colonna'nın gizli mezarı kilise yakınlarda yapmamış olduğundan emin misin?"

Ana kuralı unutmuşum gibi baktı yüzüme. "Her mesajı onun fanatiklere yakalanmaktan ne kadar dehşete düştüğünü anlatıyor. 'Tann'ın adamları'na. Sen bunu nasıl yorumlarsın?"

Sabırsızlanmaya başlayarak iki olasılık daha denedi - Hadrian Arenası ile sonradan üzerine Vatikan'ın inşa edilmiş olduğu Nero Arenası. Ancak her iki durumda da yirmi iki stadia'lık dikdörtgen onu neredeyse Tiber Nehri'nin ortasına getiriyordu.

"Bu haritanın her köşesinde bir arena var," dedim. "Neden tersten gitmiyoruz? Önce gizli binanın nerde olabileceğini düşünelim sonra ölçeklere uygun yerde bir arena var mı, ona bakalım."

Bu fikri biraz tarttı. "Ivy'de duran başka haritalarımla kontrol etmem lazım," diye cevap verdi.

224

4'ün Kuralı

"Yarın buraya yine gelebiliriz."

İyimserliği giderek azalmakta olan Paul bir süre daha haritaya baktıktan sonra başını salladı. Colonna, onu bir kez daha yenmişti. Liman şefinin casusluğu bile işe yaramamıştı.

"Şimdi ne yapıyoruz?" diye sordum.

Slayt makinesini kapatmış, paltosunu ilikliyordu. "Aşağıdaki kütüphanede Bill'in masasına bir bakmak istiyorum." Makineyi yerine koydu, her şeyi bulduğu biçimde bırakmaya çalışıyordu.

"Neden?"

"Günlükle ilgili başka bir şey var mı diye. Richard günlüğün içinde katlanmış bir plan olduğunda şüpheleniyor."

Kapıyı açıp geçmem içinı tuttu, sonra kilitlemeden önce odaya son bir kez göz gezdirdi.

"Kütüphanenin anahtarları da var mı sende?"

Başıyla onayladı. "Bili, bana giriş kodunu vermişti."

Karanlık koridora geçtikçe, Paul, bana yol gösteriyordu. Turuncu güvenlik ışıkları karanlığın içinde gece gökyüzünden geçen uçaklar gibi göz kırpyorlardı. Merdiven boşluğuna çıkan bir kapının önüne geldik. Kapı kolunun altında üzerinde sayılar olan beş düğmenin bulunduğu bir kutu vardı. Paul bir an düşündü, sonra bir dizi numara tuşladı. Kapı kolunu elinde, kilit açılırken ikimiz de donup kaldık. Sessizliğin içinde bir ayak sesi duymuştuk.

225

F: 15

Bölüm 14

Paul'ü dirseğimle dürtüp kütüphanenin kapısını göstererek geri çekil dedim dudak hareketleriyle.

Kapı'nın üzerinde içeriyi görebilmek için küçük bir cam vardı ve o camdan gizlice karanlık salona bakmaya başladık.

Özel masalardan birinin önünde bir gölge hareket ediyordu. Masaya bir el fenerinin ışığı vurmuştu. Bir elin çekmecelerden birine doğru uzandığını görebiliyordum.

"Bu Biü'in masası," dedi Paul fısıltıyla. Sesi merdiven boşluğunda yankılandı. Fenerin ışığı bir an için dondu, sonra bizim bulunduğumuz tarafa yöneldi. Paul'ü kapıdaki camın altına ittim. "Kim o?" diye sordum. "Göremedim" dedi.

Ayak seslerini dinleyerek bekledik. Seslerin uzaklaştığını hissettiğimde tekrar uzanıp camdan baktım, salon boştu.

Paul kapıyı itti. Bütün salon, kitap raflarından düşen uzun gölgelere boğulmuş durumdaydı. Kuzeydeki buzlu camlardan ay ışığı giriyordu. Stein'in masasındaki çekmeceler açık bırakılmıştı.

226

4 'ün Kuralı

"Buranın başka çıkışı var mı" diye fısıldadım masaya doğru yaklaşırken. Paul başını sallayıp tavana kadar yükselen bir dizi rafın arkasını gösterdi. Birden yine ayak sesleri duyuldu, sesler çıkışa doğru ilerledi ve sonra da bir kapının kapandığını işittik. Kapının mandalı yavaşça kapatılmıştı.

Sesin geldiği yöne doğru gittim.

Paul, "Ne yapıyorsun?" diye fısıldadı. Eliyle bulunduğu yere, masanın yanına dönmemi işaret ediyordu.

Kapıdaki camdan merdiven sahanlığının en uzak köşelerini görebiliyordum ama hiçbir şey seçemedim.

Paul ise Stein'in kâğıtlarını altüst etmeye başlamıştı bile, elin-deki kalem fenerle darmadağınık duran notları ve mektupları inceliyordu. Kmlarak açılmış olan kilitli çekmeceyi gösterdi. Çekmecedeki dosyalar kartlara masanın üstüne saçılmıştı. Kâğıtların kenarları kâğıt kâğıtları. Tarih bölümündeki her profesör için bir dosya açılmış gibiydi.

TAVSİYE MEKTUBU: Y.K. BAŞKANI VVORTHINGTON

T. M. (A - M): BAUM, CARTER, GODFREY, LI

T. M. (N - Z): NEWMAN, ROSSINI, SACKLER,

VVORTHINGTON (BAŞKANLIK ÖNCESİ)

T. M. (DİĞER BİLİMLER): CONNER, DELFOSSE, LUTKE,

MASON, QUINN

ESKİ YAZIŞMALAR : HARGRAVE / VVILLIAMS, OXFORD ESKİ YAZIŞMALAR : APPLETON, HARVARD

Bunlar bana bir şey ifade etmiyordu ama Paul büyük bir dikkatle incelemekteydi.

227

lan Galdvrell & Dustin Thomason

"Sorun ne?" diye sordum.

Paul feneriyle masanın yüzeyini araştırıyordu. "Neden bütün bu tavsiye mektuplarına gerek duymuş ki?"

Öteki dosyalar açık olarak bırakılmıştı. Birinde T. M. / YAZIŞMA: TAFT yazıyordu, ötekinde ise LEVERAGE / LEADS.

Taft'ın mektubu çekmecenin bir kenarına sıkışmıştı. Paul kollarını sıvadı ve mektubu tutup açığa çıkardı.

William Stein yetenekli bir gençtir. Bana bağlı olarak beş yıl çalışmış ve esas olarak da idari işlerde yararlı olmuştur. Bu tür bir işi her ortamda başarıyla yapacağına inanıyorum.

"Tanrım," diye fısıldadı Paul. "Vincent canına okumuş." Mektubu tekrar okudu.

"Sanki Bili sekretermiş gibi bir anlam çıkıyor."

Sonra kâğıdın kıvrık köşesini açıp baktı, mektup geçen ay yazılmıştı. Altında bir de dipnot vardı.

Bili: Her şeye rağmen bunu sana yazıyorum. Daha azını hak ediyorsun. Vincent.

"Seni piç..." dedi Paul fısıltıyla. "Bili senden kurtulmaya çalışıyordu."

Bu kez ışığı LEVERAGE / LEADS dosyasına tuttu. Üstte Ste-in'in bir dizi mektup taslağı duruyordu, farklı kalemle yazılmışlardı. Satır aralarına da yazılar

girilmiş ve yazıyı takip etmeyi zorlaştırmıştı. Paul okurken ellerinin titremeye başladığını fark ettim.

Don Hargrave diye başlıyordu ilk mektup. Hypnerotomachia Poliphili üzerindeki çalışmalarımın bittiğini bitmek üzere olduğunu söyleyebildiğim için mutluyum. Sonuçlar en geç nisan sonunda hazır olacak. Beklemeye degeceğini size garanti edebilirim. 17 Ocak tarihli mektubumdan bu yana sizden ve Üstat Williams'tan bir yanıt almamış olduğumdan, profesörlüğümün pozisyonumun daha önce konuşmuş olduğumuz şekilde geçerli olacağını teyit etmenizi rica

228

4 'ün Kural›

ediyorum. Kalbim Oxford'da, ama çalışmam yayınlandıktan sonra diğer üniversitelerden gelecek teklifleri reddetme gücünü bulamayabilirim ve sürekli yeni tekliflerle karşılaşıyorum.

Paul başka bir sayfayı açtı. Nefesinin hızlandığını duyabiliyordum.

Başkan Appleton, size iyi haberler vermek için yazıyorum. Hypnerotomachia üzerindeki çalışmalarım giderek başarılı bir sona yaklaşıyor. Söz verdiğim gibi, sonuçlan, bu y›l veya gelecek y›l Rönesans tarihi üzerine - veya tarih üzerine - yapılmış, yapılacak, tüm diğer çalışmaları gölgede bırakacak. Sonuçları yay›nlatmadan önce, doçentlik teklifinizin halen geçerli olup olmadığını öğrenmek istedim. Kalbim Harvard'da, ama çalışmam yayınlandıktan sonra diğer üniversitelerden gelecek baskıları göğüsleyemeyebilirim ve sürekli yeni tekliflerle karşılaşıyorum.

Paul mektubu iki kez daha okudu.

"Onu benden çalmaya çalışacakmış," diye fısıldadı, düşmemek için duvara dayanmıştı, bayılacak gibiydi.

"Bu nas›l olabilir?"

"Belki kimsenin bunun bir mezuniyet tezi olduğuna inanmayacağını düşünmüştür." Tekrar mektubu düşündüm. "Senin tezini bilgisayarda temize çekmeyi ne zaman teklif etmişti?"

"Geçen ay içinde bir gün."

"Yani onu bu kadar süre elinde mi tutacaktı?"

Paul, bana baktı ve masanın üstünü karıştırmaya başladı yeniden. "Tabi ya. Bu insanlarla ocaktan beri yazışıyormuş."

Mektuplar› masan›n üzerinde bir düzene koyunca Oxford ve Harvard mektuplar›n›n arasından son bir tane daha yazı çıktı. Paul köşesindeki amblemi görür görmez mektubu alıp okumaya başladı.

229

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Richard, diye başlıyordu. Umarım iyisindir. Belki italya'da şansın New York'takinden daha iyi gitmiştir. Öyle olmadıysa, ikimiz de içinde bulunduğun durumu biliyoruz demektir. Ve tabi ikimiz de Vincent'› da biliyoruz. Bu konuda onun da kendi planları olduğunu söylemem yerinde olur. Bu yüzden sana bir teklifim var. Burda ikimize de yetecek kadar var ve bir iş bölümü yapma fikrini senin de uygun bulacağını sanıyorum. Lütfen bu konuyu konuşmak için en kısa zamanda beni ara. Floransa ve Roma'daki telefon numaralar›n› da b›rak; ordaki postayla güvenemiyorum ve onu kullanmamayı tercih ederim. B. Cevap, farklı bir kalemle ve farklı bir yaz›yla orijinal mektubun alt›na yaz›l›p gönderilmişti. İki tane de telefon numarası vardı. Birinin başında F, diğerinin başında da R harfi bulunuyordu. Bunların altına bir de not eklenmişti: İstedğin numaralar. Beni buranın saatine göre iş saatlerinden sonra ara.

Paul'den ne haber? Richard.

Paul'ün nutku tutulmuştu. Kâğıtları biraz daha karıştırdı, ama başka bir şey yoktu. Onu avutmaya kalkışınca beni durdurdu. "Dekana söylemeliyiz," dedim sonunda. "Ne söyleyeceğiz ki? Biü'in eşyalarını karıştırdığımızı mı?" Birden karşı duvara kuvvetli bir ışık vurdu, ardından da buzlu camlara yansıyan renkli ışıklar yanıp sönmeye başladı. Müzenin bahçesine sireni kapalı bir polis arabası gelmişti. İki tane polis ortaya çıktı. Ekip arabasın›n gelmesinden bir saniye sonra kırmızı, mavi ışıklar söndü ve iki polis daha göründü.

"Birisi onlara burda olduğumuzu söyledi herhalde," dedim. Paul'ün elinde Curry'nin mektubu titriyordu. Orada durmuş ana girişe doğru koşturan karanlık gölgelere bak›yordu.

4 'ün Kural›

"Buraya gel," deyip arka girişin önündeki kitap raflarına doğru çekiştirdim.

Bir an sonra kütüphanenin ön kapısı açıldı ve salona bir fenerin ışığı doldu. Biz bir köşeye büzüldük. İki polis içeri girmişti.

"Orda," dedi ilk polis bizim bulunduğumuz yönü işaret ederek.

Arka kapının koluna yapışıp açtım. İlk polis yaklaşıırken Paul koridora dalmıştı. Ben de sürünerek aradan çıktım ve doğruldum tekrar. Sırtlarımızı duvara yapıştırıp sürünerek merdivenlere doğru gitmeye başladık, merdivenlerden zemin kata inecektik. Geriye dönüp baktığımda fener ışığının yaklaştığını görebiliyordum.

"Aşağı," dedi Paul. "Orda bir servis asansörü var."

Müzenin Asya kanadına girmiştik. Duvar diplerinde, hayalet gibi görünen heykeller ve vazolar diziliydi. Çin parşömenleri açık olarak sergi dolaplarındaki lahit figürlerinin üzerlerine asılıydı. Salona kasvetli bir yeşil renk hâkimdi.

"Bu taraftan," dedi Paul, ayak sesleri yaklaştıkça o da hızlanıyordu.

Bir köşeyi döndük ve yine sadece metal kapılı servis asansörün olduğu bir bölmeye girdik.

Sesler giderek yükseliyordu. İki polisin merdivenlerdeki ayak seslerini ayırt edebiliyordum, karanlığın içinde yollarını bulmaya çalışıyorlardı. Aniden bütün kat ayd›nlan›verdi.

"Düğmeleri bulduk..." diye üçüncü birinin sesi duyuldu.

Paul elindeki anahtarı duvardaki yuvaya sokmaya çalışıyordu. Asansörün kapıları açılır açılmaz beni içeri itti. Bizim bulunduğumuz tarafa doğru gelen ayak sesleri artmıştı.

"Hadi, hadi..."

Kapılar bir türlü kapanmıyordu. Bir an asansörün elektriğini kestiklerini sandım. Sonra, tam ilk polis köşeyi dönerken metal ka-

231

lan Caldvvell & Dustin Thomason

p›lar kayarak kapandı. Memurun kapıyı yumrukladığım duyduk ama asansör hareket edince sesler duyulmaz olmuştu.

"Nereye gidiyoruz?" diye sordum.

"Yükleme bölümüne," diye cevap verdi Paul nefesini düzeltmeye çalışırken.

Bekleme yeri gibi bir yere ç›kt›k ve Paul zorla, dev gibi, soğuk bir salona açılan kapıyı açtı. Gözlerimin ortama alışmasını bekledim. Önümüzde yükleme kanallarının garaj kapılan belirmişti. Dı-şandaki rüzgâr o kadar yakınımızdaydı ki yer döşemelerini oynatıyordu. Bize doğru aşağı inen ayak sesleri duyduğumu sandım ama kalın kapıdan herhangi bir ışık sızılmıyordu.

Paul telaşla duvardaki bir düğmeye doğru atılmıştı. Düğmeyi çevirince bir motor çalışmaya başladı ve geriye doğru açılan yükleme kapısı kımıldamaya başladı.

Kap› ikimizin de s›rtüstü sürünerek ç›kabileceği kadar açılınca, "Bu kadar yeter," dedim.

Ama Paul başını salladı ve kapı yükselmeye devam etti.

"Ne halt ediyorsun?"

Kapı, boşluktan kampusun tüm güney bölümünün görünebileceği kadar açılmıştı. Bir an durup ne kadar güzel ve ne kadar boş görüldüğüne bakt›m.

Paul aniden motoru çalıştıran düğmeyi aksi yöne çevirdi ve kapı tekrar inmeye başladı.

"Koş!" diye bağırdı.

O bulunduğu yerden kapıya doğru fırlarken, ben de sırtüstü düşmeye çalışarak kendimi yere attım. Paul, benim önüme geçmişti bile. Kapının alt›nda yuvarland› ve tam metal kapının toprağa değmesinden önce tutup beni de çekti.

232

4 'ün Kural›

Nefesimi düzeltmeye çalışarak ayağa kalktım. Dod'a doğru gitmeye başlayacaktım ki, Paul beni geri çekti. ;

"Yukardan bizi görürler." Binan›n bat› cephesindeki camlan gösteriyordu.

Doğumuzda kalan yola şöyle bir baktıktan sonra, "Bu taraftan," dedi.

Başını öne eğdi, yorgun argın, kendi binamızdan ve onun ışık-lanndan uzakta yürümeye başladık. Paltomun yakasının altında, boynumdaki terin donduğunu hissediyordum. Geriye dönüp bakınca Dod'un ve Brown Binası'nın neredeyse tamamen karanlık olduğunu gördüm, uzaktaki diğer yurt binaları da öyleydi. Gece kampusun her tarafını ele geçirmişti. Sadece sanat müzesinin pencerelerinden ışık geliyordu.

Kampusun kalbindeki bir botanik harikası olan Prospect Bahçeleri boyunca doğruya doğru devam ettik. Minik bahar bitkileri neredeyse kann altında ezilmiş, görünmez olmuşlardı ama Amerikan kayınlarıyla sedir ağaçları koruyucu melekler gibi üzerlerine doğru dallarını uzatmış, kara karşı bir tür çatı oluşturmuşlardı. Bir polis arabası yan sokaklardan birinde devriye geziyordu ve biz de adımızı açtık.

Düşüncelerim oradan oraya kayıyor, zihnim, görmüş olduğumla anılabilmek için çaba harcıyordu. Belki Stein'in masasında durmuş evraklarını kanştıran Taft'tı, aralarındaki bağlantıyı gösterecek kayıtları yok etmeye çalışıyordu. Belki polisi de üstümüze o salmıştı. Paul de aynı şeyleri mi düşünüyor, diye baktım ama ne düşündüğü belli olmuyordu.

Uzakta yeni müzik bölümünden yaşam belirtileri geliyordu.

"Bir süreliğine oraya girebiliriz," diye önerdim.

233

lan Caldwell & Dustin Thomason

"Nereye?"

"Bodrumdaki prova odalarına. Kuşkuyla üstümüzden atana kadar."

Yaklaştıkça havada yolunu şaşırmış notalar duyulmaya başlamıştı. Gece baykuşu müzisyenler kendi başlarına prova yapmak üzere Woolworth'e gelmişlerdi. Prospect'in oradan başka bir kampus polisi geçti kayarak, tuzlanma yüzünden sulanmış kolları kaldırıma sıçrattı. Daha hızlı yürümek için kendimi zorladım. Woolworth'deki inşaat daha yeni bitmişti ve iskele kalkınca ortaya çıkan bina tuhaf bir şeydi. Dışarıdan bakıldığında beton gibi görünüyordu ama içeriden bakıldığında camı ve kırılmalı geliyordu. Atriumu, müzik arşivi ve sınıfların olduğu zemin katta bir nehir gibi kıvrılıp gökyüzüne doğru üç kat yükseliyordu. Rüzgâr binanın etrafında kıskançlıkla ulumaktaydı. Paul kimlik kartıyla giriş kapısını açtı ve ben geçeyim diye tuttu. "Ne yöne?" diye sordu.

En yakındaki merdiven sahanlığına yürüdüm. Gil'le birlikte bina açıldıktan sonra iki kere gelmiştik. Her ikisi de, hareketsiz geçen cumartesi gecesi, kafaları çektikten sonraydı. Babasının ikinci eşi, tıpkı babamın bana Arcangelo Corelli'den bir şeyler öğrenmem için baskı yaptığı gibi, Gil'in Duke Ellington'dan bir şeyler çalmayı öğrenmesi için ısrar etmişti ve ikimiz neredeyse toplam sekiz yıl ders almıştık ama ortada bir şey yoktu. Şişelerimizle eski kısa kuyruklu bir piyanoya vurarak Gil "'A' Treni"ni tıngırdattı, ben de "La Follia"yı katledirdim ve ikimiz de sanki hiç ders almamışız gibi davrandık.

Paul'le zemin kattaki koridora indiğimizde duyulmakta olan sadece bir piyano sesiydi. Uzaktaki çalışma odalarından birinde, birisi "Rhapsody in Blue"yu çalıyordu. Küçük, ses geçirmez bir stüdyo.

234

4'ün Kuralı

yoya girdik ve Paul doğruca odadaki piyanonun arkasına geçip tabureye oturdu. Piyanonun tuşlarına tıpkı bilgisayar klavyesine baktığı gibi, gizemli bir şeymiş gibi bakıyor ve ellemiyordu. Tepedeki ışık bir an titredi ve sonra söndü. İsimize gelmişti.

"Buna inanamıyorum," dedi sonunda Paul derin bir nefes alarak.

"Böyle bir şeyi niye yapıyorlar ki?" dedim ben de. Paul işaret parmağıyla tuşlardan birini tırmalayıp duruyordu.

"Ne dememi istiyorsun Tom?"

"Belki Stein bu yüzden yardım önerdi ilk başta."

"Ne zaman? Bu gece günlükle geldiğinde mi?"

"Yok, aylar önce."

"Yani sen Hypnerotomachia üzerinde çalışmayı bıraktıktan sonra mı demek istiyorsun?"

Bu saptama, bir taştı, Stein'in işe karışmış olmasını sonunda dönüp dolaştırıp bana bağlamıştı.

"Sence bu benim kabahatim mi?"

"Hay>r," dedi Paul yavaşça. "Tabi ki değil."

Ama suçlama havada asılı kalmıştı. Roma haritası da, tıpkı günlük gibi, bana arkamda neleri bıraktığımı, bırakmadan önce ne kadar ilerleme kaydetmiş olduğumuzu, bundan ne denli hoşlandığımı hatırlatmıştı. Başımı öne eğip ellerimi kucığıma koydum. Tembel ellerim olduğunu söyleyen babamdı. Beş yıl ders aldıktan sonra tek bir Corelli sonatı bile icra edememiştim; onun üzerine basketbol oynamam için ısrar etmeye başlamıştı.

Güçlü zay>ftan al>r Thomas, ama ak>ll> güçlünden al>r.

Gözlerimi piyanonun arkasına dikip, "Curry'ye yazdığı nota ne diyorsun?" diye sordum. Tahta cilasızdı ve zımparalanmamıştı,

235

lan Caldvvell & Dustin Thomason

bu kısmın duvara dayalı olacağı varsayılmıştı. Bu bana, aynada nasıl olsa görmüyor diye bir profesörün saç>nın arkasını taramaması gibi başka bir tasarruf şeklini hatırlattı. Babam öyle yapardı. Bence bu bir bakış açısı eksikliğiydi, ben daima öyle düşünmüştüm; dünyayı yalnızca tek bir açıdan gören birinin yanlıgısı. Öğrencileri de bu durumu en az benim kadar fark etmiş olmalılardı. Her zaman onlara arkas>n> dönerdi.

"Richard asla benden bir şey çalmaya kalkmazdı," dedi Paul tırnağını kemirerek.

"Bir şeyleri atlamış olmalıyız."

Derin bir sessizlik çökmüştü ortalığa. Çalışma odası ılıktı ve ikimiz de susunca hiçbir ses duyulmuyordu, sadece koridorun sonunda bir yerlerden gelen piyano sesi vardı, artık Gershwin bitmiş, onun yerini derinlerden gelen bir Beethoven sonatı almıştı. Bu bana çocukken yaz fırtınaları esnasında evde oturuşumu anımsattı. Dışarıda kıyamet kopar, ev sessizdir ve uzaklardan gelen f>rt>na sesi dışında hiçbir şey duyulmaz. Annem mum ışığında bana kitap okur -Bartholomew Cubbins veya resimli Sherlock Holmes- ve benim aklımdaki tek şey, nasıl olup da en iyi öykülerin, başarılarında komik şapkalar olan adamlar hakkında olabildiğidir. "Bence ordaki Vincent'di," dedi Paul. "Polis merkezinde Bili ile ilişkisi hakkında yalan söyledi. Onlara Bill'in yıllardır kendisine önerilmiş en iyi lisansüstü öğrencisi olduğunu anlattı."

İkimiz de Vincent'ı biliyoruz, diyordu Stein'>n mektubu. Onun bu konu ile ilgili kendi planları olduğunu söylemem yerinde olur.

"Sence Taft, onu kendine mi istiyordu?" diye sordum. "Y>llard>r Hypnerotomachia ile ilgili bir şey yayınlamaya kalkışmadı." "Bu, yayınlamakla ilgili değil Tom."

"Neyle ilgili peki?"

236

4 'ün Kural>

Paul bir an sessiz kaldı, sonra, "Bu gece Vincent'ın ne dediğini duydun. Daha önceleri Francesco'nun Romalı olduğunu asla kabul etmiyordu." Paul piyanonun ahşap gövdesinden bir çift minik altın pabuç gibi uzanan pedallara bak>yordu.

"Bunu benden almaya çalışıyor."

"Senden almaya m>?"

Ama Paul yine içine kapanmıştı. "Boş ver. Unut gitsin." "Ya müzedeki Curry ise?" O uzaklara bakarken bunu sordum. Stein'in Curry'ye yazmış olduğu mektup o adam hakkında kafamı karıştırmıştı. Bana onun Hypnerotomachia tak>nt>s>n>n herkesinkin-den fazla olduğunu hatırlatmıştı. "O bu işin içinde değil Tam." "Ona günlüğü gösterince neler yaptığını gördün. Curry hâlâ onun kendisine ait olduğunu düşünüyor."

"Hay>r. Onu tan>yorum Tom. Tamam m>? Sen tan>m>yorsun." "Bu ne anlama geliyor şimdi?"

"Sen Richard'a hiç güvenmedin. Sana yardım etmeye çalıştığı zaman bile."

"Onun yard>m>na ihtiyac>m yoktu ki." "Ve sen Vincent'dan sadece baban yüzünden nefret ettin." Şaşkın bir şekilde ona döndüm. "Babamı şeye itti..." "Nereye itti, yolun dışına mı?" "Hayır onu delirtti. Ne oluyor sana böyle?" "Sadece bir kitap eleştirisi yazdı Tom." "Onun hayatını mahvetti." "Onun kariyerini mahvetti. İkisi farklı şeyler." "Ne diye onu savunuyorsun?"

"Savunmuyorum. Ben Richard'ı savunuyorum. Ama Vincent da sana hiçbir şey yapmadı."

237

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Konuşmamızın Paul üzerinde nasıl bir etki yapmakta olduğunu fark ettiğimde tam onu paralamak üzereydim. **Avuçlar>yla yanaklar>n> parçalamak ister gibi oval>yordu. Bir saniye sadece yoldan geçen arabalar>n farlar>n> gördüm. Bir korna çal>yordu.**

Paul, "Richard, bana karşı her zaman çok iyi davranmıştır," diyordu. Babamın bir ses çıkardığını hiç hatırlamıyordum. Ne arabayı kullanırken ne de yoldan kaymaya başladığımızda.

"Sen onları tanıyorsun," dedi. "İkisini de."

Yağmurun ne zaman başladığından da emin değildim... annemi görmek üzere arabayla kitap şovuna giderken mi, yoksa ambulansa bindirilerek hastaneye götürüldüğüm **s>rada m>.**

"Bir keresinde bu kitap eleştirisinin Vincent'ın ilk büyük başarısı olduğunu okumuştum," diye devam etti Paul. "Evindeki bir gazete kupüründe, yetmişlerin başından kalma bir kupür. Colum-bia'dan döndükten sonra yazılmış; Enstitü'ye geçişinden ve kariyerinin yerle bir oluşundan önce. Muhteşem **bir yaz>yd>.** Bir profesörün canını vereceği türden bir yazı. Sonunda 'Vincent Taft bir sonraki projesine başladı bile: İtalyan Rönesansı'nın kesin tarihçesi. Yapmış olduğu çalışmaya bakacak olursak, bunun da bir başyapıt olacağı kesin. Yapmış olduğu çalışma, tarih yazmanın tarih yaratmaya dönüştüğü bir çalışma.' Yazıyı kelimesi kelimesine hatırlıyorum. İkinci sınıfın ilkbahar dönemindeydik bulduğum zaman, onu pek iyi tanııyordum henüz. İlk kez o zaman onun kim olduğunu anlamaya başlamıştım."

Bir kitap eleştirisi. Tıpkı onun, gördüğünden emin olmak için babama gönderdiği eleştirisi gibi. Belladonna Aldatmacası, yazar Vincent Taft.

238

4 'ün Kural>

"O bir yıldızmış Tom. Bunu biliyorsun. Burdaki fakültelerin çoğundan daha yukarlara bir yerlere çıkmış. Ama kaybetmiş. Yakıp kül etmemiş, sadece yitirmiş."

Kelimeler hacim kazanıyor, sanki dıştaki sakinliği ile içindeki baskının arasındaki bir denge bozulabilecekmiş gibi, havada birikiyorlardı. Ben kendimi yüzüyormuş gibi hissediyordum, suyun gelgiti beni içine **çekiyor gibiydi. Paul** yine Taft ve Curry hakkında konuşmaya başladı, bense kendime, bunların da başka bir kitaptaki şapkalı adamlar, hayal ürünü karanlık kişiler olduğunu söylüyordum. Ama o konuştuğça giderek onları Paul'ün gözüyle görmeye başlamıştım.

Liman şefinin günlüğünün yarattığı yıkımın kötü sonucundan sonra Taft, Manhattan'dan Enstitü'deki beyaz ahşap bir eve taşınmıştı. Princeton kampusundan da yaklaşık bir kilometre güneybatıdaydı ev. Belki yalnız kalma arzusu çekmişti onu oraya, etrafında boğuşması gereken meslektaşlarının olmayışı; ancak birkaç ay sonra, akademik çevrelerde içki içmesiyle ilgili söylentiler dolaşmaya başlamıştı. Kesin tarih projesi sessizce ortadan kalkmıştı. Tutkusu, yetenekleri üzerindeki kontrolü un ufak olmuş gibiydi.

Üç y>l sonra, ikinci çalışmasını yayınlayınca -Rönesans sanat>nda hiyeroglifin rolü konulu, ince bir kitap- Taft'ın kariyerinin durma noktasına geldiği ortaya çıkmıştı. Bundan yedi yıl sonra, küçük bir gazetede bir başka çalışması yayınlanmış ve bir eleştirmen onun bu düşüşünü trajedi olarak nitelendirmişti. Paul'e göre, Taft'ın Curry ve babamla yaşamış oldukları, yakasını bırakmıyordu. Enstitü'ye gelişyle Paul'le tanışması arasında geçen yirmi beş yılda Vin-

239

Ian Caldwell & Dustin Thomason

cent Taft sadece dört çalışma yayınlamış, vaktini başka bilim adamlarının, özellikle de babamın çalışmalarını eleştirmekle geçirmişti. Gençliğindeki parlak yeteneğini bir daha asla yakalayamamıştı.

Hypnerotomachia, okuldaki ilk y>l>m>z>n ilkbahar>nda Paul'ün kap>s>na

dayanmas>yla, yeniden hayatına girmiş olmalıydı. Taft ve Stein tez çalışmasına

yardımcı olmaya başladıklarında, Paul, bana danışmanındaki irkiltici deha alevlenmelerinden söz etmişti. Yaşlı ayı, onunla birlikte, ıkına sıkına deliler gibi çalışmış, Paul, daha metinleri kütüphanede ararken karmakanşık, uzun bölümleri ezberden anlatmıştı.

"Richard'ın İtalya seyahatimi ayarladığı yazdı," dedi Paul, bir avucuyla piyano taburesinin kenarını ovuşturuyordu. "Çok heyecanlıydık. Hatta Vincent bile. Richard'la ikisi hâlâ konuşmuyorlardı ama benim bir şeylerin üzerinde olduğumu biliyorlardı. Bir şeyleri ortaya çıkarmaya başlamıştım.

"Richard'a ait bir evde kalıyordum, eski bir Rönesans sarayının tüm üst katı. İnanılmazdı, tek kelimeyle harikaydı. Duvarlarda, tavanlarda, her yerde resimler vardı. Nişlerin içinde, merdiven boşluklarında. Tintoretto'lar, Carracci'ler, Perugino'lar. Cennette olmak gibi bir şeydi Tom. Nefes kesiciydi, çok çok güzeldi. Sabahları kalkar kalkmaz, tam bir işadamlı edasıyla, 'Paul, bugün halledilmesi gereken işlerim var,' derdi. Sonra konuşmaya başladık ve yarım saat sonra kravatını gevşetip, 'Cehenneme kadar yolu var. Hadi bugün tatil yapalım,' derdi. Yürüyerek meydanlara gider ve durmadan konuşurduk. Sadece ikimiz, saatlerce yürür ve konuşurduk.

"İşte o zaman bana Princeton'daki günlerini anlatmaya başladı. Ivy bütün o maceraları, yaptığı çılgınlıklar, tanıdığı insanlar. En çok da baban. Öyle canlı, öyle güzel anlatırdı ki. Yani, sanki Prin-

240

4 'ün Kuralı

seton'daki her şey benim başımdan geçmiş gibi hissederdim. Tamamıyla büyülenmiş gibiydim. Bir rüyada, kusursuz bir ..rüyada yaşıyordum adeta. Richard bile böyle düşünüyordu. İtalya'da geçirdiğimiz onca zaman hep bulutların üstünde yürür gibiydi. Venedikli bir heykeltıraşla çıkmaya başlamıştı ve ona bir gün evlenme teklif edeceğinden söz ediyordu. Hatta o yazdan sonra Vincent'la bile barışabileceğim düşünür olmuştum."

"Ama asla tanışmadılar."

"Hayır. Amerika'ya geri geldiğimizde her şey eskiye döndü. O ve Vincent asla konuşmadılar. Çıktığı kadın, onu terk etti. Richard kampusa gelmeye başladı tekrar, babanla birlikte McBee zamanında sahip olduğu tutkuları yakalamaya çalışıyordu yeniden. O zamandan beri giderek daha fazla geçmişte yaşar oldu. Vincent, beni ondan uzaklaştırmaya çalıştı ama, bu yıl benim uzak durduğum kişi Vincent oldu. Enstitü'ye gitmekten kaçındım, mümkün oldukça oturup Ivy'de çalıştım. Mecbur kalıncaya kadar ona bulduklanımızı anlatmadım.

"İşte o zaman Vincent, bana sonuçlanmı göstermem, haftalık ilerleme raporları vermem için baskı yapmaya başladı. Belki Hypnerotomachia'yı geri almak için tek şansının bu olduğunu düşünmüştür." Paul bir eliyle saçlarını geri itti. "Bütün bunları önceden görmeliydim. B alacak bir tez yazıp sonra da def olup burdan gitmeliydim. Tanrı yoldırlarmlarla ve fırtınalarla en büyük evleri, en uzun ağaçları yok eder. Tanrı aşkı için, diğerlerinden büyük olan her şey engellenmelidir. Kibirleri yüzünden acı çekenler yine kendileri olacaktı. Bunları Heradot yazmış. Bu satırları elli kez okumalı ve asla bu düşüncelerden şaşmamalıyım. Bunları bana gösteren Vincent'dı. Ne anlama geldiklerini biliyordum."

241

F: 16

lan Caldsvell & Dustin Thomason

"Bunlara inanıyor olamazsın."

"Neye inandığımı artık ben de bilmiyorum. Vincent ve Bill'i daha yakından takip etmeliydim. Eğer kendimle bu kadar ilgileniyor olmasaydım olacaklar öğörebilirdim."

Kapının altından sızan ışığa baktım. Koridorun ucundan gelen piyano sesi susmuştu.

Paul ayağa kalktı ve girişe doğru yürümeye başladı. "Hadi gidelim burdan," dedi.

242

Bölüm 15

Woolworth'den ayrılırken konuşmaya halimiz kalmamıştı. Paul aramızda belli bir mesafe bırakmaya özen gösteriyor, biraz önden yürüyordu ve uzaktan şapelin kulesini görebiliyordum. Polis arabaları fırtınadan kaçıp meşe ağacının altına

sığınmış kurbağalar gibi toplanmıştı kulenin dibinde. Olay yerini çevreleyen polis bantları azalmakta olan rüzgârla sallanıyordu. Bili Stein'in kar meleği beyazlığın üstünde hiçbir iz bırakmadan gitmiş olmalıydı artık. Dod'a geldiğimizde Charlie'yi uyanık bulduk ama bir kez daha yatmaya hazırlanıyordu. Oturma odamızı temizlemiş, orada burada dağınık duran kâğıtlan düzeltip açılmamış mektupları ayrı bir yere toplamıştı. Belli ki ambulansa yaşadıklarını unutmaya çalışmıştı. Saatine bir göz atıp onaylamaz bir ifadeyle bize baktı, ama buna aldırış edemeyecek kadar yorgunduk hepimiz. Paul müzede görmüş olduklarımızı anlatırken ben dinledim, Charlie'nin polise haber verelim diye ısrar edeceğini biliyordum. Ama ben mektupları bulduğumuzda Stein'in eşyalarını karıştırmakta olduğumuzu açıklayınca, Charlie bile bunu bir kez daha düşünmek gerektiğini anlamış göründü.

243

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Paul'le odamıza gittik ve tek kelime etmeden soyunup kendi ranzalarımıza yattık. Öylece yatıp Paul'ün Curry'yi anlatırkenki ses tonunu düşünürken, daha önce hiç anlamamış olduğum bir şeyi kavrayıverdim. Bu, eğer kısaca ifade etmem gerekirse, ilişkilerinin yalın kusursuzluğu. Paul hayatına girip de onun çözemediği şeyleri çözünceye kadar, Curry Hypnerotomachia' yi anlamayı asla başaramamıştı ve böylelikle ikisi bu duyguyu paylaşmışlardı. Paul de, Richard Curry'nin yaşamına girip ona daha önce hiç yaşamamış, ama yaşamayı çok istemiş olduğu şeyleri yaşatmasıyla çok mutlu olmuş ve bu mutluluğu da paylaşmışlardı. O. Henry'nin hikâyesin-deki Della ve James gibi -James, Della'nın saçına süslü tokalar alabilmek için altın saatini satar, Della ise James'in saatine zincir alabilmek için saçlarını satmıştır- hediyeleri ve fedakârlıklar mükemmel bir uyum içinde gelişmişti. Üstelik burada mutlu bir alışveriş vardı. Birinin verebileceği tek şey, ötekinin tüm istediği şeydi.

Böyle bir şans yakalayıp mutlu olmayı ona çok göremezdim. Dünyada bunu hak etmiş tek kişi varsa o da Paul'dü. Hayatta ne bir ailesi olmuştu, ne de bir aile fotoğrafı veya telefonun öbür ucunda bir ses vardı sahip olduğu. Kusurlu da olsa, babam öldükten sonra dahi ben bunların hepsine sahiptim. Ve yine de bir ders alması gereken kişi bendim. Liman şefinin günlüğü babamın Hypnerotomachia konusunda haklı olduğunu kanıtlayabilirdi, ki o bunları yıllar öncesinin koşullarında, ölü dillerle, taş basma resimlerle boğuşarak keşfetmişti. Oysa ben, ona inanmamıştım, o eski, zavallı kitapta herhangi özel bir şey olması düşüncesini gülünç, anlamsız ve dar görüşlü bir düşünce olarak kabul etmiştim. Bütün bu geçen zaman zarfında, babamda bir bakış açısı sorunu olduğunu var sayarken, aslında bakış açısı yanlış olan tek kişi benmişim.

244

4 'ün Kuralı

"Kendine bunu yapma Tom," dedi yukandan Paul beklenmedik bir şekilde, sesi o kadar alçak çıkmıştı ki, zor duyabilmişim.

"Neyi?"

"Kendine acıma."

"Babamı düşünüyordum."

"Biliyorum. Başka bir şey düşünmeye çalış."

"Ne gibi mesela?"

"Bilmiyorum. Bizi mesela."

"Anlamadım."

"Dördümüzü. Sahip olduklarına şükretmeye çalış." Durakladı. "Gelecek seneden ne haber? Hangisini seçmeye niyetlisin?"

"Bilmiyorum."

"Teksas mı?"

"Belki. Ama Katie burda kalmış olacak."

Yatakta dönmüş gibi çarşafı hışırdadı. "Ya benim Chicago'da olacağımı söylersem?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Seninkinden bir gün sonra ben de doktora mektubumu aldım."

Şok olmuşum.

"Benim gelecek yıl nereye gideceğimi düşünmüştün?"

"Pinto'yla çalışmak üzere Yale'e. Chicago niye?"

"Pinto bu yıl emekli oluyor. Ayrıca Chicago'nun programı her şekilde daha iyi. Melotti de hâlâ orda."

Melotti. Babamın sözünü ettiğini hatırladığım, az sayıdaki diğer Hypnerotomachia bilginlerinden biri.

"Üstelik," diye ekledi Paul. "Eğer baban için yeterince iyi idiyse, benim için de yeterince iyi demektir, değil mi?"

Başvurumu yapmadan önce aynı düşünce benim de aklımdan geçmişti, ama babam girebilirse ben de girebilirim diye düşünmüştüm.

245

Ian Caldwell & Dustin Thomason

"Öyle sanırım." "E, peki ne düşünüyorsun?" "Senin Chicago'ya gidişin hakkında mı?" Yine durakladı. Bir şeyi kaçırmıştım. "Bizim Chicago'ya gidişimiz hakkında." Üstümüzde bir yerlerde, başka bir dünyada bir hareket oldu ve döşeme tahtalar > g>c>rdad>.

"Niye bana söylemedin?" "Ne hissedeceğini bilmiyordum," dedi. "Onun yolunu izliyorsun." "Becerebildiğim kadar."

Buna dayanabileceğimi sanmıyordum, beş yıl daha babamın yakamı bırakmamasına. Paul'ün gölgesinde, şimdikinden bile çok görecektim onun varlığını. "Bu ilk tercihin mi?" Cevap verene kadar epey bir süre geçti. "Geride sadece Taft ve Melotti kaldı."

Ne demek istediğini anlamıştım, Hypnerotomachia bilginleri. "Her zaman bizim kampustaki uzman olmayan adamlarla da çalışabilirim," dedi. "Batali veya Todesco gibi."

Ancak bir Hypnerotomachia tezini uzman olmayan kişilerle yazmaya çalışmak, sağırılarla beste yapmaya çalışmak gibi bir şey olurdu.

"Senin Chicago'ya gitmen gerek," dedim, sesimin içten olmasınna çalışarak. Ve belki de içtendim.

"Bu senin Teksas'a gideceğin anlamına mı geliyor?"

"Ben henüz karar vermedim."

"Biliyorsun, her zaman onunla ilgili olmasın gerekmiyor."

"Gerekmiyor."

246

4 'ün Kuralı

"Eh," dedi Paul baskın yapmamaya karar vererek. "Sanırım ikimizin de karar verme süresi aynı tarihte bitiyor."

İki zarf onları bırakmış olduğum yerde, yan yana yatıyordu. Birden Paul'ün Hypnerotomachia'nın sırlarını çözmeye o masada başlamış olduğunu fark ettim. Bir an, babamın koruyucu bir melek gibi kitabın etrafında dolandığını, başından beri Paul'e rehberlik ettiğini düşündüm. Benim de daima aynı mekânda, birkaç adım ötede, çoğu zaman uyanık olarak bulunduğumu düşünmek tuhaftı doğrusu.

"Biraz dinlenmeye bak," dedi Paul ve derin, sıkıntılı bir nefes alıp yatağında döndüğünü duydum. Yaşadıklarımızın sıkıntısı çökmüştü yine üstüne.

Belki bu konuda konuşmak ister diye düşünerek, "Sabah ne yapacaksın?" diye sordum.

"Richard'a o mektupları sormam lazım," dedi.

"Benim de gelmemi ister misin?"

"Yalnız gitmeliyim."

O gece bir daha konuşmadık.

Nefes alıp verişinden çabucak uykuya daldığını anladım. Ben de aynı şeyi yapabilmeyi isterdim ama kafam karmakarışıklı. Bunca yıldan sonra liman şefinin günlüğünü bulmuş olmamıza babamın ne diyeceğini merak ediyordum. Bence, o kadar uzun süre, o kadar az kişiye o kadar az şey ifade eden çalışmalarından sonra, bu onun yalnızlığını aydınlatabilirdi. Sanırım oğlunun en sonunda bu noktaya gelmiş olduğunu bilmek de onun açısından her şeyi değiştirirdi.

Bir gece, oynayabildiğim son basket maçında, maçın ortasında gelmişti ve, "Neden geç kaldın?" diye sormuştum ona.

247

Ian Caldwell & Dustin Thomason

"Özür dilerim," demişti. "Umduğumdan uzun sürdü."

Önünden arabaya doğru yürüyordu, eve dönüyorduk. Gözlerimi başının arkasında, görmediği için her zaman taramayı unuttuğu saçlarına dikmişim. Kasım

ortalardıydı ama maça baharlık bir ceketle gelmişti, kafası öylesine doluydu ki portmantodan yanlış ceketı aldığını fark etmemiştı bile.

"Ne uzun sürdü?" diye ısrar ettim. "İş mi?"

Kitab›n adı arkadaşlarımlın arasında utanmama yol açtığı için, iş kelimesini kullan›rd›m ondan söz ederken.

"Hayır iş değıl," dedi sakın bir sesle. "Yol."

Eve dönerken, h›z göstergesi sadece s›n›r›n birkaç kilometre üstünü gösteriyordu, daima böyle yapard›. Kuralları azıcık aşar, sınırlanmayı bu biçimde reddetmiş olur, ama asla tam anlamıyla çiğ-nemezdi. Kendi ehliyetimi alana kadar, bu durum her geçen gün biraz daha sinirime dokunmuştu.

"Bu gece güzel oynadın," dedi, yolcu koltuğuna dönüp bana bir göz atarak. "Benim izlediğim faul atışlarının ikisini de sayıya çevirdin."

"Birinci devre yedeklerin aras›ndayd›m. Koç Ames'a art›k basket oynamak istemediğimi söyledim."

"Ç›kt›n m› tak›mdan? Niye?"

"Akıllı güçlünden alır," dedim ağzından çıkacak ikinci cümlemin bu olduğunu bildiğimden. "Ama uzunlar da kısıalardan alıyor."

Sanki basketbol aramızdaki son anlaşma yoluymuş gibi, kendini suçladığını hissettim o an. İki hafta sonra, okuldan geldiğimde bahçemizdeki basket potas›n›n yerel yarı›m derneklerinden birine verilmek üzere yerinden söküldüğünü görmüşüm. Annem babamın bunu niye yaptığını anlamadığını söylemişti. Tek söyleyebildiği, babamın, böylesi daha iyi olacak, dediğiydi.

248

4'ün Kural›

Aklımda bu düşünceyle, babama verebileceğim en büyük hediyein ne olabileceğini hayal etmeye çalıştım! Uykunun etkisiyle ağırlaşırken cevap tuhaf bir biçimde netleşti zihnimde: onun sevdiği şeylere inanmak. Her zaman istediği şey bu olmuştu; kalıcı olarak birleştüğimizi hissetmek, aynı şeylere inandığımız sürece asla ayrılmayacağımızı bilmek. Oysa ben yaptıklarımla bunu imkânsız kılmıştım. Hypnerotomachia'n›n da piyano derslerinden veya basketten ya da saç›n› ay›rma tarzından farkı yoktu: hepsinde o hatalıydı. Sonra, mutlaka önceden tahmin etmiş olduğu gibi, kitaba olan inancımı da yitirmiştim, giderek daha da ayrı düşmüştük birbirimizden, aynı masada otururken bile yakın değildik. O asla kopmayacak bir bağ oluşturabilmek için elinden geleni yapmıştı ve ben de her seferinde o bağı çözmeyi başarmıştım.

Umudun fısıltısı, demişti Paul, bana bir keresinde. Pandora'n›n kutusundan ancak bütün diğer belalar, acılar kaçtıktan sonra çıkar ve her şeyin sonu, en güzeldir. Umut olmazsa sadece zaman vard›r. Zaman bir merkezkaç kuvvet gibi arkamızdan iter, bizi, ilgisiz ve kayıtsız bir hale gelene dek dışarı, uzağa doğru yollar. Bence bu babamla benim aramda olanların tek açıklaması, tıpkı Taft ve Curry aras›nda olanlar gibi, t›pk› ayr›lmaz gibi görünen bizim dörtlümüze de olacağı gibi. Bu, adını ancak Charlie'nin koyabileceği bir devinim kanunu, fiziksel bir gerçek, beyaz cücelerle kırmızı devlerin geçirdiği aşamalardan bir farkı yok. Evrendeki her şey gibi, kaderimiz doğumdan ayrılığa gidişi içeriyor. Zaman sadece ayrılmamızın mihenk taşı. Eğer biz, aynı orijinal bütünden koparak uzaklıklar denizine düşmüş parçacıkılsak, o zaman yalnızlığımız da bilimsel bir veri demektir. Yıllar geçtikçe yalnızlığımız da artacaktır.

249

i

Bölüm 16

Altıncı sınıfı bitirdiğim yaz babam beni bir kampa göndermişti. İki haftalık bir izci kampıydı ve şimdi geriye dönüp bakınca anladığım kadarıyla amaç, fazilet rozetleri taşıyan yaşlıtlarımın arasında beni, yeniden hizaya sokmaktı. Bir yıl önce, Willy Carson'ın çadırında roket patlattığım ve aslında daha çok da, sonradan bana Willy'nin zayıf bünyeli olduğu ve mesanesini tutmakta zorluk çektiği anlatıldığı halde, olayı yine de komik bulduğumu söylediğim için, izci eşarbım geri alınmıştı. Aradan zaman geçmiş ve annemle babam bu düşüncesizliklerimin unutulmuş olacağı hissine kapılmışlardı. Pornografik çizgi romanlarla ilgilenmek yerine, eğitici ve ufuk açıcı izcilik ortamında birer ahlak temsilcisi haline gelmiş, 12 yaş grubu oğlanlar içinde, benim yerim

şeytanın bir alt kademesine düşmüştü. Ailem, Erie Gölü'nün güney kıyısında geçireceğim iki haftanın beni kendime getireceğine inanıyordu. Onlara yanıldıklarını kanıtlamam doksan altı saatten az sürdü. İlk haftanın ortasında, bir oymak başı beni eve geri götürdü ve sessiz bir öfke içinde aileme teslim etti. Bu kez de kamp arkadaşlarıma ahlaksız bir şarkı öğretmek yüzünden, onursuz bir biçimde tart edil-

250

*

4 'ün Kural>

mistim. Kamp yöneticisi, beni ıslah olmaz ve benzeri, ağır sözlerle yerip tüm Ohio eyaletinin en kötü izcileri arasına koyan, üç sayfalık bir mektup göndermişti. Neyle suçlandığımı tam anlamasam da, aileme ne yapmış olduğumu anlattım.

Bir gün kanoya binen bir grup kız izciyle karşılaşmıştık, benim ablalarımın kendi karanlık ve faziletli günlerinden bildiğim bir şarkıyı söylüyorlardı: Yeni arkadaşlar edinelim, ama eskileri de unutmayalım; yeniler gümüşse, eskiler altındır. Bu melodiye uyan birçok alternatif şarkı biliyordum ve arkadaşlarıma bir tanesini söyledim.

Yeni arkadaşlar edinmeyelim, eskileri de şutlayalım. Benim bütün istediğim sadece gümüşle altın.

Bir tek bu satırlar kovulmak için yeterli olmaz ama Willy Carlson dâhiyane bir buluşla, kamp ateşini yakmak üzere eğilmiş en yaşlı oymak başına bir tekme atıvermiş ve bunu benim yüzümden yaptığını, benden duyduğu şarkı sözlerinin ayağına kendiliğinden bu hareketi yaptırdığını söylemişti. Birkaç saat içinde izci örgütünün tüm yargı mekanizmaları harekete geçmiş ve her ikimize de eşyalarımızı toplamak düşmüştü.

İzcilikten sonsuza kadar uzaklaşmamın yanı sıra, bu deneyimin bana iki getirisi olmuştu. Birincisi Willy Carlson'la gayet iyi arkadaş olmuştuk ve mesanesini tutamayışının beni attırmak için uydurduğu bir yalan olduğunu öğrenmiştim. Böyle birinden hoşlan-mayıp ne yapacaktım. İkincisi de, annemden dinlemek zorunda kaldığım sert söylev ve onun bende yarattığı motivasyon olmuştu. Bu motivasyonu neredeyse Princeton yıllarıma sonuna kadar anlayamamıştım. Teknik olarak, yaşlı kişilere tekme atmanın yanlış oluşu

251

lan Caldvvell & Dustin Thomason

nedeniyle izcilikten atılmış olsam da, annemin takıldığı şey uyduruk şarkının birinci mısras değildi. Onu rahatsız eden ikinci mısra-daki anlamsız hırs olmuştu.

"Niye gümüş ve altın?" diye sordu, beni kitapçıda depo olarak kullandığı küçük bir odaya oturtup.

"Ne demek istiyorsun?" dedim. Duvarda Columbus Sanat Müzesi'nden alınmış, tarihi geçmiş bir takvim asılıydı. Mayıs yaprağı açıktı ve Edvard Hopper'ın tek başına yatağında oturan bir kadın tablosu vardı o sayfada. Gözümü ondan alamıyordum.

"Niye mesela roket değil?" diye sordu. "Veya kamp ateşi değil?"

"Çünkü onlar işe yaramaz." Sıkılmış olduğumu hatırlıyorum,

yanıt o kadar açık ki: "Kafiye tutmuyor onlarla."

Annem çenemden tutup yüzüne bakmamı sağladıktan sonra "Beni dinle Tom," demişti. Işık altına gelince saçları altın gibi parlıyordu, tıpkı Hopper'ın

tablolarındaki kadınların saçları gibi. "Bu doğal değil. Senin yaşındaki bir erkek çocuk altınla, gümüşle ilgilenmez."

"İlgilenmiyorum zaten. Niye sorun yapıyorsun ki?"

"Çünkü her isteğin altında bir amaç yatar."

Sanki pazar okulunda dinlediğim söylevlerden birini dinler gibiydim. "Şimdi bu ne anlama geliyor?"

"İnsanlar yaşamlarını olmadık şeyler isteyerek heba ederler. Hayat onların kafasını karıştırır ve sevgilerini aslında istemedikleri yerlere yöneltmelerine yol açar." Elbisesinin yakasını düzelterip yanıma oturmuştu sonra. "Mutlu olmak için yapılacak tek şey, doğru şeyleri, doğru ölçüde sevmektir. Parayı değil. Kitapları değil. İnsanları. Bunu anlamayan yetişkinler asla potansiyellerini kendilerini mutlu edecek şekilde kullanamazlar. Senin de böyle biri olmanı istemiyorum."

252

f

4 'ün Kural›

Bu onun için neden bu kadar önemliydi, yani benim tutkularımı doğru yere yönleltmek, hiç anlamamıştım. Sadece büyük bir ciddiyetle başımı sallayarak bir daha asla değerli madenlerle ilgili şarkılar söylemeyeceğime söz verdim ve annem de sakinleşmiş göründü.

Ancak sorun değerli madenler olmamıştı hiçbir zaman. Şimdi anlıyordum ki, annem daha büyük bir savaşım veriyor, beni daha kötü bir şeyden korumaya çalışıyordu: babam gibi olmaktan. Babam›n Hypnerotomachia'ya olan tak›nt›s›yd› ona göre as›l yanlış olan ve babam ölünceye kadar bu konuda mücadele vermişti. Sanırım, babamın kitaba duyduğu sevgi, annem açısından bir saplantı, onu karısını ve ailesini sevmekten al›koyan bir çarp›kl›kt›. Hiçbir kuvvet ya da ikna çabas› bunu düzeltemiyordu ve galiba babamın yaşamını düzeltmek için verdiği savaşta yenildiğini biliyordu ve o yüzden artık bana yönelmişti mücadelesi.

Sözümü ne kadar iyi tutmuş olduğumu söylemeye korkuyorum. Yaramazlık yapmamayı meleklerden daha çabuk öğrenen oğlanların çocukça inatçılıkları kadınlara harika görünen bir şey olmalı. Çocukluğum boyunca bizim evde hata yapma tekeli benim elimde bulunuyordu. Annemin beni yapmamam için uyardığı hatanın önemini, başıma gelmeden kavramama imkân yoktu. Yine de bunun için ac› çekmesi gereken ailem değil Katie olmuştu.

Ocak ayı gelmiş ve Colonna'nın ilk bilmeceinden sonra ikincisi ve üçüncüsü de ortaya çıkmıştı. Paul onları bulmak için Hypne-rotomachia'n›n neresine bakmas› gerektiğini biliyordu; bölümler düzenli bir sıra takip ederek beş ya da on sayfadan yirmi, otuz, hatta k›rk sayfaya kadar ç›k›yordu. Daha k›sa bölümlerin üç, dört tanesi art arda gelebiliyor ama uzun bölümler daha çok tek başına olu-

253

lan Caldvvell & Dustin Thomason

yordu. Bu sıralama yoğunluk bazlı bir grafiğe dönüştürüldüğünde, az sayfalı bölümlerin oluşturduğu düz çizgi, uzun bir bölümle yukarı doğru ani bir çıkış yapıyor ve bu her ikimizin de Hypnerotomachia'mn kalp atışları diye yorumladığı bir görüntünün ortaya ç›kmas›na yol aç›yordu.

Paul, Musa ve boynuzlan ile ilgili başarıımızdan yola ç›karak bu sistemi de çabucak kavramıştı: uzun, tek bölümlerin yarattığı sivri uçların her biri bir bilmeceye tekabül ediyordu; bilmecein çözümü, şifresi ise, onu takip eden kısa bölümlere uygulanıyor ve böylece Colonna'nın bir sonraki mesajına ulaşılıyordu. Paul'ün tahminine göre, kitabın ilk giriş bölümleri gibi, ikinci yarısı da dolguydu, bu kısımlar hikâyenin bütünlüğünü sağlamak için yazılmıştı.

Aramızda iş bölümü yapmıştık. Paul uzun bölümlerdeki bilmeceleri buluyor, sonra onlar› çözümlemem için bana bırakıyordu. Yakaladığım ilk çözüm şuydu: Büyük bir zaferde bulunan en küçük armoni nedir?

"Bu bana Pisagor'u hatırlatıyor," demişti Katie, Küçük Dünya adlı kafede oturmuş kek yiyip sıcak çikolata içerken ona bundan söz ettiğimde. "Pisagor'la ilgili her şeyde bir armoni vard›r. Astronomi, erdem, matematik..."

"Bence bu savaşmakla, mücadele ile ilgili bir şey," diye karşı çıktım. Son zamanlarda, Firestone'da biraz mühendislikle ilgili Rönesans metinleri üzerinde çalışmıştım. Milano Dükü'ne yazmış olduğu bir mektubunda, Leonardo, Rönesans tankları gibi, kuşatmalarda kullanılmak üzere içine girilmesi imkânsız odacıklar, taşınabilir havan toplan ve devasa mancınıklar yapabileceğini ileri sürmüştü. Felsefe ve teknoloji birbirine kanışmış durumdaydı: matematik ve bir dizi kusursuz savaş makinesi zafer için el ele veriyordu. Matematikten müziğe geçmek sadece küçük bir ad›m gerektirmekteydi.

254

4 'ün Kural›

Ertesi sabah, Katie beni 07.30'da uyandırmıştı, onun 09.00'da-ki dersinden önce birlikte koşacaktık.

"Savaş fikri yerine oturmuyor," dedi, bilmeceyi sadece bir felsefe öğrencisinin yapabileceği bir biçimde incelemeye almıştı. "Sorunun iki parçası var: En küçük armoni ve büyük zafer. Büyük zafer her türlü anlama gelebilir. O yüzden, bilmecein daha açık olan kısmına yoğunlaşmaktır. En küçük armoninin daha az somut anlam› var."

Kampusun batısına doğru koşuyorduk ve yolumuzun üstündeki Dinky tren istasyonunun yanından geçerken 07.43 trenini bekleyen yolcuları kışkırtırdım. Güneş yükselmeye devam ederken koşmak ve düşünmek doğal olmayan şeylerdi, benim kafamdaki sislerin öğlenden önce dağıtmayacağını da biliyordu. Pisagor'u ciddiye almadığım için, bana ceza vererek kendisi bir avantaj elde ediyordu.

"E, peki önerin ne?" diye sordum.

Nefes nefese kalmış bile görünmüyordu. "Dönüşte Firestone'a uğrayacağız. Orda nereye bakman gerektiğini düşündüğümü anlatacağım."

Bu durum iki haftadır sürüyordu, sabah seher vakti kafamın içinde sorularla kalkıyor, Katie'ye Colonna ile ilgili yan pişmiş fikirlerimi anlatıyordum, o arada o dinlemek için yavaşlamak zorunda kalıyordu, sonra da, bana ne kadar yanlış düşündüğümü söyleme fırsatı bulamasın diye, ben kendimi zorlayıp hızlanıyordum. Çoğu zaman, gecenin son kısmını ve pek çok sabahın erken saatlerini birlikte geçiriyorduk ve nihayet, o gerçekçi zekâyla, geceyi de Dod'da geçirmenin ha bire Holder'a gidip gelmekten daha mantıklı olacağını düşünmesini bekliyordum. Her sabah onu koşu kıyafetleri içinde gördükçe, buluşmayı uzatmanın bir yolunu bulmaya ça-

255

lan Caldwell & Dustin Thomason

lışıyordum ama Katie büyük bir başarıyla anlamazlıktan geliyordu. Gil, eski erkek arkadaşının, ona başından itibaren bir oyun oynamış olduğunu anlatmıştı. Çocuk, onu, nadiren sarhoş olduğu zamanlarda herhangi bir şeye zorlamayıp ayıkken minnettarlıktan erimesini beklemişti. Katie bu şekilde kullanıldığını ancak benimle çıkmaya başladıktan bir ay sonra fark etmişti.

Bir gece, Katie'nin gidişinden duyduğum hayal kırıklığı dayanamayacağım bir noktaya gelmiş ve, "Ne yapmalıyım?" diye sormuştum. Her sabah koşusundan sonra yanağıma küçük bir öpücük konduruyordu, bu da, her şey gözönüne alındığında, benim beklentilerimi pek karşılamıyordu; ve artık Hypnerotomachia için giderek daha fazla zaman harcıyor, geceleri sadece beş altı saat uyuyordum ve tamamen yeni bir tür borç birikiyordu. Tantalus ve üzümle bana hiçbir şey yapmıyordu: Katie'yi istediğimde tek elime geçen Colonna oluyordu. Colonna üzerinde yoğunlaşmaya çalıştığımda ise tek düşünebildiğim uyumaktı; ve son olarak da, ne zaman uyumaya çalışsam kapıma vuruluyor, Katie ile koşmaya gitmek için kalkmam gerekiyordu. Kendi hayatıma kronik olarak geç kalma komedisi içinde kaybolmuştum. Kendime borçlanıyordum.

Ancak, Gil ve Charlie bir ağızdan, "Sabırlı ol," demişlerdi. "O buna değer."

Ve her zamanki gibi haklıydılar. Beşinci haftamız dolduğunda, Katie hepimizi gölgede bırakmıştı. Bir felsefe semineri dönüşü aklında bir fikirle Dod'a uğramıştı.

"Şunu dinle," dedi çantasından Thomas More'un Ütopya'sını çıkartıp okumaya başlarken.

Ütopya sakinlerinin satranca benzer iki oyunu vardı. Birincisi bir tür matematik yarışmıştıydı ve bu oyunda bazı sayı-

256

4 'ün Kuralı

lar diğerlerini "alıyorlardı". İkincisi ise erdemlilerle ahlaksızlar arasında oynanan bir tür savaş oyunuydu ve ahlaksızların kendi aralarında nasıl çelişkiye düştüklerini, ama gerektiğinde erdemlilere karşı da nasıl birleştiklerini büyük bir ustalıkla ortaya koyuyordu. Zaferin hangi tarafa ait olacağını, eninde sonunda neyin belirlediğini gösteriyordu.

Bir de benim okumamı bekleyerek kitabı elime tutuşturmuştu sonra.

Kapağına baktım. "1516'da yazılmış," dedim. "Hypnerotomachia'dan yaklaşık yirmi yıl sonra." Zamanlama uyuyor gibiydi.

"Erdemlilerle ahlaksızlar arasında kurgu bir savaş oyunu," di-ye tekrarlad.

"Zaferin hangi tarafa ait olacağını belirleyen şey."

Birden onun haklı olabileceğini düşünmeye başladım.

Onunla çıktığım sıralarda Lana McKnight'ın bir kuralı vardı. Asla kitaplarla yatağı birbirine kanştırmazdı. Heyecan tayfında, düşünce ve seks iki ayrı uca düşüyordu, ikisi de zevk almak içindi, ama asla aynı anda değil. Bu kadar akıllı

bir kızın, karanlıkta öyle doymak bilmez bir ahmağa nasıl dönüşebildiğini akıllım almıyordu. Sanki kafasına sopamla vurup mağarama getirdiğim bir taş devri kadınıymış gibi, leopar desenli geceliğiyle kıvranıyor, kurtlan bile korkutup kaç>racak sesler ç>kart>yordu. Lana'ya bu kadar çok inlemese daha anlamlı olacağını söylemeye asla cesaret edememiştım ama, daha ilk geceden itibaren bedenimle aklım aynı anda uyanabilse ne kadar muhteşem bir durum yaşayabileceğimi hissetmiştim. Tüm adalelerimizi çalıştıran o sabah egzersizlerinden sonra, muhtemelen Katie ile daha ilk baştan bu duyguyu yaşayabileceğimi hissetmiş ol-

257

F: 17

Ian Caldvvell & Dustin Thomason

mal>y>m. Ancak o geceye kadar beklemem gerekmişti: onun keşfinden çeşitli çıkarımlar yapmaya çalıştığımız o gece, eski erkek arkadaşının onda yaratmış olduğu kötü duygulann kalıntılan da nihayet silinmiş ve bize yeni bir başlangıç yapma olanağı doğmuştu.

O gece ile ilgili olarak en net hatırladığım şeyler, Paul'ün Ivy'de yatma inceliğini göstermiş olması ve Katie benimle kaldığı sürece ışıkların açık kalmış olmasıydı. Sir Thomas More'u okuyup ne tür bir oyundan söz ettiğini bulmaya çalışırken ışıklan açık tutmuştuk. Öyle bir oyun olmalıydı ki, erdemliler armoni, yani uyum içindeyken büyük zaferler elde edilmesi mümkün olabilsin. Mo-re'un söz ettiği oyunlardan birinin, Filozoflar Oyunu veya Rithm-machia demlenin, kesinlikle Colonna'nın bayılacağı türden, ortaçağ veya Rönesans dönemi erkekleri tarafından oynanabilecek en meydan okumaya müsait oyun olduğunu bulduğumuz sırada da ışıklar yanıyordu. Sonunda onahaklı olduğunu, çünkü Rithmomachia'nın sadece büyük zafer denilen bir sonuca ulaşılsın diye sayılarla en mükemmel armoninin oluşturulmasıyla kazanılabildiğini söylediğimde beni öperken de ışıklar açıktı. Ona benim diğer fikirlerimin yanlış olduklarını ve başından beri onu dinlemiş olmam gerektiğini itiraf etmem üzerine, beni bir daha öptüğünde de ışıklar yanar durumdaydı. Sonunda ilk koştüğümüz sabahtan beri süregelen anlaşmazlığın ne olduğunu anlamıştım: ben onunla eşit düzeyde kalmak için uğraştıkça, o bir adım ileri geçmeye uğraşıyordu. Bana son sınıf öğrencilerinden gözünün korkmadığını, kendisinin de ciddiye alınmayı hak ettiğini anlatmaya çalışıyordu; ve o geceye kadar da bunu başarabildiğini görememişti.

Yatağımın üzeri bazen birlikte yatıp kalktığım, artık okumaya çalışmaktan bile vazgeçtiğim kitaplarla doluydu. Odanın Katie'nin üstündeki kazak için fazla sıcak olduğu da muhtemelen doğruydu.

258

4'ün Kuralı

Ve muhtemelen, odada klima da çalışıyor olsa, Paskalya tatilindeki gibi kar da yağmış olsa oda yine onun üstündeki kazak için fazla sıcak olacaktı. Kazağın altına bir tişört giymişti ve onun altında da siyah bir sutyen vardı, ama Katie'nin kazağını çıkarışını, saçlarını dağıtışını görmek, oluşan statik elektrikle saçlarının başının üzerinde bir hale gibi uçtuğunu izlemek bana Tantalus'un asla veremediği duygular vermiş, heyecan verici bir geleceğin, ciddi ve ümit vaat eden bugünü bast>rarak kendisine bir yol açtığını, zaman devresini tamamlayan şalteri devre dışı bıraktığını hissetmiştim.

Soyunma sırası bana geldiğinde sol bacağımdaki kaza kalıntı-lann>, yara izlerini Katie'nin görmesinden hiç çekinmemiştim ve o da onlan görünce irkilmemişti. O"saatleri karanlıkta mı geçirmiştik, bunu asla öğrenemeyeceğim. Ama o gece aslında hiçbir zaman karanlıkta olmadık. Aziz Thomas More'un Ütapy'a's> önünde alt alta üst üste yuvarlandık, ilişkimizin yeni biçimi şekillendi ve ışıklar hep yan>yordu.

Hayatımda etkin olan güçleri yanlış anlamış olduğuma dair ilk işaret ertesi hafta ortaya çıktı. O hafta pazartesi ve salının çoğunu Paul ile yeni bilmecenin anlamını tartışarak geçirmiştik: Ayaklarından ufka kadar kaç tane kol vardır?

Paul, "San>nm bunun geometriyle ilgisi var," demişti.

"Öklid mi?"

Ama o hayır anlamında başını sallamıştı. "Yeryüzü ölçümü. Eratosthenes, Syene ve İskenderiye'de öğle güneşinin oluşturduğu gölgelerin farklı açılardan yola

çıkarak yeryüzü çevresini yaklaşık olarak hesaplamıştı. Sonra da aç>lan kullan>p..."

259

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Geometri sözcüğünü etimolojik anlamda kullandığını, aslında dediği gibi "yeryüzü ölçümü"nü kastettiğini ancak lafın ortasında kavrayabilmişim.

"Böylece, iki kentin aras>ndaki mesafeyi bilince, yeryüzünün eğimini bir üçgen olarak ortaya koyabiliyordu."

"Peki bunun bilmeceyle ne ilgisi var?" demiştim.

"Francesco seninle ufuk aras>ndaki mesafeyi soruyor. Dünya üzerindeki herhangi bir noktadan yeryüzü eğiminin başladığı yere kadar olan uzaklığı hesaplarsan cevabı bulursun. Ya da istersen doğrudan fizik kitabına bak. Muhtemelen bu sabit bir say>d>r."

Sanki sonuç önceden belliymiş gibi konuşuyordu ama ben kuşkuluydum.

"Peki Colonna neden kollar da işin içine katmış?" diye sordum.

Paul ene eğilip kitabımdaki kollar kelimesini karaladı ve onun yerine İtalyanca bir şey yazdı. "Burdaki kelime muhtemelen brac-cia'ydı" dedi. "İkisi aynı kelime, ama braccia Floransa'da ölçü birimi olarak da kullan>l>rd>. Bir braccio yaklaşık bir kol boyu kadardı."

İlk kez ondan daha az uyuyordum, hayatımdaki ani yükselme, elime geçen bu şansı kaçırmamam, içkilerimi karıştırmaya devam etmem için beni dürtüklüyordu, çünkü Katie ve Francesco Colonna karışımından oluşan kokteyl tam doktor tarafından yazılmış reçete gibiydi benim için. Bunu bir işaret olarak almıştım, Hypnerotomac-hia'ya dönüşüm, yaşadığım dünyaya yeni bir anlam katmıştı. Hızla babamın tuzağına düşmeye başlamıştım, annemin beni uyarmaya çalıştığı tuzağa. Çarşamba sabahı Katie'ye rüyamda babamı gördüğümü söyleyince, bütün o koştüğümüz günlerde asla yapmadığı bir şey yapmıştı: durmuşta.

260

4'ün Kural>

"Tom, sürekli bundan söz etmek istemiyorum," dedi.

"Neden?"

"Paul'ün tezinden. Başka şeyler konuşalım."

"Ben sana babamdan bahsediyordum."

Ancak Paul'le yaptığımız konuşmalardan, her durumda babamın adına sığınmaya ve böylece bütün eleştirilerden kurtulmayı beklemeye çok alışmıştım.

"Baban da Paul'ün üzerinde çalıştığı kitap üzerinde çalışmıştı," dedi. "İkisi aynı şey."

Sözlerinin ardında yatan duyguyu yanlış anlayıp korku olarak yorumlamıştım; geçen sefer yaptığını bu kez yapamayıp bilmeceyi çözememekten ve bu nedenle de benim ilgimi yitirmekten korktuğunu zannetmişim.

"Güzel," dedim kendimce onu bu duygudan koruduğumu düşünerek. "Başka şeylerden konuşalım o zaman."

Böylece, tıpkı ilk günlerimizde olduğu gibi tamamen bir yanlış anlamaya dayalı pek çok keyifli hafta yaşayacağımız yeni bir dönem başlamış oldu. Çıktığımız ilk ay boyunca ve Dod'da kaldığı geceye kadar, istediğimin bu olduğunu zannederek benim için bir dış cephe, gerçeği maskeleyen bir dış görünüş oluşturmıştu. İkinci ay boyunca da ben buna karşılık onun önünde Hypnerotomac-hia'fan söz etmemeye çalışmıştım. Bunu, kitabın benim için önemi azaldığından değil, Colonna'nın bilmeceleri ona zor geliyor diye düşünerek yapmıştım.

Katie gerçeği bilseydi endişelenmekte haklı olurdu. Hypnero-tomachia yavaş yavaş benim diğer düşünce ve ilgi alanlarımin yerini işgal etmeye başlamıştı. Paul'ün teziyle benimki aras>nda var olduğunu düşündüğüm denge -Mary Shelley ile Francesco Colonna aras>ndaki vals, ki Katie ile birlikte oldukça bu hayal daha canl> bir

261

lan Caldvvell & Dustin Thomason

hal al>yordu- eninde sonunda Colonna'nın kazanacağı bir savaşa dönüşüyordu.

Yine de, Katie ile ben henüz farkında değilken, paylaştığımız deneyimin her köşesinde birtakım izler oluşmaktaydı. Her sabah aynı yollarda koşuyor; derse girmeden önce ayn> kafede duruyor; ve ayn> biçimde onu benim yemek kulübüme

sokuyordum. Perşembe geceleri Charlie ile Cloister Inn'de dans ediyor, cumartesi geceleri Gil'le Ivy'de bilardo oynuyor ve cuma geceleri de, Prospect'deki kulüpler kapalıyken Shakespeare komedileri sahneye koyan arkadaşlarımızı seyrediyor veya orkestra konserleri ya da kampusta bir kapella gösterisi izliyorduk. İlk günlerimizin macerası sonunda başka bir ürün doğurmuştu: Lana veya selefleri ile asla yaşamadığım bir duygu, sadece eve dönme duygusuyla karşılaştırmabileceğim, hiç ayar gerektirmeyen bir dengeye kavuşmuş olma duygusu. Sanki yaşamım dengeye kavuşmak için hep onu beklemişti.

Uyuyamadığımı ilk fark ettiği gece Katie, bana en sevdiği yazarın bir öyküsünü anlattı ve gözkapaklanmı iyice ağırlaşana kadar Meraklı George'un peşinde dünyanın o ucundan bu ucuna dolaştırdı beni. Daha sonra da oradan oraya dönüp uyuyamadığım geceler oldu ve Katie her seferinde bir çözüm buldu. M*A*S*H'ın gece geç saatlerde yayınlanan bölümleri, Camus'den okunan bölümler, evdeyken dinlediği radyo programları, hepsi beni uykuya ulaştırma yöntemlerine dönüştü. Bazen pencereleri açık bırakır, şubat yağ-murlarını veya sarhoş birinci sınıf öğrencilerinin konuşmalarını dinlerdik. Hatta, belki Colonna'nın Rithmomachia kadar eğitici bulmayacağı ama bizim pekâlâ da hoşumuza giden bir de kafiye oyunumuz vardı.

"Bir zamanlar Camus adında bir adam yaşamış," diye başladım ben.

262

1>-

4 'ün Kuralı

Katie geceleri gülümsediğinde, karanlıktaki bir Cheshire kedi sine benzerdi.

!

"U. Algiers'i gripten yatarken bırakmış," diye kafiyeyle bir cevap verirdi sonra.

"Kaybetmiş pek çok potansiyel."

"Ama olmamış hiç varoluşsal."

"Bu da üzmüş çok yaşlı Jean Paul Satre'ı."

Ancak Katie'nin uyuyabileyim diye bulduğu tüm yöntemlere rağmen, Hypnerotomachia beni uykusuz bırakmaya devam ediyordu. Sonunda büyük bir zaferin en küçük armonisini bulmuştum: amacın aritmetiksel, geometrik veya müzikal armoniler oluşturmak olduğu Rithmomachia oyunu. Sadece üç seri bir seferde her üç armoniyi, yani büyük zafer için gerekeni oluşturabiliyordu. Bunlardan en küçüğü, yani Colonna'nın istediği de 3-4-6-9 serişiydi.

Paul hemen bu sayılan alıp bir şifre oluşturmuştu. Sonra bunlara uyan bölümlerden üçüncü, dördüncü, altıncı ve dokuzuncu mektupları okumuş, bir saat içinde Colonna'dan gelen başka bir mesaja ulaşmıştık:

Hikâyeme bir itirafla başlıyorum. Bu sırrı koruyabilmek için birçok adamın ölmesi gerekti. Bir kısmı, Bramante tarafından tasarlanmış ve Romalı birader Terragni tarafından uygulanmış olan, gizli inşaatımda öldüler. Bu amacı bakımından eşi bulunmaz uygunlukta, her şeye karşı dayanıklı ama bütün suların üstünde bir inşaattı. En deneyimli adamlar arasından bile pek çok kurban aldı. Üç tanesi büyük taşlar taşınırken öldü, iki tanesi ağaçtan düştü, beşi de binanın kendisi yapılırken öldü. Söz etmediğim diğerleri utanç verici nedenlerle yok oldular ve unutuldular.

263

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Burada karşı karşıya olduğum düşmanın doğasını naklediyorum. Onun artan gücü benim aksiyonlarımla kalbinde yatıyor. Okuyucu, neden bu kitabı 1467 tarihini vermiş olduğumu merak edebilirsin, yani bu kelimeleri yazmamdan otuz yıl öncenin tarihini. Şu nedenle ki: o yıl halen sürdüğü 'düşümüz ve artık kaybetmekte olduğumuz savaş başlamıştı. Üç yıl önce Kutsal Papa İkinci Paul, benim kardeşliğime karşı niyetlerini açığa vurarak mahkeme düzeltmelerini kovmuştu. Ancak amcamın soyunda, çok etkili, güçlü adamlar vardı ve kovulan kardeşler, iyi Pomponio Leto'nun ayakta tuttuğu Accademia Romana'da toplanmışlardı. Paul sayımızın azalmadığını gördü ve gazabı şiddetlendi. O yıl, yani 1467'de Akademi'yi büyük bir güçle ezdi. Böylece herkes onun ne kadar kararlı olduğunu anlayacaktı, Pomponio Leto'yu hapse attı ve onu bir sodomite olmakla itham etti. Diğerlerine işkence yapıldı. En azından biri öldü.

Şimdi aniden yeniden doğan eski bir düşman bize meydan okuyor. Bu yeni ruh giderek güçleniyor ve sesi daha yüksek çalıyor, o yüzden de, benden daha bilge

olan dostlarımla yardımıyla sırrını içine gömeceğim bu planı inşa etmekten başka çarem kalmad›. Papaz bile, filozof olabilir ama bununla aynı düzeyde değil.

Devam et okuyucu, daha fazlasını da anlatacağım.

"Mahkeme düzeltmenleri dediği hümanistlerdi," diye açıkladı Paul. "Papa hümanizmin ahlaki çöküşe yol açtığına inanıyordu. Hatta çocukların eski şairlerin sözlerini duymasına bile karşıydı. Papa Paul Leto'yu da bu amaçla ibret olsun diye kullandı. Bir nedenle Francesco bunu savaş ilanı olarak kabul etmiş."

Colonna'nın sözleri o gece ve sonraki gecelerde aklımdan çıkmamıştı. Yataktan kalkamayacak kadar yorgun olduğum için, ilk

264

4'ün Kural›

kez bir sabah Katie ile koşmaya gidemedim. Bir şeyler bana Paul'ün son bilmeceye yanıldığını söylüyordu -Ayaklar›ndan ufka kadar kaç tane kol vard›r?- ve bence çözüm Eratosthenes ve geometri değildi. Charlie ufka uzaklığın, gözlemi yapan kişinin boyuna bağlı olduğunu doğrulamıştı; ve anlamıştım ki, tek bir cevap bulup onu braccia cinsinden hesaplasak dahi, bulacağımız yanıt şifre olarak kullanılamayacak kadar büyük bir şey olacaktı.

"Eratosthenes bu hesaplamayı ne zaman yapmıştı?" diye sordum.

"MÖ 200 civarında." Bu da beni doğruluyordu.

"Sanırım yanılıyorsun," dedim. "Şimdiye kadarki bütün bilmece Rönese bilgelerine, Rönese keşiflerine dayanıyordu. Bizi 1400'lerde hümanistlerin bilebileceği şeyler konusunda sınıyordu." "Musa ve cornuta dilbilimle ilgiliydi," dedi Paul fikrin doğruluğunu test etmeye çalışarak. "Valla'nın Constantine Bağışsı konusunda yaptığı gibi, tercüme yanlışlarını düzeltiyordu." "Ve Rithmomachia bilmece de matematikle ilgiliydi," diye devam ettim. "Demek ki Colonna matematiği bir daha kullanmayacak. Bence her seferinde farklı bir bilim dal›n› seçiyor."

Rolümün ne kadar değişmiş olduğunu, ancak Paul'ün düşüncelerimin netliği karşısındaki şaşkın bakışı sonucunda anlayabilmişim. Artık eşit kişilerdik, girişimin iki ortağıydık.

Gil'in her an kontrole gelebileceği düşüncesiyle Başkanlık Odası'nı daha derli toplu tuttuğu zamanlarda, ikimiz her gece Ivy'de buluşurduk. Yemeğimi yukarıda Gil ve seçilme sürecinin başlamasına sadece birkaç hafta kalmış olan Katie ile yer, sonra Paul ve Francesco Colonna'ya katılmak üzere aşağı inerdim yeniden. Kendini kulübe kabul ettirmeye çalıştığı o günlerde Katie'yi yalnız bı-

265

lan Caldvvell & Dustin Thomason

rakmamın daha iyi olacağını düşünüyordum. Ritüellerle meşgul olduğundan benim yokluğumu fark edecek halde değildi zaten.

Ancak üçüncü kez sabah koşusunu kaçırdığım geceden sonra her şey değişmişti. Vaktimin çoğunu ondan ayrı geçirmekte olduğumu tamamen bir tesadüf eseri keşfettiğinde, ben bilmeceyle ilgili bir ipucu yakalamış olduğum inanandayd›m. Aniden Dod'daki odamıza gelip, "Bu sana," demişti. Gil her zamanki gibi kapıyı kilitlememişti ve Katie de benim yalnız olduğumu düşündüğü zamanlar kapıyı vurmuyordu.

Bana civardaki bir lokantadan bir kap çorba getirmişti. Bütün bu zaman zarfında tezimin arkasına saklanmış olduğumu sanıyordu. "Ne yapıyorsun?" diye sordu. "Hâlâ Frankenstein mı?" Sonra etrafıma yayılmış olan kitapları fark etti, hepsinin başlığında Rönese ile ilgili bir söz vardı.

İnsanın bilmeden yalan söyleyebileceğini asla düşünemezdim. Çeşitli bahanelerle ondan ayrı düşmüştüm -Mary Shelley; uykusuzluk; her ikimizin de karşı karşıya olduğu ve birlikte olmamızı güçleştiren baskılar- ve sonunda fark›nda olmadan her gün aradaki mesafe biraz daha açılmış, iyice uzaklaşmıştım. Paul'ün tezi üzerinde çalıştığımı bildiğini sanıyordum; sadece o konuda bir şey duymak istemiyordu. Konuşmamış olsak da anlaşmamız böyleydi.

O an aramızda sessiz bir konuşma geçti, o darmadağın olmuş bir ifadeyle bana baktı, ben de onun bakışlarından kaçınmamaya çalıştım. Sonunda Katie elindeki çorba kabını dolabımın üstüne bıraktı ve paltosunu iliklemeğe başladı. Sanki eşyaların yerini aklında tutmak istermiş gibi odaya bir göz gezdirdi, sonra da kap›ya gitti ve ç›kmadan önce kilidin dilini çevirdi.

O gece onu çağıracaktım -bunu yapmamı beklediğini biliyordum, sonradan oda arkadaşları bana onun yalnız başına odasına dö-

266

4 'ün Kuralı

nüp benden nasıl telefon beklediğini anlatmışlardı- ama bir şey ol-du. Ele avuca sığmaz metresim, yani kitap, her zaman bacağını tam vaktinde açmay biliyordu. Katie gider gitmez Colonna'nın bilmecesinin çözümü aklıma gelmişti; ve bir parfüm kokusu almış, çapkın bir göğüs dekoltesi görmüş gibi, başka hiçbir şeyi gözüm görmez hale gelmiştim.

Çözüm bir resimdeki ufuktu, yani bir perspektif sistemiyle bir noktayı yakınsamakla ilgiliydi. Bilmecenin matematikle alakası yoktu, bu kez konu sanattı. Böylece diğer bilmecelerin çizmiş olduğu profile de uyum sağlıyordu, Rönesans'a özgü bir disiplinle bağlıydı, Colonna'nın savunuyor gibi görüldüğü hümanistler tarafından geliştirilmiş bir disipline. Bize gereken ölçüm, resmin ön planındaki mesafenin, yani karakterlerin durduğu yerle teorik ufuk çizgisinin, yerle göğün birleştiği noktanın arasındaki mesafenin braccia cinsinden ölçümüydü. Paul'ün çözmek için De re aedificatoria'yı kullanmış olduğu ilk bilmecede Colonna'nın mimari konusunda Alberti'yi seçtiğini hatırlayınca, ben de önce Alberti'ye baktım. Paul'ün kitapları arasında bulduğum bilimsel incelemesinde Alberti boyamaya niyetlendiğim yüzeyde diyordu. Resmin ön planındaki insan figürlerinin ne büyüklükte olmalarını istediğime karar verdim. Adamın boyunu üç bölüme ayırdım, bunlar genellikle bir "braccio," denen ölçeğe göre orantılanmıştı; kol ve bacaklarının vücuduna oranına bakılarak da anlaşılabilirdi gibi, üç "braccia" adamın ortalama boyunu veriyordu. Merkez nokta için uygun yer, resimde çizilecek adamın taban çizgisinden daha yüksek olmamalıydı. Bunun üzerine merkez noktası için bir çizgi çektim ve bu çizgi benim için geçilmemesi gereken bir limit ya da bir sınır oluşturdu. En uzakta duran adamların diğerlerine göre çok daha küçük çizilmesinin nedeni de buydu.

267

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Alberti'nin çizimlerine netlik kazandıran merkez noktası, ufuk çizgisiydi. Bu sisteme göre, ön planda ayakta dururken çizilen adam üç braccia uzunluğunda oluyordu. Bilmecenin çözümü -yani adamın ayağından ufka kadarki braccia adedinde böylece üç olarak ortaya çıkıyordu,

Paul'ün bunu nasıl uyarlayacağını bulması sadece yarım saat sürmüştü. Sonraki bölümlerde her üçüncü kelimenin birinci harfleri sıraya koyulduğunda Colonna'nın bir sonraki mesajı da ortaya çıkmış oldu.

Şimdi, okuyucu, sana bu çalışmanın özünü anlatacağım. Biraderlerimin de yardımlarıyla, Arapça, İbranice ve daha eski dillerde şifreli yazılmış kitaplar üzerine çalıştım. Kabalacılar denilen uygulamayı öğrendim. Buna göre, Başlangıç kitabında İbrahim'in Lut'a yardım etmesi için 318 hizmetkâr getirmiş olduğu söylendiği zaman, 318 sayısının sadece İbrahim'in hizmetkârı Eliezer'i anlattığını, çünkü 318 sayısının Eliezer adının İbranice yazılışındaki harflerin toplamını verdiğini gördüm. Tanrıları bilmecelerle konuşan ve Mythmaker'ın Tarih'inde anlatıldığına göre generalleri mesajlarını şeytani yollarla ileten Yunanlılar'nın uygulamalarını da öğrendim. Örneğin, Histiaeus mesajını kölesinin kafa derisine dövme şeklinde yazıyor ve Aristagoras adamın kafasını tıraş edip o mesajı okuyabiliyordu.

Şimdi de sana bilgilerle bilmecelerimi işleyen çok bilgili adamları anlatacağım. Roma Akademisi'nin yöneticisi, Valla'nın öğrencisi ve ailemin eski bir dostu olan Pomponio Leto, benim kendi gözlerimin ve kulaklarımın yetmediği yerlerde, dil ve çeviri konularında yol gösterdi bana. Sanat ve sa-

268

4 'ün Kuralı

Yolların armonisi konusunda rehberim, Roger Bacon ve Boethius hayranı, benim kendi bilgimin yetersiz kaldığı numaralandırma meselesini tüm yönleriyle bilen, Fransız Jacques Lefèvre d'Étaples oldu. Sanatın Masaccio ve Brunelleschi (dilerim dehaları hiç unutulmasın) ustatlardan öğrenmiş olan büyük Alberti, bana uzun zaman önce ufuk ve resim konusunda bilgi vermişti; ona şimdi ve daima şükran duyuyorum. Mısır'ın ilk peygamberi, Üç Kere Büyük Hermes'in kutsal yazıları konusunda bilge Ficino'ya teşekkür borçluyum, o ki dillerin ve

felsefelerin üstadıdır ve Plüton'un takipçileri arasında bir eşi daha yoktur. Son olarak da Andrea Alpago var, saygıdeğer İbn al-Naf's'in müritlerinden. Ona da açıkladığı meselelerden ötürü şükran borçluyum; ve bu katkıya tüm diğerlerinden daha çok değer verilmelidir, çünkü bu adamın kendi yaptığı bir çalışmadır. Oysa öteki tüm çalışmalar bir kaynaktan alınmışlardır ve bu adam neredeyse mükemmeli yakalamıştır.

Okuyucu, bunlar, benim en bilge dostlarım, onların arasında öğrendim ne öğrendiysem, önceki zamanlarda tüm adamlara yabancı olan bilgiyi onlardan aldım. Her biri benim tek isteğimi de kabul etti: hiçbir adam, ötekilerin yaptığını bilmeyecekti, bir bilmece parçalara bölünecek, çözümünü sadece benim tarafımdan ve bilmeceyi çözebilecek başka bir bilgi âşığı tarafından bilinecekti. Sonuçta bu bilmeceyi metnimin içine parçalara bölerek yerleştirdim, yolunu da hiçbir kimseye söylemedim; ve yalnızca bilmecenin cevabı benim gerçek sözlerimi anlatıyor.

Bütün bu yaptıklarım ey okuyucu şerrim korumak içindi ama aynı zamanda o şerr sana ulaştırabilmek içindi, benim ne yazdığımı anlayabilecek olana. İki bilmece daha çöz ve sonra gizli binamın özünü açıklamaya başlayacağım.

269

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Katie ertesi sabah koşuya gitmek üzere beni uyandırmadı. Aslında o hafta hiç uyandırmadı, oda arkadaşlarıyla ve telesekreteriy-le konuştum ama kendisine asla ulaşamadım. Paul'le kaydettiğimiz ilerlemelerin körlüğü içinde, yaşam manzaramın ne kadar aşınmış olduğunu görememiştım. Aramızdaki mesafe büyüdükçe, koşu yollar ve kafeler de uzaklaşıyordu benden. Katie artık benimle Clois-ter'da yemek yemiyordu ama ben bunu güçlkle fark edebilmişim, çünkü haftalardır kendim de orada pek yemiyordum: Paul'le sçanlar gibi tünellerden geçip Dod'la Ivy arasında gidip geliyorduk, gün ışığından kaçıyor, üst kattaki seçmeleri duymazdan geliyor, bütün gece açk yerlerden kahve ve sandviç alıp kendi düzenimize göre çalışabiliyor ve yiyebiliyorduk.

Bütün bu zaman zarfında Katie, benden sadece bir kat ötedeydi, o hizipten ötekine gidip gelirken tırnaklarını kemirmemeye çalışarak, kendini ortaya koymakla uysal olmak arasında bir denge kurmaya çalışıyordu, ki üst sınıf öğrencileri tarafından seçilebilsin. Günlerimin ve gecelerimin büyük bir bölümünü Paul'le geçirmemin bir başka nedeni de, başından itibaren, onun yaşamına müdahale etmememi istediği sonucuna varmış olmamdı. Onun bir parça arkadaşlığa, geceleri dost bir yüz görmeye, giderek daha karanlık ve soğuk olan sabahlarını aydınlatacak bir paylaşıma -ki Princeton'da-ki en önemli yol aynımdaydı ve benden destek bekliyor da olabiliirdi- ihtiyacı olabileceğini düşünemeyecek kadar meşguldüm. Kulüp seçmelerinin ona duruşma gibi geldiğini, bu deneyimin, istekliliğinden çok kararlılığını göstermesi gereken bir deneyim olduğunu asla düşünemezdim. Ona yabancıydım; o Ivy gecelerinde nelerle boğuştuğunu kesinlikle bilmiyordum.

Gil ertesi hafta bana kulübün onu kabul ettiğini söylemişti. Bütün bir gecesini her bir adaya iyi veya kötü sonucu çötlatmaya

270

4 'ün Kuralı

adamıştı. Parker Hassett, Katie'ye karşı özel bir öfke geliştirmiş ve giriş yolunu tıkamaya çalışmıştı, muhtemelen böyle davranmasının nedeni Katie'nin Gil'in favorilerinden biri olduğunu bilmesiydi; ama Parker bile yola gelmişti sonunda. Yeni bölümün görev dağılımı töreni ertesi hafta, üyeliğe kabul töreninden sonra yapılacak ve yllık Ivy balosu da Paskalya hafta sonuna gelecek şekilde planlanmıştı. Gil bu etkinliklerin tarihlerini o kadar üstünde durarak söylemişti ki, sonunda bana bir şeyler anlatmaya çalıştığını fark etmişim. Bunlar benim Katie ile aramdaki sorunlar giderme fırsatlanm-d. Bu benim rehabilitasyon takvimimdi.

Eğer öyleyse, erkek arkadaş olarak da izci olduğumdan daha iyi değilim demekti. Aşk esas amacından sapmış ve kendine yeni bir yol bulmuştu. Takip eden haftalarda Gil'i giderek daha az görür hale geldim ve Katie'yi hiç görmedim. Onun Ivy'de bir üst sınıf öğrencisine ilgi duyduğu söylentilerini duydum, eski erkek arkadaşının yeni bir versiyonuna, san şapkalı bir başka Meraklı George'a. Ama tam o sırada Paul başka bir bilmece bulmuştu ve her ikimiz de Colonna'nın

gizli binasında yatan sırn merak etmeye başlamıştık. Uzun süredir uykuda olan, ama artık uyanmış ve yeni bir yaşama hazır eski bir mantra. Yeni arkadaşlar edinmeyelim, eskileri de şutlayalım. Benim istediğim sadece gümüşle altın.

271

Bölüm 17

Telefon sesiyle gözümü açtığımda gün aydınlanmıştı. Saat dokuz buçuğu gösteriyordu. Sendeleyerek yataktan kalkıp Paul'ü uyandırmadan telsiz telefona ulaştım.

Katie'nin söylediği ilk şey, "Uyuyor muydun?" oldu.

"Sayılr."

"Onun Bili Stein olduğuna inanamıyorum."

"Biz de. Neler oluyor?"

"Haber odasında. Buraya gelebilir misin?"

"Şimdi mi?"

"İşin mi var?"

Sesinde hoşuma gitmeyen bir şey vardı, bir mesafe. Bunu fark edecek kadar uyanmıştım.

"Hemen bir duş yapayım. On beş dakika sonra ordaym."

O telefonu kapadığında soyunmaya başlamıştım bile.

Hazırlanırken aklımda iki konu vardı: Stein ve Katie. Sanki biri bir ampulü açıp kapatıyormuş gibi, ikisi dönüşümlü olarak aklıma geliyordu. Aydınlıkta Katie'yi görüyordum ama karanlıkta Dic-

272

4 'ün Kuralı

kinson avlusunu, karları ve kalabalığı, ambulans gittikten sonraki sessizliği görüyordum.

Duştan dönünce giysilerimi alıp oturma odasına geçtim Paul'ü uyandırmamak için.

Oturma odasında saatimi bulmaya çalışırken odanın dün gece yatmaya giderkenki halinden daha derli toplu olduğu dikkatimi çekti. Birisi kilimleri düzeltmiş ve çöp kovalarını dökmüştü. Kötü haber. Dün gece Charlie uyumamıştı.

Sonra panoya yazılmış bir mesaj olduğunu gördüm.

Tom,

Uyuyamadım. Biraz daha çalışmak için Ivy'ye gidiyorum. Kalkınca ara.

-P.

Tekrar odaya girip Paul'ün ranzasına baktım, boştu. Dönüp panodaki mesaja baktım yeniden ve mesajın üstündeki rakamları gördüm: 02.15. Bütün gece boyunca yokmuş demek.

Yeniden telefonu elime aldım, tam Başkanlık Odası'nın numarasını tuşluyordum ki telesekreterdeki sesi duydum.

Cuma, dedi önce telesekreterin otomatik sesi. Yirmi üç elli dört.

Sonra muhtemelen Paul'le müzedekeyken bırakılmış olan mesajı duydum.

Tom, benim, Katie. Bir duraklama. Nerede olduğunu bilmiyorum. Belki de zaten buraya gelmek üzere yoldaşındır. Karen ve Trish doğum günü pastamı kesmek istiyorlar şimdi. Onlara seni beklemelerini söyledim. Tekrar bir duraklama. Sanırım gelince görüşürüz.

Elimdeki telefon ısınmıştı. Doğum günü hediyesi olarak aldığım siyah-beyaz fotoğraf, çerçevesinde tatsız tutsuz, dün göründü-

273

F: 18

lan Caldvvell & Dustin Thomason

günden de daha ucuz görünüyordu gözüme. Daha iyi bir fotoğraf bulmuş olmam gerekirdi. Katie'nin zevklerini, bu konuda kendime güvenecek kadar öğrenememişim asla. Yeniden bir düşünüp fotoğrafı yanıma almamaya karar verdim.

m

Prens bürosuna giderken bayağı hızlı yürüdüm. Katie, beni girişte bekliyordu, sonra alıp karanlık odaya götürdü, yolda çeşitli kapıları açmış, kilitlemişti. Holder'daki gibi giyinmişti, bir tişört ve eski bir kot. Saçları da eğreti toparlanmıştı sanki kimseyle olmayı beklemiyormuş gibi ve tişörtünün yakası içeri dönük kalmıştı. Kıvrık yerden, köprücük kemiğinin üstündeki altın kolyesi

görünyordu, bense gözlerimi, pantolonunda uyluklar>na yak>n bir yerde, beyaz teninin göründüğü minik delikten ayıramıyordum.

"Tom," dedi köşedeki bilgisayarın başında oturan bir kızı gösterip. "Burda tanışmanı istediğim biri var. Bu Sam Felton."

Sam sanki beni tanıyormuş gibi gülümsedi. Hokey oyuncula-**nn>nkine benzer bir eşofman ve uzun kollu bir süveter giymişti, üstünde EĞER GAZETECİLİK KOLAY BİR ŞEY OLSAYDI, NEWSWEEK DE BUNU BAŞARABİLİRDİ** yazıyordu. Yanındaki mikro teybin düğmesine bastıktan sonra başındaki kulaklığı yana kaydınp tek kulağını açığa **ç>kard>.**

"Akşamki kavalıen mi?" diye sordu doğru duymuş olduğundan emin olmak için.

Katie evet dedi ama umduğum gibi erkek arkadaşım diye eklemedi.

Onun yerine, "Sam, Bili Stein olayı üzerine çalışıyor," dedi.

Sam, bana, "Baloda iyi eğlenceler," dedi tekrar teybine dönmekten önce.

274

4'ün Kural>

"Sen gelmiyor musun?" diye sordu Katie.

Birbirlerini Ivy'den de tanıdıklarını anlamıştım. ;

"Emin değilim." Sam bir yandan bilgisayarda bir şeyler yapmaya başlamıştı **yeniden, cam>n arkas>nda bir kannca çiftliği varmış gibi dizi dizi kelimeler** görünüyordu ekranda. Bana Charlie'nin laboratuvarında çalışmasını anımsatmıştı, daima daha yapılacak bir sürü işi olurdu. Yazılacak yeni haberler, kanıtlanacak teoriler, gözlemlenecek yeni olgular. Başarılması imkânsız işlerin karşı konulmaz cazibesi aşırı tutkulu insanların tuzağıydı.

Katie halden anlar bir ifadeyle bakt> ve Sam kendini yeniden yazmaya verdi.

"Ne konuşmak istiyordun?" diye sordum.

Ama Katie, beni tekrar karanlı>k odaya soktu.

"Buras> biraz s>cak," deyip bir kapı açtı ve arkasına bir yığın siyah perde dizdi. "Sen de belki paltonu **ç>karmak istersin."**

Ç>kard>m ve al>p kap>n>n arkas>ndaki bir kancaya ast>. Onun filmini bozar>m korkusuyla, tanıştığımızdan beri bu odaya girmekten kaçınmıştım.

Katie bir duvara gerilmiş çamaşır ipine doğru gitti. İpe mandallarla fotoğraflar tutturulmuştu. "Yetmiş beş taneden fazla koymamam gerekiyor buraya," dedi.

"Yoksa karışım negatifleri bozuyor." Bunu söylerken Yunanca bir kelime kullanmıştı.

Muhtemelen Yunanca da konuşuyordu. Ablalarımın bana öğretmiş oldukları eski bir kural vardı: bir kızla çıktığın zaman, daima iyi bildiğin bir yere götür onu. Mönüyü okuyamadıktan sonra Fransız restoranlarına gitmek ve gelen yemeğin karşısında kaşını gözünü oynatmak bir şey ifade **etmez. Burada, karanlı>k odada,** hata yapma olasılıkları bayağı yüksekti benim açımdan.

275

Ian Caldvvell & Dustin Thomason

"Bana bir saniye izin ver," dedi odanın içinde, bir sinekkuşu gibi hızla mekik dokuyarak. "Nerdeyse bitirdim say>l>r."

Küçük bir tankın kapağını açıp filmi tankın içindeki bir musluğun altına tuttu ve sonra akan suyla yıkamaya başladı. İçim dara-l>yordu. **Karanlı>k oda küçük ve karman çormand>.** Tezgâhlar>n üstlerinde t>ka basa duran kaplar, tepsiler, raflarda s>ra s>ra banyo malzemeleri. Katie bu ortamda neredeyse mükemmel bir el becerisine ulaşmış gibiydi. Bu bana akşamki davette hiç görmeden nasıl iki firketeyle saçlarını toplayıvermiş olduğunu hatırlattı.

Kendimi yararsız hissetmeye başladığımdan, "Işıkları kapatayım mı?" diye sordum.

"Sen istemiyorsan gerek yok. Negatiflerin işi tamam."

Öyle, bostan korkuluğu gibi dikilmeyi sürdürdüm odanın ortasında.

"Paul nasıl karşıladı olanları?"

"İdare ediyor."

Saygılı bir sessizlik oldu, Katie o arada konuşmayla ilgisini kesmiş gibiydi, başka fotoğraflarla uğraşmaya başlamıştı.

Sesinde beklenmedik bir sempati vard>.

"Onunla kalman çok iyi olmuş," dedi. "Paul açısından korkunç olmalı. Herkes aç>s>ndan."

Ona Stein'>n mektuplar>n> anlatmak istedim ama ne kadar çok aç>klama yapmam gerektiğini fark ettim. O sırada elinde birçok fotoğrafla yanıma gelmişti.

"Bunlar nedir?"

"Filmimizi bastım."

"Film sahasındaki mi?"

Başını salladı.

276

4 'ün Kuralı

Film sahası bana Katie'nin göstermiş olduğu bir yerdi. Prince-ton Battlefield Parkı'nda, Kansas'ın doğusuna doğru, bir arazinin olabileceği en geniş ve en düz biçimde uzanmış açık bir platoydu. Tam ortasında tek başına bir meşe ağacı, görevine sadık bir nöbetçi gibi dikilmiş, İç Savaş sırasında ağaç dalları altında ölen bir generalin son hareketini yansıttıyordu. Katie sahneyi ilk kez bir Walter Matthau filminde görmüş ve o zamandan beri bu ağaç onun için büyüleyici olmuştu. Sürekli gittiği birkaç yerden biri haline gelmişti burası da ve gidip geldikçe, manzara hayatında biraz daha kalıcı bir yer ediniyordu. Dod'da geçirdiği ilk geceden sonraki hafta içinde burayı bana da göstermişti ve sanki bu yaşlı Meşe akrabalarından biriymiş gibi, üçümüz açısından da ilk izlenimin önemli olduğunu söylemişti. Ben bir battaniye, bir fener ve bir piknik sepeti götürmüştüm, Katie de film ve kamera getirmişti.

Fotoğraflar hiç beklemediğim bir biçimde birer sanat eseriymişti. Sanki birer parçamızı alıp kehribara sokmuştu. Elden ele geçirip tek tek baktık hepsine.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu.

Fotoğrafları görünce kışın ne kadar ılık geçtiğini hatırlamıştım. Ocak ayının solgun renkleri neredeyse bal rengine dönüşmüştü ve ikimizin de üzerinde ince kazaklar vardı, paltolar, şapkalar, eldivenler görülmüyordu ortalıkta. Arkamızdaki ağacın gövdesinde bulunan çentikler yaşını ortaya koyuyordu.

"Harikalar," dedim.

Katie beceriksizce gülümsedi, iltifat kabul etmeyi daha öğrenmemişti. Parmak uçlarında lekeler olduğunu fark ettim, duvar boyunca dizili karanlık oda malzemelerinden birinin lekeleri. Parmakları uzun ve inceydi ama kimyasal banyolarla uğraşmaktan işçi eli

277

lan Caldwell & Dustin Thomason

gibi sertleşmişti ellerinin derisi. Bir seferde binlerce kelime kullanarak işte biz böyleydik diyordu bana. Hatırlıyor musun?

"Çok üzgünüm," dedim, ona.

Fotoğrafları tutan elim gevşemişti ama uzanıp öteki eliyle parmaklarımsıktı.

"Doğum gününden ötürü değil," dedi, esas meseleyi göremediğimden korkup.

Bekledim.

"Dün gece Holder'dan çıktıktan sonra Paul'le nereye gittiniz?"

"Bili Stein'ı görmeye."

Bu adı duyunca bir an için duraksadı, ama devam etti yine de. "Paul'ün teziyle mi ilgiliydi?"

"Acil bir durumdu."

"Dün gece yansıdan hemen sonra odanıza uğradığımda nerdeydiniz peki?"

"Sanat müzesinde."

"Neden?"

Konuşmayı götürdüğü nokta beni geriye getirdi. "Özür dilerim gelemedim. Paul, Colonna'nın şifresini çözdüğünü düşünüyordu ve bazı eski haritalara bakması gerekiyordu."

Katie şaşırarak görünmüyordu. Tekrar konuşmaya başlamasından önce derin bir sessizlik oldu ve o an onun bir sonuca varmaya çalıştığını biliyordum.

"Paul'ün teziyle ilgini kestin sanıyordum."

"Kesmiştim."

"Bunu tekrarlamana seyirci kalmamı bekleyemezsin Tom. Geçen sefer haftalarca konuşmamıştık," durakladı, meseleyi nasıl ortaya koyacağını bilemiyordu. "Ben daha iyisini hak ediyorum."

278

4 'ün Kuralı

Bir erkek çocuğun tartışma yöntemi, yürekte inanıyor olmasa da bir savunma noktası bulup onu elinde tutmaktır: Ben de dilimin ucuna birtakım laflar

geldiğini hissedebiliyordum, kendimi korumak için küçük çıkışlar ama Katie, beni durdurdu.

"Yapma," dedi. "Bu konuyu biraz düşünmeni istiyorum."

Açıklamasına gerek yoktu. Ellerimiz ayrıldı; fotoğrafları benim elimde bırakmıştı. Karanlık odanın sesleri tekrar duyulmaya başladı. Tekmelemiş olduğum bir köpek gibi, sessizlik daima onun yanında yer alıyordu sanki.

Ona, seçim yapıldı, demek istiyordum. Bu konuda daha fazla düşünmeme gerek yok. Çok basit: Seni kitabı sevdiğimden daha çok seviyorum.

Ama bunu şimdi söylemek yanlış bir seçim olacaktı. Soruya tam bir cevap getirmeyecek, sadece benim ıslah olabilir olduğuma işaret edecekti; iki kez kıldım ama yine de tamir edebilirim demek gibi. On iki saat önce Hypnerotomachia yüzünden onun doğum gününü kaçırmıştım. Vereceğim sözler şu anda bana bile boş gelecekti.

"Tamam," dedim.

Katie bir elini ağızına götürüp bir tırnağını ısırды, sonra kendini tuttu ve durdu.

"Çalışmam lazım," dedi bir kez daha parmaklanma dokunarak. "İstersen bu geceyi konuşalım artık."

Daha çok güven uyandırmayı dileyerek parmağındaki çıkıntıya baktım. Paltomdan tutup beni siyah perdelere doğru çekti ve dışarıdaki odaya döndük. "Üst sınıflardaki fotoğrafçılar karanlık odayı almadan elimdeki öbür ruloları da bitirmem lazım," dedi giderken, benden çok Sam'e hitap ediyor gibiydi. "Sen benim dikkatimi dağıtıyorsun."

279

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Sam'i kandırma çabası boşa gitti, çünkü o hâlâ kulaklıkları kulağında kendini yazılarına kaptırmış çalışıyordu, benim çıktığımı fark etmedi bile.

Kapıda Katie elini sırtımdan çekti. Bir şey söylemeye hazırlanır gibiydi ama konuşmadı. Onun yerine uzanıp yanağıma bir öpücük kondurdu, önceleri sabah koşullarına katılmanın ödülü olarak aldığım öpücüklere benziyordu. Sonra çıkmam için kapıyı açtı.

280

Bölüm 18

Aşk her şeyi yener.

Yedinci sınıftayken New York'taki küçük bir hediyeelik eşya mağazasından Jenny Harlow adındaki bir kıza, üstünde yukarıdaki yazı olan gümüş bir bilezik almıştım. Ani bir dürtüyle, bu bileziğin tam kızın çıkmak isteyeceği genç adamın portresini çizeceğini düşünmüştüm: Manhattan etiketiyle kozmopolit; şiirsel vecizesiyle romantik; ve belli belirsiz panlısıyla seçkin. Sevgililer Günü'nde isim belirtmeden bileziği Jenny 'nin dolabına bıraktım, sonra bütün gün bir tepki vermesini bekledim, onu kimin bıraktığını kesinlikle tahmin edeceğini sanıyordum.

Ne yazık ki kozmopolit, romantik ve seçkin bilezik doğruca bana yönelmiş ekmek kırıntıları yaratmadı. Sekizinci sınıftan Julius Murphy bu özelliklere benden daha fazla sahip olmalıydı, çünkü Jenny Harlow'un günün sonunda öptüğü çocuk Julius oldu, bense New York'a yapılan aile ziyaretinin boşa gitmiş olduğu kuşkulany-la tek başıma kalakaldım.

Çocukluğumda hep olduğu gibi bu deneyim de yanlış anlaşma üzerine inşa edilmişti. Bunu ancak çok sonra, bileziğin New York'ta yapılmadığı gibi, gümüş de olmadığını anladığımda kavradım. Ama

281

Ian Caldwell & Dustin Thomason

o berbat Sevgililer Günü gecesinde babam, en önemli yanlış yorumun şiirsel vecize ile ilgili olduğunu, bunun hiç de Julius, Jenny ve benim sandığımız kadar romantik olmadığını anlattı.

"Chaucer'dan yanlış bir izlenim edinmiş olmalısın," diye başladı, yüzünde babacan ve bilgece bir tebessümle, "'âşk her şeyi ye-ner' tümcesinde Prioress'in broşundan daha fazla bir şeyler var."

Bunun birkaç yıl önceki bebekler ve leylekler konuşmamıza benzeyeceğini düşündüm, iyi niyetli bir girişimdi ama okulda öğrendiklerimi babamın yanlış bildiğini düşünmeme yol açmıştı.

Bunu Virgil'den alıntılar içeren bir açıklama izledi, araya Sit-honian karlar, Etiyopya koyunlar filan da giriyordu; bütün bunlar bana Jenny'nin neden beni romantik bulmadığını ve on iki dolarımı niye böyle yararsız bir yatınma harcamış olduğumu anlatmaktan çok uzaktı. Eğer aşk her şeyi yeniyorsa o zaman Julius Murphy'le hiç karşılaşmamış, demektir diye karar verdim ben kendi kendime. Ancak babam kendi tarzında bilge bir adamdı ve bana ulaşamadığını anlayınca bir kitabı açtı ve bana düşüncelerini açıklamak için bir resim gösterdi.

"Bu gravür Agostino Carracci tarafından yapılmış, adı da Aşk Her Şeyi Yener," dedi. "Ne görüyorsun resimde?"

282

4 'ün Kural

Resmin sağ tarafında iki tane çıplak kadın vardı. Solda ise tombul bir oğlan kendisinden çok daha iri ve kaslı bir satiri dövüyordu.

"Bilmiyorum," dedim, resmin hangi tarafından bir şeyler öğrenmem gerektiğinden emin olamadığım için.

Babam, tombul çocuğu gösterip, "Bu Aşk," dedi. Bu bilgiyi hazmetmem için bir süre bekledi sonra. "Senin tarafın tutmas gerekmiyor. Onunla kavga edersin; başkalarına yaptıklarını sana da yapmasın diye uğraşırsın. Ama o çok güçlüdür. Virgil, ne kadar acı çektiğimiz hiç önemli değil, der, bizim sıkıntılarımız onu durdurmaz."

Babamın vermeye çalıştığı dersi tam olarak anladığımdan emin değilim. Ben olayın en basit kısmını almıştım: Jenny Har-low'u dizlerinin üstünde sürünür halde elde etmeye çalışırken aslında Aşk'la bilek güreşi yapıyordum ve ucuz bileziğim bu çabamın boşa olduğunu göstermişti. Ama, o zaman bile, babamın Jenny ve Julius'u sadece örnek bazında kullandığını hissetmiştim. Onun asıl isteği, kendisinin zor yoldan edindiği bilgiyi kısmen bana aktarabilmektir. Benim kendi hatalarım yüzünden yediğim kazıklar henüz küçük şeylerken, bazı şeyleri aklıma sokabileceğini umuyordu. Annem, aklının bir köşesinde yer etmiş olan babamın Hypnemtomac-hia saplantısıyla, beni, yanlış yönlendirilen sevgi konusunda uyarmıştı, şimdi de babam, karşı düşüncesini Virgil ve Chaucer üzerine bilmece kurarak anlatmaya çalışıyordu. Annemin ne hissettiğini tam olarak bildiğini söylüyordu; hatta ona hak verdiği bile oluyordu. Ama nasıl durabilirdi, savaştığı güce karşı elinde ne vardı ki Aşk her şeyi yenerken? Hangisinin haklı olduğunu asla bilemedim. Dünya bir Jenny Harlow, diye düşünüyordum; bizler de durmadan kaçırdığı balık hak-

283

lan Caldvvell & Dustin Thomason

kında hikâyeler anlatan balıklar. Ama bu güne kadar Chaucer'in Prioress'i nasıl Virgil olarak yorumlandı veya Virgil aşk olarak nasıl yorumlandı bunu anlayamadım. Bende kalan tek şey, babamın gösterdiği resim, resimde babamın hiç açıklamadığı bölüm; yani, çıplak iki kadının Aşk'ın satire kabadayılık edişini seyrettiği bölüm. Caracci'nin, bir tanesi yeterliyken, o gravüre neden iki kadın koyduğunu hep merak etmişimdir. Benim bu hikâyeden çıkardığım tek ders: aşk geometrisinde her şeyin üçgen biçiminde oluşu oldu. Her Tom'la Jenny ikilisinde bir Julius; her Katie ve Tom ikilisinde bir Francesco Colonna oluyordu ve arzusun dili çatallıydı, iki kişiyi öpüyor ama birini seviyordu. Aşk, doğada temeli olmayan noktalardan geçerek, aramızda astronomların yıldız haritalarına benzer çizgiler oluşturunuyordu. Gerçeklik çatısı aşk konularının bir mozaiki oluşuna kadar, her üçgenin ucu başka birinin kalbine dönüşüyordu. Birlikte olunca bir ağın içine düşüyor ve sanırım, arka planındaki de Aşk oluyordu. Aşk en büyük ağı atabilen, tek mükemmel balıkçıydı ve hiçbir balığı elinden kaçırmıyordu. Ödülü ise, sonsuza kadar erkekler arasında bir çocuk olarak yaşam meyhanesinde tek başına oturup günün birinde kaçan bir balık hakkında bir hikâyeyi anlatmayı ummaktı.

Katie'nin başka birini bulduğu söylentileri vardı. Benim yerimi, basit bir gömlek yerine bleyzer ceketle dolaşan, kendini Gil'den sonraki Ivy başkanı sayan, sıram gibi, Donald Morgan adında bir üçüncü sınıf öğrencisinin aldığı söyleniyordu. Taze çiftle şubat sonlarına doğru Küçük Dünya adlı kafede karşılaştım, burası üç yıl önce Paul'le tanışmış olduğum yerdi ve soğuk bir tanışma yaşandı. Donald, benim kulüp seçimlerinde oy vereceklerden biri olmadığını

4'ün Kuralı

anlamadan önce birkaç dostça, zararsız laf etmeyi becerdi, anladıktan sonra ise Katie'yi hemen dışarı çıkarıp caddede duran eski Shelby Cobra'sına bindirdi. Onu motoru çalıştırabilmek için boğuşurken seyretmek, kâğıt makasıyla öldürülmek gibi bir şeydi. Motor çalışır vaziyette arabada öylece oturup hareket etmek için caddenin tamamen boşalmasını beklemek, onun salaklığından mıydı yoksa benden mi etkilenmişti bilemedim. Benim tek dikkatimi çeken Katie'nin bana hiç bakmamış olmasındaydı, arabayla giderlerken bile dönüp bakmamıştı; daha da kötüsü, benden utanmış gibi değil, işlerin bu duruma gelmesi benim hatamış gibi, öfkeyle görmezden gelmiş gibiydi beni. Vazgeçmekten başka yapabileceğin bir şey olmadığina karar verene kadar, bu büyük hakarete duyduğum öfke içime işledi. Sonunda, bırak Donald'ı onun olsun, diye düşündüm. Bırak yatağını Ivy'ye yapsın. Elbette Katie haklıydı. Benim hatamdı. Haftalardır dördüncü bilmeceyle uğraşıyordum -Kör bir kınkanatlı böcek, bir gece baykuşu ve bir kıvrık gagalı kartal neyi paylaşırlar?- ve şansımın tükenmiş olduğu duygusunu taşıyordum. Rönesans döneminin entelektüel dünyasında hayvanlar konusu, tehlikeli bir konuydu. Aynı yıl Carracci Omnia Vincit Amor adlı gravürünü yapmış, Ulysses Aldrovandi adlı İtalyan bir profesör on dört ciltlik doğa tarihinin ilk cildini yayınlamıştı. Sınıflandırma yaklaşımı hakkındaki en ünlü örneklerinden birinde Aldrovandi, sadece çeşitli tavuk türlerini betimlemek için iki sayfa yazmış, sonra tavuk mitolojisi, tavuklu yemek tarifleri ve hatta tavuk bazlı kozmetik ürünlerin kullanımı hakkında, bunun üstüne bir üç yüz sayfa daha eklemişti. Bu arada, eski dünyanın hayvan otoritesi kabul edilen Yaşlı Pliny gergedan ve kurtların olduğu sayfaya tek boynuzlu at gibi ha-

Ian Caldwell & Dustin Thomason

yali hayvanların resimlerini de eklemiş, tavuk yumurtalarının hamile bir kadının doğuracağı çocuğun cinsiyetini belirlemekte nasıl kullanılacağı hakkında, kendi görüşlerini de yazmıştı. Bilmeceye on gün boyunca baktıktan sonra kendimi Pliny'nin yunuslarından biri gibi hissetmeye başlamıştım, insanların müziğinden büyüleniyordum ama ben kendim herhangi bir müzik yapamıyordum. Colonna bu bilmeceyi daha zeki biri için hazırlamıştı herhalde; ben bu gizemi çözemeyecek kadar budalaydım.

Üç gün sonra, kaçırdığım ilk tez teslim tarihi geldi. Bunu fark ettiğimde Aldrovandi fotokopilerine gömülmüş vaziyetteydim, Frankenstein'm final bölümü ise tamamlanmamış olarak masamda duruyordu. Tez danışmanım olan, sinisi, yaşlı İngilizce profesörü Dr. Montrose kan çanağına dönmüş gözlerini görünce çok çalışmakta olduğumu düşündü. Gecelerimi Mary Shelley'den başka bir şeyle uğraşarak geçirebileceğim aklına dahi gelmediğinden, teslim tarihini erteledi. İkinci teslim tarihi de ertelendi, hatta üçüncüsü de aynı akıbete uğradı. Ve böylece son senemin en sefil dönemi başlamış oldu, çöküşüm çok yavaş geliştiği için de, kimse benim kendi yaşamımdan ne kadar uzağa düşmekte olduğumu fark etmedi.

Sabah derslerinde uyuyor, öğleden sonrakilerde ise kafamdaki bilmece çözümleriyle uğraşıyordum. Birçok kez Paul'ün gece 23.30 civarında çalışmayı bırakıp Charlie ile bir sandviç atıştırmak için Hoagie Haven'a gidişine tanık olmuştum. Her seferinde onlara katılmamı öneriyorlar, en azından bana da bir şeyler getirmeyi teklif ediyorlardı ama asla kabul etmiyordum. Birincisi, bu keşif hayatını yaşamaktan bir tür gurur duyuyordum, ikincisi de, onların işlerini bırakıp gitmelerini bir tür ihmalkârlık olarak yorumluyordum. Paul'ün Hypnerotomachia üzerinde biraz daha çalışmak dururken,

4'ün Kuralı

kalkıp Gil'le dondurma almaya gittiği gece, ilk kez, ortak çalışmamıza bütün gücünü koymadığını düşündüm.

"Konsantrasyonunu kaybettin," dedim, ona. Gözlerim giderek daha kötü bir hal almıştı, çünkü karanlıkta okumak zorunda kalıyordum ve bundan daha kötü bir zamana denk gelemezdi.

"Ne yaptım?" dedi Paul ranzasına tırmanmaktan vazgeçerek. Yanlış duyduğunu sanmıştı.

"Bunun üzerinde günde kaç saat çalışıyorsun?" "Bilmiyorum. Belki sekiz saat."
"Ben bu hafta her gün on saat çalıştım. Ondan sonra bir de dondurma almaya gidiyorsun."
"Sadece on dakikalığına gittim, Tom. Üstelik bu gece epeyce ilerleme kaydettim. Sorun nedir ki?"
"Nerdeyse mart geldi. Bir ay sonra süremiz bitiyor." Zamiri duymazdan geldi. "Ek süre alacağım." "Belki de daha sıkı çalışman gerekiyordur." Muhtemelen ilk kez birisi Paul'ün yüzüne karşı böyle şeyler söylüyordu. Onu sadece birkaç kez kızgın görmüştüm ama hiç bu kadar kızdığını görmemiştim.
"Ben sıkı çalışıyorum. Sen kiminle konuştuğunu sanıyorsun?" "Ben bilmecenin çözümüne yaklaşıyorum. Sen neredesin?" "Yaklaşıyor musun?" Paul başını salladı. "Çözümüne yaklaştığın için böyle davranmıyorsun. Böyle davranıyorsun, çünkü kayboldun. Bilmecayı çözmek bu kadar sürmemeliydi. Bu kadar zor olamaz. Sadece sen sabrın kaybettin." Dik dik baktım yüzüne.
"Evet böyle," dedi sanki günlerdir bunu söylemek için bekli-yormuş gibi. "Ben nerdeyse sonraki bilmecayı bulmak üzereyim ve sen hâlâ bir öncekini çözemedin. Karışmamak için kendimi tutma-
287

lan Caldvvell & Dustin Thomason

ya çalışıyordum. Kendi hızlarımıza göre çalışıyoruz ve sen benim yardımımı bile istemiyorsun. E, iyi o zaman, kendin yap. Ama bu durumu benim üstüme y>kmaya çalışma." O gece bir daha konuşmadık.
Onu dinlemiş olsaydım dersimi daha önce alabilirdim. Ama bunun yerine, Paul'e yanıldığını kanıtlamak için kendi bildiğimi okumaya devam ettim. Daha da geç saatlere kadar çalışıyor, daha erken kalkıyordum. Çalar saatimi her gün on beş dakika daha erkene kurma alışkanlığı geliştirmiştım, böylece onun hayatımın on beşer dakikalık dilimleri üzerinde ne kadar istikrarlı bir disiplin oluşturdüğumu fark etmesini umuyordum. Her gün Colonna ile daha fazla vakit geçirmenin yeni bir yolunu buluyordum. Her gece, bir cimrinin bozuk paralann> sayışı gibi, ben de o gün bu işe harcamış olduğum saatleri hesaplıyordum. Pazartesi sekiz saat, salı dokuz saat, çarşamba, perşembe on saat. Cuma neredeyse tam on iki saat.

Kör bir kınkanatlı böcek, bir gece baykuşu ve bir kıvrık gagalı kartal neyi paylaşırlar! Pliny boynuzlu kınkanatlı böcekler hastalıklara karşı ilaç niyetine bebeklerin boynuna asılır diye yazmıştı; altın kınkanatlı böcekler zehirli bir bal yaparlar ve Trakya yak>nlar>ndaki Cantharolethus denilen bölgede yaşayamazlar; kara kınkanatlı böcekler ise kuytu köşelerde toplanırlar ve genellikle kaplıcalarda bulunurlar. Peki kör k>nkanatlı böcekler?
Yemeğe Cloister'a gitmemek de bana zaman kazandırıyor: Prospect Bulvan'na gidip gelmek yarım saatime mal oluyordu, çoğu zaman yemeğimi yalnız yiyemediğim için yaklaşık bir yanm saatim de yemekte geçiyordu. Ivy'deki Başkanlık Odası'nda çalışmaktan da vazgeçmiştim, hem Paul'ü görmemek için, hem de gidiş ge-
288

4 'ün Kuralı

liş sürelerini kazanmak için. Telefon konuşmalarını minimuma indirmiş, tıraş ve duş gibi şeyleri sadece gerektiğinde yapar olmuştum, kapıya da Charlie veya Gil bak>yordu. Böylece hayat>n>m mütevaz> gerekliliklerinden vazgeçerek zaman tasarrufunu bilim haline getirmiştım.

Kör bir kınkanatlı böcek, bir gece baykuşu ve bir kıvrık gagalı kartal neyi paylaşırlar^ Aristoteles uçabilen ve kan> olmayan yarat>klar>n baz>lar>, diye yazmıştı, kınkanatlı böcekler gibi coleopte-rous veya k>n kanatlı>lard>r; bazıları geceleri uçan kuşlardır ve kıvrık pençeleri vardır, gece kuzgunu ve baykuş gibi; yaşlandıkça, sanki kuş yavaşça açlıktan ölecekmiş gibi, kartalın üst gagas> giderek uzar ve daha k>vr>k bir hal al>r^ Ama bu üçü neyi paylaşıyorlardı? Katie'nin kaybedilmiş bir dava olduğuna karar vermiştim. Benim için her ne olursa, Donald Morgan için başka biri olmuştu. Odamdan bu kadar az ç>karken nasıl olup da onları böylesine çok gördüğüm sorusunun cevabı, herhalde kendilerini sürekli aptal durumuna düşürdükleri şeklindeki düşüncelerimde ve düşlerimde yatıyordu. Sokak aralarında, kuytularda, gölge ve bulutlar arasında onlar vard>: el ele, öpüşüp koklaşarak, sık bir kalbin kolay kırıldığını ama

aynı kolaylıkla da tamir olabildiğini sergileyerek. Katie'nin uzun zaman önce bende unuttuğu siyah bir sutyen vardı, ben de geri vermeyi unutmuştum ve şimdi o benim için adeta bir ganimet, Katie'nin geride bıraktığı, Donald'ın asla sahip olamayacağı bir parçası haline gelmişti. Odamda çıplak duruşu, kendimizden çok hoşnut olduğumuz ve bu nedenle benim orada olduğumu, benim başka biri olduğumu unuttuğu, önündeki engelleri yıktığı günün ödülleri gözümün önüne geliyordu. Vücudunun her kıvrımı, sırtındaki her ben, göğüslerinin arasındaki her gölge aklımda kalmıştı. Tek eliyle saçını toplar, ötekini sanki mikrofon tutuyormuş gibi ağzının önüne

289

F: 19

Ian Caldwell & Dustin Thomason

getirir, çalar saatimden gelen müzikle dans ederdi ve tek seyirci de ben olurdu.

Kör bir kınkanatlı böcek, bir gece baykuşu ve bir kıvrık gagalı kartal neyi paylaşırlar! Hepsi de uçar -ama Pliny kınkanatlı böceklerin bazen yeraltında yaşadığını söylüyordu. Hepsi soluk abrama Aristoteles böceklerin solunum yapmadığını belirtiyordu. Hatalarından asla ders almıyorlardı, çünkü Aristoteles birçok hayvanın hafızası olduğunu... ama insanlar dışında hiçbir canlının, gelecekte geçmişi hatırlamadığını anlatıyordu. Ama insanların da geçmişten ders alamadıkları oluyordu. Bu ölçütten bakılınca hepimiz kör kınkanatlı böcekler ve gece baykuşlarıydık.

Martin dördüne gelen perşembe günü Hypnerotomachia'yı ayırdığım zaman taşma noktasına ulaştı. O gün, altı tane Rönesans doğa tarihçisinin kitabını yeniden okuyarak, tam yirmi bir sayfa not alıp on dört saat geçirmiştım. Hiçbir derse girmemiş, üç öğünü de masamda yemiş ve gece de tam üç buçuk saat uyumuştım. Fran-kenstein'ı haftalardır görmüyordum. Hypnerotomachia dışında aklımda bir tek Katie ve hayatımı daha da karmakarışık edecek zorlamalar vardı. Kendime belirttiğim zorlu yaşam tarzı bir müptela haline gelmişti. Bir şeyler olması gerekiyordu, çünkü bilmece üzerinde hemen hemen hiçbir ilerleme kaydedememiştım. O cuma gecesi Charlie sonunda, "Kapat kitaplar>," dedi kararlı bir tavırla. Beni yakamdan tutup aynanın önüne sürükledi. "Bir bak kendine."

"Ben iyiyim..." diye söze başladım aynadaki kıpkırmızı gözlü, kırmızı burunlu hilkat garibesini görmezden gelerek.

Ama Gil de Charlie'den yana çaktı. "Tom cehennemden kaçmışa benzedin."

Haftalardır girmedığı yatak odamıza girmişti o sırada. "Dinle, Katie seninle konuşmak istiyor. Bırak şu inadı artık."

290

4 'ün Kuralı

"Ben inat etmiyorum. Sadece yapacak başka işlerim var." Charlie yüzünü buruşturdu. "Ne gibi örneğin, Paul'ün tezi mi?" Paul'ün benden yana tavır koymasını bekleyerek kaşlarımı çattım. Ama onların arkasında öylece, ses çakarmadan durdu. Bir haftadan uzun süredir bilmecede bir ilerleme, acı bir ilerleme kaydedeceğim, bir yanıtın ortaya çıkmak üzere olduğu umuduyla, beklemekteydi.

Gil, cuma gecesi, açık havada verilecek bir kapella konserini kastederek, "Blair'e şarkı dinlemeye gidiyoruz," dedi. Charlie de, "Dördümüz," diye ekledi. Gil gelip önündeki kitabı yavaşça kapattı. "Katie de orda olacak. Senin de geleceğini söyledim ona."

Ama ben kitabı tekrar açıp gitmeyeceğimi söylediğimde yüzündeki bakışı unutmam mümkün değildi. Daha önce Gil, bana asla böyle bakmamıştı. Bu tür bakışlarını Parker Hassett'a ve ne zaman durulması gerektiğini bilmeyen öteki şaklabanlara saklardı.

"Geliyorsun," dedi Charlie, bana doğru yürüyüp.

Ama Gil elini sallayarak, onu durdurdu. "Unut gitsin," dedi. "Hadi biz çalım." Ve yalnız kaldım.

Beni Blair Arch'a gitmekten alıkoyan inatçılık ya da gurur olmadığı gibi, Colonna'ya sadakat bile değildi. Kalp ağsı ve yenilgiydi sanırım. Katie'yi ve ayrıca, tuhaf bir biçimde, Hypnerotomachia'yı sevmiş ama ikisini de kazanamamıştım. Giderken Paul'ün yüzündeki ifade, bulsam da bulsam da bilmece

konusunda şansımı kaybettiğimi ve Gil'in yüzündeki ifade de, aynı şeyi Katie ile yaşayacağımı anlatıyordu. Hypnerotomachia'daki bir grup taş bas-

291

lan Galdvvel & Dustin Thomason

ma resme bakarak -bir ay sonra Taft'ın konferansında kullanacağı, Eros'un yanan bir savaş arabasında kadınları ormana sürüklediği resimler- Caracci'nin gravürlerini düşündüm. İşte ben de, iki aşkım seyrederken küçük oğlandan dayak yemiştım. Babamın anlatmaya çalıştığı, öğreneceğimi umduğu ders buydu. Bizim sıkıntılarımız ona bir şey ifade etmez. Aşk her şeyi yener. Bir keresinde Richard Curry, Paul'e hayatta seyretmesi en zor iki şeyin başarısızlık ve yaşlanmak olduğunu söylemişti; bu ikisi tek ve aynı şeydi. Kusursuzluk ebediyetin doğal sonucuydu: yeterince beklersen her şey potansiyel gücünü ortaya koyar. Kömür elmasa dönüşür, kum inci olur, maymunlar insan haline gelir. Sadece biz bir ömür süresi içinde bu döngünün tamamlanışını göremeyiz ve o yüzden her başarısızlık ölümü hatırlatan bir işarete dönüşür. Ama ıskta kaybetmek özel bir tür başarısızlık gibi geliyordu bana. Ne kadar yürekten isterseniz isteyin, bazı döngülerin asla tamamlanmayacağını hatırlatıyordu; yani bazı maymunlar, dünyanın yaşı kaç gelirse gelsin, hiçbir zaman insan olamayacaklardı. Bir maymun n.ısl düşünebilir, neden bir daktilo ve sonsuzluk insanı Shakespeare yapmaya yetmez? Katie'nin bitirmek istediğini, yani ikimiz arasındaki ilişkinin bittiğini söyleyişini duymak tüm iyimserliğimi yok ederdi. Onu orada Blair Arch'da, Donald Morgan'ın kollarında görmek, geleceğimdeki tüm incileri ve elmasları yok ederdi. Sonra birden bir şey oldu: tam ben kendime acımanın zirvesine çıkmışken kapı vuruldu. Sonra kapı kolu açıldı ve daha önce yüzlerce kez olduğu gibi, Katie içeri girdi. Paltosunun altından, en sevdiğim kazağını, gözlerine uyan zümrüt rengi kazağını giymiş olduğunu görebiliyordum.

292

I

4 'ün Kur ah

Söylemeyi becerebildiğim ilk şey, "Senin kapella gösterisinde olman gerekiyordu," oldu ve muhtemelen maymunlar tarafından üretilebilecek cümleler arasında bu en kötüsüydü.

"Senin de öyle," dedi beni tepeden tırnağa süzerek. Ona nasıl göründüğümü tahmin ediyordum. Katie şu anda Charlie'nin bana aynada göstermiş olduğu kurda bakıyordu. "Neden burdasın?" dedim kapıya bir göz atıp. "Onlar gelmiyorlar."

Beni tekrar kendisine bakmaya zorladı. "Burda olduğuma göre özür dileyebilirsiniz."

Bir an bunu yapmasını Gil'in istemiş olduğunu düşündüm, kendimi nasıl da kötü hissetmekte olduğum, sadece ne diyeceğimi bilemediğim gibi şeyler uydurarak onu ikna etmiş olduğunu. Ama bir daha bakınca bunun doğru olmadığını anladım. Üzgün olduğumu söylemeye niyetim olmadığını biliyordu. "Ee?"

"Sence benim hatam mı?" diye sordum. "Herkesin." "Hangi herkes?" "Yap şunu Tom. Özür dile."

Onunla tartışıyor olmak sadece kendime daha fazla kızmama yol açıyordu.

"Pekâlâ. Seni seviyorum. Böyle olmasını istemezdim. Böyle olduğu için de özür dilerim."

"Böyle olmasını istemiyor idiyse neden hiçbir şey yapmadın?"

"Bak bana," dedim. Dört günlük sakal vardı yüzümde, saçları tarak yüzü görmez olmuştu. "Yaptığım bu işte."

"Bunu kitap için yaptın."

"Aynı şey."

"Ben kitapla aynı şey miyim?"

293

I»

lan Caldvvel & Dustin Thomason

"Evet."

Kendime bir çukur kazmam gerekiyormuşçasına dik dik baktı yüzüme. Ama ne demek üzere olduğunu biliyordu; sadece bunu kabul etmesi mümkün değildi.

"Babam hayatın Hypnerotomachia'ya harcadı," dedim. "Bu kitap üzerinde çalıştığım zaman duyduğum heyecanı başka hiçbir zaman duymadım. Onun yüzünden

uyumuyorum, o nedenle yemek yemiyorum, rüyalar›mda onu görüyorum." Anlatacak kelime bulmakta zorlanıyordum. "Başka nasıl anlatabileceğimi bilmiyorum. Savaş alanına gidip senin ağacını görmek gibi bir şey. Onun yanında olmak, her şeyin yolunda olduğunu, artık kayıp olmadığımı hissetmemi sağlıyor." Gözlerimi kaç›rd›m. "Ve sen benim için bu kitap gibi misin? Evet. Elbette öylesin. Sen, benim için bu kitap gibi olan tek şeysin."

Bir hata yaptım. İkinize birden sahip olabileceğimi zannettim. Yanılmışım.

"Ben niye burday›m, Tom?"

"Bana bunu yutturmak için."

"Niye?"

"Senden özür..."

"Tom." Bir bakışla beni susturdu. "Ben niye burdayım?"

Çünkü sen de benim gibi hissediyorsun.

Evet.

Çünkü bunu benim anlamamı sağlaman çok önemliydi.

Evet.

"İstediğin ne?" diye sordum.

"Kitap üzerinde çalışmayı durdurmanı istiyorum."

"Hepsi bu mu?"

"Hepsi bu mu? Hepsi bu mu?"

294

4 'ün Kural›

0 an, birden, hissettim.

"Bir hödük gibi davranıp bizden vazgeçtiğin ve şu kitaba gömüldüğün için sana ac›mam m› gerekiyor? Salak herif, dört günümü panjurlar›m inik, kap›m kilitli geçirdim. Karen anneleri arad›. Annem apar topar New Hampshire'den buraya uçtu."

"Üzgü..."

"Kes Sesini. Konuşma sırası sende değil. Ağacımı görmek için savaş alanına gitmek istedim ama yapamadım. Yapamadım, çünkü o artık bizim ağacımız olmuştı. Müzik dinleyemedim, çünkü her parça arabada veya benim odamda ya da burda söylediğimiz şarkıları hatırlatıyordu. Derse gitmek için haz›rlanmam bir saat sürüyordu, çünkü aklım başımda değildi çoğu zaman. Çoraplarımı bulamıyordum, en sevdiğim siyah sutyenimi bulamıyordum. Donald durmadan bana, 'Tatlım sorun nedir, tatlım sorun nedir?' deyip duruyordu. Sorun filan yok, Donald."

Kollarının yenlerini çekiştirip gözlerini sildi.

"Ama bu..." diye başlayacak oldum fakat hâlâ konuşma sırası bende değildi.

"En azından Peter'la anlayabiliyordum. Birlikte çok iyi değildik. Yaptığı sporu benden daha çok seviyordu; bunu biliyordum. Benimle yatmak istiyor ve sonra ilgisini yitiriyordu." Gözyaşlarıyla karmakarışık hale gelen buklelerini itmeye çalıştı eliyle. "Ama sen. Senin için savaştım. Beni öpmene izin vermeden önce tam bir ay bekledim. Seninle ilk yattığımız gece ağladım, çünkü seni kaybedeceğimi sandım," düşüncelerini toparlamak için durdu. "Ve şimdi bir kitap için kaybediyorum. Bir kitap. En azından bana düşündüğüm gibi olmadığını söyle, Tom. Bütün o zaman zarfında bir yandan son sınıftan bir kızla çıkıyor olduğunu söyle. Böyle olduğunu, çünkü o kızın benim yaptığım aptallıkları yapmadığını, şarkı söylemesinden

295

Ian Galdvvel & Dustin Thomason

hoşlandığını düşünecek kadar aptal olmadığı için, önünde çıplak dans etmediğini söyle veya seni sabahın altısında koşuya gitmek için kaldırmadığını, çünkü her Allah'ın günü orda olduğundan emin olmak zorunda hissetmediğini söyle. Bana bir şey söyle."

Onu utandırdığını bildiğim, kırık dökük bir ifadeyle bir kez daha baktı bana. O an tek bir şey düşünebildim. Kazadan kısa bir süre önce, bir gece annemi babama özen göstermemekle suçlamıştım. Eğer onu sevseydin, demiştin, çalışmasına destek olurdun. Yüzünde beliren, tarif edemeyeceğim ifade, onu bu dünyada hiçbir şeyin bundan daha fazla utandıramayacağını anlatmıştı bana.

"Seni seviyorum," dedim Katie'ye ve ona doğru birkaç adım attım; kollarımın arasına alıp yüzünü göğsüme gömdüm. "Çok özür dilerim." Sanmm gelgitin değişmeye başladığı an o an oldu. Ölümcül durumum, genlerimde olduğunu sandığım aşk sorunu

yavaşça üzerimdeki etkisini kaldırmaya başladı. Üçgen bozuluyordu. Onun yerinde şimdi iki nokta vardı, birbirine mümkün olduğunca yakınlaşmış ikili bir yıldız. Sonra ortalığı bir sessizlik karmaşası sardı, onun söylemek istediği ama söylememesi gerektiğini bildiği şeylerle, benim söylemek istediğim ama nasıl söyleyeceğimi bilemediğim şeyler birbirine karışmıştı. Yapabileceğim en doğru şeyi yaptığımı düşünerek, "Paul'le konuşacağım," dedim. "Kitap üzerinde çalışmayı bırakacağım."

Kurtuluş. Bir savaştı arkada bırakmak, sonunda kendi mutluluğum için en önemli şeyi bulmuş olmak. Sanmm bunlar Katie'nin aslında çok daha sonraya, benim kompartımana geri döndüğümünden kesin olarak emin olacağı zamanlara saklamış olduğu bir şeyleri yapmasına neden oldu. Beni öptü. O temas anında, tıpkı **canavara ikinci canı veren ışık gibi**, yeni bir başlangıç yarattı.

296

4 'ün Kural>

O gece Paul'ü görmedim; Katie ile birlikte olduk ve ona karar>m> ertesi gün, Dod'da söyledim. O da pek şaşırmış görünmedi. Colonna yüzünden o kadar acı çekmiştim ki, herhalde o da, bilmeceyi çözmeye doğru ilk adımı attığım anda havlu da atacağımı hissetmişti. Zaten Gil ve Charlie, onu en iyisinin bu olduğuna ikna etmişlerdi; bir biçimde bunu bana karşı kullanmadı. Belki geri döneceğimi tahmin ediyordu. Belki artık bilmeceleri tek başına da çözeceğine inanacak kadar ilerlemişti. Her ne olursa olsun, sonunda ona sebeplerimi anlattığımda -**Jenny Harlow dersi ve Carracci'nin gravürü**- kabullenmiş göründü. Duruşundan Carracci hakkında benden daha fazla şey bildiğini anlamıştım ama asla **bana müdahale** etmeye kalkışmadı. Bazı yorumlann diğerlerinden daha iyi olduğuna ve doğru yorumlann her şeyi değiştirdiğine inanmak için herkesten daha çok **sebebi olan Paul, her zamanki gibi, benim olaylan yorumla-yış biçimime** kanşmayacak kadar cömertlik göstermişti. San>nm bu onun sayg>l> davranmak ad>na yaptığı bir şey olmaktan çok, dostluğunu göstermek için yaptığı bir şeydi. "Sevgisiyle sana karşılık verebilecek bir şeyi sevmek çok daha iyi," dedi bana. Söylemek ihtiyacı duyduğu tek şey buydu.

Paul'ün tezi olarak başlayan şey, bir kez daha Paul'ün tezine dönüşmüştü. Önceleri tek başına halledebilecek gibi görünüyordu. Beni bozguna uğratan dördüncü bilmeceyi o üç günde çözmüştü. Aslında çözümün, başından beri aklında olduğundan, ama onun önerisini dinlemeyeceğimi bildiği için bana söylemediğinden kuşkulanıyordum. Yanıt, Mısır hiyerogliflerinin binlerce yıllık sırlannı çözebileceği iddiasıyla 1420 yılında Rönesans İtalya'sına dönmüş,

297

lan Galdvvell & Dustin Thomason

Horapollo adında biri tarafından yazılmış olan Hieroglyphica adl> kitapta yat>yordu. Hümanistler taraf>ndan bir tür eski M>s>r bilgisi kabul edilen Horapollo, aslında Yunanca yazan bir on beşinci yüzyıl bilginiydi ve muhtemelen hiyeroglifler hakk>nda bildikleri de Eskimolar>n yaz mevsimi hakk>nda bildiklerinden fazla değildi. Hi-eroglyphica'daki hayvan sembollerinden baz>lar> Mısır kökenli bile değildi. Yine de, hümanistlerin bu yeni bilgilere hararetle sarılması yüzünden kitap, en azından, yaygınlığın ve ölü dillerin herkese açık olmadığı küçük topluluklarda inanılmaz derecede popüler olmuştu. Horapollo'ya göre, gece baykuşu ölümün bir simgesiydi. Gece baykuşu, tıpkı bir adama gelen ani ölüm gibi, geceleri genç kargaların üstüne doğru aniden alçalır. Horapollo'nun yazdığına göre, kıvrık gagalı kartal da yaşl> bir adam>n açl>ktan ölüşünü simgeliyordu. Kartal yaşlandığında gagasını kıvrır ve açlıktan ölür. Son olarak kör kınkanatlı böcek de insanın güneş çarpmasından ölmesini anlatıyordu. Güneş gözlerini kör edince kınkanatlı böcek ölür. Horapollo'nun **kriptik nedenlerini görünce Paul doğru kaynağı bulduğunu** anlamıştı. Ve üç **hayvan>n ortak noktas>n> da çabucak buldu: Ölüm. Bu kelimeyi Latince mors** kelimesine şifre olarak çevirince de, Colonna'nın dördüncü mesajına ulaşmış oldu.

Buraya kadar gelen ve benim zaman>mın filozoflarına katılan kişi, muhtemelen senin zamanında bir köşeye atılmış birisi, ama benim zamanım için insanlığın devlerinden birisin sen. K>sa bir süre içinde geri kalanlar>n yükünü de omuzlarına bindireceğim, çünkü anlatacak çok şey var ve sırrımın çok kolay

yayılacağı düşüncesi beni giderek daha çok korkutuyor. Ama önce, senin başarına saygı göstererek sana hikâyemin

298

4 'ün Kuralı

başlangıcını dinlemeni öneriyorum. Böylece seni buralara kadar boş bir umutla sürüklememiş olduğumu anlayacaksın.

Biraderlerimin yaşadığı yerde bilgiye âşık kişilerin başına büyük bir bela açan bir vaiz var. Onunla bütün gücümüzü ve nüfuzumuzu kullanarak savaştık fakat bu adam tek başına bütün yurttaşlarımızı üstümüze kışkırtmayı başarıyor.

Meydanlarda ve kürsülerde esip gürüyor. Her milletten basit adam bize zarar vermek üzere silahlara sarılıyor. Tıpkı Tanrı'mn, benzetmek gibi olmasın, insanların Shinar düzlüğünde cennete doğru inşa etmiş olduğu kuleyi yumruğunu kaldırıp yerle bir etmesi gibi, bu adam da bize karşı aynı şeye kalkışıyor. Uzun zaman önce adamların cahillikten kurtulmayı arzuladığını sanmıştım, kölelerin kölelikten kurtulmak istemesi gibi. Bu bizim saygınlığımıza yakışmayan ve doğamıza aykırı bir davranış. Yine de artık bu adamların ödleğe davrandıkları na, tıpkı bilmecemde güneş ışığının zevkini çıkarmak dururken karanlıkları tercih eden baykuş gibi, bunun bir sapkınlık olduğuna inanıyorum. Şifremin tamamlanmasından sonra artık benden bir şey duymayacaksın okuyucu. Böyle insanların bir prensi olmak tıpkı kaleye kapatılmış bir dilenci olmak gibi. Bu kitap benim tek çocuğum; umarım uzun yaşar ve sana iyi hizmet eder. Paul yazıyı zor bitirmişti; beşinci ve son bilmeceyi çözmek için acele ediyordu, onu daha ben dördüncüyle boğuşurken ortaya çıkartmıştı: Kan ve ruh nerede karşılaşır?

"Kitaptaki en eski felsefi soru bu," demişti bana ben odada dolanıp Katie ile geçireceğim gece için hazırlanırken.

"Nedir o?"

299

lan Galdvveall & Dustin Thomason

"Akıl ve bedenin kesişmesi, ten ve ruh ikilemi. Bunu Augustin'in, öğretilerinde görürsün. Bunu modern felsefede görürsün. Des-cartes beyindeki kozalaksız bez civarında ruhun yerini kesin olarak saptayabileceğini düşünüyordu."

Firestone'dan almış olduğu bir kitabı karıştırarak, felsefe heyecanı ile dolu bir süre öyle konuştu, o arada ben hazırlanmıştım.

Yanıt almak üzere Kayıp Cennet adlı kitabı raftan çekerken "Ne okuyorsun?" diye sordum. "Galen," dedi Paul. "Kim?"

"Hipokrat'tan sonra Batı tıbbının ikinci babası." Hatırlamıştım. Charlie bilim tarihi dersinde Galen okumuştı. Yine de Rönesans standartlarına göre Galen taze bir piliç sayılmazdı: Hypnerotomachiden yayınlanmasından on üç yıl önce ölmüştü. "Niye?" diye sordum.

"Bilmecenin anatomi ile ilgili olduğunu sanıyorum. Francesco vücutta kanla ruhun gerçekten karşılaştığı bir organ bulunduğuna inanıyor olmalı."

Charlie elinde ısınmış bir elmayla kapıda belirdi. "Siz amatörler neden bahsediyorsunuz?" dedi tıpla ilgili bir şeyler konuştuğumuzu anlayıp.

Paul, onu duymazdan gelip, "Bunun gibi bir organ," dedi. "Rete mirabile."

Kitaptaki bir çizimi gösterdi. "Beyin kökünde bir sinir ve damar ağı. Galen burda dirimsel ruhların hayvani ruhlara dönüştüğünü düşünüyormuş."

Saatime bakıp, "Nesi yanlış peki?" dedim. "Bilmiyorum. Şifre olarak işe

yaramıyor." "Çünkü bu insanlarda yoktur," dedi Charlie. "Ne demek istiyorsun?"

. ORHAN KEMAL 300 İL HALK KÜTÜPHANESİ

4'ün Kuralı

Charlie önce elmasından bir sarak daha aldı. "Galen sadece hayvanlar üzerinde inceleme yapmıştır. Rete mirabile de bir öküzde veya koyunda bulunduğu bir şeydir."

Paul'ün rengi kaçtı.

"Ayrıca kardiyak anatomisiyle ilgili bir şeyler de yapmış," diye devam etti Charlie.

"Peki septum yok muymuş?" diye sordu Paul, sanki Charlie'nin ne demek istediğini anlamış gibi.

"Varmış. Sadece herhangi bir gözenek yokmuş." "Septum da nedir?" dedim.

"Kalbin iki taraf> aras>nda yer alan doku duvar>." Charlie gidip Paul'ün kitabını aldı ve dolaşım sistemini gösteren bir çizim bulmak için karıştırmaya başladı. "Galen her şeyi yanlış anlamış. Septumun üzerinde kanın iki oda aras>nda gidip gelmesi için küçük delikler olduğunu söylemiş." "Peki yok muymuş?"

"Hayır," diye atıldı Paul. Bu konu üzerinde benim tahmin ettiğimden daha uzun süredir çalışıyor gibiydi. "Ama septum ile ilgili aynı yanlış Mondino da yapmıştı. Vesalius ve Servetus bunu ortaya ç>kard>lar ama ancak 1500'lerin ortalarında. Galen'i Leonardo izledi. Harvey 1600'lere kadar dolaşım sistemini tarif edemedi. Bu bilmece 1400'lerden kalma Charlie. Ya rete mirabile ya da septum olması lazım. O sıralarda kimse akciğerlerde hava ile kanın karıştığını bilmiyordu."

Charlie k>k>rdad>. "Bat>'da kimse bilmiyordu. Araplarsa bunu senin adam>n bu kitabını yazmasından iki yüz yıl önce bulmuşlardı."

Paul süratle kâğıtlarını karıştırmaya başlamıştı. Meselenin çözüldüğünü düşünüyordu, benimse gitmem lazımdı. "Koşmam gerek. Sonra görüşürüz çocuklar."

301

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Ama tam kapıya ulaşmıştım ki, Paul aradığını buldu: haftalar önce çevirmiş olduğu Colonna'nın üçüncü mesajı.

"Arap doktor," dedi. "Adı İbn al-Nafis miydi?"

Charlie başını sallad>. "Evet o."

Paul heyecanlanmıştı. "Francesco metni Andrea Alpago'dan almış olmalı."

"Kim?"

"Mesajında sözünü ettiği adam. Saygıdeğer İbn al-Nafis'in öğrencisi." İkimiz de ağızımızı açmadan Paul kendi kendine konuşmaya başlamıştı. "Akciğerin Latince karşılığı ne? Pulmo mu?"

Ben kap>ya gittim.

"Ne dediğini görmek için beklemeyecek misin?" diye sordu kafasını kaldırıp.

"On dakika içinde Katie'nin orda olmal>y>m."

"Bu sadece on beş dakika sürer. Belki otuz."

Sanırım her şeyin ne kadar farklı olduğunu ancak o anda algılayabilmişti.

"Sabaha görüşürüz, çocuklar," dedim.

Durumu anlayan Charlie gülümsedi ve bana şans diledi.

Bence Paul için o gece önemli bir gece olmuştu. Beni kaybetmiş olduğunu anlamıştı. Colonna'nın son mesajının ne olduğunun bir önemi olmadığını da hissetmişti, ilk dört bilmeceye o kadar az şey ortaya çıktığına göre bunda da adam>n bütün s>rr> yatm>yordu. Daha önce Hypnerotomachia'n>n ikinci k>sm>n>n dolgu olduğunu düşünmüştük hep, ama gerçekte orada da şifreli mesajlar vardı herhalde. Her ne kadar Paul, Charlie'nin tıbbi bilgisi sayesinde veya beşinci bilmeceyi çözmüş olmaktan ötürü bir teselliye kavuşmuş ol-

302

4'ün Kural>

sa da, Colonna'nın mesajını görüp de haklı olduğunu anlayınca bütün neşesi kaçmıştı.

Kendim için korktuğum kadar senin için de korkuyorum okuyucu. Senin de fark etmiş olduğun gibi, bu metnin başında niyetim, her ne kadar kodlarla sarıp sarmalamış olsam da, sana ne demek istediğimi anlatmaktı. Aradığını bulmanı diliyorum ve sana bir rehber gibi yol gösteriyorum.

Bununla beraber, şimdi anladım ki, kendi yaratmış olduklarıma yeterince güvenmiyorum bu konuda. Onlar> yaratanlar beni ancak gerçek filozoflar tarafından çözülebilecekleri hususunda ikna etmiş olsalar da, burada bulunan bilmecelerin gerçekte ne kadar güç olduklarını değerlendiremeyebili-rim. Belki bu bilge adamlar da benim sırrımı kıskanıyorlardır ve beni yanıltmışlardır ve hakkıyla bizim olanı çalmayı düşünüyorlardır. Bu vaiz, aslında çok akıllıdır, her kampa müritleri vardır; benim askerlerimi de bana karşı döndüreceğinden korkuyorum.

O zaman sana karşı da bir savunma olarak okuyucu, şu an seçtiğim yolu seçmek zorundayım. Yazmış olduğum bölümler içinde bilmeceleri bulmaya çalıştığın yerlerde şu andan itibaren hiç bilmece bulamayacaks>n. Sana yol gösterecek çözümler olmayacak. Poliphilo'nun seyahati boyunca sadece benim 4'ün Kural> 'm>

kullanacağım ama sana onun özüyle ilgili bir fikir vermeyeceğim. Artık sana sadece kendi aklın yol gösterebilir. Doğruları bulman için Tanrı ve zekân yardım etsin dostum.

303

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Paul'un terk edilmişliğini hissetmesini bunca gün geçmiş olmasına rağmen hâlâ önleyen şey, sadece güvendi sanırım. Ben onu terk etmiştim; Colonna, onu terk etmişti; ve artık yolunu yalnız başına bulması gerekiyordu. Önce beni yeniden işin içine sokmaya çalıştı. O kadar çok şeyi birlikte çözmüştük ki, son dakikada beni işin dışında bırakmak ona bencillik gibi görünmüştü. Çok yaklaştığımız onlara göre, yapacak çok az şey kalmıştı.

Sonra bir hafta geçti, derken bir hafta daha. Ben yeniden Ka-tie ile birlikte olmaya başlamıştım, onu yeniden tanıyor, sadece onu seviyordum. Aynı olduğumuz haftalarda o kadar çok şey olmuştu ki, yetişebilmek için zaman bulamıyordum. Yemeklerimizi Cloister veya Ivy'de yiyorduk. Onun yeni arkadaşları, birlikte yapmamız gereken yeni şeyler vardı. Onun aile meseleleri ile ilgilenmeye başlamıştım. Onun güvenini bir kez daha tam anlamıyla kazanabildiğim takdirde bana anlatmak istediği şeyler olduğunu hissediyordum.

Bu arada Paul, Colonna'nın bilmeceleri ile ilgili her şeyi öğrenmiş, onu ihmal etmeye başlamıştı. Yavaş yavaş fonksiyonları azalan bir beden gibi Hypnerotomachia da onun güvendiği tüm çarelere karşı direniyordu. 4'ün Kuralı tarifi zor, ele geçmez bir şeydi; Colonna, onun kaynağını gösterecek hiçbir şey vermemişti. Beşinci bilmecenin kahramanı olan Charlie, benim ayrılışımın yaratacağı etkiden endişe ederek, bazı geceler Paul'le oturuyordu. Kitabın bana bir kez ne yapmış olduğunu bildiği için asla benim yardımımı talep etmiyordu, ama hastanın kötüye gitmesinden korkan bir doktor gibi, nasıl Paul'ün etrafında dolandığını görebiliyordum. Bir karanlık çökmüştü, bir kitap âşığının kalbi kırılmıştı ve Paul buna karşı çaresiz bir durumdaydı. Paskalya hafta sonuna kadar, benim yardımım olmadan kendi başına acı çekecekti.

304

PW

Bölüm 19

Dod'a dönerken Katie'nin Princeton Battlefield Parkı'nda çektiğim fotoğraflarını da sürüklüyordum yanımda. Onu bir hareketin ortasında kare kare yakalamıştım, kelimeleri sanki kameranın görüş alanı dışında bir yere asılı kalmıştı. Bu fotoğrafların en zevkli yanı onun sesini hayal etmektir. On iki saat sonra onu Ivy'de görecekti, neredeyse tanıştığımız günden beri beklemekte olduğu baloda ona eşlik edecektim ve ne söylememi beklediğini biliyordum. Sıkıca sarılacağım bir seçim yapmış olduğumu, öğrenmiş olduğumu. Hypnerotomachia'ya geri dönmeyeceğimi. Odaya döndüğümde Paul'ün masasının başında bulmayı umuyordum ama yatağı hâlâ boştu ve şimdi masasındaki kitaplar da gitmişti. Kapının üstüne bir not yapıştırılmıştı, bu seferki büyük, kırmızı harflerle yazılmıştı.

Tom

Nerdesin? Seni bulmak için geri geldim. 4G-10D-2K-6B'nin ne olduğunu buldum! Topografya atlası bulmak üzere

305

F:20

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Firestone'a gidiyorum, sonra da McCosh'un altına. Vincent planın kendisinde olduğunu söyledi. 10.15.

-P.

Parçaları bir araya getirerek notu tekrar okudum. McCosh'un bodrumu Taft'ın kampaftaki ofisinin olduğu yerdi. Ama son satır kanımı donduruyordu: Vincent planın kendisinde olduğunu söyledi. Telefona sanldım ve ekip evini aradım. Birkaç saniye sonra Charlie karşımdaydı.

"Ne oldu Tom?"

"Paul, Taft'ı görmeye gitmiş."

"Ne? Ben onun Stein hakkında konuşmak üzere dekana gideceğini sanıyordum."

"Onu bulmamız lazım. Yerine birini bulabilir..."

Daha lafımı bitiremeden ahizeyi eliyle kapadığını ve Charlie'nin bulunduğu yerde başka biriyle konuşmaya başladığını duydum.

"Paul ne zaman gitmiş?" dedi tekrar telefona dönüp.

"On dakika önce."

"Geliyorum. Onu yakalar>z."

On beş dakikadan biraz daha fazla bir süre sonra Charlie'nin 1973 Volkswagen Karmann Ghia'sı Dod'un önüne yanaşmıştı. Eski araba, tam zıplarken havada paslanmış bir kurbağaya benziyordu. Kendimi daha ön koltuğa atamadan Charlie geri vitese takmıştı bile.

"Niye bu kadar uzun sürdü?" diye sordum.

"Tam ç>karken bir muhabir geldi," dedi. "K>z benimle geçen gece hakk>nda konuşmak istiyormuş."

306

4 'ün Kural>

"E?"

"Poliste biri kıza Taft'ın sorgulanması sırasında söylediklerini anlatmış." O sırada Elm Yolu'nda ilerliyorduk. Erimeye başlayan kar yığınları asfalta gece görülen okyanus yüzeyi gibi ç>rp>nt>l> bir görüntü veriyordu. "Sen bana Taft'ın Richard Curry'yi uzun zaman öncesinden tanıdığını söylememiş miydin?"

"Evet. Niye?"

"Çünkü polislere onu Paul yüzünden tanıdığını söylemiş."

Kuzey kampusa girerken kütüphaneye tarih bölümü aras>ndaki bahçede Paul'ü gördüm, McCosh'a doğru yürüyordu.

"Paul!" diye seslendim camdan.

"Ne yapıyorsun?" diye el saHadı Charlie de arabayı kaldırıma yanaştırırken. Paul bizi gördüğüne şaşırılmış bir şekilde, "Çözdüm onu!" dedi. "Hepsini. Sadece plana ihtiyacım Van Tom buna inanamayacaksın. Hayatta gördüğüm en şa..."

"Ne? Söyle hadi."

Ama Charlie'nin gözü hiçbir şey görmüyordu. "Taft'a gitmiyorsun," dedi.

"Anlam>yorsun. Bitti..."

Charlie kornanın üstüne doğru eğilince bütün bahçe klakson sesiyle ç>nld>.

"Beni dinle," diye sözünü kesti sonra, "Arabaya bin Paul, eve gidiyoruz."

"Haklı," dedim ben de. "Yalnız başına buraya gelmemeliydin."

"Vincent'in ofisine gidiyorum," dedi Paul sessizce ve Taft'ın ofisinin bulunduğu yöne doğru yürümeye başladı. "Ne yaptığımı biliyorum ben."

307

lan Galdvvel & Dustin Thomason

Charlie arabayı geri geri sürerek Paul'e yetişmişti. "Sence istediğin şeyi öylece verecek mi sana?"

"O aradı beni Charlie. Böyle yapacağını söyledi."

"Onu Curry'den çaldığını kabul mu etti?" diye sordum. "Neden planı şimdi sana versin ki?"

"Paul," dedi Charlie arabayı durdurup. "Sana hiçbir şey verecek değil."

Söyleyiş tarzı Paul'ü durdurmuştu.

Charlie sesini alçalt>p muhabirden duyduklar>n> anlatt>. "Geçen gece polis Stein'a bunu kimin yapmış olabileceğini sorduğunda Taft iki kişiden söz etmiş." Paul'ün yüzündeki heyecan ifadesi azalmaya başlamıştı, buluşunun yarattığı coşku azal>yordu.

"Birincisi Curry," dedi Charlie. "İkincisi de sensin." Sözlerini vurgulamak için durakladı. "O yüzden herifin telefonda sana ne dediğine hiç aldırmıyorum. Ondan uzak durman laz>m."

Beyaz, eski bir kamyonet yoldan bize doğru geliyordu, tekerleklerinin altında karlar ezilmekteydi.

"O zaman yard>m edin bana," dedi Paul.

"Edeceğiz." Charlie kapıyı açmıştı. "Seni eve götüreceğiz."

Paul s>k>ca paltosuna sar>ld>. "Bana yard>m etmek istiyorsan>z benimle gelin. Vincent'dan plan> ald>ktan sonra ona art>k ihtiyac>m kalmayacak."

Charlie gözünü dikmiş ona bakıyordu. "Sen bizi duyuyor musun?"

Ama bu işte Charlie'nin anlamadığı şeyler vardı. Taft'ın bütün bu süre boyunca planı saklamış olmasının ne anlama geldiğini bilmiyordu.

308

4 'ün Kural>

"Onu ele geçirmeme şu kadarcık kaldı Charlie," dedi Paul. "Tek yapmam gereken bulduğum şeyin arkasında durmak. Ve siz bana eve gitmemi mi söylüyorsunuz?" "Bak," diye başladı Charlie. "Tek söylediğim, yapmamız gereken..." Ama bu kez ben kestim. "Paul, seninle geliyoruz."

"Ne?" dedi Charlie.

"Hadi," dedim yolcu kapı>s>n> aç>p.

Paul dönmüştü, bunu beklemiyordu.

"Eğer o bizimle ya da bizsiz gidecekse," dedim Charlie'ye dişlerimin arasından, tekrar arabaya eğilip, "O zaman ben de onunla gidiyorum."

Charlie ne yapacağını düşünürken Paul, McCosh'a doğru yönelmişti.

"Üçümüz birden gidersek Taft hiçbir şey yapamaz," dedim. "Bunu biliyorsun."

Charlie yavaşça nefesini bıraktı, ağzından buharlar çıkmıştı. Sonunda arabayı karlar>n aras>na park etti ve anahtar> ald>.

Karların içinde, Taft'm ofisinin bulunduğu büyük gri binaya kadar olan yolu yürümek sonsuzluk gibi uzun gelmişti. Odas> McCosh'un bodrumunun derinliklerindeydi ve koridorlar son derece girift, yol üstündeki merdivenler son derece dikti. Vincent Taft'>n burada b>rak>n hareket etmeyi, nefes alabildiğine dahi inanmak zordu. Ben bile kendimi burası için fazla iri buluyordum. Herhalde Charlie kapana kısılmış gibi hissediyordu.

Onun da hâlâ arkamızda olduğundan emin olmak için dönüp baktım. Onun koridoru dolduran ve arkam>z> koruyan gölgesi, hare-

309

lan Caldvvell & Dustin Thomason

ket edebilmem için gereken güveni veriyordu bana. Artık daha önce blöf yaptığımı anlamıştım; eğer Charlie bizimle gelmeseydi, ben de bu işe kalkışamazdım.

Paul önden gidiyordu ve son koridora girmişti, koridorun sonunda tek bir oda vardı. Hafta sonu ve tatil nedeniyle tüm diğer ofisler kilitli ve karanlı>kt>.

Sadece üzerinde Taft'ın adı yazılı olan beyaz kapının altından güçlü bir ışık sızılmaktaydı. Kapının boyası sıyrılmış, kenara doğru kalkmış ve pervazın üstüne doğru dönmüştü. Kapının alt kısmında rengi solmuş bir kısım vardı, daha önce buhar tünellerindeki bir sorundan ötürü su basmıştı burayı ve Taft'ın gelmesinden çok önceki tarihlerden beri boyanmamıştı belli ki.

İçeriden bir ses geldiğinde Paul tam elini kaldırmış kapıya vurmaya hazırlanıyordu. "Geç kaldın," diye gürlemişti Taft.

Paul kap>nın tokmağını çevirince bir gıcırtı duyuldu. Char-lie'nin s>rt>ma vurduğunu hissettim.

"Devam et," diye fısıldadı beni ileri doğru itekleyerek.

Taft tek başına kocaman antika bir masanın ardında, deri bir koltuğa gömülmüş oturuyordu. Tüvit ceketini koltuğun arkasına atmış, gömleğinin kollanını dirseklerine kadar sıvamıştı, elinin içinde minicik görünen bir kırmızı kalemle baz> müsveddeler üzerinde düzeltmeler yap>yordu.

"Onlar neden burda?" diye sordu buyurgan bir tav>rla.

Paul ise doğrudan konuya girerek, "Plan> verin bana," dedi.

Taft önce Charlie'ye sonra da bana baktı. "Oturun," dedi iki koca parmağıyla bir çift koltuğu gösterip.

Onu görmezden gelmeye çalışarak etrafa bakındım. Küçük ofisin dörtbir yanında uzanan kitap raflar> beyaz duvarlar> kapat>yordu. El sürülmeyen kitapların durduğu raflar tozdan görünmez

310

4'ün Kural>

hale gelmişti. Taft'ın masasıyla oda kapısı arasındaki kısımda, yerdeki halıda yırtıklar oluşmuştu. : "Oturun," diye

yineledi Taft.

Paul tam itiraz etmek üzereyken Charlie, onu bir koltuğa doğru iteledi, belli ki bu işin bir an önce bitmesini istiyordu.

Taft eski bir gazeteyi ellerinin arasında yuvarladı ve onunla ağzını sildi. "Tom Sullivan," dedi sonra, benzerliği fark etmişti sonunda.

Başımı salladım ama hiçbir şey söylemedim. Başının üstündeki duvarda, ağzı açık olarak monte edilmiş bir ceza boyunduruğu vardı. Odayı canlandıran ya da renklendiren tek şey kırmızı deri kitap ciltleri ve kenarları altın yaldızlı sayfalard>.

Paul koltuğun kenarına ilişip, "Onu rahat bırakın," dedi, "Plan nerde?"

Sesindeki güç beni şaşırtmıştı.

Taft çay fincanını ağzına götürürken Paul'ü ayıplar gibi bir hareket yaptı.

Gözlerinde, sanki içimizden birinin kavga çıkarmasını bekliyormuş gibi tatsız bir ifade vard. Sonunda deri koltuğundan kalktı, kollarını iyice yukan sıvadı ve kitap raflarının arasında, duvara tutturulmuş olan bir kasaya doğru güçbela yürüdü.

Kıllı eliyle şifreyi yazıp kasanın kolunu çevirdi ve kasanın kapağını açtı.

Elini içeri sokup deri kaplı bir not defteri çkard.

"Bu o mu?" dedi Paul belli belirsiz bir sesle.

Ancak Taft defteri açıp Paul'ün eline bir şey tutuşturunca, bunun sadece, iki hafta önceki tarihle Enstitü antetli kâğıda yazılmış bir not olduğunu gördük.

"Olayların hangi noktada bulunduğunu anlamamı istiyorum," dedi Taft. "Oku şunu."

311

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Okuduklarının Paul'de yarattığı etkiyi görünce, eğilip ben de okudum kâğıdı.

Aziz Meadows,

12 Mart tarihinde Paul Harris hakkında yapmış olduğumuz görüşmeye binaen, istediğiniz ek bilgileri aşağıda sunuyorum. Bildiğiniz gibi, Bay Harris birçok süre uzatım talebinde bulundu ve çalışmasının içeriği konusunda son derece ketum davrand. Sadece, benim şrarlarım sonucunda, geçen hafta bir son ilerleme raporu verince nedenini anladım. Şimdi size üç ayda bir çıkan Renaissance Quarterly'nin sonbahar sayısında yayınlanması planlanan makalemin bir örneğini sunmak istiyorum: "Gizem Perdesi Açılıyor: Francesco Colonna ve Hypnerotomachia Poliphili." Bir de Bay Harris'in ilerleme raporunun bir kopyasını sunuyorum ki mukayese imkânınız olabilsin. Daha başka sorularınız olursa lütfen beni arayınız.

Saygılarmla, Dr. Vincent Taft

Nutkumuz tutulmuştu.

İnsan yiyen dev Charlie ile bana döndü. "Ben bunun üzerinde otuz yıl çalıştım," dedi, sesinde garip bir donukluk vardı. "Şimdi varılan sonuçlarda benim adım bile geçmiyor. Sen bana hiçbir zaman şükran duymadın Paul. Ne seni Steven Gelbman'la tanıştırdığım için. Ne Nadir Kitaplar Salonu'na özel giriş izni aldığım için. Hatta ne yetersiz çahşmalanna sayısız ek süre imkânı tanıdığım için. Asla."

Paul cevap veremeyecek kadar sersemlemiş durumdaydı.

312

4 'ün Kuralı

"Bunu benden almana izin verecek değilim," diye sürdürdü Taft. "Çok uzun süre bekledim bunun için."

"Ama ellerinde benim diğer gelişme raporlarım da var," diye kekeledi Paul.

"Bill'in kayıtları var."

"Senden gelmiş hiçbir ilerleme raporu görmediler," dedi Taft ve bir çekmeceyi çekip bazı formları çkard. "Ve kesinlikle Bill'in kayıtları da yok ellerinde."

"Bunun size ait olmadığını anlayacaklar. Francesco üzerine yirmi beş yıldır hiçbir şey yayınlamadınız. Hatta Hypnerotomachia üzerine çalışmıyorsunuz bile." Taft sakalını okşadı. "Renaissance Quarterly makalemin üç ön taslağını gördü. Ve geçen geceki konferans için de bir sürü tebrik telefonu aldım."

Stein'in mektuplarındaki tarihleri anmsayınca bu fikrin köklerinin ne kadar eskiye dayandığını anlamıştım, Paul'ün ilk araştırmasını çaldıktan sonra Stein ile Taft arasındaki şüpheler de başlamıştı.

Paul'ün çöktüğünü görünce, "Ama onun elinde kendi bulduğu sonuçlar var," diye atıldım. "Hiç kimseye söylememiş olduğu sonuçlar."

Taft'ın kötü bir tepki vereceğini sanmıştım ama o eğlenmiş görünüyordu. "Çok çabuk sonuçlara ulaştın ha Paul?" dedi. "Bu ani başannı neye borçluyuz?" Günlüğü biliyordu.

"Onu Bill'in bulmasına sen izin verdin," dedi Paul.

"Ne bulduğumuzu hâlâ bilmiyorsun," diye ısrar ettim ben de.

"Ve sen," dedi Taft, bana dönerek. "Sen de baban kadar yanlış yoldasın. Bir çocuk günlüğün sırnını çözebiliyor da, ben çözemez miyim sanıyorsun?"

313

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Paul serseme dönmüştü, gözleri odada dört dönüyordu. "Babam senin bir aptal olduğunu düşünüyordu," dedim. "Baban Musa kulağına bir şeyler fısıldasın diye bekleyerek öldü." Güldü. "Bilim adamlığı dikkat ve çalışma gerektirir, ilham değil. Beni hiç dinlemedi ve bunun cezasını gördü." "Kitap konusunda haklıydı. Sen yanılmıştın." Taft'ın gözlerinde kin ve nefret parıltıları oynadı. "Onun ne yaptığını biliyorum, çocuk. O kadar gururlanmana neden olacak bir şey yok ortada."

Bir şey anlamadan Paul'e baktım, fakat o masadan birkaç adım uzaklaşmış, kitap raflarına doğru gidiyordu.

Taft öne eğildi. "Onu suçlayabilir misin? Beceremedi, gözden düştü. Kitabının kabul görmemesi onuruna indirilen bir darbe, oldu." Tekrar döndüm, donakalmıştım.

"Ve bunu arabada kendi oğlu varken yaptı," diye sürdürdü Taft. "Ne anlamlı."

"O bir kazayd>..." dedim.

Taft gülümsüyordu ve ağzında binlerce diş vardı. Ona doğru hamle ettim. Charlie elini omzuma koydu ama silkeleyip attım. Taft da ağır ağır koltuğundan kalk>yordu.

"Bunu ona sen yaptın," dedim, bağırdığımı hayal meyal fark edebiliyordum.

Charlie yine elini omzuma koydu ama onu itip masan>n kenar> yarama batana kadar ilerledim.

Taft köşeden dönmüş, ulaşabileceğim bir yere gelmişti. "Seni kışkırtıyor Tom," dedi Paul sakın bir sesle odan>n öteki ucundan.

"Ne yapt>ysa kendine yapt>," dedi Taft. Onu bütün gücümle itmeden önce hatırladığım son şey yüzündeki sırıtışı. Olanca ağırlığı ile yere düştü ve döşemelerin çöktüğü-

314

4 'ün Kural>

nü zannettim. Her şey paramparça olmuş gibiydi, bağırarak sesler duyuyordum, görüşüm bulanıklaşmıştı ve Charlie'nin elini bir kez daha omzumda hissettim, bütün gücüyle beni geri çekiyordu. "Gel buraya," diyordu.

Elinden kurtulmaya çalıştım ama çok sıkı kavramıştı bu kez. "Hadi gel," dedi Paul'e de, Paul yerdeki Taft'a bakıyordu. Ama çok geç kalmıştık. Taft sendeleyerek kalkmış, bana doğru hantal hantal geliyordu.

"Ondan uzak dur," dedi Charlie bir elini Taft'a doğru uzatıp. Taft, Charlie'nin kollan aras>ndan beni süzüyordu. Paul ise olanların farkında değilmiş gibi odada dolanıyor, bir şey arıyordu. Sonunda, Taft'ın aklı başına geldi ve telefona uzand>.

Charlie'nin yüzünde bir korku ifadesi belirmişti. Geriye dönüp "Hadi gidelim," dedi. "Hemen."

Taft Charlie'nin çok iyi bildiği üç numarayı tuşlamıştı. "Polis mi?" dedi doğrucu bana bakarak. "Lütfen hemen gelin. Ofisimde saldırıya uğradım."

Charlie, beni kapıya doğru itiyordu. "Git," dedi arkamdan.

Tam o anda Paul açık kasaya doğru atıldı ve içeride kalanları çekip aldı. Sonra erişebildiği her şeyi altüst ederek raflardaki kâğıtları ve kitapları çekiştirmeye başladı. Sonra elinde Taft'ın evraklarından bir tomarla Charlie ile bana hiç bakmadan geri dönüp koşarak kapıdan çıktı.

Biz de arkas>ndan f>rlad>k. Son olarak Taft'>n polise adlar>m>z> verdiğini duydum. Sesi açık kapıdan dışarı taşıyor, koridorda yankılanıyordu.

315

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Üstümüze soğuk bir hava dalgası saldırırken koridordan karanlık bodrum merdivenlerine at>ld>k. Üstümüzden gelen ayak seslerinden, iki kampus polisinin yukarıya ulaştığını anlamıştık.

"Olduğunuz yerde kalın!" diye bağırdı biri dar merdiven sahanlığından.

Bir an durduk.

"Kampus polisi! K>p>rdamay>n!"

Paul omzumun üzerinden koridorun uzağında bir yere doğru bakıyordu, kâğıtları sol eliyle s>k>ca kavramıştı. "Ne diyorlarsa onu yap," dedi Charlie, Paul'e. Ama Paul'ün gözlerindeki anlam> biliyordum. Az ileride bir kap>c> kulübesi vard> ve içinde tünellere açılan bir kapı bulunuyordu. "Orası güvenli değil," diye

mırıldandı Charlie dişlerinin arasından, bir yandan da kaçmas>n> önlemek için Paul'ü tutmaya çalışıyordu. "Orda inşaat..." Paul tam kulübenin kapısına ulaştığında iki polisten biri aşağı inmiş, fenerini üzerimize çevirmişti.

"Dur!" diye bağırdı. "Oraya girme!"

Ama Paul çoktan tahta kap>y> aç>p içeri dalmıştı bile. Sonra içeride gözden kayboldu.

Charlie duraklamadı. Polisler fark etmeden iki adımda kapıya ulaştı. Paul'ü durdurmak amacıyla tünelin zeminine atlarken çıkardığı sesi duydum. Sonra da Paul'ün adını haykıran sesi yankılandı aşağıdan.

Polisin biri beni tartaklayıp, "Çık dışarı!" diye haykırdı. Sonra aşağı eğilip bağırdı ama aşağıdan gelen tek yanıt sessizlik oldu.

İlk polis, "Tekrar..." diye söze başlarken tünellerden gök gürültüsü gibi bir ses geldi ve yan>m>zdaki kazan dairesinden bir t>sla-

316

4 'ün Kural>

ma sesi duyulmaya başladı. Birden ne olduğunu kavradım: buhar borularından biri patlamıştı. Aynı anda Charlie'nin feryatlarını da duymaya başladım.

Anında kapıcı kulübesinin eşiğine ulaşmıştım. Aşağısı tamamen karanlık olduğu için körlemesine atladım. Yere çarptığımda vücudumda yükselmekte olan adrenalini adeta ortalığı aydınlatmış, çarpmanın yarattığı acıyı azaltmıştı. Kendimi zorlayıp ayağa kalktım. Uzaktan Charlie'nin iniltisini duyuyordum, tepemde y>rt>nan polise ald>rmadan o tarafa yöneldim. Polislerden biri neler olup bittiğini anlamıştı.

"Ambulans çağırıyoruz," diye seslendi tünelin içine. "Beni duyabiliyor musunuz?" Koyu bir buharın içinde ilerliyordum. Isı artmıştı ama benim akhmdaki tek şey Charlie'ydi. Borudan gelen t>slama her seferinde birkaç saniye için diğer her şeyi boğuyordu.

Charlie'nin inlemeleri artık daha yakından duyuluyordu. Ona erişebilmek için biraz daha ilerledim güçlükle. Sonunda, boruların dirsek yaptığı bir noktada onu buldum. Bulunduğu yere kapaklanmış, hareketsiz yat>yordu. **Elbiseleri** parçalanmış, saçları keçe gibi olmuş, kafasına yapışmıştı. Gözlerim karanlığa alıştıkça biraz ötedeki fıçı genişliğindeki boruda yere yakın deliği görebildim.

"Hum," diye inledi Charlie. Anlamamıştım. "Hum..."

Benim ad>m> söylemeye çalışıyordu. Göğsü ıslaktı. Buhar tam karnına isabet etmişti.

317

lan Caldvvell & Dustin Thomason

"Ayağa kalkabilecek misin?" dedim kolunu omzuma dolamaya çalışarak.

Bilincini kaybediyordu, yine "Hum..." diye inledi.

Dişimi sıkıp onu kaldırmaya çalıştım ama bir dağı yerinden oynatmaya çalışmak gibiydi.

"Hadi Charlie," diye yalvardım birazcık kaldırmayı başannca. "Bana yardım et." Ama giderek benden uzaklaştığını hissedebiliyordum. Vücudu giderek daha çok b>rak>yordu kendini.

"İmdat!" diye bağırdım tünele doğru. "Lütfen yard>m edin bana!"

Basıncın etkisiyle gömleğinin yırtıldığı yerde derin yaraları vardı. Nefes alışını zorlukla duyabiliyordum.

Bir parmağını elime dolamaya çalışırken, "Mmm..." diye anlamsız sesler çıkardı o anda.

Onu omuzlar>ndan tutup silktim yine. Sonunda yaklaşan ayak sesleri duyuldu. Sisi yaran bir fener ışığında iki tane cankurtaran görevlisinin bize doğru koştuklarını gördüm.

Bir saniye sonra yüzlerini görebileceğim kadar yaklaşmışlardı. Ama fenerin ışığı Charlie'ye yönelince içlerinden birinin, "Aman Tanrım," dediğini duydum.

Öteki de göğsümü yoklayarak, "Canın yanıyor mu?" diye sordu, bana.

Hiçbir şey anlamadan baktım yüzüne. Sonra, fener ışığının karnımda yaptığı daireye bakınca anladım. Charlie'nin göğsünden üstüme bulaşan sadece su değildi. Onun kanıyla kaplanmıştım.

Şimdi görevlilerin her ikisi de Charlie'nin başına çökmüş, onu kaldırmaya çalışıyorlardı. Üçüncü biri daha gelip beni götürmeye çalıştı ama Charlie'nin yan>nda kalabilmek için onu itekledim. Ya-

318

4'ün Kural>

vaşça içimin geçmekte olduğunu hissediyordum. Sıcak ve karanlık ortamda gerçeklik duygumu yitirmekteydim. Bir çift el beni tünelin dışına götürdü ve artık arkalarında başka polisler de duran iki polisi gördüm. Hepsi ambulans ekibinin beni yeryüzüne çıkarışını izliyorlard>.

Son hatırladığım şey, ben karanlıkların içinden üstü başı kan revan içinde çıkarken orada dikilmiş duran polisin yüzündeki ifade oldu. İlk başta benim kazadan sağ salım çıktığımı görünce rahatlamıştı. Sonra ifadesi değişti ve üzerimdeki kan>n benim kanım olmadığını anlayınca o rahatlık kayboldu.

319

Bölüm 20

Kazadan saatler sonra Princeton Sağlık Merkezi'ndeki bir yatakta kendime geldim. Paul yanımda oturuyor ve ayıklığıma sevinmiş görünüyordu. Kapının önünde bir polis beklemekteydi. Birisi üstümü değiştirmiş ve oturunca bebek bezi gibi hışırdayan kâğıt bir gecelik giydirmişti. Tırnak diplerimde kir gibi görünen kan birikintileri vardı ve havada, daha önceki hastane geçişimden hatırladığım aşına bir koku seziliyordu. Dezenfekte edilmiş hastalık kokusu. İlaç kokusu.

"Tom?" dedi Paul.

Yüzüne bakabilmek için bir dirseğimin üstünde doğruldum ama koluma müthiş bir sancı saplanmıştı.

"Dikkat et," dedi üzerime eğilip. "Doktor omzundan yaralandığını söyledi." Şimdi, kendime geldikçe sargıların altındaki acıyı hissedebiliyordum. "Orda aşağıda ne oldu sana?"

"Aptall>k ettim. Tepkisel davrand>m sadece. Boru patlad>ktan sonra da Charlie'nin yan>na dönemedim. Bütün buhar benden tarafa geliyordu. En yak>n çıkışa gittim ve polis beni alıp buraya getirdi."

320

4'ün Kural>

"Charlie nerde?"

"Acil serviste. Kimsenin görmesine izin vermiyorlar." Sesi giderek kesildi. Gözlerini ovaladıktan sonra kapıdan dışarı baktı. Kapının önünden tekerlekli iskemlesinde, go-kart'a binmiş bir çocuk çevikliğiyle yaşlı bir kadın geçiyordu. Polis, ona baktı ama gülümsemedi. Seramik döşeli zemine, üstünde DİKKAT: ISLAK ZEMİN yazan üçgen bir pano yerleştirilmişti. "O iyi mi?" diye sordum. Paul gözlerini kap>dan ay>rmad>. "Bilmiyorum. Will, onu buldukla>nda patlayan borunun tam dibinde olduğunu söyledi." "Will?"

"Will Clay. Charlie'nin arkadaşı." Bir elini yatağın kenarındaki demire koymuştu. "Seni yukarı o çıkarmış."

Anımsamaya çalıştım ama tüm hatırlayabildiğim, tünelde fener ışıklarının gölgesinde kalmış birtakım silüetlerdi.

"Siz bana bakmaya gelirken o Charlie'nin nöbetini devralmış," diye ekledi Paul. Sesinde büyük bir üzüntü vardı. Her şeyden kendini sorumlu tutuyordu.

"Katie'yi arayıp burda olduğunu söylememi ister misin?" diye sordu.

Başımı hayır anlamında salladım, önce biraz daha kendimi toplamak istiyordum.

"Ben sonra arar>m."

Yaşlı kadın ikinci kez kapının önünden geçiyordu ve bu sefer sol bacağında, dizinden ayak parmaklarına kadar uzanan alçıyı gördüm. Saçları dağılmış, paçaları dizlerine kadar kıvrılmıştı ama, gözlerinde bir panltı vard> ve geçerken polise sanki kırdığı şey kemik değil de, yasaymış gibi, meydan okuyan bir tebessümle bakmıştı. Charlie bana bir keresinde geriatrik hastaların bazen ufak bir kaza

321

F:21

Ian Caldwell & Dustin Thomason

ya da önemsiz bir hastal>ktan mutluluk duyabildiklerini anlatmıştı. Bir muharebeyi kaybetmiş olmak, onlara asıl savaşı hâlâ kazanıyor olduklarını

gösteriyordu. Birden Charlie'nin yokluğunu algılayıp sarsıldım, onun sesini duyamamak büyük bir boşluk yaratmıştı. "Çok kan kaybetmiş olmalı," dedim. Paul ellerine baktı. Sessizlikte diğer yatakla benimki arasındaki perdenin hisşirtisini duyabiliyordum. Tam o anda odaya bir doktor girdi. Kapıdaki polis, kadın doktorun beyaz gömleğine dokunmuş, doktor durunca da sessizce bir şeyler konuşmuşlardı.

"Thomas?" dedi elinde bir kışkaçlı yazı panosuyla yatağımın yanına gelip kaşlan

çat>kt>.

"Evet?"

"Ben Dr. Jansen." Koluma bakmak için yatağın öteki yanma geçti. "Nasıl hissediyorsun kendini?"

"İyi. Charlie nasıl?"

Beni hafifçe k>p>rdatarak kolumu bir parça oynattı. "Bilmiyorum. Geldiğinden beri yoğun bakımda."

Henüz tam anlamıyla kendimde olmadığım için kadının Char-lie'yi ilk ad>yla tanımasının ne anlama geldiğini düşünemedim.

"İyileşecek mi?"

"Bunu söylemek için çok erken," dedi, bana bakmadan.

"Ne zaman görebiliriz onu?" diye sordu Paul.

"Her seferinde bir tek şey," deyip yastıkla sırtımın arasına elini koyarak beni kald>rd>. "Böyle yap>nca nas>l?"

"İyi."

"Ya böyle?"

İki parmağıyla köprücük kemiğimin üstüne bastırıyordu.

"İyi."

322

4'ün Kural>

S>rt>m>, dirseğimi, bileğimi ve başımı da muayene etti. Stetos-kopla yapacağı muayeneleri de bitirdikten sonra nihayet oturdu. Doktorlar sürekli doğru bileşimleri arayan kumarbazlar, hastalar ise kumar makineleri gibiydi: kollarını yeterince çevirin ve bir hamlede birikmiş tüm parayı alın.

"Daha kötü olmadığı için şanslısın," dedi. "Kırık yok ama yumuşak doku ezilmiş. Ağrı kesicinin etkisi geçince hissedeceksin bunu. Bir hafta boyunca günde iki kez buz koy ve sonra bir kontrole gel tekrar bakal>m."

Kendine has, ter ve sabun kaşımı doğal bir kokusu vardı. Kazadan sonra evdeki ilaç koleksiyonunu hat>rlay>p reçete yazmas>n> bekledim ama yazmad>.

Onun yerine, "Dışarda seninle konuşmak isteyen biri var," dedi. O kadar keyifle söylemişti ki, bir an için koridorda bir arkadaşım, belki Gil yemek kulübünden dönmüştü veya hatta annem Ohio'dan uçup gelmiş sandım. Birden, beni oradan çıkardıklarından bu yana ne kadar zaman geçtiği konusunda kafam karıştı.

Ama kapıda başka bir yüz belirmişti, daha önce hiç görmediğim biri. Başka bir kadın, ama doktor olmadığı gibi kesinlikle annem de değildi. Tombul ve kısa boyluydu. Bald>rlar>na kadar inen siyah, bol bir etek ve mat siyah çoraplar giymişti. Beyaz bluzu ve kırmızı ceketiyle anaç bir havası vardı, ama ilk aklıma gelen onun üniversite yöneticilerinden biri olduğuydu.

Doktorla kadın bir an bakiştılar, sonra yer değıştirdiler, biri yaklaşıırken öbürü gitti. Siyah çoraplı kadın yatağa biraz yaklaştı ve Paul'e yanma gelmesi için bir işaret yaptı. Aralarında duyamadığım bir konuşma geçti. Sonra beklenmedik bir şekilde, Paul iyi olup olmadığımı sorup başımla onaylamamı bekledi ve kapının yanında duran başka bir adamla birlikte yürüyüp gitti.

323

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Kad>n, "Memur bey," kap>y> arkan>zdan kapat>r m>s>n>z lütfen?" dedi.

Adam, beni şaşırtarak başını salladı ve kapıyı kapatıp bizi baş başa bıraktı. Kadın perdenin öbür tarafındaki yatağa göz atmak için bir an durakladıktan sonra, güçlükle yatağımın yanına geldi.

"Kendini nasıl hissediyorsun Tom?" Paul'ün oturduğu sandalyeye oturmuştu, sandalye görünmüyordu artık. Yanakları sincaba benziyordu. Konuşurken sanki içleri ceviz doluymuş gibi görünüyordu.

"Çok iyi değil," dedim endişeyle. Sağ tarafımı ona dönüp sargımı göstermiştim.

"Bir şeyler ister misin?" "Hayır, teşekkürler."

"Oğlum geçen ay burdaydı," dedi dalgın bir halde, bir yandan ceketinin cebinde bir şeyler arıyordu. "Apandisit ameliyatı."
Göğüs cebinden küçük, deri bir cüzdan çıkardığında tam ona kim olduğunu sormak üzereydim. "Tom, ben Dedektif Gvvyinn. Bugün olanlara ilgili olarak seninle konuşmak istiyordum."
Cüzdanı açıp polis kimliğini gösterdi, sonra yine göğüs cebine tıktırdı. "Paul nerde?"

"Dedektif Martin'le görüşüyor. Sana William Stein'la ilgili bazı sorular sormak istiyorum. Onun kim olduğunu biliyor musun?" "Geçen gece öldü."
"Öldürüldü." Kelimenin üstüne hafifçe basarak söylemişti bunu. "Oda arkadaşlarından da onu tanıyan var mıydı?"
"Paul tanırdı. İleri Araştırmalar Enstitüsü'nde birlikte çalışırlardı."

324

4 'ün Kural>

Ceketinin cebinden bir not defteri ç>kard>. "Vincent Taft'> tan>yor musun?"

"Kısmen," dedim ufukta daha büyük bir şeyler olduğunu hissederek.

"Bu sabah erken saatlerde onun ofisine gittin mi?"

Şakaklarımda bir basınç oluşmaya başlamıştı. "Neden?"

"Onunla kavga ettiniz mi?"

"Kavga say>lmaz."

Bir şeyler yazdı.

"Dün gece sen ve oda arkadaşın müzede miydiniz?" diye sordu, bir yandan da elindeki bir dosyayı karıştırıyordu.

Sorudan binlerce sonuç "çıkacak gibiydi. Hatırlamaya çalıştım. Paul, Stein'ın mektuplar>na dokunurken elleri kol yenlerinin içindeydi. Karanl>kta kimse yüzlerimizi görmüş olamazdı. "Hayır."

Dedektif dudaklar>n> yalad>, baz> kad>nlar bunu dudaklar>nda ruj varken bile yaparlardı. Onun vücut dilini okuyamıyordum. Sonunda, dosyasından bir kâğıt ç>kar>p bana uzatt>. Bu Paul'le benim imzalamış olduğumuz müze giriş formunun bir fotokopisiydi. Her girişte tarih ve saat kaşesi vardı.

"Müzenin kütüphanesine nas>l girdiniz?"

"Paul'de giriş kodu vardı," dedikten sonra konuşmaya başladım. "Bili Stein'dan almıştı."

"Stein'>n masas> bizim için suç mahallerinden biri. Orda ne ar>yordunuz?"

"Bilmiyorum."

Dedektif, bana sempatiyle baktı. "Sanırım arkadaşın Paul," dedi. "Seni sandığından daha çok belaya bulaştırıyor."

325

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Duruma yasal bir ad koymas>n> bekledim ama böyle bir şey yapmadı. Onun yerine, "Güvenlik kâğıdında senin adın yazıyor, değil mi?" dedi. Kâğıdı geri almış, havaya kaldırmıştı. "Dr. Taft'a saldıran da sensin." "Ben, ona..."

"Tuhaf, ama William Stein'ın yardımına koşan arkadaşın da Charlie olmuştu."

"Charlie t>p..."

"Peki Paul Harris nerdeydi o s>rada?" Bir an için gerçek yüzü göründü.

Gözlerindeki perde kalkmış, o yumuşak, orta yaşlı kadın kaybolmuştu.

"Kendini sakınmaya başlasan iyi edersin Tom." Bunun bir tehdit mi yoksa uyan mı olduğunu söyleyemezdim. "Arkadaşın Charlie de aynı gemide," dedi. "Tabi bunu atlata-bilirse." Söylediklerini hazmetmem için bir süre bekledi. "Şimdi bana gerçeği söyle." "Söyledim."

"Paul Harris, Dr. Taft'ın konferansı bitmeden salondan çıkmıştı."

"Evet."

"Stein'>n ofisinin nerde olduğunu biliyordu." "Birlikte çalışıyorlardı. Evet."

"Kap>s>n> k>r>p müzeye girmek onun fikri miydi?" "Onda anahtar vard>. Biz kap>y> k>rmad>k." "Ve Stein'>n masas>na bakmak da onun fikriydi." Susman>n daha iyi olacağına karar verdim. Artık doğru cevap diye bir şey yoktu.

"Dr. Taft'>n ofisinin önünde polisten kaçt> Tom. Bunu neden yaps>n ki?"

326

I

4'ün Kural>

Ama anlayamazdı ve anlamak da istemiyordu. Konunun nereye gideceğini biliyordum ama tek düşünebildiğim kadının Charlie için söyledikleriydi.

Tabi eğer bunu atlatabilirse.

"O hep A alan bir öğrenci, Tom. Burdaki kimliği bu. Sonra Dr. Taft eser hırsızlığını bulup çıkarıyor. Sence Taft'a bunu kim söylemiştir?"

Tuğla üstüne tuğla koyuyordu, sanki arkadaşlar arasına duvar örmek sadece bir inşaat meselesiymiş gibi.

"William Stein," dedi, ona yardımcı olmaktan vazgeçtiğini biliyordu. "Bir düşün Paul neler hissetmiştir? Kim bilir ne kadar kızmıştır?"

Birden kapı vuruldu. İkimiz de daha bir şey söylemeye fırsat bulamadan da açıldı.

Başka bir memur, "Dedektif?" dedi. "Ne var?"

"Dışarda sizinle konuşmak isteyen biri var." "Kim?"

Adam elindeki karta bir göz attı. "Üniversite dekanı." Dedektif bir an için oturmaya devam edecekmiş gibi göründü, sonra kalkıp kapıya doğru gitti.

Ardında gergin bir sessizlik bırakmıştı. Belli bir süre dönmeyince doğrulup oturdum ve gömleğimi arandım. Hastanelerden bıkmıştım ve bu kolla kendimi pekâlâ idare edebilirdim. Charlie'yi görmek istiyordum; Paul'e ne söylediklerini öğrenmek istiyordum. Ceketim askıdaydı ve büyük bir dikkatle yataktan kalkmaya davrandım.

Tam o sırada kapının kolu çevrildi ve ardına kadar açıldı. Dedektif Gwynn dönmüştü.

327

Ian Caldwell & Dustin Thomason

"Gitmekte serbestsin," dedi kaba bir tavırla. "Dekanın ofisi seninle temas kuracak."

Dışarıda neler olup bittiğini merak etmekten başka elimden bir şey gelmezdi.

Kadın, bana kartı uzattı ve gözlerimin içine baktı. "Ama söylediklerimi düşünmeni istiyorum Tom." Başımı salladım.

Bir şeyler daha söylemek ister gibiydi ama dilini tuttu. Tek kelime daha etmeden arkasına dönüp gitti.

Kapı kapanırken kapıyı tutan başka bir el gördüm ve dekanın içeri girmesini bekleyerek olduğum yerde kalakaldım. Fakat bu seferki dost bir yüzdü. Gil gelmiş ve armağanlar getirmişti. Sol elinde tam o anda ihtiyacım olan şeyler vardı: temiz giysiler.

"İyi misin?" diye sordu.

"Evet. Neler oluyor?"

"Will Clay, beni aradı. Olanları anlattı. Omzun nasıld?"

"İyi. Charlie hakkında bir şey söyledi mi?"

"Biraz."

"O iyi mi?"

"Buraya getirdikleri zamankinden daha iyi."

Gil'in bunu söyleyiş tarzında bir şeyler saklıydı.

"Sorun ne?" dedim.

"Hiçbir şey," dedi Gil sonunda. "Polisler seninle konuştu mu?"

"Evet. Paul'le de. Dışarda onu gördün mü?"

"Bekleme odasında. Richard Curry de yanında."

Yataktan düşüyordum. "Sahi mi? Neden?"

Gil omuz silkti, hastane yemeklerini inceliyordu. "Yardım ister misin?"

"Ne için?"

"Giyinmek için."

328

4'ün Kuralı

Şaka yapıp yapmadığını anlayamamıştım. "Sanırım kendim becerebilirim."

Hastane geceliğinden kurtulmak için boğuşurken gülerek beni izledi. Hazır olur olmaz, "Hadi gidip Charlie'ye bakalım," dedim. Ama şimdi o duraksıyordu. "Ne var?"

Yüzünde garip bir ifade belirmişti, aynı anda hem utanmış, hem öfkeli görünüyordu.

"Tom dün gece ikimiz de gerçekten biraz ileri gittik." "Biliyorum."

"Yani sen ve Paul gittikten sonra, söylememem gereken bazı şeyler söyledim ona."

Sabah odayı ne kadar toplu bulduğumu hatırladım. Charlie bu yüzden uyumamıştı demek.

"Önemli değil," dedim. "Hadi gidip bakalım." "Şimdi beni görmek istemez."

"Elbette ister."

Gil parmağıyla burnunun ucuna dokundu ve sonra, "Doktorlar rahatsız edilmesini istemiyorlar zaten. Ben sonra yine gelirim," dedi. Cebinden anahtarlar›n› çıkarmıştı ve gözlerinde bir hüzn vardı. Sonunda kapının kolunu tuttu.

"Bir şeye ihtiyacın olursa Ivy'den ara beni," dedi ve kapı sessizce kayarak aç›l›rken o da koridora ad›m›n› att›.

Kapıdaki memur gitmişti, tekerlekli sandalyedeki kadın bile görünmüyordu ortalıkta. Birisi sarı üçgen panoyu da kaldırmıştı. Gil'in dönüp bakmasını bekledim ama bakmadı. Ben başka bir şey söyleyemeden köşeden dönmüş ve gitmişti.

13

329

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Charlie bir keresinde bana, salg›n hastal›klar›n geçen yüzy›llarda insan ilişkilerini nasıl etkilediğini, enfeksiyon kapma korkusuyla anne babalarla çocuklar›n bile ayn› masa etraf›nda oturmaya korkar hale geldiklerini ve tüm insani yaklaşımların çürümeye başladığını anlatmıştı. Dağlara kaçan insanlara hak vererek, kendi başına kalırsan hastalanmazsın, demiştim. Bu lafım üzerine Charlie yüzüme bakmış ve birkaç kelimeyle doktorluk lehine o zamana kadar duyduğum en güzel yorumu yapmıştı, sanırım bunu aynı zamanda arkadaşlık kavramına da uyarlıyordu. Belki hastalanmazsın, demişti, ama bu yolla iyileşemezsin de.

Gil'in gidişini izlerken hissettiğim şey -bu bana Charlie'nin söylediklerini düşündürmüştü- bekleme odas›na yürürken ve Pa-ul'ü orada tek başına oturur bulduğumda hissettiğim şeyle aynıydı: şu anda ve daha kötüsü geldiğinde her birimiz yalnızdık artık bu konuda. Paul orada tek başına, beyaz plastik koltuklardan birine oturmuş, gözleri yere dikili, garip bir görüntü oluştuyordu. Derin düşüncelere daldığı zaman hep böyle otururdu; başını öne eğip, iki elinin parmaklarını ensesinde birleştirir, dirseklerini de dizlerine dayardı. Uyanıp onu böylece masasının başında, parmakları arasında bir kalem, defterini aydınlatan eski masa lambası açık bulduğum pek çok gece hatırlıyordum. Bunları düşününce içimden ilk gelen ona günlükte ne bulmuş olduğunu sormak oldu. Olup biten onca şeyden sonra bile bilmek istiyordum; yardım etmek istiyordum; ona eski ortaklığımız› hat›rlat›p kendini yalnız hissetmesini önlemek istiyordum. Ama onu öyle öne bükülmüş, bir fikir üstünde kendisiyle çarpışır durumda görünce bir şeyi daha iyi anladım. Ben bıraktıktan sonra tezi için nasıl köle gibi çalıştığını, kaç sabah kahvaltıya kıpkırmızı gözlerle geldiğini, kaç gece ona WaWa'dan fincan fincan sütsüz kahve taşıdığımızı hatırla-

330

4'ün Kural›

mam gerekirdi. Eğer biri Colonna'nın kitabı için yaptığı fedakârlıkları sayabilse, bir mahkûmun duvarda yaptığı çentikler gibi her birine bir say› verebilse, benim döktüğüm ter onunkilerin yanında cüce gibi kalırdı. Aylar önce bana ortaklık teklif etmiş, bense reddetmiştim. Şimdi ona sunabileceğim tek şey, eşlik etmek olabilirdi ancak.

Yavaşça, "Hey," diye seslendim ona doğru giderken.

"Tom..." Ayağa kalkmıştı.

Gözleri kan çanağına dönmüş durumdaydı.

"İyi misin?" diye sordum.

Bir koluyla yüzünü ovuşturdu. "Evet. Senden ne haber?"

"Ben iyiyim."

Koluma bakt›.

,,

"İyileşecek," dedim.

Daha ona Gil'den söz etme f›rsat› bulamadan keçi sakall› genç bir doktor girdi bekleme odas›na.

"Charlie iyi mi?" dedi Paul hemen.

Doktora bakarken karşımda sanki bir hayalet duruyor sandım. Kendimi bir trenin altında kalmış gibi hissettim. Kazadan sonra rehabilitasyon için yattığım

hastanenin duvarlarıyla aynı renk, açık yeşil kıyafetler giymişti. Limonla ezilmiş zeytin gibi, keskin görünümlü bir renkti. Fizyoterapist, bana aşağı bakmamamı söylemişti, sürekli olarak bacağımdaki çivilere bakmaktan vazgeçmezsem tekrar yürümeyi asla öğrenemeyecektim. İleri bak, demişti kadın. Daima ileri. Ben de böylece duvarların yeşiline bakmaya başlamıştım. "Durumu istikrarlı," dedi yeşilli doktor. İstikrarlı, diye düşündüm. Bir doktor ifadesi. Bacağımdaki kanamay> durdurmalar>ndan sonraki ikinci gün benim durumum da istikrarlı> olmuştu. Bu sadece eskisinden daha yavaş öldüğümü ifade . ediyordu.

331

lan Caldvvell & Dustin Thomason

"Onu görebilir miyiz?" diye sordu Paul. "Hay>r," dedi adam. "Charlie'nin bilinci henüz aç>lmad>." Paul duraklad>, sanki bilinci aç>lmad> ve istikrarlı> ifadeleri bir arada kullanılınca özel bir anlam ifade ediyordu. "Peki iyileşecek mi?" Doktor kibar ama kesin bir ifadeyle bakt> ve, "San>r>m en kötü k>sm> geride kald>," dedi.

Paul, adama belli belirsiz gülümseyip teşekkür etti. Paul'e bunun aslında ne anlama geldiğini söylemedim. Acil servistekiler ellerini yıkayıp yerleri siliyorlar, bir sonraki ambulans>n getireceklerine haz>rl>k yap>yorlard>. Doktorlar için en kötü kısım geride kalmıştı. Charlie için ise daha yeni başlıyordu.

"Tanrı'ya şükür," dedi Paul, kendi kendine konuşur gibi. Ona bakıp yüzünde beliren rahatlama ifadesini görünce bir şeyi anladım. Aşağıda olanlar yüzünden Charlie'nin öleceğine hiç inanmamıştım. Onun ölebileceğine hiç inanmıyordum zaten.

Ben çıkış işlemlerimi halletmeye çalış>rken Paul, Taft'>n ofisinde bana söylediklerinin zalimce olduğu ile ilgili bir iki şey mırıldanmak dışında hiç konuşmadı. Aslında, imzalanacak bir iki form ve üniversite kimliğini göstermek dışında yapacak pek fazla işlem de yoktu. Ağrıyan elimle adımları yazabilmek için boğuşurken, dekanın buradaki işlemleri de halletmiş olduğunu hissettim. Onun dedektiflere bizi bırakmaları için ne anlatmış olabileceğini merak ettim bir yandan da.

Sonra Gil'in bana söylediklerini hatırladım. "Curry burdaymış?"

"Sen gelmeden az önce çıktı. İyi görünüyordu."

"Nas>l yani?"

"Üstünde hâlâ dün geceki tak>m vard>."

332

4'ün Kural>

"Bili'i duymuş mu?"

"Evet. Sanki şeyi düşünmüş gibiydi..." Paul düşüncelerinin devam etmesine izin vermedi. "Bana, 'Birbirimizi an>yoruz, evlat,' dedi."

"Ne demekmiş bu?"

"Bilmiyorum. Sanırım beni başışlıyordu."

"Başışlamak mı?"

"Merak etmememi söyledi. Her şey yoluna girecekmiş."

Küçük dilimi yutmuştum. "Senin bunu yapacağını nasıl düşünebilir? Sen ne dedin?"

"Ben yapmadım dedim." Paul duraksadı. "Başka ne söyleyeceğimi bilmiyordum, o yüzden bulduğum şeyi söyledim."

"Günlükte bulduğun mu?"

"Tek düşünebildiğim şey o oldu. Çok heyecanlı ve öfkeli görünüyordu.

Uyuyamadığını, çok endişelendiğini söyledi." "Niçin endişelenmiş?" "Beni merak etmiş."

"Bak," dedim, çünkü sesinde Curry 'nin onu nasıl etkilemiş olduğunu gösteren bir tını duymaya başlamıştım. "O ne dediğini bilmiyor."

"Eğer ne yapacağını önceden bilseydim, başka türlü hareket ederdim." Bana son söylediği bu oldu."

Curry'nin can>na okumak istedim, ama kendime, bu laflan eden adam>n Paul için baba kavramına en yakın kişi olduğunu hatırlatmam gerekiyordu.

Konuyu değiştirip, "Dedektif sana ne dedi?" diye sordu.

"Beni korkutmaya çalıştı."

"O da Richard gibi mi düşünüyor?"

"Evet. Sana bunu itiraf ettirmeye çalıştılar mı?"

lan Caldvvell & Dustin Thomason

"Onlar soramadan dekan geldi yan›m›za ve bana sorulara yan›t vermememi söyledi."
"Ne yapacaks›n?"

"Dekanın söylediğine göre bir avukat bulmam gerekiyormuş." Bunu sanki tek boynuzlu bir at bulmak daha kolaymış gibi söylemişti.

"Bir şeyler ayarlayacağız," dedim. Kâğıtlarla işimi bitirince dışan çıktık. Girişin yakınlarında bir polis memuru duruyordu, ona doğru yürürken gözleriyle bizi takip etti. Binadan çıkar çıkmaz soğuk bir rüzgâr üstümüze hücum etmişti. Kampusa doğru kendi başımıza yürümeye başladık. Caddeler boştu, aydınlık bir hava yoktu. O anda bir bisikletli ç›kt› ortaya, bir pizzac›n›n kuryesiydi. Ardında kokular ve dumanlardan oluşan bir iz bırakarak gidiyordu. Rüzgârın yeniden delice esip yerdeki karlar› toz gibi savurmas›yla midem guruldadı; bu, tekrar yaşayanların arasına dönmüş olmanın bir işaretiydi.

Nassau Caddesi'ne yaklaşırken Paul, "Benimle kütüphaneye gel," dedi. "Sana bir şey göstermek istiyorum."

Yaya geçitinde durdu. Beyaz bir bahçeden sonraki bina Nassau Binas›'yd›.

Pantolon paçalarının uçuştüğünü, çünkü onları tutturmadığını düşündüm.

"Ne göstereceksin?"

Paul elleri cebinde, başı öne eğik, rüzgârla boğuşarak yürüyordu. Arkamıza bakmadan FitzRandolph Kap›s›'n› geçtik. Efsaneye göre, bu kap›dan kampusa istediğiniz kadar çok girebilirdiniz, ama bir kez bile o kapıdan bu tarafa çıkarsanız asla mezun olamazdınız. "Vincent, bana arkadaşlara asla güvenmememi söylemişti," dedi Paul. "Arkadaşlar kaypak olurlar demişti."

(|tI

4'ün Kural›

Karşıdan küçük bir grubu gezdiren bir tur rehberi geliyordu. Noel ilahisi söyleyerek gezen gruplara benziyorlard›. Rehber, Nassau Binas›'n›n yap›lmas› için gereken araziyi Nathaniel FitzRandolph başışladı, diye anlatıyordu. Kendisi, şimdi Holder Bahçesi'nin bulunduğu yerde gömülü.

"Boru patladığında ne yapacağımı bilemedim. Charlie'nin tünele sadece beni bulmak için girdiğini algılayamadım."

Bu arada East Pyne'ı geçmiş, kütüphaneye doğru gidiyorduk. Uzaktan eski münazara gruplar›n›n mermer salonlar› görünüyordu. James Madison›'n kulübü olan Whig ve Aaron Burr'un kulübü Clio-sophic. Tur rehberinin sesi rüzgârla bize kadar taşınıyordu ve giderek kendimi burada bir ziyaretçi, gibi hissetmeye başlamıştım. Sanki Princeton'a gelmiş olduğum ilk günden beri, tıpkı Holder›'n alt›nda dolandığımız gibi, etrafı mezarlarla çevrili karanlık bir tünelde bir turist gibi dolan›yordum.

"Sonra senin de onun peşinden gittiğini duydum. Orda olanlara aldırmamıştın. Sadece onun başına bir şey geldiğini biliyordun." Paul ilk kez başını kald›r›p yüzüme baktı. "Yardım istediğini duyabiliyor ama hiçbir şey göremiyordum. Kıpırdamayacak kadar korkmuştum. Tek düşünebildiğim, ne tür bir arkadaş olduğumdu. Ben kaypak bir arkadaşım."

"Paul," dedim, lafını keserek. "Bunu yapmak zorunda değilsin." Bir manast›ra benzeyen East Pyne'ın avlusuna gelmiştik, ortadaki üstü açık alana karlar düşüyordu. Beklenmedik bir biçimde, duvarlardaki bir gölge gibi babam belirmişti gözümün önünde, çünkü onun daha ben doğmadan önce bu yollarda yürüdüğünü ve aynı binaları gördüğünü kavramıştım aniden. Farkında bile olmadan onun ayak izlerine basıyordum, çünkü ikimiz de bu yerde en küçük bir iz bile yaratmamıştık.

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Paul, benim durduğumu görünce döndü ve bir an için bu taş duvarlar arasında yaşayan tek canlılar olarak durduk.

"Evet zorundayım," dedi bana bakıp. "Çünkü sana günlükte ne bulduğumu söyleyince diğer her şey önemsiz kaldı. Aslında diğer her şey önemsiz değildi."

"Bana sadece umduğumuz kadar büyük bir şey olup olmadığını söyle."

Çünkü eğer öyleyse, en azından babamın duvardaki gölgesi uzun bir gölge olacakt›.

Fizyoterapistin ileri bak sözcükleri kulaklarımda çınlayıyordu. Daima ileri. Ama şu anda da o zamanki gibi duvarlarla çevriliydim.

"Evet," dedi Paul, ne demek istediğimi kesin olarak biliyordu. "Öyle."

Gözlerinde bu iki kelimeye anlam katan bir kavrayış vardı ve artık ben de, tam bulmayı umduğum türde bir duygu selinin etkisiyle uçuyordum yeniden. Sanki babam beklenmedik bir biçimde ağır bir hastalıktan kurtulmuş, sanki geri dönmüş ve tek bir şokla iyileşmiş gibiydi.

Paul'un bana söylemek üzere olduğu şeyi bilmiyordum ama bunun umduğumdan da büyük bir şey olması fikri bile, onun benim bildiğimden daha uzun süredir kayıp olduğu duygusuna kapılmama yetmişti. Benim tekrar ileriye bakmam ve önümde duvarın ötesinde gerçekten bir şey görebilmemi sağlamıştı. Bana umut vermişti.

336

Bölüm 21

Firestone'a doğru giderken Farrie Shavv'a rastladık. Geçen yıl İngilizce dersinden tanıdığım üçüncü sınıf öğrencisiydi ve önümüzden geçerken selam verdi. Katie ile tanışmamdan haftalar önce, derste masadan karşılıklı bakışmalarımız olmuştu. O zamandan bu zamana ne kadar değişti acaba diye merak ettim. O benim ne kadar değiştiğimi anlamış mıdır, diye düşündüm.

"Hypnerotomachia'ya. gömülmem sanki bir tesadüfmüş gibi görünüyor," dedi Paul kütüphanenin doğusuna doğru giderken. "Her şey son derece dolaylı, son derece rastlantısal. Tıpkı babana da olduğu gibi."

"Yani McBee ile tanışması gibi mi, demek istiyorsun?"

"Ve Richard'la. Birbirlerini hiç tanımasalar ne olurdu acaba? Ya o dersi birlikte almamış olsalardı hiç? Ya ben babanın kitabını hiç okumamış olsaydım?"
"Şu an burda duruyor olmazdık."

Bunu önce bir taş zannetti ama sonra ne demek istediğimi anladı. Curry, McBee ve Belladonna Belgesi olmasa Paul'le ben hiç tanışmayacaktık. Az önce Carrie ile olduğu gibi, zaman zaman yol-

337

F:22

'I

Ian Caldwell & Dustin Thomason

lanımız kesişecek, merhaba diyecek ama bir yandan da birbirimizi daha önce nerede gördüğümüzü merak edecek, farklı biçimlerde dört yılın geçmiş olmasına hayıflanacaktık ve geride daha bir sürü aşına olmadığımız yüz olacaktı.

"Bazen," dedi. "Neden Vincent'a rastlamak zorundaydım ki, diye kendime soruyorum. Neden Bili'i tanımak zorundaydım? Neden gideceğim yere varmak için hep uzun yolu seçmek zorunda kalıyorum?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Liman şefinin yönlerinin düz bir çizgi izlemediğini fark ettin mi? Dört güney, on doğu, iki kuzey, altı batı. Büyük bir daire çiziyorlar aslında. Nerdeyse başladığın noktada bitiriyorsun."

Sonunda aradaki bağlantıyı görebildim: koşullar da geniş bir alanı taramayı gerektirmiş, Hypnerotomachia ile yapmış olduğu yolculuk zaman ve mekân içinde döne döne ilerlemişti. Önce babamın zamanında Princeton'dan iki arkadaşla başlamış, New York'ta üç adama dönüşmüş, oradan İtalya'da bir baba oğla ve tekrar Princeton'da iki arkadaşla gelmişti; bütün bunlar Colonna'nın acayip bulmacasından ve, yör, yönler kendi etraflarında dönüp ayn yere çkıyorlardı.

"Benim Hypnerotomachia üzerinde çalışmaya başlamamı sağlayanın baban olması sana mantıklı gelmiyor mu?" diye sordu Paul.

O arada girişe vardık ve Paul karların içinden kütüphaneye dalarken benim de geçmem için kapıyı tuttu. Şimdi kampusun eski kal-bindeydik, taşlardan yapılmış bir yerde. Yaz günlerinde arabalar camları açk, radyo çalarak yldnm gibi geçerken, tüm öğrenciler şort ve tişörtlerle dolaşırken, Firestone gibi binalar, şapel ile Nassau Binası bir metropoldeki mağaralar gibi görünürdü. Ama ısı düşüp kar yağmaya başladığında hiçbir yer bundan daha güven verici olamazdı.

338

4 'ün Kuralı

"Dün gece düşünmeye başladım," diye Paul sürdürdü sözünü. "Francesco'nun dostları bilmeceyi tasarlamasına yardım ettiler, tamam mı? Şimdi bizim arkadaşlarımız bunları çözmemize yardım ediyorlar. Birinciye sen buldun. Katie ikinciye çözdü.

Charlie son bilmeceyi halletti. Baban Belladonna Belgesi'ni keşfetti. Richard günlüğü buldu."

Üniversite kimliklerimizi kap>daki görevliye gösterip turnikenin önünde durduk. C kat>na inmek için asansörü beklerken Paul asansörün kap>s>ndaki metal bir levhay> gösterdi. Üzerinde daha önce hiç fark etmemiş olduğum bir sembol vardı. "Aidine Matbaas>," dedim babam>n evdeki eski bürosunu hat>rlayarak. Colonna'n>n matbaac>s> Aldus Manutius, ünlü yunus ve çapa amblemini, bask> tarihinin bu en ünlü sembollerden birini, Hypnerotomachia''dan almıştı. Paul başını salladı ve bunun da geldiği noktanın bir parçası olduğunu kavradım. Sürekli başladığı noktaya dönen bu dört yıllık sarmalda, ne tarafa dönse sırtında bir el hissetmişti. Bütün dünyası, hatta önemsiz ayrıntılar bile, onu Colonna'n>n kitab>n> çözmeye itiyor, bu konuda yolunu aç>yordu. Asansörün kap>lan aç>ld> ve bindik.

C düşmesine basmasıyla, asansör aşağı doğru hareket ederken, "Her neyse, bütün gece bunları düşündüm. Nasıl her şeyin bir daireyi tamamlar gibi görüldüğünü. Bu beni yerimden s>çratt>," dedi.

Başımızın üstünde bir yerden bir ding sesi geldi ve kapılar açılarak yerin onlarca metre alt>nda, kütüphanenin en berbat manzaras> gözümüzün önüne serildi. C katındaki tavan yüksekliğinde kitap rafları öylesine sıkı sıkı doldurulmuştu ki, sanki üstümüzdeki beş katı bunlara taşıtmayı planlamışlar gibiydi. Solumuzda Mikrofilm

339

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Hizmetleri Bölümü vardı. Burada profesörler, lisansüstü öğrenciler sıkışık tepiş bir vaziyette mikrofilm makinelerinde çalışıyorlar, ışıktaki gözlerini kısarak filmleri incelerlerdi. Paul, beni kitaplıkların olduğu bölüme doğru yönlendirirken, parmağıyla tozlu kitap sırtlarında boydan boya bir çizgi oluşturuyordu. Beni kendi küçük odasına götürdüğünü fark etmiştim.

"Bu kitapta her şeyin başladığı yere dönmesinin bir sebebi olmalıydı.

Başlangıçlar Hypnerotomachia'nm anahtarıydı. Her bölümün ilk harfi Fra Francesco Colonna hakkındaki akrostişi oluşturuyordu. Mimari terimlerin ilk harfleri ilk bilmeceyi ortaya sermişti. Francesco'nun her şeyi bir ilke dayandırması tesadüf olamazd>."

Uzaktan, neredeyse lise dolapları gibi yan yana sıkışık dizilmiş yeşil metalik kap>lar> görebiliyordum. Bu kap>lar>n ard>ndaki odalar da dolaptan büyük değildi. Ancak yüzlerce son sınıf öğrencisi, huzur içinde tezlerini yaz>p bitirebilmek için kendilerini haftalarca bu odalara kapat>rd>. Paul'ün aylard>r görmemiş olduğum küçük odası da en uzak köşeye yakın bir yerdeydi.

"Belki sadece yorulmaya başlamıştım, ama ya kesinlikle ne yaptığını biliyorsa, diye düşündüm. Ya kitabın ikinci yarısını deşifre etmek için ta ilk baştaki bilmecedeki bir şeye odaklanmak gerekiyorsa? Francesco herhangi bir çözüm bırakmayacağını söylemişti ama hiçbir ipucu bırakmayacağını söylememişti. Bir de liman şefinin günlüğündeki yönler vard> bana yard>m> dokunabilecek."

Küçük odasının önüne geldik. Kapının üstündeki kilidin şifresini çevirmeye başladı. İçerinin görünmemesi için kapıdaki küçük dikdörtgen cama siyah bir teksir kâğıdı yapıştırılmıştı.

"Ben yönlerin fiziksel bir yeri tarif ediyor olması gerektiğini düşünmüştüm.

Stadia cinsinden ölçülmek kayd>yla bir stadyumdan gizli binaya nas>l gidileceğini. Hatta liman şefi de yönlerin coğrafi

340

4 'ün Kural>

bir anlamı olduğunu sanmıştı." Başını salladı. "Francesco gibi düşünmüyordum."

! Paul kilidi ve kapıyı açmıştı. Küçük oda, Ivy'deki Başkanlık Odası'nın küçük bir versiyonu olarak, üst üste dizilmiş, sıra sıra kitap doluydu. Yerlere yiyecek paketlerinin boş ambalajları saçılmıştı. Duvarlara, her birine bir şeyler karalanmış not kâğıtları yapıştırılmıştı. Birinde Phineus'un oğlu olan Belus, Phieus kral> Salmy-dessus değil, yazıyordu. Başka birinde ise Hesiod'u kontrol et: Hes-perethousa m> yoksa Hespeha ve Arethousa m>? diyordu. Üçüncü de ise biraz daha kraker al yaz>l>yd>.

Küçük odaya ite kaka sokuşturulmuş iki sandalyeden birinin üzerindeki fotokopi yığınınını kaldırıp bir şeyleri devirmeden oturma-ya çalıştım.

"Böylece tekrar bilmecelelere döndüm," dedi. "İlk bilmece neyle ilgiliydi?"

"Musa. Boynuz kelimesinin Latince karşılığı."

"Doğru." Kapıyı kapatmak için bana sırtını döndü. "Yanlış bir çeviri ile ilgiliydi. Filoloji, dilbilimi tarihi. Yani dil hakkındaydı."

Masasının üstündeki kitap yığınınında bir şeyler aramaya başladı. Sonunda istediğini buldu: Hartt'ın Rönesans Sanatı Tarihi.

"İlk bilmecede niye şanslıydık?" diye sordu.

"Çünkü ben o rüyayı görmüştüm."

"Hayır," dedi Michelangelo'nun Musa heykelinin olduğu sayfayı, ortaklığımızı başlatmış olan resmi buldu. "Şanslıydık, çünkü bilmece dilbilgisi ile ilgili bir şeydi ve biz fiziksel bir şey anyorduk. Francesco aslında gerçek, fiziksel boynuzlarla ilgili değildi; o bir kelime, bir yanlış tercüme üzerinde duruyordu. Biz şanslıydık, çünkü bu yanlış tercüme sonunda kendini fiziksel olarak göstermişti. Michelangelo, Musa'yı boynuzlu olarak yontmuştu ve sen de bunu

341

lan Caldvvell & Dustin Thomason

anımsadın. Eğer ortada fiziksel bir gösterge olmasaydı biz dille ilgili bu yanıtı asla bulamazdık. Ama anahtar buydu: kelimeler."

"Bu yüzden sen de yönlerin dilbilimsel anlatıma baktın."

"Kesinlikle. Kuzey, güney, doğu ve balı fiziksel ipuçları değildi. Bunlar dilbilimsel ipuçlarıydı. Kitabın ikinci yansına baktığımda haklı olduğumu biliyordum. Stadia kelimesi ilk bölümün başında ortaya çıkıyordu. Bak," dedi ve üzerinde bazı çalışmalar yapmış olduğu kâğıdı gösterdi.

Kâğıtta üç cümle yazılıydı: Gil ve Charlie Princeton ile Harvard arasındaki maç izlemek üzere birlikte stadyuma gittiler. Tom, Paul'un gelmesini bekliyordu. Katie fotoğraf çekerken neşeyle gülerek, Tom seni seviyorum dercesine dudaklarını oynatıyordu.

"Neşeyle gülümseyerek ha?" dedim.

"Pek doğru gözüküyor, değil mi? Bunlar sadece Poliphilo'nun hikâyesi gibi, konuyu dağıtmak üzere söylenmiş şeyler. Ama bunları bir sıraya göre dizince, şöyle bir şey çıkıyor ortaya." Kâğıdı ters çevirdi.

G	i	1	a	n	d	C	h	a	r	1	1	e	g
	0	t											
h	e	s	t	a	d	i	u	m	t	o	w	a	t
	c	h											
i	n	c	e	t	o	n	V	s	.	H	a	r	V
	a	ki											
T	0	m	w	a	i	t	s	a	s	P	a	u	1
	c	a											
h	e	s	u	P	.	K	a	t	i	e	t	a	k
	e	s											
0	t	o	g	r	a	P	h	s	w	h	i	1	e
	w	i											
o	m	e	1	y	s	m	i	1	i	n	g	a	n
	d	m											
t	h	i	n	g	y	I	1	o	V	e	y	o	u
	y	T											

Birden kafamda bir şimşek çaksın diye bekledim, ama hiçbir şey olmadı.

342

4 'ün Kuralı

"Bu mu?" dedim.

"Evet bu. Şimdi yönleri takip et. Dört güney, on doğu, iki kuzey, altı batı. De Stadio - 'Stadyumdan'. Stadyum kelimesindeki 'S' ile başla."

Masasından bir kalem aldım ve söylediklerini yapmaya çalıştım, dört aşağı, on sağa, iki yukarı ve altı sola.

G h i

T o h e o

landCha

1

g o t o t
Stadi u m t o w a |etonvs.Har
| w a i T-----u
I u p . K a t i e t | t o-----

.-----
t
h P
r
a
| k e . s L e w i
r
d . t c P h
n
m
e 1 y s i n g ,
mili I 1 o v
n d m o u
y o u
Tom

S - O - L - U - T harflerini yazdım.
"Şimdi aynı işlemi tekrarla," dedi. "Son harften başlayarak."
Solut'un sonundaki T harfinden başladım bu kez.

i
1
n d C h
1 i
h e S t inle
g
t o t
a d i t o n
umtowa t c hPr
H a
o
w u
i T-----U 1
I a t i e t
t c
kesph
|e w i N s | ilingandm|u I-----om
o t 0-----|-----
o m e 1 y s t hin g ,
Ve sayfada S-O-L-U-T-I-O- N(>) kelimesi oluşmuştu.
(*) Çözüm.

343

lan Caldvvell & Dustin Thomason

"İşte 4'ün Kuralı bu," dedi Paul. "Colonna'nın kafasının işleyiş biçimini bir kez anladım son derece basit. Metindeki dört yön. Sadece bunu tekrar tekrar uygula ve sonra kelimelerin nerde bittiğini bul."

"Ama Colonna'nın kitabı bu yöntemle yazması aylar sürmüş olmalı."

Başıyla onayladı. "İşin komik tarafı, Hypnerotomachid'da diğerlerinden daha bozuk düzenlenmiş cümleler olduğunu başından beri fark ediyordum; kelimelerin tam oturmadığı yerler, acayip uyduruk kelimeler olduğunu görüyordum. Bunlara şimdi anlam verebiliyorum. Francesco metni belli bir düzene uygun olarak yazmak zorundaydı. Bu, neden birçok farklı dil kullandığını da açıklıyor. Eğer anadilindeki kelime uymuyorsa, onun yerine Latincesini koyuyor veya kendisi bir kelime uyduruyordu. Hatta düzende kötü bir seçim bile yapmıştı. Bak."

Paul O, L ve N harflerinin bir arada çıktığı satırı gösterdi.

"Görüyor musun tek bir satırda kaç tane şifre harfi var? Bir daha altı batı sayarsan başka bir harf daha çıkacak. Dört güney, iki kuzey düzeni kendini iki kez tekrarlıyor, o yüzden Hypnerotomac-hia'daki diğer her satırda Francesco'nun

dört farklı harfe uyan metni bulması gerekiyordu. Ama sistem işe yaradı. Beş yıl boyunca hiç kimse ne olduğunu anlayamadı."

Tekniği gerçek metne nasıl uyarladığını merak ederek, "Ama metindeki harfler böyle basılmış değil ki," dedim. "Harfler böyle izgara biçimi bir diyagrama oturmuyor bile. Sen gerçekte kuzeyin veya güneyin nereye denk geldiğini nasıl buldun?"

Başını salladı. "Bulamazsın, çünkü hangi harfin bir diğerinin tam altına ya da üstüne geleceğini söylemek zor. Grafik olarak değil, matematiksel olarak çözmek gerekti."

344

4 'ün Kur ah

Hâlâ merakı devam ediyordu, basitliğin ve karmaşıklığın aynı fikirden nasıl yaratıldığını anlayamamıştım.

"Örneğin, benim yazdıklarımı ele alalım. Burda..." Bir şeyler saydı, "...her satırda on sekiz harf var değil mi? Eğer dikkat edersen, bunun 'dört güney'in daima dört satır aşağı geleceği anlamına geldiğini görürsün, bu da orijinal başlangıç noktasından itibaren sağa doğru yetmiş iki harf demektir aynı zamanda. Aynı matematiksel yaklaşımla, 'iki kuzey' de sola doğru otuz altı demektir. Bir kez Francesco'nun standart satır uzunluğunu bilersen, matematik yoluyla olayı çözersin. Bir süre sonra da harfleri bayağı hızlı sayar hale geliyorsun zaten." Anlıyordum ki, ortaklığımızda Paul'ün hızıyla karşılaştırmalı-keleğim tek şeyim sezgi gücüm, şans, rüya, fırsat bileşimimdi. Eşit iki kişi olarak çalışmamız ona karşı haksızlıktı aslında.

Paul kâğıdı buruşturup çöp sepetine attı. Bir an odada etrafa bakındı ve sonra bir dizi kitabı benim kolumun altına, bir diziyi de kendi kolunun altına sıkıştırdı. Ağrı kesici hâlâ işe yarıyor olmalıydı, çünkü omzum bu ağırlığa isyan etmemişti.

"Bunu çözebilmenden Ötörü hayretler içindeyim," dedim. "Ne dedi peki?"

"Önce bunları tekrar raflara yerleştirmeme yardım et," diye yanıt verdi, "Burayı tamamen boşaltmak istiyorum."

"Niye?"

"Güvende olmak için."

"Neye karşı?"

Hafifçe gülümsedi bana. "Kütüphaneden ceza almamak için diyelim mi?"

345

lan Caldsvell & Dustin Thomason

Odadan çıktı, Paul önde ben arkada uzun, karanlık bir koridorda yürümeye başladık. Her iki yanımızda kitap rafları sıralanmıştı ve aralarında ayrıca geçitler, çıkmazlara yol açan başka çıkmazlar vardı. Kütüphanenin, çok az ziyaret edildiği için ışıkları kapalı tutulan bir köşesindeydik, buraya gelenler gerekli lambayı kendileri yaklıyordu.

"Bitirdiğim zaman inanmadım," dedi. "Kodları çözerken bile tir tir titriyordum. Bitmişti. Bunca zaman sonra bitmişti."

En arkadaki raflardan birinin önünde durdu ve o an sadece yüzünün silüetini görebiliyordum.

"Ve değerdi, Tom. Ortaya çıkarken bile kitabın ikinci yansında ne olduğunu asla göremedim. Bill'in mektubunda ne gördüğümüzü hatırlıyor musun?" "Evet."

"Mektubun çoğu bir yalandan ibaretti. Sen bu çalışmanın benim olduğunu biliyorsun, Tom. Bill'in bütün yaptığı birkaç Arapça karakteri çevirmek olmuştu.

Bazı kopyalar çok az kitapları gözden geçirmişti. Geri kalan her şeyi ben kendim yaptım." "Biliyorum," dedim. Paul bir an için eliyle ağzını örttü.

"Bu doğru değil. Babanın ve Richard'ın bulunduğu onca şey ve senin çözdüğün - özellikle senin- şeyler olmasa başaramazdım. Her şeyi kendim yapmadım. Senin baktıkları bana yol gösterdi."

Paul, babamdan ve Richard Curry'den sanki bir çift aziz, Taft'ın konferansındakiler gibi, bir çift şehitlermişçesine söz ediyordu. Bir an için kendimi Don Kişot'u dinleyen Sancho Panza zannettim. Gördüğü devler aslında yel değirmenleriydi, biliyordum ama yine de karanlıkta net gören oydu, ben de gözlerimden kuşku duyan kişiy-

346

4 'ün Kuralı

dim. Belki de bunların hepsi zaten hayal diye düşündüm: bizler hayal dünyasına ait canlılar>z. Sadece devleri görebilen bif adam onlara kafa tutabilir.

"Ama Bili bir konuda haklıydı," dedi Paul. "Sonuçlar tarih çalışmalarındaki diğer her şeye gölge düşürecek. Uzun bir süre için."

Elimden bir grup kitab> al>nca birden hafifledim. Arkam>zdeki koridor uzaktaki bir ışığa doğru uzanmaktaydı. Karanlığın içinde bile Paul'ün nasıl gülümsediğini görebiliyordum.

347

Bölüm 22

Düzinelerce kitabı küçük odadan kütüphaneye, çoğu zaman da ait olmadıklara raflara taşımak için epeyce gidip geldik. Paul sadece kitaplardan kurtulmaya bakıyormuş gibi görünüyordu.

"Hypnerotomachia'nın basılmasından hemen önce İtalya'da neler olup bittiğini hat>rl>yor musun?" diye sordu.

"Sadece Vatikan tur kitapçığında yazıldığı kadarıyla." Paul kucağıma başka bir kitap yığını yükleyip bir kez daha karanlığa daldı.

"Francesco'nun yaşadığı günlerde İtalya'nın entelektüel yaşamı tek bir kentin etraf>nda dönüyordu," dedi. "Roma."

Ama Paul başını salladı. "Daha da küçük. Princeton kadar bir yer, yani kampus kadar, şehir kadar değil."

Bulduğu şey yüzünden ne kadar keyifli olduğunu, bulduğu şeyin onun açısından nasıl anında gerçeklik kazanmış olduğunu görüyordum.

"Bu kentte," dedi. "İnsanın ne yapacağını bilemeyeceği kadar çok entelektüel vard>. Dâhiler. Matematik ç>lg>nlar>. Büyük sorula-

348

4'ün Kurah

ra büyük yan>tlar vermeye hazır düşünürler. Kendilerini, başka kimsenin bilmediği eski dillerde eğitmiş olan otodidaktlar. İncil'deki dini görüşleri, Yunan ve Roma metinlerinden, M>s>r mistisizminden, Pers elyazmalar>ndan aldıkları, kimsenin nasıl güncelleştireceğini bilemediği kadar eski fikirlerle birleştiren filozoflar. Kesinlikle ödün vermez bir hümanizm. Bilmece yaratıcılığı. Rithmomachia oynayan üniversite profesörleri. Horapollo'yu yorumlayan çevirmenler. Galen'i geliştiren anatomiciler."

Zihnimin gözleri önünde Santa Maria del Fiore'nin kubbesi belirdi. Babam oraya, modern bilimin anası olan kent demekten hoşlanırdı. "Floransa," dedim.

"Doğru. Ama bu sadece başlangıçtı. Tüm diğer bilimlerde Avrupa'nın en büyük isimleri ordayd>. Mimaride Brunelleschi vard>, bin y>l boyunca en büyük olarak kalacak katedral kubbesinin mühendislik hesaplarını yapmıştı. Heykeltıraş olarak Ghiberti vard>, cennetin kap>lan olarak an>lacak güzellikte bir dizi rölyef yapmıştı. Ayrıca Ghiberti'nin asistanı, modern heykeltıraşlığın babası olacak olan Donatello."

"Ressamlar da pek fena değildi," diye hatırlattım. Paul gülümsedi. "Batı sanatının en büyük yaratıcılık birikimi bu küçük kentte toplanmıştı. Yeni teknikler uygulayarak, yeni perspektif teorileri yaratarak, resmi bir zanaattan bilme ve sanata dönüştürdüler. Alberti gibi dünyanın her yerinde bir numara olarak kabul edilecek, böyle en az üç düzine sanatç> vard>. Ama bu kentte sadece ikinci kümedeydiler. Çünkü Masaccio, Boticelli, Michelangelo gibi devlerle rekabet etmeleri gerekiyordu."

Zihnindeki fikirler hızla dökülmeye başlayınca ayaklan da karanlık koridorda daha hızlı hareket eder olmuştu.

349

||.?*,||.'

lan Caldvvell & Dustin Thomason

"Bilim adamları m> istiyorsun?" dedi. "Leonardo da Vinci'ye ne buyrulur?

Politikacı mı? Machiavelli. Şairler mi? Boccaccio ve Dante. Ve bu adamlardan birçoğu çağdaştlar. Bütün bunların üstünde de Mediciler. Öyle zengin bir aile ki, kentin ürettiği pek çok entelektüeli ve sanatçıyı himaye edecek güçte.

"Bütün bunlar bir arada, ayn> küçük kentte, temel olarak ayn> zamanlarda. Bütün Batı tarihinin en muhteşem kültürel kahramanları, caddelerde birbirleriyle karşılaşarak, birbirlerini ilk adlarıyla tanıyacak ölçüde samimi, birbirleriyle konuşuyorlar, birlikte çalışıyorlar, rekabet ediyorlar, birbirlerini tek başlarına olsalar gidemeyecekleri kadar ileri gitmeye teşvik ediyor,

etkiliyorlar. Bütün bunların hepsi güzelliğın ve gerçeğın baş tacı edildiğı, önde gelen ailelerin kim en büyük sanat hamisi olacak, kim en parlak düşünürü destekleyecek, kim en büyük kütüphaneye sahip olabilecek diye yarıştığđ bir yerde oluyor. Düşün. Hepsi. Rüya gibi bir durum. Olmayacak bir şey." Küçük odasına dönmüşük ve sonunda oturmuştu. "Sonra, on beşinci yüzyılın son birkaç y>l>nda, Hypnerotomac-hia'mn yazılmasından hemen önce, daha da şaşırtıcı bir şey oluyor. Bütün Rönesans âlimlerinin bildiğđ ama kimsenin asla kitapla bağdaştırmadığđ bir şey. Francesco'nun bilmecesi, biraderlerinin yaşadığđ yerdeki güçlü bir vaizden söz edip duruyor. Bağlantının ne olabileceğini bir türlü bulam>yordum."

"Ben Luther'in 1517'den sonra çıktığđını sanıyordum. Colon-na ise 1490'larda yaz>yordu."

"Luther değıl," dedi. "1400'lerin sonunda, San Marco denen bir manastıra katılmak üzere Floransa'ya bir Dominiken keşışi gönderilmişti."

Birden hat>rlad>m. "Savonarola."

ORHAN

KEMAL

350

4 'ün Kural>

Büyük evangelist vaiz, yüzy>l biterken Floransa'y> harekete geçiren, ne pahas>na olursa olsun kentin kaderini yeniden yaratmak isteyen kişi.

"Kesinlikle," dedi Paul. "Savonarola keskin bir oktu... düşünebileceğın en keskin ok. Floransa'ya gelir gelmez de vaaz vermeye başladı. İnsanlara davranışlarının kötü, kültür ve sanatlarının zındıklık, hükümetlerinin ise adaletsiz olduğunu söylüyordu. Tanrı'nın onları hoşnutsuzlukla izlediğini anlat>yordu. Tövbekar olmaları gerektiğini dile getiriyordu."

Başımı salladım.

"Bunun kulağā nasıl geldiğini biliyorum," diye sürdürdü Paul. "Ama haklıydı. Bir anlamda Rönesans tanrısız bir dönemdi. Kilise yozlaşmıştı. Papa politik amaçlarla atanmış biriydi. Prospero Co-lonna, Francesco'nun amcas>, söylentiye göre gut hastalığından ölmüşü ve bazı insanlar rakip bir aileden geldiğđ için Papa Alexan-der'in onu zehirlediğine inanıyordu. Bu tür bir dünyaydı, insanların papanın katil olduğundan kuşkulandığđ bir dünya. Bu sadece bir başlangıçtı... onun sadist olduğundan, aile içi seks yaptığđından da kuşkulandılar, gerisini sen düşün."

"Bu arada, bütün o sanat ve bilim üstünlüklerine rağmen Floransa bir yandan da sürekli kanşıklık içindeydi. Çeşitli hiziplerden insanlar sokak ortalannda çarpışmakta, ünlü, önemli aileler güç elde etmek için türlü entrikalar çevirmekte ve kentin bir cumhuriyet olduğı varsayılsa da, aslında her şeyi Medici ailesi kontrol etmekteydi. Ölüm yayg>nd>, haraç, zorlama daha da yayg>nd>, adaletsizlik ve eşitsizlik bir yaşam kanunuydu. Yaratmış olduğı bütün o güzellikler düşünöldüğünde, oldukça endişe verici ve kanşık bir yerdi."

"Böylece Savonarola Floransa'ya geldi ve nereye baksa şeytanla karşılaştđ. Kentlileri yaşamlarını temiz bir hale sokmaları için,

351

lan Caldvvell & Dustin Thomason

kumarı bırakmaları, İncil okumaya başlamaları, fakirlere yardım etmeleri, açları doyurmaları için zorlamaya başladı. San Marco'da peşine takılanlar olmuştu. Bazı önde gelen hümanistler bile onu beğeniyorlardı. Onun çok okuyan ve felsefeye aşına biri olduğunu keşfetmişlerdi. Savonarola yavaş yavaş yükselmeye başlamıştı."

Sözünü kestim. "Ben bunun kentin kontrolü hâlâ Mediciler-deyken olduğunu san>yordum."

Paul başını salladı. "Ailenin bir talihsizliğı olarak son vâris Pie-ro aptal>n biriydi. Kenti idare edemiyordu. İnsanlar özgürlük naraları atmaya başlamışlardı, Floransa'dan kutsal bir çığlık yükseliyordu ve sonunda Mediciler kentten atıldılar. Kırk sekizinci taş basmayı hatırlıyor musun? Hani iki tekerlekli savaş arabasındaki çocuğın iki kadını doğradığđ resmi?"

"Taft'ın konferansında gösterdiğđi."

"Doğru. Vincent olayı daima böyle yorumlar. Ceza ihanetten dolayıydı diye düşünür. Bunun ne anlama geldiğđi konusundaki düşüncesini de söyledi mi?"

"Hay>r. Onu izleyicilerin çözmesini istedi." "Ama resimdeki çocuğu sormuştur. Neden bir kılıcı vardı filan türünden bir şeyler?"

Taft'ı görüntünün önünde durmuş, gölgesi perdeye yansımış olarak gözümün önüne getirebiliyordum. "Neden kad>nlar> ormanda arabas>n> çekmeye zorluyor, sonra da onlar> bu biçimde öldürüyor?" dedim.

"Vincent'>n teorisine göre, Eros figürünün Piero'yu temsil ediyor olmas> gerekiyor, son Medici vârisini. Piero bir çocuk gibi davrandığı için sanatçı da onu böyle göstermiş. Onun yüzünden Mediciler Floransa üzerindeki nüfuzlar>n> kaybedip kentten atılmışlar. O yüzden bu taşbasması da, onun ormana kaçışını anlatıyormuş."

352

I

4 'ün Kural>

"E, kadınlar kimmiş?"

"Floransa ve İtalya diyor, Vincent. Çocuk gibi davranarak Piero ikisini de mahvetmiş."

"Mümkünmüş gibi görünüyor."

"Bu iyi bir yorum," diye hak verdi Paul de, bir yandan eliyle masas>n>n alt>n> yokluyor, bir şey anyordu. "Ama doğru değil. Vincent akrostiş kuralının anahtar olduğunu kabul etmedi. O görüntülerden birincisinin önemli olduğuna asla inanmadı. O her şeyi ancak kendi aç>s>ndan görebiliyor.

"Önemli olan şu ki, Mediciler kentten kovulduklarında öteki ileri gelen aileler toplanıp Floransa'nın yeni yönetimini konuştular. Tek sorun kimsenin kendisinden başkasına güvenmemesiydi. So-nunda yönetimi Savonarola'n>n> devralmas>na karar verdiler. Herkesin, ahlakının bozulmayacağından emin olduğu tek kişi oydu.

"Böylece Savonarola'nın popülaritesi iyice artmış oldu. İnsanlar onun vaazlarına yürekten inanmaya başladılar. Dükkân sahipleri boş zamanlarında İncil okur oldular. Kumarbazlar kartlara el sürmez oldular. İçki ve kargaşa azalmaya başlar gibi oldu. Ama Savonarola şeytanın inat ettiğini görüyordu. Sonunda kentsel ve ruhsal gelişim programını başlattı."

Paul masasının altında daha da ilerilere uzanmıştı. Bir bandın yerinden sökülme sesiyle birlikte ortaya tek bir zarf çıktı. İçinde kendi eliyle yapmış olduğu bir takvim vardı. Sayfalan çevirirken, kırmızı kalemle işaretlenmiş bilmediğim dini bayramlar olduğunu gördüm -aziz günleri, bayram günleri- ve siyahla yazılmış bir dizi de not vardı okuyamadığım.

"1497'nin Şubatı'ndaydı," dedi takvimde o ayı gösterip. "Hypne-rotomachia'nın yay>nlanmas>ndan iki y>l önce ve Paskalya'dan önceki büyük perhiz, yani Lent yaklaşırken. Şimdi, gelenek şöyleydi: Lent

353

F:23

lan Caldvvell & Dustin Thomason

bir oruç tutma ve kendini inkâr dönemi, o başlamadan önceki günlerde de büyük bir kutlama, festival olurdu, ki böylece insanlar büyük perhiz başlamadan doya doya eğlenebilsinler. Tıpkı bugünkü gibi, bu döneme Karnaval denirdi. Büyük perhizin 40 günlük süresi daima Paskalya'dan önceki ilk çarşamba başladığı için de, Karnaval daima bir gün önce, yani Katoliklerin büyük perhizinden önceki sal> günü sona ererdi."

Anlatt>klann>n baz> k>s>mlan tan>d>k geliyordu. Benden vazgeçmesinden önce ya da benim ondan vazgeçmemden önce, babam anlatmış olmalıydı bunların bir kısmını.

Veya belki de pazar sabah-lanmı kendi keyfime göre geçirmeye başlayacak kadar büyümeden önce kilisede öğrendiğim birkaç şeyi çağnştmyorlardı.

Paul ortaya başka bir diyagram çıkardı. Başlık kısmında FLORANSA, 1500 yaz>yordu.

"Floransa'da Karnaval dönemi büyük bir kargaşa, sarhoşluk, dağıtma dönemi. Genç serseriler yollara bariyerler kurar ve insanlardan zorla geçiş ücreti al>rlard>. Sonra o paralan içkiye ve kumara harcarlard>."

Çizimin orta kısmındaki büyük boş bir alanı gösterdi. "Hepsi tamamen kafayı bulunca, kentin ortasındaki meydanda ateşler yakarak kamp kurarlar ve geceyi her grubun diğerlerine taşlar fırlattığı büyük bir curcuna ile tamamlarlardı. Bu yüzden her y>l bir sürü insan yaralan>r, hatta ölürdü.

"Elbette Savonarola Karnaval aleyhine konuşan en güçlü kişiydi. Onun gözünde bu, Floransalıları Hristiyanlığa karşı bir meydan okumaya ayartan bir olaydı. Kentin yozlaşmasına neden olan, diğerlerinden daha etkin bir güç görüyordu bunun ardında. Bu güç, insanlara pagan güçlerinin İncil'le rekabet edebileceğini, bilgelik ve güzelliğe, Hristiyanlıkla ilgisi olmadan tapınılması gerektiğini öğretiyor-

354

4 'ün Kuralı

du. İnsanların, yaşamın dünyevi bilgi ve tatmin aramak için olduğuna inanmalarını sağlıyor, onları tek önemli meseleden; ruhun kurtuluşundan uzaklaştırıyordu. Bu güç hümanizmdi. Bu gücün en büyük sa-vunucuları da kentin ileri gelen entelektüelleri, yani hümanistlerdi.

"İşte bunu saptayınca Savonarola, muhtemelen tarihe geçecek en önemli fikrini geliştirdi. Karnaval'ın son günü, yani büyük perhizin başlangıcı olan salı günü büyük bir olay sahnelemeye karar verdi; öyle bir şey ki, kentin ilerleme ve transformasyonunu gösterecek, ama aynı zamanda da Floransalılara günahkârlıkları hatırlatacaktı. Genç haydutların kentte dolanmalarına izin verdi ama bu kez onlara bir amaç belirlemişti. Onlardan her komşuda gördükleri tüm Hristiyanlık dışı objeleri toplamalarını ve kent meydanına getirmelerini istemişti. Sonra o objelerden dev gibi bir piramit yaptırttı. O gün, yani büyük perhizin başladığı salı günü, sokak seraserileri her zamanki gibi yanan ateşlerin etrafında oturmuş, birbirlerine taşlar fırlatarak dalaşırken Savonarola da onlara başka çeşit bir ateş hazırlamakla meşguldü." Paul elindeki haritaya bir baktıktan sonra gözlerini bana dikti.

"Şenlik Ateşi," dedim.

"Doğru. Seraseriler arabalar dolusu eşya taşıyorlardı. Oyun kanları ve zarlar. Satranç tahtaları. Göz farları, rujlar, parfümler, saç fileleri, mücevherler. Karnaval maskeleri ve kostümleri. Ama hepsinden önemlisi pagan kitapları. Yunan ve Roma'yazarların elyazmaları. Klasik heykeller ve resimler."

Paul çizimini tekrar zarfına koydu. Sesi ciddi ve kasvetliydi.

"Büyük perhizin başladığı salı, yani 7 Şubat 1497'de kentin hali görülecek şeydi. Kayıtlara göre oluşan piramidin yüksekliği yirmi metreyi, taban çevresi 80 metreyi buluyordu. Her şey alevlerin içinde yok oldu.

355

lan Caldwell & Dustin Thomason

"Şenlik ateşi, Rönesans tarihinin unutulmaz anlarından biri olarak kayda geçti," durakladı, benim arkamdan duvara asılı kâğıtlara bakıyordu. Havalandırmadan gelen hava kâğıtları uçuşturuyordu. "Savonarola meşhur olmuştu. Çok geçmeden bütün İtalya'da ve başka yerlerde adı duyuldu. Hem hayranları vardı, hem de ondan nefret edenler. Michelangelo, ondan büyülenmişti. Machiavelli onun bir sahtekar olduğunu düşünüyordu. Ama herkes bir fikirde birleşiyor ve onun gücünü teslim ediyordu. Herkes."

Beni nereye götürdüğünü görebiliyordum. "Francesco Colon-na dahil," dedim.

"Ve işte bu noktada Hypnerotomachia sahneye çıkıyor." "Yani o bir manifesto mu?"

"Bazı bakımlardan. Francesco, Savonarola'ya kafa tutamazdı. Ona göre, Savonarola fanatizmin en kötü biçimini, Hristiyanlıkta yanlış olan her şeyi temsil ediyordu. Yıkıcı biriydi. İntikam hırsıyla doluydu. İnsanların Tanrı'nın onlara bahsetmiş olduğu yetenekleri kullanmasına izin vermiyordu. Francesco bir hümanist, bir antikite âşığıydı. O ve kuzenleri gençliklerinde çok büyük öğretmenler nezaretinde antik çağlara ait düzyazı ve şiirler üzerine çalışmışlardı. Otuz yasma geldiğinde Roma'daki en önemli elyazmalar koleksiyonlarından birini oluşturmuş durumdaydı.

"İlk şenlik ateşinden çok önceleri çeşitli sanat eserleri ve kitaplar toplamaya başlamıştı. Floransalı tacirlerden bulabildikleri her şeyi satıp alıp gemiyle Roma'ya, ailesine ait bir malikâneye yollamalarını istemişti. Bu durum Francesco ile ailesi arasında büyük bir çatışma çıkmasına yol açmıştı, çünkü parasını Floransa'dan değil, Roma'dan için çarçar ettiğini düşünüyorlardı. Ama Savonarola güç kazandıkça, Francesco da daha azimle çabalıyordu: dumanlar içinde yükselen piramidi düşünmeye dayanamıyordu ve yaptıklarının kendisi-

356

4 'ün Kuralı

ne ya da servetine neye mal olacağı umurunda bile değildi. Mermer büstler, Botticelli tabloları, yüzlerce paha biçilmez nesne. Hepsinden önemlisi de kitaplar. Nadir, eşi bulunmaz kitaplar. Entelektüel açıdan Savonarola'nın durduğu yerin tam karşı ucunda duruyordu. Ona göre, dünyadaki en büyük vahşet sanata karşı, bilgiye karşı olandı.

"1497 yazında, Francesco, Savonarola ile görüşmek üzere Flo-ransa'ya geldi. Başkalarının Savonarola'da hayran olduğu her şey -kutsiyeti, ruhun kurtuluşundan başka hiçbir şeyi düşünmeme yetisi- Francesco'da en derin nefreti ve korkulan yaratıyordu. Savonarola'nın neler yapabileceğini görüyordu: antik Roma'nın düşmesinden sonra klasik öğretinin ilk kez yeniden dirilişinin ürünleri olan en büyük sanat eserlerini yok ediyordu. Sanatın ölümünü, bilginin ölümünü, klasik ruhun ölümünü görüyordu. Ve hümanizmin ölümünü: sınırlar ortadan kaldırarak, düşüncenin tam bir özgürlüğe kavuşturulmasıyla olabilecekleri görme şansının ölümünü." "Kitabın ikinci kısmında bunları mı yazmış?" Paul yine başını salladı. "Francesco orda her şeyi yazmış, gelmesinden çok korktuğu ve birinci kısımda söylediği her şeyi. Flo-ransa'da neler gördüğünü ve nelerden korktuğunu. Savonarola'nın etkisi giderek artıyordu. Öyle ki, bir biçimde Fransa kralının kendisine kulak vermesini de sağlamıştı. Almanya ve İtalya'da hayranları oluşmuştu. Francesco'nun yazdığına göre, bu artışı gözünle görebilirdin. Giderek, Hristiyanlık alemindeki tüm ülkelerde Savonarola'nın ardında kalabalık destekçiler olduğuna daha fazla ikna oluyordu. Bu vaiz, diye yazmış, yeni bir Hristiyanlık ruhunun sadece başlangıcı. Bütün İtalya'yı beyhude yere şenlik ateşlerine salacak daha birçok fanatik vaiz yetiştiriyor. Avrupa'nın dini bir devrimin eşiğinde olduğunu söylüyor. Reform yaklaşımını düşündüğünde haklı

357
Ian Caldwell & Dustin Thomason

olduğunu anlıyorsun. Savonarola olanları göremedi ama senin dediğin gibi, birkaç yıl sonra Luther olayları harekete geçirdiğinde Savonarola'yı bir kahraman olarak anacaktır."

"Demek Colonna bütün bunların gelmekte olduğunu görmüş." "Evet. Savonarola ile bizzat görüştükten sonra Francesco kesin bir tavır almış. Roma'da veya Batı'da herhangi bir yerde bulunan az sayıda ilişkisini kullanarak, bu konuda yapılabilecek ne varsa yapmaya karar vermiş. Güvendiği dostlarından oluşan küçük bir haberleşme ağını kullanarak daha da fazla sanat eseri ve nadir elyazması toplamaya başlamış. Pek çok hümanist ve ressamla iletişim kurup toparlayabildiği kadar çok sayıda hazineyi, insanlığın oluşturduğu bilgi ve beceriyi bir araya getirmeye çalışmış. Manastırlardaki başrahiplere, kütüphanecilere, soylulara, işadamlarına rüşvetler dağıtmış. Tüccarlar onun adına, Avrupa kıtasının dörtbir yanındaki kentlere dağılmış. Eski öğretinin hâlâ muhafaza edildiği Bizans İmparatorluğu kalıntılarına gitmişler. Arapça metinlere ulaşmak için kâfirlerin diyarlarına gitmişler. Almanya, Fransa ve Kuzey ülkelerinin manastırlarını dolaşmışlar. Bütün bu zaman zarfında da Francesco kimliğini bir sır olarak saklayıp en yakın dostları ve hümanist biraderleri tarafından korunmuş. Bütün bu hazinelerle ne yapmaya niyetlendiğini sadece onlar bilmekteymiş."

Birden liman şefinin günlüğünü hatırladım. Cenevizli, böyle küçük bir gemiyle, o meçhul limandan ne tür bir yük alınıp taşınabileceğini merak ediyordu. Francesco Colonna gibi soylu bir adamın bu yükü neden bu kadar ilgilendiğini de çözememişti.

"Başyapıtlar bulmuştu," diye sürdürdü konuşmasını Paul. "Yüzlerce yıldır kimsenin görmediği çalışmalar. Var olduğunu bile kimsenin bilmediği imzalar. Aristoteles'in Eudemus'u, Protrepti-cus'u ve Gryllus'u. Michelangelo tarafından yapılmış Yunan ve Ro-

358

4 'ün Kuralı

ma sanatı taklitleri. Mısır'da Musa'dan önceki peygamber Hermes Trismegistus'a ait kırk iki ciltlik eserin tamamı. Sophocles'ten otuz sekiz oyun, Euripides'den on iki oyun, Aeschylus'tan yirmi üç oyun. Bunların hepsi de bugün kayıp kabul ediliyor. Tek bir Alman manastırında keşişler tarafından yüzyıllardır gizlenen Parmenides, Empedocles ve Democritus'a ait felsefe çalışmaları bulunmuştu. Adriyatik'e giden casuslarından biri eski dönem ressamı Apelles'e ait eserler keşfetmişti -İskender'in portresi, Afrodite Anadyomene ve Protegenes'ten

dizeler- ve Francesco, sahte ç>kma ihtimalleri olsa da adama hepsini sat>n almasını söyleyecek kadar heyecanlanmıştı. Kons-tantinopol'deki bir kütüphane ona Chaldaean Kehanetleri'ni satmıştı küçük bir domuz ağırhğırıda gümüş karşılığı ve Francesco bunu iyi bir pazarlık saymıştı, çünkü kehanetlerin yazar olan Pers Zo-roaster, Hermes Trismegistus'tan önce bilinen yegâne kâhin ve peygamberdi. Francesco'nun listesinde, sanki önemsiz şeylermiş gibi, Tacitus'tan yedi bölüm ve Livy'den bir kitap görünüyordu son olarak. Yanm düzine Botticelli çalışmasını ise neredeyse unutmuştu." Paul bütün bunları hayal ederek kafasını salladı. "İki yıldan daha kısa bir süre içinde Francesco Colonna Rönesans dünyasının en büyük kütüphanelerinden birini oluşturmuştu toparladığı onca sanat ve edebiyat şaheseriyle. İki tane denizciyi de gizli muhitine almıştı gemilerini kullanmalan ve yüklerini taşımaları için. Ayrıca Roma Akademisi'nin güvenilir üyelerinin oğullarını da Avrupa yol-lannda ilerleyen kervanların> korumaları için tutmuştu. Hıyanetinden kuşku duyduğu adamları sınıyor, her hareketlerini kontrol ederek kendisini ve yaptıklarını güvence altında tutmaya çalışıyordu. Francesco sadece bir avuç seçilmiş insana güvenebileceğini biliyordu ve sını ne pahasına olursa olsun korumak niyetindeydi."

359

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Babamla birlikte tüm gücümüzle yakaladığımız şeyin önemini şimdi daha iyi anlamıştım: Colonna ile yardımcıları arasındaki iletişim ağında oluşabilecek tek bir kay>p tehlikesi, tek amac> soylu adamın sırrını korumak olan bir şebeke.

"Belki sınıdığı sadece Rodrigo ve Donato değildi," dedim. "Belki başka belladonna mektuplar> da vard>."

"Muhtemelen," dedi. "Francesco yaptığı işi tamamlar tamamlamaz da her şeyi kimsenin bakmay> akl>ndan bile geçirmeyeceği, kendisine ait bir yere koydu. Hazinelelerinin düşmanlarına karşı güvende olduğunu söylediği bir yere."

Bunu o söylemeden de biliyordum.

"Bir girişimde bulunacağı bahanesiyle ailesinin ileri gelenlerinden, Roma dışında muazzam büyüklükteki arazilere girebilme izni ald>. Ancak orda, atalarının avlanma yeri olan ormanın tam ortasında, yer üstüne bir bina inşa etmek yerine yeralt>ndaki gizli yap>s>n> tasarlad>. Dev bir yeralt> mezar>.

Bunun yerini de adamlarından sadece beşi biliyordu.

"Sonra, 1498 y>l> yaklaşırken, Francesco can alıcı bir karar verdi. Floransa'da Savonarola her zamankinden daha da çok sevil-mekteymiş gibi görünüyordu. Bu kez büyük perhizin başladığı salı geçen senekinden daha da büyük bir ateş yakacağını ilan etmişti. Francesco bu konuşmanın bir bölümünü Hypnerotomachia'ya da almış. Bütün İtalya'nın bu yeni tür din çılgınlığı ile ayağa kalkmış durumda olduğunu anlatıyor ve hazineleri için korktuğunu belirtiyor. Kendisi nerdeyse bütün servetini bitirdiği ve Savonarola da Batı Avrupa'nın zihnine yerleşmiş olduğu için, mallarını nakletmesinin ve saklamasının artık daha da zorlaştığını söylüyor. O yüzden toparladığı her şeyi bir araya getirecek, gizli mezarına yerleştirecek ve açılmayacak biçimde mühürleyecekti."

360

4 'ün Kural>

Yavaş yavaş ikinci mesajın en tuhaf ayrıntıları bir anlam kazanmaya başlamıştı kafamda. Colonna, benim gizli mezarım, diye yazmıştı, amacı açısından eşi bulunmaz, hiçbir şeyin nüfuz edemeyeceği ama bütün suların da üstünde bir yerdir. Aksi halde hazinelerinin yerin alt>nda çürüyeceğini bildiği için mezarı su geçirmez yapmıştı.

"Buna ateşin yakılmasına birkaç gün kala karar vermişti," diye devam etti Paul.

"Floransa'ya bir yolculuk daha yapacakt>. San Marco'ya gidecekti. Davas>n> korumak ad>na son bir at>l>mda bulunmak üzere Savonarola'nın karşısına çıkacaktı. Francesco, adamın öğrenme aşkını, gerçeğe ve güzelliğe duyduğu saygıyı kullanarak, onu son kalan değerli nesneleri ateşe atmamaya ikna edecekti. Vaizin hümanistlerin kutsal saydığı şeyleri mahvetmesini önleyecekti. "Ama Francesco realist bir adamd>. Savonarola'n>n vaazlar>n> duyduktan sonra, adamın ne kadar galeyana gelmiş, ateşin adaletine ne kadar inanmış olduğunu da biliyordu. Savonarola, ona katılmadığı takdirde Francesco tek bir şansı olduğunu da biliyordu. Floransa'ya bu peygamberin aslında ne kadar barbar olduğunu göstermeliydi. Ateşin olduğu yere gidecek ve piramitteki nesneleri kendisi

uzaklaştıracaktı ordan. Eğer Savonarola yine de ateşi yakmaya kalkarsa Francesco da, tüm kentin gözü önünde o ateşte yanarak şehit olacaktı. Floransa'nın ve Floransa ile birlikte Avrupa'nın geri kalanının, fanatizmden ancak bu yolla vazgeçeceğini söylüyordu." Yan yarıya kendimle konuşur gibi, "Bu amaç uğruna ölmeyi istiyormuş," dedim.

"Bu amaç uğruna öldürmeyi istiyordu," dedi Paul. "Francesco'nun kardeşlik birliğinden beş yakın hümanist dostu vardı. Bunlardan biri mimar Terragni'ydi. İkisi gerçekten kardeştiler, yani Matteo ve Cesare. Son iki kişi de Rodrigo ile Donato'ydu ve ona

361

lan Caldvvell & Dustin Thomason

ihanet ettikleri için öldüler. İnandığı şeyi korumak uğruna her şeyi yapabilirdi."

Bir an küçük odanın içine kesişen zaman dilimlerine asılı melekler dolmuş gibi geldi. Yine babamı gördüm, ofisinde eski daktilosunun başına oturmuş Belladonna Belgesinin müsveddelerini yazıyordu. Mektubun ne anlama geldiğini kesinlikle biliyordu, sadece bağlamını bilmiyordu. Şimdi Paul, onun yerini bulmuştu. Her ne kadar ani bir tatmin duygusuna kavuşmuş olsam da, Paul öyküsüne devam ettikçe giderek artan bir hüznü kaplıyordu içimi. Francesco Colonna hakkında, kendi dostlarına bile güvenemeyen bu ümitsiz adam hakkında daha çok şey öğrendikçe, Paul'ü, onun da Colonna'yla aynı biçimde kendini Hypnerotomachia'ya köle edişini, zamanın iki ucunda yazarın ve okurun aynı tehlikeye maruz kalışını daha çok düşünüyordum. Vincent Taft, dostların kaypak olduklarını söyleyerek Paul'ü bize karşı zehirlemeye çalışmış olabilirdi, ama Paul'ün bu kitap için yapmış oldukları gördükçe -o bu kitabın içine gömülü olarak, benim sadece birkaç ay geçirdiğim biçimde yıllarca yaşamıştı- daha iyi anlıyordum. Onun bu dünyadan gelmiş geçmiş adamlar arasında en çok kuşkulandığı kişi Francesco Colonna olmuştu.

362

Bölüm 23

"Francesco, Floransa'ya gitmesinden önceki aylarda," dedi Paul. "Dört dörtlük olduğunu düşündüğü bir önlem almıştı. Bir kitap yazmaya karar vermişti. Gizli mezarın yerini ifşa edecek, ama sadece bir bilim adamına -ilim irfandan uzak birine veya daha da önemlisi bir fanatiğe değil- ifşa edecek bir kitap. Gerçek bir bilgi âşığı dışında -Savonarola'dan en az Francesco kadar korkacak ve hazinelerin yakılmasına asla izin vermeyecek biri dışında- hiç kimsenin bu kitabı çözemeyeceğine ikna olmuştu. Hümanizmin tekrar galip geleceği, koleksiyonunun emniyette olacağı günlerin hayalini kuruyordu.

"Böylece kitabın bitirdi ve Terragni'den kitabı isimsiz olarak kurye ile Aldus'a göndermesini istedi. Kitabın hamisi gibi davranarak Aldus'u kitabın gizli tutması için sıkıştıracaktı. Kendini yazar olarak tanımlamayacağı için de kimse kitapta ne olduğundan kuşku duymayacaktı.

"Sonra, Karnaval yaklaşırken, Francesco Roma Akademisi ekibinden kalan son üç kişiyi, yani mimarı ve iki kardeşi de yanına katıp Floransa'ya gitti. Bunlar dava adamlarıydı ama Francesco gö-

363

lan Caldvvell & Dustin Thomason

revlerinin ne denli güç olduğunu da biliyordu, o yüzden hepsinden eğer gerekirse Piazza della Signoria'da, meydana ölmek üzere ant içmelerini istemişti.

"Ateşin yakılmasından bir önceki gece, üç dostundan yemekte kendisine katılmalarını ve birlikte dua etmelerini istedi. Birlikte yaşadıkları maceralara, yolculuklara dair hikâyeler anlattılar, yaşamları boyunca yapmış oldukları işleri konuştular. Yine de Francesco bütün gece başlarının üzerinde dolaşan karanlık gölgeleri görebildiğini söylüyor. O gece uyumamış. Ertesi sabah Savonarola ile görüşmeye gidecekti.

"Burdan sonraki bölümlerin hepsi mimar tarafından yazılmış. Francesco, Terragni'nin böyle bir görev için güvenebileceği tek kişi olduğunu söylüyor. Floransa'da herhangi bir şey olduğu takdirde birisinin geride bıraktığı işlere göz kulak olması gerekeceğinden, Terragni'ye büyük bir yetki vermiş. Mimara son şifreyi teslim etmiş ve Roma Akademisi'nden dostlarına başına gelenleri anlatmak üzere, son bölümlerde kodlanacak bir dipnot yazmasını istemiş. Ayrıca Aldus'a

ulaşmasından sonra da Hypnerotomachia'yı takip etmesini, basıldığından emin olmasını talep ederek, sorumluluğu ona vermiş. Francesco kendi ölümünün yakın olduğunu ve her şeyi kendisinin tamamlamasına imkân olmadığını bildiğini söylüyor. Savonarola ile olan görüşmesini kaydetmesi için Terragni'yi de yanına almış giderken.

"Gittiklerinde Savonarola onlar› manast›rdaki hücrelerinde bek-liyormuş. Görüşme çok önceden ayarlandığı için her iki taraf da ha-zırlıklıymış. Francesco diplomatça davranmaya çalışarak, Savonarola'ya hayranlık duyduğunu ve onunla aynı amaçları paylaştığını, günahları aynı ölçüde nefret ettiğini belirtmiş. Aristoteles'ten erdem üzerine alıntılar yapmış.

364

4 'ün Kural›

"Savonarola buna Aquinas'tan nerdeyse bütün bir bölümle karşılık venniş ve Francesco'ya neden bir Hristiyan kaynak yerine pagan kaynağı tercih ettiğini sormuş. Francesco, Aquinas'ı övmüş, ama Aquinas'ın da Aristoteles'ten alıntı yaptığını söylemiş. Bunun üzerine Savonarola sabrını kaybetmiş. Paul İncili'nden bir bölümü tekrarlamış: Bilgelerin bilgeliğini yok edeceğim ve anlayanların anlayışına hiç değer vermeyeceğim. Tanrı'ya insan bilgeliğinin ne kadar budalaca göründüğünü görmüyor musunuz?

"Francesco dehşet içinde dinlemiş. Savonarola'ya niçin sanat ve bilime kucak açmadığını, niçin onları yok etmeyi aklına koyduğunu sormuş. Savonarola'ya günaha karşı birleşmeleri gerektiğini, inancın gerçek ve güzelliğinin kaynağı olduğunu, o yüzden düşman olmalarına imkân bulunmadığını anlatmış. Ama Savonarola kafasını sallamış. Gerçeğin ve güzelliğin sadece inancın hizmetkârları olduğunu söylemiş. Bunun dışında bir amaçla kullanıldıkları zaman, gurur ve faydacılık insanları günaha sürükler, demiş.

"'Ve bu yüzden,' demiş Francesco'ya. 'Asla vazgeçmeyeceğim. Bu kitaplarda ve tablolarla daha sonra yak›lacak olanlardan çok daha fazla şeytan var. Oyun kâğıtları ve zarlar budalaları ayar-tır ama senin "Bilgeliğin" güçlü ve kudretli olanlar›n ayart›c›s›d›r. Bu kentteki en büyük aileler senin hamin olmak için yarışıyorlar. Filozofların, yapıtları en çok okunan şairlere vaaz veriyor. Ressamlar› ve resimlerini fikirleriyle zehirliyorsun sonra o resimler prenslerin saraylar›na as›l›yor, freskler her kilisenin duvarlar›n›, tavanlar›n› dolduruyor. Düklere ve krallara kadar erişiyorsun, çünkü onlar da etraflarını senin müritleriyle doldurmuş durumdadır, sana minnettar olan astrologlardan, mühendislerden medet umuyor, kitaplar›n› yorumlatmak için senin bilginlerini tutuyorlar. Hayır,' demiş. 'Gurur ve faydacılığın Floransa'yı tekrar ele geçirmesine izin ver-

365

lan Caldwell & Dustin Thomason

meyeceğim. Senin sevdiğin gerçek ve güzellik sahte idoller, boş şeyler ve insanlar kötülüğe sürüklüyorlar.'

"Francesco, Savonarola ile kendi nedenlerinin asla uzlaşmayacağını anlamış ve gitmeye davranmış, ama son bir öfkeyle dönüp Savonarola'ya niyetini anlatmış. 'Benim taleplerimi kabul etmeyecek olursan,' demiş Francesco. 'O zaman tüm dünyaya senin bir peygamber değil bir deli olduğunu göstereceğim. Alevler beni yok edene kadar piramitindeki her kitabı, her resmi taşıyacağım ve ellerine benim kanım bulaşacak. Ve tüm dünya sana arkasını dönecek.'

"Savonarola hiç beklemediği bir şey söylediğinde Francesco yine gitmeye hazırlanıyormuş. 'Benim fikrim değiştirilemez,' demiş adam. 'Ama eğer sen bu inançların yüzünden ölmeyi arzu ediyorsan, o zaman sana sayg› duyanım ve sana bir oğlum gibiyim bakanım. Tann'nın gözünde yeniden doğuş için samimi olan her sebep geçerlidir. Gerçekten kutsal bir amacı olan her şehit kendi küllerinden yeniden yükselecek ve cennete al›nacakt›r. Senin inançlarına sahip bir adam›n yok olduğunu görmek istemem ama senin temsil ettiğin adamlar, senin korumaya niyetli olduğun nesnelerin sahipleri, sadece hırs, tamah ve kibirle hareket ederler. Zor kullan›lmad›kça asla Tann'n›n dileklerini benimsemezler. Bazen Tann inanc› s›namak için masumların kurban edilmesini buyurur ve belki de şimdi yapacağı da budur.'

"Francesco, ona karşı çıkmak istemiş, bilgi ve güzelliğin yozlaşmış insan ruhunu korumak için kurban edilemeyeceğini söylemek istemiş, ama kendi adamları Donato

ile Rodrigo'yu düşünmüş ve Savonarola'nın sözlerinin gerçek olduğunu görmüş. Kibir ve hırsın hümanistler arasında bile görüldüğünü kavrayıp bunun bir çözümü olmadığını anlamış. Savonarola keşişlerin tören için hazırlan-

366

4'ün Kuralı

ması gerektiğini söyleyerek ondan manastın terk etmesini istemiş ve Francesco da itaat etmiş.

"Bu haberlerle adamların yanına döndükten sonra, son eylemleri için hazırlanmaya başlamışlar. Dört adam, Francesco ve Terragni, Matteo ve Cesare Signoria Meydanı'na gitmiş. Savonarola'nın adamları ateşi hazırlarken, Francesco, Matteo ve Cesare, Francesco'nun ahdettiği şekilde metinleri ve resimleri piramitten taşımaya başlamışlar. Terragni izleyerek ve yazarak bekliyormuş.

Yardımcılar Savonarola'ya hazırlıklar durdurmaları gerekir mi diye sorduklarında, o devam etmeleri gerektiğini söylemiş. Francesco ve kardeşler sürekli gidip gelerek, kucak dolusu kitabı piramitten alıp güvenli bir uzaklığa dikerlerken, Savonarola, onlara ateşin yakılacağını söylemiş. Devam ettikleri takdirde öleceklerini ilan etmiş. Üç adam da onu duymazdan gelmişler.

"O anda tüm kent halkı meydanda toplanmış ateşi görmek için bekliyormuş. Kalabalık şarkılar söylüyormuş. Piramidin tabanından alevler yükselmiş ve giderek büyümüş. Francesco ve iki kardeş hâlâ gidip geliyorlarmış. Alevler kızıştıkça giysilerini yüzlerine dolamışlar ve dumanı solumamaya çalışmışlar. Ellerini korumak için eldivenler giymişler, ama alevler onları sarmaya başlamış. Üçüncü veya dördüncü gidiş gelişten sonra yüzleri dumandan kararmış. Elleri ve ayakları alevlerin içinde dolaşmaktan siyah olmuş. Adamlar ölümün yaklaştığını hissetmişler ve o anda diye yazmış mimar, şehitliğin şan ve şerefini algıladılar.

"Taşıdıkları kitaplar çoğalınca, Savonarola el arabası olan bir keşişe her şeyi tekrar alevlerin içine taşımasını emretmiş. Adamlar kitapları ve resimleri taşıdıkları yere bırakır bırakmaz, keşiş onları toplayıp geri getiriyormuş. Altı yedi gidiş gelişten sonra, Francesco'nun ateşten kurtardığı her şey yanmış.

Matteo ve Cesare resim-

367

lan Caldwell & Dustin Thomason

lerden vazgeçmişler, çünkü tuvaler parçalanmış. Üçü de elleriyle kitap kaplarına vurarak alevleri söndürmeye, iç sayfaları yanmaktan korumaya çalışıyorlarmış. İçlerinden biri Tanrı'ya feryat ederek ıstırap içinde haykırmaya başlamış.

"Artık herhangi bir şeyi kurtarma ümidi yokmuş. Piramitteki tüm sanat eserleri harap olmuş, kitapların çoğu kömür kesilmiş. El arabalı keşiş hâlâ onları kurtardıklarını ateşe taşıyormuş. Her seferinde, üçünün ancak götürebildiği kadar eseri geri götürüyormuş. Kalabalık giderek sessizleşmiş. Islıklar, sataşmalar kesilmiş. Francesco'ya bağırarak, ona kitapları kurtarmaya çalıştığı için aptal olduğunu haykıranlar susmuş. Birkaç kişi durmaları için seslenmiş. Ama üçü de gidip gelmeye devam etmişler, kollarını alevlere daldırıp küllerin içine tırmıyor, birkaç saniye görünmez oluyor sonra tekrar ortaya

çıkıyorlarmış. Artık meydanda duyulan en yüksek ses alevlerin gürlemesiymiş. Üç adam nefes nefese kalmışlar. O kadar çok duman solumuşlar ki bağırıyorlarmış bile. Mimar, kitapları taşıdıkları yere her gidişlerinde, alevler derilerini yaktığından el ve ayaklarında açık yaralar oluştuğunu görebilirdiniz, diyor.

"İçlerinden biri nihayet küllerin içine yüzükoyun yıkılmış. Bu en gençleri Matteo'ymuş. Cesare, ona yardım etmek için duracak olmuş ama Francesco, onu çekip sürüklemiş. Matteo artık hareket etmiyormuş. Alevler her tarafını sarmış ve bedeni piramidin içine gömülmüş. Cesare, ona seslenmeye, ayağa kalkmasını söylemeye çalışıyormuş ama Matteo cevap vermiyormuş. Cesare de onu kaldırmaya çalışırken yığılıp kalmış. Francesco bütün bunları ateşin kenarından izlemiş. Cesare'nin Matteo'yu çağıran sesini duyup bu sesin de alevler içinde giderek azaldığını işitince yapayalnız kaldığını anlayarak dizlerinin üstüne çökmüş. Bir an hiç kıpırdamamış.

368

4'ün Kuralı

"Tam kalabalık onun öldüğünü düşünürken kendini zorlayıp ayağa kalkmış. Son bir kez ateşe ulaşmış, iki avucunu külle doldurmuş ve Savonarola'ya doğru

sendelemiş. Savonarola'nın adamlarından biri önünü kesmeye çalışmış, ama Francesco olduğu yerde durmuş ve parmaklarını açıp külleri kum gibi aralardan yere dökmüş. Sonra da, 'inde ferunt, totidem qui vivere debeat annos, cor-pore de patrioparvum phoenica renasci,' demiş. Bu Ovid'den. 'Babanın bedeninden küçük bir Zümrüdüanka doğdu yeniden, kaderinde aynı sayıda yılı yaşamak yazılı olarak,' anlamına geliyor. Sonra Savonarola'nın ayaklan dibine düşüp ölmüş. "Terragni'nin yazdıkları Colonna'nın gömülme töreniyle bitiyor. Francesco ve iki kardeş için, aileleri ve hümanist dostları ner-deyse imparatorlara yakışır cenaze törenleri yapmışlar. Şimdi şehitliklerinin başarılı olduğunu biliyoruz. Birkaç hafta içinde kamuoyu Savonarola'nın aleyhine dönmüş. Floransa onun aşırılıklarından, zulmünden ve karanlığından bezmiş. Düşmanları onu çökertmek için hakkında söylentiler çıkarmış. Papa Alexander, onu aforoz etmiş. Savonarola direnince de, Alexander bu kez onu dine karşı gelmek ve insanları kışkırtmakla suçlamış. Ölümüne mahkûm edilmiş. 23 Mayıs'ta, Francesco'nun yanarak ölmesinden sadece üç ay sonra, Floransa da Signoria Meydanı bir başka yakma törenine tanıklık etmiş. Daha önceki ateşlerin yakıldığı aynı yerde bu kez Savonarola'yı asmışlar ve vücudunu sığa bağlayarak yakmışlar."

"Peki Terragni'ye ne olmuş?" diye sordum.

"Bütün bildiğimiz Francesco'ya verdiği sözü tuttuğu. Ertesi yıl, yani 1499'da Aldus Hypnerotomachia'yı basmış."

Sandalyeden kalktı, oturamayacak kadar heyecanlıydı.

"O zamandan beri," dedi Paul. "Bu kitabı çözmeye çalışan herkes, on beşinci yüzyılda yapılmış bir kilide on dokuzuncu veya yir-

369

F:24

I

lan Caldwell & Dustin Thomason

minci yüzyılda yapılmış anahtarları sokmaya çalışmış." Arkasına yaslandı ve nefesini dışarı verdi. "Şu ana kadar."

Sonra yorgun bir biçimde sustu. Kapının önünden ayak sesleri geçti. Sersemlemiş bir vaziyette ona baktım. Yavaş yavaş gerçeğe, dış dünyanın gerçeklerine dönüyordum, Savonarola ve Francesco Colonna beynimin gerilerinde bir rafa kalkıyordu. Ancak iki dünya arasında huzursuz edici bir etkileşim vardı. Paul'e baktı ve onun bir biçimde iki dünya arasındaki kesişme noktası, zamanı yine zamana bağlayan bir bağ haline geldiğini fark ettim.

"İnanamıyorum," dedim.

Babam burada olmalıydı. Babam, Richard Curry ve McBee. Bu kitabı bilen ve çözmek için fedakârlıklarda bulunan herkes. Bu hepsi için bir armağandı.

"Francesco üç değişik sınır işaretiyle mezara giden yönleri belirtmiş," dedi Paul. "Yeri bulmak zor olmaz. Hatta boyutları bile vermiş ve içindekileri listelemiş. Tek eksik mezarın şifresini gösteren plan. Terragni giriş için özel bir silindir kilit tasarlamış. Francesco'nun söylediğine göre tamamen hava geçirmez bir kilit, öyle ki, birisi kitabın sırtına çözene kadar ne dışarı girebilirmiş ne de rutubet. Kilidin planını ve açmak için gerekli talimatları da vermek niyetinde olduğunu tekrarlıyor, ama Savonarola hakkında konuşmak dikkatini dağıtmış. Belki Terragni'ye onu da final bölümlerine koymasını söylemiştir, ancak Terragni'nin ilgilenecek çok fazla şeyi olduğu için o da koymamış."

"Taft'ın bürosunda aradığın oydu."

Paul başıyla onayladı. "Richard otuz yıl önce bulduğunda liman şefinin günlüğünün arasında bir plan olduğunu söylüyor. Sanırım Bill'in günlüğü bulmasına izin verdiği zaman Vincent onu kendine saklamış."

370

4 'ün Kuralı

"Peki alabildin mi?"

Kafasını salladı. "Tek alabildiğim Vincent'in eski, el yazısıyla yazılmış notları."

"Peki ne yapmayı düşünüyorsun?" diye sordum.

Paul masanın altında başka bir şey aramaya başladı. "Vincent'in insafına kalmış durumdayım."

"Ona ne kadar söyledin?"

Elleri tekrar görüldüğünde boştular. Sabrını yitirip sandalyesini iterek, dizlerinin üstüne çöküp masanın altına girdi. "Mezar hakkında hiçbir ayrıntıyı bilmiyor. Sadece var olduğunu biliyor."

Yerde belli belirsiz izler olduğunu fark ettim, masanın metal ayaklarının gerisine doğru, çeyrek daireler şeklinde tekerlek izleri.

"Dün gece Francesco'nun Hypnerotomachia'nın ikinci yansında söylediği her şeyi gösteren bir harita yapmaya başladım. Mevki, boyutlar, işaretler. Vincent'in ne bulduğunu görmeye gelebileceğini de biliyordum, o yüzden haritamı, bu odada yaptığım en iyi şeyleri saklamak için kullandığım yere koydum."

İki metalin birbirine sürtünmesinden doğan bir ses oldu ve masanın öteki ucunun altından bir tornavida çıktı. Paul. Tornavidayı masanın altına tutturmak için kullandığı uzun seloteyp elinden sarkıyordu. Bandı söküp aldı ve sonra masayı bize doğru döndürdü. Masanın ön ayakları seramik yüzeydeki izler boyunca kaydı ve birden havalandırma kanalının ağzı ortaya çıktı. Önünde dört vidayla tutturulmuş bir zgarayla. Vidaların üstündeki boyalı kısımlar aşınmış görünüyordu.

Paul ızgarayı tutan vidaları sökmeye başladı. Sonunda kapak yerinden çıktı ve Paul elini kanalın içine daldırdı. Elini geri çektiğinde içi kâğıt dolu bir zarf tutuyordu. İlk tepkim dönüp kimse bizi

371

lan Caldwell & Dustin Thomason

izliyor mu diye kapıdaki cama bakmak oldu. İşte o zaman camın niye siyah kâğıtla kapatılmış olduğunu anladım.

Paul zarfı açtı. Önce bir çift fotoğraf çıkardı, ikisi de sık sık ellenmekten yıpranmış durumdaydı. İlk fotoğraf Paul'le Richard Curry'nin İtalya'da çekilmiş bir pozuydu. Floransa'da, Signoria Meydanı'nın ortasında, Neptün Çeşmesi'nin önünde duruyorlardı. Geri planda hafif bulanık olarak Michelangelo'nun David'inin bir kopyası vardı. Paul şort giymişti ve omzunda sırt çantası asılıydı. Richard Curry ise takım elbiseliydi ama kravatı gevşek ve yakası açıktı. Her ikisi de gülümsüyorlardı.

İkinci fotoğrafta ise dördümüz vardık, ikinci yılımızda çekilmişti. Paul önde diz çökmüştü, boynunda ödünç alınmış bir kravat vardı ve elinde bir madalya tutuyordu. Diğer üçümüz onun etrafında ayaktaydık, arka planda merakla bize bakan iki profesör görünüyordu. Paul, Princeton Francophile Derneği'nin geleneksel deneme yarışmasını kazanmıştı az önce. Biz onu desteklemek için Fransız tarihinden bazı kişiliklerin kılığında gelmiştik. Ben Robespierre, Gil, Napolyon ve Charlie de kostüm mağazasında bulduğumuz kocaman, kasnaklı bir elbisenin içinde Marie Antoinette olmuştu.

Paul'ün fotoğraflarla bir işi yok gibiydi o an, bakmaya çok alışık olduğu belliydi, ikisini de dikkatle masanın üzerine bıraktı. Şimdi zarfın geri kalanını boşaltıyordu. Benim kâğıt tornan sandığım şey, aslında zarfa sığsın diye pek çok kez katlanmış büyük bir kâğıttı.

"İşte bu," dedi, masanın üzerine yayıp.

Bu en ince ayrıntıya kadar, elle çizilmiş topolojik bir haritaydı. Yükselti eğrileri muntazam olmayan daireler şeklinde, hafifçe çizilmiş yön işaretleriyle birlikte gösterilmişti. Ortaya yakın bir yere, kırmızı kalemle, haça benzer, köşeli bir şekil çizilmişti. Köşedeki ölçeğe göre, şekil, kabaca bir öğrenci yurdu boyutlanındaydı.

372

4 'ün Kuralı

"Bu o mu?" diye sordum.

Başıyla onayladı.

Çok büyüktü. Bir an ikimiz de sessizce oturup bu bilgiyi hazmetmeye çalıştık.

"Ne yapmay düşünüyorsun bu haritayla?" dedim, küçük odanın içi dayanılmaz hale gelmişti.

Paul elini açtı. Havalandırma kapağının dört küçük vidası minik tohumlar gibi duruyordu avucunda. "Güvenli bir yere koymay."

"Yine aynı yere mi?"

"Hayır."

Tekrar eğilip havalandırma kapağını vidalamaya başladı, sanki üstüne bir soğukkanlılık gelmiş gibiydi. Doğrulup duvardaki kâğıtları toplamaya başladı,

mesajlar birbiri ard›na gözden kaybolu-yorlard›. Krallar ve canavarlar, eski isimler, kimsenin görmesini beklemediği çeşitli notlar. Haritaya bakmayı sürdürerek, "İyi de ne yapacaksın bunu?" dedim. Öteki kâğıtları elinde buruşturdu. Duvarlar yine beyaz görünmeye başlamıştı. Tekrar oturup haritay› iz yerlerinden katlad›ktan sonra, çok net bir sesle, "Onu sana veriyorum," dedi.

"Ne?"

Paul haritayı zarfa koyup elime tutuşturmuştu bile. Fotoğrafları kendine saklamıştı.

"İlk öğrenen sen olacaksın diye söz vermiştim. Sen bunu hak ettin."

Sanki verdiği bir sözü tutuyormuş gibi konuşmuştu.

"Benim bununla ne yapmam› istiyorsun?"

Gülümsedi. "Kaybetme."

"Ya Taft aramaya gelirse ne olacak?"

373

Ian Caldwell & Dustin Thomason

"Zaten sorun bu. Gelirse bende arayacaktır." Paul tekrar konuşmaya başlamadan bir süre durdu. "Ayrıca, haritaya aşına hale gelmeni istiyorum."

"Neden?"

Tekrar oturdu. "Çünkü birlikte çalışmamızı istiyorum. Fran-cesco'nun gizli mezar›n› birlikte bulal›m istiyorum."

Sonunda anlamıştım. "Gelecek yıl."

Başını salladı. "Chicago'da. Ve Roma'da."

Havaland›rma, ›zgaradan f›s›lt›l› sesler ç›kartarak son kez p›r p›r etti.

Söylemeyi tek becerebildiğim şey, "Bu senin," oldu. "Senin tezin. Sen tamamına erdirdin."

"Bu bir tezden çok daha büyük bir şey Tom."

"Doktora tezinden de çok büyük hatta."

"Kesinlikle."

Sesindeki anlamı o an fark edebildim. Bu sadece bir başlangıçtı.

"Bunu tek başıma yapmak istemiyorum," dedi.

"Ben ne yapabilirim ki?"

Gülümsedi. "Şimdilik sadece haritayı sakla. Bırak bir süre cebini yaksın."

Elimdeki zarfın hafifliği, uçuculuğu beni ürkütüyordu. Hypne-rotomachia'nın tüm bilgeliğini avucumun içinde tutuyor olmak, sanki bütün bunlar›n ard›nda yatan gerçeği inkâr etmek gibi geliyordu.

Sonunda saatine bir göz at›p, "Hadi kalk," dedi. "Eve dönelim. Charlie için bir şeyler toparlamamız lazım."

Koluyla çalışmalarının son kalıntılarını da süpürüp çöpe attı. Küçük odada artık Paul'den ya da Colonna'dan veya onları beş yüz yıl öteden birbirlerine bağlayan uzun düşünce zincirinden hiçbir iz kalmamıştı artık. Camdaki siyah kâğıt parçası da gitmişti.

374

Bölüm 24

Daedalus'tan gelmiş iş müracaatı formundaki son soru bir bilmeceydi: Bir kurbağa on beş metrelik bir kuyuya düşüyor ve tekrar yukarı çıkması gerekiyor. Her gün yaklaşık doksan santim kadar çıkabiliyor ama geceleri de altmış santim geri kayıyor. Kaçmayı kaç günde başarabilir?

Charlie asla kaçamayacağını, çünkü on beş metre derine düşen bir kurbağanın tekrar yukarı çıkamayacağını söylemişti. Paul antik çağlarda bir filozofun, gökteki yıldızlara bakarak yürürken bir kuyuya düşüp öldüğünü anlatmıştı. Gil'in cevabı ise, bir kurbağanın kuyuya tırmandığını hiç duymadığı ve bütün bunlar›n Teksas'taki yazılım işleriyle ne ilgisi olduğunu anlamadığı olmuştu.

Sanırım doğru cevap kırk sekiz gün olacaktı, yani başka bir deyişle, tahmin edilenden iki gün daha az. İşin hilesi, kurbağanın sonuçta her gün bir otuz santim kadar tırmandığını kavramak›, ama k›rk sekizinci gün t›rman›yor ve geri kaymadan kuyudan çıkmış oluyordu.

O anda neden bunu hatırladığımı bilmiyordum. Belki de, bilmecelerin kendiliklerinden kor gibi parlad›klan, bir deneyimin yo-

375

Ian Caldwell & Dustin Thomason

lunu bilgelikten başka hiçbir şeyin aydınlatamadığı o anlardan biriydi. Köylülerin yansının daima yalan söylediği, öteki yarısının da daima doğruyu söylediği bir dünyada; aralarındaki mesafe, asla kapanmayan sonsuz yarımalar yüzünden azaldığı için tavşanın kaplumbağayı asla yakalayamadığı bir yerde; **kurtla koyunun ya da koyunla lahananın, nehrin aynın yakasında asla bırakılamadığı, çünkü düzenin birinin diğerini yemesi üzerine kurulu olduğu ve sizin de bunu önlemek için yapabilecek hiçbir şeyinizin olmadığı bir dünyada;** böyle bir dünyada, öngörü dışında her şey mantıklı olabilir. Bir bilmece gökyüzüne kurulmuş bir kaledir, eğer aşağı bakmazsanız mükemmel bir şekilde içinde yaşayabilirsiniz. Paul'un bana anlattıklarının muhteşem gerçeküstülüğü - çok eskiden yaşamış bir keşişle bir hümanistin rekabeti sonucunda, unutulmuş bir ormanın derinliklerinde yatan hazine dolu bir gizli mezar- Hypnerotomachia'nın, yani şifreli yazılmış, çözülmesi imkânsız, beş yüz yıl boyunca bilim adamları tarafından görmezden gelinmiş bir kitabın var olabilmesi gibi, çok daha temel bir gerçeküstülüğe dayanıyordu. Bu olamazdı; ama yine de bana benim kadar gerçek geliyordu. Onun varlığını kabul edince o zaman temel atılmış oluyordu ve gerçeküstü kale de yapılabilirdi. Geri kalan sadece taş ve kireç bulmaktan ibaretti.

Asansörün kapılan açılıp da kütüphane lobisi kış ışığında yerçekimi olmayan bir yermiş gibi görününce, sanki bir tünelden çıkmışız gibi hissettim. Ne zaman Daedalus'un bilmececi aklıma gelse, kurbağanın son gece tırmanıp da geri kaymayınca ne kadar şaşırdığını düşünüyordum. Tıpkı benim şimdi hissettiğim gibi, kuyunun başına gelince birden bir hızlanma, beklenmedik bir şekilde yolun sonuna varmış olma duygusuna kapılmış olmalıydı. Çocukluğumdan beri bildiğim bir bilmece, Hypnerotomachia bilmececi, bir günden daha kısa bir zamanda çözülmüştü.

376

4'ün Kuralı

Kütüphanenin ön tarafındaki turnikeden geçtik ve soğuk rüzgâr tüm hışımıyla içeri dalıverdi. Paul kapıyı açmış beklerken paltoma sıkıca sanndım. Her yerde kar vardı, ne taşlar ne duvarlar, ne de gölgeler kalmıştı, sadece beyazın parlak kasırganal hâkimdi ortama. Benim aklımda ise sadece Chicago ve Teksas; mezuniyet; Dod ve ev vardı. İşte dönmüştüm aniden, yerüstüne çıkmıştım. Güneye doğru yürümeye başladık. Yurda doğru giderken yolda devrilmiş bir çöp bidonu gördük. Kann üstüne küçük çöp yığınları saçılmıştı ve sincaplar derhal gelmiş elma koçanlarını, yansı boş losyon şişelerini çekiştirmeye, yemeye başlamadan önce karşılarına çıkan her şeyi koklamaya başlamışlardı bile. Bunlar seçici küçük yaratıklardı. Deneyimleri onlara burada daima yiyecek bulunacağını, her gün yenilerinin geleceğini öğretmişti, o yüzden meşe palamutlarını ve diğer yemişleri gömme ihtiyacı duymuyorlardı. Devrilmiş bidonun tekerleğine akbaba iriliğinde bir karga konmuş, öncelik talep ediyordu ama, sincaplar onu görmezden geliyor, sohbet edip atıştırmayı sürdürüyorlardı.

"Biliyor musun karga bana ne hatırlattı?" dedi Paul.

Başımı salladım. Kuş öfkeli bir biçimde havalandı, kanatları akıllıca almaz genişlikte açıldı ve bir torba ekmek karnınla birlikte kaçtı.

"Aeschylus'un kafasına bir kaplumbağa düşürüp ölmesine yol açan kartalı," dedi Paul.

Acaba dalga mı geçiyor diye yüzüne baktım.

"Aeschylus keldi," diye devam etti. "Kartalsa ağzındaki kabuğu bir kayaya atıp kırarak istiyordu. Aradaki farkı bilemezdi."

377

lan Galdvelli & Dustin Thomason

Bu da bana yine yürürken kuyuya düşen filozofu hatırlatmıştı. Paul'un kafası hep böyle çalışıyordu, bugünü geçmişin içine sokuyor, geçmişin yatağını yapıyordu.

"Şu anda dilediğin yerde olabilseydin," diye sordum. "Nerde olmak isterdin?"

Şaşkın bir şekilde bana baktı. "Herhangi bir yer olabilir mi?"

Başımınla onayladım.

"Elimde bir kürekle Roma'da."

Sincaplardan biri önündeki ekmekten kafasını kaldırıp bize baktı.

Paul, bana döndü. "Ya sen," dedi. "Teksas'ta mı?"

"Hayır."

"Chicago'da mı?"

"Bilmiyorum."

Sanat müzesini Dod'dan ayr›lan arka bahçeden geçiyorduk. Karda ayak izleri vard› burada. Zikzaklar çizerek ileri geri gidiyorlard›.

"Biliyor musun Charlie ne dedi bana?" dedi ayak izlerine bakarak.

"Ne?"

"Silahla ateş ettiğinde mermi düşme hızıyla aynı hızda gidermiş."

Bu fiziğe giriş dersinde öğrendiğim şeylere benziyordu.

"Yerçekiminden asla kaçam›yorsun," dedi Paul. "Ne kadar h›zl› gidersen git, yine de taş gibi düşüyorsun. O zaman insan yatay hareketin bir illüzyondan ibaret olup olmadığını merak ediyor. Sadece düşmediğimize kendimizi inandırmak için mi hareket ediyoruz, diye."

"Nereye varmak istiyorsun?"

378

4'ün Kural›

"Kaplumbağa kabuğu," dedi. "Bu bir kehanetin parçasıydı. Bir kâhin. Aeschylus'un cennetten gelecek bir soluk yüzünden öleceğini söylemişti."

Cennetten gelen soluk, diye düşündüm, Tann'nın kahkahası. "Aeschylus kehanetten kaçamad›," diye devam etti Paul. "Biz de yerçekiminden kaçamay›z." Parmaklar›n› bir kuşun kanat çırpışına benzer bir hareketle sallad›. "Cennet ve yeryüzü, tek bir sesle konuşuyor."

Hayvanat bahçesine gitmiş bir çocuk gibi, gördüğü her şeyi içine sığdırabilmek istercesine kocaman açılmıştı gözleri.

"Muhtemelen bunu bütün k›zlara söylüyorsunuzdur," dedim. Gülümsedi. "Pardon. Aşın duyarlıyım şu anda. Ayaklarım yerden kesilmiş gibi. Bilmiyorum neden."

Ben biliyordum. Şu anda gizli mezar hakkında endişe eden, Hypnerotomachia'yı düşünen başka biri vardı. Atlas da dünya omuzlarında olmasa kendini daha hafif hissederdı mutlaka.

"Senin sorun gibi," dedi, odamıza doğru yürürken, geri geri yürüyüp yanıma gelmişti. "Dilediğin yerde olabilseydin, nerde olmak isterdin?" Avuçlarını açtı ve sanki gerçek gelip kondu ellerine. "Cevap: Fark etmezdi, çünkü nereye gidersen git, yine de düşüyorsun." Bunları söylerken, sanki hepimizin boşluğa düşmesinde dertlenecek bir şey yokmuş gibi gülüyordu. Öyle görünüyordu ki, herhangi bir yerde olup herhangi bir şey yapacak olmanın fark etmeyeceğini söylerken, benimle birlikte Dod'da olman›n, elinde kürekle Roma'da olmakla eş değerde olduğunu anlatmaya çalışıyordu. Kendi tarzıyla, kendi kelimeleriyle, diye düşündüm, mutlu olduğunu ifade ediyor.

Cebinden anahtarını buldu ve kilide soktu. İçeri girdiğimizde oda dingindi.

Dünden beri bu ortamda çok fazla hareket olmuştu,

379

lan Caldsvell & Dustin Thomason

zorla girilmiş, polisler, güvenlik görevlileri gelip gitmişti, şimdi odayı boş ve karanlık görmek insan› tedirgin ediyordu.

Paul yan›mdan ayr›l›p paltosunu b›rakmak üzere yatak odam›za gitti. Bense içgüdüsel olarak mesaj var mı diye telefona baktım. Hışırtılar arasında Gil'in sesi duyuldu. Hey, Tom sizi sonra bulmaya çalışacağım ama... bütün bunlar arasında hastaneye tekrar gidebileceğim gibi görünmüyor o yüzden...

Charlie'ye benim için... Tom... resmi k›yafet. Benden... laz›msa alabilirsin. Resmi kıyafet. Balo. O anda ikinci mesaj başladı.

Tom, benim Katie. Burada karanlık odadaki işim bitmez hazırlıklara yardım etmek üzere kulübe gideceğimi söylemek istedim. Sanıyorum sen Gil'le birlikte geleceğini söylemiştin. Bir duraklama. O yüzden bu gece konuşuruz diye düşünüyorum.

Telefonu kapamadan önce bir an duraklamış gibi görünüyordu, sanki yarım kalmış işi hatırlattığı son sözlerinde vurgulamayı doğru yaptığından emin değilmiş gibiydi.

"Neler oluyor?" diye seslendi Paul yatak odas›ndan. "Haz›rlanmam laz›m," dedim sakın bir sesle, her şeyin yerli yerine oturması gerektiğini hissederek. Paul odadan geldi. "Ne?" "Baloya."

Anlamamıştı. Karanlık odada Katie ile konuştuklarımızı ona anlatmamıştım. Bugün görmüş olduklarım, bana anlattığı her şey, dünyayı ekseninden oynatmıştı. Ama ardından gelen sessizlikte, kendimi daha önce durduğum yerde bulmuştum yine.

Bırakmaya yemin ettiğim eski metresim beni ayartmak için geri dönmüştü. Bu ana kadar, içinden çıkamadığım bir döngüye kapılmıştım. Colon-na'n>n kitab> mükemmel imgelemiyse beni kör etmiş, çok küçük bir

380

4 'ün Kural>

bedel karşılığında kendimi ona hasretmemi sağlamış, dünyadan elimi eteğimi çekmeme neden olmuştu. Bu garip pazarlığı yaratan Francesco aynı zamanda onun adını da koymuştu: Hypnerotomachia, bir düşün içindeki aşk mücadelesi. Eğer hayatta ayaklanmı sınırsız basmam, bu mücadeleye ve onun yarattığı düşe direnmem gereken -eğer kendisini çalınca bana adanmış bir aşkın varlığını, Katie'ye vermiş olduğum söz>rlamam gereken- bir an varsa, işte o bu andı.

"Sorun ne?" diye sordu Paul.

Ona nasıl anlatacağımı bilmiyordum. Hatta ona neyi anlatmam gerektiğinden bile emin değildim. "Al," dedim elimi uzatıp. Ama kıpırdamadı. "Haritayı al."

"Neden?" Önce hayretle baktı, hâlâ dediklerimi anlayamayacak kadar heyecanlıydı.

"Yapamam Paul. Özür dilerim." Gülümsemesi dondu. "Ne demek istiyorsun?" "Bunun üzerinde çalışmam artık." Haritayı eline bıraktım. "Bu senin."

"Bu bizim," dedi, bana neler olduğunu anlamaya çalışarak.

Ama değildi. Bu bize ait değildi; aslında başından beri biz ona, yani kitaba ait olmuştuk.

"Özür dilerim, yapamayacağım."

Ne burada, ne Chicago'da, ne de Roma'da.

"Ama yaptın," dedi. "Bitti art>k. Tek eksik kilidi açmak için gereken plan."

Yine de aramıza durumun kesinliği girmişti. Bakışlarında bir ifade, boşluyormuş gibi bir ifade belirmişti. Sanki daha önce tu-

381

lan Galdvvel & Dustin Thomason

tunduğu şamandıra birden elinden kaçmış ve onu batmaya terk etmiş, tüm dünya altüst olmuş gibi. Birbirimizi çok iyi tanımiştık ve o tek kelime etmese de, hissettiğim özgürlüğün, ben doğmadan önce başlamış bir olaylar zincirinden kurtuluşumun, onda aksi yansıma yarattığını biliyordum.

"Bu bir tercih sorunu değil ki," dedi kendini toplayıp. "İstersen ikisini bir arada yürütebilirsin." "Sanmıyorum." "Baban yapmıştı."

Babamın yapamadığını o da biliyordu. "Benim yardımına ihtiyacın yok ki," dedim. "İsteddiğini elde ettin zaten."

Ben de onun istediğini elde edemediğini biliyordum. Garip bir sessizlik oluştu, her ikimiz de diğerinin haklı olduğunu ama ikimizin de yanlış yapmadığını hissediyorduk. Prensiplerin matematiği gücünü yitirmişti. Sanki bana yalvarmak, davasını son bir kez daha savunmak istemiş gibi görünüyordu ama ümit yoktu ve o da bunu biliyordu.

Onun yerine, Gil'den binlerce kez duyduğum bir şakayı tekrarladı alçak sesle.

"Dünyada kalan son adam bir bara girse," diye m>r>ldand>. "Ne der?"

Paul başını pencereye doğru çevirmişti, ama panjuru açmaya kalkışmadı. Dünyada kalan son adamın ne diyeceğini ikimiz de biliyorduk. İçkisine bakıp, "Barmen bana bir içki daha ver," derdi.

"Üzgünüm," dedim.

Paul ise başka bir yerlerdeydi o an. "Richard'ı bulmam lazım," diye mırıldandı. "Paul?"

382

4 'ün Kural>

Döndü. "Ne dememi istiyorsun?"

"Curry'den ne istiyorsun?"

S

"Firestone'a giderken yolda sana ne sorduğumu hatırlıyor musun?" dedi. "Babanın kitabını hiç okumamış olsaydım ne olurdu diye sormuştum. Verdiğin cevabı hat>rl>yor musun?"

"Hiç tanışmamış olurduk dedim."

Binlerce hassas denge üst üste yığılmış ve ikimiz tanışabilmiş-tik; böylece şu an burada olabilmiştik. Kader beş yüz yıllık bir karmaşada gökyüzünde bir kale yapmıştı, ki bu iki üniversiteli çocuk da onun kralları olabilsin. Ben konuyu böyle alıyorum, demek istemişti.

"Gil'i görünce," dedi paltosunu alıp. "Başkanlık Odası'na artık ihtiyacım kalmadığını söyle."

Arabasının bozulup Enstitü yakınlarında bir yerde kaldığını anımsayınca, onun karlarda Curry'yi bulmak için yürüyeceğini düşündüm.

"Tek başına gitmek güvenli değil..." diye başladım.

Ama o hep tek başına gitmişti. Zaten kapıdan çıkıyordu o an.

Onu takip edebilirdim, bir dakika sonra hastaneyi arayıp Char-lie'den haber sormayabilirdim.

"Ayıldı ve konuşuyor," dedi hemşire. "Ve seni soruyor."

Şapkamı ve eldivenlerimi alıp fırlamıştım bile.

Tıp merkezinin yolunu yarılamaşken kar yağışı durdu. Birkaç blok sonra ufukta güneş bile görüldü. Bulutlar kurulu bir sofraya benzer bir görüntü yaratıyordu - servis kâseleri, çorba kâseleri, kulplu sürahiler, bir kaşıkla dans eden bir çatal- ve birden acıkmış olduğumu fark ettim. Charlie'nin hemşirenin dediği kadar iyi olmasını umdum. Ona yiyecek bir şeyler vermiş olmalarını diledim.

383

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Oda kapısına vardığımda, kapı fiziksel olarak Charlie'den daha caydınıcı olan tek kişi tarafından bloke edilmiş durumdaydı: annesi. Bayan Freeman, doktorun birine, Philadelphia'dan kalkan ilk trenle buralara kadar gelmiş, dekanın ofisinden bir adamın Char-lie'nin ciddi bir biçimde geçici uzaklaştırma cezasıyla karşı karşıya olduğunu anlatmasını dinlemiş ve fen öğretmeni olmadan önce on yedi yıl pratisyen hemşire olarak çalışmış biri olarak, bir doktorun lütfedip oğluna neyin iyi gelmeyeceğini anlatmasını çekecek halde olmadığını bildiriyordu. Doktorun önlüğünün renginden, daha önce Paul'le bana Charlie'nin durumunun istikrarlı olduğunu söyleyen doktor olduğunu anlamıştım. Hastane sözcükleri ve yapay gülücü-ğülle ta kendisiydi. Bu dağı yerinden oynatacak gülücüğün henüz icat edilmediğini anlamışa benzemiyordu.

Tam Charlie'nin odasına dalmak üzereyken, Bayan Freeman, beni fark etti.

"Thomas," dedi tüm gövdesiyle dönerek.

Bayan Freeman'ı görünce insan adeta bir jeolojik olguyu izler gibi oluyordu, sanki dikkatli olmazsanız ezilebilirdiniz. Annemin tek başına beni büyüttüğünü biliyordu ve o yüzden bana karışma zorunluluğu hissederd.

"Thomas!" diye tekrarlardı, artık bana bu biçimde hitap eden tek kişi olarak.

"Buraya gel."

Biraz yaklaştım.

"Onu neye bulaştırdın?" diye sordu.

"Sadece şey yapmaya çalışıyordu..."

Bir adım öne çıkıp beni köşeye sıkıştırdı. "Seni bu tür şeyler hakkında uyarmıştım. Uyamadım mı? Hani şu binanın çatısında çevirdiğiniz öteki işten sonra?"

Çan tokmağı. "Bayan Freeman, bu onun fikriydi..."

384

4'ün Kuralı

"Ah, hayır. Yine mi aynı şey? Benim Charlie'm dâhi değil, Thomas. Onu birilerinin ayartması gerekir."

Anneler. Sanırdınız ki trenden iterseniz Charlie bir daha yolun doğru tarafını bulamayacak. Bayan Freeman üçümüze bakıp kötü arkadaşlar olduğumuza karar vermişti. Benim tek ebeveynim olduğu, Paul'ün hiç olmadığı ve Gil'in de üvey akrabaları olduğu için, Charlie gibi aynı çatı altında yaşayan, düzgün örnekler göremeden yetişmiştik. Ve her nedense, bu grubun elinde çatal tutan, uzun kuyruklu da bendim. Ya bir de gerçeği bilseydi, diye düşündüm. Musa'yı ve boynuzlar filan.

İçeriden, "Onu rahat bırak," diye hırıltılı bir ses geldi.

Bayan Freeman eksenini ejrafında dönen dünya gibi döndü.

Charlie daha da zayıf bir sesle, "Tom, beni ordan çıkarmaya çalıştı," diyordu.

Gergin bir sessizlik oldu bir an. Bayan Freeman, bana, sanki, Sırtıma, oğlumun başını belaya soktuktan sonra çıkarmaya çalışmak marifet değil, der gibi bakıyordu. Ama Charlie tekrar konuşmaya başlayınca, içeri girmemi ve oğluyla onu böyle bağıştırmadan konuşmamı söyledi. Kendisinin doktorla biraz işi vardı.

"Ve Thomas," dedi yanından geçmeden. "Bu çocuğun aklına yeni fikirler sokayım deme sak>n."

Başımı salladım. Bayan Freeman fikirleri dört harflik bir kelimeye sığdırabilen tek öğretmendi tanıdığım.

Charlie her iki yan>nda metal korkuluklar> olan portatif bir hastane

karyolasında yatıyordu. Yatağın yanları böyle iri bir adamın kötü bir gecede sağdan sola dönerken düşmesini engelleyebilecek kadar yüksek değildi ama, korkulukların arasından bir süpürge sopası geçirip onu sonsuza dek yatağa, kalıcı bir nekahete mahkûm etmeye çok müsaitti. Ben, Şehrazad'ın öykülerindekinden çok daha faz-

385

F:25

Ian Caldvvell & Dustin Thomason

la hastane kâbusu yaşamıştım ve zaman bile onları hafızamdan silmeye yetmemişti. "Ziyaret saati on dakika sonra bitiyor," dedi hemşire saatine bakmadan. Bir eliyle böbrek biçimli bir tepsiyi, bir eliyle de bir bezi kavramıştı sıkıca. Boynundan yukarıya oldukça iyi görünüyordu. Köprücük kemiğinin üstünde bir yanık izi vardı, onun dışında sadece yorgun görünmekteydi. Asıl hasar göğsündeydi. Oradan beline kadar sargılar içindeydi, daha aşağısı hafif bir örtüyle örtülmüştü ve bazı yerlerde terle karışık cerahat sızmıştı bezlerin üstüne. "Altımı değiştirirlerken kalabilirsin istersen," dedi Charlie, dikkatimi yeniden yukarı doğru çevirmemi sağlamak için.

Gözleri sararmış gibiydi. Burnunun etrafında, becerebilse muhtemelen silmek isteyeceği bir ıslaklık vardı.

"Nasıl hissediyorsun kendini?" diye sordum. "Nasıl görünüyorum?" "Düşünülecek olursa, gayet iyi."

Gülümsemeyi başardı. Ama aşağı doğru bakmaya çalışınca, aslında nasıl görüldüğü hakkında hiçbir fikri olmadığını anladım. Sadece duygularına güvenmemesi gerektiğini bilecek kadar akıllı başına gelmişti.

"Başka kimse geldi mi?" diye sordum. Cevap vermesi biraz gecikti. "Gil gelmedi, eğer kastettiğin oysa."

"Ben herhangi birilerini kastetmiştim." "Belki annemi görememişsindir dışarda," diye gülümsedi Charlie ve fark>nda olmadan tekrarladı. "Kolayca gözden kaçabilir de."

Kapıya doğru baktım. Bayan Freeman hâlâ doktorla konuşuyordu.

386

4'ün Kural>

"Üzülme," dedi Charlie yanlış anlayarak. "Gil gelir." Ancak bu lafın ardından, hemşirenin Charlie'nin bilinci yerinde mi diye kontrol edebilecek birilerini çağırması gerekirdi. Gil şu an burada değilse, gelmeyecek demektir çünkü.

"Hey," dedi Charlie konuyu değiştirmek için. "Orda olanlarla ilgili bir sıkıntın yok ya?" "Ne?"

"Biliyorsun işte, Taft'ın söyledikleri." Kelimeleri hatırlamaya çalıştım. Aradan saatler geçmişti. Muhtemelen onun hatırladığı son şey oydu.

"Baban hakkında." Charlie pozisyon değiştirmeye çalıştı ve acıyla yüzünü buruşturdu. -

Ben ise yerimden kıpırdayamaz bir halde gözümü yatağın kenarına dikip kalmıştım. Bayan Freeman, doktora yeterince zorbalık etmiş olmalıydı ki, adam sonunda görüşmeye devam etmek için onu özel bir odaya götürmek zorunda kalmıştı. İkisi ileride bir kapının ardında kaybolunca koridor boşalmıştı.

"Bak," dedi Charlie zayıf bir sesle. "Böyle saçmal>klarla kimsenin kafan> karıştırmasına izin verme."

Bu tam da Charlie'nin ölümün eşiğinde yapacağı bir şeydi. Kalkmış benim dertlerimle uğraşıyordu.

"İyi olduğun için çok seviniyorum," dedim. Elimle elini sıktığımda, bana akıllıca önerilerde bulunmak üzere olduğunu biliyordum, o da ısrar etmedi. "Ben de."

Sonra bana yine gülümsedi ve ardından gülmeye başladı. "Belamı buluyordum," dedi ve başını salladı. Gözleri benim arkamda bir şeye takılmıştı. "Belamı buluyordum," dedi bir daha.

387

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Bayılıyor herhalde, diye düşündüm. Ama kafamı çevirip bakınca, kapıda elinde çiçeklerle Gil'in durmakta olduğunu gördüm.

"Bunları balo dekorlarından çaldım," dedi ikircikli bir tavırla, sanki gelişinin iyi karşılanacağından emin değilmiş gibiydi. "Hoşuna gitse iyi olur."

"Şarap yok mu?" Charlie'nin sesi solgundu.

Gil beceriksizce gülümsedi. "Sadece ucuz şeyler, sana göre değil." Yatağa yaklaştı ve Charlie'ye elini uzattı.

"Hemşire iki dakikamız olduğunu söyledi," dedi. "Kendini nasıl hissediyorsun?"

"Bundan iyi de olmuştum, bundan kötü de," dedi Charlie.

"Galiba annen burda," diye cevap verdi Gil, hâlâ lafa girmenin yolunu arıyordu.

Charlie yorulmaya başlamıştı ama yine de gülümsemeyi başardı. "Gözünden kaçtı herhalde?"

"Bu gece bize bir göz atmaya gelmeyeceksin galiba, değil mi?" diye sordu yavaşça Gil.

"Hastaneden çıkıp mı?" dedi Charlie, şu anda bu sorunun anlamını kavramaktan çok uzaktı.

"Evet."

"Belki," diye fısıldadı Charlie. "Buranın yemekleri..." Soluk verdi,

"...gerçekten korkunç."

Kösele suratlı hemşire zamanımızın dolduğunu ve Charlie'nin dinlenmesi gerektiğini söylemek üzere geldiğinde, onun başı da yastığa düşmüştü zaten.

"Sıkı uyu, şef," dedi Gil çiçekleri başucuna bırakırken.

Charlie, onu duymadı. Uykuya dalmıştı.

Çarkın dönüp ona bir daha baktı. Sargılar içinde ve serumların koruması

altında yatağına sıkıştırılmıştı. Bana çocukken oku-

388

4'ün Kuralı

duğum çizgi romanları anımsatmıştı. Çökmüş devin tıp tarafından yeniden yaratılmışı. Esrarengiz hastanın yerel doktorlarca iyileştirilişi. Gotham artık karanlıklara gömülmüştü ama başlıklar aynıydı. Bugün süper bir kahraman doğal bir afetle boğuşmuş ve yemeklerden şikâyet ederek hayatta kalmayı becermişti.

Ziyaretçi park yerine ulaştığımızda Gil, "İyileşecek mi?" diye sordu.

Saab park yerinde tek başına duruyordu, motor kapağı hâlâ düşen karları eritecek kadar sıcaktı.

"Sanırım."

"Göğsü gerçekten çok kötü görünüyor."

Yanan hastaların nasıl tedavi edildiğini bilmiyordum ama derinin tekrar düzelmesi pek kolay olmazdı herhalde.

"Geleceğini düşünmemiştim," dedim.

Gil duraksadı. "Keşke sizinle orda olsaydım çocuklar."

"Ne zaman?"

"Bütün gün."

"Bu bir şaka mı?"

Bana döndü. "Hayır. Ne anlama gelmesi gerekiyor?"

Arabanın yanında durduk. Ona kızmış olduğumu fark ettim: Charlie'ye söyleyecek bir şey bulmakta o kadar zorlanmasına, bu öğleden sonra Charlie'yi ziyaret etmek için öylesine korkmuş olmasına kızmıştım.

"Nerde olmak istiyorsan ordayın," dedim.

"Duyar duymaz geldim."

"Bizimle değildin."

"Ne zaman?" diye sordu. "Bu sabah mı?"

389

Ian Caldwell & Dustin Thomason

"Bütün zamanlarda."

"Tanrım. Tom..."

"O niye orda yatıyor, biliyor musun?"

"Çünkü yanlış karar vermiş."

"Çünkü yardım etmeye çalışıyordu. Taft'ın ofisine yalnız gitmemizi istemedi.

Paul'ün tünellerde başı derde girsin istemedi."

"Ne istiyorsun Tom? Özür mü? Mea culpa. Ben Charlie ile yaşanamam. Bu onun tarzı. O her zaman böyle."

"Sen de böyleydin. Bayan Freeman orda bana ne dedi biliyor musun? Beni görür görmez? Nassau Binası 'ndan çan tokmağını çaldığımızı."

Gil parmaklar›n› saçlar›n›n aras›ndan geçirdi.

"Bu yüzden beni suçluyor. Daima da beni suçlad›. Neden biliyor musun?"

"Çünkü Charlie'nin bir aziz olduğunu sanıyor."

"Çünkü senin böyle bir şey yapacak biri olduğuna inanamıyor."

"E, ne olmuş?"

"Sen böyle bir şeyi yapacak bir insansın. Sen böyle bir şeyi yaptın."

Bir süre ne diyeceğini bilemez göründü. "Acaba o gece size katılmadan önce altı şişe bira devirmiş olduğum hiç aklına geldi mi? Belki de doğru düşünemiyordum."

"Ya da belki de o zamanlar farklıyd›n."

"Evet Tom. Belki de farklıyd›m."

Bir sessizlik çöktü. Saab'ın motor kapağında ilk kar gölcükleri oluşmaya başlamıştı. Bir biçimde, kelimeler günah çıkarmaya dönüşmüştü.

"Bak," dedi sonra. "Özür dilerim."

390

4 'ün Kural›

"Ne için?"

"Charlie'yi görmeye ilk seferinde gitmeliydim. Seni ve Paul'ü gördüğümde."

"Unut gitsin."

"Ben inatç›y›m. Her zaman inatç› oldum."

Her zaman sözcüklerini üstlerine basarak söylemişti, sanki, bak Tom, bir şeyler değişmedi, demeye çalışıyordu.

Ama her şey değişmişti. Bir haftada, bir günde, bir saatte. Charlie, sonra Paul. Şimdi, birdenbire Gil.

"Bilmiyorum," dedim, ona.

"Neyi bilmiyorsun?"

"Bütün bu zaman boyunca ne yapmakta olduğunu. Neden her şeyin farklı olduğunu. Tanrım, hatta gelecek yıl ne yapacağını bile bilmiyorum."

Arka cebinden anahtarlığını çıkardı ve kapılan açtı.

"Hadi gidelim," dedi. "Donarak ölmenden önce."

Karda, hastane otopark›nda sadece ikimiz öylece durduk. Gökyüzünde güneş ortalığı kül rengine boyayarak kaybolmak üzereydi.

"Bin," dedi. "Hadi konuşalım biraz."

391

Bölüm 25

O gece Gil'i yeniden ilk kez, muhtemelen ayn› zamanda son kez tan›ma f›rsat›m oldu. Neredeyse benim hatırladığım kadar çekiciydi; komik, ilginç, önem verdiği konularda akıllı, önem vermediklerinde kendini beğenmiş. Arabayla eve döndük, Sinatra dinliyorduk, sohbetimiz her nas›lsa hiç bozulmadan sürüyordu ve daha baloya ne giyeceğimi sormaya fırsat bulamadan yatak odamızda ütülü, tertemiz bir smokinin asılı olduğunu gördüm. Koruyucu naylona bir de not iliştirilmişti. Tom, eğer uymuyorsa çektin demektir. G. Onca işinin arasında, benim takımlarımdan birini alıp smokin kiralayan bir dükkâna götürmüş ve aynı ölçüde bir tane kiralamıştı.

"Babam biraz kendime zaman ay›rmam› söylüyor," dedi daha önceki soruma yan›t olarak. "Bir süre Avrupa'ya, Güney Amerika'ya seyahat etmemi istiyor."

İnsanın onca zamandır tanıdığı birini yeniden hatırlaması tuhaf bir şeydi. Büyüdüğün eve dönüp de, aklında nasıl kaldığını fark etmek, eriştiğin duvarların ve açtığın kapıların o zamandan bu yana hep aklındaki gibi kaldığını görmek gibi değildi. Daha çok, eve dönüp son gördüğünden bu yana büyümüş olamayacak kadar büyük,

392

4'ün Kural›

ama yaşlanmış olamayacak kadar da genç olan anneni veya kız kardeşini görmek, ilk kez onların başkalarına nasıl göründüklerini kavramak, onları tanımayan olsan sana ne kadar güzel geleceklerini fark etmek, babanın ve eniştenin onları ilk gördüklerinde hissettiklerini hissetmek gibiydi.

"Dürüst olmam gerekirse," diye devam ediyordu Gil. "Henüz bir karar vermedim. Babamın nasihat verebilecek biri olduğundan emin değilim. Saab onun fikriydi ve bir hataydı. Bizim yaşımızdayken ne istediğini düşünüyordu. Benimle de sanki başka biriymişim gibi konuşuyor."

Gil haklıydı. Artık Nassau Binası'na pantolonunu bırakan birinci sınıf öğrencisi değildi. O .zamanlardan çok daha özenli ve ihtiyatlıydı şimdi. Onu görünce dünyanın kaç bucak olduğunu anlamış, kendisiyle banşık biri olduğunu düşünürdünüz. Konuşmasındaki ve vücut dilindeki doğal otorite artık iyice belirgin bir hal almış, Ivy'den kaynaklanan bir kalite eklenmişti. Giydiği kıyafetler daha gösterişsizdi. Saçları yine dikkati çekecek kadar uzun olmakla beraber art>k hep düzgündü. Bunun ard>nda bir bilim yat>yor olmal>yd>, çünkü saçlarının ne zaman kesildiğini asla fark edemezsiniz. Azıcık kilo almıştı ve bu onu farklı bir biçimde yakışıklı yapıyor, daha ağırbaşlı görünmesini sağlıyordu. Exeter'dan gelen hafif yapmac>k halleri de -küçük parmağına taktığı yüzük, kulağındaki minik küpe- tamamen ortadan kaybolmuştu.

"Anladım ki son ana kadar bekleyeceğim. Mezuniyet töreninde karar vereceğim, spontane bir şekilde, beklenmedik bir şeye. Belki mimar olurum. Belki yelkenciliğe dönerim."

Oradaydı, üstünü değiştiriyor, benim önümde yün pantolonunu ç>kar>yor, benim nasıl tam bir yabancı olduğumu, bu halimi daha önce hiç görmemiş olduğumu alg>lam>yordu. Asl>nda belki de

393

lan Caldvvell & Dustin Thomason

kendime bile yabancı olduğumu düşündüm, Katie'nin dün bütün gece beklediği kişiyi, bu en son halimi, bu son dakikada ortaya çıkan beni hiç tanımadığımı. Burada bir bilmece vardı, bir paradoks. Kurbağalar ve kuyular, bir aynaya bakıp geçmişini gören Tom Sulli-van'>n acayip durumu.

Gil eski bir fıkrayı anlatmaya başlamıştı. "Adamın biri ç>r>lç>plak vaziyette bir bara girmiş. Başının üstünde de bir ördek oturu-yormuş. Barmen, 'Cari, bugün sende bir değişiklik var gibi,' demiş. Bunun üzerine ördek başını sallayıp, 'Harry, vallahi anlatsam inanmazsın,' demiş."

Neden bu fıkrayı seçtiğini merak ettim. Belki de başından beri o da aynı yerdeydi. Hepimiz onunla başka biriymiş gibi konuşuyorduk. Saab ona bizim yakıştırdığımız arabaydı ve bizim hatamız-d>. Gil'in kendisi beklenmeyen, spontane bir şeydi. Bir mimar, bir denizci, bir ördek.

"Geçen gün radyoda ne dinledim biliyor musun?" diye sordu.

"Anna'yla ayr>ld>ktan sonra?"

"Sinatra." Ama bu cevabın yanlış olduğunu biliyordum.

"Samba," dedi. "Radyo istasyonlar>n> kurcal>yordum ve WPRB' de Latin müzikleri çalışıyordu. Enstrümantal bir şeyler, şarkı yoktu. Muhteşem bir ritim. Şaşırtıcı bir ritim."

WPRB. Kız öğrenciler Princeton'a ilk geldiklerinde Handel'in Messiah'sim çalan kampus radyosu. Gil'le ilk tanıştığımız geceyi hatırladım, Nassau Binası'nın dışındaki çan kulesinin orada. Karanlıkların içinden rumba yaparak çıkmış ve, "Şimdi kıvrır bebeğim. Dans et," demişti. Tanıştığımız ilk günden beri, piyanoda çalmaya çalıştığı caz parçasıyla birlikte onu hep müzikle beraber düşünürdüm. Belki de, bunca yeninin arasında yine de eskiden kalan bir şeyler de vard>.

394

4'ün Kural>

"Onu özlemiyorum," dedi ilk kez beni konuya dahil etmeye çalışarak. "Saçına şu şeyden sürüyordu. Briyantın denen şeyden. Kuaförü vermiş. Elektrik süpürgesiyle süpürüldükten sonra ortal>k nas>l kokar bilir misin? Hani s>cak ve temiz?"

"Tabi."

"İşte onun gibiydi. Herhalde yanana kadar kurutucuya tutuyordu. Başını bana doğru her eğişinde, içimden, tıpkı halım gibi kokuyorsun, derdim."

Şimdi her yerdeydi, özgürce iletişim kuruyordu.

"Başka kim böyle kokardı biliyor musun?" diye sordu.

"Kim?"

"Eskileri düşün. İlk yılılı.""

Sıcak ve temiz. İnsanın aklına Rockefeller'daki şömine geliyordu ilk anda.

"Lana McKnight," dedim.

Başını salladı. "Sizin nasıl o kadar süre birlikte olduğunuzu asla anlayamadım. Kimya çok garip bir şey. Charlie ile ne zaman ayr>lacaks>n>z diye iddiaya girerdik."

"Bana Lana'dan hoşlandığını söylemişti."

"Onun ilk yıl çıktığı kızı hatırlıyor musun?" dedi Gil, çoktan başka bir konuya atlamıştı bile.

"Charlie'nin mi?"

"Ad> Sharon'd> galiba?"

"Hani gözlerinin renkleri farklı olan?"

"Bak onun muhteşem kokan saçları vardı işte. Hatırlıyorum, Charlie'yi beklemek için bazen bizim odada otururdu. Bütün oda annemin kullandığı losyon gibi kokardı. Ne olduğunu hiç öğrenemedim ama her zaman çok sevmişimdir."

395

lan Caldwell & Dustin Thomason

Gil'in daha önce bana sadece üvey annelerinden söz ettiğini, asla öz annesinden bahsetmediğini fark ettim. Yakınlaşmamız onu açmıştı.

"Neden ayr>ld>klar>n> biliyor musun?"

"Çünkü kız, onu başından attı."

Gil başını salladı. "Çünkü Charlie, kızın arkasını toplamaktan yoruldu. K>z her şeyini -kazaklarını, para çantasını, her şeyini- bizim odada b>rak>r giderdi. Charlie de onları toparlayıp geri götürürdü. Bunun kasıtlı bir hareket olduğunu anlamad>. K>z asl>nda ona geceleri kendisini ziyaret edebilmesi için sebep yaratıyordu. Charlie ise sadece kızın bir salak olduğunu düşünüyordu."

O arada gömleğin uçları kalkık yakasında kravatımı bağlayabilmek için boğuşmakla meşguldüm bir yandan. Sevgili eski dost Charlie. Bebek gibi saf.

"K>z ayr>lmad> ondan," diye devam ediyordu Gil. "Charlie'yi tan>yan k>zlar asla ayr>lmak istemezler ondan. Her zaman ayr>lan o olur."

Sesinde Charlie'yle ilgili bir gerçeği vurgulayan belli belirsiz bir tını vardı. Akılda tutmaya değer önemli bir karakter özelliğinin, bu kusur bulma huyunun altını çizmek ister gibiydi. Sanki böylece Gil'in onunla yaşadığı sorunların nedeni de ortaya çıkmış olacaktı.

Gil kendini yakalad> ve, "O iyi bir adam," dedi.

Bu şekilde bırakmaktan hoşnut görünüyordu. Odada bir süre kumaşın kumaşa sürtünmesinden doğan hışırtılardan başka bir ses duyulmadı, çünkü o arada ben kravatımı bir kere daha çözüyordum, yeniden deneyecektim. Gil kendi yatağına oturdu ve parmaklarını saçlarından geçirdi. Bu alışkanlığı saçları daha uzunken edinmişti. Elleri henüz değişikliğe adapte olamamışlardı.

396

4 'ün Kural>

Sonunda, kanatlı bir cevizi andıran bir düğüm yapmayı bece-rebildim. Aynaya baktım ve yeterince iyi olduğuna karar verdim. Ceketimi giydim. Mükemmel oturmuştu, hatta benim kendi ceketimden bile daha iyiydi.

Gil hâlâ sessizdi. Aynada sanki bir resme bakarmış gibi kendisine bakıyordu. İşte başkanlık döneminin sonuna da gelmiştik. Ivy'ye elveda gecesine. Yarın kulüp gelecek y>l>n ekibi taraf>ndan yönetiliyor olacakt>, seçmelerde oluşturduğu ekip tarafından ve Gil kendi evinde yaşayan bir hayalet olacaktı. Princeton'ın en iyi bildiği bölümü, sonuna gelmişti.

"Hey," dedim, odasının girişinde durup. "Bu gece iyi vakit geçirmeye çalış." Beni duymuş gibi görünmüyordu. Cep telefonunu şarj aletine takmış, yanıp sönen ışığını izliyordu. "İşlerin bu hale gelmemiş olmasını isterdim," dedi.

"Charlie iyi olacak," dedim.

Ama gözlerini mücevher kutusundan ayırmadı, değerli şeylerini koyduğu ince, ahşap bir kutuydu bu, avucuyla kutunun üstündeki tozları sildi. Odanın Charlie'ye ait yans>nda her şey eski ama pınl pı-nld>; dolab>n yan>nda ilk y>l>m>zdan kalma bir çift spor ayakkabısı duruyordu, bağcıkların içine sokulmuş vaziyetteydi; geçen y>ldan kalanlar hâlâ hafta sonları kullan>lmaktayd>. Ama odan>n Gil'e ait yansındaki eşyalar yaşamıyor gibiydi; her şey yeni ama aynı zamanda da tozlu. Kutudan gümüş bir saat çıkardı, bunu özel günlerde takardı. Saat durmuş olduğu için kurmak için hafifçe kurcalad>. "Saatin kaç?" diye sordu. Saatimi gösterdim

ve o da kendininkini ayarladı. Dışarıda gece ilerliyordu. Gil anahtarların› eline aldı, sonra da cep telefonunu şarj aletinden çıkardı. "Babamın üniversitede en

397
lan Caldvvell & Dustin Thomason

sevdiği gün, son yılındaki Ivy balosuymuş," dedi. "Sürekli bunu anlatır."

Richard Curry'yi, onun Paul'e Ivy hakkında anlattıklarını düşündüm.

Sanki bir rüyada yaşamak gibiydi diyor, mükemmel bir rüyada.

Gil saatini kulağına götürdü. Sanki saatin sesinde bir mucizeye tanık oluyormuş, bir deniz kabuğundan okyanusun sesini dinliyormuş gibi dinledi.

"Hız›r m›s›n?" diye sordu, saati bileğine geçirirken.

Şimdi beni inceliyor, smokinin duruşunu kontrol ediyordu.

"Fena değil," dedi. "Sanırım Katie'nin onayını alır."

"Sen iyi misin?" diye sordum.

Gil ceketini giydi ve başını salladı.

"Bu geceyi çocuklarıma anlatacağımı sanmıyorum. Ama evet. İyiyim."

Kilitlenmeden önce kapıda ikimiz de durup içeri son bir göz attık. Işıklar

kapanınca odaya gölgeler dolmuştu. Son bir kez camdan aya baktığımda, zihnimdeki gözlerimin önüne Paul'ün görüntüsü yansıdı, eski paltosuna sannmış, yorgun argın kampusu geçiyor, tek başına.

Gil saatine bakt› ve, "Tam zaman›nda orda olmal›y›z," dedi.

Sonra o ve ben, siyah tak›mlar›m›z, siyah pabuçlar›m›zla, gece renklerine

bürünmüş karların üstünde bekleyen Saab'a doğru yola çıktık.

Bir kıyafet balosu demişti Gil, bana. Ve gerçekten de bir k›yafet balosuydu.

Kulübün dışarıdan görüntüsü muhteşemdi. Tüm Pros-pect Bulvan'ın odak noktas› olmuştı. Kar kulüp bahçesini çevre-

398

4 'ün Kural›

leyen tuğla duvarların üzerinde, kale surları gibi görünmelerine yol açan

birikintiler oluşturmıştı. Ancak, ön kapıya giden yol temizlenmiş ve üzerine

ince bir tabaka siyah çakıl taşı dökülmüştü. Kaya tuzu gibi, bu taşlar da

yoldaki karları eritmişti. Etkiyi artıran şey, binanın ön kısmındaki cumbalara asılmış dört uzun kumaştı. Her birinin ortasından dikey olarak, sarmaşık yeşili bir çizgi iniyordu ve iki yanlarında altın şansı şeritler vardı.

Gil Saab'ı kendi yerine park ederken, kulüp üyeleri ve bazı davetliler ikişer ikişer, her çiftin girişi arasında belli bir ara bırakarak, herhangi bir

sıkışmaya neden olmayacak biçimde ağır ağır içeri giriyorlardı. Gil farları

kapat›rken, son s›n›flann en son geldiklerini, çünkü mezun olacakların özel bir

biçimde karşılanmasının âdet ol-duğunu anlatıyordu.

Kulübün içine girdiğimizde içerideki havanın vücut ›s›lanıyla, alkol ve

yiyeceklerin tatlı kokusuyla, bir araya gelen, sonra aynılan, sonra başkalarıyla

bir araya gelen insanların sohbetleriyle ağırlaşmış olduğunu fark ettim. Gil'in

girişi alkışlarla ve tezahüratlarla karşılandı. İkinci ve üçüncü s›n›f

öğrencileri onu karşılamak için girişin karşısına dizilmişlerdi, bazıları Gil

diye bağıyorlardı. Bir an, yine de bu gecenin onun beklediği, babasının

hatırladığı gece gibi bir gece olabileceğini düşündüm.

Alkışlar çok uzun süre devam edince, onlarla ilgisini kesip bana, "Eh," dedi.

"İşte bu."

Kulübü nasıl değiştirdiklerini görmek için etrafıma bakındım. Gil'in onca zamandır yaptığı çeşitli işler, planlamalar, çiçekçilerle, yemek şirketleriyle yaptığı toplantılar, sadece odamızda işler yolunda gitmezken sığındığı birer bahane olmaktan çıkmıştı. Her şey farklıydı gerçekten. Daha önceki koltuklar ve masalar kaldınlmıştı. Onların yerine öndeki salonun köşelerine, çeyrek daire biçiminde

399

lan Caldvvell & Dustin Thomason

masalar konmuştu, hepsine koyu yeşil, yere kadar örtüler seriliydi ve

üzerlerinde içleri t›ka basa yiyecek dolu porselen servis tabaklar› diziliydi.

Her masanın ardında, tıpkı sağ tarafımızda kalan içki barında olduğu gibi, beyaz

eldivenler giymiş görevliler bekliyordu. Her yer çiçeklere boğulmuştu, öyle

hercai çiçekler yoktu, sadece beyaz zambaklar ve siyah orkidelerle, bunların

daha önce hiç görmediğim çeşitleri vardı. Siyah smokinlerin ve siyah gece

elbiselerinin kaydacağı salonda neredeyse kahverengi meşe duvarlar bile görünmez olmuştu.

Nereden çıktığı belli olmayan, beyaz kravatlı bir garson, elindeki tepsiyi uzatarak, "Efendim alır mıydınız?" dedi. Tepside çeşitli kanepeler ve mantarlar vardı. Garson kanepelerden birini gösterip "Kuzu etli." Başka birini gösterip, "Ve beyaz çikolatalı," dedi.

"Alsana bir tane," dedi Gil.

Bunun üzerine aldım ve günün bütün açlığı, öğünleri kaçırışım, hastane yemekleri üzerine kurduğumuz fanteziler bir anda aklıma geldi. Başka bir garson elinde şampanya kadehleriyle dolu bir tepsiyle yanaşınca kendimi tutamadım yine. Şampanyadan yüzüme doğru yükselen baloncuklar düşüncelerimi Paul'e kaydırmamam için yardım ediyor oluyordu.

Tam o anda, daha önce yıpranmış lobi koltuklarının durduğu yerden, yani yemek salonunun girişinden bir müzik dörtlüsü çıktı ortaya. Köşeye bir piyano ve davul seti yerleştirilmişti. Aralarında bas ve elektro gitarlar için yer bırakılmıştı. O ana uygun olarak Rap&Blues tarzı çalmaya başladılar. Eğer Gil'i iyi tanıyorsam, daha sonra caz çalacaklardı.

"Birazdan dönerim," dedi ve birdenbire yanımdan ayrılarak merdivenlere yöneldi.

Her basamakta üyelerden biri onu durdurup hoş bir şeyler söylüyor, gülümsüyor, elini sıkıyor, bazen de sarıyordu.

400

4 'ün Kuralı

Gil geçerken Donald Morgan'ın, yani gelecekteki kralın da rahat, içten bir tavırla elini omzuna koyduğunu gördüm, İkinci sınıf kızları, ellerinde içkileri, kulübün kaybından, kendi kayıplarından üzgün, buğulu gözlerle Gil'e bakıyorlardı. O bu gecenin kahramandı, hem onurlu ev sahibi, hem de onur konuğuydu. Nereye gitse etrafı sarılıyordu. Ama bir biçimde, yanında kimse olmaksızın -Brooks, Anna veya bizden biri- daha şimdiden yalnız görünmekteydi. "Tom," diye biri seslendi arkamdan.

Döndüm ve bir anda burnuma nefis bir koku geldi, Gil'in annesinin ve Charlie'nin kız arkadaşının kullandığı koku bu olmalıydı, çünkü bende aynı etkiyi yaratmıştı. Eğer Katie'yi en çok, onu salaş, saçları toplanmış, gömleği içeri tıktırılmış gördüğüm zaman sevmişsem, o zaman ben bir aptalım demekti. Çünkü şu anda siyah gece elbisesinin içinde, saçları açık, köprücük kemiğine ve göğsüne dökülmüş karşımda duruyordu ve elim ayağım kesilmişti onu görünce.

"Aman Tanrım."

Bir elini ceketimin klapasına koyup bu sıcakta hâlâ erimeden kalmış bir kartanesini silkeledi.

"Sana da aman Tanrım," dedi sonra.

Sesinde harikulade bir şey vardı, bir memnuniyet, bir rahatlama ifadesi. "Gil nerde?" diye sordu.

"Yukarda."

Geçen bir tepside iki şampanya kadehi daha aldı.

Birini bana uzatıp, "Şerefe," dedi. "E, senin kim olman gerekiyor?"

Ne demek istediğini anlamadığım için duraksadım.

"Kostümün. Kim olarak geldin?"

O sırada Gil geri dönmüştü.

401

F:26

Ian Caldwell & Dustin Thomason

"Hey," dedi Katie. "Uzun zamandır görüşmemiştik." Gil ikimizi de tepeden tırnağa süzüp gururlu bir baba gibi gülümsedi. "İkiniz de harika görünüyorsunuz." Katie güldü. "Peki sen kimsin?"

Gil gösterişli bir hareketle ceketinin yanını kaldırdı. Yukarıya ne yapmaya gittiğini ancak şimdi anlayabilmişim. Orada, sol yanında belinden sağ kalçasına doğru sarkan siyah deri bir kemer vardı şimdi. Kemere deri bir kılıf takılıydı ve kılıfın içinde de sapı fildişi kakmalı bir tabanca asılmıştı.

"Aaron Burr," dedi. "1772 senin için."

"Çarpıcı," dedi Katie tabancanın incimsi dipçığıne bakarak. "Nedir bu?" diye sordum.

Gil şaşırmış göründü. "Kostümüm. Burr bir düelloda Hamil-ton'u vurmuştu."

Kolunu sırtıma atıp beni birinci ve ikinci kat arasındaki sahanlığa doğru götürdü.

"Jamie Ness'in taktığı yaka rozetlerini gördün mü?" Papyonuna çeşitli müzik anahtarları işlenmiş, sarışın bir son sınıf öğrencisini gösteriyordu. Sağ klapasında kahverengi oval bir rozet görebildim; sağda-kinde ise yuvarlak siyah bir tane vard>.

"O bir futbol rozeti," dedi Gil. "Şu da hokey. O Hobey Baker, Ivy 1914 dönemi. Hem futbol, hem hokey sahalarında ünlü olmayı başarmış tek kişi. Hobey burda şarkı söyleyen bir grubun da üyesiydi; o yüzden Jamie'nin papyonunda notalar var."

Gil şimdi de uzun boylu, parlak kırmızı saçlı bir son sınıf öğrencisini gösteriyordu. "Chris Bentham, Doug'ın sağ yanındaki ise James Madison, 1771 sınıfı. Gömlek düğmelerine bakarak ne olduğunu söyleyebilirsiniz. En üstteki Princeton mührü, Madison mezun-

402

4 'ün Kural>

lar birliğinin ilk başkanıydı. Ve dördüncü de bir Amerikan bayrağı..."

•
Sesinde mekanik bir hava vard>, bir tur rehberi gibi konuşuyor, adeta kafasının içinde yaz>l> bir metni okuyordu.

"Hemen kendine bir kostüm yarat," diye araya girdi Katie merdivenlerin başından. Bu açıdan bakınca elbisenin ne kadar yakıştığını daha iyi görebilmişim.

Gil, ona dönüp, "Ah, dinleyin," dedi. "Halletmem gereken bir şeyler var. Bir saniye bensiz idare edebilir misiniz?"

İçki barının bulunduğu yerden Brooks duvara dayanmış bir beyaz eldivenliyi gösteriyordu.

"Görevlilerden biri sarhoş olmuş," dedi Gil.

"Keyfine bak," dedim, bu yükseklikten bak>nca Katie'nin boynunun ne kadar incecik görüldüğünü fark etmişim, ayçiçeği sapı gibi narindi.

"Bir şeye ihtiyacınız olursa haber verin bana," dedi.

Yan yana merdivenlerden inmeye başladık. Orkestra Duke Ellington'dan bir parça çalıyor, şampanya kadehleri şıngırdıyor ve Katie'nin koyu kırmızı ruju öpme isteği uyandırıyor.

"Dans etmek ister misin?" dedim son basamağı inince.

Katie gülümsedi ve elimi tuttu.

Dinle... raylar titreşiyor... "A" treninde...

Merdivenlerin dibinde, Gil'inki raylar> izlemiş, benim vagonum trenden ayrılmıştı.

403

Bölüm 26

Dans pisti kulübün geri kalan>na göre on derece daha s>rakt>, çiftler birbirlerine sıkıca sarılmış dolanıyorlardı etrafımızda birer küçük gezegen gibi, ama ben orada rahatlamışım. Katie ile Ivy'de tanıştığ>m>z geceden bu yana çok dans etmiştik. Her hafta sonu Pros-pect Bulvan'ndaki kulüpler her zevke uygun orkestralar getirtirlerdi ve birkaç ay içinde balo müziğinden Latin müziklerine, tüm müzik çeşitleriyle dans eder olmuştuk. Katie daha önce dokuz y>l tap dansı yaptığı için onda üç, dört dansçıya yetecek kadar zarafet ve incelik vard>. Bu da ikimiz aras>nda, etraftakiler kadar güzel dans edebilme dengesini sağlıyordu. Ancak, o bu cazip kılıktayken kendimi toparlamam zor oluyordu. Şampanyanın da etkisiyle giderek daha gözü pek dans ediyorduk. Bir dönüş sırasında neredeyse onu düşürüyor-dum, bir keresinde de o bir figür esnas>nda etraf>m>zda ne varsa deviriyordu az kals>n. Yak>nda pistte tehlikeli olmaya başlayacaktık.

"Kim olduğuma karar verdim," dedim sırtından onu kendime doğru çekerek.

Aramızda harika bir temas oluşmuştu, göğüsleri göğsümün üstünde sıkışmıştı.

404

4 'ün Kural>

"Kim?" diye sordu.

İkimiz de zor nefes alıyorduk. Alnında minik ter damlacıkları oluşmaya başlamıştı.

"F. Scott Fitzgerald."

Katie başını sallayıp gülümsedi. Dilini dişlerinin arasındaki boşluğa kıştırmıştı. "Olamazsın," dedi. "Scott Fitzgerald olmak yasak." Müzikte birbirimizi duyabilmek için, ikimiz de ağızlarımızı diğerinin kulağına yaklaştırmış, bağırarak konuşuyorduk. "Niyeymiş?" dedim. Ağzıma saçının birkaç teli takılmıştı. Boynuna belli ki karanlık odada yaptığı gibi, birkaç nokta parfüm sürmüştü ve parfümünün kokusu, farklı giyinmiş olsak da aynı kişiler olduğumuzu hatırlatmaya yetiyordu. "Çünkü o bir Cottage üyesiydi," dedi öne doğru eğilerek. "Bu küfür sayılır." Gülümsedim. "Peki bu ne kadar devam edecek?" "Balo mu? Servis başlayana kadar." Ertesi günün Paskalya olduğunu hatırlamam bir saniye sürdü. "Gece yansında mı?" diye sordum. Başını salladı. "Kelly'yle ötekiler şapeldeki törene katılma konusunda endişeliler." Neredeyse aynı anda bir dönüş daha yaptık ve Kelly Danner görüş alanımıza girdi, işaret parmağını çarpıcı bir smokin yeleği giymiş bir ikinci sınıf öğrencisine doğrultmuş, bir prensi kurbağaya çevirmeye hazırlanan bir cadı gibi duruyordu. Gil'in bile oyun oynamaya kalkmadığı, güçlü kadın Kelly Danner. "Herkesi götürecekler mi?" diye sordum, bunu Kelly'nin bile kolayca başaramayacağını düşünerek. Katie başını salladı. "Kulübü kapatacaklar ve millete gitmelerini önerecekler."

405

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Kelly hakkında konuşurken sesinde bir sıkıntı olduğunu seziyordum o yüzden üstelememeye karar verdim. Etrafımızdaki çiftleri izlerken, burada hep yalnız görünen Paul'u düşünmeden edemiyordum. Tam o anda, herkese tepeden bakabilmek için özellikle geç kalmış, son bir çiftin kapıda görünmesiyle bütün partinin ritmi azaldı aniden. Parker Hassett ve kız arkadaşı gelmişlerdi. Parker sözünü tutarak saçlarını kahverengiye boyamış, iyice sola yatırmış ve açılış törenlerinde giyilen türden, beyaz yakalı bir smokin giyip beyaz kravat takmıştı, tuhaf bir şekilde John Kennedy'ye benzemişti. Veronica Terry de gerçekten söylediği gibiydi. Rüzgârdan uçuşuyormuş gibi görünen platin rengi saçları, elma şekerine benzer ruju ve alttan hava verilme de havalanan etekleri ile hık demiş Marilyn Monroe'nun burnundan düşmüştü. Kıyafet balosu asıl şimdi başlamıştı. Kılık değiştirmiş bir salon dolusu insan arasında, tacı mutlaka bu ikili kazanırdı. Ama Parker'ın karşılanması cansız oldu. Her yere sessizlik çökmüştü; uzak köşelerden ıslıklar duyuluyordu. Gil ikinci katın sahanlığından kalabalığı susturmayı başarabilen tek kişi olunca, en son gelme onurunun ona ait olması gerektiğini ve Parker'ın başkanın balosuna başkanmış gibi girdiğini hissettim. Gil'in ısrarlarıyla salonda hava giderek yatıştı. Parker içki barına doğru hızlı bir dalış yaptı ve sonra bir elinde şarap kadehi, öbür elinde Veronica Terry olduğu halde dans pistine ilerledi. Yaklaştığında yürürken kasıldığını fark ettim; salondaki en sevimsiz kişi kabul edildiğinden haberi bile yoktu. Yeterince yanımıza geldiğinde bunu nasıl başardığını anladım. Kokteyl bulutlarının üstünde uçuyordu, çoktan sarhoş olmuştu.

406

4 'ün Kuralı

Katie o gelirken bana biraz daha sokulmuştu ama aralarındaki bakışmayı görene kadar buna bir anlam veremedim. Parker, ona anlamlı bir bakış fırlatmıştı, iğneleyici, cinsellik içeren, kendini hissettiren bir bakış ve Katie, beni elimden tuttuğu gibi dans pistinin dışına sürükledi. Yeterince uzaklaşınca, "Bütün bunlar ne anlama geliyor?" diye sordum. Orkestra Marvin Gaye'den bir parça çalıyordu, gitarlar inliyor, davullar gümbürdüyor, Parker'ın gelişıyla düşen ritim yeniden yükseliyordu. John Kennedy, Marilyn Monroe'ya sarılmış dönerken, bu garip tarihi manzara çirkin bir kambur oluşturuyor ve salondaki bütün diğer çiftler onların etrafını boş bırakacak bir şekilde dans ederek adeta bu sosyal cüzamlılara karantina uyguluyordu. Katie çok üzgün görünüyordu. Dansımızda o büyümlü havas tamamen buhar olup uçmuştu. "Şu pis herif," dedi.

"Ne yaptın?"

Sonra her şeyi bir anda anlattı; benim duyamayacak kadar uzaklarda olduğum sırada gelişen, bana bugüne kadar anlatmaya kalkışmadığı hikâyeyi.

"Parker seçmelerde beni üçüncü kata götürmeye çalıştı. Ona çıplak dans etmezsem bana karşı oy kullanacağını söyledi. Şimdi de bunu komik sanıyor." Büyük salonun tam ortasında, elleri Veronica'nın kalçalarıyla dans eden Parker'ın görebileceğimiz bir yerdeydik.

"Orospu çocuğu. Peki sen ne yaptın?"

"Gil'e söyledim." Gil'in adının anınca gözleri merdivenlerde iki üçüncü sınıfa öğrencisiyle sohbet etmekte olan Gil'e kaymıştı.

"Hepsi bu mu?"

407

Ian Caldwell & Dustin Thomason

Donald'dan söz etmesini, bana uzaklarda olduğumu hatırlatmasını bekledim ama yapmadı.

Bütün söylediği, "Evet. O da Parker'ı seçmelerden aldı," oldu.

Bana bunu mesele yapmamam gerektiğini, benim bu biçimde duymamı istemediğini anlatmaya çalıştığını biliyordum. Zaten bu yüzden yeterince üzülmüştü. Ama sinirim giderek tırmıyordu.

"Parker'a iki çift laf edeceğim," dedim.

Katie, bana keskin bir ifadeyle baktı. "Hayır Tom. Bu gece olmaz."

"Orda öylece..."

"Bak," dedi sözümü kesip. "Unut bunu. O herifin gecemizi berbat etmesine izin verecek değiliz."

"Sadece ona..."

Bir parmağını dudaklarımın üstüne koydu. "Biliyorum. Hadi başka bir yere gidelim."

Etrafına bakındı, ama her taraf smokin, sohbet, şarap kadehi ve gümüş tepsili garson kaynıyordu. Bu da Ivy'nin büyüydü. Asla yalnız olmazdı burada.

"Belki Başkanlık Odası'na gidebiliriz," dedim.

Başını salladı. "Gil'e sorayım."

Gil'in adının söylerken duyduğu güveni hissettim sesinde. Gil, ona karşı nazik olmuştu her zaman, hatta nezaketten de öte sahiplenmişti. Parker sorununda ona gitmişti, ben ortalıklarda yokken. Şimdi de en ufak bir şeyde aklına o geliyordu. Belki kahvaltıda yaptıkları konuşma da Katie açısından anlamlıydı Gil unutmuş olsa dahi. Gil, onun için bir ağabey gibi olmuştu, tıpkı ilk yıl benim için de olduğu gibi. Ona iyi gelen bir şey ikimize de iyi gelecek demekti. Katie'ye, "Sorun değil," demişti. "Kimsecikler yok orda."

408

4 'ün Kuralı

Böylece Katie'nin ardından merdivenlerden inmeye başladım, elbisesinin altında kaslarının gerginliğini, bacaklarının hareketlerini, kalçalarının sıkılığını görebiliyordum.

Işıkları yakınca Paul'le pek çok gece boyu çalıştığımız odayı gördüm. Balo hazırlıkları sırasında oda değiştirilmemiş, ellenmeden bırakılmıştı. Her tarafta neredeyse bizim boyumuza gelen kitap dağları diziliyordu, notlar, çizimler odanın orasına burasına yığılmıştı.

"Burası o kadar sıcak değil," dedim, ona söyleyecek bir şeyler bulmaya çalışarak. Belli ki birinci katı aşırı sıcak tutabilmek için geri kalan yerlerde termostatu düşürmüşlerdi.

Katie etrafa bakmıyordu. Şöminenin kenarına Paul'ün notları tutturulmuştu, duvarlarda çizimler asılıydı. Colonna'yla çevrilmiş vaziyetteydik.

"Belki de buraya gelmememiz gerekirdi," dedi. Paul'ün dünyasına izinsiz girmiş olmaktan mı, yoksa Paul'ün bizim dünyamıza izinsiz gireceğinden mi endişe ediyordu bilemiyorum. Odayı süzerek orada dikildikçe aramızdaki mesafenin de arttığını hissediyordum. İhtiyacımız olan, böyle bir yer değildi.

"Hiç Schrödinger'in kedisini duymuş muydun?" dedim sonunda, çünkü hissettiklerimi anlatacak başka bir yol bulamamıştım. "Felsefede mi?" dedi.

"Herhangi bir yerde."

İlk fizik dersinde profesör, çoğumuzun henüz $v = -e^2/r$ için biraz geride olduğunu görünce, dalga mekaniklerini anlamamız için Schrödinger'in kedisini bir

örnek olarak kullanmıştı. Hayali bir kedi bir doz siyanürle birlikte kilitli bir kutuya konuyordu, siyanür sadece bir Geiger sayacı tetiklendiği takdirde verilecekti. San>yorum mesele, kutuyu sahiden açmadan, kedinin canl> m> yoksa ölü mü olduğunu söylemenin imkânsız oluşuydu; o zaman da olasılık kanunu

409

W

lan Caldvvell & Dustin Thomason

kutuda yansı ölü, yarısı canlı bir kedi bulunduğunu söylemeyi gerektiriyordu.

"Evet," dedi. "Ne ilgisi var?"

"Şu anda yarısı canlı, yansı ölü kedi gibi hissediyorum," dedim. "Bu da hiçbir şey demek."

Söylediklerim Katie'nin merakını uyandırmıştı. Sonunda masaya oturup, "Kutuyu açmak istiyorsun," dedi.

Ben de onun yan>na t>rmanıp başımı salladım. Koca tahta masa bizi sessizce kabullendi. Kastettiğim şeyin geri kalanını, yani her birimizin, ayn ayn, dışandaki bilim adamı olduğumuzu, bir araya gelince de kedi olduğumuzu ona nasıl anlatabileceğimi bilmiyordum.

Bana cevap vermek yerine, sanki cazip bir şey söylemişim gibi, parmağıyla sağ şakağıma dokundu ve saçımı kulağımın arkasına itti. Belki de o benim bilmecemin çözümünü biliyordu zaten. Biz Schrödinger'in kedisinden büyüğüz, demek istiyordu. Tüm iyi kediler gibi bizim de dokuz can>m>z var.

"Ohio'da hiç böyle kar yağar mı?" diye sordu, bilinçli olarak konuyu değiştirmişti. Dışanda yeniden başladığını biliyordum, eskisinden daha büyük bir güçle yere iniyordu karlar, bu senenin bütün kışı bu tek fırtınada toplanmıştı.

"Nisanda yağmaz," dedim.

Masan>n üstünde yan yana oturuyorduk, aram>zda birkaç santim vard> sadece. "New Hampshire'da da yağmaz," dedi. "En azından nisanda."

Yapmaya çalıştığı şeyi, beni çekmeye çalıştığı noktayı kabullendim. Burası dışında herhangi bir yerde olalım istiyordu. Daima onun evdeki yaşamıyla, ailesinin yemek masası etrafına toplandığında yaptıklarıyla ilgili daha fazla şey öğrenmek istemiştim. Be-

410

4 'ün Kural>

nim için Yukarı New England, Amerikan Alpleri demekti; her köşede dağlar, her yerde bir şeyler getiren Saint Bernard'lar.

"Küçük kız kardeşimle ben her zaman karda bunu yapardık," dedi.

"Mary ile mi?"

Başını salladı. "Her yıl evimizin yakınındaki gölcük buz tutunca buzda delikler açmaya giderdik."

"Neden?"

Çok güzel bir biçimde gülümsedi. "Böylece bal>kılar nefes alabilirlerdi."

Merdivenlerin başından üyeler geçiyordu, küçük tartışmalar duyuluyordu.

"Süpürge sopalann>n saplann> al>r bütün göl boyunca delikler açard>k," dedi.

"Bir kavanozun tepesini deler gibi."

"Ateşböcekleri için," dedim.

Başını sallad> ve elimi tuttu. "Buzda kayanlar bizden nefret ederlerdi."

"Ablalanm beni k>zak kaymaya götürürlerdi," dedim.

Katie'nin gözleri parladı. Benimle uğraşabileceği bir konu bulmuştu; o ablaydı, ben ise küçük kardeş.

"Columbus'ta öyle yüksek tepeler yoktur pek," diye devam ettim. "O yüzden hep ayn> yere giderdik."

"Ve onlar seni k>zakla yukarı kadar çekerlerdi."

"Bunu anlatmış mıydım sana?"

"Ablalar hep öyle yaparlar."

Onu bir tepeye kızak çekerken düşünemiyordum. Benim ablalanm çoban köpekleri gibi güçlüydüler.

"Sana Dick Mayfield'ı anlatmış mıydım hiç?" diye sordum.

"Kim?"

411

lan Caldvvell & Dustin Thomason

"Ablamın çıktığı çocuk."

"Ne olmuş ona?"

"Sarah, belki Dick arar diye hep beni telefonun başından kovardı."

Cümledeki serzenişi anlamıştı. Bu da, ablaların yaptığı şeylerden biriydi.

"Dick Mayfield'da benim numaram olduğunu sanmıyorum." Parmaklarını benimkilere geçirmiş, gülümsüyordu.

Elimde olmadan Paul'ü düşündüm, elleriyle yaptığı işareti.

"Dick'te ablam>n numaras> vard>," dedim. "Yanlar>nda alevler çizili, eski, kırmızı Camaro'su yetmişti numarayı elde edebilmesine."

Katie onaylamaz bir şekilde kafasını sallıyordu.

"Aygır Dick ve Cıvcıv Makinesi," dedim. "Bunu bir kez yüzüne karşı da söyledim ve annem beni yemek yemeden yatağa gönderdi."

Dick Mayfield belirdi gözümün önünde. Bana Minik Tom derdi. Bir keresinde Camaro ile tura çıkmıştık ve bana bir sır vermişti. Ne kadar ufak olduğun önemli değil. Önemli olan motorunu ateşleyen gücün büyüklüğü.

"Mary de '64 Mustang kullanan bir çocukla çıkmıştı," dedi Katie. "Ona arka koltukta bir şeyler yapıp yapmadıklarını sormuştum. Arabayı kirletirim, bozarım diye çok fazla gerildiğini söyle-' misti."

Seks hikâyelerini araba hikâyelerine çevirip yüceltiyorduk, bu, hiçbir şey söylemeyip her şeyi söylemenin bir şekliydi.

"İlk kız arkadaşımın sudan çürümüş bir VW'ı vardı," dedim. "Arka koltuğa uzanınca bir koku yükseliyordu, suşi gibi. Orda herhangi bir şey yapmaya imkân yoktu."

412

4 'ün Kural>

Bana döndü. "İlk kız arkadaşın araba kullanabiliyor muydu?"

Neyi ele verdiğimi anlay>p bocalad>m.

"Ben dokuz yaşındaydım," dedim gırtlığımı temizleyip. "O da on yedi."

Katie güldü ve arkasından bir sessizlik oldu. Sonunda, o an gelmiş gibiydi.

"Paul'e söyledim," dedim. 1 Sadece bakt>.

"Art>k kitap üzerinde çal>şmıyorum."

Bir süre bir şey söylemedi. Elleriyle omuzlarına sarılıp ısınmak için ovaladı.

En sonunda, bir sürü ipucundan, bir sürü temastan sonra, odan>n >s>s>ndan şikâyetçi olduğunu anlamıştım.

"Ceketimi ister misin?" dedim.

Başını salladı. "Tüylerim diken diken oluyor," dedi.

Bakmamaya imkân yoktu. Kollan minik kabartılarla kaplanmıştı. Göğüslerinin aras>ndaki k>vr>m, porselen bir balerinini teni gibi solgun görünüyordu.

Ceketimi çıkarıp omzuna koydum. "İşte."

Sağ kolum bir an öteki omzuna değmişti ama o uzan>p elimi tuttu. Ben ona yan sanılmış beklerken o iyice sokuldu. Parfümünün kokusunu yine duymaya başlamıştım saçlann>n aras>ndan. Bu, en sonunda, onun cevap>yd>.

Katie başını yana eğdi ve ben de ceketin içinden elimi uzatıp beline sanldım.

Parmaklar>m elbisesinin kumaşına değince beklenmedik bir sürtünme oldu ve elimin orada hem sıkıca, hem de kolayca kaldığım fark ettim. Bir tutam saçı yüzüne düşmüştü ama geri itmedi. Dudağının hemen altına biraz ruj bulaşmıştı, o kadar hafifti ki ancak çok yak>ndan bak>nca görülebiliyordu, görünce şaşırdım. Sonra artık hiçbir yerini göremeyeceğim kadar yakınlaştık ve du-daklanm>n üstüne kapanan dudakların sıcaklığını hissettim.

413

Bölüm 27

Tam öpüşmemiz daha derinleşirken kapının açıldığını duydum. Önümüzde dikilmiş duranın Paul olduğunu fark ettiğimde, içeri gireni terslemek üzereydim.

"Ne oluyor?" dedim toparlanarak.

Paul ürkek ürkek etrafına bakmıyordu. "Vincent'ı tekrar sorgulamaya almışlar," demeyi becerdi sonunda. Odasında Katie'yi bulmuş olmanın şoku, Katie'de, onu burada görmüş olmanın şoku biçiminde yansımıştı.

İkisinin de durumu Taft'a yormasını ümit ettim. "Ne zaman?"

"Bir saat önce, belki iki. Enstitü'deki Tim Stone'la şimdi konuştum."

Rahats>zl>k verici bir sessizlik oldu.

"Curry'yi buldun mu?" diye sordum dudaklar>mdaki ruju silerken.

Fakat onun cevab›n› beklerken ikimizin de akl›ndan Hypnero-tomachia ile ilgili tartişmamız, benim kendime koymuş olduğum öncelikler geçiyordu.

414

4'ün Kural›

"Buraya Gil'le konuşmaya geldim," dedi sohbeti kısa kesip.

Katie ve ben, onun masan›n yan›ndaki duvardan baz› eski çizimlerini, aylard›r yapt›ėı gizli mezar taslaklarını toparlayışını izledik. Sonra geldiği kadar h›zla kap›dan ›k›p gitti. Kap›y› aralama-sıyla rüzgârın içeride yaratt›ėı anafor yüzünden yerdeki kâğıtlar dönerek uuştular.

Katie kendini çekip masadan inerken aklından geçenleri okuyabildiėimi dūřundum.

Bu kitaptan kaçmaya imkân yoktu. Dünyan›n bütün kararlar bir araya gelse onu geride bırakmam mümkün değildi. Hatta burada, Ivy'de bile, onu kafamızdan atabileceğimizi sand›ėı bu mekânda bile Hypnerotomachia her yeri kaplamıştı: duvarları, havayı. Hiç ummad›ėımız bir anda bile üstümüze geliyordu.

Ancak beni şaşırtacak bir biçimde, sadece Paul'ün verdiği habere odaklamıştı.

"Hadi gel," dedi bir enerji patlamas›yla. "Sam'i bulmam laz›m. Taft'›

tutuklarsa başlıklar değiştirmesi gerekir."

Yukanda, ana salonda Paul'le Gil'i bir köşede konuşurken bulduk. Kulüp münzevisinin böyle bir gecede ortaya ıkmiş olması, salonda bir sessizliğe neden olmuş gibiydi.

"O nerde?" diye sordu Katie, Sam'in erkek arkadaşına.

Cevabı duyamayacak kadar kanıktı kafam. İki yıldır, Paul'ün, bodrumdaki zincirli köle diye bütün Ivy esprilerinde alay konusu olduğunu sanıyordum. Ancak şu anda son sınıf öğrencileri, sanki duvardaki resimlerden biri canlanmış gibi dikkat kesilmişlerdi. Paul'ün yüzündeki ifade beklenti dolu, neredeyse ümitsiz bir ifadeydi; eğer tüm kulübün onu izlediğini bilmiş olsa, durumunu böyle belli etmezdi. Duyabilmek için onlara biraz daha yaklaştım, tam o anda Paul, Gil'e tan›d›ėım, katlanmış bir kâğıdı uzatıyordu. Co-lonna'n›n gizli mezann›n haritas›n›.

415

Ian Caldvvell & Dustin Thomason

İkisi de çıkmak için döndüklerinde, üyeler Gil'in ana salondan çıkacağını anladılar. Önce son sınıf öğrencileri durumu fark etmişti. Kulüp görevlileri teker teker masalara, merdiven korkuluklarına, eski meşe duvarlara parmak eklemleriyle vurmaya başladılar. Bunu ilk başlatan başkan yardımcısı Brooks olmuştu, sonra Carter Sim-mons kulüp sayman›; ve son olarak da her taraftan ayn› vuruşlar, ayakla tempolar, veda gürlemeleri geldi. Hâlâ dans pistinde olan Parker, diğer herkesten daha yüksek sesle tezahürat yapıyordu son kez göze çarpma umuduyla. Ama çok geçti. Gil'in çıkışı da girişi gibi, tam zamanında, hayatta ancak bir kez yap›labilecek bir dans gibi olmuştu. Kalabal›ėın gürültüsü giderek azal›rken ben de arkalar›ndan gittim.

Onlan Görevliler Odas›'nda bulunca Gil, "Paul'ü Taft'›n evine götürüyoruz," dedi.

"Ne?"

"Ordan alması gereken bir şey varmiş. Bir plan."

"şimdi mi gidiyorsunuz?"

"Taft polis merkezinde," dedi Paul'ün açıklamalarını papağan gibi tekrarlayıp.

"Paul'ü oraya götürmemiz laz›m."

Dişlilerin dönüşünü görebiliyordum. Yardım etmek istiyordu, Charlie'nin yapt›ėı gibi; hastanenin otopark›nda söylediklerimin aksini kan›tlamak istiyordu.

Paul hiçbir řey söylemedi. Yüzündeki ifadeden Gil'le ikisinin bu iři halledebileceklerini dūřündüğünü okuyabiliyordum.

Tam Gil'e bunu yapamayacağımı, Paul'le ikisinin bensiz gitmeleri gerektiğini anlatacaktım ki her şey daha da karıştı. Kapıda Katie belirmişti.

416

4'ün Kural›

"Neler oluyor?" dedi.

"Hiçbir şey," dedim. "Hadi aşağı inelim tekrar." •: "Sam'e telefonda

ulaşamadım," dedi, yanlış anlayarak. "Taft meselesini öğrenmesi gerek. Prens odas›na gitsem sence bir sak›ncas› var mı?"

Gil fırsatı hissetmişti. "Tamam. Tom da bizimle Enstitü'ye gelir. Servis sırasında buluşabiliriz tekrar."

Katie tam ikna olmak üzereydi ki, yüzündeki ifadeden kuşkulandı.

"Neden?" diye sordu.

Gil fazla uzatmadı. "Önemli bir şey." Arkadaşlığımız boyunca çok az tanık olduğum bir biçimde, sesinin tonu meselenin kendisinden çok daha önemli olduğunu vurgular biçimde çıkmıştı.

"Tamam," dedi Katie endişeli bir tavırla ve uzanıp ellerimi tuttu. "Seninle şapelde buluşuruz."

Bir şeyler daha söylemek üzereydi ki aşağıdan ağır bir şeyin düştüğü ve ardından da patlayan camlar›n sesi duyuldu.

Gil telaşla merdivenlere atıldı, biz de peşinden koştuk. Bir enkaz ve bir gölle karşılaştık. Her yerden kan rengi bir sıvıyla birlikte kırık cam parçaları geliyordu. Bütün bu hengamenin orta yerinde, çevresi boşalmış bir halde Parker Hassett duruyordu; ürkmüş ve süngüsü düşmüş bir vaziyette. Az önce bütün içki barını, raflarıyla, şişeleriyle, her şeyle birlikte devirmişti.

"Ne halt oluyor burda?" diye orada durmuş seyreden bir ikinci sınıf öğrencisine sordu, Gil.

"Birden dağıttı. Birisi ona dipso diye seslendi ve o da çıldırdı." Veronica Terry, artık yer yer şarap lekeleriyle pembeye dönmüş, beyaz kabarık eteklerini tutmuştu. "Bütün gece onunla uğraştılar," diye bağıırıyordu.

417

F:27

lan Galdvvel & Dustin Thomason

"Tanrı aşkına," diye çattı Gil. "Nasıl bu kadar sarhoş olmasına izin verirsin?" Kız, ona boş boş bakıyordu, acıma beklerken öfkeyle karşılaşmıştı. Yakınlarda duran parti davetlileri, tatmin olmuşluk ifade eden tebessümlerini gizleyerek kendi aralarında fısıldaşıyorlardı.

Brooks görevlilerden birine ban kaldırmasını ve raflara bodrumdan getireceği yeni şişeleri dizmesini söylerken, yeni başkan havasına girmiş görünen Donald Morgan da, soru yağmurunun ortasında Parker'ı yatıştırmaya çalışıyordu.

Kalabalıktan sarhoş! Ayyaş ve daha beter sıfatlar sayan sesler yükseliyordu. Hakaret içeren gülüşler duyuluyordu. Parker tam karşımdaydı, patlayan şişelerden fırlayan camlar en az yarım düzine yerini kesmişti, tepeden tırnağa içkiye bulanmış, yaramaz bir çocuk gibi dikiliyordu. Sonunda Donald'a doğru döndüğünde öfke doluydu.

Katie sanki başka türlü kapanmıyormuş gibi ağzını eliyle örtmüştü. Parker bir anda Donald'›n üstüne at›ld› ve ikisi birden yere yuvarland›lar. Bir süre boşuştuktan sonra yerde yumruklaşmaya başladılar. Sonunda herkesin beklediği şov başlamıştı, Parker'ın birikmiş milyonlarca suçunu ödemesinin, üçüncü katta yaptıklarının cezasını bulmasının, iki yıldır yaptığı zorbalıkların oluşturduğu nefret dağının altında kalmasının zamanı gelmişti. O sırada elinde geniş yüzeyli bir yer silgisiyle bir görevli gelmiş, dövüşen adamların etrafında yerdeki sıvıları toparlamaya çalışıyordu. Sert döşemenin üstünde şaraplarla viskiler birbirine karışmış, duvarlara kadar sıçramıştı. Hiçbir şey, ne paspas, ne halı, ne de yerde koca bir siyah kol ve bacak yığını halinde, ters dönmüş bir böceğin düzelmeye çalışması gibi debelenerek boğuşmaya devam eden adamların smokinleri yerdeki s›v› birikimini emmiyordu.

418

4 'ün Kural›

"Hadi gidelim," dedi Gil artık başka birinin derdi olan arbededen uzaklaşarak.

Paul ile ben konuşmadan, viski, konyak ve şaraplara basa basa onu takip ettik. Geçtiğimiz yollar, büyük beyaz bir cüppenin üstündeki siyah dikişlere benziyordu. Gil'in gaza yüklenmesine ve rüzgâr›n etraf›m›zda delice esmesine rağmen Saab yola sağlam basıyordu. Nassau Caddesi 'nde iki araba birbirine girmişti, şoförler bağıırıyor, sinyaller yanıp sönüyor, kaldırıma yananmış çekicinin üzerine gölgeleri vuruyordu. Kampusun kuzey k›sm›nda bir güvenlik görevlisi kulübesinden çıktı, güvenlik ışıklarının yarattığı siste pembe görünüyordu. Girişin kapalı olduğunu işaret etti, ama Paul zaten bizi kampus dışına, batıya doğru yöneltmişti.

"Mektubu göster ona," dedi Gil.

Paul paltosunun cebinden bir şey çıkardı ve arka koltuğa, bana uzattı.

"Bu nedir?"

Zarf tepesinden yırtılıp açılmıştı ama sol üst köşesindeki Öğrenci Dekanı kaşesi görülebiliyordu.

"Bu akşam bizim posta kutusunda buldum," dedi Gil.

Bay Harris,

Bu mektup size, ofisimin, birinci tez danışmanınız Dr. Vincent Taft'ın hakkınızda yapmış olduğu eser çalma iddialarını araştırmak üzere bir soruşturma açacağını bildirmek için yazılmıştır. İddiaların doğası ve mezuniyetiniz üzerindeki olası etkileri nedeniyle, Disiplin Komitesi sizin durumunuzu ele

419
Ian Caldvvell & Dustin Thomason

almak ve bir karar oluşturmak üzere önümüzdeki hafta özel bir toplantı yapacaktır. Lütfen bir ön görüşme düzenlemesi yapmak ve bu mektubu aldığınızı teyit etmek için benimle temas kurun.

Saygılarla,

Marshall Meadows

Mezuniyet Dönemi Öğrenci Dekan Yardımcısı

"Ne yaptığını biliyordu," dedi Paul, ben mektubu okumayı bitirince.

"Kim?"

"Vincent. Bu sabah."

"Seni mektupla tehdit ederken mi?"

"Bana bir şey yapamayacağını biliyordu. O yüzden babana sataşmaya başladı."

Sesindeki gizli suçlamayı duyar gibi olmuştum. Her şey benim Taft'ı ittiğim ana gelip dayanmıştı.

"Koşmaya başlayan sendin," dedim dişlerimin arasından.

Bir çukurdan geçerken süspansiyon dans eder gibi olunca arabanın şasisine erimiş karlar sçrad.

"Polisi çağırın da bendim," dedi.

"Ne?"

"O yüzden polis Vincent'ı içeri aldı," dedi. "Onlara Bili vurulduğu sırada Vincent'ı Dickinson'ın yakınında gördüğümü söyledim."

"Yalan söyledin yani."

Gil'in bir tepki vermesini bekledim ama o gözlerini yoldan ayırmad. Paul'ün ensesine bakarken, sanki yine babamın arabasını daymışım, arkadan kendimi seyrediyormuşum gibi garip bir hisse kapıldım.

420

4'ün Kurah

"Bu mu?" dedi Gil.

Önümüzdeki evler beyaz ahşap kaplıydı. Taft'ın evinde bütün pencereler karanlıktı. Hemen camların berisinde Enstitü ormanının ağaç dizisi başlıyordu, aradaki sayvan beyazların içinde gümüş gibi parlamaktaydı.

"Hâlâ polis merkezinde," dedi Paul, neredeyse kendi kendine. "Işıklar kapalı."

"Tanrım, Paul," dedim. "Planın burda olup olmadığını bile bilemezsin."

"Saklayabileceği bir tek burası kaldı."

Gil bizi duymuyordu dahi. Taft'ın evini görünce sarsılmış, freni gevşetip vitesi boşa almış geri gitmeye hazırlanıyordu. Ancak tam ayağını debriyaja koyarken

Paul birden kapı koluna asıldı ve kapıyı açıp kendini kaldırma attı.

"Kahretsin." Gil Saab'ı durdurur dışarı çıktı. "Paul!"

Kapıyı açınca rüzgâr kapının etrafını sarmış, sesini boğmuştu. Paul'ün evi göstererek ağzını oynattığını görebiliyordum. Karlara bata çıka eve doğru yürümeye başladı sonra.

"Paul..." Ben de arabadan çıktım, sesimi fazla yükseltmemeye çalışıyordum.

Yandaki evden bir ışık geldi ama Paul aldırmadı. Taft'ın evinin ön verandasına doğru hızla yürüdü ve kulağını kapıya dayayıp hafifçe tıklattı.

Rüzgâr evin ön yüzündeki sütunları dövüyor, saçaklardaki karları savuruyordu.

Yandaki evin penceresi yeniden kararmıştı. İçeriden yanıt gelmeyince Paul kapının tokmağını çevirmeye çalıştı ama kilitliydi.

"Ne yapıyoruz?" diye sordu Gil, yanına gitmişti.

421

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Paul kap>y> tekrar t>klatt> ve sonra cebinden bir anahtar tomar> ç>kar>p birini kilide soktu. Kapıya bir omuz vurup açtı. Menteşelerden tiz bir ses çıkmıştı. Onlara doğru yürürken, "Bunu yapamayız," dedim, otoriter olmaya çalışarak. Ama Paul içeri girmiş, ilk katı araştırmaya başlamıştı bile. Tek kelime etmeden daha içerilere dald>.

Karanlıkların içinden, "Vincent?" dediğini duydum. "Vincent burda mısın?" Sesi uzaklaştı. Merdiven sahanlığından bir ayak sesi duydum, sonra bir şey duyulmaz oldu.

"Nereye gitti?" dedi Gil, bana doğru gelirken.

İçeride garip bir koku vardı, çok yakından gelmiyordu ama güçlüydü. Arkamızdan rüzgâr vuruyor, ceketlerimizi havalandır>p Gil'in saçlar>n> uçuruyordu. Döndüm ve kapıyı arkamızdan kapattım. Gil'in cep telefonu çalmaya başladı. Duvardaki bir düğmeye dokundum ama ışıklar yanmadı. Gözlerim karanlığa alışmaya başlamıştı. Taft'ın oturma odası, barok mobilyaları, koyu renk duvarları ve pençe ayaklı koltuklar>yla önümdeydi. En dipte merdiven basamaklar> görünüyordu. Gil'in telefonu tekrar çaldı. Arkamdan geliyor, Paul'ü çağırıyordu. Kokunun yoğunluğu artmıştı. Merdivenin yanındaki sehpa üç nesne vardı. Eski püskü bir cüzdan, bir anahtarlık ve bir gözlük. Birden her şeyi anlar gibi oldum.

Döndüm. "Telefonunu aç," dedim.

O cebinden telefonu çıkarırken ben merdivenleri çıkmıştım bile.

"Katie?..." dediğini duydum.

Her şey gölgelere karışmıştı. Merdiven karanlıkta bir prizma gibi kesik kesik görünüyordu. Gil'in sesi yükseldi.

422

4'ün Kural>

Ne? Tanr>m...

Sonra h>zla merdivenlere at>ld>, arkamdan itip telaşla bağırarak bana zaten bildiğim şeyi söyledi.

Taft polis merkezinde değilmiş. Bırakılacak bir saatten fazla olmuş.

Paul'ün çılgınlığını duyduğumuzda tam merdiven sahanlığına ulaşmıştık.

Gil, beni sıkıştırıp sesin geldiği yere doğru sürükledi. Bir dalgayla çarpışmadan önce üstüme dalganın gölgesinin düşmesi gibi, çok geç kaldığımızı biliyordum, olan olmuştu. Gil, beni geri itip sağa giden koridora daldı ve ben kendimi gidip gelen içgüdüsel parlamalar>n ortas>nda buldum.-Bacaklar>m kendiliğinden hareket ediyordu. Zaman yavaşlıyor; dünya daha düşük bir viteste dönüyordu.

Ah Tanr>m, diye inledi Paul. Bana yardım et.

Yatak odasının duvarları ay ışığı ile yıkanmıştı. Paul'ün sesi banyodan geliyordu. Koku da oradaydı, havai fişek ve mantar tabancası kokusu, yerli yerinde olmayan her şeyin kokusu. Duvarlarda kan vardı. Küvette de bir ceset. Paul dizlerinin üstüne çökmüş, porselen küvete dayanmıştı.

Taft ölmüştü.

| m

Gil sendeleyerek kendini dışarı attı, ama benim gözlerim etrafta gezindi. Taft küvetin içinde sırtüstü yatıyordu, göğsünde bir kurşun deliği vardı ve bir tane de gözlerinin aras>nda. Aln>ndan hâlâ kan s>zmaktayd>. Paul titreyen kolunu uzat>nca ani bir gülme arzusu duydum. Duygular kabar>p kayboluyorlard>. Kendimi uykulu, neredeyse sarhoş gibi hissediyordum.

423

lan Caldvvell & Dustin Thomason

Gil polisi arıyordu. Acil bir durum, diyordu. Olden Caddesi. Enstitü'nün olduğu yer.

Sessizlikte sesi çok yüksek geliyordu. Paul evin numaras>n> m>r>ldand> ve Gil telefona tekrarladı.

Çabuk.

Birden Paul çöktüğü yerden kalktı. "Burdan çıkmamız lazım."

"Ne?"

Duyular>m yerine geliyordu. Paul'ün omzuna elimi koydum, ama o ok gibi yatak odasına gitti, her yeri arıyordu. Yatağın altına, Taft'm dolabının kapıları arasındaki çatlağa, yüksek kitap raflarının kenarlarına bak>yordu.

"Burda değil..." dedi. Sonra döndü, aniden bir şey hatırlamış, çarpılmıştı.

"Harita," dedi. "Haritam nerde?"

Gil sanki olan olmuş, Paul sonunda aklını kaçırmış gibi bana bakıyordu.

"Ivy'deki kilitli dolapta," dedi Paul'e sarılıp. "Koyduğumuz yerde."

Ama Paul silkinip ondan kurtuldu ve merdivenlerden inmeye başladı. Uzaktan yaklaşan siren sesleri duyuluyordu.

"Gidemeyiz," diye bağırdım.

Gil, bana bir baktı ama onu takip etti. Sirenler daha yaklaşmıştı, arada bloklar vard> ama sesleri giderek yükseliyordu. Pencereden metal rengine bürünmüş tepeler görünüyordu. Bir yerlerdeki bir kilisede Paskalya başlamıştı.

"Polise onun hakkında yalan söyledim," diye bağırdı Paul geriye doğru. "Onu bulduklar>nda burda olmamal>y>m."

Ben de peşlerinden ön kapıya, oradan da Saab'a koştum. Gil motoru çalıştırdı, gaza yüklenince boştaki araba o kadar yüksek ses-

424

4'ün Kural>

le öttü ki yandaki evin ışıkları tekrar yandı. Vitesi bire takıp tekrar gaza bastı. Lastikler asfalta yapışırken araba roket gibi fırladı yerinden. Tam Gil bir yan yola saparken ilk devriye arabası caddenin öbür ucunda belirmişti.

Araban>n gelip Taft'm evinin önünde durmas>n> izledik.

Gil dikiz aynas>ndan Paul'e bak>p, "Nereye gidiyoruz?" dedi.

"Ivy'ye," diye cevap verdi Paul.

425

Bölüm 28

Kulübe geldiğimizde ortalık sessizdi. Birisi Parker'ın ortaya saçtığı içkileri emsin diye yere bezler sermişti, ama hâlâ alkol gölcükleri parıldıyordu orada burada. Perdeler ve masa örtüleri lekelenmişti. Personel de ortada görünmüyordu.

Kelly Danner kulüpte tek bir canlı bırakmamışa benziyordu.

İkinci kata çıkan merdiven halısı, davetlilerin içkiye batmış ayakkaabılarıyla gidip gelmeleri yüzünden ıslanmıştı. Görevliler Odası'na girince Gil kapıyı kapatıp tavandaki lambanın düşmesine bastı. Kırılan içki barından kalanlar bir köşeye yığılmıştı. Şöminede sönmeye terk edilmiş bir ateş yanıyordu, közler hâlâ arada bir alevleniyor, s>caklı>k yay>yordu içeriye.

Masanın üstündeki telefonu görünce, Gil'in cep telefonu bozulduğu zaman hatırlayamamış olduğum numarayı düşündüm ve aniden olup bitenleri kavrad>m. Bir hafıza yanılgısı, bir yanlış iletişim. Richard Curry'yi Paul'e bağlayan hat parazit yapmış ve bir biçimde Curry'nin mesajı kaybolmuştu. Yine de Curry taleplerini çok net ortaya koymuştu.

426

4 'ün Kural>

Kutsal Cuma gecesi konferansta, bana planın nerede olduğunu söyle Vincent ve yolundan çekileyim, demişti. Yapacağımız tek şey bu. Ama Taft reddetmişti.

Gil bir anahtar çıkardı ve maun kutuyu açtı. "İşte," dedi Paul'e haritayı uzat>p.

Yine Curry gelmişti gözümün önüne, avluda Paul'e doğru ilerliyor, sonra dönüp şapele, Dickinson Binası'na ve Bili Stein'ın ofisine doğru gidiyor.

"Tanrım," dedi Gil. "Bu durumu nasıl halledeceğiz?" "Polisi ara," dedim, ona.

"Curry, Paul için gelebilir." "Hay>r," dedi Paul. "O bana bir şey yapmaz." Ama

Gil başka bir şeyi kastetmişti: yaptığımızı, yani Taft'ın evinden kaçışımızı nasıl halledeceğimizi soruyordu. "Taft'ı, Curry mi öldürmüş?" dedi.

Kapıyı kilitledim. "Ve Stein'ı da öldürdü." Odadaki hava bir anda boğucu bir hal almıştı. Alt kattan getirilmiş bar kalıntıları da odaya tatlımsı bir çürüme kokusu veriyordu. Gil masanın başında duruyordu, konuşmadı. Paul yine, "O bana bir şey yapmaz," dedi. Ama Stein'ın masasında bulduğumuz mektubu hatırlamıştım.

Size bir teklifim var. Burada ikimize de yetecek kadar var. Sonra Curry'nin yanıtı, şu ana kadar yanlış anlamış olduğum yanıt: Pa-ul'den ne haber?

"Yapar," dedim.

"Yanıllıyorsun Tom." Paul kızmıştı.

Ama artık bütün bunların nereye kadar uzandığını çok daha net görüyordum.

"Sergiyi gezerken Curry'ye günlüğü göstermiştin," dedim. "Onu Taft'ın çaldığını biliyordu."

"Evet, ama..."

"Stein, ona senin tezini çalacaklarını bile söylemişti. Curry, onu bunu yapmadan önce istiyordu." "Tom..."

"Sonra, hastanede, ona bulduğun her şeyi anlattın. Hatta ona planı aradığını bile söyledin."

"Yeter Tom," dedi. "Beni dinle." "Onlar> o öldürdü."

Şimdi Paul kalbi kırıntı bir şekilde eğilmiş Gil'e hiç beklemediğim bir şey söylemeye başlamıştı.

"Evet. Ben de bunu söylüyorum. Dinler misin beni? Hastanede kastettiği şey buydu. Hatırlıyor musun? Hani tam sen bekleme odasına gelmeden önce? Birbirimizi anlıyoruz, oğlum. Beni düşünmekten uyuyamadığını anlatmıştı bana." "E?"

Paul'un sesi titriyordu. "Sonra, ne yapacağını bilseydim her şeyi başka türlü yapardım, dedi. Richard, onun Bill'i öldürdüğünü bildiğini sanıyordu. Vincent'in konferansından erken çıkacağını bilseydi, başka türlü davranacağını söylemek istemişti. Polisin benden kuşulanmayacağı bir şekilde."

Gil gidip köşeden büyükçe bir kütük aldı ve şömineye koydu. "Sergide bahsettiği şiiri hatırlıyor musun?" "Browning. 'Andrea del Sarto.'" "Nasıldı o?"

"Sen hepimizin hayatlarına pek çok düş gibi girdin," dedim. "'Düş? Uğruna çırpındığımız, ıstırap çektiğimiz ve başaramadığı-

m>z.

"Neden bu şiiri seçmişti ki?"

"Çünkü del Sarto'nun resmine uyuyordu."

4 'ün Kural>

Paul elini masaya vurdu. "Hay>r. Çünkü biz onun, baban>n ve Vincent'>n asla çözemediği şeyi çözmüştük. Richard'm bütün yaşamı boyunca düşlediği şeyi yapmıştık. Çırpındığı, ıstırap çektiği ve başaramadığı şeyi."

Bir hüsrana kapılmıştı Paul'ü, birlikte çalıştığımız, tek bir organizma olmamızı, tek bir ortak düşüncemiz olmasını beklediği günlerden beri görmediğim bir hüsrana. Seni bu kadar uğraştırma-malıyd>. Senin için bu kadar zor olmamalıyd>. Yine bilmece çözüyorduk. Bu kez, ikimizin de aynı biçimde tanıyan> olması gerektiğini düşündüğü bir adam hakkındaydı bilmece. Ben ne Colonna'yı ne de Curry'yi asla Paul kadar iyi anlamamıştım.

"Anlamıyorum," dedi Gil, aramızda bir şeylerin, onun daha önce tanık olmadığı bir şeylerin geliştiğini görmüştü.

"Resimler," dedi Paul, hâlâ bana anlatıyor, görmemi sağlamaya çalışıyordu.

"Joseph hikâyeleri. Hatta sana onların ne anlama geldiğini de söylemiştim.

Sadece Richard'm ne demek istediğini bilmiyorduk. Jacob, Joseph'i tüm diğer çocuklarından fazla sever, çünkü onun yaşlılık döneminde doğan oğludur. Ve ona çok renkli bir palto yapar."

Benden anladığımı gösteren bir işaret gelmesini bekledi, ama anlayamıyordum.

Sonunda, "Bu bir hediye," dedi. "Richard, bana bir hediye verdiğini düşünüyor."

"Hediye mi?" diye sordu Gil. "Sen aklın> mı kaybettin? Ne hediyesi?"

"Bu," dedi Paul koluyla her şeyi içine alan bir hareket yaparak. "Bili'e yaptığı. Vincent'a yaptığı. Onların benden çalmasına izin vermedi. Bana Hypnerotomachia'da bulduğum şeyi hediye ediyor."

II

Bunu söyleyişinde korkunç bir itidal vardı, korku, gurur ve keder sessiz bir kesinlik içinde bir araya gelmişlerdi.

"Vincent bunu otuz yıl önce ondan çalmıştı," dedi Paul. "Ric-hard aynı şeyin bana da olmasına seyirci kalamazd>."

"Curry, Stein'a yalan söylemişti," dedim, onun bir öksüzün zayıflığından yararlanmaya çalışan biri tarafından aptal yerine konmasını istemiyordum.

"Taft'a de yalan söylemişti. Sana da aynı şeyi yapıyor."

Ama Paul kuşku noktasını geçmişti. Sesinde gizlenen korku, yılgınlık ve inanmazlıkta, minnettarlığa yaklaşan bir şey vardı. İşte buradaydık, ödünç resimlerle dolu başka bir odada, Curry'nin hiç sahip olmadığı oğlu için

düzenlediği babalık müzesindeki başka bir sergide ve jestler o kadar büyümüşü ki, hareketler önemsiz hale gelmişti. Bu da son hareketti. Birden bana Paul'le benim kardeş olmadığımızı hatırlattı. Farklı şeylere inanıyorduk yani. Gil tartışmanın ayaklarını yere bastırmak için aramıza girip konuşmaya başladığında dışarıdan bir ayak sesi duyduk. Üçümüz de döndük.

"Ne halitt> o?" dedi Gil.

Sonra Curry'nin sesi duyuldu.

"Paul," diye fısıldadı kapının dışından.

Hepimiz donduk.

"Richard," dedi Paul kapıya doğru giderken. Gil ya da ben, onu **durdurmadan** kilide ulaştı.

"Git burdan!" dedi Gil.

Fakat Paul çoktan kilidi açmış ve öteki taraftan bir el kapı tokmağını çevirmişti.

Orada, eşikte, üzerinde hâlâ geçen gece giydiği siyah takımla Richard Curry duruyordu. Şaşkın, vahşi gözlerle bize bakıyordu. Elinde bir şey vardı.

430

4'ün Kural>

"Paul'le yalnız konuşmam lazım," dedi boğuk bir sesle.

Paul de bizim gördüğümüzü görmüş olmalıydı: gömleğinin yakasına yakın bir yerde **kan izleri vard>.**

"Git burdan!" diye hayk>rd> Gil.

"Ne yapt>n?" dedi Paul ise.

Curry, ona baktı, sonra bir kolunu uzattı, sıkıca yumduğu avu-cunda bir şey tutuyordu.

Gil rahat bir tavırla koridora doğru yürüdü. "Git," dedi tekrar.

Curry, onu duymazdan geldi. **"Bende Paul. Plan. Al."**

"Onun yanına yaklaşmıyorsun," dedi Gil sesi titreyerek. "Polis çağırıyoruz."

Gözlerim Curry'nin elindeki koyu renkli tomara takılmıştı. Ben de gidip Gil'in yanında durdum, böylece ikimiz de Paul'ün önüne geçmiştik. Ancak, Gil cep telefonunu çıkarmaya uğraşırken Curry bir fırsat yakalamış oldu ve tek bir **hareketle aram>za dal>p Paul'ü odaya geri itti ve kap>y> çarpt>.** Daha Gil'le ben yerimizden kıpırdayamadan kilidin döndüğünü duyduk.

Gil kapıyı yumruklamaya başladı. "Aç şunu!" diye bağıırıyordu beni yana itip kapıyı omuzlamaya çalışırken. Ama kalın ağaç kapı **yerinden bile oynamad>.** Sonra geri çekilip ikimiz birden yüklenmeye başladık. Sonunda kilit biraz bel vermişti. Her yüklenişte içeriden sesler duyuyordum.

"Bir kez daha," diye bağırdı Gil.

Üçüncü yüklenmede metal kilit yuvas>ndan ç>kt> ve kap>n>n aç>lmas>yla birlikte büyük bir gürültü koptu.

Gülle gibi içeri daldığımızda Curry ve Paul şöminenin iki ucunda duruyorlardı. Curry'nin avucu hâlâ kapalıydı. Gil, onlara doğru gidip bütün hızıyla Curry'nin üstüne atıldı ve adamı şöminenin önüne yuvarladı. Curry'nin başı metal ızgaranın kenarına çarpmış ve

431

lan Caldvvell & Dustin Thomason

ocaktaki kömürlerin harlmasına, kıvılcımlar uçuşmasına neden olmuştu.

Paul, "Richard," diye bağırarak onlara doğru koştu.

Sonra Curry'yi kaldırıp içki barının karşısına götürdü.

Başındaki sıyrıktan gözlerine kan sızıyordu, daha kendini to-parlayamamıştı.

Planın Paul'ün elinde olduğunu daha anca fark edebilmişim.

Curry'yi omuzlarından tutup sarsarak, "İyi misiniz?" diye sordu Paul. **"Ambulansa ihtiyac> var."**

Ama Gil'in aklında başka şey vardı. "Polis onunla ilgilenir."

O an odadaki ısının çok artmış olduğunu hissettim. Curry'nin ceketinin arkası tutuşmuştu. Şimdi de içki barı alev almıştı.

"Geri çekilin!" diye hayk>rd> Gil.

Ama olduğum yerde donup kalmıştım. Alevler tavana, duvardaki perdelerle sıcıyordu. Alkolün de etkisiyle yangın hızla büyüyor ve etrafındaki her şeyi **yutuyordu.**

"Tom!" diye bağırdı Gil. "Onları ordan çek! Ben yangın söndürücü getireceğim!"

Paul'ün de yardımıyla Curry ayakta durmaya çalışıyordu. Aniden, Paul'ü itti ve ceketini çıkarıp düşe kalka koridorda koşmaya başladı. Paul arkasından koşarken yalvaran bir edayla, "Richard," diye seslendi. Gil o arada geri dönmüş ve perdelerle köpük sıkmaya başlamıştı. Ama yangın çok çabuk büyüyordu. Dumanlar tavan boyunca kap>ya doğru yoğun bir şekilde kümeleniyordu.

Sonunda sıcağa ve dumanlara dayanamayarak kapıya koştuk. Akciğerlerim sıkışmaya başlamıştı, elimle ağzımı kapattım. Merdivenlere doğru döndüğümde Paul ve Curry'nin koyu bir duman bulutunun içinde boğuştuklarını gördüm, sesleri yükseliyordu.

432

4'ün Kural>

Paul'e seslendim ama o anda bardaki şişeler patlamaya başladı ve sesim duyulmaz oldu. Gil yaralanmıştı, onu yoldan çektim ve Paul'den bir cevap var mı diye kulak kabarttım.

Sonra, dumanlar>n aras>ndan onu duydum. "Git Tom! Dışarı çık!"

Duvarlarda minik alev yansımaları oynasıyordu. Tutuşmuş bir şişe kırığı alevler saçarak başımızın üstünden uçup merdivenlerden birinci kata düştü.

Bir saniye kadar hiçbir şey olmadı. Sonra camın alkolü emdirmek için bırakılan bezlere düştüğünü duyduk. Viski, konyak ve cinlerin de etkisiyle birinci kat bir anda alevler içinde kaldı. Aşağıdan patlama sesleri geliyor, tahtalar tutuşuyor, yang>n her taraf> sar>yor-du. Ön kapıya ulaşmanın imkânı kalmamıştı artık. Gil cep telefonunda böğürerek birilerinden yardım istiyordu. Yang>n ikinci kata doğru yükseliyordu. Sanki kıvılcımlar zihnime de yansıyor, gözlerimi kapadığımda beyaz bir ışık görüyordum. Isının etkisiyle havadayüzzer gibiydim adeta. Her şey çok yavaş, çok ağır geliyordu bana. Tavandaki alç> süsler yerlere saç>l>yordu.

Dans pisti bir serap gibi parl>yordu.

"Nasıl çıkacağız dışarı?" diye bağırdım.

"Yang>n merdivenleri," dedi Gil. "Yukar>."

"Paul!" diye hayk>rd>m bu kez.

Ama yanıt yoktu. Merdivene iyice yaklaştım ama sesleri gelmiyordu art>k. Paul ve Curry gitmişlerdi.

"Paul!" diye böğürdüm bu kez.

Alevler Görevliler Odası'nı tamamen yutmuş, bize doğru geliyordu. Uyluklarımda tuhaf bir uyuşma hissediyordum. Gil, beni çevirip gösterdi. Pantolonumun bacağı yırtılmış, açılmıştı. Smokin kumaşından aşağı kan sızıyordu, siyahın üstüne siyah. Ceketini ç>-

433

F:28

lan Caldvvell & Dustin Thomason

kard> ve yaran>n üstüne sard>. Alev tüneli üstümüze kapanmak üzereydi, kendimizi bir an önce yukar> atmam>z laz>md>. Hava art>k tamamen siyaht> neredeyse.

Gil, beni üçüncü kata doğru itti. Yukarıda göz gözü görmüyordu, sadece gölgeler vardı. Koridorun sonundaki bir kapının altından çizgi haline bir ışık sızılmaktaydı. İleri atıldık. Alevler merdiven basamaklarına ulaşmıştı ama orada kalacak gibi görünüyordu.

Sonra o sesi duydum. Yüksek perdeden, ürpertici bir inleme sesi gelmişti odadan. Bir an için ikimiz de donup kald>k. Sonra Gil f>rlay>p kap>y> açt>. O an baloda hissettiğim sarhoşluk duygusu yeniden sardı beni. Vücudum ısınmış, her yerimi tatlı bir kar>ncalanma sarmıştı. Sanki Katie, bana dokunuyor, Katie'nin nefesi vücuduma değişiyor, Ka-tie'nin dudaklar> üstümde geziniyordu.

Odanın uzak ucundaki uzun bir masanın ardında Richard Curry durmuş Paul'le tartışıyordu. Elinde boş bir şişe vardı. Başları omuzlarının üstünde sallan>yor, kanamaya devam ediyordu. Odayı alkol kokusu sarmıştı, masaya dökülen içkinin dışında, duvarda açık duran camlı bir dolap eski bir Ivy başkanının gizli zulasını açığa sermişti. Odanın eni binanın eni kadardı, ay ışığı buraya da gümüş bir çerçeve çizmişti. Duvarlarda kitap rafları diziliydi, Curry'nin başının arkasında kalan gölgelerde deri ciltler göze çarpıyordu. Kuzeye bakan duvarda iki pencere vard>. Her yerde gölcükler panld>yordu.

"Paul," diye bağırdı Gil. "Arkadaki yangın merdivenlerini kapat>yor."

Paul dönüp baktı ama Curry'nin gözleri Gil'le bana odaklanmıştı. Ben de onun görüntüsüyle felç olmuştum adeta. Yüzündeki çizgiler, sanki yerçekimine kapılmışçasına aşağı doğru derinleşmişti.

"Richard" dedi Paul bir çocukla konuşmuş gibi. "Hepimiz dışarı çıkmalıyız."

434

4 'ün Kuralı

Gil o anda ileri doğru atılarak, "Geri çekilin," diye bağırdı.

Ama o bunu yapar yapmaz, Curry elindeki şişeyi masaya vurup kırdı ve elinde kalan kırık şişe boynuyla Gil'in kolunu çizdi. Gil'in parmaklarının arasından siyah kurdeleler gibi kan sızmaya başlamıştı. Şaşkınlıkla koluna bakarak geri çekildi. Durumu gören Paul duvara yaslanmak zorunda kalmıştı.

"Al," diye bağırdım cebimden mendilimi çıkarıp.

Gil yavaş yavaş hareket ediyordu. Mendili almak için elini uzatınca kesiğin ne kadar derin olduğunu gördüm. Kan fışkırmaya devam ediyordu.

"Git!" dedim, onu cama doğru itip. "Atla! Çalılıklar düşüşünü yavaşlatır."

Ama Curry'nin elindeki kırık şişe boynuna bakarak öylece kalakalmıştı. Öteki tarafta biriken sıcak hava artık kütüphanenin kapısını da sarsmaya başlamıştı. Kapının altından içeri duman sızıyordu ve gözlerimin sulandığını, ciğerlerimin dolduğunu hissedebiliyordum.

"Paul," diye bağırdım dumanların arasından. "Senin çıkman lazım!"

"Richard," diye bağırdı o da. "Gel hadi!"

"Bırak gitsin!" diye Curry'ye böğürdüm dönüp. Ama artık alevler içeri girmek üzereydi, gürlemeleri iyice yakından duyuluyordu. Az öteden korkunç bir ortalığa sesi geliyordu, ahşap kendi ağırlığıyla yırtılmaktaydı.

Aniden Gil yanındaki duvarın önüne yıkıldı. Pencereye koştum ve açtım, Gil'i sürükleyerek camın önüne getirdim, dik durmasını sağlamaya çalışıyordum.

"Paul'e yardım..." diye mırıldandı gözlerindeki yaşam ışığı sönmeden önce son olarak.

Dondurucu bir rüzgâr, aşağıdaki çalılardan savurduğu karları da beraberinde getirerek odanın içine dolmuştu. Yapabildiğim kadar

435

Ian Caldwell & Dustin Thomason

yumuşak bir şekilde onu atlayacak duruma getirdim. Işığın altında daha şimdiden cansız bir melek gibi duruyordu. Koluna sıkıca sarılmış kanlı mendile bakınca etrafımdaki her şeyin erimekte olduğu hissine kapıldım. Son bir kez baktıktan sonra gitmesi için onu bıraktım. Bir anda Gil gitmişti.

Bir duman bulutu arasından gelir gibi Paul'ün sesini duydum. "Tom, git."

Dönüp baktığımda Paul'ün Curry'yi kollarından cama doğru çekistirmeye çalıştığını gördüm, ama yaşlı adam çok daha güçlüydü. Kıpırdamıyordu. Paul'e yangın merdivenlerini gösteriyordu onun yerine.

Açık pencereden, "Atla," diye bağıran sesler geliyordu. "Aşağı atla!"

İtfaiyeciler beni görmüşlerdi.

Ama arkamı dönüp, "Paul!" diye bağırdım. "Gel buraya hadi!"

Son kez onun, "Git Tom," dediğini duydum. "Lütfen."

Sanki Curry, onu dumanların içinde sürüklüyormuş gibi sesi hızla uzaklaşıyordu. Sanki ölüm melekleri onları antik çağ ateşinin içine çekiyordu.

İçeriden duyduğum son ses Curry'nin, "Aşağı," diyen sesi oldu. "Aşağı."

Aynı anda dışardan yine, "Çabuk! Atla!" çığlıkları geldi.

"Paul," diye haykırdım alevler üstüme gelirken cama doğru gerileyip. Sıcak duman yumruk gibi çarpmıştı göğsüme. Odanın öteki ucunda yangın merdivenlerine giden kapı çarparak kapandı. Artık kimse görünmüyordu ortalıkta. Kendimi aşağı bıraktım.

ü

436

4 'ün Kuralı

Eriyen karlara gömülmeden önce son aklımda kalanlar bunlar oldu. Sonra sadece bir patlama, sanki gece yarısı aniden şafak sökmüş gibi ortalığın aydınlanması. Bir gaz borusu bütün binayı yerle bir etmişti. Her yerden is yağmaya başladı. Sessizliğin içinde ben bağıırıyordum. İtfaiyecilere. Gil'e. Duyacak herhangi birine. Gördüm diye bağıırıyordum, Richard Curry yangın merdivenlerinin kapısını açtı, Paul'ü de ardından sürükledi.

Beni dinleyin.

Ve önce dinlediler. Beni duyan iki itfaiyeci binaya yaklaştı. Yanımda bir cankurtaran görevlisi vardı, anlamaya çalışıyordu. Hangi merdivenler, diye soruyordu. Nereden ç>kt>lar?

Tünellerden, dedim ona. Tünellerin yak>n>na ç>kt>lar.

Sonra duman azalmaya başladı ve hortumlar kulüp binasının ön yüzünü görölür hale getirdi ve her şey değişmeye başladı. Artık daha az dinliyor, daha az araştırıyorlardı. Geride hiçbir şey kalmamış diyorlardı, ağır adımlarla dolan>rken. Bunun içinde kimse yok.

Paul yaşıyor, diye bağırdım. Onu gördüm.

Ama geçen her saniye onun aleyhine bir gelişmeydi. Her dakika bir avuç kum tanesiydi. O arada Gil, bana bakıyordu artık, ne kadar çok değiştiğini fark ettim.

"Ben iyiyim," dedi kolunu saran sağlık görevlisine. Islak yanağını silip beni gösterdi, "Arkadaşıma yardım edin."

Ay tepemizde bizi gözetleyen bir göz gibi asılıydı ve orada oturmuş kulüp binas>na hortum tutan adamlar>n s>rtlar>na bakarken, Paul'ün sesi ç>nlad> kulaklar>mda. Uzaklarda, kahvesinin üzerinden bana bakarak bir biçimde, diyordu, onu benim de babamış gibi hissediyorum. Gecenin siyah perdesinde onun yüzünü de görebiliyordum, ona şimdi bile inanacağımdan kesinlikle emin bir yüz.

Bana, e ne düşünüyorsun, diye soruyor.

437

Ian Caldvvell & Dustin Thomason

Chicago'ya gidişin hakkında? Chicago'ya gidişimiz hakkında.

O gece bizi nereye götürdüklerini, bize neler sorulduğunu hatırlamıyorum. Yangın gözümün önünden gitmiyor, Paul'ün sesi kulaklar>mda ç>nl>yordu, sanki hâlâ alevlerin arasından çıkabilirmiş gibiydi. Güneş doğmadan önce umut mesajları taşıyan binlerce yüz gördüm: yangın yüzünden arkadaşlarımız odalarından dışarı çıkmış; siren sesleri yüzünden profesörler yataklarından fırlamışlardı. Şapeldeki tören yansında kesilmişti. Herkes, ayaklı bir hazine san-dığındaki

birer alt>n gibi, sanki yukar>lardan kay>plar>m>z>n ac>s>n> geri kalanlar>

sayarak gidermemiz buyrulmuş gibi, etrafımıza toplanmıştı. Belki o zaman anlamıştım ne kadar zengin bir yoksulluğa girmekte olduğumuzu. Bunu yapan tanrıların nasıl karanlık bir komedi zevki vardı. Kardeşim Paul Paskalya'da kurban edilmişti. İroninin kaplumbağa kabuğu tüm ağırlığıyla tepemize çökmüştü. O gece üçümüz kurtulmuştuk, birlikteydik, bir eksikimiz yoktu. Gil, Charlie ve ben, hastanede bir araya gelmiştik yine yatakhane arkadaşları olarak. Hiçbirimiz konuşmuyorduk. Charlie boynundaki haçla oynuyordu, Gil uyumuştı ve ben de duvarlara bak>yordum. Paul'den hiçbir haber olmamas>n>, her birimiz onun kurtulacağı, yeniden dirileceği efsanesine yoruyorduk. Benimse, inanmaktan öte, bilmem gereken bir şey vardı, arkadaşlıkta da, tıpkı ailede olmadığı gibi, bölünmezlik diye bir şey yoktu. Ama yine de bu hayal beni ayakta tutuyordu o s>rada. O s>rada ve ondan sonras>nda da.

Hayal, dedim. Ve asla umut değil.

Umutlann konuştuğu kutu boşalmıştı.

438

Bölüm 29

Zaman, t>pk> bir doktor gibi, bizi ellerinden y>kay>p att>. Daha Charlie

hastaneden bile çıkmadan eski haber haline gelmiştik. Sınıf arkadaşlarımız bize sanki bağlam dışıymışız, eskiden önemli olan bir şeylerin aurasına sarılı kaçak anılarımız gibi bakıyorlardı.

Bir hafta içinde Princeton'ı saran şiddet bulutu dağılmıştı. Öğrenciler yine karanlıkta dolaşır olmuşlardı, önceleri gruplar halinde, sonra yalnız başlarına. Uyuyamay>p gece yarısı kendi başıma Wa-Wa'ya gidiyordum, s>rf etraf>mda insanlar olsun diye. Richard Curry, onların sohbetlerinde yaşıyordu. Paul de öyle. Ama biliyordum ki sonunda onlar>n adlan duyulmaz olacak, yerlerini s>navlar, maçlar, yıllık bahar konuşması, tez danışmanıya yatan bir son sınıf öğrencisi, sevilen bir televizyon dizisinin son bölümü olacaktı. Sıra beklerken okuduğum, herkes arkadaşlarıyla birlikteymiş gibi görünürken beni yalnızlığımı düşünmekten kurtaran başlıklar bile, dünyanın bizsiz de döndüğünü anlat>yordu. Paskalya'dan

sonraki on yedinci günde Princeton Packet'm ön sayfasında kentte yapılacak bir yeraltı otoparkının planının onaylandığı haberi yer alıyordu. Sade-

439

lan Caldvvell & Dustin Thomason

ce ikinci sayfanın dibinde zengin bir mütevellinin Ivy'nin yeniden inşa edilmesi için iki milyon dolar bağışladığı haberi vardı.

Charlie beş günde hastane yatağından kurtulmuştu ama iyileşmesi için iki hafta daha gerekmişti. Doktorlar göğsündeki deri yamalarının kalın ve kıkırdaksı iz yerleri için estetik ameliyat yapılmasını önermişlerdi, ama Charlie reddetmişti. Bir gün dışında her gün tıp merkezinde ziyaretine gitmiştim. Charlie WaWa'dan patates kızartmas, dersleri için kitaplar, her Sixers maçının sonucundan sonra skorları istemişti. Her seferinde onu hastanede ziyaret etmem için bir neden buluyordu.

Birçok kez bana yanıklarını göstermişti. Önceleri bunu kendisine bir şey kanıtlamak için yaptığını sandım, yani kendisini şeklen kötü hissetmediğini, başına gelenlerden etkilenmeyecek kadar güçlü olduğunu kanıtlamaya çalıştığını. Sonradan bunun tam tersinin doğru olduğunu hissettim. Onun bu olayda değiştiğini bildiğimden emin olmak istiyordu. Paul'ün ardından buhar tünellerine koştuğu an, benim ve Gil'in hayatının bir parçası olmaktan çıktığından kor-kuyormuş gibi görünüyordu. Ondan uzaklaşıyor, kayıplarımızı kendi başımıza iyileştiriyorduk. Kendimizi kendi derilerimizin içinde yabancı gibi hissettiğimizi anlıyor ve onun da aynı durumda olduğunu, hepimizin bu işte beraber olduğumuzu bilmemizi istiyordu.

Gil'in de onu benim kadar çok ziyaret etmesi beni şaşırtmıştı. Birkaç ziyaretinde ben de oradayım ve her seferinde aynı katlanımlar zor durum olmuştu. Her ikisi de birbirlerini bu kadar çok görüyor oldukları için bir biçimde suçluluk duyuyorlardı. Ne kadar akıl dışı gelse de, Charlie o gece Ivy'de olmamakla kendini bizi terk etmiş gibi hissediyordu. Hatta zaman zaman Paul'ün kanının kendi ellerine bulaştığını düşünüyordu. Paul'ün ölümünü kendi zayıflığının bedeli olarak değerlendiriyordu. Açıklaması zor bir biçimde Gil

440

4 'ün Kuralı

de kendini bizi uzun zamandır terk etmiş gibi hissediyordu. Charlie'nin o kadar çok şey yapmışken kendini suçlu hissetmesi, Gil'in daha da kötü olmasına yol açıyordu.

Bir gece Gil yatmadan önce benden özür diledi. Her şeyi başka türlü yapmış olmayı istediğini söyledi. Daha iyisini hak ediyorduk. O geceden başlayarak bir daha onu hiç eski filmleri izlerken görmedim. Yemeklerini kampustan çok çok uzak yerlerde yiyordu. Ne zaman benim kulübüme öğle yemeğine davet etsem gelmemek için bir bahane buluyordu. İstemediği şeyin arkadaşlığım olmadığını anlamam ancak dört beş geri çevrilmeden sonra oldu; oraya gelirken Ivy'i görmek istemiyordu. Charlie hastaneden çıkınca kahvaltıda, öğle yemeğinde ve akşam yemeğinde hep ikimiz birlikte olduk. Gil ise sürekli yalnız yiyor ve içiyordu.

Yavaş yavaş yaşamlarımız inceleme konusu olmaktan çıktı. Önceleri herkes bizden söz ederken nasıl kendimizi paryalar gibi hissettiysek, sonra herkes unutmaya başladığında da kendimizi ha-yaletmişiz gibi hissettik. Üniversitenin Paul için düzenlediği anma töreni şapelde yapıldı, ama toplanan küçük kalabalık ufak bir dershaneye de sığabilirdi. Çoğu EMT veya Ivy üyeleri idi ve aslında Charlie ya da Gil'e duydukları şefkat nedeniyle gelmişlerdi. Törenden sonra yanıma gelen sadece Profesör LaRoque oldu, Paul'ü ilk kez Taft'a görmeye gönderen kadın; ve o bile sadece Hypnerotomachia ile ilgileniyormuş gibiydi, Paul'ün kendisinden çok keşfet-tikleriyle. Ona hiçbir şey söylemedim ve Hypnerotomachia'nın her gündeme getirilişinde aynı şeyi yapmaya karar verdim. En azından bunu yapabilirim diye düşünmüştüm, Paul'ün dostlar arasında kalması için onca uğraştığı sırrı yabancılar vermemeyi.

İlgiyi kısa bir süre için yeniden diriltten şey, yeraltı otoparkı ile ilgili haberden bir hafta sonra Richard Curry'nin Princeton'a gel-

441

lan Caldvvell & Dustin Thomason

meden önce, New York'taki mal varlıklarını nakde çevirmesi ile ilgili keşif oldu. Müzayede evinden kalanlarla birlikte eline geçen parayı özel bir hesaba

koymuştu. Bankalar süresi dolmadan hesabı çözmeyi reddedince Ivy, zararını karşılamak üzere paradan hak iddia etmişti. Ancak kulüp yönetim kurulu yeni binanın tek bir taşının dahi Curry'nin parasıyla alınmamasına karar verince heyecan yatışmıştı. Bu arada, basın Richard Curry'nin tüm parasını adan bilinmeyen bir kişiye bıraktığı haberiyle çalkalanmıştı ve hatta içlerinden birkaçı benim de inandığım şeyi yazmışlardı, para Paul içindi. Yine de, Paul'ün tezi hakkında hiçbir şey bilmeyen daha büyük çoğunluk, Curry'nin niyetleriyle pek ilgilenmediği için, iki adamı birer maskara haline getirene kadar Taft'la olan arkadaşlığını kurcalamaya yöneldiler, yapılan kötülüklerle ilgili açıklamalar, aslında açıklama olmaktan çok uzaktı. Taft'ın Enstitü'deki evi hayalet ev haline geldi. Yeni Enstitü üyeleri orada oturmayı reddediyorlardı ve kentteki çocuklar eve girmek için birbirlerini kışkırtıyorlardı.

Fantastik teorilerle ve sansasyonel başlıklarla yaratılan bu yeni havanın tek yaran, kısa zaman sonra Gil, Charlie ve benim herhangi yanlış bir şey yapmış olduğumuzu düşünmeyi imkânsız hale sokması oldu. Olup bitenlerde rol almış olacak kadar göze çarpan tipler değildik, önce garip bir şekilde herkes öyle olduğumuzu düşünüyordu ama yerel haberler Rasputin Taft ve onu öldüren deli Curry'nin resimleriyle doldukça düşünceler değişti. Polis ve üniversite bize karşı herhangi bir girişimde bulunmamayı kabul etmişti ve sanırım, rezil olmadan mezun olabileceğimiz düşüncesi ailelerimiz için bir fark yarattı. Gil bu tür şeyleri asla umursamadığı için hiç oralı olmadı ve ben de kendimi önemseyecek halde değildim zaten.

Yine de, bunun Charlie'nin zihninden bir yükü kaldırmış olduğunu düşünüyorum. Giderek daha fazla olanların gölgesinde yaşar

442

4 'ün Kuralı

hale gelmişti. Gil bunun, yani her zaman başına kötü bir şey geleceğini beklemenin bir kendine eziyet kompleksi olduğunu düşünüyordu, ama ben Charlie'nin sadece kendini Paul'ü kurtarabileceğine inandırmış olduğu inanıyordum. Her ne olursa olsun, bunu kendi başarısızlıklarından biri sayacaktı; eğer Princeton'da değilse, o zaman gelecekte. Charlie'yi korkutan şey eziyet değildi; yargıydı.

W

Üniversitedeki son günlerime bir parça mutluluk katan davranışlar Katie'den geldi. Önceleri, daha Charlie hastanedeyken Gil'le bana yemek taşıdı. Yangının ardından o ve diğer ikinci sınıf öğrencisi Ivy üyeleri bir dayanışma başlatmışlardı, kendi malzemelerini alıp kendi yemeklerini pişiriyorlardı. Bizim bir şey yemediğimizden korktuğu için o hep üç kişilik yemek hazırladı. Daha sonra, güneşin iyileştirici etkileri olduğunda ısrar ederek, kozmik ışınlarda lityum olduğunu ve ancak ışının altında durulursa bunun yakalanabileceğini söyleyerek beni yürüyüşlere çıkardı. Hatta fotoğraflarımızı bile çekti, sanki bu günlerin de hatırlamaya değer olduklarını göstermek istiyordu. İçindeki fotoğrafçı çözümün bir şekilde ışığı doğru açıdan almakta yattığına ikna etmişti onu.

Hayatında Ivy olmayınca Katie benim olmasını istediğim kişiye daha yakın biri olmuş gibiydi ve hatta Gil'in hiçbir zaman anlamadığım yanına daha az benziyordu. Mezuniyetten önceki gece, sinemadan çıkınca, oda arkadaşlarına veda etmemi istediğini ileri sürerek beni odasına davet etti. Başka bir şeyi kastettiğini biliyordum, ama o gece ona bunu yapamayacağımı söyledim. Onun etrafında çok fazla kesinlik fotoğrafı vardı, aile, eski arkadaşlar ve New Hampshire'daki yatağının dibinde bekleyen köpek. Onun bu değişmez yıldızlarıyla çevrelenmiş bir odada geçirilecek bir final gecesi,

443

lan Caldvvell & Dustin Thomason

bana kendi yaşamımın ne kadar akışkan olduğunu hatırlatmaktan başka bir iş yapamayacaktı.

O son haftalarda Ivy'deki tahkikatın sona yaklaşmasını izledik. Sonunda, diploma töreninden önceki cuma, sanki bu duyuru da akademik yılın bitiş saatine ayarlanmış gibi, yerel polis yetkilileri Ric-hard Curry'nin, "Doğrudan amaçlanmamış olmakla beraber, düşüncesizlik sonucu Ivy'de bir yangına ve

dolayısıyla o sırada binada bulunan iki kişinin ölümüne neden olduğunu," aç>klad>lar. Bunu destekleyecek bir kan>t olarak da kal>nt>lar>n içinde Richard Curry'nin diş kayıtlarına uyan bir çene kemiği bulmuşlardı. Gaz patlaması geride pek başka bir şey bırakmamıştı.

Yine de soruşturma dosyası açık kaldı ve Paul hakkında asla belli bir şey söylenmedi. Nedenini biliyordum. Patlamadan tam üç gün sonra, bir müfettiş Gil'e, Paul'ün kurtulduğu umudunu taşıdıklarını itiraf etmişti: buldukları kalıntılar sadece ufak tefek şeylerdi ve onlardan tanımlanabilenler de Curry'ye ait şeylerdi. Bunun üzerine, sonraki günlerde umutla Paul'ün çıkagelmesini bekledik. Ama o asla dönmeyince, geçici bir süre için kendini kaybetmiş olup da ağaçların arasından ya da başka bir aşına köşeden sendeleyerek ortaya çıkmayınca, müfettişler bizi sahte umutlar verip oynatmaktan-sa susmalar>n>n daha iyi olacağını kavradılar.

Mezuniyet ılık ve yeşil olarak geldi, en ufak bir rüzgâr f>s>lt>s> yoktu, sanki o Paskalya hafta sonu gerçek olamazmış gibiydi. Hatta, havada yerini şaşırmış bir amblem gibi uçuşan bir kelebek bile vardı. Nassau Binası'nın bahçesinde, sınıf arkadaşlarımla birlikte üstümüzde cüppeler ve başımızda keplerle oturmuş adımızın anons edilmesini bekliyorduk. Yukanda, kulede tokmağı olmayan

444

4 'ün Kural>

bir çanın sessizce çaldığını hayal ediyordum: Paul başka bir katmandan bizim kaderimizi kutluyordu.

Gün ışığında her yer hayaletlerle doluydu. Ivy balosundan tuvaletli kad>nlar gökyüzünde doğum melekleri gibi dans ederek yeni sezonu müjdeliyorlardı. Ç>plaklar Olimpiyat>'na kat>lanlar, ç>plakl>klar>ndan utanmadan geçen sezonun hayaletleri gibi bahçede koşuyorlardı. Konuşmacı o s>rada Latince olarak anlamadığım şakalar yapıyordu ve bir an onu bizi hedef almış Taft zannettim, arkasında da Francesco Colonna duruyordu. Onun da arkasında sarhoş havariler "Battle Hymn of the Republic"i söylüyormuş gibi, ciddi bir nakaratı tekrarlamak üzere toplanmış, buruş buruş bir filozoflar topluluğu.

Törelerden sonra üçümüz son kez odaya döndük. Charlie sonbaharda t>p fakültesine gitmeden önce, yaz boyu ambulansta çalışmak üzere Philadelphia'ya gidiyordu.

Uzun süre tereddüt ettikten sonra, sonunda Pennsylvania Üniversitesi'ni seçtiğini söylemişti. Evine yakın olmak istiyordu. Gil beklediğimin iki katı bir hevesle yatak odasındaki bibloları, süs eşyalarını toparlıyordu. O akşam New York'tan ayrılmak üzere bir bileti olduğunu itiraf etmişti. Bir süreliğine Avrupa'ya gidiyordu söylediğine göre. Ve onca yer arasından İtalya'yı seçmişti. Olaylar> çözmek için biraz zamana ihtiyac> vard>.

Gil gittikten sonra, Charlie ile ben son günün postalar>n> ald>k. Kutunun içinde ayn> boyda dört küçük zarf vard>. Yurt yönetiminden her birimize kay>t formlarımızı göndermişlerdi. Benimkini cebime koydum ve Paul'ünkini de aldım bir güzel, sonra onun sınıf listesinden düşülmemiş olduğunu kavradım. Bir an, acaba ona, kimse almadığı için hâlâ bir yerlerde bekleyen bir diploma da hazırlamışlar m>d>r, diye merak ettim. Ancak Gil'e gönderilen dördüncü zarfta onun

445

lan Caldvvell & Dustin Thomason

adı çizilmiş ve onun el yazısıyla benim adım yazılmıştı. Açıp okudum. Form doldurulmuş, dolmakalemlerle de İtalya'daki bir otelin adresi yazılmıştı. Sevgili Tom, diyordu zarfın iç kapağında. Paul'ünki-ni sana b>rakt>m. Senin bunu isteyeceğini düşündüm. Charlie'ye acele gitmek zorunda kaldığım için üzgün olduğumu söyle. Senin anlayacağını biliyorum. İtalya'ya gelersen lütfen ara. G. Ayr>l>rken Charlie'ye sar>ld>m. Bir hafta sonra, ertesi sene düzenlenecek mezunlar toplantısına katılmayı düşünüp düşünmediğimi sormak için beni evden arad>. Telefon etmek için ancak Char-lie'nin kullanacağı bir bahaneydi ve birkaç saat konuştuk. Sonunda, ona Gil'in İtalya'daki adresini verebilir miyim diye sordu. Gil'in hoşuna gidecek bir kart bulmuş olduğunu söyledi ve bana kartı anlatmaya çalıştı. Anladım ki, esas söylemek istediği Gil'in ona adres bırakmamış olduğuydu. Aralarındaki sorunlar asla tam olarak gide-rilmemişti. İtalya'da değildim, ne o yaz ne de daha sonra. Takip eden dört yıl içinde, hepsi de mezunlar toplantılarında olmak üzere Gil ile üç kez karşılaştık. Her seferinde konuşacak daha az şey buluyorduk. Hayatının gerçeği sonunda, seçeceği

kelimeleri zarif bir biçimde toparlamak düzeyine inmişti. Derken Manhattan'a döndü ve babası gibi borsacı oldu. Benden farklı olarak, yaşının gereklerine uyum sağlamış görünüyordu. Yirmi altı yaşına geldiğinde, bizden bir alt sınıftan çok güzel bir kızla nişanım ilan etti, kız, bana eski bir film yıldızn> hatırlatmıştı. Onları bir arada görünce Gil'in hayat yolunu artık daha fazla inkâr edemedim.

Charlie ile arkadaşlığımız daha iyi gitti. Doğrusunu söylemek gerekirse o beni bırakmadı. Hayatımda sahip olduğum en çalışkan, bir arkadaşlığın aradaki mesafelerin artması ve anıların soluklaşması nedeniyle bitmesini reddeden tek arkadaşım olma ayrıcalığını hep

446

4 'ün Kur ah

korudu. Tıp fakültesinin ilk yılında, bana annesini hatırlatan bir kadınla evlendi. İlk çocukları bir kız oldu ve onun adını aldı. İkinci çocukları ise bir oğlandı ve ona benim adımları verdiler. Bir bekâr olarak, Charlie'nin babalığını rekabet duygusu taşımadan değerlendirebili-yordum. Bunu adil bir şekilde dile getirmenin tek yolu, Charlie'nin arkadaştan da daha iyi bir baba olduğunu söylemekti. Çocuklarıyla ilgilenişinde de, Princeton'da sergilemiş olduğu, doğal korumacılık, dünyaları devirecek bir enerji, bu ayrıcalık yüzünden hayata karşı büyük bir şükran duygusu görülüyordu. Bugün bir çocuk doktoru, Tanrı'nın kendi doktoru. Karısı bazı hafta sonlarında hâlâ ambulansda da çalıştığını söylüyor. Bir gün, kendisinin de hâlâ inandığı gibi, Charlie Freeman'ın yargı saatinden önce cennete alınacağını umuyorum. Ondan daha iyi birini asla tanımadım.

Benim ne yaptığımı anlatmakta zorlanıyorum. Mezun olduktan sonra Columbus'a döndüm. New Hampshire'a yaptığım tek bir gezi dışında, yazın üç ayını da evde geçirdim. Belki annem benim kaybımı benden bile iyi anladığı için ya da Princeton'da arkamda -arkamda- bırakmış olmama sevinmekten kendisini alamadığını açıkça gösterdiği için. Konuştuk; o şakalar yaptı. İkimiz, baş başa yemekler yedik. Eskiden kızak kaydığımız, ablalarımın beni yukarı çektiği tepede oturduk ve bana kendi yapacaklarını anlattı. İkinci bir kitapçı dükkânı açma planı vardı, bu Cleveland'da olacaktı. İş modelini açıkladı, defterleri nasıl tuttuğunu, artık boş kalacağı için evi satma ihtimalini. Anlattıklarının sadece en önemli kısmını anlamıştım, sonunda harekete geçiyordu.

Benim içinse sorun harekete geçmek değildi. Kavrayıştı. Yıllar geçtikçe, hayatımdaki diğer belirsizlikler, babamın hayatında hiç

447

lan Caldvvell & Dustin Thomason

olmadığı biçimde, kendiliğinden netleşiyor gibiydi. O Paskalya hafta sonunda Richard Curry'nin ne düşündüğünü algılayabiliyordum: Paul, Curry'nin de bir zamanlar içinde bulunduğu durumdaydı, öksüz oğlunun başka bir Bili Stein veya Vincent Taft ve hatta Richard Curry olmasına izin veremezdi. Babamın eski dostu temiz bir defter, sınırsız bir güvene dayalı boş bir çek hediye etmek istemişti; sadece bizim onu anlamamız çok uzun sürmüştü. Paul bile, hâlâ kurtulmuş olacağını umduğum günlerde, onun hepimizi geride bıraktığına; asla dönmek üzere tünellerden kaçtığına; dekanın mezuniyet ümitlerini azalttığına ve benim de Chicago ümitlerini suya düşürmüş olduğuma inanmamı sağlayacak bir neden vermişti bana. Ona nerede olmak istediğini sorduğum zaman, bana içtenlikle, elimde bir kürekle Roma'da, demişti. Ancak babama, geçmiş baktığımda muhtemelen onun da bunlara dürüstçe cevap verecek tarzda bir adam olmasına rağmen, ona bu tür sorular sorabilecek yaşa asla ulaşamamış olduğumu görüyordum.

Geriye dönüp bakacak olursam, kitaplara duyduğum inancı kaybettiğim halde neden İngilizceyi branş olarak seçtiğimi -babamın, ona duyduğu sevgiyi reddettikten sonra, neden Colonna'nın kitabı üzerinde çalışabileceğim hissine kapıldığımı- açıklayabilmenin tek yolu, babamın bana bırakmış olması gerektiğini düşündüğüm, onu tekrar birleştirecek parçaları bulmaya çalıştığımı söylemek. Paul'ü tanıdığım sürece, Hypnerotomachia üzerinde çalıştığımız zamanlarda cevabı her an bulacakmışım gibi hissediyordum. Birlikte çalıştıkça, sonunda anlayabileceğime dair bir ümidim hep vardı.

Ümit uçup gidince, şerefimle kontratımı imzalayıp yazılım analisti oldum. Bir bilmeceyi çözmekle aldığım işi, başka birini çözmekte başarısızlığa uğradığım için almıştım. Teksas'ta zaman, nasıl

448

4'ün Kuralı

geçtiğini anlayamayacak kadar hızlı geçti. Oradaki yaz sıcağı, bana daha önceden bildiğim hiçbir şeyi hatırlatmadığı için orada kaldım. Katie'nin Princeton'daki son iki yılı boyunca hemen hemen her hafta yazıştık, mektupların sıklığı giderek azalsa da postada onları beklemeye başlamıştım. Onu son görüşüm, yirmi altıncı yaş günümü kutlamak üzere New York'a gidişim sırasındaydı. O seyahatin sonunda, Charlie'nin bile, Katie ile aramızda ortak bir şey kalmadığını hissettiğini düşündüm. Sonbahar güneşinde, Katie'nin çalıştığı Brooklyn galerisinin yakınındaki Prospect Parkı'nda yürürken, bir zamanlar üzerine titrediğimiz şeyleri geride, Princeton'da bırakmış olduğumuzu ve geleceğin onların yerine yeni bir şeyler koymakta başarısız olduğunu anlamaya başladım. Biliyordum ki, Katie o hafta sonu yeni bir şeylerin başlamasını, yeni bir yıldız dizisiyle yeni bir kader çizmeyi umuyordu. Ancak yeniden dirilme ihtimali, babam tarafından uzun zaman önce gömülmüş, oğlunda süregelen inançları da, inanç konusunda beni yavaş yavaş kuşkulandırmaya başlamıştı. O hafta sonundan sonra, Katie'nin yaşamından bütünüyle uzaklaşmaya başladım. Kısa bir süre sonra, beni son olarak işten aradı. Sorunum benim tarafımdaki sorunlara bağlı olduğunu biliyordu, zaten mektupları giderek kısaltan ve seyrek yazan da bendim. Sesi beklemediğim bir sızıyı geri getirdi. Bana, kendi açımdan ilişkimizin nerede olduğunu belirlemedikçe bir daha ondan haber alamayacağımı söyledi. Sonunda, yeni bir galeri telefonu verdi ve bir farklılık olursa aramamı söyledi. Farklılık asla olmadı. Benim açımdan. Çok geçmeden annemin yeni kitapçı dükkan büyük basan kazandı ve annem Columbus'ta-kini yürütmem için beni geri çağırdı. Ona Teksas'tan ayrılmamın çok

449

F:29

Ian Cakhvell & Dustin Thomason

güç olduğunu, çünkü artık orada köklerim olduğunu söyledim. Ablalarım beni görmeye geldiler ve bir kere de ailesiyle birlikte Charlie geldi. Hepsi de giderken bana bu bunalımdan nasıl çıkabileceğim, bu her ne ise, nasıl arkamda bırakabileceğim konusunda tavsiyelerde bulundular. İşin aslı, ben sadece etrafımda olup bitenleri izliyordum. Her yıl yüzler biraz daha gençleşiyordu ama hepsinde aynı for-mülasyonları görüyordum, para gibi yeniden basılmışlardı bu eski mezheplerin yeni rahipleri. Brooks'la aldığımız ekonomi dersini hatırlıyordum, yeterince uzun süre piyasada kalabilse, tek bir doların dünyadaki her şeyi satın alabileceğini düşünürdük; sanki ticaret asla kendini yalcamayan bir mumdu. Ama şimdi her değiş tokuşta o aynı dolan görüyordum. Satın aldığı mallara artık ihtiyacım yoktu. Çoğu günler mal gibi bile görünmüyorlardı gözüme. Zamanın akışına karşı en iyi direnen Paul olmuştu. O hep benim yanımdaydı, yirmi iki yaşında ve pırıl pırıl, bozulmaz bjr Donan Gray gibi. Charlie'yi her hafta aramaya başlamam ve Paul'ü giderek daha fazla düşünür olmam, inanıyorum ki Teksas Üniversite-si'nden bir doçentle -şimdi anlayabiliyorum, bana hem babamı, hem annemi, hem de Katie'yi aynı anda hatırlatan bir kadındı- nişanımız bozulmaya başladığında ortaya çıkan bir durumdu. Böyle çekip gitmeye hakkı var mıydı, diye düşünüyordum. Çabalarken. Gençken. Bizler, Richard Curry gibi yaşla gelen yıpranmanın acısını, umut veren gençliğin hayal kırıklıklanla yaşarken. Bana artık zamandan kaçmanın tek çaresi ölümmüş gibi geliyordu. Belki de Paul hepsinin birden hakkından geldiğini biliyordu; geçmişin, bugünün ve aradaki tüm farklılıkları. Şimdi bile, beni hayatımın en önemli sonuçlarına doğru götürüyormuş gibiydi. Hâlâ onu en yakın dostum olarak görüyordum.

450

Bölüm 30

Belki de o zaman, daha postadan o paket bile çıkmadan, karanını vermiştim. Belki paket sadece bir hızzlandıncı oldu, tıpkı Parker'in o gece kulüpte yerlere saçtığı içkiler gibi. Daha otuzuma bile gelmemiştim ama kendimi yaşlı bir adam gibi hissediyordum. Beşinci mezunlar günü gecesinde, sanki aradan elli yıl geçmiş gibiydi.

Düşün, demişti bir keresinde Paul, bana, bugünün sadece geleceğin bir yansıması olduğunu düşün. Bütün hayatlanm>z>, arkam>zda geleceklerimizle bir aynaya bakarak, geleceğimizi, sadece bugün ve burada olanların yansımasında görerek geçirdiğimizi düşün. Bazılarımız, arkamıza dönüp yanna doğrudan bakarak onu daha iyi görebileceğimize inanmaya başlayabilirler. Ama bunu yapanlar, fark>na bile varmadan, bir zamanlar sahip oldukları görüş açısını anah-tann> kaybederler. Orada asla göremeyecekleri tek şey kendi görüntüleridir. Aynaya sırtlarını dönerek, geleceğin, gözleriyle asla bula-mayacakları birer elementi haline gelirler.

O zamanlar, Paul'un, Taft'tan apardığı, Taft'ın da bazı Yunan filozoflarından çalmış olduğu bilgeliği, yani hayatlanmızı geleceğe geri dönerek geçirdiğimiz fikrini tekrarlayıp durduğunu düşünmüş-

451

Ian Caldvvell & Dustin Thomason

tüm. Göremediğim şey, yanlış yola saptığım için göremediğim şey, Paul'un bunu beni kastederek, benim için söylemiş olduğuydu. Yıllar boyunca azimle geleceğimi yakalamaya çalıştım. Bana herkes bunu yapmamı söylüyordu, ileri bakmamı; ve sonuçta kimsenin ummayacağı kadar iyi yaptım bu işi. Ancak, ulaştığım yerde, babamın ne hissettiğini kesinlikle bildiğimi hayal etmeye başladım, olayların hiçbir açıklama olmadan nasıl onun aleyhine döndüğünü anlar olmuştum. İşin aslı, bu konudaki ilk şeyi bilmiyorum. Şimdi dönüp dolaşıp bugüne doğru bakıyorum ve onun yaşadığı hayal kırıklıklarına benzer bir şey yaşamadığımı görüyorum. Hakkında hiçbir şey bilmediğim ve beni asla yüreğimden kavramayan bir işte, kendimce iyi bir şeyler yapıyorum. Beş yıldır ofisi en son terk eden kişi olarak tek bir gün bile izin almamış olmamı üstlerim hayretle karşılıyorlar. Böyle bir şey görmedikleri için de bu durumu içten bağlılıkla karıştırıyorlar. Şimdi bunu görüp babamın sevmediği hiçbir şeyi yapmamış olmasıyla kıyaslayınca belli bir anlayışa ulaşıyorum. Onu herhangi bir zamandakinden daha iyi tan>yor değilim, ama bütün bu yıllar boyunca almış olduğum tavır, geleceğe dönük olmak hakkında bir şeyler biliyorum. Bu, yaşamla yüzleşmek için körlemesine bir yol, siz onunla kucaklaşmayı beklerken, dünyanın yanınızdan gelip geçmesine yol açan bir tutum.

Bu gece, ofisten çıktıktan uzun bir süre sonra, Teksas'taki işimden ayrıldım. Burada geçirdiğim süre boyunca, ne nisanda, hatta ne de kış ortasında, hiç kar yağmamış olduğunu fark ederek Austin üzerinden batan güneşe bakt>m. Buz gibi havada yatağa girmenin, yanınızda birinin olmasını dilemenin nasıl bir duygu olduğunu bile

452

4 'ün Kural>

unutmuştum. Teksas o kadar sıcaktı ki, yalnız uyumanızın daha iyi olduğuna inanabiliyordunuz.

İşten döndüğümde paket evde beni bekliyordu. Kapımın altından atılmış, küçük kahverengi bir silindirdi ve o kadar hafifti ki boş olabileceğini düşündüm. Dışında adresim ve posta kodumdan başka bir şey, bir geri dönüş adresi yoktu, sadece elle bir yol kodu yazılmıştı. Charlie'nin bana bir poster yollamaktan söz ettiğini hatırladım, Eakins tarafından yapılmış Schuykill Nehri üzerinde tek başına bir kürekçi resmi. Beni Philadelphia'ya daha yakın bir yere taşınmaya, benim gibi bir adam için doğru kentin o olduğuna ikna etmeye çalışıyordu.

Böylece oğlunun da vaktiz babasını daha çok görebileceğini söylüyordu. Charlie, benim kayıp gittiğimi düşünüyordu.

Böylece, ruloyu normal postanın, kredi kartı tekliflerinin ve yarışma duyurularının, Katie'den gelen bir mektuba hiç benzemeyen diğer şeylerin sonuna bırakıp yırtarak açtım. Televizyondan gelen ışıktaki tüp boş gibi göründü gözüme, ne Charlie'den bir poster, ne de bir not. Sadece parmağımı içine sokup karıştırınca rulo yapılmış kalın bir şeyin varlığını hissettim. Bir yüzü yapışkan öbür yüzü pürüklüydü. Ne olduğunu düşünerek, gerekenden daha özensiz bir biçimde çektim.

Ambalajın içindeki küçük paket bir yağlı boyaydı. Bir an için, acaba Charlie kendini aşip bana orijinal tabloyu mu aldı, diye düşünerek ruloyu açtım. Ancak tuvaldekini görünce daha iyi anlad>m. Tarz on dokuzuncu yüzy>l Amerikan

tarz›ndan çok daha eskiydi, hatta herhangi bir Amerikan tarz›ndan çok daha eskiydi. Dini bir konuydu. Avrupa'dandı ve resmin yapıldığı gerçek döneme aitti. Geçmiş elinizde tutmanın yarattığı hissi ifade etmek zor. Tuvalin kokusu, daha şarabın ve paranın bile genç olduğu Teksas'taki herhangi bir şeyin kokusundan çok daha güçlü, karmaşıktı. Prince-

453

i

lan Caldvvell & Dustin Thomason

ton'da, muhtemelen Ivy'de, özellikle de Nassau Binas›'n›n en eski odalar›nda rastlanan türden bir kokuydu. Ama bundaki koku yine de çok daha yoğun, bu küçük silindirde yılların dirençli ve yoğun kokusu vardı.

Tuval kirden koyulaşmıştı ama yavaş yavaş konuyu görebilmeye başladım. Arka planda eski Mısır'a ait dikili taşlar, hiyeroglifler ve tanımadığım anıtlar yer alıyordu. Önde, diğerlerinin itaat ettiği bir adam vardı tek başına. Boyada bir enteresanlık fark edince daha yak›ndan baktım. Adam›n cüppesi resmin geri kalanına göre daha canlı bir renge boyanmıştı. Tozlu çölde ışın yayıyordu. Önümde duran adam yıllardır düşünmemiş olduğum biriydi. Artık Mısır'da büyük bir yetkiye sahip olan Joseph'ti, buğday almaya gelen ve bir zamanlar onu ölüme terk etmiş olan kardeşlerine kim olduğunu açıklıyordu. Çok renkli paltoyu yapan Joseph.

Resimdeki an›tlar›n alt›nda üç tane yaz›t vard›. Birincisinde CRESCBAT AUTEM COTIDIE FAMES İN OMNI TERRA APE-RUITQUE IOSEPH UNIVERSA HORREA yaz›yordu. Bütün dünyada k›tl›k ve açlık vard›. Sonra Joseph tahıl ambarlar›n› açt›. Sonrakinde FESTINAVITQUE QUIA COMMOTA FUERANT VIS-CERA EIUS SÜPER FRATRE SUO ET ERUMPEBANT LACRI-MAE ET INTROIENS CUBICULUM FLEVIT yazmaktaydı. Joseph acele etti; kardeşi için hissettikleri o kadar güçlüydü ki ağlamak istiyordu. Üçüncü heykelin alt›nda sadece bir imza vard›. SANDRO Di MARIANO, ağabeyinin ona taktığı isimle "küçük fıçı" ya da Boticelli. Bu isim tuvalin en az beş yüz yıllık olduğunu gösteriyordu.

Yeraltına mühürlendiği günden bu yana sadece başka bir çift elin dokunmuş olduğu bu yadığâra öylece bakakaldım. Bir yan›yla hiçbir hümanistin direnemeyeceği kadar güzel, heykelleriyle Savo-

454

4 'ün Kural›

narola'nın tahammül edemeyeceği kadar pagandı. Ve işte buradaydı, yıllar tarafından neredeyse tahrip edilmiş ama bir biçimde hâlâ el değmemiş, islerin altında hâlâ ateşliydi. Bunca zaman sonra hâlâ canlıyd›.

Ellerim onu tutamaz hale gelince masan›n üstüne yaydım ve tekrar silindirin içine baktım görmediğim bir şey var mı diye. Bir mektup, bir not, hatta sadece bir sembol. Ama boştu. Dışındaki el yazısı tam olarak adresimi belirtiyordu. Ama başka bir şey yoktu. Sadece posta işaretleri ve köşede bir yol kodu.

Sonra yol kodu gözüme takıldı: 39-055-210185-GEN4519. Bilmeceler gibi bunun da kendince bir mantığı vardı. Bir değiş to-kuşla denizaşırı bir telefon numarası şekline sokulmuştu.

Bir kitap rafının dibinden yıllar önce birinin Noel hediyesi olarak verdiği bir kitabı çıkardım. Her an gerekebilecek sıcaklık, tarih, şehir ve telefon kodu gibi bilgiler içeren bir almanakt› bu. En arkas›nda uluslararası telefon kodları listesi vardı. 39, İtalya'n›n ülke koduydu. 055 ise, Floransa'n›n alan kodu. Kulaklarımda o eski uğultuyu, yüreğimde o eski çırpıntıları hissederek sayılan geri kalan›na baktım. 21 01 85 yerel bir telefon numaras›yd›. GEN4519 ise, muhtemelen bir oda numaras›, bir dahili hat numaras›yd›. O bir otelde veya bir apartmandaydı.

Bütün dünyada k›tl›k ve açlık vard›. Sonra Joseph tahıl ambarlar›n› açt›. Tekrar resme baktım, sonra tekrar silindirin içine. GEN4519.

Joseph acele etti; kardeşi için hissettikleri o kadar güçlüydü ki, ağlamak istiyordu.

455

lan Caldvvell & Dustin Thomason

GEN4519. GEN45:19.

Fark ettim ki evde almanak bulmak bir İncil bulmaktan daha kolaydı. Charlie'nin son ziyaretinde burada unuttuğunu iddia ettiği İncil'i bulmak için tavan

arasındaki eski kutuları karıştırmam gerekti. Aslında inancın benimle paylaşabileceğini düşünmüştü, inançla birlikte gelen kesinlikleri. Yorulmak bilmez Charlie, sonuna kadar umudunu kaybetmezdi.

Bulmuştum, önümde duruyordu. Başlangıç 45:19 Botticelli'nin resmettiği hikâyenin sonucuna denk geliyordu. Kendini kardeşlerine tanıttıktan sonra Joseph, tıpkı bir zamanlar babasının olduğu gibi, bir armağan dağıtıcı olur. Çektiği onca acıdan sonra, Kenan ülkesinde açlıktan ölmekte olan kardeşlerini yanına alacağını söyler ve onlarla Mısır'daki bolluğunu paylaşmak ister. Ve ben, hayatının çoğunda babasını arkasında bırakmaya çalışma hatasını yapmış biri olarak, onu geçmişte tutarak ileri gidebileceğini sanmış biri olarak, gayet iyi anlıyordum.

Ayette, babanızı alın ve gelin, diyordu. Arazinizi düşünmeyin, tüm Mısır'ın en güzel yerleri sizin olacak.

Telefonu kaldırdım.

Babanızı alın ve gelin, diye düşündüm, ben bile anlamazken o nasıl anladı diye merak ederek.

Telefonu tekrar yerine koydum ve telefon defterime uzandım, numaranın başına bir şey gelmeden kaydedeyim diye. Bomboş sayfalarında H harfine yeni girilen Paul Harris ile, M harfine eskiden girilmiş Katie Marchand adları vardı sadece. Şu anda deftere isim girmek pek doğal gelmiyordu ama, elimdeki tek şeyin silindirin üstündeki o birkaç rakam olduğunu, bunun en basit bir hatayla silinebileceğini, bir su damlası altında kanayabilecek bir fırsat olduğunu düşünmeden de edemiyordum.

456

4 'ün Kuralı

Telefonu tekrar kaldırırken ellerim ter içindeydi, orada otururken ne kadar zaman geçtiğini güçbela kavrayıp söyleyeceğim kelimeleri bulmaya çalışıyordum. Yatak odası penceresinin kenarından parıldayan Teksas gecesinde sadece gökyüzünü görebiliyordum.

Arazinizi düşünmeyin, tüm Mısır'ın en güzel yerleri sizin olacak.

Yeniden çevir sesi aldım ve numaraları tuşlamaya başladım. Tuşlayabileceğimi hiç ummadığım bir numara, tekrar duyabileceğimi hiç ummadığım bir ses. Uzaktan bir vızıltı ve başka bir zaman diliminde çalan telefonun sesini duydum. Sonra, dördüncü çalıştıktan sonra, bir ses.

Hudson Galerisi, Manhattan. Katie Marchand'ın telefonu. Lütfen mesajınızı bırakın.

Sonra bir sinyal sesi.

Sessizliğin uğultusuna, "Katie," dedim. "Ben Tom. Burda ner-deyse gece yansı. Teksas saatiyle."

Karşıdaki derin sessizlik bezdiriciydi. Eğer ne söyleyeceğimi kesin olarak bilmesem altında ezilebilirdim.

"Yarın sabah Austin'den ayrılıyorum. Bir müddet için uzakta olacağım, ne kadar süreceğinden emin değilim."

Masamın üstündeki küçük çerçevede ikimizin bir resmi vardı. İkimiz kamerayı iki yanından tutup kendimize doğru çevirerek çektiğimizden biraz titrek çıkmıştı. Arkamızda dingin ve taş şapel görünüyordu; Princeton şimdi bile arkadan fısıldamaktaydı.

"Floransa'dan döndüğüm zaman," dedim resimdeki ikinci sınıf öğrencisine, tesadüfen bulduğum armağanıma ve tam New York'taki makine hattı kesmeden önce, "Seni görmek istiyorum," diye ekledim.

Sonra telefonu kapatıp pencereden dışarı baktım yine. Toplanacak bavullar, aranacak seyahat acenteleri, çekilecek yeni resimler

vardı. Yaptığım şeyin önemini kavramaya başlarken bir düşünce gelmişti aklıma. Bir yerdeki bir yeniden doğuş kentinde Paul yataktan kalkıyor, penceresinden dışarı bakıyor ve bekliyordu. Çatılarda hu sesleri çıkaran güvercinler vardı, uzaklardaki kulelerden katedral çanlarının sesi geliyordu. Burada oturuyorduk, kütüphanelerin ötesinde, her zaman yaptığımız gibi: yataklarımızın kenarında, birlikte. Gideceğim yerde tavanlarda azizler, tanrılar ve uçan melekler olacaktı. Orada yürüdüğüm her tarafta zamanın dokunmadığı kalıntılar bulunacaktı. Kalbim kafesteki bir kuştu, beklenti sancıları içinde kanatlarını çırpıyordu. İtalya'da güneş doğmaktaydı.